.....
MC
109.669
OSZK

MC
109.669

A SPORTEGYESÜLETI GAZDÁLKODÁS KÉZIKÖNYVE 1989/90

(A Sportegyesületek működésének jogi szabályai)

Kiadja:
M.MENTOR Adó- és Pénzügyi Tanácsadó Szolgálat KFT.
(Bp. XIV. Thököly u. 148. 1145)
az Országos Sporthivatal közreműködésével

Szerzők:

Dr. Csigi Imre	(OSH)	(V., VIII., XII. fejezetek)
Debreczeni János	(OSH)	(I., IX. fejezetek)
Fodor Anikó	(APEH)	(VII. fejezet)
Dr. Gubuznai Judit	(PM)	(VII. fejezet)
Köteles Margit	(PM)	(III., VII. fejezetek)
Dr. Molnár Mária	(OSH)	(V. fejezet)
Nagy Lajos	(OSH)	IV. fejezet)
Papp Júlia	(PM)	VI. fejezet)
Dr. Pethő Róbert	(IM)	(II. fejezet)
Dr. Sándor Elek	(OSH)	(VIII. fejezet)

Szerkesztette:

Dr. Huszár Péter
Dr. Pethő Róbert

Lektorálta:

Dr. Csigi Imre
Debreczeni János
Dr. Huszár Péter
Dr. Lóránt Zoltán
Dr. Pethő Róbert

R 2

MC 109.669

1990

ISBN. 963.02.7876.9

Készült a Mátraprint nyomdában
1000 példányban
Felelős vezető: Zsolnai András

I.
II.
III.
IV.
V.
VI.
VII.

VIII
IX.

XI.
XII.

Old

TARTALOMJEGYZÉK

I. A sportegyesületek szerepe, helye a társadalomban és a gazdaságban
II. Az egyesületek működésének jogi alapjai
III. Az egyesületek gazdálkodási rendje
IV. Tervezési, beszámoltatási rendszer
V. A sportegyesületek és a sportolók érdekeltségi rendszere
VI. Számviteli rend a sportegyesületeknél
VII. Az adózási rendszer
- Személyi jövedelemadó (SZJA)
- Általános forgalmi adó (ÁFA)
- Vállalkozói nyereségadó (VÁNYA)

VIII. Egyesületi vállalkozási lehetőségek
IX. A sportegyesületek és a gazdálkodó szervezetek kapcsolata ismertetése
XI. Hatályos jogszabályok ismertetése
XII. A sportegyesületek működésével összefüggő iratminták és nyomtatványok

Oldalszámozás: fejezet száma / fejezet oldalszáma

43 A

SPORTEGYESÜLETEK

figyelmébe ajánljuk az alábbi szolgáltatásainkat:

- számviteli feladatok szervezése, folyamatos ellátása és ellenőrzése;
- adóügyi jogszabályokkal összefüggő könyvelési, nyilvántartási, elszámolási, adóbevallási feladatok szervezése és számítógépen történő ellenőrzése;
- részleges és komplex önrevíziók végzése;szervezeti átalakulások, vagy új szervezetek kialakítása esetén átalánydíjas tanácsadás (gazdasági, jogi, szervezési, stb.)

Érdeklődni lehet
az M. MENTOR KFT. ügyfélszolgálati irodájában
személyesen minden kedden és csütörtökön
10-14 óra között,
vagy a 183-5815 telefonszámon.

M. MENTOR

BEVEZETÉS

Rendhagyó könyvet tart kezében az olvasó. Mivel a szerzők valóban hiszik, hogy művük hézagpótló – sőt bizonyos vonatkozásban hasznos is – kénytelenek vagyunk a bevezetőt ezzel az igencsak szokványos mondattal kezdeni.

Mi úgy tudjuk, hogy a magyar sportegyesületek gazdálkodásával, működésével összefüggő, a jogi szabályozást is bemutató könyv még nem jelent meg. Nem jelent meg, mert a sportra vonatkozó tudományos, illetve gyakorlati ismereteket tartalmazó kiadványokra nem volt szükség. A csak papíron önálló egyesületeknek mindig megmondták ugyanis azt, hogy kinek a pénzével hogyan kell gazdálkodniuk, mit kell tenniük, melyik sportolót kell leigazolni és kit kell egyesületi elnöknek megválasztani.

Reméljük ez az időszak végérvényesen elmúlt, és helyette egy olyan korszak köszönt ránk, amelyben a helyüket egyre jobban megtaláló sportegyesületek a mindenható állam kivonulása után parlagon maradt mezőt képesek saját erejükből megművelni.

A helyzet nem könnyű. Ma 1989-ben olyan rossz feltételek között kell a sportegyesületeknek életben tartaniuk önmagukat, hogy esetenként a mindennapi túlélés is győzelem a pénztelenségen, az eladósodáson.

Mi ezt a könyvet nem azzal a szándékkal írtuk, hogy a jog Prokrutesz ágyába szorítsuk a sportvilágot, hanem éppen ellenkezőleg. Célunk az volt, hogy minden lehetséges, a mindennapok világában is hasznosítható ismeretet és tudást összegyűjtsünk, papírra vessünk, és ezzel is támogassuk, segítsük a sportegyesületeket. Nem hiszszük, hogy ez a könyv önmagában megváltja a deficites sportmozgalmat, de talán a megismert lehetőségek segítséget nyújtanak az életbenmaradáshoz.

Ez a jószándék vezette a szerzőket, akik vállalták, hogy három évig karban tartják a könyvet és ha szükséges személyes tanácsadással is az egyesületek rendelkezésére állnak.

A magyar sporton talán még ez a könyv is tud segíteni.

A szerkesztők

GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEK

figyelmébe ajánljuk az alábbi szolgáltatásainkat:

- szervezeti átalakulások esetén tanácsadás, gazdasági vagyonfelmérés, könyvszakértés;
- részleges és komplex önreviziók végzése;
- belső szabályzatok (igazgatási és ügyviteli utasítások, számlarendek, stb.) összeállítása.

Érdeklődni lehet
az M. MENTOR KFT. ügyfélszolgálati irodájában
személyesen minden kedden és csütörtökön
10-14 óra között,
vagy a 183-5815 telefonszámon.

I. A sportegyesületek szerepe, helye a társadalomban és a gazdaságban

A testkultúra – mint a társadalom kultúrális életének szerves része – jelentős szerepet tölt be a társadalom fejlődésében.

A testnevelés és a sport alapvető társadalmi érdekeket valósít meg, hiszen nagy mértékben hozzájárul az egészséges életmód kialakításához, az ország humánbiológiai vagyonának megőrzéséhez.

A rendszeres szervezett, szakszerű testnevelési és sporttevékenység, a versenyzésre való felkészülés, a versenysport utánpótlás-nevelése az úgynevezett végrehajtó testnevelési és sportszervezetekben történik.

A sportegyesület a rendes sportolás, testedzés, felüdülés biztosítása, az ilyen igények felkeltése, tagjainak nevelése, a társadalmi öntevékenység és a közösségi élet kibontakoztatása céljából létrehozott szervezet.

A sportegyesület olyan szervezeti keret, amely a rendszeres testedzési, sportolási lehetőségek gyakorlati szervezése és lebonyolítása céljából alakul.

A sportegyesület – tagjai, bázisszervének dolgozói, működési területe ifjúsága és lakói számára – a rendelkezésre álló személyi, tárgyi és anyagi feltételek alapján biztosítja a sportolási igények kielégítését.

E célból a sportegyesület

- különféle szervezeti egységeket (bizottságok, szakosztályok, tömegsportcsoportok, stb.) hoz létre,
- sportlétesítményeket működtet, épít, fejleszt, bérel,
- sportolóit képességeiknek megfelelő versenyeken, bajnokságokon szerepelteti,
- biztosítja a versenysport utánpótlásának nevelését,
- tömeg- és szabadidő rendezvényeket szervez és bonyolít le.

A sportegyesület társadalmi jellegét az adja, hogy létrehozására, működésére a társadalom minden területén (vállalkozásokban, intézményekben, szövetkezetekben, fegyveres testületeknél, lakóhelyeken) lehetőség van.

Sportegyesület tagja lehet minden felnőtt magyar állampolgár, de tagként felvehető kiskorú személy is, továbbá tagja lehet külföldi magánszemély is.

Hazánkban jelenleg 3.200 sportegyesület működik. A sportegyesületek területi elhelyezkedésük, bázisadottságaik, feltételeik, lehetőségük adta sajátosságuk alapján a környezetük által támasztott társadalmi igények és lehetőségeik szerint töltik be szerepüket.

A sportegyesületek nagyságrendjüket, működésük tartalmát tekintve tagolódnak, differenciálódnak. Tevékenységük szerint három csoportba sorolhatók:

1) Mintegy 20-25 sportegyesület képezi azt a szűk csoportot, amely a hazai versenysport élmezőnyében és nemzetközi szinten számottevő sportolókat készít fel és foglalkoztat (átlagosan 10-15 szakosztály üzemeltetésével).

Az e csoportba tartozó sportegyesületek célja, lehetősége és ennek megfelelően felépítése is eltér a következő két csoportba tartozó sportegyesülettől, annál részben szűkebb, részben bővebb feladatot hajt végre. Működésük sok tekintetben már nagyüzemi jellegű formákat, módszereket és szervezettséget tükröz. Munkájukat függetlenített vezetőkkel, apparátussal, szakemberekkel és kisebb részben részfoglalkozású, valamint társadalmi aktivisták közreműködésével végzik. Működési feltételeik is lényegesen kedvezőbbek, melyeket részben gazdasági hátterükből, részben állami (központi, tanácsi) erőforrásokból és jelentős saját bevételeikből biztosítanak.

2) A sportegyesületek egy nagyobb – kb. 150-200 sportegyesületből álló – csoportja foglalkoztatja az országos bajnoki és versenyrendszerben szereplő, a versenysport közép –, és élmezőnyéhez tartozó versenyzőket, csapatokat.

E sportegyesületek általában 5-8 szakosztály működését biztosítják.

3) A sportegyesületek döntő többsége – mintegy 3000 sportegyesület – alapfokú, helyi jellegű, esetleg kisebb körzetekre kiterjedő testedzési, szabadidősportolási, edzés- és versenylehetőséget képes biztosítani.

Általában egy szakosztályt (labdarúgó) működtetnek.

Működése során minden sportegyesület figyelmét és munkáját arra kell összpontosítania, hogy az alapvető célokat megvalósítsa, hiszen a sportegyesületek elsődlegesen nem gazdálkodási tevékenységre szerveződnek, azt csak forrásaik kiegészítésére végezhetik.

A sportegyesületek tehát alapvetően nem gazdálkodó szervezetek, hanem olyan társadalmi szervezetek, amelyek olyan társadalmi igényeket elégítenek ki, mint az egészséges életmód kialakítása, az egészségmegőrzés.

A gazdaságban a sport nem termelő területnek, "végső fogyasztásnak" minősül. E végső fogyasztás azonban a társadalom és ezen keresztül a gazdaság számára elengedhetetlen, hiszen a sport a munkaerő tömeges újratermelésének egyik legfontosabb lehetősége.

Lényeges, hogy alapvetően befolyásolja a sport működési feltételeit a rendelkezésre álló infrastruktúra, a gazdálkodó szférával való kapcsolat, így az állami finanszírozás, az egyéb tőke bevonása, a szponzorálás, a reklám, valamint a sport területén meg-jelenő vállalkozási formák.

II. Az egyesületek működésének jogi alapjai

1.) Az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvényt az Országgyűlés 1989. január 11-i ülésén fogadta el. A törvény az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatával a Polgári Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányával, valamint az Alkotmánnyal összhangban állapítja meg az egyesülési jogok gyakorlására vonatkozó szabályokat, az egyesülési jog gyakorlásának kereteit, valamint azokat a törvényes garanciákat, amelyek biztosítják e jogok közvetlen gyakorlását.

Az egyesülési jog alapján mindenkinek joga van arra, hogy másokkal szervezeteket, illetve közösségeket hozzon létre, vagy azok tevékenységében részt vegyen. Ez a megállapítás nem nevezhető sportspecifikusnak, hiszen a jogszabály alkotója elsősorban arra gondolt, hogy magánszemélyek, jogi személyek, valamint a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek politikai pártot, szervezetet, tömegmozgalmat, érdekképviseleti szervezetet és egyesületet hozhatnak létre és működtethetnek. Ez azt jelenti, hogy egy demokratikus társadalomban nem lehet korlátozni az egyesülési szabadságot, korlát csak az lehet, hogy az egyesület működése keretében nem lehet olyan tevékenységet végezni, amely Alkotmány, vagy törvényellenes, illetőleg mások jogait sérti.

A sportegyesületekre vonatkozó szabályozás szempontjából mégis jelentősnek kell tekinteni ezt a törvényt. Ma Magyarországon a 7.000 működő egyesület közel fele sportegyesület és a sporttevékenységnek lényeges szervezeti kerete az egyesület. Az egyesületi jog alapján létrejövő szervezetek ismérvei: az önkéntesség, az önkormányzati elven alapuló működés, a közös cél, a nyilvántartott tagság, a cél elérése érdekében végzett közös tevékenység azt világítják meg, hogy e jogszabály is alapvetően meghozza a sportegyesületek működésének jogi feltételrendszerét. E feltételek közül ki kell emelni azt az elvet, amely végighúzódik a szabályozáson, nevezetesen azt, hogy a sportegyesületek autonómok, azaz magukra az érintettekre van bízva az , hogy a jogi lehetőségek között, hogyan működhet az egyesület. Jelentősnek tartjuk ezt a jogszabályt, nemcsak azért, mert eleget tesz a jogállamiság követelményéből eredő elveknek, nevezetesen annak, hogy minden olyan tevékenység végzése céljából alapítható egyesület, amely összhangban áll az alkotmánnyal, hanem azért is, mert feloldja azokat a bürokratikus korlátokat, amelyek nehezítik az egyesületek működését. Így e törvény hatályon kívül helyezte az egyesületekről szóló 1970. évi 35. törvényerejű rendeletet, valamint az azt módosító 1981. évi 29. törvényerejű rendeletet és az 1983. évi 27-es törvényerejű rendeletet. Fontos ez a jogszabály azért is, mert kiemelkedő szerepe van a sport demokratikus reformfolyamatában.

Ennek megfelelően hatályon kívül helyezte azokat az előírásokat (1986. évi 9. sz. törvényerejű rendelet az Állami Ifjúsági és Sporthivatalról 3. § (4) bek.), amelyek a helyi ifjúsági és sportegyesületek felügyeletét, az egyesület székhelye szerint illetékes városi, fővárosi, kerületi, városi jogú, nagyközségi tanács végrehajtó bizottsága felügyeli, és a sportfeladatot ellátó szakigazgatási szerv hatáskörébe utalta. Ugyancsak érvényét vesztette az a rendelkezés is, amely szerint a fegyveres erők, a fegyveres

testületek és a rendészeti szervek tagjai helyi sportegyesületeinek felügyeletét, az előbbi bekezdésben említett szakigazgatási szerv, a fegyveres erők, a fegyveres testületek és a rendészeti szervek illetékes vezetőivel egyetértésben végezte. Megjegyezzük, hogy a fegyveres erőkre és testületek tagjaira vonatkozóan az egyesületi jog gyakorlásának feltételét a szolgálati szabályzat tartalmazza, mivel ez a megoldás van összhangban a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egységokmányával.

A sportban dolgozók általában több, közvetlen előírást, rendezést vártak e törvénytől, olyanokat, amelyek pontosan meghatározzák a sportági szakszövetségek, illetve sportegyesületek működési feltételeit a magyar társadalomban. Megítélésem szerint ez a várakozás kissé felfokozott volt, amit az is bizonyit, hogy a sportra vonatkozó jogi szabályozás nem "felejtődött el", hanem lépésről-lépésre folyik e szabályok kidolgozása, segítve a sportirányítás társadalmasítását, reformját. E folyamat keretében kell újragondolni az állami feladatvállalás lehetőségét, mértékét, úgy hogy ne csorbítsuk az e társadalmi alrendszerben működő szervezeteket és személyek önállóságát, ne gördítsünk akadályokat az önálló kezdeményezések elé és tartsuk tiszteletben az alulról való építkezés elvét.

Most csak jelezzük, hogy a sportra vonatkozó átfogó jogi szabályozás a sporttörvény keretei közé lesz majd illeszthető, de túlzóak azok az álláspontok, vélemények, amelyek már most fetisizálják e készülő normát, és mint valami csodagyógyszertől, tőle várják a magyar sport minden hibájának orvoslását.

2.) A jogszabály szerint az egyesület megalakításának feltételei a következők:

legalább tíz alapító tag által az egyesület megalakítási szándékának kimondása,
az egyesületi alapszabály megállapítása,
az ügyintéző és képviseleti szervek megválasztása.

Ezek a követelmények olyan előírások, amelyek elengedhetetlenek az egyesület létrejöttéhez. Az egyesület megalakul, ha az alapítók az előbb említett feltételeknek eleget tettek. Az alapítást követően kérni kell az egyesület nyilvántartásba vételét, mivel az egyesület a nyilvántartásba vétellel szerzi meg a jogi személyiséget, ezzel teremtődnek meg a törvényes működés feltételei. Azaz a nyilvántartásba vételt követően nyílik lehetőség arra, hogy az egyesület jogokat és kötelezettségeket szerezzen, vagyis a polgári jogi értelmében jogalannyá váljon.

A társadalmi szervezetek – így a sportegyesületek nyilvántartásba vételének feladatát a bíróság (Megyei, vagy Fővárosi) látja el. Ez összhangban áll azzal az elvvel, hogy társadalmi szervezet minden olyan tevékenység végzése céljából alapítható, amit törvény nem tilt. A nyilvántartásba vétel tehát nem tagadható meg, ha az alapítók a törvényben előírt feltételeknek megfelelnek.

A bejegyzési kérelemhez csatolni kell:

- az alapszabályt,
- a közgyűlési jegyzőkönyvet,
- a képviseletre jogosult személy adatait, valamint
- egy olyan nyilatkozatot, amely azt tartalmazza, hogy a választott tisztségviselők és a képviseleti szervek tagjai nincsenek a közügyek gyakorlásától eltiltva.

Az egyesület "alkotmánya", legfontosabb dokumentuma az alapszabály, hiszen a benne foglaltakat nap mint nap alkalmaznia kell az egyesületnek, illetve az egyesület tagjainak, ez szabja meg szervezetük és működésük kereteit.

Tudjuk, hogy a gyorsan változó gazdasági környezet nem kis terhet ró a sportegyesületekre, és külön kívánalom, hogy az e változásokat tükröző jogszabályokat, előírásokat az egyesület dolgozói ismerjék. Mindezek mellett azonban talán a leglényegesebb feladat az egyesületek számára, hogy tekintsék át saját alapszabályukat, és ha szükséges korszerűsítsék, módosítsák azt, hiszen egy átgondolt, világosan megfogalmazott jogi dokumentum hozzájárulhat ahhoz, hogy az edzők, a sportolók és a sportvezetők kiegyensúlyozott, tiszta szervezeti viszonyok között végezhessék munkájukat.

Az egyesület alapszabályában kell rögziteni a tagok közös célját, a demokratikus önkormányzati elven alapuló működés kereteit, valamint azokat az előírásokat, amelyek elősegítik a tagok jogainak és kötelességeinek érvényesülését. A szabályozás nagyon kevés kötelező előírást tartalmaz, így az alapítók, szinte teljesen szabadon rendelkezhetnek az alapszabály tartalmáról. Ilyen a jogszabály által előírt kötelező tartalom: a szervezet neve, célja, székhelye, valamint az egyesület szervezetére vonatkozó előírások betartása.

A sportegyesület ügyintéző és képviseleti szervének a tagja – az általános szabályok szerint – magyar állampolgár, Magyarországon letelepedett, illetőleg magyarországi tartózkodási engedéllyel rendelkező nem magyar állampolgár lehet.

Megjegyezzük, hogy ettől az általános előírástól el lehet térni abban az esetben, ha az egyesületnek nemzetközi jellege van. Ekkor nem magyar állampolgárok is tagjai lehetnek az egyesület ügyintéző, illetve képviseleti szervének.

Általános érvényű viszont az a megkötés – összhangban a Büntető Törvénykönyvvel – hogy nem lehet az ügyintéző és képviseleti szerv tagja az, akit a közügyektől eltiltottak.

Az egyesület bármely tagjának alapvető joga, hogy részt vegyen saját egyesületének tevékenységében. Választhat és választható az egyesület szerveibe, kötelezettsége pedig, hogy eleget tegyen az alapszabályban meghatározott kötelezettségeinek. Bízunk benne, hogy megragadva ezt a lehetőséget, az egyesület tagjai – gondolunk itt elsősorban a sportolókra – nagy részt vállalnak egyesületük életének formálásában, és ezzel is hozzájárulnak a sport területén megindult demokratizálási folyamat sikeréhez.

Alapvető elv az egyesületek működésében az önkormányzat elve. Ez azt is jelenti, hogy az egyesület belső vitáiba az állam nem avatkozik be, a megoldás keresését az érdekeltekre bízza. Ez alól egy kivétel van. Elképzelhető ugyanis, hogy az egyesület valamely szervének a határozata törvénysértő. Ebben az esetben megfelelő jogvédelmet kell biztosítani a tagok részére, hiszen az ilyen jogsértő alapvető állampolgári jogok gyakorlásában korlátozhatja őket. Ezért van arra lehetőség, hogy az ilyen törvénysértőnek tartott határozatot bármely tag megtámadhatja a bíróság előtt. Ezzel a jogával az egyesület tagja a tudomására jutástól számított 30 napon belül élhet.

Figyelemmel az önkormányzati elvre a határozat megtámadása nem halasztó hatályú, azaz a határozat végrehajtását nem gátolja. A bíróság azonban indokolt esetekben a végrehajtást felfüggesztheti.

Az önkormányzati elven alapuló demokratikus működésnek vannak olyan garanciális szabályai, amelyek mindenki számára kötelezőek. Ilyen szabályok a következők:

a) Az egyesület legfelsőbb szerve – az alapszabályban meghatározottak szerint – a tagok által közvetlenül, vagy közvetett úton választott testület, (közgyűlés, vagy küldött közgyűlés) vagy pedig a tagok összessége,

b) ezt a szervet szükség szerint, de legalább 5 évenként össze kell hívni.

Ez akkor is kötelező, ha az összehívást a bíróság elrendeli, illetőleg ha a tagok egyharmada – vagy az alapszabályban ettől eltérően meghatározott hányada – az ok és a cél megjelölésével kívánja,

c) az ügyintéző és képviseleti szerveket – az alapszabály eltérő rendelkezése hiányában – titkos szavazással kell megválasztani,

d) az egyesület legfelsőbb szervének hatáskörébe tartozik:

- az alapszabály megállapítása és módosítása,
- az évi költségvetés meghatározása,
- az ügyintéző szerv évi beszámolójának elfogadása,
- az egyesületnek más társadalmi szervezettel való egyesülésének, úgyszintén felosztásának kimondása,
- döntés mindazokban az ügyekben, amelyeket az alapszabály kizárólagos hatáskörébe utal.

Mivel a gyakorlatban elképzelhető, hogy az egyesület kettő, vagy három, vagy négy, illetve öt évenként kíván közgyűlést tartani, lehetőség van arra, hogy költségvetésének megállapítását és az ügyintéző szerv évi beszámolójának megtárgyalását az alapszabály – a legfelsőbb szerv helyett – az egyesület más szervére (pl. elnökségre) bízhatja.

Az egyesülési jog alapján létrejött szervezetek működése törvényességének biztosítása érdekében az ügyészség törvényességi felügyeletet gyakorol a társadalmi szervezet, így a sportegyesület működése felett is. Az illetékes ügyészség e jogkörében kötelező erejű döntéseket nem hozhat, azonban ha az egyesület működésének törvé-

nyessége másképpen nem biztosítható, az ügyész a bírósághoz fordulhat. A bíróságot illeti ugyanis az a jogkör, hogy a törvényesség helyreállítása érdekében kötelező erejű határozatot hozzon.

A "törvényességi felügyelet" kifejezés értelmezése és a felügyelet tartalma vitákat szokott kiváltani a szakemberek között. Ezért is hívjuk fel a figyelmet arra, hogy az ügyészség általános törvényességi felügyeleti jogkörében nem vizsgálhatja a sportegyesület működésének racionalitását, jogköre kizárólag a működés törvényességének – ideértve az alapszabálynak megfelelő működést is – ellenőrzésére terjed ki.

Korábban már szóltunk arról, hogy a sportegyesületet nyilvántartásba veszik. Mivel a gyakorlatban lényeges tudni ezen eljárás szabályait és a bejegyzéshez szükséges kellékek ismerete is hasznos lehet. Ezért az idevonatkozó legfontosabb tudnivalókat a következőkben foglaljuk össze.

A sportegyesület nyilvántartásba vételéről az egyesület székhelye szerint illetékes megyei bíróság, illetőleg a Fővárosi Bíróság – nem peres eljárás keretében, soron kívül – határoz. Annak érdekében, hogy az egyesület létrejöttéről az általános törvényességi felügyeletet gyakorló ügyészség is tudomást szerezzen, a nyilvántartásba vételről szóló határozatot a bíróság az ügyészségnek is megküldi.

A nyilvántartásba vételre irányuló kérelmet a már megalakult egyesület képviseletére jogosult személy nyújtja be az alapszabállyal és az alakuló gyűlés jegyzőkönyvével együtt.

Annak érdekében, hogy a bíróság által vezetett nyilvántartás a tényleges adatokat tartalmazza, a bíróságnál be kell jelenteni az egyesület nevének, székhelyének megváltozását, illetve ha az egyesület képviseletére új személy válik jogosulttá.

Az egyesület törvényes működésének biztosítása érdekében előfordulhat, hogy állami döntéseket kell hozni. Figyelemmel azonban arra, hogy egy ilyen döntés az egyesületi önállóságot sérti, vagy veszélyezteti, az ilyen döntések meghozatalára csak a bíróságnak van lehetősége. Ilyen esetekben a bírósag az ügyészség megkeresése alapján jár el, és szigorú korlátok között hozhatja meg azokat a döntéseket, amelyek szükségesek a törvényesség helyreállítása érdekében. Ezek a döntések természetesen igazodnak a törvénysértés súlyához és jellegéhez. Ennek megfelelően a bíróságnak lehetősége van arra, hogy az egyesülési jog gyakorlásába való legkisebb beavatkozás elvét követve a törvénysértő határozatot semmisítse meg, új határozat hozatalát rendelje el. Ezen túlmenően lehetőség van arra is, hogy a bíróság összehívja az egyesület legfelsőbb szervét (közgyűlést, küldött-közgyűlést).

Ha ezek a megoldási módok nem elegendőek, vagy nem bizonyulnak sikeresnek, a bíróság az egyesület működését felfüggesztheti, illetve ellenőrzésére felügyelő biztost rendelhet ki.

Abban az esetben, ha az egyesület legalább egy éve nem működik vagy tagjainak száma tartósan tíz fő alatt van, a bíróság megállapíthatja az egyesület megszűnését.

Az eddigiekből is kitűnik, hogy lényegesen átrendeződnek hazánkban a sportirányítás feladatai és jogosítványai. Még akkor is, ha az Országos Sporthivatalnak megmaradnak a sporttal kapcsolatos jogalkotási feladatai. Új szerepet kapnak a sportági szakszövetségek az egyesületek és feltehető, hogy át kell értékelnünk a szakosztályok helyzetére vonatkozó szabályozást is. Mindezen változások közül a legszembetűnőbb a csökkenő mértékű állami irányitás, mivel államigazgatási szervek általános állami felügyeletet nem gyakorolnak az egyesületek felett. Lényeges azonban annak az ismerete, hogy ha az egyesület olyan tevékenységet végez, amit jogszabály feltételekhez köt, vagy egyébként szabályoz, akkor ezek az előírások az egyesület számára kötelezőek (pl. a tűzrendészeti, a közegészségügyi szabályok). Ezért az egyesületnek ilyen tevékenysége felett a hatáskörrel rendelkező állami szervek a hatósági ellenőrzésre vonatkozó szabályok szerint felügyeletet gyakorolnak.

Az egyesületek gazdálkodásáról e könyvben számos fejezet szól. Ezért most az egyesülési törvényben a társadalmi szervezet gazdálkodására vonatkozó előírások közül a legfontosabbakat ismertetjük. Ez pedig nem nem más, mint a korlátolt felelősség elvére való utalás, amely szerint az egyesület tartozásaiért kizárólag saját vagyonával felel. A tagok – a tagdíj megfizetésén túl – nem tartoznak felelősséggel az egyesület tartozásaiért.

E témakör zárásaként egy lényeges szabályra hívjuk fel a figyelmet. E szerint az egyesületi jogról szóló törvény hatálybalépésekor működő és nyilvántartásba nem vett társadalmi szervezetek 1989. december 31-ig kérhetik nyilvántartásba vételüket. Ennek elmulasztása esetén a társadalmi szervezetet megszűntnek kell tekinteni.

3.) Az elmondottakból kitűnik, hogy az egyesülési jogról szóló jogszabály nem sportspecifikus és maga a jogszabályalkotó is felismerte, hogy a sport területén további átfogó jogi megoldásokra van szükség, annak érdekében, hogy a sport működőképességét biztosítani lehessen.

Ennek során csak olyan szabályok nevezhetőek majdan időtállónak, amelyek szakítanak a mindenbe beavatkozó paternalista állami szerepfelfogással. A jogszabályalkotásban már történt egy lépés ez irányba, ugyanis ez év májusában napvilágot látott a sportági szakszövetségekről szóló törvényerejű rendelet.

A jogszabály megszületését megelőző időszakot a heves viták és véleménykülönbségek jellemezték. E rövid, de jelentős szabály megalkotása nem ment simán. Ellenzői az egyesülési jog megsértését, védelmezői a kényszertársulás szükségességét hangsúlyozták. Ha egy sportágban több szövetség működne – érveltek így az utóbbi tábor képviselői – irányíthatatlanná válna a sportág, és a végén már azt sem lehetne tudni, hogy hány bajnokság van széles e hazában, és azokat ki rendezi.

A sportági szakszövetségek feladatairól, szervezetéről és működéséről korábban államtitkári utasítás rendelkezett. Az utasítás szerint "a sportági szakszövetség az Állami Ifjúsági és Sporthivatal társadalmi alapon működő sportági szakmai szerve". Ez magyarra fordítva annyit jelent, hogy a szakszövetség, mint egy államigazgatási szerv fiókintézménye működött. Ködös és áttekinthetetlen szabályozás hálójában vergődött: nem volt jogi személy, vezetőit kinevezte a mindenkori Sporthivatal, tag-

sága nem volt (minek is lett volna, hisz nem lettek volna jogai), gazdálkodása az állami támogatás elköltéséből állt.

Ez a modell felélte tartalékait, kimerült. El kellett tűnnie a sportirányítás színpadáról. Hogy véleményt formáljunk a mostani megoldásról, tekintsük át előbb a szabályozást, próbáljunk egy kicsit a kulisszák mögé látni.

Abban teljes az egyetértés, hogy a sportági szakszövetségekre szükség van, mivel versenysportunk az eddig hivatalként a Magyar Olimpiai Bizottság mellett működő, feltámadó félben lévő sportági szakszövetségeken keresztül kapcsolódik a nemzetközi sportélethez, a nemzetközi sportszervezetekhez (erről azonban ne ejtsünk szót, mert túl messzire vinne a témánktól).

A szövetség "irányítja" a sportágában működő szervezeteket, összehangolja munkájukat, szervezi a bajnokságokat, a kupaküzdelmeket, működteti a válogatott csapatokat, és gyakorolják mindazokat a jogköröket, amelyeket számunkra a nemzetközi szövetségek biztosítanak, valamint ellátják azokat az állami feladatokat, amelyekkel őket megbízzák.

A szövetségek tehát – a nemzetközi sportszövetségek előírásai szerint – kizárólagosan irányítják, szervezik és ellenőrzik sportáguk és az abban érdekelt szervezetek tevékenységét, ugyanakkor a hazai gyakorlat szerint egyes állami feladatokat is ellátnak. Tevékenységük célját, feladataikat teljes mértékben nem határozhatják meg önkéntesen, mivel az részben már más szervek, illetve jogszabály által meghatározott.

Ugyanakkor a szövetség tevékenységében való egyesületi részvétel relatíve önálló döntésen alapul. Azért írjuk azt, hogy ez a döntés csak viszonylagosan önálló, mert ennek az önkéntességnek van egy kényszereleme is, nevezetesen az, hogy ha az egyesület nem csatlakozik a szövetséghez, kizárja magát a szövetség által rendezett versenyekből, sőt a nemzetközi sportéletből is.

Mindezekkel együtt a sportági szakszövetségre vonatkozó szabályozás biztosítja a lehetőséget, hogy a szervezetek társadalmi alapon szerződjenek, működésük demokratikus legyen, ügyeikben önállóan járjanak el, mint jogi személyek és jusson érvényre az önkormányzati elv.

A sportági szakszövetségekről szóló 1989. évi 9. törvényerejű rendelet meghatározza a szövetség tevékenységének célját és alapvető feladatait, megállapítja a létrehozás módját. Amennyiben az országos sporági szakszövetség alapszabálya lehetővé teszi – egyébként ilyen a Magyar Labdarúgó Szövetség alapszabálya – területi (megyei, fővárosi) és helyi (városi, fővárosi kerületi) sportági szakszövetségek is létrehozhatók, melyek ugyancsak jogi személyek.

A már említett feladatokon túl az egyesületek, a helyi és a területi szövetségek által létrehozott szakszövetség fontos feladata a tagok érdekképviselete, az érdekvédelmi tevékenység ellátása is.

A szakszövetségeknek a Fővárosi Bíróságnál kell kérnie nyilvántartásba vételét. A nyilvántartás nem tagadható meg, ha a szövetség alapszabálya jogszabályba nem ütközik. létrehozását olyan sportágban határozták el, amelynek a Nemzetközi Sport-

szövetségek Szövetségében (AGFIS) tagszervezete van, és a sportágban országos szakszövetség még nem működik.

A jogszabály a sportági szakszövetséget jogi személlyé nyilvánítja és ez lehetővé teszi, hogy e szervezetek jogok és kötelezettségek alanyai lehessenek, vagyoni ügyeiket megfelelően tudják intézni.

Lényeges annak ismételt hangsúlyozása, hogy a tagság szempontjából a szövetségek nyitott szervezetek, tehát mindazoknak a sporttevékenységet folytató szervezeteknek az önkéntes tagságát biztosítja, amelyek a szövetség alapszabályát magukra nézve kötelezőnek elfogadják. Amennyiben a szövetség alapszabálya lehetővé teszi, a szövetségnek magánszemély is tagja lehet.

A jogszabály részletesen felsorolja a szakszövetség feladatát és hatáskörét, meghatározza azokat a jogosultságokat is, amelyeket kizárólag a kényszertársulásként működő szakszövetségek gyakorolhatnak.

Ezek közül az alábbiakat emeljük ki:

- a szövetség megállapítja a verseny-, játék és fegyelmi szabályokat,
- meghatározza a hazai és a nemzetközi versenynaptárt,
- meghirdeti és megrendezi a Nemzeti Bajnokságot és a Magyar Népköztársasági Kupa versenysorozatot,
- megállapítja a sportolók külföldi munkavállalásával összefüggő sportszakmai feltételeket,
- gondoskodik a játékvezetők, versenybírók képzéséről stb.

A szabályozás nem korlátozó jellegű, ami azt jelenti, hogy a szakszövetség az alapszabályában – saját és tagjai akaratából – egyéb feladatokat is meghatározhat. Azaz az alapszabályról az előbb felsorolt feladatok determináltsága mellett az alapítók szabadon rendelkezhetnek. A kötöttség csupán annyi, hogy a szakszövetség alapszabályában rendelkezni kell a nevéről, céljáról, székhelyéről és szervezetéről, továbbá olyannak kell lennie, hogy biztosítsa a demokratikus önkormányzati elven való működést. A tagok jogainak érvényesülését és a kötelezettségek teljesíthetőségét. Így a szakszövetség tagja:

- részt vehet a szakszövetség tevékenységében és rendezvényein,
- közvetlenül, vagy képviselője útján választhat és választható a szakszövetség szerveibe,
- köteles eleget tenni az alapszabályban meghatározott kötelezettségeinek.

A szakszövetség legfelsőbb szerve a közgyűlés, amelyet legalább két évenként kell összehívni. (A közgyűlést akkor is össze kell hívni, ha azt a törvényességi felügyeletet gyakorló szerv elrendeli, illetőleg ha a tagok egyharmada vagy az alapszabályban ettől eltérően meghatározott hányada az ok és a cél megjelölésével kívánja.)

A szakszövetség ügyintéző és képviseleti szerveit a szakszövetség négyéves időtartamra – alapszabály eltérő rendelkezéseinek hiányában – titkos szavazással kell megválasztani.

Melyek azok a legfontosabb ügyek, amelyek a szövetség legfelsőbb fórumának hatáskörébe tartoznak és ezáltal más szerv (pl. a szövetség valamelyik bizottsága) ezek-

ben a kérdésekben nem dönthet. A közgyűlés hatáskörébe tartozik tehát:

- az alapszabály megállapítása és módosítása,
- az évi költségvetés megállapítása,
- az ügyintéző és képviseleti szerv megválasztása,
- a szakszövetség más szakszövetséggel való egyesülésének, valamint felosztásának kimondása,
- döntés mindazokban az ügyekben, amelyeket az alapszabály a kizárólagos hatáskörébe utal.

A szakszövetség évi költségvetésének megállapítását és az ügyintéző szerv évi beszámolójának megvitatását az alapszabály – a közgyűlés helyett – a szakszövetség más szervére bízhatja.

A szabályozás a sportági szakszövetséget gazdálkodási szempontból a társadalmi szervekkel azonosan kezeli, és ennek megfelelően felelősségüket korlátoltan állapítja meg, azaz a szakszövetség tartozásaiért saját vagyonával felel, a tagok – a tagdíj megfizetésén túl – a szakszövetség tartozásaiért saját vagyonukkal nem felelnek. Mivel a könyv más részeiben részletesen foglalkozik a gazdálkodás szabályaival, ezek ismertetésétől itt eltekintünk.

Többször említettük azt, hogy napjainkban az állam sportirányítási tevékenységében jelentős változások figyelhetők meg. Ennek megfelelően a sport állami irányításából adódó legszükségesebb jogkörök kerültek szabályozásra. Terepet biztosítva annak az elvnek, amely szerint "amit jogszabály nem tilt, azt szabad".(Így pl.: az állami irányítási feladatokat ellátó központi kormányzati szerv (korábban az Állami Ifjúsági és Sporthivatal jelenleg az Országos Sporthivatal, illetve a Művelődési Minisztérium) összehangolja a szakszövetségek tevékenységét, gondoskodik az állami sportfejlesztési koncepció megvalósításáról, közreműködik a nemzetközi sportkapcsolatok intézésében, megállapítja a szakszövetség állami támogatásának elveit és mértékét, a támogatás módját, célját, és ellenőrzi annak felhasználását.

Ezen túlmenően e szerv figyelemmel kiséri a szakszövetség működését és szükség esetén kezdeményezi a törvénysértő gyakorlat megszűntetését.

A területi és helyi sportági szakszövetség tekintetében az előbbiekben megemlített jogköröket a szövetség székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi), illetve városi (fővárosi kerületi) tanács végrehajtó bizottságának sportfeladatot ellátó szakigazgatási szerve gyakorolja.

A szakszövetségről szóló jogszabály még annyira friss, hogy eddig nem sok sportági szakszövetség lépett a teljes önállóság útjára. A többi szövetség ez év végéig alakul át és tesz kisérletet arra, hogy önállóan biztosítsa a sportág működési feltételeit és megtalálják azokat a belső erőket, amelyek által bizonyíthatják, hogy tudnak járni még akkor is, ha elengedték a kezüket.

A sportági szakszövetségekről szóló jogszabály azonban – amely kényszertársulásként hozza létre a szövetséget, nem egyedüli útja a szakszövetség megalakulásának, hanem erre az egyesülési törvény alapján is van lehetőség. Ebben az esetben természetesen más jogok és kötelezettségek terhelik az így létrejött szervezetet.

EGYÉNI ÉS TÁRSAS VÁLLALKOZÓK

figyelmébe ajánljuk az alábbi szolgáltatásainkat:

- számviteli feladatok szervezése, folyamatos ellátása és ellenőrzése;
- adóügyi jogszabályokkal
  - általános forgalmi adó
  - személyi jövedelemadó
  - vállalkozási nyereség

  összefüggő könyvvezetési, nyilvántartási, elszámolási, adóbevallási feladatok szervezése, folyamatos ellátása és ellenőrzése számítógépen;
- belső szabályzatok (igazgatási és ügyviteli utasítások, számlarendek, stb.) összeállítása;
- részleges és komplex önrevizíók végzése;
- könyvszakértői tevékenység ellátása.

Érdeklődni lehet
az M. MENTOR KFT. ügyfélszolgálati irodájában
személyesen minden kedden és csütörtökön
10-14 óra között,
vagy a 183-5815 telefonszámon.

M MENTOR

III. Az egyesületek gazdálkodási rendje

A társadalmi szervezetek elsődlegesen gazdasági-vállalkozási tevékenység végzése céljából nem alapíthatók. Tevékenységük sajátosságát kifejezi a nyilvántartott tagság, a közös cél s e cél elérése érdekében szervezett közös tevékenység. Vagyonuk elsődlegesen a tagok által fizetett díjakból, felajánlásokból, hozzájárulásokból képződik. Ezek a bevételek szolgálnak kiadásaik fedezésére. Emellett bevételük származhat költségvetési támogatásból is.

Ugyanakkor a társadalmi szervezetek célja elérése, gazdasági feltételei biztosítása érdekében gazdasági – vállalkozási tevékenységet is folytathatnak és ez szükségessé tette a gazdálkodó tevékenység szervezeti formáira vonatkozó általános szabályoktól eltérő rendelkezések megfogalmazását.

A fentiekre tekitettel az MT rendelet sajátos előírásokat tartalmaz

- a bevételek és kiadások számbavételére és elkülönítésére (vállalkozási és vállalkozáson kívüli),
- a közvetett kiadások (költségek) megoszlásának módjára, az állóeszközök értékcsökkenésének elszámolására (vagyon illetve költség terhére),
- az alapítói illetve a közös tevékenység eredményeképpen felhalmozott vagyon megállapítására,
- a könyvvezetési kötelezettség egyszerűbb formájának alkalmazására,
- a gazdasági-vállalkozási tevékenység adóalapjának kiemelt célokra történő adómentes felhasználására,
- az alapítói vagyon 1989. december 31-ei állapot szerinti megállapítására, a könyvvezetés átmeneti szabályaira.

Az általános szabályok alkalmazását írja elő az MT rende'et a céltámogatások (költségvetési támogatások) elszámolása, az állami költségvetéssel szembeni kötelezettségek és juttatási igények bevallása és pénzügyi rendezése, a mérleg és vagyonkimutatás elkészítésére vonatkozóan.

1. Bevételek

A sportegyesületnek bevételeit a vállalkozási nyereségadó alapjának megállapítása érdekében elkülönítetten kell nyilvántartania.

A vállalkozási illetve a vállalkozáson kívüli bevételek elkülönítése független attól, hogy végül az egyesület fizet-e vállalkozási nyereségadót vagy sem.

Vállalkozáson kívüli bevételnek minősülnek az egyesületi cél közvetlen megvalósítása során azzal összefüggő bevételek, így különösen:

- **tagsági díjak**; amelyek a közös cél megvalósítása érdekében az egyesület belső szabályzatában meghatározott jogi- és magánszemélyek által fizetett díjak.

- **jogi- és magánszemélyek felajánlásai, hozzájárulásai**; ezek lehetnek alapítványból, közérdekű kötelezettségvállalásból származó összegek, továbbá magánszemélyek egyéb felajánlásai, jogi személyek egyéb hozzájárulásai.
- **egyéb** – az előzőekben nem említett, jogszabályban meghatározott – **forrásból származó bevételek**;

  - a sportegyesületi tevékenységgel szorosan összefüggő bevételek
    - a verseny- és sportesemény belépődíjai,
    - edzőtáborozások bevétele,
    - játékos eladás, átigazolási díjak,
    - nevelési költségtérítés,
    - sporttanfolyam térítési díjai,
    - edzők és sportolók külföldi munkavállalásából származó térítési díjak,
    - nemzetközi szövetségek térítési díjai,
    - sportpályák sportcélú bérbeadása,
    - nevezési díjak,
    - sportrendezvények közvetítési díja,
  - gazdasági társasági tagságból származó osztalék,
  - sportegyesület céljait szolgáló pénzeszközök kamata,
  - költségvetési támogatás.

Vállalkozási tevékenység bevételének minősül a nyereség – és vagyonszerzés céljából üzletszerűen termelő – vagy szolgáltató tevékenység ellenérték fejében történő végzése.

Üzletszerűen végzett vállalkozási tevékenység lehet az egyesületnél termék (beleértve a sportegyesülettel kapcsolatos tárgyak, jelvények, kiadványok stb.) előállítása, forgalmazása, különféle szolgáltatások (reklám – a testreklám is –, személy és teheráru szállítás, vendéglátóipari tevékenység stb.) teljesítése.

Reklámszolgáltatásnak kell tekinteni egy-egy sportesemény megrendezéséhez való hozzájárulást (szponzorálást).

Ti. a szponzor sok esetben nem reklámfelületet vesz meg, termékének vagy cégének reklámozásához, hanem a sportesemény szponzorálójaként az egész esemény – nevében vagy anélkül – reklámozza gazdasági szervezetét.

2. Kiadások (költségek)

A bevételeknél leírt indokok alapján a sportegyesület kiadásait (költségeit) is elkülönítetten kell nyilvántartani.

A kiadás teljesítésekor a vállalkozási illetve a vállalkozáson kívüli tevékenységre közvetlenül el nem számolható ún. általános (közvetett) költségeket a tevékenységek között meg kell osztani. A megosztás a vállalkozási illetőleg a vállalkozáson kívüli bevételek vagy közvetlen költségek arányában történhet. A választott módszert az egyesület számlarendjében kell rögzíteni.

A vállalkozáson kívüli tevékenység közvetlen költségei rendkívül szerteágazóak.

Ide tartoznak a sporttevékenység érdekében felmerült

- működési kiadások (sportszerek, berendezési és felszerelési tárgyak, sportpályák fenntartásával, bérletével kapcsolatos bér és dologi kiadások),
- sportolói juttatások (bérek és költségtérítések),
- egyéb sportcélú kiadások (nevezési költségek, edzőtáborozási költségek, nemzetközi tagdíjak, szövetségi hozzájárulások. nevelési költségtérítések, átigazolási díj, játékos vétel kiadásai stb.),
- sportlétesítmények fejlesztési kiadásai.
- közlekedési és étkezési költségek.

A vállalkozási tevékenység közvetlen költségei között számolható el a termékelőállítás, forgalmazás, a szolgáltatás teljesítése érdekében felmerült anyag, bér, bérjellegű és egyéb közvetlen költségek.

Ezek körét, jogcímét a vállalkozási tevékenység jellege határozza meg.

A sportegyesület állóeszközeinek értékcsökkenését a vállalkozási nyereségadó törvény mellékletében előírt kulcsok alapján kell elszámolni.

A sportcélokat szolgáló állóeszközök értékcsökkenését az alapítói vagyon terhére, míg a vállalkozási tevékenység végzésére szolgáló állóeszközök értékcsökkenését költségként kell elszámolni. Amennyiben az állóeszközt mindkét tevékenység végzéséhez használják (pl. számítástechnikai eszköz), úgy az állóeszköz értékcsökkenését – az egyesület számlarendjében rögzített módon – a két tevékenység között meg kell osztani.

A költségek megosztását a könyvvezetés rendjétől (kettős könyvvitel, egyszerűsített kettős könyvvitel, egyszeres könyvvitel) függően negyedévenként, de legkésőbb az éves vállalkozási eredmény megállapításakor kell elvégezni.

3. Vállalkozási tevékenységből származó eredmény megállapítása, módosítása, az adó alapja

A sportegyesület vállakozási tevékenysége eredményét a vállalkozási nyereségadóról szóló törvény előírásai szerint kell megállapítania.

- a költségek között kizárólag csak a vállalkozási tevékenységgel is összefüggő állóeszközök értékcsökkenése számolható el, ennyiben tehát szűkebb a költségelszámolás lehetősége, továbbá
- egyes kiemelt tevékenységet (ilyen a sport is) alapszabály szerint végző egyesület a kiemelt célra fordított – gazdasági – vállalkozási tevékenységéből származó – összeggel csökkentheti a vállalkozási tevékenység eredményét. Más vállalkozókhoz képest ez azt jelenti, hogy a sportegyesületnél további adóalap csökkentő kedvezmény is érvényesül.

A sportegyesület vállalkozási eredményének megállapítása és módosítása során a vállalkozási nyereségadó törvény 5-9.§-ai előírásait az MT rendeletben foglalt eltérésekkel és az egyesület sajátosságait figyelembe véve a következők szerint kell alkalmazni.

A vállalkozási eredmény megállapítása során a kettős könyvvitelt alkalmazó egyesületnek, a naptári évben elszámolt bevétel, valamint az értékesítés elszámolt önköltsége és a ráfordítások különbözeteként kell megállapítani.

Amennyiben a sportegyesület az egyszerűsített kettős könyvvitel vezetésére kötelezett, akkor a vállalkozás eredményét a naptári évben elszámolt bevétel, valamint a naptári évben elszámolt költségek (és ráfordítások) különbözeteként kell megállapítania.

Ha a sportegyesület az egyszeres könyvvitel szabályai szerint vezeti könyveit, akkor a vállalkozás eredményét a naptári évben befolyt bevétek, valamint a kifizetett termelési és kezelési költségek, az elszámolt értékcsökkenési leírás, valamint a vásárolt készletek állományváltozásának értéke figyelembevételével állapítja meg.

Az első két esetben az eredménymegállapítás üzemgazdasági, az utóbbiban pénzforgalmi szemléletű.

Az eredmény megállapítása során bevételként kell elszámolni a vagyontárgyak értékesítése során elért ellenértéket.

Az értékesített, illetve selejtezett, megsemmisült vagyontárgyak nyilvántartási értéket az értékesítés elszámolt önköltségeként, illetve ráfordításaként kell elszámolni.

Ha a megállapított eredmény negatív, akkor ennek összegét (veszteség) a sportegyesület saját döntése alapján legfeljebb a következő két évre átviheti. Az átvitt összeggel a tárgyévi veszteséget csökkenteni kell.

Ha a megállapított eredmény pozitív, akkor a sportegyesület ennek összegét (nyereség) a megelőző év(ek) el nem számolt veszteségének tárgyévre eső összegével csökkentheti. A veszteséget követő második évben az el nem számolt veszteség összegével akkor is csökkenteni kell az eredményt, ha az arra nem nyújt fedezetet.

A sportegyesület reprezentáció címén a saját szabályzatában meghatározott mértékű kiadást számolhat el.

A vállalkozási tevékenység költségei között reprezentáció címén azonban csak a vállalkozási nyereségadó törvény 10.§-ában meghatározott mértékű kiadás számolható el. Ha az elszámolt költség ezt a mértéket meghaladja, akkor a meghaladó résszel a megállapított, illetve módosított adóköteles eredményt növelni kell.

A megállapított, illetve módosított eredmény csökkenthető a közérdekű kötelezettségvállalásra, illetve az alapítványra fordított összeggel, amely megegyezik a sportegyesület adózott eredményének terhére ilyen célra kifizetett összeggel.

Ebből következik, hogy a vállalkozáson kívüli sporttevékenység bevételéből alapítványra és közérdekű kötelezettségvállalásra fizetett összegek nem csökkenthetik a vállalkozás eredményét.

Az alapítványra, közérdekű kötelezettségvállalásra kifizetett összegek csak a módosított eredmény pozitív összegéig vehetők figyelembe.

A sportegyesület előzőek szerint módosított eredménye képezi a vállalkozási nyereségadó alapját. Az adó mértékét a törvény 12.§-ának (1) bekezdése szabályozza. A sportegyesület igénybe veheti a törvényben meghatározott adókedvezményeket (13-15.§).

Ezek részletes ismertetését e könyv XI. fejezete tartalmazza.

Az M. Mentor Kft. megalakulását követően felvállalta a kollégák továbbképzését. Az országban elsőként rendeztünk tanácsadói tanfolyamot.

A sportegyesületeknek komoly nehézséget jelentett az új tipusú gazdálkodásra való áttérés. 1988 tavaszán a dunavarsányi edzőtáborban tanfolyamokat rendeztünk a sportegyesületeknek a PM, az ÁISH és az APEH szakértőinek a közreműködésével.

Sokan hiányoltak egy olyan kézikönyvet, amely teljeskörűen ismerteti a sportegyesületi gazdálkodást. Ezt a könyvet tartja Ön most a kezében.

Megfelelő létszáma esetén újból indítunk tanfolyamokat, ahol e könyv szerzői részletesen tárgyalják saját témáikat, és a hallgatók speciális kérdéseire gyakorlati válaszokat adnak.

További rendezvényeink:

- **átalakulási törvény szeminárium,**
- **adótanácsadói tanfolyam,**
- **befektetési szeminárium,**
- **humánpolitikai rendezvények.**

A tanfolyamokról részletes tájlkoztatót és jelentkezési lapot a könyv utolsó lapjain talál.

IV. Tervezési, beszámoltatási rendszer

1 A sportegyesületek tervezési rendszere

Az egyesülési jogról szóló törvény az egyesületeket a költségvetési szervektől átsorolja a társadalmi szervezetek kategóriájába, melynek következtében gazdálkodási önállóságuk tovább nőtt.

Ennek megfelelően 1989. január 1-től a sportegyesületek részére költségvetés készítése nem kötelező. Célszerű azonban a jövőben is valamilyen gazdasági terv (nevezhető költségvetésnek is) készítése.

A tervkészítésnél alkalmazható a régi költségvetés is – értelemszerűen az új gazdálkodási jogszabálynak megfelelő tartalommal kiegészítve, illetve módosítva.

A következőkben javaslatot adunk a sportegyesületek számára, hogy miként készüljenek fel az előttük álló év gazdasági feladataira. Alapelvnek tekintjük, hogy a régi költségvetésnél egyszerűbb, áttekinthetőbb és lehetőség szerint közérthetőbb gazdasági terv készítésére nyíljon mód. Miként az elszámolási rendben is, itt is célszerű a felesleges kötöttségeket kerülni. Csak az egyesületi gazdálkodást befolyásoló legfontosabb elemekkel, a meghatározó bevételi forrásokkal és kiadási tételekkel foglalkozunk.

1.1

1.1.1 Az egyesületi tervkészítés célja, a gazdálkodási tervvel szemben támasztott követelmények

A sportszervezetek tervkészítésének célja, hogy év elején számításba vegyék legfontosabb sportszakmai feladataikat, az azok megvalósításához szükséges forrásokat (a várható bevételeket), és az egyes feladatok teljesítése során felmerülő kiadásokat. Mivel a sportegyesületek nagysága, tevékenységi köre meglehetősen eltérő és sokrétű, ezért szükséges a mindenkire általánosan vonatkozó, a mindenkinél általánosan jelentkező feladatokból kiinduló, lehetőség szerint a legbővebb tervkészítési iránymutatást adni. Természetesen azoknál a sportszervezeteknél, ahol az útmutatóhoz képest nem teljeskörűen merülnek fel a feladatok, illetve az azokkal kapcsolatos bevételek és költségek, ott a hiányzó tételeket értelemszerűen el (illetve üresen) kell hagyni.

Fontos követelmény a tervkészítés során, hogy valamennyi alapvető célt kijelöljön, és rámutasson a megvalósításukhoz szükséges legfőbb bevételi forrásokra, illetve kiadási tételekre. Ezt a tényleges feladatokra összpontosítva kell megvalósítani, hiszen csak így teremthető meg az összhang a célok, a teljesítésük és az ellenőrizhetőség között. Ebből következik, hogy a tervkészítésnek igazodnia kell a beszámolási rendszerhez, meg kell felelnie a beszámoltatási (számviteli, vagyonkimutatási, eredményelszámoltatási, adóbevallási és statisztikai) követelményeknek.

1.1.2 A tervkészítésnél figyelembe veendő alapvető jogszabályok

Alapvető gazdálkodási szabályaikat a 16/1989. (II.26.) MT sz. rendelet tartalmazza. Ez kimondja, hogy a sportszervezetek társadalmi célja megvalósításával kapcsolatos bevételeik és kiadásaik különbözete (ahogy korábban is) vállalkozási nyereségadó mentes. Ugyanígy mentes a vállalkozási nyereségadó alól az egyesületi sporttevékenység megvalósítására, fejlesztésére fordított, az egyesületi vállalkozási tevékenységből származó nyereség is. Az egyesületi vállalkozások további (tehát sportcélra vissza nem forgatott) nyeresége a vállalkozási nyereségadó alapját képezi, tehát adóköteles. Az íly módon adózott sportegyesületi nyereség szabadon felhasználható.

A számviteli rendet és a vállalkozási nyereségadóban történő eligazodást segíti a közeljövőben megjelenő - a könyvvitel rendjéről szóló 52/1988.(XII.24.) PM sz. rendelet módosítása – a társadalmi szervezetek sajátos könyvviteli elszámolásra vonatkozó jogszabály. Ennek alkalmazása a tervkészítés során sem hagyható figyelmen kívül. Már a tervezéskor biztosítani kell a sporttevékenység és a vállalkozási tevékenység elkülöníthetőségét; e két tevékenységből származó jövedelem bemutatását. Ez a sportcélra átcsoportosítható vállalkozási nyereség az adómentesség igénybevételének alapja.

Azt sem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy az árbevétel nagyságától (250 millió forint feletti, 25 millió forint és 250 millió közötti és 25 millió forint alatti) függően kell a sportegyesületeknek kettős könyvvitelt, egyszerüsített kettős könyvitelt vezetni. Így a tervezés az egyesületi számvitelt is meghatározó tényező.

1.1.3 Egy lehetséges, egységes gazdálkodási terv

A tervkészítés célja a sportegyesületi lehetőségek számbavétele; a célok realitásának felmérése, a bevételek és kiadások közötti nélkülözhetetlen összhang megteremtéséhez szükséges teendők meghatározása. Mindezek alapján ütemezhetők időben a kiadások úgy, hogy azok fedezete – a bevételek – az egyesület számára rendelkezésre álljanak. A tervezés feladata tehát a pénzügyi egyensúly megteremtése. Ettől eltérő – deficites – pénzügyi terv készítése és jóváhagyása ésszerűtlen, egyúttal a következő időszak gazdálkodását aláásó, veszélyeztető cselekedet. Ezért a tervkészítés során addig kell egymáshoz igazítani a bevételi lehetőségeket, az elérésükhöz szükséges reálisan teljesíthető erőfeszítéseket és a feladatok, kiadások módosítását; a megvalósításukat reálisan nem veszélyeztető költségcsökkentési intézkedéseket, hogy közöttük az elfogadható pénzügyi egyensúly létrejöjjön. Természetesen kialakulhat bevételi többletet mutató gazdálkodási terv is; ebben az esetben a képződő bevételi többlet ésszerű felhasználásáról, befektetéséről, vagy tartalékolásáról kell előzetesen dönteni.

1.2 Bevételek terve

A bevételek tervezése során fel kell mérni valamennyi számításba vehető forrást, kezdve a támogatásoktól, a tagdíjakon, a saját bevételeken át, egészen a sporttal összefüggő, vagy attól független vállalkozási bevételekig.

1.2.1 Központi sportirányító szervtől kapott támogatások

Itt kell tervezni a központi sportirányító szervtől (Országos Sporthivataltól), a sportági szakszövetségektől kapott támogatások összegét. Ennek formái a következők lehetnek:

1.2.1.1 OSH bázistámogatás:

A sportegyesületek működéséhez évenként előre meghatározott támogatás.

1.2.1.2 OSH eredményességi támogatás:

Az országos sportági szakszövetségek által odaítélt, a nemzetközi eredményesség után járó OSH támogatás. Bevételként csak a következő évre, mindig az előző évi eredmények után vehető figyelembe.

1.2.1.3 Szövetségi eredményességi támogatás:

Az országos sportági szakszövetség által odaítélt egyéb eredményességi (OSH által meghirdetett elveken felüli) támogatás. Bevételként ez is csak a következő évre, mindig az előző évi eredmények után vehető figyelembe.

1.2.1.4 Sportfejlesztési Alapból (SFA-ból) kapott támogatás:

Az OSH által évente előre képzett, ún. Sportfejlesztési Alapból (SFA-ból) megpályázott és elnyert támogatás összege.

1.2.1.5 Egyéb beruházási támogatás:

Az OSH által évente előre képzett beruházási forrásból megpályázott és elnyert támogatás összege.

1.2.1.6 Egyéb OSH támogatás:

Előző jogcímek egyikébe sem tartozó, az egyesület által egyedileg igényelt és az OSH részéről jóváhagyott hivatali támogatás összege (pl. működési póttámogatás).

1.2.2 Egyéb tárcától kapott támogatások

Itt kell szerepeltetni az egyéb minisztériumoktól, tárcáktól (pl.Ipari Minisztérium, Belügyminisztérium stb.) kapott támogatások összegét.

1.2.3 Tanácsi támogatások

1.2.3.1 Megyei, Fővárosi Tanácstól kapott támogatas:

A megyei, illetve a Fővárosi Tanács által az egyesület részére odaítélt támogatás összege.

1.2.3.2 A helyi tanácsoktól kapott támogatás:

A városi, kerületi, községi tanács által az egyesület részére adott támogatás összege.

1.2.4 Vállalkozási szférából és egyéb szervektől átutalt támogatás

Az állami vállalatoktól, szövetkezetektől, a társadalmi szervektől és az egyéb szervektől és az egyéb szervektől (költségvetési szervektől, intézményektől) – átutalás útján – kapott támogatások összege, jogi tagdíj nélkül.

1.2.5 Egyesületi saját bevételek

1.2.5.1 Rendezvénybevételek:

Az egyesület által rendezett sportesemények, versenyek tagdíjaiból tervezett bevételek összege. Itt célszerű szakosztályonként kiszámítani a várható rendezvénybevételt, kiindulva az egyes szakosztályok által lebonyolításra tervezett rendezvényekből, a várható fizető nézőszámokból, és a belépőjegyek árából. Javasoljuk, hogy a belépődíjakat a rendezvény népszerűségétől függően differenciálják.

1.2.5.2 Reklám, hirdetés bevételei:

Az egyesület részére reklámszerződések és hirdetések után járó bevételek. Ide tartozik a sportolói reklámszerződésekből az egyesületet megillető rész bevétele is.

1.2.5.3 Tv közvetítési díjak:

A Tv közvetítések díjaiból szerződés alapján az egyesület részére járó bevételek összege.

1.2.5.4 Bérleti- és tanfolyami díj:

Az egyesület által bérbeadott sportlétesítmények után, valamint az egyesület által rendezett tanfolyamok után tervezett bevételek összege.

1.2.5.5 Átigazolási díj:

Az egyesülettől más egyesülethez igazoló sportoló után kapott átigazolási díj.

1.2.5.6 Egyéb saját sportbevétel:

Az előzőekben értelemszerűen nem szerepeltethető saját sportbevételeket kell itt megtervezni.

1.2.6 Tagsági díjak

1.2.6.1 Sportolói tagsági díj:

Az egyesület tagjai által befizetett tagsági díjak. Itt kell szerepeltetni az egyesületnél alkalmazásban álló egyéb személyek tagdíjait is.

1.2.6.2 Pártoló tagsági díj:

A pártoló tagok által felajánlott tagdíjak.

1.2.7 Alapítványból kapott támogatás

Hazai vagy külföldi alapítványból az egyesületnek juttatott összeg.

1.2.8 Vállalkozási tevékenység bevétele

Itt azokat az – elsősorban a sporttevékenység forrásainak kiegészítésére – szolgáló tervezett bevételeket kell kimutatni, amelyeket az egyesület vállalkozási (nyereség- és vagyonszerzés érdekében üzletszerűen, ellenérték fejében végzett termelő, vagy szolgáltató) tevékenység során ér el. Ilyen üzletszerű vállalkozási tevékenység bevétele lehet például a termék, áru, szolgáltatás értékesítéséből származó – általános forgalmi adó (ÁFA) nélküli – ellenérték. Az egyes vállalkozási tevékenységekről célszerű külön-külön is bevételi tervet készíteni.
Általánosságban vállalkozáson kívüli bevételnek tekinthető a létesítők által a társadalmi szervezet (sportegyesület) céljára rendelt összeg, a jogi- és magánszemélyek felajánlásai, hozzájárulásai, valamint az egyéb bevételek (pl.: céltámogatás, az egyesület céljaira szolgáló pénzeszközök utáni bankkamat stb.) összege.

1.2.9 Egyéb bevételek

Az eddig felsorolt jogcímek egyikében sem szerepeltethető bevételek tervezett értéke.

A bevételek tervezése során általános szabály, hogy azok általános forgalmi adót nem tartalmazhatnak. Emellett mellékletként természetesen tetszőleges részletezettségű számítások, táblázatok alkalmazhatók, kinek-kinek saját igénye és az egyesület sajátos profilja szerint.

Ugyancsak fontos tervezési szempont, hogy a vállalkozási nyereségadóról szóló 1988. évi IX. törvény szerinti követelményeknek megfeleljenek, azaz bevételeiket csoportosítsák.

a) kettős, vagy egyszerűsített kettős könyvvitelt vezetőknél:
- a társadalmi szervezet célja szerinti tevékenység árbevétele;
- alaptevékenységen kívüli, vállalkozási tevékenységet illető bevételek

szerinti bontásban;

b) egyszeres könyvvitelt vezetőknél:
- társadalmi szervezet vállalkozáson kívüli bevételei;
- vállalkozási tevékenység bevételei;
- vállalkozási nyereségadó alapot nem képező bevételek (azok a végleges pénzbevételek, amelyek nem képezik a vállalkozási nyereségadó alapját – ilyenek pl. az adóhatóság által visszautalt ÁFA, VÁNYA -, valamint év végén ezeknek az adóknak a tárgyévre visszaigényelhető összege, továbbá a vállalkozási nyereségadóról szóló törvényben felsorolt – adózott eredményt növelő – bevételek);
- fizetendő általános forgalmi adó (az egyesület által számlázott ÁFA összege) szerinti bontásban.

Táblázat formájában a bevételi tervet az alábbiak szerint készíthetjük el (a tervező munka segítése céljából feltüntetjük az előző év bázisadatait is):

BEVÉTELEK TERVE (19....év)
(eFt-ban)

Sor-szám	Megnevezés	Előző évi tény, vagy várható	19... évi terv
1.a)	OSH bázistámogatás	xxxxx	xxxxx
b)	OSH eredményességi támogatás	xxxxx	xxxxx
c)	Szövetségi eredményességi támogatás	xxxxx	xxxxx
d)	Sportfejlesztési Alapból	xxxxx	xxxxx
e)	Egyéb beruházási támogatás	xxxxx	xxxxx
f)	Egyéb OSH támogatás	xxxxx	xxxxx
	OSH támogatás összesen	xxxxx	xxxxx
2.	Egyéb tárca támogatás	xxxxx	xxxxx
3.a)	Megyei (fővi), tanácsi támogatás	xxxxx	xxxxx
b)	Helyi tanácsi támogatás	xxxxx	xxxxx

Sor-szám	Megnevezés	Előző évi tény, vagy várható	19... évi terv
	Tanácsi támogatás összesen	xxxxx	xxxxx
(1+2+ +3)	Költségvetési támogatás össz.	xxxxx	xxxxx
4.	Gazdálkodó szervektől kapott támogatások	xxxxx	xxxxx
5.a)	Rendezvénybevételek	xxxxx	xxxxx
b)	Reklám, hírdetés bevételei	xxxxx	xxxxx
c)	Tv közvetítési díjai	xxxxx	xxxxx
d)	Bérleti és tanfolyami díjak	xxxxx	xxxxx
e)	Átigazolási díjak	xxxxx	xxxxx
f)	Egyéb saját sportbev.	xxxxx	xxxxx
	Saját sportbevétel összesen	xxxxx	xxxxx
6.a)	Jogi* tagsági díj	xxxxx	xxxxx
b)	Sportolói tagsági díj	xxxxx	xxxxx
c)	Pártolói díj	xxxxx	xxxxx
d)	Magánszemély tagdíja	xxxxx	xxxxx
	Tagsági díj összesen	xxxxx	xxxxx
	* személy tagsági díja		
7.	Baráti kör támogatása	xxxxx	xxxxx
8.	Alapítványtól kapott támogatás	xxxxx	xxxxx
9.	Közérdekű kötelezettségvállalásból kapott támogatás	xxxxx	xxxxx

Sor-szám	Megnevezés	Előző évi tény, vagy várható	19... évi terv
10.	Vállalkozási tevékenység bevétele	xxxxx	xxxxx
11.	Egyéb bevételek	xxxxx	xxxxx
	BEVÉTELEK összesen	xxxxx	xxxxx

Ahol van értelme, ott a fenti táblázatot (vagy legalábbis annak lényegesebb pontjait) célszerű elkészíteni, és külön feltüntetni szakosztályi bontásban is, érzékeltetve azt, hogy az egyes szakosztályoktól milyen részt várunk el az egyesületi összbevétel elérése érdekében.

1.3 Kiadások terve

A kiadások tervezése során az adott évre tervezett sporttevékenység és annak forrásait kiegészítő vállalkozási tevékenység ellátásához szükséges költségeket kell számszerűsíteni.

A vállalt feladatok meghatározásakor nem lehet figyelmen kívül hagyni a képződő források nagyságát, sőt elsősorban a tervezett bevételekből kell kiindulni.

A kiadások között tervezhető, az egyesület céljára megvalósulásával, illetve a vállalkozási tevékenységgel kapcsolatos valamennyi költség.

A költségek az előírt bontásban általános forgalmi adót nem tartalmazhatnak, azokat külön kell kimutatni, és az egyesület ÁFÁ-val kapcsolatos jogállásától függően kell figyelembe venni az adóvisszaigénylésnél, illetve a vállalkozási nyereségadó alapjánál.

A költségek tervezésénél meg kell felelni a számviteli, elszámolási szabályok szerinti előírásoknak is. Ez azt jelenti, hogy

- kettős és egyszerűsített kettős könyvvitelt vezető egyesületeknél: költségnemenkénti (anyagköltség, bérköltség, közteher, amortizáció, egyéb költség) bontásban is;
- egyszeres könyvitelt vezető egyesületeknél: anyagköltség, bérköltség, társadalombiztosítási járulék és egyéb költségek bontásban is meg kell tervezni a kiadásokat.

Mindkét elszámolási mód szerint bontani kell továbbá:

a) közvetlen és közvetett költségre is, emellett tervezni kell azt is, hogy a közvetett költségeket a társadalmi cél megvalósítására és a vállalkozási tevékenység céljára hogyan osztjuk fel (a közvetlen költségek, vagy az árbevétel arányában), és így abból terv szerint mennyi terheli a kétféle tevékenységet;

b) sporttevékenységgel összefüggő és vállalkozással kapcsolatos költségre.

A kiadások tervezésekor törekedni kell arra, hogy a működési alapkiadásokra (a létesítmények fenntartása, felújítása, stb) kellő figyelmet fordítsanak. Nem szabad engedni, hogy a bizonytalan "maradék elv" érvényesüljön.

Külön meg kell tervezni a sportolói juttatásokra fordítandó, valamint a fejlesztési és a vállalkozási tevékenység kiadásait. Ezen jogcímek értelemszerűen többféle költségnemet is jelenthetnek, azonban megtervezésük ebben a funkciós bontásban is hasznos.

1.3.1 Működési kiadások

1.3.1.1 Anyagköltség:

Itt kell a sportcél megvalósításához szükséges készletbeszerzéseket előirányozni, a többi funkciónál szereplő anyagköltségek nélkül. Ezek közül a teljesség igénye nélkül felsorolunk néhányat: pl. ide tartozik a sportszer, sportruházati cikk, gyógyszer, nyomtatvány, irodaszer, szerszám, munka- és védőruha, berendezési és felszerelési tárgy, egyéb fogyóeszköz, amelynek rendeltetésszerű használat melletti elhasználódási ideje legfeljebb 3 év, valamint, – az elhasználódás idejére tekintet nélkül – amelynek beszerzési értéke nem haladja meg az 50.000 Ft-ot.

1.3.1.2 Energia:

Az alapfeladat ellátásához szükséges energiaköltség tervezett összege (pl. pályavilágítás, melegvíz, fűtés).

1.3.1.3 Bérköltség:

Itt kell tervbevenni – a sportolói bérek és egyéb juttatások, valamint a vállalkozási tevékenységet folytatók bérköltsége kivételével – az összes bérként kifizetett összeget. Ennek megfelelően számba kell venni a teljes és a részmunkaidőben, valamint a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatottak bérköltségét. Kiindulva az egyes feladatok ellátásához szükséges létszámból, illetve óraszámból, ajánlott részletezni a fizikai dolgozók, a vezetők, ügyintézők, ügyviteli dolgozók, sportvezetők és egyéb sportszakemberek előzőekben leírt bontás szerinti tervezett bérköltségét, a felkért szakértőknek, a sportegyesületi vezetők, ellenőrző testületek részére, a rendezvények pénztárosainak, jegyszedőinek, egyéb alkalmazottjainak kifizetett tiszteletdíjait, az orvosi ügyeleti díjakat, a felkért alkalmi munkások bérét és az előbbiek jutalmait stb. A sportegyesületek 1989. január 1-jétől nem tartoznak bérszabályozási jogszabály hatálya alá, ennek megfelelően mentesek minden adminisztratív kötöttségtől, bérezési gyakorlatukat teljesen önállóan alakíthatják ki.

1.3.1.4 Közteher:

Az előzőekben felmerült, biztosításra kötelezetteknek tervezett bérköltség után járó társadalombiztosítási járulék összege (jelenlegi mértéke 43 %).

1.3.1.5 Élelmezési költség:

A sportolók és sportszakemberek étkeztetésére tervezett pénzösszeg.

1.3.1.6 Szállítási költség:

Az egyesület sportolóinak, alkalmazottainak utaztatásával kapcsolatos költségek tervezett értéke.

1.3.1.7 Bérleti díjak:

Nem az egyesület tulajdonában lévő eszközök, létesítmények igénybevétele után fizetendő összeg.

1.3.1.8 Állóeszközök fenntartása, felújítása:

Az egyesület tulajdonában, vagy elterjedt gyakorlat szerint a bázisvállalkozásokkal – a tényleges tulajdonossal – közös üzemeltetésben lévő állóeszközök (létesítmények, épületek, gépek. járművek) üzemeltetésére, karbantartására és felújítására szánt kiadások szerepeltethetők itt.

1.3.1.9 Szövetségi befizetések:

A szövetségek fenntartására, támogatására és a versenyen való részvételre befizetett nevezési és egyéb díjak, valamint az átigazolási díjbevételből az országos sportági szakszövetségeknek átutalandó rész terv szerinti összege.

1.3.1.10 Egyéb működési kiadások:

Itt kell megtervezni az előző pontokba nem sorolható működési kiadások összegét. Tetszőleges bontás és részletezés alkalmazható. A teljesség igénye nélkül felsorolunk néhány alapvető költségtételt: szolgáltatási díjak, reprezentáció, újítási- találmányi díjak, hirdetési díjak, oktatási- továbbképzési költség, bankköltség, kamat, adójellegű befizetések, céljellegű befizetések, biztosítási díjak, költségtérítések stb. A játékvezetők, versenybírók és más közreműködők költségtérítésekor figyelembe kell venni a tárgyban kiadott 1/1988.(II.12) ÁISH rendelkezés előírásait.

1.3.2 Sportolóknak nyújtott juttatások

1.3.2.1 Alapbérek:

Az egyesület alkalmazásában álló sportolói, sportmunkatársi alapbérek tervezett összege. Mint a működési jellegű bérköltségek esetében, itt is bruttó (személyi jövedelemadót is tartalmazó) módon kell beállítani, figyelemmel a sportmunkatársak bérére vonatkozó jogszabályi előírásokra.

1.3.2.2 Egyéb juttatások:

Itt kell fedezetet biztosítani a sportolóknak egyéb (nem költségtérítés jelleggel) kifizetendő összegekre. El kell ismerni az elért sportteljesítményeket ún. eredményességi jutalommal, lehet adni tanulmányi támogatást, valamint a sportolóval kötött szerződés alapján járó egyéb bért. Az itt előirányzott összegek számításánál be kell tartani a 6/1988. (IX.13.) ÁISH rendelkezést a sporttevékenységgel összefüggő személyi juttatásokról, valamint labdarúgás sportágban a labdarúgás anyagi ösztönzési rendszeréről szóló 5/1988. (IX.13.) ÁISH rendelkezést.

1.3.2.3 Költségtérítések:

Az előző pontnál ismertetett jogszabályok alapján költségtérítésként kifizetésre tervezett (tehát személyi jövedelemadó mentes!) sportolói juttatások összegét (kalória költségtérítés, sportolói ösztöndíj stb.) kell e jogcímen számításba venni.

1.3.2.4 Közterhek:

A sportolóknak kifizetett (TB-járulék köteles) jövedelem 43 %-a.

1.3.3 Fejlesztési kiadások

1.3.3.1 Sportlétesítmények fejlesztésése:

A sportlétesítmények építésével, bővítésével összefüggő beruházási ráfordítások (ÁFA nélkül) tervezett összege – a beruházások rendjéről szóló jogszabály szerint. Itt szerepelnek pl. a sportpályák, uszodák, öltözők, műhelyek, vizitelepek, egyéb építmények és berendezések fejlesztési kiadásai.

1.3.3.2 Sporteszközök fejlesztése:

Az 50.000 Ft egyedi értéket meghaladó, azaz beruházásnak minősülő sporteszközök beszerzésére tervezett összeg. Ide tartozik pl. a versenyhajók, autók, motorok, repülők stb. beszerzési értéke.

1.3.3.3 Vállalkozási célú fejlesztési kiadások:

Az egyesület vállalkozási céljainak megvalósítására tervezett beruházási ráfordítások értéke. Az elkülönítés itt is szükséges, hogy a vállalkozási nyereségadó alapját befolyásoló – vállalkozási cél megvalósításával kapcsolatos – amortizáció külön kiszámítható legyen.

1.3.3.4 Egyéb fejlesztési célú kiadások:

Az előző pontokban nem szereplő egyéb fejlesztési célú kifizetések tervezett nagysága, amely tartalmazza például a kifizetendő díjak, illetékek, eljárási költségek, az

üzembehelyezésig fizetett fejlesztési célú hitelek kamatait, a befejezetlen beruházások biztosítási díjait stb.

1.3.4 Vállalkozási tevékenység költségei

Itt kell megtervezni valamennyi, az egyesület által nyereség és vagyonszerzés céljából üzletszerűen, ellenérték fejében végzett termelő vagy szolgáltató tevékenység költségét. A vállalkozási tevékenységgel kapcsolatos kiadások felmérése során tetszőleges részletességgel szintén célszerű alkalmazni a nem vállalkozási tevékenységnél felmerülő, előbbiekben részletezett költségbontást. Ebből következően ismétlésekbe nem bocsátkozva, ehelyütt csak visszautalunk az előzőekben vázolt költségtervezési jogcímekre, illetve módszerekre.

1.3.5 Egyéb kiadások

Az előzőek egyikében sem szerepeltethető, de várhatóan felmerülő kiadások kerülnek ide.

A felvázolt kiadási terv táblázat formájában a következők szerint készíthető el:

KIADÁSOK terve (19....év)
(eFt-ban)

Sor-szám	Megnevezés	Előző évi tény, vagy várható	19....évi terv
1.a)	Anyagköltség	xxxxx	xxxxx
b)	Energia	xxxxx	xxxxx
c)	Bérköltség	xxxxx	xxxxx
d)	Közteher	xxxxx	xxxxx
e)	Élelmezési költség	xxxxx	xxxxx
f)	Szállítási költség	xxxxx	xxxxx
g)	Bérleti díj	xxxxx	xxxxx
h)	Állóeszközfenntartás, felújítás	xxxxx	xxxxx
i)	Szövetségi befizetések	xxxxx	xxxxx
j)	Átigazolási díj	xxxxx	xxxxx
k)	Egyéb működési kiadás	xxxxx	xxxxx
	Működési kiadások összesen	xxxxx	xxxxx

Sor-szám	Megnevezés	Előző évi tény, vagy várható	19....évi terv
2.a)	Sportolói alapbérek	xxxxx	xxxxx
b)	Egyéb sportolói juttatások	xxxxx	xxxxx
c)	Költségtérítések	xxxxx	xxxxx
	Sportolói juttatások összesen	xxxxx	xxxxx
d)	Sportolói juttatások közterhe	xxxxx	xxxxx
	Sportolói költség összesen	xxxxx	xxxxx
3.a)	Sportteljesítmények fejlesztése	xxxxx	xxxxx
b)	Sporteszközök fejlesztése	xxxxx	xxxxx
c)	Vállalkozási célú beruházás	xxxxx	xxxxx
d)	Egyéb fejlesztési kiadások	xxxxx	xxxxx
	Fejlesztési kiadások összesen	xxxxx	xxxxx
4.	Vállalkozási tevékenység költsége	xxxxx	xxxxx
5.	Egyéb kiadások	xxxxx	xxxxx
	KIADÁSOK összesen	xxxxx	xxxxx

A költségnemenkénti bontást célszerű szintén áttekinthetően megtervezni, s ugyancsak ajánlott az egyes előforduló funkciók, illetve költségnemek szakosztályonkénti bontása is.

A sporttevékenységgel kapcsolatban felmerülő költségek szakfeladatonkénti gyűjtése az alábbiak szerint jól elvégezhető:

Megnevezés	Előző évi tény, vagy várható	19...évi terv
Versenysport kiadásai	xxxxx	xxxxx
Utánpótlás-nevelés kiadásai	xxxxx	xxxxx
Diáksport kiadásai	xxxxx	xxxxx
Tömegsport kiadásai	xxxxx	xxxxx
Közvetlen sportcélú kiadás	xxxxx	xxxxx
Általános költségek	xxxxx	xxxxx
Sportkiadások összesen	xxxxx	xxxxx

Ajánljuk ebben az esetben is a kalkuláció szakosztályi megosztását.

Meg kell tervezni minden esetben a tevékenység eredményességét, jövedelmezőségét is. Erre nemcsak azért van szükség, hogy meg tudjuk állapítani az esetleges vállalkozási nyereségadó fizetési kötelezettséget, hanem azért is, hogy egyáltalán kiderüljön, az egyesület rendelkezik-e az év során annyi bevételi forrással, amely fedezetet nyújt a tervezett feladatok ellátásakor felmerülő kiadásokra. Amennyiben nem, úgy következik annak további iterációja, hogy a bevételi lehetőségeket és/vagy a költségeket csökkentve a kettőt egyensúlyba hozzuk. Abban az esetben viszont, ha bevételi többlet keletkezik, meg kell tervezni annak felhasználási módját, esetleges tartalékolását.
El kell jutnunk tehát az adózott eredmény és a vagyon tervezéséig, amelynek további lépései a következők.

a) Kettős, vagy egyszerűsített kettős könyvvitelt vezetők esetében:

1. Sporttevékenység bevétele	xxxxx
2. Vállalkozási tevékenység bevétele	xxxxx
3. Bevételek összesen	xxxxx

4. Sporttevékenység közvetlen költsége	xxxxx
5. Vállalkozási tevékenység közvetlen költsége	xxxxx
6. Közvetlen költség összesen	xxxxx
7. Általános költségek összesen	xxxxx
Ebből:	
8. Sporttevékenységre jutó általános költség	xxxxx
9. Vállalkozási tevékenységre jutó általános költség	xxxxx
10. Sporttevékenység teljes költsége	xxxxx
11. Vállalkozási tevékenység teljes költsége	xxxxx
12. Kiadások összesen	xxxxx
13. Sporttevékenység eredménye	xxxxx
14. Vállalkozási tevékenység eredménye	xxxxx
15. Adózatlan eredmémy összesen	xxxxx
16. A vállalkozási tevékenység nyereségéből a sportcélra fordítandó (nyereségadó alapot csökkentő) összeg	xxxxx
17. Vállalkozási nyereségadó alapja (vállalkozási tevékenység nyereségéből a sportcélra fordítandó összeg levonása után maradó összeg)	xxxxx

18.Vállalkozási nyereségadó (3 millió Ft nyereségig az adóalap 40 %-a, efeletti nyereségre pedig 50 %-a)	xxxxx
19.Vállalkozási nyereségadó kedvezmény	xxxxx
20.Fizetendő vállalkozási nyereségadó	xxxxx
21.Adózott eredmény	xxxxx

A sporttevékenységgel kapcsolatos állóeszközök amortizációját az egyesületi alapítói vagyonnal szemben kell elszámolni, a költségek között nem vehető figyelembe.
A pozitív tiszta eredmény az egyesületi felhalmozott vagyont növeli, a negatív pedig csökkenti. A vállalkozási nyereség sportcélra fordított összege szintén a felhalmozott vagyont növeli. A tevékenység megvalósításakor keletkezett nyereség a felhalmozott vagyont növeli, a veszteség pedig csökkenti. A vagyon változásának tervezésekor ezeket az összefüggéseket természetesen érvényesíteni szükséges.

b) Egyszeres könyvvitelt vezetők esetében:

1. Vállalkozási tevékenység bevételei	xxxxx
2. Vállalkozási tevékenység kiadásai	xxxxx
3. Vállalkozási eredmény	xxxxx
4. Vásárolt készletek állományváltozása (+/-)	xxxxx
5. Értékcsökkenési leírás	xxxxx
6. Korrigált eredmény	xxxxx
7. Vállalkozási nyereségből sportcélra fordítandó összeg	xxxxx
8. Vállalkozási nyereségadó alapja	xxxxx
9. Vállalkozási nyereségadó	xxxxx
10.Vállalkozási nyereségadó kedvezmény	xxxxx

11.Fizetendő vállalkozási nyereségadó	xxxxx
12.Adózott eredmény	xxxxx

A pozitív eredmény az egyesület vagyonát növeli, a negatív pedig csökkenti. A sportszervezet vállalkozási nyereségéből sportcélra fordított összeg az egyesület vagyonát szintén növeli (ugyanakkor felhasználásakor, mivel sportcélú kiadásként is szerepel, ott költségnövelő hatású, veszteséget jelent, s azon keresztül a vagyont csökkentve ellentételező hatást fejt ki).

A gazdálkodással kapcsolatos további fontosabb mutatókat is célszerű megtervezni. Ennek megfelelve külön kimutatást érdemes készíteni az eddigieken túl:

- az anyagkészletekről, fogyóeszközökről;
- az állóeszközökről;
- a pénzeszközök (bankszámla, pénztár) forgalmának, egyenlegének tervezett alakulásáról;
- a tartozásokról (hitelek, szállítók, alkalmazottak felé);
- a követelésekről (vevők, bevételek, kihelyezések);
- a kifizetett jövedelmekről;
- különféle adókról (SZJA, ÁFA, VÁNYA stb.);
- támogatásokról stb.

Ezt minden egyesület saját profilja és igénye szerint készítse el, a számára szükséges részletezettséggel. Az egyesületi finanszírozásban egyre inkább kulcskérdéssé válik, hogy mit tekintünk adómentes alap- (sport) tevékenységnek és mit vállalkozási tevékenységnek, illetve az egyesület bevételeiből és kiadásaiból mi számít be a vállalkozási alapba. A kérdés eldöntésére lenne hivatott a már említett vállalkozási nyereségadó törvény, azonban abból egyértelműen nem mindig állapítható meg a tiszta elkülönítés.

2 A sportegyyesületek beszámoltatási rendszere

2.1

2.1.1 A sportegyesületi beszámolórendszer célja, a vele szemben támasztott elvárások

Az egyesület a beszámolórendszeren keresztül válik alkalmassá arra, hogy tevékenységének legfontosabb eseményeit időrendi sorrendben is értékelni és megőrizni lehessen. Ebből kiindulva fontos szempont a beszámoltatási rendszer kialakításánál, hogy egyértelmű, az elképzelésekhez és a múlthoz viszonyítva is követhető és érté-

kelhető legyen. Be kell illeszkednie az országos és nemzetközi beszámolási rendszerbe is, hiszen csak így biztosítható a sportágaazat és szervezeteinek ágazaton kívüli és külföldi összehasonlítása.

2.1.2 A beszámolórendszerrel kapcsolatos alapvető jogszabályok

Az egyesületi beszámoltatási rendszer két alapterületre irányul:

2.1.2.1 Számviteli beszámolórendszerre

2.1.2.2 Statisztikai beszámolórendszerre

Az ezzel kapcsolatos lényegesebb jogszabályok jó részét már a tervezési rendszernél ismertettük, itt azokat különösebb magyarázat nélkül csupán felsoroljuk, illetve a legszükségesebbekkel kiegészítjük.

Számviteli rendszerhez kapcsolódó jogszabályok:

- 1989.évi II. tv. – az egyesületi jogról;
- 16/1989. (II.26.) MT r. – a társadalmi szervezetek gazdálkodási rendjéről;
- 1987. évi V. tv. és módosításai – az általános forgalmi adóról;
- 1987. évi VI. tv. és módosításai – a magánszemélyek jövedelemadójáról;
- 1988. évi IX. tv. – a vállalkozási nyereségadóról;
- 1988. évi XXII. tv. – a társadalombiztosításról;
- 116/1988. (XII. 31.) MT r. – a társadalombiztosításról szóló tv. végrehajtására;
- 10/1988. (XII. 31.) MNB r. – a pénzforgalommal kapcsolatos adatszolgáltatásról;
- 52/1988. (XII. 24.) PM r. – a könyvvitel rendjéről;
- 53/1988. (XII.24.) PM r. – a számvitel bizonylati rendjéről;
- 60/1988. (XII.24.) PM r. – az önköltségszámítás rendjéről;
- 62/1988. (XII.24.) PM r. – a mérleg – és vagyonkimutatás készítéséről;
- 83/1988. (XII.15.) PM r. – az adóigazolási eljárásról;
- 48/1988. (XII.20.) PM r. – az adóigazgatási eljárás végrehajtására.

Statisztikai beszámolóhoz kapcsolódóak:

- 271072/76. KSH elrendelés – jelentés a szabadidősport helyzetéről;
- 19/1980. (IX.27.) PM r. alapján végzendő – évi szervezeti és költségvetési jelentés a diáksport egyesületekről és diáksport körökről (módosításra szorul);
- 271374/1983. KSH elrendelés – változásjelentés a sportlétesítményekről;
- 271067/1988. KSH elrendelés – sportegyesületi jelentés a létszám- és szakosztályi adatokról;
- 271070/1983. KSH elrendelés – jelentés a testnevelési és sportszervezetek gazdálkodásáról.

2.2 Az egyesületek számviteli beszámolórendszere

A számviteli beszámoltatási rendszerre, vagy más nevén az ún. "mérlegbeszámolóra" vonatkozó legfontosabb előírásokat a 62/1988. (XII.24.) PM rendelet tartalmazza. A jogszabály leírja a mérleg- és vagyonkimutatás készítésére vonatkozó kötelezettségeket. Itt felhívjuk a figyelmet, hogy a bevétel nagyságától (azaz a könyvvezetés módjától) függően 3 féle kötelezettség keletkezik.

2.2.1 A kettős könyvvitelt vezetőknél (250 millió Ft éves bevétel felett) évközi (féléves) és év végi (éves) mérleget kell készíteni az általános szabályok szerint. Ennek lapjai év végén esetleg kiegészülnek egy speciális, sport-egyesületre vonatkozó lappal.

2.2.2 Az egyszerűsített kettős könyvvitelt vezető egyesületek (25 és 250 millió Ft éves bevétel között) csak év végi mérleget készítenek (felépítése kidolgozás alatt).

2.2.3 Az egyszeres könyvitelt vezető egyesületek (25 millió Ft alatti bevételnél) év végén vagyonkimutatást készítenek.

A mérlegbeszámolók tartalmazzák az egyesület eszközeiben és forrásaiban, vagyonában értékben bekövetkezett változásokat, az egyesületi gazdálkodás eredményességét és az eredményfelosztást.

Ezek valódiságát alátámasztó és az elkészítést könnyítő jogszabályokat (azok mellékleteire ehelyütt külön is felhívjuk a figyelmet) az előző pontban szintén ismertettük.

Fontos része a számviteli beszámoltatási rendszernek az adóbevallás készítése – az erre vonatkozó jogszabályokat szintén ismertettük. Az adóbevallás készítéséről és főként az egyszeres könyvvitelt vezetők adóbevallásánál a változásokat és a kitöltési utasítást benyújtási határidő előtt az illetékesek közzéteszik.

A beszámolók elkészítésének és az adófizetés helyességének ellenőrzése szintén kiemelt feladat, amelyet az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal illetékes területi szervei végeznek. A korrábbiakhoz képest ez is változás, hiszen eddig a beszámolókat a területileg illetékes tanács ellenőrizte.

A megszűnt költségvetési beszámoló helyébe az OSH bevezetni szándékozik egy, a korábbiakhoz képest egyszerűbb, egységes felépítésű, mindenkire kiterjedő, felmenő rendszerben összeálló sportegyesületi gazdálkodási beszámoló elkészítését és kötelező beküldését. Ennek nyomtatványai kialakítás alatt állnak, amelyet a változó jogszabályokhoz rendszeresen hozzá kell igazítani.

2.3 A statisztikai beszámolórendszer

A sportegyesületekre előírt – sporttevékenységre és gazdálkodásra vonatkozó – kötelező statisztikai adatszolgáltatásokat a jogszabályi részben felsoroltuk. Ezek elsősorban a sportszakmai információkat, a létszám- és egyéb naturális mutatókat, valamint a gazdálkodással összefüggő legfontosabb értéki adatokat kérik az egyesületektől.

Rendszeres, kötelező adatszolgáltatáson kívül időnként előfordul, hogy elindítanak eseti kötelező, de inkább önkéntes adatszolgáltatást is. Célszerű, hogy az egyesületek – elsősorban saját érdekükben – ez utóbbiaknak is lehetőség szerint tegyenek eleget.

A jelenleg érvényben lévő statisztikai adatlapok többségéről az a könyv szerzőinek a véleménye, hogy olyan bürokratikus akadályát jelentik a sportegyesületi munkának, melyek megszüntetése indokolt.

V. A sportegyesületek és a sportolók érdekeltségi rendszere

1. A sportegyesületek támogatásának rendje

A sport eszközigényessége azt eredményezi, hogy a sporttevékenységet folytató szervezetek állami, vállalkozói, illetőleg szponzori támogatás nélkül nem, vagy csak nehézségek útján képesek önmagukat fenntartani.

E fejezetben azokat a támogatási forrásokat ismertetjük, amelyek a leggyakrabban előfordulnak, leginkább szerepet játszanak a sport működőképességének biztosításában.

A sportegyesületi támogatási formák és lehetőségek a következők:

1) állami, illetőleg gazdálkodó szervi támogatások,
2) közérdekű kötelezettségvállalások,
3) szponzori támogatás,
4) reklámbevétel.

1.1 Az állami és gazdálkodó szervi támogatások

Az elmúlt időszak gazdasági nehézségei, valamint a költségvetési pénzeszközök szűkülése következtében e támogatási forma jelentősége is csökkent, mégis a sportba áramló pénzeszközök jelentős hányada állami (központi költségvetési, helyi tanácsi), illetve nagyságrendjében ezt meghaladóan a sportegyesületet támogató bázisszervek támogatásaiból tevődik össze.

A sportegyesületek működésének központi költségvetési támogatásának rendszere az utóbbi időben megváltozott. A korábbi időszak támogatási politikájában a bázis-elmélet uralkodott, mely csupán 12 nagy sportegyesület ösztönzését jelentette. Az alapfelfogás megváltozásával a támogatás iránya már nem a sportegyesület, hanem maga a tevékenység lett: rendezőelvként a sportegyesületek támogatásában is tért hódított az eredményességi elv. A támogatásnak ez az új rendje fokozatosan alakult ki, íly módon a sportegyesületek az eredmény szerinti juttatás rendszerére felkészülhettek, gazdálkodási tevékenységükben számolhattak ezzel. A támogatás elosztását a központi sportirányítás az országos sportági szakszövetségekre bízta. Az eredményességi alapon történő támogatáselosztás eredményeként kiszélesedett a preferált sportegyesületek köre (a másik oldalról ugyanakkor a korábban támogatott sportegyesületek nagy része jelentős állami pénzeszközöket vesztett el működési forrásai közül). Számos olyan kisebb sportegyesület is részesült állami pénzeszközökből, amely csupán egy-két, de kiemelkedő teljesítményt nyújtó szakosztállyal rendelkezik. (Összehasonlításként kínálkozik, hogy az olimpiai eredményesség alapján 122 egyesület kapott központi támogatást, a korábbi 12-vel szemben.)

Mind a központi költségvetési, mind pedig a helyi tanácsi támogatásokban egyre növekvő szerepe lehet az olyan támogatási formának, amely a pénzek odaítélésénél, juttatásánál pályázati rendszert alkalmaz.

E támogatási forma jelentőségét az egyesületi felügyelet megváltozott rendje (a sportszakigazgatás szervei már nem gyakorolnak közvetlen felügyeletet a sportegyesületekkel szemben) is alátámasztja.

A sportfinanszírozás 1988-tól fokozatosan bevezetés alatt álló rendszerében a sportegyesületet támogató bázisszervek viszonylag kedvező szabályok mellett nyújthatnak támogatást az egyesületeknek. Így például:

- a vállalati kezelésben lévő, a sportegyesület használatába adott sportlétesítmény tényleges fenntartási, üzemeltetési kiadásainak fedezése,
- a sportmunkatársi munkabérek és azok társadalombiztosítási járulékainak fedezése érdekében a sportegyesület részére átutalt pénzeszközök,
- a reklámra fordított összegek,
- a jogi tagsági díj.

E támogatási formák ismérve, hogy a vállalat a támogatás összegét költségként számolhatja el, melynek kedvező hatása a nyereségadó összegének megállapításánál mutatkozik. Szükséges ugyanakkor megemlítenünk, hogy az új adórendszer hatásaként az egyes támogatási formák jelentősége, szerepe is megváltozik.

A reklám- és propaganda címén (pályareklámok, testreklám) átutalt pénzeszközök, – bár, a vállalat oldaláról a költségek között szerepeltethetők, mint az általános forgalmi adó hatókörébe tartozó értékesítési formák – veszítenek jelentőségükből. A másik oldalon viszont emelkedik a szerepe a jogi tagsági díj fizetésének, mint speciális támogatási formának, miután 1988. folyamán megszűnt a korábbi létszámarányos megkötés; a vállalat felső korlátok nélkül, a vállalati költségek terhére utalhat át a támogatott egyesület részére jogi tagsági díjat (ennek előnye részben adózási, részben egyéb – alább tárgyalandó – igazgatási szempontokban mutatkozik meg a közérdekű célú kötelezettségvállalásokhoz képest).

1.2 A közérdekű célú kötelezettségvállalások, az alapítvány

Speciális céltámogatási formaként értékelhető a Polgári Törvénykönyvben (továbbiakban: Ptk.) szabályozott közérdekű célra történő kötelezettségvállalás, illetőleg az alapítvány.

Mindkét forma lényege az, hogy a kötelezettségvállaló (alapítványrendelő) egy általa meghatározott közérdekű célra vállal ingyenes vagyoni szolgáltatást. (A szolgáltatás ingyenességén nem változtat természetesen az a körülmény sem, hogy bizonyos reklám-jelleg e támogatási formák esetében is megmutatkozik.)

A közérdekű kötelezettségvállalás legfontosabb szabályai a következők:

A kötelezettségvállalás során a kötelezett állapítja meg azokat a feltételeket, amelyek mellett a szolgáltatást az általa meghatározott célra kell fordítani; kijelölheti továbbá

azt a személyt, akinek a javára a szolgáltatást fordítani kell. A kötelezettségvállalás érvényességéhez szükséges, hogy a célja szerint illetékes állami felügyelő szerv azt jóváhagyja. Az illetékes felügyelő szerv megállapításánál a következőket kell figyelembe venni. Amennyiben a kötelezettségvállalás egy szűkebb közösség céljait szolgálja (helyi jelentőségű kötelezettségvállalás), az illetékes városi tanács végrehajtó bizottságának szakigazgatási szerve jár el, amennyiben a kötelezettségvállalás céljai egy adott körzet céljain túlmenően országos jelentőségűek, (országos jelentőségű kötelezettségvállalás), az engedélyező szerv az illetékes miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője), esetünkben a művelődési miniszter, aki e hatáskörét az Országos Sporthivatal útján gyakorolja.

Az engedélyező szerv a kötelezettségvállalás tartalmát és feltételeit nem módosíthatja, csupán azt vizsgálhatja, hogy a kötelezettségvállalás közérdekű jellege fenn áll-e, az nem irányul tilos célra; amennyiben pedig a kötelezettségvállalás felett rendelkező szervet a kötelezett nem jelölte ki, jogosult annak meghatározására, hogy a kötelezettségvállalást mely szerv fordíthatja a megjelölt célra.

A kötelezettségvállalás mindenkor okiratban történik, melynek alapfeltételként tartalmaznia kell a kötelezett nevét, a kötelezettségvállalás összegét, fizetésének módját, és a felhasználási célt.

A kötelezettségvállalás felhasználásának pénzügyi szabályait a 30/1978.(XI.22.) PM rendelet tartalmazza, mely többek között rendelkezik a kötelezettségvállalás összegének elkülönített nyilvántartásáról, a felhasználás ellenőrzésének szabályairól.

Speciális – s a korábbi gyakorlathoz visszatérve önálló jogi személyként működő – kötelezettségvállalási forma az alapítvány (Ptk. 74/A-74/F.§). Az alapító ez esetben általa meghatározott tartós közérdekű célra, alapító okiratban teszi a kötelezettségvállalást. Érvényességéhez ugyancsak a felügyelő szerv jóváhagyása szükséges (a felügyelő szervre a fentebb mondottak irányadóak).

Mind a közérdekű kötelezettségvállalás, mind pedig az alapítvány esetében az adójogszabályok jelentős kedvezményeket biztosítanak. A személyi jövedelemadó szabályai szerint a kötelezettségvállalás összege az adó alapjából levonható, míg a vállalkozási nyereségadó szabályai szerint ez az összeg az adózott eredmény terhére elszámolható, s mint ilyen, ugyancsak csökkenti az adófizetésre kötelezett szerv adóját (ez a kedvezmény azonban csupán az eredmény összegéig illeti meg a támogató szervet, és az engedélyezési rendszeren kívül éppen ebben rejlik viszonylag kedvezőtlenebb hatása a jogi tagsági díjhoz képest, mely mint költség, korlátlanul elszámolható).

1.3-4 Szponzorálás, reklám

A szponzorálás a fejlett piacgazdaságú országokban az egyik legelterjedtebb egyesületi támogatási forma, mely a szponzoráló részéről jelentős reklámhatással van, míg a sportegyesület számára nagyobb összegű pénzeszközök – lényegében szabad – felhasználását biztosítja.

A hazai gyakorlatban a sportegyesületi szponzorálás és reklámtevékenység szabályai (így mindenekelőtt a sportegyesület és a sportoló közötti érdekeltségi viszonyok) nem alakultak ki. Így a következőkben csupán azokra a lényeges tudnivalókra hívjuk fel a figyelmet, amelyek a gyakorlatban segítséget nyújthatnak.

A szponzorálás és reklám között jelentkező különbségek (annak következtében, hogy a szponzori tevékenységben is elsődleges a propagandisztikus elem) gyakorta elmosódnak. Általános különbségként ugyanakkor az emelhető ki, hogy a szponzori tevékenység általában tartósabb és szorosabb kapcsolatot feltételez a támogató és a sportszervezet között, míg a reklám (hirdetés) általában egyedi, egy vagy több alkalomra szóló – többnyire tisztán üzleti – kapcsolatot hoz létre. Az előbbi lényege abban rejlik, hogy a sportszervezet hírnevének, mint potenciális reklámlehetőség felhasználásával a szponzoráló cég és a sportszervezet között tartós kapcsolat alakul ki. Ennek keretében az előbbi folyamatos – elsősorban nem is konkrét pénzeszközök átadásával, hanem bizonyos vagyoni értékű szolgáltatással (sporteszköz, felszerelés) – támogatást nyújt. (Természetesen nem kizárt a konkrét pénzügyi támogatás sem, elsősorban sportesemények megrendezési költségeinek fedezésével.) Ennek ellentételezéseként a sportszervezet – szigorúan meghatározott módon és feltételek mellett – mindenekelőtt belföldi vagy nemzetközi eredményessége útján biztosítja a szponzoráló cég számára a reklám lehetőségét. Természetesen a sportegyesületi reklám és hirdetési tevékenység is rejthet magában tartósabb, szubjektív momentumokra épülő támogatási elemeket (elsősorban az ún. testreklám alkalmas e célra).

A sportegyesület és sportoló kapcsolatában alapvető sajátosság az, hogy hazai viszonyok között a sportoló nem lehet alanya a szponzorálási vagy reklámtevékenységnek. Így az erre vonatkozó megállapodás mindenkor a támogató szervezet és a sportegyesület között jöhet létre. Ugyanakkor a sportolói ösztönzés hatékony eszköze lehet – főként a magas reklámhordozói értékű egyéni sportágakban – a sportoló anyagi érdekeltségének kialakítása e tevékenységben (nem tiltja ugyanis jogszabály, hogy a sportoló bizonyos arányban közvetlenül részesedjék az e címen kapott pénzeszközökből). A labdarúgás esetében az érdekeltség megteremtése sajátos módon történhet. Itt ugyanis a sportágban megjelenő reklámpénzek meghatározott hányada a gazdálkodási kereten keresztül, közvetve használható fel az érdekeltség fokozására.

2 A sportolók anyagi ösztönzésének rendszere

2.1 A sportolók anyagi érdekeltségének alapjai

A sportolók anyagi ösztönzésére vonatkozó alapvető szabályokat két alapszabáiy tartalmazza: a labdarúgás sportág anyagi ösztönzésének rendszeréről szóló 5/1988. (IX.23.) ÁISH rendelkezés, és a sporttevékenységgel összefüggő személyi juttatásokról szóló 6/1988.(IX.23.) ÁISH rendelkezés. E jogszabályok közös sajátos-sága, hogy a sport élvonalát képező sportegyesületekre, illetőleg sportolókra tartal-maznak rendelkezéseket. A szabályozás köre tehát:

2.1.1 a sportmunkatársak (esetükben a 8/1988.(V.19.) ÁBMH rendelkezés meghatározott minőségi követelményeket ír elő, és így lényegében a következő két kategória valamelyikébe is beletartoznak);

2.1.2 a nemzetközi osztályú, I. osztályú, kiváló ifjúsági sportolói, aranyjelvényes ifjúsági sportolói minősítéssel rendelkező sportolók – valamint – a csapat-sportágakban – a bajnokság I. osztályában szereplő csapatok tagjai;

2.1.3 a labdarúgás sportágban a Nemzeti Bajnokság I. és II. osztályban (továbbiakban: NB I. és NB II.) szereplő – labdarúgó szakosztállyal rendelkező – sportegyesületek szerződéses labdarúgói (bizonyos szűk körben a nem szerződéses labdarúgók).

Amint láthatjuk, az érdekeltségi rendszer szabályozási körébe vont sportolók – kevés kivétellel – az ún. szerződéses sportolók (profik, illetőleg félprofik).

Az ennél alacsonyabb szintű (lényegét tekintve amatőr) sportolóknál, illetve sportegyesületeknél – az elvileg lehetséges – juttatások rendje az általános egyesületi gazdálkodási szabályokhoz igazodik.Eszerint a sportegyesület – amint azt később látni fogjuk – munkaviszonyt létesíthet sportolójával (aki ugyanakkor e munkaviszony révén nem válik szerződéses, professzionista sportolóvá). Ebben az esetben az egyesület megtérítheti alkalmazottjának (a sportolónak) a sporttevékenységgel összefüggésben felmerült (utazási, étkezési stb.) költségeit. Ugyanakkor a megfelelő szintű eredmény elérésére való ösztönzés céljából – az egyesület rendelkezésére álló források felhasználásával – jutalmazhatja sportolóit. (Nem használhatók fel természetesen e juttatások fedezetére az egyesület kötött pénzeszközei: az esetleges állami támogatás, meghatározott célra juttatott pénzeszközök, stb.)
Lényeges szabály, hogy az érdekeltségi rendszerben meghatározott juttatási nemeket kizárólag az ott említett sportolói kör ösztönzésére lehet megállapítani. Nem érvényesülnek továbbá azok a kedvezmények sem, amelyeket a jogszabály az élsportolók részére biztosít (pl. adómentesség).

2.2 Sportmunkatársi munkaviszony, sportolói foglalkoztatás

Az élsportolói kör egzisztenciális biztonságának megteremtése szempontjából lényeges előrehaladást jelentett a sportmunkatársi munkaviszony intézménye, mellyel tulajdonképpen hazánkban is elismerést nyert a sportot foglalkozásszerűen űzők kategóriája, a profi sportoló. A sportmunkatársi foglalkoztatás szabályai az idők elteltével jelentős mértékben módosultak és egyszerűsödtek, de meg kell azt jegyeznünk, hogy a Munka törvénykönyvének és végrehajtási rendeletének a sportolói munkaviszonyra való alkalmazása továbbra is jelentős problémákat hordoz magában.

A korábbi szabályozás szerint a sportmunkatársakkal elsődlegesen a sportegyesületet támogató szervek létesítettek munkaviszonyt (egyúttal "munkavégzésre" a sportegyesülethez rendelve ki őket), és a sportegyesület saját munkajogi állományába tartozó sportmunkatárs viszonylag ritka jelenség volt. Az 1988. július 1-jén hatályba lépett, a sportmunkatársi munkaviszony lényeges kérdéseit szabályozó 8/1988.(V.19.)

ÁBMH rendelkezés már kizárólag a sportegyesület részére biztosítja a jogot, hogy sportolójával sportmunkatársi munkaviszonyt létesítsen. A foglalkoztatás pénzügyi feltételeinek biztosítása érdekében változatlanul lehetséges az egyesületeket támogató szervezetek számára, hogy a sportegyesületnél alkalmazott sportmunkatárs munkabérét és az erre fizetendő társadalombiztosítási járulék összegét adókedvezménnyel a sportegyesület számára átutalják.

A hatályos jogi szabályozás szerint a sportegyesület a sportolóval (munkavállalóval) sportmunkatársi munkaviszonyt létesíthet – legfeljebb ötéves időtartamra:

a) a nemzetközi osztályú minősítésű sportolókkal,
b) az országos válogatott (felnőtt A) kerettagokkal, valamint az egyéni sportágakban I. osztályú minősítésű, illetőleg a nemzeti (országos) bajnokságok I. osztályban szereplő egyesületek, vagy szakosztályok tagjaival,
c) labdarúgás sportágban ezen túlmenően az NB II. osztályban szereplő csapatok tagjaival.

A b) és c) pontban említett sportolók esetében a foglalkoztatás lehetősége korlátozott. A mindenkor érvényes foglalkoztatási keretszámot a művelődési miniszter – a pénzügyminiszterrel és az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal elnökével egyetértésben állapítja meg (jelenleg mintegy 3.000 sportoló foglalkoztatására nyílik így módon lehetőség). A keretszámok kitöltése a gyakorlatban oly módon történik, hogy az Országos Sporthivatal – az egyéni minősítések, illetőleg csapatsportágban az egyszerre pályán lévő sportolók, valamint azt I. osztályban szereplő csapatok számának figyelembevételével – a keretszámot lebontja az országos sportági szakszövetségek részére, akik azután – az igények és lehetőségek alapján – a biztosított foglalkoztatási keretet elosztják a sportegyesületek között. A sportegyesületeknek, mivel a sportmunkatársak munkabérének átutalása az adómentesség révén költségvetési bevételkiesést eredményez, a támogató szervezetek részéről átutalt pénzösszegekről, illetve ezek felhasználásról mindenkor szigorúan el kell számolniuk. Az egyesületi gazdálkodás új rendjében (melynek alapvető szabályait a társadalmi szervek gazdálkodó tevékenységéről szóló 16/1989.(II.26.)MT rendelet tartalmazza) a sportegyesületek foglalkoztatási, bérgazdálkodási lehetőségei is lényegesen bővültek. Így – a náluk igazolt sportolók egzisztenciális biztonságának megteremtése érdekében – szabadon dönthetnek arról is, hogy saját pénzügyi forrásaik felhasználásával – alkalmazott minőségben – további sportolókkal létesítsenek-e munkaviszonyt. Az ilyen egyesületi foglalkoztatás esetében nem érvényesülnek sem a keretmegkötések, sem pedig minőségi követelmények. Természetesen e sportolók nem válnak a munkaviszony létesítésével sportmunkatársakká, sem a sportolók iga-zolásáról és átigazolásáról szóló 4/1988.(V.1.) ÁISH rendelkezés 7. §-ában említett szerződéses sportolókká. Érvényesülnek továbbá az alábbi korlátozások is:

- a támogató szervezetek csak a sportmunkatársi munkabérek és járulékuk fedezetére utalhatnak át kedvezményesen pénzeszközöket,
- a sportegyesület a nála – alkalmazotti minőségben – foglalkoztatott sportoló munkabérének fedezetére a kötött pénzeszközöket nem használhatja fel.

A sportmunkatársi munkaviszony kérdéseinek teljes körű ismertetésére itt nincs lehetőség, így csak az e körben előforduló lényegesebb sajátosságokra hívnánk fel a figyelmet.

A sportmunkatársi munkaviszony a sportoló és sportegyesülete között sportmunkatársi munkaszerződés megkötésével jön létre. A munkaszerződésre alapvetően az általános munkajogi szabályok (így mindenekelőtt a Munka Törvénykönyvéről szóló 1967. évi II. törvény 18-32. §-al) az irányadóak, két megszorítással:

a) amint azt említettük, sportmunkatársi munkaszerződés legfeljebb ötéves határozott időtartamra köthető;
b) a sportmunkatársi munkaviszonyt a szerződés lejárta előtt is meg kell szűntetni (mint jogellenes foglalkoztatást), amennyiben a sportoló elveszti időközben a rendelkezésben feltételként meghatározott minősítését, vagy pedig a sportegyesület csapata a bajnokság I. osztályból kiesik.

Ez utóbbi esetre vonatkozóan minden esetben célszerű rendelkezni már a munkaszerződés megkötésekor. A foglalkoztatás rendezésére – a megállapodástól függően – két lehetőség kínálkozik:

1. a megkötött munkaszerződés automatikusan hatályát veszti (ezzel természetesen nem szűnik meg automatikusan a sportoló és a sportegyesület közötti jogviszony, mivel a sportoló változatlanul sportegyesületének igazolt versenyzője marad, és ezt a jogviszonyt a szerződés megszűnését követően az átigazolási szabályoknak megfelelően kell azután rendezni);
2. a sportegyesület a sportolót – más munkakörbe helyezéssel – alkalmazotti munkakörben foglalkoztatja tovább (mindkét esetben megszűnik azonban az a lehetőség, hogy a támogató szerv a munkabér összegét a sportegyesület részére átutalja).

A sportmunkatársi munkabérekre vonatkozóan – hasonlóan az általános munkajogi szabályokhoz – a rendelkezés kötelezően alkalmazandó alsó bérhatárt állapít meg. Ez a nemzetközi osztályú sportolók esetében 6.500 Ft (1990. december 31-től 7.000 Ft), a válogatott kerettagok, I. osztályú versenyzők valamint az NB (OB) I. osztályban szereplő csapatok tagjai esetében 5.500 (6.000) Ft, mig az NB II. osztályú labdarúgók esetében 4.500 (5.000) Ft.

A munkaszerződés kötelező tartalmán túl a szerződésben célszerű körültekintően rögzíteni a sporttevékenység folytatásából adódó speciális kérdéseket is. Így különösen:

- a sportolónak a jogszabály alapján adható juttatások konkrét mértékét,
- a sportoló – általános munkajogi és sportegyesületi alapszabályból eredő jogain és kötelezettségein kívüli – egyéb jogait és kötelezettségeit (az esetleges külföldi munkavállalás lehetőségének biztosítása, az átigazolásra vonatkozó rendelkezéseket stb.).

A szerződés tartalmának, a jogoknak és kötelezettségeknek körültekintő meghatározása annál is indokoltabb, mivel ezek teljesítéséhez, illetve megszegéséhez az átigazolási szabályok is lényeges konzekvenciákat fűznek: a sportmunkatársak, mint szerződéses sportolóknál ugyanis maga a munkaszerződés tekinthető a sporttevékenység folytatására irányuló szerződésnek, melynek megszegése a 4/1988.(V.1.) ÁISH rendelkezés szerinti azonnali átigazolási jogosultságot eredményezhet.

További – részben már említett – sajátossága a sportmunkatársi jogviszonynak, hogy egyrészt, mint munkajogviszony a munkajog szabályain (Munka Törvénykönyve, ennek végrehajtási rendelete, valamint további munkajogi szabályok), másrészt az egyesület alapszabályán, továbbá ún. sportjogszabályokon (OTSH., ÁISH., OSH rendelkezések, utasítások) alapul. Ezek a szabályok a sportmunkatársi szerződésben és az ennek alapján létrejövő jogviszonyban óhatatlanul egybemosódnak.

A jogviszonnyal érintett felek felelőssége íly módon kettős: a sportolót és sportegyesületét jogosítják, illetve kötelezik a sportegyesület alapszabálya, egyéb szabályzatai, a vezető szervek határozatai, másrészt irányadók a munkajog szabályai, és az ún. sportjogszabályok előírásai is. A munkaszerződésből eredő kötelezettségek megszegése esetén a munkajogi konzekvenciákon túlmenően érvényesíthetők a 4/1988.(V.1.) ÁISH rendelkezésben meghatározott következmények is. A másik oldalról viszont a sportegyesületi tagsági viszony közös megegyezéssel történő megszüntetése, a sportoló átigazolása esetén rendezni szükséges a munkaviszony kérdését is. (A sportolót új egyesületéhez át kell helyezni, vagy a munkaviszonyt közös megegyezéssel meg kell szüntetni.)

Ugyancsak külön figyelmet kell fordítani a sportmunkatársi munkaviszony kettősségéből adódó kérdésekre a sportegyesület,illetőleg sportegyesületi szakosztály megszűnése, egyesülése, szétválása, illetőleg átadása esetén. E kettős felelősség másik oldalán ugyanakkor jelentkezik a sportoló anyagi ösztönzésének szélesebb lehetősége, a sportolóknak adható személyi juttatások mellett a munkabérre vonatkozó szabályok által biztosított garancia.

2.3 A sporttevékenységgel összefüggő személyi juttatások

A sportolók – és a sportolók felkészítésével foglalkozó sportszakemberek – anyagi érdekeltségének szabályait a 6/1988.(IX.23.) ÁISH rendelkezés tartalmazza. A rendelkezés hatálya alanyi szempontból egyfelől a sportegyesületekre (sportiskolákra) és a sportági szakszövetségekre, másfelől az igazolt sportolókra és a felkészítésükben közreműködő sportszakemberekre terjed ki.

Tárgyi szemponból alapelvként kerül rögzítésre, hogy a sportolók és sportszakemberek részére kizárólag az e jogszabályban, vagy egyéb jogszabályban meghatározott ösztönzési rendszer alkalmazható (2. §). Ez utóbbi körbe tartozik például: a sportmunkatársi munkabér (mely, mint láttuk, ÁBMH rendelkezésben, illetőleg egyéb munkajogi szabályokban nyer rögzítést), az esetleges lakásépítési (-vásárlási) munkáltatói támogatás, de ide tartoznak a 5.2.1 pontban említett az élsportolók számára nyújtható juttatások is. Nem terjed ki ugyanakkor a rendelkezés tárgyi hatálya

- a labdarúgás ösztönzési rendszerére,
- a külföldi vagy hazai pénzdíjas (tárgyjutalmas) versenyekre,
- a reklám- és szponzorálás körébe tartozó juttatásokra.

A személyi juttatások egyes formái részben a magasabb teljesítmény elérését ösztönző-elismerő juttatások, részben pedig a sporttevékenységgel összefüggésben szükségképpen felmerülő többletkiadások megtérítését szolgáló (költségtérítés-jellegű) juttatások. Ez utóbbiak adómentesek.

A sportolói-sportszakemberi juttatások fedezésére a központi sportirányításban anyagi ösztönzési keretet kell képezni. Ugyanez a lehetőség fennáll azonban a sportegyesületnél is. Az anyagi ösztönzési keret képzésénél a juttatások jogcímét és azok várható mértékét, valamint a tárgyévre tervezett sporteseményeken ésszerűen várható eredményeket kell alapul venni. A keret maradványa ugyanakkor a következő évre/évekre átvihető.

A labdarúgó szakosztályok kivételével a jogi előírások nem teszik lehetővé az ösztönzési keret képzését, így a sportegyesületek – a rendelkezésükre álló pénzeszközök szabad felhasználásával – maguk döntenek arról, hogy milyen forrásokból milyen jogcímeken történik kifizetés (mint azt a labdarúgás ösztönzési szabályainál látni fogjuk, csupán ebben a sportágban érvényesülnek korlátozások a pénzeszközök felhasználására vonatkozóan, az elkülönített gazdálkodási keret formájában). Így a sportegyesület szabadon dönthet arról, hogy milyen forrásokból fedezi a sportolók eredményességi jutalmait, ösztöndíját stb., de ugyanígy pl. a más sportegyesületből átigazolt sportolóért fizetett átigazolási díjat. A racionális gazdálkodás érdekében mégis célszerű az egyesület költségvetésében elkülönített ösztönzési keret létrehozása. Ily módon a sportegyesület előre látja, s tervezheti, hogy egyes ösztönzési nemekre – esetleg szakosztályi elkülönítésben – milyen pénzösszegek állnak rendelkezésre, másik oldalról pedig az ösztönzési rendszerbe tartozó személyek számára is nagyobb biztonságot nyújt a tervezés.

A jogszabály a sportolói juttatások három fő típusát különbözteti meg:
- költségtérítések, ezen belül:
  - központi kalória költségtérítés,
  - sportegyesületi kalória költségtérítés,
- eredményességi jutalom (ez a sportszakember részére is adható), ezen belül:
  - központi,
  - sportegyesületi,
- a tanulmányokat elősegítő juttatások, ezen belül:
  - sportösztöndíj,
  - tanulmányi támogatás.

Valamennyi juttatási formánál alapvető szabály, hogy a sportolónak, sportszakembernek a juttatásra alanyi joga nincs. Ez a teljesítményük figyelembevételével csupán adható. Így a sportolóval és sportszakemberrel kötött szerződésben kell rögzíteni, hogy

a sportegyesület milyen engedélyezett juttatási formákat, illetve milyen mértékben biztosít számukra.

Az egyes juttatási formák alapvető szabályai a következők:

2.3.1 Költségtérítések

2.3.1.1 Központi kalória költségtérítés

A központi sportirányítás állapít meg és fizet a sportoló részére. A nemzetközi osztályú, illetőleg kíváló ifjúsági minősítéssel rendelkező sportoló részére adható (az utóbbinak a nemzetközi minősítésű sportolóhoz képest 50 %-os mértékben), a nemzetközi szerepléshez szükséges felkészülés többletköltségeinek megtérítésére.

A költségtérítés elvileg a minősítés megszerzését követő hónap első napjától a minősítés megszűnésének napjáig fizethető; előfordulhat azonban olyan eset is, amikor a sportoló önhibáján kívül eső okból kerül olyan helyzetbe, hogy a már megszerzett minősítését nem tudja ismételten elérni (pl. betegség miatt). Ilyen esetekben – éppen a korábbi teljesítmény elérésének ösztönzése és elősegítése érdekében – lehetőség van arra, hogy a versenyzés újbóli megkezdésének időpontjától addig az időpontig, amíg a nemzetközi vagy kíváló ifjúsági sportolói minősítést újból megszerezhette volna, méltányosságból részesüljön a költségtérítésben.

A központi kalória költségtérítésben részesíthető sportolók körét (ez lényegében a minősítési szintek megállapításával és a konkrét minősítések közzétételével történik) és a felhasználható keretösszeget az Országos Sporthivatal vezetője állapítja meg, és biztosítja az országos sportági szakszövetségek részére. A költségtérítés személyenkénti mértékét a keretösszeg alapján a szövetségi kapitány (vezető edző) állapítja meg – a szövetség elnöksége által meghatározott juttatási elvek betartásával.

2.3.1.2 Az élsportolók szélesebb körét érintő költségtérítési lehetőség a sportegyesületi kalória költségtérítés.

Ezt a költségtérítési kifizetést a jelentős fizikai megterheléssel járó edzéstevékenység többletköltségeinek megtérítése érdekében állapíthatja meg a sportegyesület a sportolója részére. A költségtérítésben részesíthető személyek köre:

- nemzetközi, I. osztályú, valamint a kiváló és aranyjelvényes ifjúsági minősítéssel rendelkező sportolók,
- az NB (OB) I. osztályban szereplő felnőtt csapatok tagjai (azonban: labdajátékoknál legfeljebb 16, jégkorong sportágban 25 fő).

A személyenkénti mérték megállapításánál, – minthogy e juttatás költségtérítési jellegű, – a sportág jellegét, valamint a felkészülés körülményeit kell figyelembe venni. A térítés legfeljebb egyéves időtartamra állapítható meg, pénzbeni illetve természetbeni juttatásként. A természetbeni juttatások körét a jogszabály nem határozza meg, így csupán néhány gyakoribb példát említünk: természetbeni juttatásnak minősülhet az utazási költségek megtérítése, szállás- és étkezési költségekhez való hozzájárulás,

illetőleg ennek természetbeni biztosítása. Magától értetődően a költségtérítés értéke természetbeni juttatásnál sem haladhatja meg a jogszabályban – a megfelelő sportolói kategóriára – megállapított értéket. Természetbeni juttatás esetén ezért annak pénzbeni értékét kell számításba venni és nyilvántartani.

További lényeges szabály, hogy több sportágban versenyző sportoló esetében is csak egy jogcímen fizethető költségtérítés. (Ebben az esetben a kedvezőbb minősítést kell figyelembe venni.) Ebben a körben vitára adhat okot, hogy, ha a sportoló (erre egyébként az átigazolási szabályok szerint joga van) más-más sportegyesületben versenyez az egyes sportágakban, – álláspontunk szerint – a költségtérítés ilyen esetben is csak egy jogcímen illeti meg. Arra vonatkozóan, hogy a sportoló melyik sportegyesülete, milyen arányban fizeti a sportegyesületi költségtérítést, az érdekelt sportegyesületeknek célszerű megállapodást kötni.

2.3.1.3 A központi kalória költségtérítéshez igazodó költségtérítés.

Ez a juttatás azoknak a sportolóknak a tevékenységét hivatott elismerni, akik a válogatott sportolók felkészítésében mint edzőpartnerek működnek közre (e forma mindenekelőtt a küzdősportokban – birkózás, ökölvívás, cselgáncs stb. – fordul elő, hiszen ezeknél elképzelhetetlen az edzéstevékenység megfelelő partner nélkül). A térítés keretét a sporthivatal, személyenkénti mértékét pedig a szövetség elnöksége által rögzített elvek figyelembevételével a szövetségi kapitány (vezető edző) állapítja meg.

Valamennyi költségtérítési formáról alapvető tudnivaló, hogy a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló 1987. évi VI. törvény 15. §-ának 10. pontjában meghatározott költségtérítésnek minősülnek, és igy mentesek a személyi jövedelemadó alól.

2.3.2 Az eredményességi jutalom

Az előbb említett juttatási formák elsősorban a felkészülés körülményeinek javítását hivatottak szolgálni, az eredményességi jutalmak ezzel szemben a már elért eredményeket ismerik el.

2.3.2.1 Központi forrásból kerül jutalmazásra a világ- és Európabajnokságon (felnőtt, junior és ifjúsági korosztályban egyaránt), valamint az ifjúsági Barátság Versenyeken elért kimagasló helyezés.

Tekintve, hogy e központi eredményességi jutalomnak a sportegyesületi gazdálkodás szempontjából csak áttételes szerepe van (nevezetesen: a rendelkezés 22. §-a úgy rendelkezik, hogy a sportegyesület a központi eredményességi jutalmat nem egészítheti ki), Igy az erre vonatkozó szabályokat csupán vázlatosan ismertetjük.

Az eredményességi jutalom összegének megállapításánál az alábbi rendező elvek érvényesülnek:

- olimpiai és nem olimpiai sportág,
- egyéni, két vagy több fős egyéni sportág, illetőleg csapatsportág,

- a sportesemény jellege (Világ-, Európabajnokság, IBV, ezen belül pedig felnőtt-, junior-, ifjúsági), valamint
- a sportesemény gyakorisága (évenként, kétévenként, vagy négyévenként kerül-e megrendezésre),
- az elért helyezés.

A jogszabály e rendező elvek figyelembevételével meghatározza az egyes helyezésekért kifizethető eredményességi jutalom összegét.

Ha a sportoló több sportágban vagy több versenyszámban ér el helyezést, a jutalom összege mindegyik helyezés után megállapítható. Ha a sportág versenyrendszeréből adódóan a sportoló egyszeri indulással egyéni és csapatversenyszámban is elér helyezést (pl. öttusa, sportlövészet, országúti kerékpározás, teke), a számára kedvezőbb jutalom teljes összege, míg a másik helyezésért járó jutalom 50 %-a fizethető.

Amennyiben a világbajnokságon elért eredmény egyúttal Európa-bajnoki helyezésként is értékelést nyer, a különböző helyezésekért csak egy, a sportoló számára kedvezőbb összeg fizethető ki.

A jogszabály – a sportág sajátosságaira tekintettel külön szabályozza a súlyemelést. Itt a világ- vagy Európa-bajnokságon az összetett eredmény után a jutalom az olimpiai sportágak szerint alakul (lévén olimpiai versenyszám), míg a jobb fogásnemben elért eredmény után a nem olimpiai sportágak szerint állapítható meg. (Érvényes összetett eredmény nélkül azonban az érvényes fogásnemért nem jutalmazható a sportoló).

Ugyancsak speciális szabály vonatkozik a fedettpályás atlétikai világ- és Európa-bajnokságon, valamint a csapatsportágak ún. "B" világbajnokságain elért helyezések után fizethető jutalmakra (itt a jutalom mértéke ismét csak 50 %-os).

Kivételes elbírálásban részesül az a sportoló, aki az elért világbajnoki I. helyezést megismétli. A magasabb szintű teljesítmény elismerése céljából a világbajnokság első megismétlése esetén a jutalom 20 %-kal növelhető, majd újabb megismétlése esetén 50 %-kal.

Az egyéni sportágak két vagy több fős, valamint csapatversenyszámaiban, továbbá a csapatsportágakban, a csapaton belüli eredményességi jutalmak differenciáltan is megállapíthatók; ezzel a csapaton belüli jobb teljesítmény megfelelően elismerhető. Korlátozás csupán annyi, hogy az egy sportoló részére megállapított jutalom összege nem haladhatja meg az egyéni sportág egyéni versenyszámában ugyanazon helyezésért fizethető jutalom összegét.

A sportoló felkészítésében közreműködő sportszakemberek – a sportedző, orvos, gyúró stb. – a sportoló által elért eredmény figyelembevételével ugyancsak részesülhetnek eredményességi jutalomban. Egyéni sportágban a jutalom keretösszegének 30 %-a, öttusa sportágban 50 %-a, míg a csapatsportágakban a csapat teljes jutalmának 15 %-a. Az egyes sportszakemberek részére megállapított jutalom mértéke azonban nem haladhatja meg az egy versenyszámban legeredményesebben szerepelt sportoló jutalmának összegét.

Külön elbírálás alá esik az olimpiai játékokon, valamint az Universiadén elért kimagasló eredmény. Az ezeken a versenyeken elért helyezésért kifizethető eredményességi jutalom összegét az Országos Sporthivatal elnöke egyedi elbírálással állapítja meg.

2.3.2.2 A központi jutalmazás körébe nem vont sporteredményekért a sportoló sportegyesülete állapíthat meg eredményességi jutalmat.

E versenyek részben nemzetközi, részben hazai sportesemények, pl.:

- a BEK, KEK, Ronchetti Kupa, Világ Kupa,
- a hazai bajnokságok és kupaküzdelmek.

Az e körbe sorolt versenyeken a sportolók alapvetően sportegyesületi színekben indulnak, s szereznek egyesületüknek hírnevet. Így indokolt, hogy az eredményességet is a sportegyesület díjazza, nem kizárt azonban egyes sportágakban (pl. vívás), hogy a sportoló nem egyesületi színekben, hanem Magyarország képviseletében vesz részt a sporteseményen. Ugyanakkor a sportesemény nem tartozik a központi jutalmazás körébe vont versenyek közé (az előbb említett példában pl. a Világ Kupa). A sportegyesület az e versenyeken elért helyezésért ugyancsak állapíthat meg egyesületi eredményességi jutalmat. A sportegyesületi eredményességi jutalom konkrét összegeit természetesen nem határozza meg a jogszabály, csupán felső határt rögzít. Természetesen itt is változatlanul érvényesül az a szabály, hogy az eredményességi jutalomra a sportolónak nincs annyi joga (jogot csupán akkor szerez rá, ha a sportegyesülettel kötött szerződésben rögzítik az erre vonatkozó igényt).

A sportegyesületi eredményességi jutalom felső határa:

a) a nemzetközi eredményesség alapján az egy évben egy sportoló részére kifizethető jutalom az azonos Európa-bajnoki helyezésért járó központi jutalom összegének 75 %-a;

b) a hazai eredményesség alapján egy évben egy sportoló részére kifizethető jutalom az azonos Európa-bajnoki helyezésért járó központi jutalom összegének

- egyéni sportágban 25 %-a,
- csapatsportágban 50 %-a.

Az irányadó Európa-bajnoki helyezésként mindkét esetben a 4 évenként megrendezésre kerülő Európa-bajnokságot kell alapul venni (hiszen ha ebben az esetben is figyelembe vennénk az Európa-bajnokság megrendezésének gyakoriságát, lényegesen kedvezőtlenebb jutalmazási lehetőség nyílna azokban a sportágakban, ahol minden évben rendeznek ilyen versenyt, vagy amelyben Európa-bajnokságot nem rendeznek). A központi eredményességi jutalom alapulvételével megállapítható összeg tehát pl. I. helyezés elérése esetén egyéni sportágban a 150 ezer, két vagy több fős egyéni sportágban a 110 ezer, míg csapatsportágban a 60 ezer Ft-nak megfelelő hányada. A kifizethető eredményességi jutalomba mindenkor beleszámít az év közben versenyként, mérkőzésenként kifizetett prémium, jutalom összege is.

A sportegyesület részéről kifizethető eredményességi jutalmak megállapítása során külön-külön vehető figyelembe a nemzetközi eredményesség, és a hazai bajnoki és kupaküzdelmekben elért eredményesség.

Ha egy sportoló több sportágban versenyez,és mindegyikben ér el olyan eredményt, mely eredményességi jutalom kifizetésére szolgálhat alapul, az eredmények mindegyike után ugyancsak külön-külön megállapítható a jutalom összege.

Példával illusztrálva:

Adott kosárlabdacsapat hazai bajnokságot nyer, és ugyanebben az évben megnyeri a nemzetközi kupaküzdelmek valamelyikét is. A csapat egy sportolója részére kifizethető maximális eredményességi jutalom összege: a hazai eredményesség után 30.000,- Ft, a nemzetközi eredményesség után pedig 45.000,- Ft. A sportegyesület részéről egy sportoló részére adott évben kifizethető eredményességi jutalom tehát összesen 75.000,- Ft.

Fontos tudnivaló még a sportegyesületi eredményességi jutalomról, hogy összegét az egyesülettel munkaviszonyban álló sportoló esetében sem terheli nyugdíjjárulék fizetési kötelezettség (csupán jövedelemadófizetés); másfelől azonban ez a juttatás a társadalombiztosítási szolgáltatások (táppénz, gyed.stb.) összegének megállapításakor sem vehető figyelembe.

2.3.2.3 A tanulmányokat elősegítő juttatások

Az ösztönzési rendszer lehetőséget teremt azon sportolók többletteljesítményének elismerésére is, akik sporttevékenységük mellett tanulmányokat is folytatnak. E többletteljesítmény elismerésére – részben sportegyesületi juttatásként – sportösztöndíj, illetőleg tanulmányi támogatás állapítható meg. A két juttatási forma közötti lényeges különbség, hogy sportösztöndíj (alapvetően adómentes ösztönzési formaként) a nappali tagozaton tanulmányokat folytatók részére nyújtható, míg a tanulmányi támogatás az esti vagy levelező tagozaton – munkaviszony mellett – tanuló sportolók ösztönzési formája (és mint támogatás, adóköteles). Sportösztöndíjban a nemzetközi, az I. osztályú, a kiváló, ill. aranyjelvényes ifjúsági minősítéssel rendelkező sportolók, továbbá az I. osztályban szereplő csapatok tagjai részesíthetők, nappali tagozaton folytatott alap-, közép vagy felsőfokú tanulmányaik időtartamára. Az ösztöndíj összegét a jogszabályban meghatározott felső határok (2, 4 illetve 6 ezer forint) betartásával a sportegyesület állapítja meg, a sportolóval kötött ösztöndíj szerződésben, vagy pedig magában a sporttevékenység folytatására létrejött szerződésben. A felsőfokú oktatási intézményben tanulók esetében további ösztönzési lehetőségként jelentkezik, hogy a 6.000 Ft-os összegben maximált sportösztöndíj további 5.000 Ft-tal kiegészíthető. Ez a kiegészítés azonban már tanulmányi támogatás jellegű, s a 6.000 Ft-ot meghaladó juttatás után személyi jövedelemadót kell fizetni.

A sportösztöndíjat, (de magát a tanulmányi támogatást is) értelemszerűen a sportegyesületnél igazolt, versenyszerű sporttevékenységet folytató sportolók részére lehet biztosítani. A sportösztöndíj megállapítását ugyanakkor kizárja, ha a sportoló akár a sportegyesülettel (mint sportmunkatárs vagy egyesületi alkalmazott), akár más munkáltatóval munkaviszonyban áll. Ez esetben csupán tanulmányi támogatás fizethető.)

Amennyiben a sportoló a sporttevékenységét befejezte, ösztöndíj már nem állapítható meg részére (természetesen nincs akadálya annak, hogy a már megállapított sportösztöndíjat az egyesület továbbra is fizesse annak a sportolójának, aki a tanulmányok időtartama alatt fejezte be sporttevékenységét). Külön lehetőség nyílik ugyanakkor az olyan sportolók felsőfokú tanulmányainak támogatására, akik kimagasló eredményt értek el (olimpiai I-III. hely, világ- vagy Európa-bajnokságon I. hely), tanulmányaikat azonban a sportpályafutásuk befejezésekor, vagy az azt követő évben kezdi meg csupán, így sportegyesületük részéről általában nem részesülhetnek ösztöndíjban. E sportolókat az Országos Sporthivatal részesítheti – az említett szabályok szerint – ösztöndíjban. Ha a sportoló az OSH részéről kap ösztöndíjat, az esetlegesen már megállapított egyesületi ösztöndíj folyósítását be kell fejezni.

Az esti vagy levelező tagozaton tanuló sportolók részére kifizethető tanulmányi támogatásnál a jogszabály csupán alsó határokat állapít meg (1, 2 és 4 ezer forint). Ha tehát a sportegyesület támogatásban részesíti sportolóját, az említett alsó határnál alacsonyabb összegben a tanulmányi támogatást nem állapíthatja meg. (Íly módon elkerülhető, hogy az adókötelezettséggel amúgy is csökkenő támogatás jelképes összeggé váljék.)

Mindkét juttatási formánál sajátosság az általános tanulmányi ösztöndíjhoz képest, hogy itt nem a jövőbeni alkalmazás (a munkáltatónál letöltendő meghatározott idejű munkaviszony) érdekében kötik a tanulmányi szerződést, hanem a jogviszony fennállásának időtartamára. A támogatás folyósítása és a szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítése (maga a sporttevékenység) tehát időben egybe esik.

A felsőfokú tanulmányok támogatásának speciális formája a Művelődési Minisztérium és az Állami Ifjúsági és Sporthivatal között létrejött megállapodás az élsportolók felsőfokú tanulmányairól.

A megállapodás célja az, hogy megkönnyítse az élsportolóknak az aktív sportpályafutásukat követő életpályára való magasabb szintű felkészülését, lehetőséget biztosítson az oktatás és az élsport követelményeinek összehangolásával az e célra biztosított költségvetési források gazdaságosabb felhasználására.

Az 1989/90-es oktatási évtől kezdődően meghatározott felsőoktatási intézményekben a felvételi követelményeknek megfelelő sportolók meghatározott körének egyéni tanulmányi rendet biztosítanak, az ezzel járó képzési költségek megtérítése fejében. A kedvezményezettek azok az élsportolók, akik érettségi bizonyítvánnyal rendelkeznek és az intézmény felvételi követelményeknek – a többi pályázóval azonos elbírálás alapján – megfelelnek. A megállapodás szempontjából élsportolónak minősül, aki a felvételt megelőzően

- nemzeti válogatott keret (felnőtt, junior, ifjúsági) tagja,
- nemzetközi vagy I. osztályú minősítéssel rendelkezik,
- ifjúsági aranyjelvényes minősítésű, ill.
- NB (OB) I. osztályban szereplő csapat tagja

volt, vagy a felvételi vizsga idején is az. A minősítés meglétét az országos sportági szakszövetség igazolja. Ha a sportoló korábban egyszer megfelelt a fenti követelményeknek, már jogosulttá válik a kedvezményre.

A kedvezményezett élsportolóknak a felsőoktatási intézmény a 21/1986.(VIII.31.)MM. rendelet 10. §-a alapján biztosítja az egyéni tanulmányi rendet, mely tartalmilag azonos követelményszintet jelent a többi hallgatóhoz képest, formailag azonban jelentősen megkönnyíti a sport és a tanulmányok összehangolását. Az egyéni tanulmányi rendből eredő többletköltség az 1989/90-es tanulmányi évben felvetteknél tanulmányi évenként 125.000 Ft, melyet a sportolót támogató szerv fedez. E támogató szerv lehet bármely vállalat, szövetkezet, intézmény, amely az érintett sportoló sportegyesületével erre szerződést kötött. Jogszerű kötelezettségvállalás esetén az OSH ellenjegyzi a szerződést, mely a felvételi követelmények teljesítését követően lép életbe. A szerződés lényeges feltétele, hogy tartalmazza a támogató szerv alapkötelezettségeként a képzési költségek vállalását, illetőleg a sportoló és a sportegyesület támogatással kapcsolatos kötelezettségeit. Egyszerűbb a helyzet, ha a támogató szerv maga a sportegyesület, és ő köt szerződést a sportolójával. Ha a szerződő fél a sportegyesület, másfelől pedig egy tőle elkülönülő támogató szerv, speciális a helyzet, hiszen itt a szerződő feleken kívül a sportolóra is hárulnak a szerződésből kötelezettségek (e kötelezettségek rendezése a sportegyesület és a sportoló közös feladata). További lényeges elemei lehetnek a szerződéseknek:

- a szerződéses kapcsolat alakulása évismétlés esetén (folytathatja-e a sportoló tanulmányait az egyéb hallgatókkal azonos feltételek mellett),
- hogyan alakul az esetleges átigazolás, külföldi szerződéskötés.

2.4 A labdarúgás sportág anyagi ösztönzési rendszere

Az 5/1988.(IX.13.) ÁISH rendelkezés a többi sportágtól elkülönítve szabályozza a labdarúgás ösztönzési rendszerét.

A labdarúgás ösztönzési rendszerének sajátossága, hogy (elsősorban az egyéb sportágak pénzügyi alapjainak védelme érdekében) megköti a labdarúgók részére adható juttatások forrás-oldalát (az elkülönített gazdálkodási kerettel), másfelől azonban – az egyes juttatási jogcímek meghatározásánál és összegszerűségénél lényegesen nagyobb döntési szabadságot biztosít a sportegyesület részére.

A sportág ösztönzési rendszere az NB I. és NB II. osztályú csapatokra terjed ki, valamint szabályozza továbbá a Magyar Labdarúgó Szövetség által a sportegyesületeknek fizethető eredményességi juttatásokat is. Személyi oldalról a jogszabályt a sportegyesületek szerződéses labdarúgóira (szűk keretek között a csapat bővebb keretébe tartozó, nem szerződéses labdarúgóra), valamint a csapattal foglalkozó sportszakemberekre terjed ki.

Az anyagi ösztönzés formái:

- tanulmányokat elősegítő juttatások
  - sportösztöndíj,
  - tanulmányi támogatás,
- lakástámogatás,
- teljesítményt ösztönző juttatások,
- szövetségi juttatások (ez utóbbi a szövetség és sportegyesület viszonyában).

2.4.1 A tanulmányokat ösztönző juttatások

A sportösztöndíj és a tanulmányi támogatás szabályai alapvetően azonosak az egyéb sportolók részére nyújtható tanulmányi juttatások szabályaival. Eltérés, hogy az alapfokú tanulmányokat folytató labdarúgó részére tanulmányi juttatás nem fizethető. Nem áll fenn továbbá a lehetőség arra, hogy a felsőfokú tanulmányokat folytató labdarúgó részére központi forrásból sportösztöndíj kerüljön megállapításra.

2.4.2 Lakástámogatás

Amíg az egyéb sportolói kör lakásépítésének (-vásárlásának) támogatására az általános szabályok az irányadóak, a labdarúgók esetében külön tartalmaz rendelkezéseket a jogszabály a lakástámogatások fajtáira.

A sportegyesület lakástámogatásként kölcsönt vagy vissza nem térítendő támogatást nyújthat (ez utóbbi összege azonban 250.000 Ft-ban maximálva van). A támogatás összegével a sportegyesületi lakásalap kiegészíthető. Ugyancsak lehetőség van arra, hogy a sportmunkatársi munkaviszonyban nem álló, más munkáltatónál foglalkoztatott szerződéses labdarúgó lakásépítésének támogatására a lakástámogatás összegét a sportegyesület a labdarúgó munkáltatójának lakásépítési alapjára átutalja. A támogatás folyósításának, visszafizetésének, illetve a felek kötelezettségeinek rendje az általános szabályokhoz igazodik (e szabályokat a 106/1988.(XII.26.)MT rendelet tartalmazza).

A sportoló elhelyezését elősegítő további lehetőség az ún. IBUSZ-lakás bérlése, illetőleg a sportegyesületi lakásépítési alap terhére szolgálati lakás építése, illetőleg vásárlása.

A labdarúgókkal azonos módon és feltételekkel részesülhet lakástámogatásban a csapattal foglalkozó, az ösztönzési rendszerbe bevont sportszakember is (edző, gyúró, orvos stb.).

2.4.3 A teljesítményt ösztönző juttatások

A sportegyesület a labdarúgóit a hazai és nemzetközi bajnoki, illetve kupaküzdelmekben elért eredmények függvényében, illetőleg a felkészülés során tanúsított teljesítmény elismerésére teljesítményt ösztönző juttatásokat állapíthat meg. (Ilyen juttatásban az a labdarúgó is részesíthető, aki szerződéssel ugyan nem rendelkezik, de a csapat mérkőzésein egy vagy több alkalommal szerepelt).

A jogszabály a sportegyesület belátására bízza, hogy az ösztönzés mely formáját alkalmazza, azaz e juttatásokat mikor, milyen feltételekkel fizeti ki.

Az erre vonatkozó szabályokat szabályzatban kell rögzíteni.

A teljesítményt ösztönző juttatások formáinak megállapításánál alapvető szabály csu-pán annyi, hogy megfelelő teljesítménnyel nem ellensúlyozott juttatás nem fizethető.

Elképzelhető juttatási nemek:

- pontprémium,
- bajnokságban elért helyezésért járó prémium,
- felkészülési juttatás (kalóriapénz),
- a korábbi jogszabályban ismert búcsújáték részesedés,
- külföldi túra bevételéből részesedés stb.

Nem kizárt az a lehetőség – igazodva az általános munkajogi szabályokhoz –, hogy a sportegyesület a szerződéskötéskor, vagy a szerződés meghosszabbításakor prémiumelőleget állapítson meg a labdarúgó részére. E prémiumelőleg jellege azonban a korábbról ismert szerződéskötési részesedéstől alapvetően eltér. Ez utóbbi részesedést ugyanis a sportegyesület teljesítmény nélkül, a sportoló megszerzéséért fizetett térítéshez, illetőleg a labdarúgó eszmei értékéhez igazodóan fizethette ki. Az átigazolási díj felső határának eltörlésével az ehhez igazodó részesedés fizetése aránytalan, munka nélküli többletjövedelmeket eredményezhetett volna, íly módon fenntartása nem volt indokolt. A prémiumelőleget a sportegyesület a labdarúgótól a szerződés tartama alatt elvárt teljesítményhez igazodva, a visszakövetelés jogával adhatja. Ezért az előleg megállapításakor mindenkor rögzíteni kell, hogy az egyesület milyen teljesítményt szab (hány mérkőzésen kell szerepelnie, milyen átlagteljesítményt kell nyújtania stb.).

A prémiumelőleg sajátossága, hogy elszámolásra kerül, azaz meghatározott időszakonként írásban kell olyan elszámolást készíteni, amelyből kitűnik, hogy a játékost megillető prémiumból a korábban kifizetett előleg levonásra kerül.

2.4.4 A szövetségi juttatások

A sportegyesület és a sportoló viszonyát csak közvetve érintő juttatások azok, amelyeket a labdarúgó csapat, illetőleg játékosai teljesítményének elismeréseként az MLSZ fizethet a sportegyesület részére. Ezek:

- bajnoki, ill. kupahelyezési jutalom,
- a válogatottban szereplő labdarúgó és a válogatott mellett működő sportszakember részére fizethető, felkészülést ösztönző juttatás, ill. eredményességi jutalom,
- a válogatott szerepléséből származó bevételéből sportegyesületi részesedés.

E juttatásokat a szövetség saját költségvetéséből, az elnökség által elfogadott szabályzatban meghatározott elvek szerint fizeti.

2.4.5 A sportegyesületi gazdálkodási keret

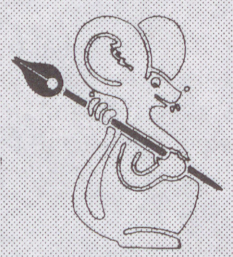
A sportegyesület a labdarúgók és a labdarúgó csapatnál tevékenykedő sportszakemberek említett juttatásait a kizárólag e célra, a labdarúgó szakosztály költségvetési előirányzatán belül elkülönített egységes pénzügyi keretből, a gazdálkodási keretből fizetheti.

A jogszabály szigorúan meghatározza azokat a pénzeszközöket, amelyek felhasználásával ez a keret létrehozható, rögzíti továbbá a keret felhasználását is, mégpedig oly módon, hogy felhasználási sorrendet állapít meg. Ez a felhasználási sorrend azt jelenti, hogy a sportegyesület csak akkor vállalhat kötelezettséget, vagy teljesíthet kifizetést a sorrendben hátrább álló jogcímekre, ha a megelőző jogcímen vállalt kötelezettségeket teljesítette, vagy az erre szolgáló fedezet rendelkezésre áll.

A sorrendben egymást követő jogcímek:

- a sportegyesület költségvetési fedezethiányának pótlása,
- sportmunkatársi és – az érdekeltségi rendszerbe bevont – sportszakember részére járó munkabér és társadalombiztosítási járuléka,
- átigazolási díj és az ez alapján fizetendő sportágfejlesztési hozzájárulás,
- szövetségi tagsági és nevezési díj,
- sportösztöndíj,
- tanulmányi támogatás,
- lakástámogatás,
- teljesítményt ösztönző juttatás,
- tartalék képzése.

A gazdálkodási keret a következő évre átvihető; felhasználásának részletes szabályait a sportegyesület gazdálkodási szabályzatában kell meghatározni.

AD ACTA Szervezési Tanácsadó Iroda
Gazdasági Munkaközösség

1364 Budapest, Pf. 152.

Munkaközösségünk évek óta kiemelten foglakozik az egyéni és társas vállalkozások könyvvezetésének számítógépen történő megoldásával. A hazánkban legelterjedtebb COMMODORE 64 tipusú számítógépre forgalmazott könyvelési programjaink kielégítik mind a napi könyvelési analitika, mind a legkülönbözőbb összesítési követelményeket.

Referenciajegyzékünk meghaladja e hírdetési oldal kereteit, ezért kérjük Önt, hogy érdeklődését levélben jelezze. Készséggel küldünk részletes tájékoztatókat.

A sportegyesületek részére tagnyilvántartási, egyszerűsített kettős könyvelési szoftvereket forgalmazunk, amelyek sikerrel használhatók a vállalkozások naplófőkönyvi szoftverjeivel együtt.

VÁLASSZON AZ ALÁBBI PROGRAMOK KÖZÜL:

Pénztárkönyv és /vagy I. számú naplófőkönyv vezetési program, adatbázis kezeléssel	7900 Ft
II. számú naplófőkönyv vezetési program, adatbázis kezeléssel	9900 Ft
Egyszerűsített kettős könyvelési program	9900 Ft
Tagnyílvántartási program	4500 Ft

(Az árak az általános forgalmi adót tartalmazzák.)

Levélcím: 1364 Budapest, Postafiók 152.

VI. Számviteli rend a sportegyesületeknél

1.

A könyvviteli előírások alapját a könyvvitel rendjéről szóló rendelet és mellékletei – a Népgazdasági számlakeret, az Egységes ágazati számlakeret, az Egyszerűsített számlakeret, valamint az egyszeres és a társadalmi szervezetekre vonatkozó külön előírások – képezik.

1.1 A Népgazdasági számlakeret

Az 1-4. számlaosztály tartalmazza a mérlegszámlákat, ezen belül az 1-3. számlaosztály az eszközszámlákat, a 4. számlaosztály pedig a saját és idegen források számláit.

1.1.1 Az 1. számlaosztály az állóeszközök, (beleértve pl. a vagyoni értékű jogokat is) és a beruházások nyilvántartására szolgáló számlákat foglalja magában.

Külön számlacsoport mutatja az állóeszközök bekerülési (bruttó) értékét és elszámolt értékcsökkenését.

1.1.2 A 2. számlaosztály a készleteket, mind a vásárolt és saját előállítású készleteket foglalja magában.

Ide tartoznak az anyagok, a fogyóeszközök, a vásárolt és saját előállítású szellemi termékek, a gyártóeszközök, a göngyölegek, az állatok, a befejezetlen termelés, félkész- és késztermékek, a jóléti készletek, az áruk.

1.1.3 A 3. számlaosztályban találhatók a pénzügyi elszámolások.

Ide tartoznak: a pénz- és betétszámlák, az értékpapírok, az aktív pénzügyi elszámolások, a vevőkkel, az adósokkal, a munkavállalókkal és a tagokkal, az állami költségvetéssel és az egyéb szervezetekkel (például társulásokkal, saját leányvállalattal stb.) szembeni követelések, továbbá a máshol befektetett eszközök. (Itt kell kimutatni az átmenő aktívákat is.)

1.1.4 A 4. számlaosztályban kell kimutatni az eszközök saját és az idegen forrásait.

Ide tartoznak az alapítói vagyon, a felhalmozott vagyon és a tartalékvagyon (mint saját forrás), a szállítókkal, a hitelezőkkel, a pénzintézetekkel, az állami költségvetéssel szembeni tartozások, a tartós passzívák és az egyéb kölcsönök. Itt kell kimutatni az átmenő passzívákat, az "adózott eredmény" számlát, továbbá az évi mérleg- és eredményszámlákat is.

1.1.5 A költségek kimutatására kijelölt 5., 6. és 7. számlaosztály a költségeket költségnemek, költséghelyek és költségviselők szerint csoportosítva tartalmazza.

Az 5. számlaosztály a költségeket költségnemenkénti csoportosításban tartalmazza.

A közvetlen költségeket a 7. számlaosztályban tevékenységek (költségviselők) szerint; a közvetett költségeket pedig a 6. számlaosztályban – a területi elv érvényesítésével – a felmerülés helyén kell kimutatni.

1.1.6 A 8. és 9. számlaosztályok az eredményszámlákat foglalják magukban.

Az értékesítés elszámolt (közvetlen illetve szűkített) önköltségét, a fel nem osztott költségeket és a különféle ráfordításokat a 8. számlaosztály; az értékesítés árbevételét és a különféle bevételeket a 9. számlaosztály tartalmazza. Az összes bevétel és összes ráfordítás különbözeteként állapítható meg a gazdasági tevékenység eredménye (nyereség vagy veszteség) a mérlegben kimutatott (mérleg szerinti) eredmény összegével egyezően.

1.1.7 A 0. számlaosztály azokat a nyilvántartási számlákat tartalmazza, amelyeken kimutatott tételek a mérleg szerinti eredményt nem befolyásolják.

1.2 Az Egységes ágazati számlakeret

Az Egységes ágazati számlakeret a Népgazdasági számlakeret előírásain alapul, ezek az előírások a kettős könyvvitelt vezető sportegyesületre is kötelezőek, a társadalmi szervezetekre vonatkozó alábbi módosításokkal és kiegészítésekkel:

1.2.1 A számlatükröt a következőkkel kell módosítani, illetve kiegészíteni:

1. számlaosztály
   16. foglalt

3. számlaosztály
   354. foglalt
   371-378. foglalt
   385. foglalt

4. számlaosztály
   411-414. foglalt
   416-418. foglalt
   419. Társadalmi szervezet alapítói vagyona
   475. foglalt

6. számlaosztály
61-64. Társadalmi szervezet célja szerinti tevékenység általános költségei

7. számlaosztály
71-76. Társadalmi szervezet célja szerinti tevékenység közvetlen költségei

8. számlaosztály
81-86. Társadalmi szervezet célja szerinti tevékenység elszámolt önköltsége
898. foglalt

9. számlaosztály
91-96. Társadalmi szervezet célja szerinti tevékenység árbevétele
998. foglalt

1.2.2 Az egységes ágazati számlakeretet a következők figyelembe vételével kell alkalmazni a kettős könyvvitelt vezető sportegyesületeknél:

1. számlaosztály
Állóeszközök és beruházások
A számlaosztály a sportegyesület kezelésében, tulajdonában lévő állóeszközök, beruházások értékének nyilvántartására szolgáló számlákat tartalmazza.
A nyilvántartásokat úgy kell vezetni, hogy azok a sportegyesület célja megvalósításához szükséges,illetve a vállalkozási tevékenység állóeszközei bontásban rendelkezésre álljanak.

18. Állóeszközök értékcsökkenése
A számlacsoport a sportegyesület állóeszközei után elszámolt értékcsökkenés kimutatására szolgál. A nyilvántartást úgy kell vezetni, hogy az állóeszközök értékcsökkenése a sportegyesület célja megvalósításához, illetve a vállalkozási tevékenységhez szükséges bontásban rendelkezésre álljon.
A sportegyesület célja megvalósításához szükséges állóeszközei értékcsökkenését a 419. Társadalmi szervezet alapítói vagyona számlával szemben kell elszámolnia.

Amennyiben az állóeszközt mind a sportegyesület célja megvalósításához, mind a vállalkozási tevékenységhez használják, úgy az értékcsökkenést is meg kell osztani (a költség illetve a vagyon terhére elszámolni). A megosztás módját – mely lehet a bevétel vagy a közvetlen költség aránya – a számlarendben rögzíteni kell.

4. számlaosztály
Források
419. Társadalmi szervezet alapítói vagyona
Ezen a számlán kell kimutatni a sportegyesületnek a létesítő határozat szerinti vagyonát.

1.2.3 Számlaösszefüggések:

T 11-15 – K 419

17
19
21-23
27-29
311
39

A sportegyesület vagyona növekedésének könyvelése.

T 419 – K 11-15

17
18
19
21-23
27-29
311
39

A sportegyesület vagyona csökkenésének könyvelése.

42. Felhalmozott vagyon
A számlacsoportban kell kimutatni a működés során felhalmozott vagyon – ezen belül a növekedés, illetve csökkenés – összegét.

T 489 – K 42

A pozitív tiszta eredmény átvezetése.

T 42 – K 489

A negatív tiszta eredmény átvezetése.

T 499 – K 42

Az éves eredményelszámoláskor a vállalkozási tevékenységből elért eredmény sportegyesület kiemelt célra fordított összegének könyvelése.

T 899 – K 42

A sportegyesület célja szerinti bevételek és kiadások különbözetének könyvelése kettős könyvvitelt alkalmazóknál, ha a bevétel nagyobb.

T 42 – K 999

A sportegyesület célja szerinti bevételek és kiadások különbözetének könyvelése kettős könyvvitelt alkalmazóknál, ha a kiadás a nagyobb.

48. Adózott eredményszámla
A számlacsoportot csak a vállalkozási tevékenységet folytató sportegyesület alkalmazhatja.

499. Évi eredményszámla

A számlát a sportegyesület köteles megbontani:

4991. Társadalmi szervezet célja szerinti eredményszámlára, illetve

4992. Vállalkozási tevékenység évi eredményszámlára.

A 4991. számlára a sportegyesület célja szerinti elszámolt önköltségét, az ezt terhelő általános költségeket, különféle bevételeket és ráfordításokat, valamint a sportegyesület célja szerinti árbevételt kell átvezetni. (A sportegyesület célja szerinti bevételek és kiadások különbözetét még az átvezetések előtt a 42. Felhalmozott vagyon számlacsoporttal szemben rendezni kell!) Az átvezetések után a számlának egyenlege nem lehet.

4992. Vállalkozási tevékenység évi eredményszámla

A számla a sportegyesület vállalkozási tevékenysége eredményének, illetve az előző évekről áthozott – ezen jogcímen keletkezett – veszteségének kimutatására szolgál.
Ide kell átvezetni a 87. Alaptevékenységen kívüli tevékenység elszámolt önköltsége számlacsoport számláin elszámolt önköltséget, a 88. fel nem osztott költségek számlacsoportból a vállalkozási tevékenységet terhelő általános költségeket, a 89. Különféle ráfordítások számlacsoport számláiról a vállalkozási tevékenységet terhelő ráfordításokat, illetve a 97. Alaptevékenységen kívüli tevékenység árbevétele, a 98. Fogyasztási adó számlacsoportokat, a 99. különféle bevételek számlacsoport számláiról a vállalkozási tevékenységet illető bevételeket.
Amennyiben a sportegyesület vállalkozási tevékenysége veszteségét a következő években kívánja rendezni, úgy annak összegét a rendezésig ezen a számlán kell kimutatni.

A 6., 7., 8. valamint a 9. számlaosztályok vezetésénél az általános előírások szerint kell eljárni. Külön kell gyűjteni a sportegyesületi cél szerinti tevékenység költségét, önköltségét és a különféle ráfordítások árbevételét (a 71-76, 81-86. és 91-96. számlacsoportokban), és külön a vállalkozási tevékenység költségét, önköltségét és különféle ráfordításait, valamint árbevételét (a 77., 87-89, 97-99. számlacsoportokban.)

1.3 Egyszerűsített számlakeret

A könyvvitel rendjéről szóló rendelet Egyszerűsített számlakeret melléklete előírásait csak azoknak a sportegyesületeknek kell figyelembe venni, amelyek az egyszerűsített kettős könyvvitel vezetését alkalmazzák a könyvvezetési kötelezettségük teljesítéséhez.

Az egyszerűsített kettős könyvvitel kidolgozásánál az alapelv az volt, hogy csak a legszükségesebb nyilvántartásokat kelljen vezetni, a legminimálisabb létszámmal.

Az egyszerűsített számlakeret 1-3. számlaosztályai az eszközöket, a 4. számlaosztály az eszközök forrásait, különbözetként a gazdálkodás eredményét mutatja. A gazdálkodás eredménye azonos: az 5. számlaosztályban elszámolt összes költség, a 88. számlacsoportban kimutatott fel nem osztott költség, a 89. számlacsoportban könyvelt különféle ráfordítások valamint a 9. számlaosztályban elszámolt árbevétel és különféle bevételek különbségével.

1.3.1 Állóeszközökkel és a beruházásokkal kapcsolatos egyszerűbb elszámolások

Az állóeszközök értékcsökkenésének és a költségelszámolásban érvényesítendő értékcsökkenési leírás elszámolásánál a sportegyesületek a vállalkozási nyereségadóról szóló jogszabály melléklete Amortizációs normák jegyzéke "A" fejezetben vagy a "B" fejezetben közölt leírási kulcsok közül választhat.

Amennyiben a sportegyesület a "B" fejezet szerinti:

• épület	3 %
• építmény	6 %
• gépek, berendezések, felszerelések	12 %
- kivéve: ügyviteltechnikai, számítástechnikai és irányítástechnikai berendezések	17 %
• járművek	17 %

leírási kulcsokat választotta, az értékcsökkenés, valamint a költségként elszámolandó értékcsökkenési leírás éves összegét az év első napján meglévő állóeszköz-állomány bruttó értéke után kell kiszámítani.

Következésképpen az évközi állományváltozások utáni értékcsökkenés, illetve értékcsökkenési leírás elszámolási kötelezettsége nincs a sportegyesületeknek.

Az állóeszköz-csoportonként kialakított amortizációs norma egyúttal azt is jelenti, hogy a főkönyvi számlákhoz kapcsolódóan vezetett analitikus nyilvántartásokat mindössze négy leírási kulcs szerint kell csoportosítani, és így megtakarítás érhető el.

Külön figyelmet érdemel a beruházó saját szervezetével (saját rezsiben) végzett beruházás teljesítményértékének megállapítása.

Az egyszerűsített számlakeret az általános költségek és a termelés (szolgáltatás) költségeinek a 6-os illetve 7-es számlaosztályban történő könyvelését nem teszi kötelezővé (nincs önköltségszámítási kötelezettség).

Következésképpen a saját vállalkozásban végzett beruházás teljesítményértékét az 5. Költségnemek számlaosztályban könyvelt költségek alapján lehet kiszámítani a következők szerint:

- meg kell állapítani (analitikában gyűjteni) a beruházás közvetlen önköltségen elszámolt összegét (közvetlen anyagköltség, bérköltség, közvetlen bérek járulékai, egyéb közvetlenül elszámolt költség),
- ki kell számítani a beruházást terhelő általános költség összegét, azaz az üzemi- és a vállalati általános költséget (a fedezeti hányadot).

Ismeretes, hogy az általános (közvetett) költségek könyvelése a 6-os számlaosztályban nem kötelező, ezért a fedezeti összeget arányítással kell kiszámítani a következők szerint:

A tárgyévet megelőző évben egyesületi szinten jelentkező – külön kigyűjtés alapján megállapított – összes közvetlenül elszámolt költséget el kell osztani az 5. Költségnemek számlaosztályban elszámolt összes termelési költséggel. Ez a hányados tehát az összes termelési költségeken belül a közvetlen költségek arányát mutatja.

A beruházás közvetlen önköltségen számított összegét el kell osztani az előbbiekben meghatározott hányadossal, a kapott eredmény (összeg) a beruházás teljes önköltségen számított értéke, amelyhez a kalkulált nyereséget hozzászámítva a beruházás teljesítményértékét (Árbevételét) adja. (Itt jegyezzük meg, hogy a nyereség számításba vétele nem kötelező.)

A főkönyvi számlákon: T 19 – K 91-97 könyvelve teljesítményérték, s a beruházás költségeit az 5. számlaosztály tartalmazza.

1.3.2 A készletek nyilvántartása és elszámolása

A sportegyesületek a vásárolt készletek értékét a 2. Készletek számlaosztályban tartják nyilván.

A vásárolt készlet alatt az anyagok, fogyóeszközök és gyártóeszközök, a jóléti készletek és az áruk értékét értjük.

A saját termelésű készletek – a befejezetlen termelés, a félkész- és késztermékek – állománya a mérlegbe értékkel nem vehető fel.

Az egyszerűsített számlakeret az anyagok értékbeni és mennyiségi nyilvántartása mellett lehetővé teszi a vásárolt anyagok csak mennyiségben történő nyilvántartását is.

Az anyagok csak mennyiségi nyilvántartása esetén az évközben beszerzett, vásárolt anyagok értékét teljes egészében anyagfelhasználásként (költségként) kell elszámolni. A beszerzett és azonnal felhasznált anyagokról, az azokban bekövetkezett változásokról csak mennyiségi (analitikus) nyilvántartást kell vezetni.

Ez alól kivételt képeznek a kisértékű rezsianyagok (tisztítószerek, irodaszerek stb.) értékének elszámolása, amelyet mennyiségi nyilvántartásba vétel nélkül a beszerzés alkalmával azonnal költségként lehet elszámolni.

A mennyiségi nyilvántartásba a beszerzéseket a számlák, szállító levelek, egyéb bizonylat alapján lehet könyvelni, tehát külön bevételezési bizonylatot kiállítani nem kell, ami egyúttal idő- és költségmegtakarítást, adminisztráció egyszerűsítést is jelent.

A raktárból a készletek kivételezésénél azonban a kivételezési (kiadási) bizonylatot ki kell állítani.

1.3.3 Fogyóeszköz felhasználásának egyszerűbb elszámolása

A sportegyesület a fogyóeszközök felhasználásánál választhatja azt a módot is, hogy az egy éven belül elhasználódó fogyóeszközöket – azok értékhatárától függetlenül – a beszerzéskor azonnal költségként elszámolja. Ezen eszközök körét az egyesület vezetője határozza meg.

A fogyóeszközök egyszerűbb nyilvántartási módjánál az egyesület választhatja azt a megoldást is, hogy a fogyóeszközök beszerzési értékének 50 %-át a beszerzéskor azonnal költségként elszámolja – függetlenül attól, hogy azt használatba veszi-e vagy sem –, a második 50 %-ot selejtezéskor könyveli. Természetesen a ki nem selejtezett fogyóeszköz értéke, mint használt (használatban lévő (fogyóeszköz) amely lehet új és használt egyaránt) az éves beszámolóban 50 %-os értékben szerepel.

1.3.4 Vevők (adósok) tartozásainak, szállítók (hitelezők) követeléseinek nyilvántartása

A folyószámlák vezetése helyett a tartozásokat, követeléseket az egyesület egyszerűbb formában is nyilvántarthatja.

Elégséges, ha a vevők részére elküldött (kiment) számlákat, illetve a beérkezett szállítói számlákat az e célra felfektetett nyilvántartásba időrendi sorrendben beírja.

A vevők tartozásaik kiegyenlítését, a szállítók követelésének kifizetését a nyilvántartásba feljegyezve, a ki nem egyenlített, a még ki nem fizetett számlák egyúttal a vevők, szállítók tárgyidőszaki záróegyenlegét mutatja.

Az egyesület e nyilvántartás keretében eleget tehet a fizetendő általános forgalmi adó, valamint az előzetesen felszámított általános forgalmi adó elszámolásának is.

1.3.5 A felmerült költségek elszámolása

Az egyszerűsített kettős könyvvitelt alkalmazó egyesület a termeléssel, a szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatosan az elszámolási időszakban felmerült költségeket költségnemenként az 5. Költségnemek számlaosztályban könyveli.

Az egyszerűsített kettős könyvvitelt vezető sportegyesület – amennyiben vállalkozási tevékenysége is van – a számlaosztály kötelezően megnyitott számláit meg kell bontani (vagy az analitikus nyilvántartásban kell elkülöníteni)

- sportegyesület célja szerinti közvetlen költségek,
- vállalkozási tevékenység közvetlen költségei,
- mindkét tevékenységgel kapcsolatos közvetett költségek

szerint.

A költségek költséghelyenkénti és költségviselőnkénti könyvelése nem kötelező. Ezért év végén a raktáron lévő (nem értékesített) saját termelésű készletek (befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek) önköltségének megállapítása (számítása) sem kötelező.

Következésképpen e termékek értékét az évzáró mérlegbeszámoló nem tartalmazhatja.

Az egyszerűsített kettős könyvvitel előírása szerint fel nem osztott költségek (különbözetek) címén a 88. számlacsoportban csak olyan ráfordításokat szabad könyvelni, amely költségek az 5. Költségnemek számlaosztályban nem szerepelhetnek.

Ilyenek:

- az eladott anyagok, fogyóeszközök, gyártóeszközök, áruk beszerzési értéke (a 21-23. a 27. Es a 28-29. számlacsoportból),
- a továbbszámlázott alvállalkozói teljesítmények értéke (a 297. számláról), továbbá itt kell kimutatni
- az állóeszközök nettó értékét, és
- az értékesített beruházások elszámolt ráfordításait.

1.3.6 Árbevétel és különféle bevételek elszámolása

Az Árbevételek elszámolására az egységes könyvviteli előírások érvényesek. Következésképpen a 9. számlaosztály számláin kell kimutatni az értékesítés árbevételét, az árbevétel részét képező fogyasztói árkiegészítés összegét, az értékesítés után fizetendő fogyasztási adót, továbbá az időszak eredményét növelő különféle bevételeket.

A 91-97. Tevékenységek árbevétele számlacsoportok keretében kell elszámolni mind az alaptevékenység, mind pedig az alaptevékenységen kívüli tevékenység keretében értékesített termékek, áruk, a számlázott szolgáltatások árbevételét, a saját vállalkozásban végzett beruházások teljesítményértékét, továbbá az árbevétel részét képező fogyasztói árkiegészítés összegét.

A számlacsoport számláit úgy kell vezetni, hogy
- az ipari tevékenység árbevétele,
- az építőipari tevékenység árbevétele,
- a mezőgazdasági és erdőgazdasági tevékenység árbevétele,
- a közlekedési tevékenység árbevétele,
- a belkereskedelmi tevékenység árbevétele,
- a külkereskedelmi tevékenység árbevétele,
- a vízgazdálkodási tevékenység árbevétele,
- az egyéb tevékenységek árbevétele

külön-külön megállapítható legyen.

1.4 Egyszeres könyvvitel

Az egyszeres könyvviteli előírásoknak az egyesületek a Naplófőkönyv és az analitikus nyilvántartások bevezetésével tesznek eleget könyvvezetési kötelezettségüknek.

A sportegyesületeknek a Pátria Nyomda által forgalomba hozott "Terv 507. számú naplófőkönyv a társadalmi szervezetek számára" nyomtatványt kell használni, de a már korábban használatba vett, vagy a jelenleg kapható Naplófőkönyv nyomtatványokat is alkalmazhatja a mellékelt minta szerint átjavított rovatokkal.

1.4.1 A naplófőkönyvbe – amelyet megnyitáskor az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatallal hitelesíttetni kell – az adatokat kizárólag bizonylatok alapján, legalább havonta, tételesen be kell jegyezni.

A naplófőkönyv vezetésére vonatkozó részletes előírások megtalálhatók a könyvvitel rendjéről szóló rendelet 4. számú Egyszeres könyvvitel mellékletében, az alábbi sajátosságokkal kiegészítve illetve módosítva:

1.4.2 Vállalkozáson kívüli bevételként az időszakban befolyt, a létesítők által a sportegyesület céljára rendelt összeget, a jogi és magánszemélyek felajánlásainak, hozzájárulásainak összegeit, valamint az egyéb bevételek (pl. céltámogatás) összegét kell elszámolni.

Vállalkozási tevékenység bevételeként azokat a bevételeket kell kimutatni, amelyeket a sportegyesület vállalkozási tevékenysége (nyereség- és vagyonszerzés céljából üzletszerűen ellenérték fejében végzett termelő vagy szolgáltató tevékenység) során ér el.

Ilyenek lehetnek például: a termék, áru, szolgáltatás értékesítésből származó – általános forgalmi adó nélküli – ellenérték, a vagyontárgyak megsemmisülésével összefüggésben kapott ellenérték stb.

Amennyiben a sportegyesület céljára a hozzájárulást a jogi, vagy magánszemély külföldi fizetési eszközben teszi, a következők szerint kell eljárni:

1.4.3 A pénztárban, illetve elszámolási betétszámlán elhelyezett külföldi fizetési eszközöket (valutákat) elkülönítetten kell nyilvántartani.

Analitikus nyilvántartásban a külföldi fizetési eszközöket valutanemenként és forintban is nyilván kell tartani.

Év végén a pénzkészletet az MNB által közzétett, (az év utolsó napján érvényes) vételi árfolyamon átszámított forintértékben kell értékelni. A nyilvántartás szerinti érték és a megállapított érték közötti különbözetet vállalkozásokon kívüli egyéb bevételként, illetve a sportegyesület célja szerinti egyéb ráfordításként kell elszámolni.

1.4.4 A költségeket, illetve kiadásokat a naplófőkönyvben is megbontva kell könyvelni.

Külön kell a sportegyesület célja szerinti és külön a vállalkozási tevékenység költségeit. Az Egyéb közvetett kiadás rovatba akkor kell könyvelni, ha a felmerüléskor nem állapítható meg, hogy az mely tevékenység miatt merült fel. E költségeket utólag vagy a bevétel, vagy a közvetlen – közvetett költségek arányában meg kell osztani.

1.4.5 Az általános forgalmi adó fizetési kötelezettség megállapításához a Naplófőkönyv vezetése nem ad lehetőséget (a készpénzzel történő kifizetés kivételével), mivel itt csak a tényleges pénzügyi elszámolások kerülnek könyvelésre, ezért az általános forgalmi adó elszámolásához szükséges adatokat az analitikában történő vezetéssel kell biztosítani.

1.4.6 Társadalmi szervezet vagyonának elszámolása

Itt kell könyvelni a sportegyesületnek gazdálkodási rendjéről szóló jogszabály alapján év végén a sportegyesületek célja szerinti bevételek és kiadások megállapított különbözetét, a különbözet előjelének megfelelően a növekedés, illetve a csökkenés rovatba. Ide kell könyvelni továbbá a vállalkozási tevékenységből elért "+" eredményből a 16/1989(II.26) MT. rendelet 6. § (3) bekezdése szerinti összeget.

1.4.7 Vállalkozás pénzügyi eredményének elszámolása

Ezen a rovaton kell könyvelni év végén a vállalkozás pénzügyi eredményét, előjelének megfelelően növekedésként, illetve csökkenésként.

1.4.8 A naplófőkönyv zárása

1.4.8.1 Negyedéves zárás

A naplófőkönyvben legalább negyedévenként az Egyéb közvetett (kiadás) költségeit fel kell osztani -- a már korábban rögzített módon (bevételek vagy a közvetlen költségek arányában) – a sportegyesület célja megvalósítása, illetve a vállalkozási tevékenység miatt felmerült költségekre. A költségfelosztás után a naplófőkönyvet le kell zárni, vagyis az utolsó tétel könyvelése után alá kell húzni.

Az aláhúzás utáni sorba .... negyedévi zárás megjelölést kell írni, majd ezután minden rovatba be kell írni az év elejétől halmozott forgalom végösszegét. Ezt követően az egyeztetés elvégzésével meg kell győződni a naplófőkönyvi elszámolások számszerű helyességéről.

Az egyeztetést a következők szerint kell elvégezni:

Össze kell adni a Bankszámla és a Pénztár bevétel rovatainak, valamint a Követelések növekedés rovatának összegét, majd ehhez hozzá kell adni a Tartozások csökkenés rovatának és az összes költség rovatának az összegeit.

Az így kapott végösszegnek azonosnak kell lennie a Bankszámla és a Pénztár kiadás rovatainak, a Követelések csökkenés rovatának, valamint a Tartozások növekedés rovatának és az összes Bevétel rovatoknak a végösszegével.

1.4.8.2 Az éves zárás

Az éves pénzforgalmi tételek könyvelése után december 31-ével a naplófőkönyvet le kell zárni és végre kell hajtani a negyedéves zárással kapcsolatban leírtakat.

Ezt követően a sportegyesületnek meg kell állapítania a sportegyesület célja szerinti összeg bevételét és kiadását. Ennek egyenlegét a sportegyesület vagyonának elszámolása rovatba át kell vezetni.

Ezután ki kell számítani a lezárt évet terhelő, illetve a lezárt évre jóváírandó, de pénzügyileg nem rendezett adók összegét. A fizetendő adók összegét a megfelelő költségek és kiadások rovaton és tartozásként, a jóváírandó adók összegét a megfelelő bevételi rovaton és követelésként kell a naplófőkönyvben elszámolni.

Ezt követően kell kiszámítani és elszámolni a naplófőkönyvben a lezárt év vállalkozási tevékenysége pénzügyi eredményét (nyereségét vagy veszteségét), vagyis meg kell állapítani az összes vállalkozási célú bevétel, illetve kiadás egyenlegét és a naplófőkönyv vállalkozás pénzügyi eredményének elszámolása megfelelő rovatába beállítani.

A naplófőkönyvben kimutatott pénzügyi eredmény nem azonos a sportegyesület vállalkozási tevékenységéből származó eredménnyel és a vállalkozási nyereségadó alapjául szolgáló eredménnyel.

1.4.9 A sportegyesületnek a vállalkozási nyereségadóalap megállapításához az eredményt a naplófőkönyv, az analitikus nyilvántartások és a leltár adatai alapján, a következőképpen kell meghatározni:

1. A naplófőkönyv vállalkozási tevékenység bevétele rovat éves halmozott fogalma	+
2. A naplófőkönyv vállalkozási célú kiadásai rovatok éves halmozott forgalma	–
3. Naplófőkönyv szerinti vállalkozási eredmény (1-2)	+/–
4. Vásárolt készletek állományváltozásának értéke	+/–
5. Értékcsökkenési leírás összege	–
6. Eredmény	(+/– 3, +/– 4 – 5)

7. Vállalkozási tevékenység eredményből sportegyesület kiemelt célra (jöv.szab. redelet 6. § (3) bekezdés) fordított összeg –

8. Vállalkozási nyereségadó alapjául szolgáló eredmény (6-7) +/–

Készletcsökkenés esetén (a záró leltári készletérték alacsonyabb, mint a nyitó leltári készletérték) a naplófőkönyv szerinti eredményt az értékkülönbözet összegével csökkenteni kell ("–" előjellel kell figyelembe venni).

Készletnövekedés esetén (a záró leltári készletérték magasabb, mint a nyitó leltári készletérték) a naplófőkönyv szerinti eredményt az értékkülönbözet összegével növelni kell ("+" előjellel kell figyelembe venni).

A vállalkozási tevékenység állóeszközei értékcsökkenési leírása összegét az 1988. évi IX. tv. 1. sz. mellékletében foglalt szabályok és a 2. sz. mellékletének "A" vagy "B" fejezetében foglalt amortizációs normák szerint, valamint az állóeszközök analitikus nyilvántartásának adatai alapján kell meghatározni.

A vállalkozási tevékenység eredményéből a sportegyesület kiemelt célra fordított (a sportegyesület kiemelt cél szerinti bevétel és kiadás különbözetét) összeget(mely összeg után a sportegyesületnek nem kell nyereségadót fizetnie) a sportegyesület vagyonának növekedés rovatába és a vállalkozás pénzügyi eredményt csökkentő rovatba kell beállítani.

Ezután a naplófőkönyvet ismét le kell zárni és meg kell állapítani az egyes rovatok, illetve oszlopok végösszegeit. Ezen végösszegek alapján el kell végezni az egyeztetést.

Az egyezőség fennállása esetén lehet a naplófőkönyv záró tételeit megszerkeszteni. A záró tételeket kizárólag a pénzforgalmi (bank, pénztár), valamint a követelések és tartozások rovataira vonatkozóan kell megállapítani (a bevétel és költség rovatokra vonatkozóan tehát nem!).

A záró tételek elszámolása után a naplófőkönyvet ismét le kell zárni. Ki kell számítani a pénzforgalmi, a tartozások, követelések rovatok forgalmi végösszegeit. Az egyes rovatok oszlopai végösszegeinek meg kell egyezniük egymással.

1.4.10 A naplófőkönyv következő évi megnyitása

A naplófőkönyvet év elején úgy kell megnyitni, hogy az előző év végi záró tételeket az egyes rovatoknak a záró tétellel ellentétes oszlopába vezetjük elő; a (pénzforgalmi alapon kívül) a rovat egyenleg oszlopába is bejegyezzük.

2. Könyvvezetési kötelezettség változása

A sportegyesületek a gazdálkodó tevékenységről szóló jogszabály alapján, bevételüktől függetlenül választhatják az 1988-ban alkalmazott könyvvezetési módszert.

Amennyiben a sportegyesület úgy dönt, hogy már 1989-ben át áll az új rendszerre, úgy az 1.1-3 pontokban foglaltakat kell végrehajtania.

3. A könyvek megnyitása

A sportegyesület könyveit 1989. január 1-jével az 1988. évi költségvetési beszámoló alapján – az 1988. évre érvényes előírások alkalmazásával nyitja meg.

4. Pénzmaradvány-Eredményelszámolás

Az 1988. évi pénzmaradvány (eredmény) elszámolási tételeket is az 1989. előtt érvényes számlákon és előírások figyelembevételével kell rendezni.

5. Számlarendezések

A folyamatos könyvelés keretében, még az 1989. január 1-je előtt érvényes számlákon kell könyvelni azokat a tételeket, amelyek az új számlák megnyitásához biztosítják a rendezett új nyitóegyenleget.

A régi főkönyvi számlákon le kell könyvelni a nyitó tételeket (pl. 42. Forgóeszközök alapjának évközi változása számla egyenlegének átvezetése a 421. Forgóeszközök alapja számlára, ÁFA számlák összevezetése).

Ki kell alakítani a sportegyesületnek a vagyon számlát – ehhez segítséget nyújt az a pénzügyminisztériumi tájékoztató, amely a könyvek 1989. évi megnyitásáról, rendezéséről szól az alapítványok és a társadalmi szervezetek részére.

6. Átállás az egyik könyvviteli rendszerről a másikra

A sportegyesület minden olyan esetben, amikor az eredménymegállapítási rendszerről egy másikra áttér (akár az előírt árbevételi értékhatár meghaladása, akár saját döntése alapján) köteles – az adóbevallás benyújtását követő évben – az annak megfelelő könyvvezetési módszerre is áttérni. Az áttérés módja az év első napján történik.

6.1

A kettős könyvvitelről az egyszerűsített kettős könyvvitelre való áttéréskor a sportegyesületnek – az eredményfelosztás adataival módosított – mérleg alapján kell a nyitó mérleget elkészíteni.

Az áttéréskor meglévő saját termelési készletek értékét nyitás után folyamatos könyvelés keretében a fel nem osztott költségek között elszámolva kell kivezetni.

6.2

Az áttérés fordított esetében (egyszerűsített kettősről a kettősre) a saját termelési készleteket számított közvetlen önköltségen kell a nyitás után folyamatos könyvelés keretében készletre venni, az áttérés éve fel nem osztott költségeinek csökkentésével.

6.3

Ha a sportegyesület az egyszeres könyvvitelről, vagy az egyszerűsített kettős könyvvitelről az egyszeres könyvvitelre tér át a mérleg alapján, az egyszeres könyvvitel szabályainak megfelelően vagyonkimutatást kell készítenie.

Ezt megelőzően az átmenő tételeket az eredmény terhére vagy javára elszámolva meg kell szűntetni.

6.4

Ha az egyesület az egyszeres könyvvitelről az egyszerűsített kettős vagy a kettős könyvvitelre tér át, az áttérés évében nyitó mérleget kell készíteni az előző évi vagyonkimutatás alapján.

Az áttéréskor a saját termelésű készletek értékét azok forrásával szemben ki kell vezetni a folyamatos könyvelés keretében. Ugyancsak a folyamatos könyvelés keretében kell a vevők állományával összegszerűen megegyező árbevétel illetve a szállítók állományával megegyező összegű költségeket elszámolni és ehhez kapcsolódóan rendezni kell a még el nem számolt ÁFA összegét is.

7. Számviteli információs rendszer

A sportegyesület a könyvvezetési kötelezettségtől függően eszközeiről és azok forrásairól mérleget, illetve vagyonkimutatást köteles készíteni.

A kettős könyvvitelt vezető sportegyesület mérleget (évközi és évzáró mérlegbeszámolót), az egyszerűsített kettős könyvvitelt vezető sportegyesület egyszerűsített mérleget (évente egyszer), az egyszerűsített könyvvitelt vezető sportegyesület vagyonkimutatást készít (évente egyszer).

7.1 Mérleg

7.1.1 A mérleg az egyesület összes eszközeinek és az eszközök forrásainak forint értékét mutatja.

7.1.2 A mérleg tartalmazza:

a pénzeszközöket, a követeléseket, a saját előállítású és a vásárolt készleteket, az egyéb aktívákat, a befektetett eszközöket, az állóeszközöket és beruházásokat, az alapítói és a felhalmozott vagyont, a tartalékvagyont és az egyéb forrásokat, valamint az eredménykimutatással számszerűen egyezően a nyereséget vagy veszteséget. Az egyszerűsített mérleg az eszközök között a saját előállítású készletek értékét nem tartalmazhatja.

7.1.3 A mérleget a szabályszerűen végrehajtott leltározás alapján helyesbített, bizonylatokkal alátámasztott és ellenőrzött könyvviteli nyilvántartások, valamint az időszakra vonatkozó főkönyvi kivonat alapján kell elkészíteni.

7.1.4 A mérleget az egyesület vezetője és a számviteli rendért felelős vezető (gazdasági igazgató, főkönyvelő) köteles aláírni.

Aláírásukkal a mérlegben szereplő adatok valódiságát igazolják.

7.1.5 A mérleg elfogadását (jóváhagyását) és a mérlegben kimutatott eredmény megállapítását a mérleg megállapítására jogosult testület vezetője (például a közgyűlés, vagy a küldöttgyűlés elnöki funkcióját betöltő személy) aláírásával igazolja.

7.2 Évközi beszámoló

7.2.1 A kettős könyvvitelt vezető egyesület az első félév végén évközi beszámolót köteles készíteni.

7.2.2 Az évközi beszámolónak tartalmazni kell:

a) az évközi könyvviteli mérleget,
b) az évközi eredménykimutatást,
c) a költségek költségnemenkénti részletezését és
d) az egyéb kiegészítő adatokat tartalmazó kimutatásokat.

7.2.3 Az évközi beszámolót az egyeztetett könyvviteli nyilvántartások és az időszakra vonatkozó főkönyvi kivonat alapján július 20-ig kell elkészíteni.

7.2.4 Az évközi beszámoló tartalmát, formáját és elkészítési módját, továbbá azt, hogy az évközi beszámolót mely szerveknek kell megküldeni – a Központi Statisztikai Hivatal elnökével egyetértésben – a pénzügyminiszter rendeletben határozza meg.

7.2.5 Az eszközöket és a forrásokat az évközi könyvviteli mérlegben könyvszerinti értékben kell kimutatni.

7.2.6 Az évközi könyvviteli mérleget az egyesület vezetője és a számviteli rendért felelős vezető köteles aláírni.

7.3 Évzáró mérlegbeszámoló

7.3.1 A kettős könyvvitelt vezető egyesület a naptári év utolsó napjával évzáró mérlegbeszámolót köteles készíteni.

Az évzáró mérlegbeszámolónak tartalmazni kell a
a) mérleget, az
b) eredménykimutatást, az
c) eredményfelosztást, a
d) költségek költségnemenkénti részletezését és az
e) egyéb kiegészítő adatokat tartalmazó kimutatásokat.

7.3.2 Az egyszerűsített kettős könyvvitelt vezető vállalkozás a naptári év utolsó napjával egyszerűsített mérlegbeszámolót köteles készíteni.

7.4 Az egyszerűsített mérlegbeszámoló

a) egyszerűsített mérlegből,
b) egyszerűsített eredménykimutatásból (ráfordítások és bevételek kimutatásából),
c) eredményfelosztásból és
d) egyéb kiegészítő adatokat tartalmazó kimutatásokból áll.

7.5

Az évzáró mérlegbeszámolót és az egyszerűsített mérlegbeszámolót február 15-ig kell elkészíteni és az illetékes elsőfokú adóhatósággal történt megállapodás szerinti időpontban kell az adóhatósághoz benyújtani.

Az évzáró mérlegbeszámoló, az egyszerűsített mérlegbeszámoló tartalmát, formáját és elkészítési módját, továbbá azt, hogy az évzáró mérlegbeszámolót és az egyszerűsített mérlegbeszámolót mely szerveknek kell megküldeni – a Központi Statisztikai Hivatal elnökével egyetértésben – a pénzügyminiszter rendeletben határozza meg.

7.6

Az évközben megszűnő kettős könyvvitelt, vagy egyszerűsített kettős könyvvitelt vezető egyesület köteles záróleltárt és könyvvezetési kötelezettségtől függően mérlegből, eredmény-kimutatásból, eredményfelosztásból álló mérlegbeszámolót, illetve egyszerűsített mérlegbeszámolót készíteni és azt 90 napon belül az illetékes adóhatóságnak megküldeni.

Az évzáró mérlegbeszámolót és a mérleget alátámasztó bizonylatokat, az évközi beszámolót 10 évig kell megőrizni.

Az átszervezéssel megszűnő, vagy átalakuló sportegyesület okmányait (ideértve a záróleltárt, a zárómérleget) a jogutód köteles megőrizni. Jogutód nélküli megszűnés esetén a zárómérleget az alapító szerv, illetve a megszűnést kimondó határozatban megjelölt alapító őrzi meg.

8. Vagyonkimutatás

Az egyszeres könyvvitelt vezető sportegyesület a naptári év utolsó napjával vagyonkimutatást készít.

A vagyonkimutatás tartalmát, formáját és elkészítési módját, továbbá azt, hogy mely szerveknek kell megküldeni, a KSH elnökével egyetértésben a pénzügyminiszter rendeletben határozza meg.

A vagyonkimutatás a pénzeszközök, az állóeszközök, a készletek, a követelések és a tartozások forint értékét mutatja. A vagyonkimutatást külön tételben tartalmazza az alapítói (bevitt) vagyon és a tartalékvagyon forint értékét is.

A vagyonkimutatást a naplófőkönyv, a leltárak és az analitikus nyilvántartások adatai alapján kell elkészíteni.

A vagyonkimutatást a sportegyesület vezetője, az egyesületi vállalkozás képviselője (képviselői) köteles(ek) aláírni. Az aláírás a vagyonkimutatásban szereplő adatok valódiságát igazolja.

A megszűnő egyszeres könyvvitelt vezető egyesület a tevékenység befejezésének napjával szintén köteles záróleltárt és záró vagyonkimutatást készíteni.

VII. Az adózási rendszer

A) Személyi jövedelemadó (SZJA)

Az egyesületek (ezen belül a sportegyesületek) személyi jövedelemadózással kapcsolatos – törvényben előírt – feladatairól nem lehet szólni anélkül, hogy egy rövid áttekintést ne adnánk magáról a magánszemélyek jövedelemadózását elrendelő törvényről (1987. évi VI. törvény, amelyet az 1988. évi VIII. törvénnyel módosítottak – továbbiakban = törvény).

A törvény a magánszemély (korra, nemre tekintet nélkül) minden bevételére (bármilyen címen megszerzett vagyoni érték) adókötelezettséget ír elő.

Ezen általános elv fenntartása mellett bizonyos bevételek egészét (adómentességek), illetve annak meghatározott részét (adóalap csökkentő kedvezmények), vagy hányadát (diktált költséghányad), továbbá elismert költségekkel csökkentett összegét (költségelszámolás) kivonja az adózás alól.

A bevételek után – meghatározott szabályok szerint – elszámolt adófizetési kötelezettséget részben, vagy teljes egészében – ún. adót csökkentő tételek mérsékelhetik.

Az elmondottakból négy lényeges dolog érdemel további magyarázatot. Ezek:

- Jövedelemtípusok, amelyekkel összefüggésben adófizetési kötelezettsége keletkezik a magánszemélynek.
- Adóalapot csökkentő kedvezmények fajtái
- Adót csökkentő kedvezmények
- Adómentességek

Vizsgáljuk meg ezeket részletesebben:

1. A személyi jövedelemadó törvény legfontosabb szabályai

1.1 Adókötelezettség jövedelemfajtánként

a) Munkaviszonyból származó jövedelmek alatt a magánszemélyek munkaviszonyból származó bevételeit értjük. (Ide tartozik a részmunkaidőben történő munkavégzés, az időszaki foglalkoztatás, a másodállás, valamint a mellékfoglalkozás is).

A munkaviszonyból származó bevételek csökkenthetők:

- az alkalmazotti kedvezménnyel (ha ennek feltételei fennállnak – havi 1000,- Ft-tal)
- a súlyosan fogyatékosok jövedelméből (havi 1000,- Ft-tal)
- legalább három gyermek eltartása esetén gyermekenként és havonta 1.000,- Ft-tal (ha a megfelelő nyilatkozat aláírásra kerül a magánszemély részéről)

- két gyermekét egyedül nevelő szülőnél gyermekenként és havonta 1.000,- Ft-tal (nyilatkozat, TB-i igazolás)
- súlyosan testi fogyatékos gyermek esetében havonta 1.000,- Ft-al
- igazoltan befizetett vagy bérből levont szakszervezeti tagdíj összegével.

A felsorolt adóalapcsökkentő kedvezmények figyelembevételével kiszámított jövedelem után kell – az adóelőleglevonási szabályok szerint – a magánszemély havi jövedelemadó-előlegét kiszámítani és levonni.

b.) Munkaviszonyon kívüli jövedelmek a következők:

- egyes szellemi tevékenységekből származó jövedelmek, csak a törvény 6. §-ában meghatározott tevékenységekre vonatkoztathatók (találmány átruházásból, megterhelésből, illetve hasznosításból, továbbá szerzői jogi védelem alá tartozó, valamint egyes más tudományos és művészeti tevékenységből származó kifizetések tartoznak ide).
- kisösszegű kifizetéseknek kell tekinteni mindazon jövedelmeket, amelyek esetében a szerződés szerinti (pl. megbízási szerződés alapján járó megbízási díj) szerinti kifizetés 2.000,- Ft, vagy az alatti összegben került meghatározásra.
- egyéb jövedelemnek kell tekinteni mindazon kifizetéseket, amelyek nem munkaviszonyból származnak és nem minősíthetők kisösszegű, illetve egyes szellemi tevékenységből származónak, továbbá
- nem építmény hasznosításából, ingó és ingatlan dolog eladásából származnak..

Az egyéb jövedelmek igen sokfélék lehetnek (borravaló, hálapénz, albérlet,...stb).

1.2 Adóalapot csökkentő kedvezmények és fajtáik:

a) Havonta fix összegű kedvezmények (a törvényben előírt feltételek fennállása és munkaviszonyból származó jövedelmek esetén)

- alkalmazotti kedvezmény (csak munkaviszony és tényleges munkavégzés esetében) havi 1.000,- Ft
- három, vagy több gyermeket eltartók kedvezménye havi 1.000,- Ft/gyermek (minimum 3.000,- Ft)
- két gyermeket egyedül nevelő részére adható kedvezmény havi 1.000,- Ft/gyermek (minimum 2.000,- Ft)
- súlyosan testi fogyatékos gyermek havi 1.000,- Ft/gyermek

  (Amennyiben az egyedülálló szülő kettő gyermeke közül az egyik fogyatékos, úgy csak egy esetben vehető figyelembe a kedvezmény, tehát maximum 2.000,- Ft/hó!)
- súlyosan fogyatékos magánszemély havi kedvezménye 1.000,- Ft
- szakszervezeti tagdíj befizetett vagy levont összege (havi bruttó bér 1 %-a)

Az alapítványra, közérdekű kötelezettségvállalásra az adóévben befizetett összeg teljes egésze.

(Amennyiben az adott adóévben az ilyen célra befizetett összeg meghaladja az adóalapot, a kedvezmény a következő év(ek)re is átvihető!)

b) A bevételnek diktált költséghányadot jelentő része (meghatározva a bevétel összegétől függő fix %-ban).

Bizonyos tevékenységekből származó bevételek esetén a törvény fix százalékban meghatározott költségeket minden bizonylat nélkül a bevétel elérése érdekében felmerült költségként ismer el. Itt tehát arról van szó, hogy ha például egy előadóművész 10.000,- Ft-os fellépési díjából a törvény eleve meghatározottan 6.500,- Ft-ot a bevétel elérése érdekében felmerült (diktált) költségként – számla nélkül – elismer. (Ha az illető művész ilyen tevékenységéből származó bevétele az évi 200.000,- Ft-ot meghaladja, akkor az évi 200.000,- Ft feletti összegnél az elismert költség már nem 65 %, hanem csak 40 %.)

Ezek a tevékenységek a következők:

- egyes szellemi tevékenységek (találmányi, kutatási, művészeti tevékenységek, a törvény 6. §-a alapján)
- külföldről származó, külföldön egyénileg munkát vállalók, valamint egyéb tevékenységéből származó jövedelmek, amennyiben ezek után adóznia az illető magánszemélynek Magyarországon kell. (Kettős adózást kizáró egyezményekben foglaltak alapján).

Ezen meghatározott tevékenységet folytató magánszemélyeknek választási lehetősége van atekintetben, hogy az ilyen típusú bevételek törvényben meghatározott hányadát veszik-e számításba, vagy a tételes költségelszámolást választják. (Ez akkor fordul elő, ha adott tevékenységből elért bevétel megszerzéséhez a törvény meghatározott %-ban diktált költséghányad nem elegendő, nem fedezi a tényleges költségeket.)

c) Minden munkaviszonyon kívüli, ún. egyéb bevétel (törvény 13. §) esetében lehetőség van költségelszámolásra. Felmerült és számlával igazolt költségeket lehet elszámolni adott bevétel elérése érdekében, és ebben az esetben a jövedelem, - amely után összevonva más jövedelmekkel a magánszemélynek adóznia kell – a kettő különbsége. Költséget legfeljebb annak a bevételnek az összegéig lehet elszámolni, amelynek az érdekében felmerült. A költségelszámolásnak 12.000,- Ft az éves maximuma (1988. évben), illetve 24.000,- Ft (1989. évben) – amennyiben ezt meghaladó költségelszámolás szükségessége merül fel a magánszemélynek – az Adóhatósághoz történő bejelentkezéssel egyidejűleg – lehetősége van költségeit az egyéni vállalkozókra vonatkozó szabályok szerint elszámolni. (törvény 13. §. (2) bekezdés)

1.3. Adót csökkentő kedvezmények

Az adó évvégi elszámolásakor a ténylegesen fizetendő adóból a következő – hitelt érdemlő módon igazolt – adócsökkentések (adólevonások) érvényesíthetők:

- Lakáscélú megtakarítás (pénzintézeteknél erre a célra elkülönített) adóévben befizetett összegének 20 %-a, (90/1987.(XII.29.) PM számú rendelet, de maximum 7.200,- Ft.
- Nyugdíjkiegészítő biztosításra, illetve 10 éves, vagy annál hosszabb lejáratú életbiztosításra az adóévben befizetett (Biztosító által igazolt) összeg 20 %-a, de maximum 7.200,- Ft.
- Út és közműfejlesztésre az adóévben befizetett összeg 30 %-a. (Figyelem: A Minisztertanács visszamenőleges hatállyal módosította (1988. január 1-el) a közműfejlesztés kategóriáját. Közműfejlesztési hozzájárulásnak minősül az út- és közműfejlesztési hozzájárulás, a gázenergiáról szóló törvényben szereplő önkéntes hozzájárulás, az útépítési, útfejlesztési hozzájárulás, valamint egyes villamoshálózat fogyasztói hozzájárulás!)

Minden adót csökkentő kedvezményre vonatkozik, hogy a kedvezmények együttes összege is csak a fizetendő adó mértékéig terjed. (A mai rendszer nem ismeri a "negatív" adóvisszatérítést.)

1.4 Adómentességek

A törvény a magánszemélyeknek kifizetett összegek egy csoportját teljes egészében mentesíti a jövedelemadó megfizetése alól. A mentességeket a törvény 15. §-a részletezi, – s általában a mentességek indokául életszínvonal, illetve szociálpolitikai érveket sorakoztat fel.

A fontosabb mentességek a következők:

- TB keretében nyújtott szolgáltatások (anyasági-, temetési segély, családipótlék, GYES (Figyelem: GYED nem!), Árvaellátási, illetve házastársi pótlék)
- Külföldről kapott nyugdíj
- Vakok járadéka, rokkantsági járadék
- Jogszabályban meghatározottak alapján kapott tartásdíj, kártalanítás, kártérítés (Figyelem: kivéve jövedelempótló kártérítés!)
- Jogszabályban meghatározott mértékű költségtérítés, költségátalány (üzemanyag megtakarításra kapott összeg)
- A közlekedési költség megtérítése fizetett összeg, a gépkocsi költségátalány esetén ha jogszabály ennél magasabb összeget, vagy nagyobb távolságot nem állapít meg – a kifizető által a havi 500 km-t meg nem haladó távolságra fizetett összeg, a tanfolyami hozzájárulás, az oktatási költségek dolgozónak történő megtérítése, a tudományos konferenciák, kongresszusok részvételi díjának munkáltatói megtérítése

Az 1987. január 1-ét megelőzően megállapított természetbeni juttatás

- Biztosítási jogviszony alapján kapott összeg (bizonyos kivételekkel)
- Tíz évnél régebben megszerzett ingatlan értékesítéséből származó jövedelem
- Örökség, a magánszemélytől, illetve a nyugdíjba vonuláskor kapott ajándék, valamint az illetékszabályok hatálya alá tartozó más vagyoni érték megszerzése
- Állami kitüntetésekkel járó pénzjutalom egésze, továbbá az egyéb kitüntetésekre fizetett összeg 5.000,- Ft-ig, illetve a társadalmi munkáért fizetett összeg 2.000,- Ft-ig
- Társadalmi és érdekképviseleti szervektől, valamint az egyesületektől, továbbá vetélkedők, versenyek díjaként kapott tárgyjutalom 5.000,- Ft-ig, (Figyelem: értékpapír, vásárlási utalvány – nemesfém tárgy és ékszer nem számít tárgyjutalomnak!), valamint összeghatártól függetlenül a nemzetközi sportversenyeken nyert érmék értéke.

(A nem teljeskörűen felsorolt adómentességeket a törvény 15. § (1)- (35) pontja taglalja.)

A személyi jövedelemadó törvény legáltalánosabb alapelvei, összefüggései azért kerültek – a teljesség igénye nélkül – ismertetésre, mert enélkül nehezen lennének megérthetők azok a feladatok, amelyeket a munkáltatóknak, illetve kifizetőknek kell elvégezniük a személyi jövedelem adórendszerrel összefüggésben, a törvény és a vonatkozó adóigazgatási rendeletek által meghatározott módon és határidőre.

2. A munkáltató (kifizető) feladatai a személyi jövedelemadó rendszerben

2.1. Adó- és előleg számítás – a különböző címen fizetett jövedelmekből – és befizetési kötelezettség

A személyi jövedelemadó vonatkozásában az egyesületek kötelezettsége a munkáltatói, kifizetői feladatokkal kapcsolatos. Így különösen az adó, adóelőleg megállapítási-, levonási, – a levont adó, adóelőleg befizetési, – bevallási, az adatszolgáltatási, illetve a nyilvántartási, bizonylatolási kötelezettségek.Ezekről lesz szó részletesebben a következőkben.

Az egyesületek főállásban, továbbá másod- és mellékfoglalkozásban alkalmazottakat foglalkoztathatnak, illetve magánszemélyeknek megbízási díjakat fizetnek ki.

A sportegyesületek a személyi jövedelemadó törvény szempontjából munkáltatónak, de többnyire csak kifizetőnek minősülnek. (A "kifizető" kifejezés lényegesen szélesebb körben értelmezendő, mint a munkáltatói minősítés, amennyiben minden munkáltató egyúttal kifizető is, de nem minden kifizető tekinthető egyúttal munkáltatónak.)

Ez azt jelenti az egyesületek vonatkozásában, hogy az általuk magánszemély részére történő kifizetéskor "KIFIZETŐKÉNT" viselkedve vagy adót, vagy adóelőleget (a magánszemély megfelelő nyilatkozata bírtokában esetleg egyiket sem) kell levonniuk a bruttó, számfejtett összegből.

Azt, hogy melyik kifizetésből mit és hogyan kell – illetve nem kell – levonni, a törvény és végrehajtási rendeletei egyértelműen meghatározzák.

Ezeket a törvényi és végrehajtási előírásokat azért is célszerű megismernie és betartania az egyesületeknek, mert kifizetői minőségükből adódóan felelősek az ezzel összefüggő feladatok szabályos elvégzéséért (törvény 22. § (2) bekezdés).

2.1.1 Adólevonás és átutalás

A kifizetendő összegből adót kell levonni, ha a kifizetendő összeg a törvény 12. § alapján kisösszegű kifizetésnek minősül (lásd: e fejezet A) 1.1 b.) pontját).

A kifizetéskor – kisösszegű kifizetés esetében, tehát 2.000,- Ft, vagy az alatti összegnél – mindenkor 20 %-os adót kell elszámolni, és azt levonásba helyezni. (A kifizetés nettó összegben történhet.)

1989. január 1-től lehetőség van arra, hogy a magánszemély, aki részére a kisösszegű kifizetés történik – nyilatkozzon atekintetben, hogy nem kívánja – e összevonandó jövedelemként kezelni az adott kisösszegű kifizetést.

Amennyiben az adott kifizetés – a magánszemély nyilatkozata alapján – összevonandó jövedelemként kezelendő, úgy vonatkozik rá az a szabály is, hogy 55 eFt-ig, illetve nyugdíjas esetében évi 108 eFt-ig adómentességet élvez. Tehát, ha a magánszemély az előző – összevonásra vonatkozó – nyilatkozatával egyidejűleg arról is nyilatkozik, hogy éves jövedelme az említett összeghatárokat nem éri el, – tőle adóelőleget (Figyelem: és ez esetben már nem adót!) levonni nem kell.

Példa kisösszegű kifizetésből történő adólevonásra

kifizetendő összeg	1.800,- Ft	(bruttó)
adó 20 %	360,- Ft	
nettó kifizetés	1.440,- Ft	

Példa kisösszegű kifizetésre, ha az összevonandó jövedelemként kezelendő

kifizetendő összeg	1.800,- Ft	(bruttó)
adóelőleg levonás	–	
kifizetendő	1.800,- Ft	

Nyilatkozat szövege:

Alulírott X.Y. kérem, hogy a részemre számfejtett 1.800,- Ft összegű megbízási díjat összevonandó jövedelemként kezeljék, és így is számfejtsék. Továbbá büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy éves jövedelmem az 55 eFt-ot (nyugdíj esetében 108 eFt-ot) nem éri el, – ezért a megbízási díjból adóelőleget ne vonjanak.

Dátum

aláírás
személyi szám
lakáscím

A levont adót a kifizetést követő hónap 20-áig kell az Adóelszámolási Iroda Magánszemélyek jövedelemadója befizetési számlájára átutalni (lásd: 5 számú melléklet).

2.1.2 Adóelőleg levonás esetei a kifizetések minősítése alapján

2.1.2.1 Munkaviszonyból származó jövedelmek esetében
2.1.2.1.1 Főmunkaviszony alapján történő kifizetéseknél

Mivel az egyesületeknél munkaviszony alapján történő jövedelem kifizetések is előfordulnak, szükséges az ilyen típusú jövedelmekre vonatkozó adóelőleg levonási szabályok ismertetése.

A főmunkaviszonyból (a magánszemély munkakönyvét őrző munkáltatónál) származó bevételnek a szakszervezeti tagdíjjal (amely befizetését, ha nem a munkabérből közvetlenül vonják, igazolni kell) csökkentett összege adóköteles.

Az adóköteles jövedelem tovább csökkenthető bizonyos, ú.n. fix összegű havi kedvezményekkel (lásd: I. fejezet 2. pont) amennyiben annak feltételei fennállnak.

Ilyen kedvezmények lehetnek:

a) alkalmazotti kedvezmény (1988-ban e kedvezményre való jogosultságot alapvetően a munkaviszony fennállásához és az igénybevett fizetésnélküli szabadság időtartamához kötötték – 10 napnál nem lehetett hosszabb – 1989. január 1-től e kedvezmény a munkavégzési kötelezettségtől is függ. Azokban a hónapokban ugyanis, amikor a munkavállalónak – munkabeosztására tekintettel – munkavégzési kötelezettsége nincs, alkalmazotti kedvezmény sem jár. (Figyelem: azok, akik jogszabályban meghatározott jogosultság vagy kötelezettség alapján nem tesznek eleget munkavégzési kötelezettségüknek, azoknak jár az alkalmazotti kedvezmény. Ilyenek GYED, GYES, illetőleg sorkatonai szolgálatosok!)

b) A saját háztartásban nevelt gyermekek után is igénybe lehet venni fix összegű adóalapcsökkentő kedvezményeket.

Ezek a

- a három gyerek után járó minimum 3.000,- Ft
- két gyereket egyedül nevelő eltartó havi 2.000,- Ft
- súlyosan fogyatékos gyerek esetében havi 1.000,- Ft (lásd: I. fejezet 2. a pontja)

Rövid esettanulmányok az eddig elmondottak példaszerű érzékeltetésére.

- A nagycsaládos kedvezményt a gyermekeket nevelő magánszemélyek közös nyilatkozatában megjelölt egy magánszemély veheti igénybe, ha a jogosultság az adott hónapban legalább 1 napig fennállt. Pl. 1989. december 31-én született harmadik gyermek esetén erre az egy (december) hónapra vehető figyelembe a 3.000,- Ft-os adóalapcsökkentő kedvemény. (Az évi adó meghatározásánál viszont már 36.000,- Ft vehető figyelembe három gyermek miatti adóalapot csökkentő kedvezményként, mivel XII. 31-én a nyilatkozatban megjelölt magánszemély három gyermek eltartásáról gondoskodott.)
- A harmadik gyermek felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányait befejezte és 1989. szeptember 3-án munkába állt, és egyúttal az elhelyezésében is

változás következett be (elköltözött otthonról, stb.) Ezért az adóév hátralévő 3 hónapjára e jogcímen semmi kedvezmény nem jár, csak ha újabb gyermek születik.

- Saját háztartásban egyedülállóként nevelt két gyermek közül az egyik súlyosan fogyatékos. Ez esetben is csak 2.000,- Ft igénybevételére van mód, az egyéb feltételek megléte esetén, és nyilatkozat alapján
- Egyedülállóként 3 gyermeket nevelő magánszemélyt havi 3.000,- Ft csökkentés illeti meg. Ha az egyik gyermek pl. megnősült és elköltözik, a másik két gyermek után havi 2.000,- Ft levonására jogosult.
- Egy háromgyerekes családban a gyerekek közül kettő súlyosan fogyatékos, akkor is a havonkénti adóalapot csökkentő összeg 3.000,- Ft, mert egy jogcímen kétféle kedvezmény "nem jár".

c) Súlyosan testi fogyatékos munkavállaló havi fix összegű kedvezménye 1.000,- Ft.

Ki minősül súlyosan testi fogyatékosnak, illetve milyen igazolás fogadható el a jogosultság érvényesítéséhez?

- A vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló, módosított 6/1971.(XI. 30.) EüM. számú rendelet határozza meg azokat az egészségügyi feltételeket, amelyek fennállása esetén a vakság ténye megállapítható. Ezt a lakóhely szerint illetékes megyei, fővárosi szemész szakfőorvos jogosult megállapítani és igazolni.
- A mozgáskorlátozottság minősítésének feltételeit az egyes mozgáskorlátozott személyek személygépjárművel kapcsolatos kedvezményről szóló 6/1986. (VIII.10.) EüM. számú rendelet, illetve 1. számú Mellékletében felsorolt betegségek alapján kell megállapítani.

  A mozgáskorlátozottság tényének megállapítása szintén orvosi tennivaló, s erre – hasonlóan az üzemanyag hozzájárulás és személygépkocsi vásárlás iránti ügyekhez az illetékes kezelőorvos és az Országos Orvosszakértői Intézet területileg illetékes Szakértői Bizottsága jogosult.

- akit egyéb jogszabály súlyosan testi fogyatékosnak minősít,
- aki rokkantsági járadékban minősül.

(Figyelem: A súlyosan testi fogyatékos magánszemély nem azonos a legalább 67 %-ban csökkent munkaképességű magánszeméllyel.)

d) Általában nem jellemző, hogy az alapítvány céljára fordított összeg (Ptk 74/A, 74/E. §) és a közérdekű kötelezettségvállalás céljára (Ptk 593-596. §) fordított összeg a havi adóelőleg kiszámításánál figyelembevételre kerüljön.

Amennyiben a magánszemély (munkavállaló) ehhez ragaszkodik, akkor a befizetett összeg időarányos, 1/12-ed része figyelembevételre, az erre vonatkozó hiteltérdemlő igazolás (okirat, adott számlaszámra történő befizetési bizonylat) alapján kerülhet sor.

Tehát a munkaviszonyból származó jövedelem esetében a kifizetésre kerülő bruttó összeg csökkenthető a felsorolt kedvezmények fix összegével – adott feltételek fenn-

állása, megfelelő igazolások bemutatása esetén – továbbá a szakszervezeti tagdíjjal, amelynek befizetését, ha nem bérből vonják, ugyancsak igazolni szükséges.

A bruttó jövedelem az adóalapcsökkentő kedvezmények levonása után válik ún. nettó jövedelemmé, az adóelőleg számítása szempontjából. Ezután a nettó bér 12x-szeresének adóját kell meghatározni, és az így kapott éves adóösszeget visszaosztani 12-vel. Az így kapott összeg a havi levonandó adóelőleg.

Az 1988. évi XIX. törvénnyel életbe léptetett SZJA kulcsok alapján kell az éves adót meghatározni.

Példa az eddig elmondottakra.

Egy magánszemély (munkavállaló) havi bruttó jövedelme 15.000,- Ft.

Adott hónapban 15 nap fizetésnélküli szabadságot vett ki személyes célra (építkezik), 3 gyermeket tart el, – s ezzel kapcsolatosan szükséges igazolásokat már az év első hónapjában leadta munkahelyén. A három gyermekből az egyik súlyosan fogyatékos, amely igazolást ugyancsak átadta munkahelye illetékes ügyintézőinek.

Havi adóelőleg számfejtése:

Havi jövedelem	15.000,-	Ft
3 gyerek utáni kedvezmény	- 3.000,-	Ft
szakszervezeti tagdíj	- 150,-	Ft
Havi adóalap 11.850,- Ft x 12 =	142.200,-	Ft
Éves adó	21.696,-	Ft

Ennek 1/12 része a havi számfejtendő és levonandó adóelőleg, amely ez esetben: 1.808,- Ft.

A főmunkaviszonyból származó úgynevezett rendszeres jövedelmek mellett a munkavállalók különböző jogcímen egyéb jövedelemre is szert tehetnek, amelyek munkaviszonyukból eredő jövedelmek, és adójogi minősítésük szerint ún. nem rendszeres jövedelmek. Ilyenek például jutalom, prémium, törzsgárda kitüntetés, szabadság megváltás, túlóra, stb.

Ezen kifizetések adóelőlegének számításakor a legutolsó havi adóalap csökkentő kedvezmények figyelembevételével számított ún. nettó bérből kell kiindulni. A nem rendszeres jövedelmet ehhez a nettó teljes havi munkabér 12-szereséhez kell hozzáadni.

Az így kapott összegre eső adót kell csökkenteni a teljes nettó munkabér 12-szeresére eső adóval, s így kapjuk meg a nem rendszeres jövedelem kifizetésére eső adóelőleget.

Az előző példát folytatva:

Havi bruttó bér 15.000,- Ft
Havi nettó bér 11.850,- Ft (előzőleg felsorolt kedvezmények figyelembevételével)
Kapott egyszeri jutalom összege: 5.000,- Ft

A számítás menete:

11.850 x 12 =	142.200,- Ft
	+5.000,- Ft
	147.200,- Ft
A 147.200,- Ft éves adója	23.136,- Ft
A 142.200,- Ft éves adója	21.696,- Ft
	1.440,- Ft

A kettő különbözete 1.440,- Ft, amely összeget az 5.000,- Ft-os jutalomból adóelőlegként le kell vonni az adott tárgyhónapban történő kifizetéskor

2.1.2.1.2. Nyugdíjasok foglalkoztatásakor a kifizetendő összeg adóelőlegének meghatározásakor a következőkből kell kiindulni:

Amennyiben a nyugdíjast (nyugdíjasnak tekinthetők – a hagyományos nyugdíjban részesülőkön kívül – a legalább 67 %-ban csökkent munkaképességűek, akik nem részesednek rokkantsági nyugdíjban) munkaviszonyban foglalkoztatják, az esetben a rendszeres jövedelem adóelőlegének számításánál figyelembe kell venni a nyugdíj összegét. Itt, az éves nyugdíj és a nyugdíj melletti munkaviszonyból származó jövedelem, ha nem éri el az évi 108 eFt-ot, addig az összeghatárig adóelőleget sem kell levonni a kifizetendő havi munkabérből.

I. Pl. Éves nyugdíj összege (havi 5000,- Ft)	60.000,- Ft
Havi munkabér (4.000,- Ft + kedvezmények) havi fix összeg figyelembevétele után = 3.000,- x 12	36.000,- Ft
Összesen	96.000,- Ft

Ez esetben a havi 4.000,- Ft-os munkabérből adóelőleget vonni nem kell.

II. Pl. Éves nyugdíj összege	72.000,- Ft
6000,- Ft havi munkabér (az alkalmazotti kedvezménnyel csökkentett összege) szorozva 12-vel	60.000,- Ft
Összesen	132.000,- Ft
132.000,- Ft adója	18.730,- Ft
108.000,- Ft adója	11.770,- Ft
6.960,- Ft : 12 =	835,- Ft

Tehát a havi bruttó munkabérből adóelőleg címen 835,- Ft-ot kell levonásba helyezni.

III. Pl. Éves nyugdíj	120.000,- Ft
Havi munkabér (kedvezménnyel csökkentett bér összege) 2960x12	3.960,- Ft 35.520,- Ft
Összesen	155.520,- Ft
A 155.520,- Ft adója	25.882,- Ft
A 120.000,- Ft adója	15.250,- Ft
Különbözet: 10.632,- Ft : 12 =	886,- Ft

(A nyugdíj után soha nem kell adót fizetni!)

Tehát a havi 3.960,- Ft-os munkabérből 886,- Ft-ot kell adóelőlegként levonni.

Olyan munkavállalók esetében, akik év közben mennek nyugdíjba, lehetőség van az éves – munkaviszony megszűnése hónapjáig – kifizetett munkabér göngyölítésére, amennyiben a göngyölített és levont adóelőleget vissza lehet fizetni a magánszemélynek. (Természetesen az adóadatlapot – amelyet a kilépéskor kell átadni a magánszemélynek – ezesetben ennek megfelelően kell kitölteni!)

Olyan munkavállalók esetében, akik az adott évben június 30-a után létesítenek első főmunkaviszonyt, továbbá tartós fizetésnélküli szabadságról, GYES-ről, illetve sorkatonai szolgálatról térnek vissza és a II. félévben veszik fel a munkát, (más adóköteles jövedelmük adott munkavállalónál nem volt) – munkabérükből mindaddig nem kell adóelőleget levonni, ameddig a göngyölített munkabér kifizetés az 55.000,- Ft-ot nem haladja meg. (szünidei diákmunka megítélése is idetartozik.)

2.1.2.1.3. A másod- és mellékállásból származó jövedelmek esetében

Ezen jövedelmek adóelőleg számításánál a következő szempontokat kell figyelembe venni.

Másod-és mellékállás munkajogilag munkaviszony, de az adóelőleg számfejtésénél nem a munkaviszony szerinti adóelőleg levonási szabályok az irányadók.

A másodállás és mellékfoglalkozás esetén kifizetendő jövedelemből az 55.000,- Ft hozzáadásával összesítve, az adókulcs táblázatban meghatározott mértékek alapulvételével kell adóelőleget számítani és levonni.

Példa az elmondottakra:

a) Május havi másodállásból származó bruttó bér	10.000,- Ft
(feltételezve, hogy ez évben ez az első alkalommal történő kifizetés és számfejtés	+ 55.000,- Ft
Összesen:	65.000,- Ft

Ennek adója: 1.700,- Ft, vagyis ezt az összeget kell a 10.000,- Ft-ból adóelőleg címén levonni.

b) Június havi bruttó kifizetés	10.000,- Ft
(ugyanannak a személynek, akinek már májusban is történt kifizetés)	+ 55.000,- Ft
+ 10.000 (május hó)	65.000,- Ft
Összesen	75.000,- Ft

Ennek adója 3.700,- Ft, amelyből le kell vonni az előző havi már levont adóelőleg 1.700,- Ft-ot, és az így kapott különbség 2.000,- Ft, a júniusban kifizetendő 10.000,- Ft-ból levonandó adóelőleg.

2.1.2.2. Nem munkaviszonyból származó jövedelmek esetén

2.1.2.2.1 Egyéb jogviszonyból származó kifizetések adóelőleg számfejtésénél az eljárás ugyanaz, mint a másodállásnál, illetve a mellékfoglalkozásnál folytatott gyakorlat, azzal a lényeges különbséggel, hogy nem kell adóelőleget levonni annak a magánszemélynek teljesítendő kifizetésből, aki írásban nyilatkozik, hogy évi összes jövedelme az 55.000,- Ft-ot nem éri el. (Figyelem: a nyilatkozat csak addig fogadható el, ameddig adott kifizetőnél a magánszemély részére az év folyamán kifizetett összeg az 55.000,- Ft-ot nem éri el!)

Nyilatkozatot külföldi állampolgár és kiskorú is tehet (törvényes képviselő által) – ez esetben ugyancsak el lehet tekinteni az adóelőleg levonásától.

Amennyiben nyugdíjast foglalkoztatnak megbízási szerződéssel (munkaviszonyon kívül), a nyugdíjasnak ugyancsak joga, hogy nyilatkozatot adjon éves összevont jövedelme tekintetében azért, hogy adóelőleget a számára kifizetendő szerződés szerinti bérből ne vonjanak. (Éves adóköteles jövedelme és nyugdíjának együttes összege a 108.000,- Ft-ot nem haladta meg.)

Amennyiben ilyen nyilatkozatot a nyugdíjas nem ad, a kifizetendő, a szerződés szerinti bérből az adóelőleget a bér és éves nyugdíj összege figyelembevételével kell megállapítani. (Tehát, itt nem az 55.000,- Ft "hozzáadási" szabályt kell alapulvenni.)

Az adóelőlegek kiszámításához azt is ismerni kell, hogy a kifizetendő összegnek (magánszemélynél a bevételnek) mennyi a jövedelemtartalma.

Mint ahogy az az általános elméleti részben (I. fejezet) ismertetésre került, vannak az adótörvényben olyan bevételek, amelynél nem az egész bevétel, hanem annak csak bizonyos része (jövedelem) után kell az adóelőleget kiszámítani és levonni (törvény 6. § és 10. §).

Az egyes szellemi tevékenységekre kifizetett összegeknél tehát, nem a teljes bevétel után, hanem a jövedelem után kell az adóelőleget kiszámítani és levonni.

Pl. Az egyesület egy újságírót bizonyos cikk megírására kér fel, s ezért 5.000,- Ft szerződés szerinti díjat térít számára.

Az adóelőleg meghatározása ez esetben a következő:

5.000,- Ft bevétel jövedelem tartalma a törvény 6. § (2) bekezdése szerint 35 %, tehát 1750,- Ft)

1750,- Ft
+ 55000,- Ft
56750,- Ft

ennek adója 298,- Ft, ezért az 5.000,- Ft-ból adóelőlegként ezt az összeget kell levonni.

Abban az esetben, ha ilyen, a törvényben meghatározott mértékű jövedelemtartalom nincs, a magánszemély írásban nyilatkozhat a egyesületnek, hogy a szerződés szerint kifizetésre kerülő összegből (számára bevételből) mennyi az a jövedelem, amely

után az adóelőleget ki lehet számítani és levonni. (Bevételből számlával igazolt olyan költségeket lehet levonni, amelyek a bevétel elérése érdekében merültek fel.)

Pl. Az egyesület szerződik alkalmi munkára a magánszeméllyel, és a munka elvégzéséért 10.000,- Ft-ban állapodnak meg.

A szerződő magánszemély az összeg kifizetésekor írásban nyilatkozik, hogy adott munkavégzéssel összefüggésben 3.000,- Ft költsége (pl. gépkocsi) merült fel.

Adóelőleg számfejtés

10.000 - 3.000 =	7.000,- Ft
	+ 55.000,- Ft
	62.000,- Ft

Ennek adója 1.190,- Ft, tehát a 10.000,- Ft-ból 1.190,- Ft adóelőleget kell csak levonni a nyilatkozat birtokában.

Az adóelőleg – nevéből is következően – ideiglenes összeg, amely adóvá csak év végén, a magánszemély egész évi összevont jövedelme kiszámítása után válik. Akkor is az év közben befizetett adóelőlegek összege és az összjövedelem alapján kiszámított adó összege összevetéséből a még fizetendő, illetve a visszaigényelhető adó megállapítható.

2.1.2.2.2 Kisösszegű kifizetésnek minősített szerződésnél nem adóelőleget, hanem adót kell vonni (lásd: II. fejezet 1.1 pont) (Figyelem: A kisösszegű kifizetésnél a teljes, szerződés szerinti végösszegből kell kiindulni. Kisösszegű kifizetés minősítése – a szerződés alapján – a kifizető megítélése és felelőssége.)

A különböző fajta kifizetésekből – az adóelőleg levonási szabályok figyelembevételével – számfejtett és levont adóelőlegeket a levonás hónapját követő hó 20-ig kell az Adóelszámolási Irodához befizetni (lásd 5. számú Melléklet)

2.1.2.3. Költségtérítések

Minden munkáltató (kifizető) akár alkalmazottainak, akár magánszemélyeknek fizethet ki ún. költségtérítést.

Ezekről azt kell tudni, hogy a jogszabályban meghatározott mértékű költségtérítés és költségátalány adómentesen fizethető ki. Ilyennek tekinthetők azok a költségátalányok, amelyek felső határát jogszabály állapítja meg (pl. útiköltség, napidíj).

A játékvezetők, versenybírók és más közreműködők részére fizetendő költségtérítések felső határát jogszabály, az 1/1988.(II.12.) ÁISH (PK.2./1988) számú rendelkezés meghatározza. Amennyiben ezt a felső határt kifizetés nem haladja meg, a kifizetés adómentesen történhet.

Amennyiben a megbízott magánszemély (vagy saját alkalmazott) a jogszabályban meg nem határozott mértékű költségtérítést kap, a kifizetett összeg csak addig adómentes, ameddig a magánszemély a költségeit számlákkal igazolni tudja; az ezen felüli rész adóköteles.

Tudni kell, hogy költségeket – minden adóköteles tevékenységre tekintettel – a magánszemély évi összesen 24.000,- Ft-ig igazolhat.

Ha bevételei elérése érdekében igazoltan felmerült költségei ezt az összeget meghaladják, ez esetben a magánszemély az Adóhatóság által hitelesített füzetben, a továbbiakban a törvény 8/A. §-a alapján köteles bevételeit, kiadásait vezetni, az egyéni vállalkozókra előírtak szerint.

Az egyesületek a különböző versenyek alkalmával a versenyek helyezettjeit díjazásban részesítik.

A törvény 1989. január 1-től módosított rendelkezése szerint az egyesületek által a versenyek díjaként adott tárgyjutalmak 5.000,- Ft-ig darabonként adómentesek.

(Figyelem: Nemzetközi sportversenyeken az adómentesség tárgyjutalmaknál, érmeknél összeghatártól függetlenül fennáll!)

Amennyiben jutalom (pénzbeli) kerül kifizetésre, ott továbbra is az eddigi szabályok érvényesek. (Tehát nincs adómentesség.)

2.1.2.4. A munkaviszonyból és nem munkaviszonyból származó jövedelmek összevontan adóznak.

Az adóalapok szerinti adómértékeket (1989. évre) a következő táblázat határozza meg:

0-55.000,- Ft	0 %
55.001-70.000,- Ft az 55.000 Ft-on felüli rész	17 %-a
70.001-100.000,- Ft 2.550,- Ft és a 70.000,- Ft-on felüli rész	23 %-a
100.001-150.000,- Ft 9.450,- Ft és a 100.000,- Ft-on felüli rész	29 %-a
150.001-240.000,- Ft 23.950,- Ft és a 150.000,- Ft-on felüli rész	35 %-a
240.001-360.000,- Ft 55.450,- Ft és a 240.000,- Ft-on felüli rész	42 %-a
360.001-600.000,- Ft 105.850,- Ft és 360.000,- Ft-on felüli rész	49 %-a
600.001- 223.450,- Ft és a 600.000,- Ft-on felüli rész	56 %-a

2.1.2.5. A külföldről származó jövedelmek kezelése az adóelőleg szempontjából

Az egyesületek edzői, sportolói, vagy sportszakemberei külföldön is szerezhetnek jövedelmet. A személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség a külföldről származó jövedelmekre is kiterjed, ha a munkavállalók lakó és/vagy tartózkodási helye Magyarországon van.

A külföldi munkavállalásból, vagy egyéb forrásból származó jövedelem akkor adóköteles, ha az adott külföldi állammal kötött nemzetközi szerződés, vagy viszonosság alapján a jövedelemre adómentességet nem mond ki a jogszabály.

Amennyiben az adott országgal Magyarországnak nincs kettős adóztatást kizáró egyezménye, vagy a nemzetközi szerződés, vagy viszonossági gyakorlat alapján a jövedelem Magyarországon adóköteles, úgy adót kell fizetni. Az adó alapja a külföldi egyéni munkavállalás bevétele Ft-ra átszámított összegének 55 %-a, – amely jövedelmet más jövedelemmel összevonni nem kell. Az adó mértéke 20 %.

Amennyiben a külföldön kapott bevétel nem munkavállalás, munkaviszony, hanem egyéb szerződésből származik, a bevétel elérése érdekében felmerült költségek (szállás, közlekedés) számlával igazolt összege a bevételből levonható. (Ez esetben is igaz, hogy költséget – minden jövedelemszerző tevékenységre tekintettel is – csak évi 24.000,- Ft-ig lehet elszámolni, ennél magasabb költségelszámolásra csak az egyéni vállalkozókra vonatkozó szabályok szerint – az Adóhatóságnál történő bejelentkezést követően van lehetőség.)

Ez esetben is az adó alapja a költségekkel csökkentett jövedelem.

Tartós külszolgálat, vagy szakértőként külszolgálatot teljesítő magánszemély itthoni, ún. eszmei bére (belföldi átlagkeresete) után adózik azzal a különbséggel, hogy az alkalmazotti (havi 1.000,- Ft-os) kedvezmény ez esetben nem illeti meg.

2.2 Adóigazgatással összefüggő szabályok szerinti munkáltatói (kifizetői) feladatok

2.2.1 Munkáltatói igazolás

Amennyiben az egyesület nemcsak kifizető, hanem munkáltató is, feladatai a következők:

A munkáltató jövedelemigazolás kiadására kötelezett az adóévet követő január 31-ig minden munkavállalója részére (aki nála december 31-én munkaviszonyban állt). Ebben az igazolásban a magánszemély adóévben elért összes kifizetését kell szerepeltetni a mindenkori adóigazgatási jogszabályban előírtak szerint.

Az összes jövedelmet feltüntető igazolással egybe-szerkesztett nyilatkozatot a magánszemély tölti ki. Amennyiben aláírja (elismeri a felvett kifizetések összegét, egyúttal nyilatkozik, hogy az adóév folyamán más jövedelme nem volt), az esetben az adó végelszámolást a munkáltatónak kell elvégeznie a magánszemélyek (munkavállalók) helyett.
(lásd: 7. számú melléklet

2.2.2 Kifizetések alkalmával történő igazolások magánszemélyek részére történő átadása

Amennyiben az adott sportegyesület nem munkáltató, hanem kifizető (tehát csak munkaviszonyon kívüli kifizetést teljesít), minden egyes alkalommal a kifizetésre egyidejűleg igazolást kell arról adnia a magánszemélynek. Ebből egyértelműen ki kell derülnie:

- a kifizetett jövedelem jogcímének, (Pl. egyes szellemi tevékenységből származó jövedelem, egyéb jövedelem, kisösszegű jövedelem,...stb.)
- a kifizetett összegből az adó alapjának, tehát azon jövedelemtartalomnak, mely után adót, vagy adóelőleget vont le,
- levont adó, illetve adóelőleg összegének.

2.2.3. Adóelszámolási kötelezettség

Azon sportegyesületeket terheli év végi adóelszámolási kötelezettség, amelyeknek főállásban (főmunkaviszonyban) dolgozó munkatársai vannak.

Az év végi adóelszámolás csak azon munkavállalók esetében kötelező, akik az egyesületnek nyilatkozatot adtak.

A nyilatkozatot adó magánszemélyeknél a munkáltatónak kell az éves adót meghatározni, figyelembevéve a magánszemélynek kifizetett összeg alapján az

- adóalapot (lásd: I. fejezet 2. pont)
- adót (lásd: I. fejezet 3. pont)

csökkentő tételekről beszerzett igazolásokat.

Ezeket az igazolásokat a magánszemélyeknek kell a munkáltató (sportegyesület) rendelkezésére bocsátani. Az egyesület csak olyan igazolásokat fogadhat el, amelyek hiteltérdemlően bizonyítják a különböző kedvezményekre való jogosultságot.

A munkavállalók nyilatkozata alapján elvégzett adó végelszámolás alapján jelentkező adókülönbözet minden adóévet követő adatszolgáltatás (III.20.) határidejére, de legkésőbb a következő bérelszámolás és bérkifizetés (IV.5.) során kell – kell elkülönítetten – rendezni.

2.3 Adatszolgáltatási kötelezettség

Az adóév folyamán a magánszemélyek részére kifizetett – személyi jövedelemadó hatálya alá tartozó – jövedelmekről az egyesületnek adatot kell szolgáltatnia az adóévet követő III. 20-ig.

2.3.1 Amennyiben az egyesület munkáltató (vannak főmunkaviszonyban lévő dolgozói), úgy az adóigazgatásban rendszeresített I-II-III-as táblát kell értelemszerűen kitöltenie (lásd 1-2-3. számú melléklet)

I. számú tábla: Azon főmunkaviszonyban lévő munkavállalók éves adatait tartalmazza, ahol a munkavállaló nyilatkozata alapján az éves adó elszámolás az EGYESÜLET FELADATA.

II. számú tábla: Nyilatkozatot nem adó munkavállalók számára teljesített kifizetések adatai

III. számú tábla: Nem saját munkavállalók részére teljesített – összevonandó jövedelemnek számító – kifizetések kimunkálása (ide értve a csak másodállás, vagy mellékfoglalkozási jogviszonyban állókat is), továbbá azok a kifizetések, amelyek a saját dolgozó részére kiadott jövedelemigazolásban nem szerepelnek.

2.3.2 Amennyiben az egyesületnek nincs főállású munkatársa, ez esetben csak

a III. számú táblát kell értelemszerűen kitöltenie.

(Figyelem: Amennyiben olyan 2.000,- Ft alatti kifizetést teljesít az egyesület, ahol a magánszemély nyilatkozatot adott, hogy jövedelmét összevonandó jövedelemként kéri kezelni, úgy az összeghatárra tekintet nélkül a III. számú táblában ezen kifizetéseket szerepeltetni kell.)

2.4 Adó(előleg) nyilvántartási kötelezettség, számviteli könyvviteli feladatok

A magánszemélyek részére történő kifizetések alkalmával levont adót és/vagy adóelőleget a következő hónap 20-áig kell az ADÓHATÓSÁG-hoz befizetni, átutalni (lásd: 5. számú melléklet).

A könyvviteli szabályok eltérőek attól függően, hogy az egyesület milyen könyvelésre kötelezett.

Amennyiben az egyesület éves bevétele a 25 MFt-ot nem haladja meg, egyszeres könyvvitelre (naplófőkönyv) 25 MFt és 250 MFt között egyszerűsített kettős könyvvitelre, 250 MFt felett kettős könyvvitelre köteles.

2.4.1 Kettős könyvvitel szerinti számviteli pénzügyi- nyilvántartás vezetésére kötelezett egyesület nem jellemző az egyesületek között. Ahol ez a gyakorlat, ott a 921/1987. (PK 24). PM számú rendelet előírását kell alkalmazni, a következők szerint:

A 365-ös számla három alszámláját kell megnyitni, 3651 Munkaviszonyból származó rendszeres és nem rendszeres, beleértve másod-mellékállásból származó jövedelmeket, továbbá a számfejtett tisztelet és megbízási díjakat.

A számlára könyvelt tételekhez adóanalitika kapcsolódik, amely külön tartalmazza

- munkaviszonyból származó jövedelmeket (Sz.ny. 15-01 sz. nyomtatvány, munkaviszonyból származó rendszeres és nem rendszeres jövedelmek nyilvántartó lapja)
- a másod-mellékállásból származó jövedelem kifizetéseket (Ez esetben az Sz. ny. 15-02 számú "A nem főfoglalkozásúak összevonandó jövedelmének nyilvántartó lapja" elnevezésű nyomtatványt kell vezetni.

A 3652-es főkönyvi számlán az intézmény által számfejtett és kifizetett bevallási kötelezettség alá eső jövedelmekből levont adóelőleget kell könyvelni.

- a tiszteletdíjak, megbízási díjak könyvelése esetében ugyanezt a nyilvántartást (Sz.ny. 15-02) szükséges vezetni.

A 3653-as főkönyvi számlán minden kisösszegű kifizetésből levont forrásadót kell könyvelni. Ehhez kapcsolódik az Sz.ny. 15-03 számú "kisösszegű jövedelmek nyilvántartó lapja" elnevezésű nyomtatvány, amely a törvény 12. §-a szerinti jövedelmeket és az ebből levont 20 %-os forrásadót tartalmazza.

Az elmondottak szerint vezetett analitikus nyilvántartásból és a főkönyvi számlák könyvelési adataiból az éves adóbevallás (adóévet követő év IV.20-a) elkészíthető.

Ugyanezen számlák alapján a havi adóelőlegek átutalását is (adott hónapot követő hó 20-áig) el lehet végezni.

2.4.2 Egyszerűsített kettős könyvvitelt vezető egyesületeknél a kifizetett jövedelmek könyvelése összevontan történik és az adó analitikában lehet és kell elkülöníteni a személyi jövedelemadó szempontjából megkülönböztetést igénylő jövedelem típusokat és az azokból havonta számfejtett és levont adó és/vagy adóelőlegeket. A 2.4.1 pontban felsorolt nyilvántartó kartonok erre alkalmasak.

2.4.3 Naplófőkönyvet (pénztárkönyvet) vezető egyesületeknél a bérkifizetések összevontan jelennek meg a naplófőkönyvben.

Ehhez kapcsolódva a munkabér jellegű kifizetésekről külön analitikus nyilvántartást kell vezetni (törvény 8/A.§ 2. számú Melléklete szerint).

Az egyesületeknek a munkaviszony vagy egyéb jogviszony címén kifizetett munkabérekről, díjakról munkavállalónként nyilvántartást kell vezetni.

A nyilvántartásnak a munkavállaló személyi adatain túlmenően egy vagy több naptári évre egybefüggően tartalmaznia kell a részére különféle jogcímen kifizetett személyi jövedelemadó-köteles bruttó összegeket, a bruttó összegekből levont személyi jövedelemadó előleget, nyugdíjjárulékot, az egyéb levonásokat és a részére kifizetett nettó összeget, továbbá a kifizetés keltét, és minden olyan adatot, amely a jövedelemadó előleg, illetve év végén a személyi jövedelemadó tényleges összegének a megállapításához szükséges.

A nyilvántartásba adatot bejegyezni csak a pénztárkönyvi adatokkal egyezően szabad, ezért a nyilvántartásban minden tétellel kapcsolatban a vonatkozó pénztárkönyvi (naplófőkönyvi) tételre hivatkozni kell.

2.5 Adóbevallási kötelezettség

Az egyesületnek – az adóévet követő év IV. 20-ig – minden költségvetési kapcsolatára vonatkozóan (adóbefizetés/támogatás igénybevétel) a d ó b e v a l l á s t kell adnia.

Az adóbevallásban értelemszerűen a személyi jövedelemadóval kapcsolatos bevallásnak is szerepelnie kell.

Az adóbevallásban a főkönyvi könyvelésben (naplófőkönyvben, pénztárkönyvben) szereplő havi adóelőleg és adó levonásokat kell szerepeltetni függetlenül attól, hogy azok átutalása megtörtént, vagy nem. A bevallás adatai tehát f ü g g e t l e n e k a pénzforgalmi adatoktól, a tényleges átutalásoktól. (természetszerűleg helyes és szabályszerű könyvelés, nyilvántartás esetén azzal egyezőek!)

Az adóbevallás elkészítése – nemleges bevallás is – és benyújtása az elsőfokú adóhatóságok cím- és névjegyzéke.)

Minden az adózással kapcsolatos bejelentési kötelezettség, probléma esetén az elsőfokú Adóhatósághoz kell fordulni. A levélben, szóban, telefonon történő megkeresésnél az adószám feltüntetése (bemondása), mint meghatározó azonosító adat, kötelező.

Az éves adóbevallás beadását követően az előző évi, és már bevallott adatokra vonatkozóan önellenőrzés során feltárt hibák, eltérések rendezésére újabb adóbevallást kell készíteni és az Adóhatósághoz benyújtani. Amennyiben a bevallás helyesbítése önellenőrzési pótlék befizetéssel is jár, úgy az önellenőrzési pótlékot külön számlára (548-163070 Önellenőrzéssel kapcsolatos kezelési számla) kell befizetnie az egyesületnek. (Bevallás önellenőrzéssel történő helyesbítésről nyomtatványt lásd: 6. számú melléklet)

B) Általános Forgalmi Adó (ÁFA)

Az általános forgalmi adó szabályai a sportegyesületek gazdálkodásában

Bevezetés

Ebben a fejezetben az adónemek közül az általános forgalmi adót mutatjuk be. A sportegyesületek számára is fontos – bár elsődleges feladatuk nem olyan gazdasági tevékenység folytatása, amelyhez értékesítés, azaz általános forgalmi adó fizetési kötelezettség kapcsolódik – az általános forgalmi adó szabályainak a megismerése. Ugyanis a sporttevékenység, az ehhez kapcsolódó sportlétesítmények bérbeadása, a sportszerek és a sporteszközök értékesítése megtalálható az általános forgalmi adó rendszerében. A sportegyesület pedig célja megvalósítása érdekében gazdasági tevékenységet is folytathat.

A sportegyesületek – kiegészítő bevétele elérése érdekében – gyakran végeznek hirdetési, reklámtevékenységet, melyre ugyancsak kiterjed az általános forgalmi adó törvény hatálya.

Az általános forgalmi adó egy hozzáadott értékadó típusú, összfázisú, nettó fogyasztói forgalmi adó.

Az '**általános**' azt jelenti, hogy mindenkire (természetes személy, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet) egyaránt kiterjed, ha az egyéb feltételek megfelelnek az általános forgalmi adó törvény szabályainak.

'**Forgalmi**' adó, mert a gazdasági forgalomban, azaz a termékek és szolgáltatások értékesítésekor kell megfizetni.

'**Hozzáadott érték**' típusú, mert minden adózó csak általa hozzátett érték (termékelőállítás vagy a szolgáltatás nyújtás adott fázisa) után köteles adózni.

'**Összfázisú**', mert az adót nem egy (egyfázisú adózás) értékesítési ponton (pl. a nagykereskedelem által a kiskereskedelem részére történő értékesítéskor) kell megfizetni, hanem minden egyes továbbeladáskor (illetve szolgáltatás nyújtáskor).

'**Nettó**' adó, mert az értékesítéskor nem kell az adó alapjának kiszámításakor az előző értékesítési fázis adóját figyelembe venni, azaz nincs adóhalmozódás.

'**Fogyasztói**' azt jelenti, hogy a teljes adóteher a végső fogyasztót (vásárlót) terheli, aki a fogyasztói árban fizeti meg az adót és nem jogosult annak visszaigénylésére.

A jelen fejezet a legalapvetőbb, valamint a sportegyesületekre vonatkozó, illetve tevékenységük során leggyakrabban előforduló kérdésekkel foglalkozik. Ennek keretében minden fontos garanciális szabályt ismertet, így

- az adókötelezettség,
- a törvényben használt fogalmak értelmezése,
- az adóalanyiság,

- a tárgyi adómentesség,
- az alanyi adómentesség,
- az adó alapjának,
- az adó mértékének,
- az adófizetési kötelezettség keletkezésének,
- az adó megfizetésének (levonásának, befizetésének, illetve visszaigénylésének);
- a számlázási szabályoknak,
- a legalapvetőbb adóigazgatási szabályoknak, valamint
- a jogkövetelményeknek (bíróság, pótlék, önellenőrzési pótlék) és a jogorvoslatnak a szabályait.

Az általános forgalmi adó hatályos szabályai az 1988. évi VII. törvénnyel módosított 1987. évi V. törvényből, valamint a törvény végrehajtásáról szóló 81/1988. (XII. 14.) minisztertanácsi rendeletből ismerhetők meg.

1. A sportegyesületek általános forgalmi adó kötelezettsége

1.1 Az általános forgalmi adó kötelezettség termékek belföldön történő értékesítéséhez, valamint szolgáltatások nyújtásához kapcsolódik.

A törvény az exportot és az importot a belföldi értékesítéssel egy tekintet alá veszi, így – szűk kivételektől eltekintve – azonos módon szabályozza.

Ha azonban nem a sportegyesület, hanem a tagja hoz be az országba valamilyen terméket, akkor az nem tartozik a törvény hatálya alá, ha az nem külkereskedelmi áruforgalom, hanem magánimport keretében történik.

Hasonlóképpen nem keletkezik adófizetési kötelezettség a sportegyesület keretében munkaviszonyban vagy tagsági viszonyban álló személy által végzett tevékenység esetén (törvény 1.§).

1.2 A törvény az adókötelezettség pontos körülírása érdekében fogalommeghatározásokat ad (törvény 2.§).

Ennek értelmében az általános forgalmi adó szempontjából belföldnek a Magyar Népköztársaság területét kell érteni. Ha azonban a sportegyesület ún. vámszabadterületről vásárol, akkor e tevékenysége importnak minősül, mert a vámszabadterület a törvény alkalmazásában a külfölddel egy tekintet alá esik.

1.3 Értékesítésről akkor beszélünk, ha a sportegyesület valamely termék tulajdonjogát vagy épület, ingatlan kezelői jogát ellenértékért ruházza át vagy ellenértékért nyújt valamilyen szolgáltatást.

1.4 Az ellenérték lehet pénz, de lehet egy másik termék szolgáltatás is. Termékek, illetve szolgáltatások kölcsönös értékesítése esetén is külön-külön kell figyelembe venni a termékeket és szolgáltatásokat, mert eltérő adókulcs (adómérték) alá tartozhatnak (még akkor is, ha a teljes – adóval együtt számított – ellenérték megegyezik).

Amennyiben pénz az ellenérték, az lehet arányos az értékesített termékkel vagy a nyújtott szolgáltatással, de az is lehet, hogy kedvezményes térítési díjat számítanak fel (mint egyes sportszolgáltatásoknál) vagy épp ellenkezőleg, jelentős nyereséget tartalmaz az ellenérték. Az általános forgalmi adó kötelezettség szempontjából ez közömbös, azaz a nyereségtől (vagy annak hiányától), függetlenül az adót fel kell számítani a termék vevőjének, illetve a szolgáltatás igénybevevőjének.

1.5 A törvény értékesítésnek minősít egyes termék értékesítést, illetve szolgáltatásnyújtást annak ellenére, hogy nem adtak érte ellenértéket.

Ezek egyrészt azok az esetek, amikor az adóalany az általa megvett terméket vagy igénybevett szolgáltatást a saját vállalkozásán belüli adómentes szolgáltatásához használ fel. Ilyen például, ha a sportegyesület a tárgyi adómentesnek (törvény 5.§ 1/A. számú melléklet 15. pontja) minősülő sportlétesítmény bérbeadási (SZTJ 712-11-04) szolgáltatásához használ fel korábban általa megvett terméket. Ennek oka, hogy az adómentes szolgáltatáshoz beszerzett terméket terhelő adó nem vonható le, nem igényelhető vissza.

Értékesítésnek minősül továbbá, ha az adóalany sportegyesület nem külső szervezettel, hanem saját részlegével végez beruházási tevékenységet. Ennek az az indoka, hogy a beruházásokra az általánostól eltérő adólevonási, illetve visszaigénylési szabályok vonatkoznak, s ezt az ún. saját rezsis beruházások esetén is érvényesíteni lehet ezzel a szabállyal.

Értékesítés valamely terméknek betétdíjas göngyölegként való felhasználása. Ez pusztán technikai szabály annak elkerülése érdekében, hogy a forgalomba újra bekerülő göngyöleg után (melynek értéke elenyésző a göngyölegben lévő termékhez képest) ne kelljen újra és újra megfizetni az adót. Ennek biztosítása érdekében a betétdíjas göngyöleg után nem kell adót fizetni, de a korábban – göngyöleggé minősítése előtt – a termék után megfizetett adó nem vonható le, illetve nem igényelhető vissza az adóhatóságtól.

Végül értékesítésnek minősül az is, ha a sportegyesület az általa megvett termékek reprezentációs célra használja fel vagy ingyenesen adja át tagjának, alkalmazottjának vagy más szerveknek, illetve személynek. Ezt a szabályt az indokolja, hogy az általános forgalmi adó a végső fogyasztót terheli. Így a fogyasztást (reprezentáció), illetve a végső felhasználást (pl. a dolgozó részére történő ajándékozás) ugyanúgy kell rendszerbelileg kezelni, mintha a vendéget egy étterembe vagy kávéházba hívták volna meg, vagy elvásárolta volna valamelyik áruházban.

E szabályok alól – értelemszerűen – egy kivétel van, ha az adóalany valamilyen oknál fogva nem vonta le, nem igényelte vissza korábban az adót, hiszen ebben az esetben kétszeres levonási tilalom lenne.

1.6 A törvény nem ad külön fogalommeghatározást a termékre, illetve a szolgáltatásra vonatkozóan. Ehelyett csupán utal a Központi Statisztikai Hivatal termék- és szolgáltatásjegyzékeire, melyek a következők: Ipari Termékek Jegyzéke (rövidítve: ITJ), Mezőgazdasági és Erdészeti Termékek Jegyzéke (rövidítve: METJ), Számítástechnikai Alkalmazási Termékek Jegyzéke (rövidítve:

SZATJ), Szolgáltatási Tevékenységek Jegyzéke (rövidítve) SZTJ). Az építmények a törvény értelmében a termékekkel egy tekintet alá esnek, ezért kategórizálásukra a KSH Építményjegyzéke (rövidítve: ÉJ) alapján van lehetőség, hiszen az építmények értékesítésére is a termékekhez hasonlóan van mód.

Ha tehát a sportegyesület meg akarja tudni, hogy az általa értékesített termék, vagy nyújtott szolgáltatás adóköteles-e vagy sem, s ha adóköteles, akkor milyen adókulcs alá tartozik, első lépcsőben, azt kell megnéznie, hogy a KSH besorolása szerint az adott termék vagy szolgáltatás hova tartozik. A törvény mellékletei ugyanis a tevékenységnek, a szolgáltatásnak, illetve a terméknek csak átfogó elnevezését, kategóriáját tünteti fel.

Ami nincs benne a KSH jegyzékeiben, az kívül marad az adó rendszerén, azaz forgalmi adófizetési kötelezettség nem keletkezik.

1.7 Az előzőeken túlmenően vannak olyan esetek is, amikor a jogszabály vesz ki valamilyen termékértékesítést vagy szolgáltatásnyújtást az értékesítés köréből. Ezeket az eseteket a törvény végrehajtásáról szóló 81/1988. (XII. 14.) MT rendelet (a továbbiakban: R.) 4.§-a határozza meg.

Ebbe a körbe tartozik, ha terméket vagy szolgáltatást

a) gazdasági társaságba apportként (vagyoni hozzájárulásként) visznek be,
b) alapítvány céljára (Ptk. 74/A.-74/F.§-ai) használnak fel vagy, ha
c) közérdekű kötelezettségvállalás teljesítésére (Ptk. 593-596.§-ai) használnak fel.

A sportegyesületek szempontjából elsősorban a c/ pontban említett esetnek van jelentősége. A sportcélú felajánlást ugyanis a tevékenység jellege szerinti országos hatáskörű szerv, illetve minisztérium közérdekűnek minősítheti (pl. ha egy kisiparos a megyei tömegsport fejlesztésére tesz felajánlást), s így a felajánló - túl az egyéb adójogszabályokban foglalt kedvezményeken – mentesül az általános forgalmi adó kötelezettség alól ezen értékesítése tekintetében.

Természetesen sportcélú alapítvány létesítésének (b/ pont) sincs akadálya, bár ennek külön eljárási és – a már létrejött alapítványnak – működési szabályai vannak.

1.8 A törvény 2/A.§-a, valamint 1. számú melléklete meghatározza a teljesítési hely fogalmát szolgáltatás nyújtás esetén. E szabálynak a termékhez közvetlenül nem kapcsolódó szolgáltatások esetén van jelentősége, különösen import és export esetén. Például egy sportlétesítmény építéséhez kapcsolódó tervezési szolgáltatásnál nehezen lehet egy meghatározott helyhez kötni a teljesítést.

A törvény kiegészítő szabálya szerint az építőipari tervezés (SZTJ/202/41) esetén a teljesítés helyének az építmény fekvése szerinti helyet kell tekinteni. Ugyanez vonatkozik arra az esetre, ha a sportegyesület átmenetileg felesleges épületét bérbeadja (SZTJ-712-11/03) akár belföldi, akár külföldi a bérbevevő, a teljesítés helye az építmény fekvésének helyéhez igazodik, azaz, ha az építmény belföldön található, akkor a bérbeadási tevékenység is belföldön nyújtott szolgáltatásnak minősül.

Az ún. egyéb szórakoztatási tevékenység nyújtása (pl. beatkoncert) esetén a szolgáltatás végzésének a helye dönti el, hogy mit kell teljesítési helynek tekinteni, azaz pl. nem a beat együttes székhelyét (vagy az énekes lakóhelyét), hanem például azt a sportstadiont, ahol a koncert zajlik.

Ha a sportegyesület üzleti szolgáltatást (SZTJ-712-9) (pl. hirdetés) nyújt, akkor a szolgáltatás igénybevevőjének székhelye vagy telephelye (ennek hiányában szokásos tartózkodási helye) határozza meg a teljesítés helyét. Ha valamely szolgáltatást a törvény fent említett 1. számú melléklete nem tartalmaz, akkor a főszabály érvényesül, azaz a szolgáltatást nyújtó sportegyesület székhelye, illetve telephelye a meghatározó.

2. Mikor minősül adóalanynak a sportegyesület

2.1 A törvény 1-2/A.§-ai, valamint a hozzájuk kapcsolódó végrehajtási jogszabályok segítenek eligazodni az adókötelezettséghez kapcsolódó fogalmak között, de ebből még nem derül ki, hogy kell-e a sportegyesületnek adót fizetnie, azaz adóalanynak minősül-e vagy sem. Ezt a kérdést a törvény 3. §-a rendezi.

2.2 A törvény szerint mind a jogi személyek, mind a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok, mind a magánszemélyek adóalanynak minősülnek, ha

a) bevétel elérése érdekében
b) rendszeresen
c) saját nevükben
d) értékesítést végeznek.

Az adóalanyok köre teljes, mert minden jogi személyt, minden gazdasági társaságot és minden magánszemélyt (azaz természetes személyt és jogi személyiséggel nem rendelkező - a gazdasági társaságok körébe tartozó – szervezetet átfog. A sportegyesület jogi személy. Ebből következik, hogy a sportegyesület is adóalany, ha a fenti a/ – d/ pontok szerinti kritériumoknak megfelel, s adóalanyiságának egyéb – a későbbiekben részletezendő – akadálya nincs.

2.3 A bevétel, mint korábban az ellenérték fogalmánál láttuk, lehet nyereséget is tartalmazó pénzösszeg, de a költségeket is alig fedező vagy épp csökkentett mértékű díj is.

2.4 A rendszeresség kritériumát a legnehezebb meghatározni. Ezt két szempontból is figyelembe kell venni. Egyrészt a rendszeresség mindenféle értékesítésre és, nemcsak egy típusú termék értékesítésére, vagy szolgáltatás nyújtására vonatkozik.

Ha például egy sportegyesület általában csak reklám szolgáltatást nyújt, de egy-egy alkalommal épületet is bérbead, akkor is az 'értékesítés'-nek és nem az 'épület bérbeadásá'-nak kell rendszeresnek lennie, azaz az épület bérbeadását is adó terheli.

A rendszeresség vizsgálható abból a szempontból is, hogy mennyi értékesítés volt egy adóévben. Erre nem lehet mindenkire érvényes szabályokat adni, mert a konkrét

körülmények döntik el a Minősítést. A folyamatos értékesítés (pl. terembérbeadás), ha csak egy szerződést kötöttek rá, akkor is rendszeres szolgáltatás-nyújtásnak minősül, tehát adóköteles.

2.5 Az adóalany a saját nevében, a saját neve alatt végez értékesítést. Ebből következik, hogy nem a sportegyesülettel munkaviszonyban álló dolgozó az alanya a reklám szolgáltatás nyújtásának (bár gyakorlatilag ő végzi a tevékenységet), hanem a sportegyesület, akinek a nevében eljár.

2.6 Ha az adóalanyiság a/ – d/ pontokban írt feltételei fennállnak, akkor is előfordulhat, hogy az értékesítő nem minősül adóalanynak. Ez az az eset, amikor kizárólag a törvény 5.§-a, illetve 1/A. számú melléklete szerinti tárgyi adómentes szolgáltatást nyújtanak.

Ha a sportegyesület kizárólag az SZTJ-821 besorolás alá tartozó 'Sport' tevékenységet folytat, akkor nem minősül adóalanynak annak ellenére, hogy e tevékenységet ellenérték fejében, azaz bevétel elérése érdekében, rendszeresen és a saját nevében végzi.

2.7 Ha a sportegyesület szponzora a támogatást reklámszolgáltatás ellenében nyújtja, akkor a reklámszolgáltatás adóköteles tevékenység. Ha az évi 300 ezer forintot meghaladja a szponzor által nyújtott ellenérték, akkor, ha nincs is a sportegyesületnek más értékesítése, már ettől is adóalannyá válik.

3. A sporttal kapcsolatos adómentes tevékenységek köre és helye az adómentes szolgáltatások körében

3.1 A törvény 5.§-a szerint mentes az adókötelezettség alól az 1/A. számú mellékletben meghatározott termékek belföldi értékesítése, exportálása és importálása.

Az általános forgalmi adó fogyasztási jellegből következik, hogy bár az adót egy-egy értékesítési ponton a hozzáadott érték után kell megfizetni, de a teljes adóteher a végső fogyasztót terheli. Ebből a logikából kiindulva, ha a végső fogyasztás ún. társadalmi közfogyasztásként valósul meg (ingyenes vagy csekély térítési díj ellenében nyújtott oktatási, kultúrális, egészségügyi, közművelődési stb. szolgáltatások esetén), akkor ezen a ponton már nem igényelhető vissza az adó. Ugyanakkor az ilyen szolgáltatás nyújtásának megadóztatása is céltalan lenne, mert gyakran költségvetési pénzből gazdálkodnak, s adóztatásuk esetén az adó összegével meg kellene emelni a költségvetési keretüket is. E tevékenységek tehát az adómentes szolgáltatások körébe tartoznak. Az 'adómentesség' azt jelenti, hogy ezen - 1/A. számú melléklet szerinti – szolgáltatások nyújtói akkor sem számítanak fel adót, ha a szolgáltatást reális ellenértékért (sőt akár kifejezetten nagy nyereséget tartalmazó díjért) nyújtják.

A tárgyi adómentesség – mint az előző pontnál láttuk – két szolgáltatáscsoport esetén merül fel a sportegyesületekkel kapcsolatban. Az egyik az 1/A. számú melléklet 11. pontjában feltüntetett SZTJ-821 besorolás alá tartozó 'Sport', a másik a melléklet 15. pontjában feltüntetett SZTJ-712-11-04 besorolás alá tartozó 'Sportlétesítmények bérbeadása' tevékenység.

3.2 A 'Sport' SZTJ-821 körébe tartozik:

- a diáksport (SZTJ-821-1) - a diáksport-egyesületek, ezek testületei és országos szerveinek tevékenysége, a tanórán kívüli testnevelés szervezése;
- a verseny- és élsport (SZTJ-821-2) -- szövetségi, egyesületi minősített sportolói tevékenységek, utánpótlásnevelés;
- a szabadidősport (SZTJ-821-3) – a szabadidősport, tömegsport rendezvények szervezése, lebonyolítása.

A "Sportlétesítmények bérbeadása" az SZTJ-712 "üzleti szolgáltatások" főcsoportjába tartozik. Ezen szolgáltatások a törvény 2. számú melleklete szerinti néhány kivételtől eltekintve - 25 % adókulcs alá tartozó adóköteles szolgáltatások (két alcsoport, "a mezőgazdasági földterületek bérbeadása" és a "gazdasági haszonállatok bérbeadása" " 0 %-os kulcs alá tartozik).

3.3 1988. december 31. napjáig a sportlétesítmények bérbeadása is a 25 %-os adóérték alá tartozó üzleti szolgáltatásnak minősült. Az 1988. évi VII. törvény 1989. január 1. napjától minősítette e tevékenységet adómentesnek.

Ennek az volt az alapvető indoka, hogy sok sportegyesület, amely kizárólag adómentes sporttevékenységet folytatott, az egyre csökkenő bevételeit, illetve az egyre növekvő kiadásait úgy próbálta ellensúlyozni, hogy az időszakosan szabad sportpályáit, illetve egyéb sportlétesítményeit bérbeadta. A beszedett bérleti díj általában jelentéktelen (évi 3-400 ezer forint) volt, de meghaladta az alanyi adómentességre jogosító (1988-ban 250 ezer forintos) értékhatárt. Így a sportegyesületek egy jelentős része kizárólag e tevékenysége miatt vált adóalannyá. Az adóalanyiság pedig nem egyszerűen csak adófizetési kötelezettseget, hanem jelentős adminisztrációs (bejelentkezési, bevallási, könyvvezetési, számlázási stb.) kötelezettséget és az ezzel járó többletköltségeket is jelenti.

A jogszabály módosítás ezen a helyzeten változtatott és megkönnyítette azon sportegyesületek tevékenységének ellátását, amelyek egyéb adóköteles tevékenységet (pl. reklám) nem folytatnak. Ez természetesen csak a törvénymódosítáds hatálybalépését követő időszakra, azaz 1989. január 1-jétől) vonatkozik.

Az adómentesség ugyanakkor nemcsak az adminisztráció egyszerűsítését jelenti, hanem azt is, hogy a sportegyesület az általa igénybevett szolgáltatást díjában foglalt adót sem igényelheti vissza az adóhatóságtól.

3.4 Az ún. kapcsolódó szolgáltatások egy tekintet alá esnek a "főszolgáltatással", azaz, ha a sportegyesület tanfolyamot, továbbképzést szervez, amely a törvény 5. §-a és 1/A. számú melléklete szerinti tárgyi adómentes, akkor a tanfolyam keretében nyújtott szállás és étkezés is adómentes.

4. Mikor választhatja a sportegyesület az alanyi adómentességet

4.1 Az ún. tárgyi adómentességnek, azaz egyes tevékenységek adómentesség tételének indokait az előző pontban részleteztük. Ugyanakkor a törvény lehetővé teszi az alanyi adómentességet is.

Ennek két formáját ismeri az általános forgalmi adó rendszere. Az egyik – a törvény 6. §-ában szabályozott eset –, amely alacsony forgalmi értékhatárig mentesíti a gazdasági tevékenységet végzőt az adófizetése alól. A másik – a törvény 7. §-ában szabályozott eset –, amely tulajdonképpen a tárgyi és az alanyi adómentessé kombinálását jelenti.

4.2 Ha a sportegyesület célja elérése érdekében vendéglátóipari vagy bolti kiskereskedelmi tevékenységet végez (pl. büfét vagy ajándékboltot üzemeltet), akkor évi 1 millió forintot meg nem haladó bevétel esetén élhet az adómentességgel. Egyéb tevékenység végzése esetén (pl. reklám tevékenység) ez az értékhatár 300 ezer forint (1988-ban még 250 ezer forint volt a felső értékhatár). Az adómentesség további feltétele, hogy a sportegyesület tárgyévet megelőző értékesítésének tényleges árbevétele ne haladja meg az 1 milliós, illetve a 300 ezer forintos értékhatárt, s a tárgyévi várható bevétele is ilyen nagyságrendű legyen. Előfordulhat, hogy a sportegyesület csak év közben kezdi meg pl. egy vendéglő üzemeltetését. Ebben az esetben az adómentesség feltétele, hogy időarányosan se haladja meg a tevékenység árbevétele a fenti értékhatárokat.

Reklám tevékenység esetén például, ha február 1-jén kezdi meg az egyesület ezt a tevékenységet, akkor a teljes árbevétel nem haladja meg a 300 ezer forintot. A várható árbevétel természetesen csak becsülhető, nem határozható meg előre pontosan. Ha év közben túllépi az egyesület az értékhatárt, nem éri hátrány, de a túllépéssel megszűnik az adómentessége. Adófizetési kötelezettsége először az után az értékesítés után keletkezik, amellyel túllépi az 1 millió, illetve a 300 ezer forintos értékhatárt. Ez azt jelenti, hogy ha reklámtevékenységből több alkalommal összesen pl. 260 ezer forint ellenértéket kapott az egyesület, majd ezt követően egy 100 ezer forintos szerződést köt, akkor a teljes 100 ezer forintos szerződés alapján teljesített szolgáltatás adókötelezettség válik, azaz nem bontható meg a szerződés 40 ezer, illetve 60 ezer forintos részre.

4.3 Az alanyi adómentesség másik esete, amikor a sportegyesület szolgáltatását más adóalany kizárólag adómentes szolgáltatásához értékesíti.

Ez azt jelenti, hogy ha a sportegyesület pl. egy kórház gyógytorna tevékenységéhez nyújt valamilyen szolgáltatást, akkor kérelmezheti az adóhatóságtól az adómentességet függetlenül attól, hogy milyen nagyságú a szolgáltatásért kapott ellenérték.

4.4 Az adómentesség ezekben az esetekben is azt jelenti, mint a tárgyi adómentességnél, hogy a beszerzéseket terhelő adó nem igényelhető vissza az adóhatóságtól.

Ez az adó beépül az árba, mivel az értékesítés adómentes. A vevő, illetve az egyesülettől a szolgáltatást megrendelő a korábban az egyesület által megfizetett adóval növelt ellenértéket fizeti meg, s neki nincs adólevonási joga. Így a bruttó ár bár alacsonyabb, mint adóköteles értékesítés esetén, de ha a vevő adólevonásra jogosult, akkor őt csak a nettó (általános forgalmi adó nélküli) ár terhelné, tehát végső soron többet kell fizetnie. Ezt a sportegyesület elkerülheti azzal, ha adóalanyként bejelentke-

zik. Ennek természetesen csak akkor van értelme, ha a szolgáltatás igénybevevője is adólevonásra jogosult.

Egy példával illusztrálva, ha a sportegyesület reklám szolgáltatásához 40 ezer forint értékű anyagot vásárol, mely után 25 %-os adóval számolna, 10 ezer forint adót fizet, majd hozzátesz 100 ezer forint értéket, akkor adómentessége esetén a szolgáltatását igénybevevő 150 ezer forintot fizet az egyesületnek és nem igényelhet vissza adót. Ezzel szemben, ha az egyesület adóalany, akkor a 100 ezer forint hozzáadott értéket ugyancsak 25 %-os adó terheli, így a teljes ellenérték 40 ezer forint anyagköltség + 10 ezer forint adó + 100 ezer forint hozzáadott érték + ennek 25 %-a, azaz 25 ezer forint adó, mely összesen: 175 ezer forint. Ugyanakkor ebből 35 ezer forint adót az adóalany megrendelő visszaigényelhet, így bár a bruttó ár magasabb, de a nettó csak 140 ezer forint, szemben az adómentes értékesítés esetén fizetendő 150 ezer forinttal.

Az eltérés miatt az értékhatárhoz kötött alanyi adómentesség esetén a vállalkozó választhat, hogy élni kíván-e ezzel a lehetőséggel, vagy inkább bejelentkezik adóalanynak.

5. A sportegyesület adófizetési kötelezettségének keletkezése

5.1 Amennyiben a sportegyesület adóköteles tevékenységet folytat, vagy bár alanyi adómentességre jogosult lenne, de bejelentkezik adóalanynak, akkor nagyon fontos a számára, hogy mikor keletkezik az adófizetési kötelezettsége, azaz mikortól kezdve kell adót fizetnie, illetve mikortól igényelheti vissza az adót az adóhatóságtól.

Az 1. pontban tárgyaltuk az "adókötelezettség" fogalmát, mely azt jelenti, hogy egyáltalán kire, illetve mire terjed ki a forgalmi adó fizetési kötelezettség. Az "adófizetési kötelezettség" azt a napot jelenti (általában a tárgyhót követő 20-át), amelyen be kell az adóhatóságnak fizetni az adót, illetve amikor vissza lehet azt igényelni. A kettő között helyezkedik el "az adófizetési kötelezettség". Ez azt az absztrakt időpontot jelöli, amelytől kezdve a befizetési kötelezettség, illetve a visszaigénylési jogosultság fennáll.

5.2 Ez az időpont főszabályonként az a nap, amelyet a teljesítés napjaként a számlában feltüntetnek. A teljesítés napja általában a szerződés, illetve a számla szerinti teljesítési időponttal egybeesik, de elképzelhető, hogy a szolgáltatás nyújtása vagy a termék értékesítése késik, azaz eltér a számla szerinti teljesítési időponttól. Ha a számlát nem korrigálják, akkor abszurd esetben az is elképzelhető, hogy az értékesítés még meg sem történt, az ellenértéket még meg sem fizették, de az adófizetési kötelezettség beáll. Tekintettel azonban arra, hogy valamilyen ellenőrizhető fix pontra szükség van, e szabály általában jól működik.

Vannak esetek, amikor ettől el lehet térni, s közelíteni lehet a valóságos teljesítési időponthoz. Ha az egyesület készpénzért értékesít, akkor a vételár vagy a szolgáltatás megfizetésének időpontjában keletkezik az adófizetési kötelezettség, hiszen itt az áru átadása, illetve a szolgáltatás nyújtása egybeesik az ellenérték megfizetésének idő-

pontjával. Készpénzfizetésnek minősül a készpénzhelyettesítő eszközzel történt fizetés is, azaz, ha postai utalványt, elszámolási utalványt, könyvutalványt, ajándékutalványt, csekket vagy hitellevelet használnak fel a fizetéskor.

5.3 Azokban az esetekben, amikor nem történik valóságos értékesítés (pl. a sportegyesület reprezentációra használ fel valamit), akkor az adófizetési kötelezettség akkor keletkezik, amikor a terméket az egyesület felhasználja.

5.4 Az 1989. január 1. napjától hatályba lépett módosítások között egy lényeges könnyítő szabály található. A vállalkozási nyereségadóról szóló 1988. évi IX. törvény 5. §-ának (3) bekezdése, illetve a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló 1987. évi VI. törvény 8/A. §-a szerinti adóalanyok esetén ugyanis az adófizetési kötelezettség csak az ellenérték megfizetésekor, azaz – a pénzügyi realizálás elvét követve – a tényleges fizetéskor keletkezik.

5.5 Ha nem a teljes ellenértéket fizetik meg az egyesületnek, hanem csak előleget adnak, akkor az előlegről kiállított elismervény (nyugta) alapján nem keletkezik adófizetési kötelezettség. Ezzel szemben, ha részszámlát állítanak ki, akkor a részszámla a számlával egy tekintet alá esik és megalapozza az adófizetési kötelezettséget.

Amennyiben az egyesület részletre vásárol vagy értékesít, akkor az adófizetési kötelezettség a ténylegesen befolyt (megfizetett) részletre akkor keletkezik, amikor azt megfizetik.

6. Adóköteles tevékenység esetén hogyan kell a sportegyesületnek kiszámítania az adó alapját

6.1 Az egyesület által fizetendő általános forgalmi adó nagysága az adó alapjától és százalékosan meghatározott mértékétől függ.

Az adó alapja az a forint összeg, amely alapján ki kell számítania az egyesületnek az adót. Az általános forgalmi adó alapja – főszabályként – az értékesített termékért vagy a nyújtott szolgáltatásért az értékesítő, illetve szolgáltató részére adott ellenérték ÁFA nélküli része. Ebből következik, hogy az általános forgalmi adó nem része az adó alapjának.

6.2 Importálás esetén eltér az adó alapjának meghatározása attól függően, hogy rubel elszámolású (azaz szocialista országból származik) a termék vagy nem rubel elszámolású importból (azaz nem szocialista országokból; valamint Jugoszláviából, amellyel dollárral kereskedünk, és Kínából, amellyel klíring svájci frankban kereskedünk) származik.

Rubel elszámolású importnál az elszámolt árkülönbözetekkel módosított határparitásos érték az adó alapja. A határparitásos érték a szerződés szerinti értéknek, valamint a magyar határig felmerült költségnek az együttes összegét jelenti.

Nem rubel elszámolású import esetén pedig a vámmal és a vámkezelési díjjal növelt vámértéket kell figyelembe venni az adó alapjaként. E két szabály csak a termék importra vonatkozik, míg szolgáltatás importálása esetén az adó alapja egységesen a szolgáltatás ellenértéke.

6.3 Ha a termék vagy szolgáltatás ellenértékét nem pénzben határozzák meg (pl. árucsere esetén) vagy nincs meghatározva (pl. reprezentációs célú felhasználás esetén, amely nem valóságos értékesítés, csak a törvény minősíti annak), akkor az adó alapját közvetett eszközökkel kell meghatározni (az azonos vagy hasonló termék forgalmi értéke, ismert piaci ára, ezek hiányában árkalkuláció alapján számított ára alapján).

6.4 Amennyiben a sportegyesület olyan terméket vásárol, amely fogyasztási adó alá esik, akkor az általános forgalmi adó – előbbiekben ismertetett – alapját meg kell növelni a fogyasztási adóval (ilyen például az egyesület által reprezentációs vagy ajándékozási céllal megvásárolt kávé, szeszesital, dohányáru vagy a személygépkocsi üzemeltetéséhez szükséges motorbenzin).

E termékek körét a törvény 8. számú melléklete tételesen meghatározza, de részletes szabályait egy minisztertanácsi rendelet határozza meg. Ez tulajdonképpen luxusadó, mert elsősorban luxustermékeket (arany és más nemesfémek, szőrmék, bőráruk stb.) terhel.

Ezzel szemben a termékek és szolgáltatások egy másik körénél kedvezményes az adó alapja, mert a termék árát fogyasztói árkiegészítés csökkenti. E körbe azonban elsősorban a lakosságot érintő energia szolgáltatás, fűtőanyag tartozik, így a sportegyesületek adózását nem érinti.

6.5 Ha a sportegyesület nyereséget nem tartalmazó költségtérítés ellenében nyújt szolgáltatást a tagjának, akkor a költségtérítés az adó alapja (a számviteli szabályok szerint a költségtérítést is árbevételként kell elszámolni az adóalanynak).

6.6 A fentiekkel szemben a pártolói díj összege (az anyagi támogatás) nem forgalmi adó köteles bevétel, így nem képez adóalapot sem.

7. Az adó mértéke (adókulcsok), különös tekintettel a sportegyesületek által vásárolt termékekre, illetve az általuk nyújtott szolgáltatásokra

7.1 Az adó mértéke az adóalap %-ában került meghatározásra három adókulcs alkalmazásával. Az általános (vagy normál) adómérték a 25 %-os, a csökkentett (vagy kedvezményes) a 15 %-os, míg a legalapvetőbb termékek és szolgáltatások a 0 %-os adókulcs alá tartoznak, azaz ez utóbbiaknál adót nem kell fizetni.

A sportszerek (ITJ-69-51) vásárlása a sportegyesület számára jelentős kiadással jár, de ezek árát 0 %-os adó terheli, azaz adó nélküli vételárért vehetők meg, ami nagyon kedvező az egyesületek számára. E szabály alól csak két kivétel van a vadásztöltények (ITJ-69-51-23), valamint a vadászfegyverek (ITJ-69-51-8).

A vadászat, mint sportág még ma is luxusnak minősül, ezért nem indokolt a 0 %-os adókulcs alá sorolása annak ellenére, hogy 1988. december 31-ig a többi sportszerhez hasonlóan nullkulcsos volt.

7.2 A sporteszközöknél – szemben a sportszerekkel – nem érvényesül a 0 %-os adómérték, hanem az általános szabályok alá tartoznak. Így például a sportcipők a lábbeli termékek (ITJ-68) alfajaként a többi cipővel együtt 25 %-os adókulcs alá tartoznak. A fentiekkel szemben a törvény a sportszereket ITJ-69-51) kivette a 25 %-os adójú egyéb ipari termékek – "ITJ 69" – kategóriából és 0 %-os kulcs alá sorolta.

7.3 A fentiekkel szemben az egyesület által önálló szolgáltatásként nyújtott vendéglátás (SZTJ-507-5) 25 %-os adókulcs alá tartozik (bár itt több eltérés is található az adómegállapítás különleges módjainak alkalmazása esetén).

A sportegyesület által nyújtott reklám, hirdetés üzleti szolgáltatásnak (SZTJ-712) minősül, s a reklám megrendelője felé 25 %-os adót is fel kell számítani.

A termékek és szolgáltatások adókulcsok alá történő besorolását teljes részletezettséggel a törvény 2. számú melléklete tartalmazza.

7.4 Ha a sportegyesület által nyújtott szolgáltatás vagy az általa értékesített termék besorolási száma nem szerepel a tárgyi adómentes szolgáltatások között (1/A. számú melléklet) vagy a 2. számú mellékletben, akkor az adó mértéke 25 %.

7.5 Sajátos az "export" és a "göngyöleg" adókulcsa. Export esetén – függetlenül az egyéb besorolástól – minden adóköteles termék vagy szolgáltatás 0 %-os adómérték alá kerül, de ez természetesen nem vonatkozik az adómentes szolgáltatásokra, mert ezek export esetén is adómentesek maradnak. "Göngyöleg" esetén – a korábban már említett – technikai egyszerűsítés miatt 0 %-os adómérték mellett az előzetesen megfizetett adó levonásának tilalma érvényesül.

7.6 Az előző pontokból is kitűnik, hogy az "igazi adómentesség" a 0 %-os adókulcs, mert itt nemcsak adót nem kell fizetni, de az előzetesen felszámított és megfizetett adó is visszaigényelhető.

8. Az adó megfizetésének szabályai (levonás, visszaigénylés, befizetés)

8.1 Az általános forgalmi adót általában havonta a tárgyhót követő 20-ig kell befizetni, de a jogosult kérheti az adóhatóságtól a gyakorított befizetést is. Ez akkor előnyös, ha az egyesület rendszeresen adóvisszaigénylő, azaz 15, illetve 25 % adókulcsú szolgáltatásokat és termékeket vásárol, de ő döntően 0 %-os adókulcsú értékesítést folytat.

8.2 A fizetendő adót az ún. levonásos technika alkalmazásával állapítja meg az egyesület. Ez azt jelenti, hogy az egyesület által 1 hónapon belül értékesített termékek és nyújtott szolgáltatások után felszámított adót össze kell adni, s ebből le kell vonni az ugyanezen időszak alatt általa kifizetett általános forgalmi adót. Ha a kivonás eredménye "pozitív" szám, akkor adót kell befizetni, ha "negatív" szám, akkor adót igényelhet vissza az egyesület.

8.3 Ha az egyesület beruházást végez, akkor az adónak csak egy része igényelhető vissza. Ez 1988-ban az adó 20 %-a, 1989-ben 40 %-a, 1990-ben 60 %-a. 1991-ben 80 %-a, s csak 1992-től igényelhető vissza az adó teljes egészében. Ennek oka, hogy jelentős egy-egy beruházás költsége, így a beszerzéseket terhelő adó is. A beruházás folyamán csak adóvisszaigénylés van (ehhez kapcsolódó befizetés még nincs), ezért a szigorú szabályok alkalmazandók átmenetileg.

8.4 Egy meghatározott körben az adó egyáltalán nem vonható le. Ide tartoznak elsősorban azon termékek és szolgáltatások, amelyek akkor is végső fogyasztásnak minősülnek, ha adóalany veszi meg őket (pl. kávé, szeszesital, üdítő, dohány, tea, vendéglátóipari szolgáltatások stb.).

9. Az adóköteles és az adómentes értékesítés elkülönítése

9.1 Sportegyesületeknél természetes, hogy elsősorban adómentes (sport) tevékenységet folytatnak, de emellett adóköteles tevékenységet is kifejtenek.

Az előző szabályokból következik, hogy az első csoportba (adómentes) tartozó tevékenység esetén nem igényelheti vissza az adót, míg a második csoportba (adóköteles) tartozó esetén igen. Gyakori azonban, hogy egy-egy vásárlás mind az adómentes, mind az adóköteles tevékenységet szolgálja. Ebben az esetben a levonható (azaz az adómentes tevékenységhez kapcsolódó) előzetes megfizetett adó összegét a sportegyesületnek el kell különítenie vagy a jogszabály szerint arányosítással meg kell osztania. Ehhez a megosztáshoz a törvény végrehajtásáról szóló kormányrendelet 2. számú melléklete nyújt segítséget a következők szerint:

2. számú melléklet a 81/1988.(XII.12.) MT rendelethez

Az előzetesen felszámított adó megosztása arányosítás esetén
2. számú melléklet
I.

Az adóalany a tételesen nem elkülöníthető, arányosításba bevont előzetesen felszámított adó összegét az alábbi számítási módszerrel köteles megosztani, levonható, illetve nem levonható részre:

$$L = \frac{A_E}{H} \times L \text{ , valamint}$$

$$N = A_E - L \text{ , ahol}$$

A_E = arányosításba bevont előzetesen felszámított adó összege forintban;

L = az arányosításba bevont előzetesen felszámított adó összegéből a levonható rész forintban;

N = az arányosításba bevont előzetesen felszámított adó összegéből a nem levonható rész forintban;

L = levonási hányad, amely annak a hányadosnak az eredménye, melynek:
H

- számlálójában az adóköteles értékesítés adó nélküli ellenértékének forintban számított összege,
- nevezőjében pedig a számlálóban szereplő, valamint az adómentes (Tv. 5.§) értékesítés ellenértékének, ellenérték hiányában, vagy ha az ellenérték nem éri el az adómentes értékesítés teljesítése után elszámolt önköltséget, közvetlen önköltségének az együttes összege szerepel. A levonási hányad meghatározása szempontjából az adómentes értékesítés teljesítéséhez kapcsolódó költségvetési támogatás ellenértéknek minősül. A levonási hányadot négy tizedesjegy pontossággal kell kiszámítani.

1) Az adóalany – választása szerint – az arányosításba bevont, előzetesen felszámított adó összegét

a) a tárgyévi adatok alapján göngyölítve kiszámított levonási hányad alkalmazásával, vagy

b) az évközi bevallási (elszámolási) időszak(ok)ban a tárgyévet megelőző évre vonatkozó levonási hányad alkalmazásával köteles megosztani (ideiglenes megosztás). A tárgyév végén az adóalany köteles:

- a tárgyévi adatok alapján a tárgyévre vonatkozó levonási hányadot meghatározni, és ha a kapott eredmény eltér az ideiglenes megosztáskor alkalmazott levonási hányadtól,
- az arányosításba bevont, előzetesen felszámított adó összegét – a tárgyévre vonatkozó adatok felhasználásával – újból megosztani (végleges megosztás), és az ideiglenes és megosztása közötti különbözetet pótlólag bevallani (elszámolni).

2) Az adóalany 1. pont szerinti választásától a tárgyévben nem térhet el. Az az adóalany, aki adókötelezettség alá eső tevékenységét az év elején vagy évközben kezdi meg, csak az 1/a. pontban meghatározott számítási mód szerint oszthatja meg az arányosításba bevont, előzetesen felszámított adó összegét.

II.

Az adóköteles és adómentes értékesítés teljesítését egyaránt szolgáló állóeszközt terhelő, előzetesen felszámított adó összegének megosztásánál az I. rész szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az állóeszköz beszerzését – saját vállalkozásban végzett beruházás esetén az állóeszköz teljesítményértékének elszámolását –

követő 4 évben az állóeszközt terhelő, előzetesen felszámított adó összegének megosztását módosítani kell, ha az eredeti megosztás évére vonatkozó aránytól az adóköteles, illetve adómentes értékesítés teljesítéséhez történő felhasználás aranya 10 százalékpontot meghaladóan változik. A pótlólag elszámolandó adó összegét az alábbi számítási módszerrel kell meghatározni:

$$P = \frac{A_E \left| L_{H/B} - L_{H/T} \right|}{5}$$

ahol

P = pótlólag elszámolandó adó összege forintban, amely + előjel esetén pótlólag levonható adót jelent;

A_E = az állóeszközt terhelő, előzetesen felszámított adó összege forintban;

$L_{H/B}$ = az állóeszköz beszerzésére – saját vállalkozásban végzett beruházás esetén az állóeszköz teljesítményértékének elszámolására – vonatkozó levonási hányad;

$L_{H/T}$ = a tárgyévre vonatkozó levonási hányad.

10. Az adó megállapításának különleges esetei

10.1 Ha a sportegyesület vendéglátóipari vagy bolti kiskereskedelmi értékesítést is végez, s a tevékenységéből származó éves árbevétele a 4 millió forintot (bolti kiskereskedelmi értékesítés esetén 1989-ben még 6 millió forint a felső értékhatár!) nem haladja meg, akkor egyszerűsített módon adózhat ún. átalányadózással. Ennek feltételeit és az átalányok mértékeit a 3/a. és a 3/b.,valamint a 4/a. és a 4/b. melléklet tartalmazza a következők szerint:

3/a. számú melléklet az 1987. évi V. törvényhez

A BOLTI KISKERESKEDELMI ÉRTÉKESÍTÉS ADÓALANY TÁBLÁZATA

	Bolttípus					
Megnevezés	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Az adóalany összege forintban az értékesítés ellenértéke alapján 100.000,- forintonként	0	570	1230	1700	2270	2840

A táblázatban feltüntetett adóátalánytételek a bolti kiskereskedelmi (SZTJ 507-4-ből) értékesítést terhelő, fizetendő adó és a beszerzést terhelő, előzetesen felszámított adó különbözeteként, a 100.000 forintra eső befizetendő adó összegét tartalmazzák.

A ténylegesen befizetendő adó összegének meghatározásához szükséges adóátalánytételt a 3/b. számú mellékletben közölt üzletköri besorolás alapján az adóalanynak kell kiválasztania. Ha az adóalany egy üzletre vonatkozóan több, különböző adóátalánytétel alá eső üzletkörre rendelkezik működési engedéllyel, akkor az azokra előírt legmagasabb adóátalánytételt kell alkalmaznia.

Az adóigazgatási jogszabályokban meghatározott bevallási (elszámolási) időszak végén az adóalanynak a ténylegesen befizetendő adó összegét a következő számítási módszerrel kell megállapítania:

$$B_B = \frac{E_B \times A_B}{100000}$$, ahol

B_B = a ténylegesen befizetendő adó összege forintban;

E_B = a tárgyidőszaki bolti kisker. értékesítés tényleges ellenértéke Ft-ban;

A_B = a 3/b. számú melléklet szerinti üzletköri besorolás alapján, a táblázatból kiválasztott megfelelő adóátalánytétel.

A bolti kiskereskedelmi értékesítést folytató adóalany, akinél az értékesítés ellenértéke nem haladja meg a 15.§ (1) bekezdés szerinti értékhatárt és több bolti kiskereskedelmi egységgel rendelkezik, jogosult arra, hogy a befizetendő adó összegének megállapítására vonatkozó szabályokat bolti kiskereskedelmi egységenként alkalmazza, ha az értékesítési forgalom egységenkénti elkülönítése biztosított. Ennek hiányában az adóalanynak az azokra előírt legmagasabb adóátalánytételt kell alkalmaznia a befizetendő adó összegének megállapításánál.

3.b számú melléklet: AZ EGYES BOLTTÍPUSOK BESOROLÁSA AZ ADÓALANYTÁBLÁZAT SZERINTI KATEGÓRIÁKBA

1)

120.	Tej-, tejterméküzlet
130.	Húsüzlet
132.	Hatósági hússzék
150.	Zöldség- gyümölcsüzlet

160.	Baromfi-, hal-, vadüzlet
170.	Sütőipari termékek üzlete
190/d.	Gyógynövény szaküzlet
550.	Könyv-, zenemű-, térképbolt
551.	Antikvárium
640.	Hírlapbolt
650.	Virágüzlet
690.	Termény és takarmánybolt
820.	Tüzelőanyagbolt
841.	Gáz- és szénsavértékesítő telep
850.	Üzemanyag-töltő állomás
860.	Háztartási tüzelőolaj eladóhely
	Bélkereskedés
	Használtkönyv-kereskedés
	Magkereskedés

2)

Egyrészt az 1. oszlop alattiak, ha az ellenértéken belül a 25 %-os adókulcs alá tartozó forgalom részaránya meghaladja a 10%-ot, másrészt, ha az ellenértéken belül a 25 %-os adókulcs alá tartozó forgalom részaránya nem haladja meg a 20 %-ot, akkor a következő boltok:

710.	Vegyes üzlet élelmiszer jelleggel
810.	Tüzelő- és építőanyag telep

3)

Egyrészt:

100.	ABC-áruház
110.	Élelmiszer- háztartási áruk üzlete
111.	Élelmiszer-, csemege- üzlet (fűszer-, csemegeüzlet)
660.	Mezőgazdasági, méhészeti, borászati szaküzlet
693.	Díszállat- és díszhalkereskedés
700.	Vegyes üzlet

Másrészt:
amennyiben nem tartozik a 2. oszlop alá:

710.	Vegyes üzlet élelmiszer jelleggel
810.	Tüzelő- és építőanyag telep

4)

520.	Fotó- és optikai áruk üzlete
620.	Dohányáruda
830.	Építőanyag telep és -üzlet

5)

140.	Édességáru-, kávé-, teaszaküzlet
630.	Bazáráruk üzlete
750.	Építkezők áruháza
3.	Vegyi áruk üzlete
4.	Vas-műszaki üvegáruk üzlete
	Művirág-kereskedés
	Ajándéktárgy-kereskedés
	Épületfa-kereskedés
	Mészkereskedés

6)

670.	Hulladék- és melléktermék üzlet
692.	Kegytárgyüzlet
2.	Ruházati áruk üzlete
5.	Kultúrcikk-üzlet (fotó-optika-, könyv-, zeneműtérkép-üzlet antikvárium kivételével)
	Használtcikk-kereskedés

A bolttípusokba való besorolás az üzletek működési engedélyéről és a szakmai üzletkörökről szóló 9/1986.(X.11.) BkM számú rendelet 1. számú melléklete szerint került megállapításra.

4/a. számú melléklet az 1987. évi V. törvényhez

Vendéglátóipari értékesítés adóátalány táblázata

Üzlettípus Megnevezés	1. osztályba sorolástól függetlenül	2.	3.	4.	5.

A táblázatban feltüntetett adóátalánytételek a vendéglátóipari (SZTJ 507-51, 52) értékesítést terhelő, fizetendő adó és a beszerzést terhelő, előzetesen felszámított adó különbözetként, a 100.000,- forintra eső befizetendő adó összegét tartalmazzák.

A ténylegesen befizetendő adó összegének meghatározásához szükséges adóátalánytételt a 4/b. számú mellékletben közölt üzletköri besorolás, valamint az osztályba sorolás alapján az adóalanynak kell kiszámítania. Ha az adóalany egy üzletre vonatkozóan több, különböző adóátalánytétel alá eső üzletkörrel rendelkezik működési engedéllyel, akkor az azokra előírt legmagasabb adóátalánytételt kell alkalmaznia.

Az adóigazgatási jogszabályokban meghatározott bevallási (elszámolási) időszak végén az adóalanynak a ténylegesen befizetendő adó összegét a következő számítási módszerrel kell megállapítania:

$$B_V = \frac{E_V \times A_V}{100.000}$$, ahol

B_V = a ténylegesen befizetendő adó összege forintban;

E_V = a tárgyidőszaki vendéglátóipari értékesítés tényleges ellenértéke forintban;

A_V = a 4/b. számú melléklet szerinti üzletköri besorolás, valamint az osztályba sorolás alapján, a táblázatból kiválasztott megfelelő adóátalánytétel.

Az a vendéglátóipari értékesítést folytató adóalany, akinél az értékesítés ellenértéke nem haladja meg a 15. § (1) bekezdés szerinti értékhatárt, és több vendéglátóipari egységgel rendelkezik, jogosult arra, hogy a befizetendő adó összegének megállapítására vonatkozó szabályokat vendéglátóipari egységenként alkalmazza, ha az értékesítési forgalom egységenkénti elkülönítése biztosított. Ennek hiányában az adóalanynak az azokra előírt legmagasabb adóátalánytételt kell alkalmaznia a befizetendő adó összegének megállapításánál.

4/b. számú melléklet az 1987. évi V. törvényhez

A vendéglátóipari egységek besorolása az adóátalány-táblázat szerinti kategóriákba

1)

Szeszesitalt egyáltalán nem értékesítő üzletek, ha az üdítőital és a cukrászipari készítmény értékesítéséből származó ellenérték nem haladja meg a teljes ellenérték 10 %-át.

11.	az étterem,
12.	az étkezde, kifőzde, a gyorsétkező hely,
12/b.	a falatozó (büfé),
41.	a munkahelyi étterem,
42.	a munkahelyi konyha,
44.	a munkahelyi büfé

Magánkereskedői üzletkörből az előbbieken kívül:

lángos-, a palacsintasütő, a sültgesztenye-,
sülttök-, pattogatott- és főttkukorica-árus,
a kifőzés,
a pecsenye-, grill-, halsütő,
valamint tejivó

2)

Szeszesitalt italt egyáltalán nem értékesítő üzletek, ha az üditőitalt és a cukrászipari készítmény értékesítéséből származó ellenérték meghaladja a teljes ellenérték 10 %-át az 1. oszlop alatt felsoroltak.

3)

Melegkonyhás vendéglátó egységek

11. az általános étterem, a vendéglő, a csárda, a speciális étterem, a söröző,
12. az étkezde, a kifőzde, a gyorsétkezőhely,
21/b. a kávézó, valamint
22/b. a teázó.

4)

12/b. a falatozó (büfé)
21/a. a fagylaltozó, ha – a fagylaltporból előállított fagylalt kivételével – saját előállítású terméket nem értékesít,
21/c. a cukrászda és süteménybolt, ha – a fagylaltporból előállított fagylalt kivételével - saját terméket nem értékesít,
22/a. az eszpresszó,
23. a nappali bár,
24. az éjszakai szórakozóhely,
32. a kocsma (italbolt, sörbár stb.),
34. a borozó, borkóstoló.

Magánkereskedői üzletkörből az előbbieken kívül:
a termelői poharazó,
a termelői borkimérés,
valamint
a rétessütő.

5)

21/a. a fagylaltozó ha – a fagylaltporból előállított fagylalt kivételével – saját előállítású terméket is értékesít.
21/c. a cukrászda, a süteménybolt, ha – a fagylaltporból előállított fagylalt kivételével – saját előállítású terméket is értékesít.

11. Számlázási, számviteli szabályok, különös tekintettel a számla tartalmára

11.1 A számla az általános forgalmi adó rendszerének központi eleme, mert ebből tűnik ki, hogy mennyi adót kell befizetni, illetve, hogy mennyit lehet visszaigényelni. Minden adóköteles értékesítésről – a jogszabály által meghatározott kivételektől eltekintve számlát kell kiállítani. A törvény 6. számú melléklete részletesen meghatározza a számla tartalmát, a 7. számú mellékletben pedig a készpénzfizetés esetén alkalmazható egyszerűsített számla tartalmára ad előírást. Ezek szerint a számlának tartalmaznia kell:

a) a számla sorszámát,
b) a számla kibocsátójának nevét, címét, adóigazgatási azonosító számát,
c) a számla kibocsátásának keltét,
d) a termék értékesítésének, illetve a szolgáltatás teljesítésének a napját,
e) a vevő nevét és címét,
f) a termék vagy a szolgáltatás KSH besorolási számát,
g) a termék vagy a szolgáltatás megnevezését, jellemzőit,
h) a termék vagy a szolgáltatás ÁFA nélküli egységárát, mennyiségi egységét és összes mennyiségét,
i) a termék vagy szolgáltatás után felszámított adó mértékét (%-át) vagy a szolgáltatás, termék mentességét,
j) a számlában szereplő termékek és szolgáltatások ÁFA nélküli értékének együttes összegét,
k) a számlában szereplő termékek vagy szolgáltatások után felszámított adó összegét,
l) a számlában szereplő termékek vagy szolgáltatások ÁFA-val együttesen számított értékének összegét.

11.2 Az egyszerűsített számla – nevéből következően – kevesebb adatot tartalmaz és további könnyítés, hogy ezt is csak a vevő kérelmére kell kiállítani.

11.3 Nagyon fontos, hogy a számla tartalmának helyességéért a kibocsátója tartozik felelősséggel. Ez azt jelenti, hogy ha tévedésből adómentes értékesítésről adót is feltüntető számlát bocsát ki az egyesület, akkor anyagi felelősséggel is tartozik, ha valaki ez alapján adót igényel vissza.

Természetesen a kibocsátónak joga van a számla utólagos helyesbítésére, stornírozására is.

11.4 A törvény által értékesítésnek minősített egyéb esetekben a főszabálytól eltérően számlát helyettesítő okmányt is ki lehet állítani az irányadó számviteli szabályok alapján.

Számlát helyettesítő okmány adható:

- az adómentes értékesítésről (azaz pld. a sportszolgáltatásról, valamint

- a törvény 2. §/ának (3) bekezdésében meghatározott értékesítésről, azaz termék vagy szolgáltatás saját vállalkozáson belüli adómentes szolgáltatáshoz, reprezentációs célra vagy betétdíj göngyöleg céljára történő felhasználás esetén.

12. Adóigazgatási szabályok, különös tekintettel a sportegyesületet terhelő adóbevallási, –befizetési kötelezettségre

12.1 Az eljárási szabályokra csak utal a törvény, mert ezeket – a többi adónemmel együtt – egységesen az államigazgatási eljárásról szóló 1981. évi I. törvény, valamint az adóigazgatási eljárásról szóló minisztertanácsi és pénzügyminiszteri rendeletek tartalmazzák (50/1987.(X.14.) MT rendelet és a 48/1988.(XII.20.) PM rendelet, valamint módosításai).

Kiemelendők azonban az ÁFA befizetésére, illetve be nem fizetésének jogkövetkezményeire vonatkozó szabályok.

Fő szabályként az egyesület maga vallja be és fizeti meg az adóját, azaz önadózás érvényesül.

12.2 Az adóhatósági feladatokat általában az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (rövidítve: APEH) látja el. Ez alól kivétel a nem rubel elszámolású termékbehozatal adóztatása, ahol a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságának szervei állapítják meg és vetik ki az ÁFÁ-t a vámmal együtt (kivetéses adózás). A nem közvetlenül áruhoz kapcsolódó szolgáltatás importálása esetén ugyancsak az önbevallás, önadózás érvényesül, s itt is az APEH látja el az adóhatósági feladatokat.

A külkereskedelmi áruforgalmon kívüli export esetén az ÁFA visszatérítési igényt az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Fővárosi Adófelügyelőségéhez kell benyújtani.

Az ÁFA köteles tevékenységet folytató egyesületnek be kell jelentkeznie adóalanyként az adóhatósághoz. Be kell jelentenie továbbá, ha az adómegállapítás különleges módját (bolti kiskereskedelmi-, vendéglátóipari tevékenység esetén) választották. Az adómentesség kérelemre engedélyezhető formájánál az erre irányuló beadványt is az APEH-nak kell benyújtani.

Az ÁFÁ-t főszabályként havonta kell bevallani és befizetni, illetve visszaigényelni.

13. A jogkövetkezmények (bírság, késedelmi pótlék és önellenőrzési pótlék), valamint a jogorvoslat szabályai

13.1 Az önadózás bizalmat jelent az adózóra nézve. Bizalmat azért, mert az adóhatóság a bevallást nem ellenőrzi, nem vizsgálja felül. Minden sportegyesület maga számítja ki, vallja be és fizeti meg az adóját és az adóhatósággal csak az ellenőrzés során találkozik. Ezt a bizalmat egy igen komoly szankciórendszer támasztja alá, hiszen súlyosak a következmények, ha az adóalany nem, vagy nem a teljes ÁFÁ-t fizeti meg. Adóhiány esetén ugyanis a hiány 50 %-ától 200 %-áig terjedhet a bírság.

Ha az egyesület még az adóhatóság ellenőrzésének megkezdése előtt maga észleli a hiányt, akkor havi 2 %, de maximum 20 % önellenőrzési pótlék befizetése mellett pótolhatja a mulasztást. Ennek megfizetése minden további jogkövetkezmény alól mentesíti az adózót.

Késedelmes adófizetés esetén havi 2 % késedelmi pótlékot kell fizetni a késedelem teljes időtartamára.

Tekintettel arra, hogy az ÁFA hazánkban eddig még nem alkalmazott, gyakorlati tapasztalatokat nélkülöző új adó, a törvény a méltányos szankcionálás lehetőségét is biztosítja a "tanulóévekre". Rendelkezései szerint az 1988-ban és az 1989-ben keletkezett adóhiányok esetén az adóhatóság méltányosságból a bírság összegét 50 %-nál kisebb mértékben is megállapíthatja vagy eltekinthet a bírság kiszabásától, valamint az ellenőrzési pótlék megfizetésétől.

13.2 A szigorú szankciók mellett komoly garanciák védik az adózót, tág körben biztosítva számára, hogy ne csak államigazgatási, hanem bírósági úton is felléphessen az adóhatóság határozata ellen. Így pl. az adóhatósági határozat bírói felülvizsgálatát lehet kérni.

C) A Vállalkozási nyereségadó (VÁNYA) szabályai a sportegyesületek gazdálkodásában

A nyereségadó kötelezettség a vállalkozási tevékenységet folytató adóalanyt terheli. Az adókötelezettség magában foglalja a számviteli és adóigazgatási eljárásról szóló jogszabályokban meghatározott kötelezettségeket is, így különösen a bejelentési, nyilvántartási, könyvvezetési, mérlegkészítési, adóbevallási, adómegállapítási, adóelőlegfizetési, adófizetési, bizonylatmegőrzési, adatszolgáltatási feladatokat.

Az adókötelezettség a vállalkozási tevékenység megkezdésének napján kezdődik és a vállalkozási tevékenység megszűnésének napjáig tart.

A vállalkozási nyereségadó törvény meghatározza az adóalanyokat, illetve azokat a szervezeteket, amelyekre nem terjed ki a hatálya.

A sportegyesületek tekintetében a törvény sajátos szabályokat tartalmaz. A vállalkozási tevékenységből származó – a 16/1989.(II.26.) MT rendelet szerint megállapított – eredménye után a sportegyesület a törvény 12. §-ában meghatározott mértékű adót köteles fizetni, illetve igénybe veheti az e törvényben meghatározott mértékű adókedvezményeket, egyébként a törvény hatálya a sportegyesületekre nem terjed ki.

A sportegyesület vállalkozási tevékenységének eredmény-megállapítására, illetve módosítására vonatkozó szabályokat a 3-4 fejezet részletesen tartalmazza.

Az MT rendelet az eredmény megállapítására, illetve módosítására vonatkozóan átvette a vállalkozási nyereségadó törvényben megfogalmazott valamennyi gazdálkodó szervre előírt szabályát, mivel azok a sportegyesületek tekintetében is kedvezőek (pl. közérdekű kötelezettségvállalásra, alapítványra fordított összeg adóalapot csökkentő szabálya, veszteség időbeli elhatárolása).

Emellett két további eredmény megállapításra, módosításra vonatkozó szabályról rendelkezett, az egyik az állóeszköz értékcsökkenésével kapcsolatos, kizárólag a vállalkozási tevékenységgel összefüggően számolható el, a másik adóalap csökkentő kedvezményt jelent, amennyiben a vállalkozás eredményét a jogszabályban kiemelt célokra forgatja vissza az egyesület.

A fizetendő adó mértéke, amennyiben az adóalap nem éri el a 3 M Ft-ot 40 %, az ezt meghaladó része után 50 % (számított adó).

Az adóalanyt, s így a sportegyesületet is meghatározott tevékenységek eredményére jutó adóból differenciált mértékű adókedvezmény illeti meg, adóvisszahatás formájában.

A törvény 6. számú mellékletében meghatározott
a) közszolgáltató tevékenységek,
b) kultúrális, egészségügyi és sport tevékenységek
eredményére jutó adóból 80 %-os mértékű az adókedvezmény.

A törvény 7. számú mellékletében meghatározott
a) mezőgazdasági, erdőgazdasági és elsődleges faipari tevékenységek,
b) élelmiszer-ipari tevékenységek és az ahhoz kapcsolódó egyes szolgáltatások,
c) élelmiszer-kiskereskedelmi tevékenység
eredményére jutó adóból 40 %-os mértékű az adókedvezmény.

A számított adóból a kedvezményezett tevékenységek eredményére jutó adót az e tevékenységekből származó árbevétel és a sportegyesület összes vállalkozási tevékenysége árbevételének aránya alapján kell megállapítani.

A külföldi részvétellel működő gazdasági társaságot meghatározott tevékenységek esetén differenciált mértékű adókedvezmény illeti meg.

A törvény 9. számú mellékletében meghatározott mértékű – adóvisszahatás formájában igénybevehető adókedvezmény illeti meg a törvény 15. §-ában felsorolt tevékenységeket.

A különböző jogcímeken járó adókedvezményeket együttesen is csak a számított adó összegéig lehet igénybe venni. Az adókedvezmény a következő évre nem vihető át.

Természetesen a sporttevékenységre vonatkozó adókedvezményeket a sportegyesület igénybe venni nem tudja, mivel ez a tevékenyseg a sportegyesületnél nem minősül vállalkozásnak.

A vállalkozási nyereségadót évente egyszer kell kiszámítani, bevallani illetve az éves bevallással egyidejűleg megfizetni.

E mellett, illetve az éves adófizetést megelőzően az adóigazgatási eljárásról szóló jogszabályok alapján év közben nyereségadó előleget kell fizetni.

Az adóelőleg összegét a várható éves vállalkozási nyereségadó nagyságának függvényében a következők szerint kell kiszámítani:

- ha a várható éves vállalkozási nyereségadó összege nem éri el a 3 M Ft-ot, akkor az I-III. negyedévben negyedévenként – a negyedéveket követő hó 20-áig – kell a várható éves nyereségadó összegének 25 %-át befizetni.
- ha a várható éves vállalkozási nyereségadó összege meghaladja a 3 M Ft-ot, akkor a várható éves vállalkozási nyereségadó egyhuszonnegyed részét kell havonta a tárgyév december 28-áig – minden hó 10-ig és 28-ig – befizetni.

Mindkét esetben a sportegyesületnek ki kell számítani – december hónapban – a tárgyévi várható vállalkozási nyereségadót és az addig befizetett nyereségadó előleget – a tárgyév december 28-áig – a várható éves vállalkozási nyereségadó összegére ki kell egészítenie.

Ha a sportegyesület a nyereségadó előleget úgy egészítette ki, hogy a befizetett adóelőleg összege nem éri el az éves adó 90 %-át, akkor a befizetett adóelőleg és az éves adókötelezettség 90 %-a közötti különbözet után 10 % különbözeti pótlékot kell fizetnie.

Az év folyamán befizetett adóelőlegek és az éves bevallásban szereplő adó különbözetét legkésőbb az éves bevallás benyújtására előírt időpontig – a tárgyévet követő év április 20-ig – kell befizetni, illetve a túlfizetést ettől az időponttól lehet visszaigényelni.

Ezen tájékoztatónkkal figyelmükbe kívánjuk ajánlani oktatási szolgálatunk őszi és téli rendezvényeit.

ADÓTANÁCSADÓ TANFOLYAM

Védnök: dr. Kupa Mihály

Tematika:

1. nap:	Adójogi alapfogalmak	dr. Sík Ferenc	egyetemi tanár
	A módosított SZJA tv.	Gyömrei Gábor	PM ov.
2. nap:	A módosított ÁFA tv.	dr. Gubuznai Judit	PM ov.
	A vállalkozási nyereségadó	dr. Sugár Dezső	PM főov.
3. nap:	Az egyéni vállalkozók adózása	Csáki Ferenc	PM ov.
	Könyvvezetési ismeretek I.	dr. Cságola Ferenc	ny. APEH ov.
4. nap:	Könyvvezetési ismeretek II.	Czipszer Károlyné	APEH ov.-h.
	Lakossági adók és illetékek	dr. Hadi László	PM ov.
5. nap:	Adóigazgaztás, adóeljárás	dr. Radovics Attila	Adóelszámolási iroda igazgatója

Novemberben induló tanfolyamainkon már az 1990-től hatályos változásokat is ismertetjük.
A konzultációkat hagyományosan a Pénzügyminisztérium és az APEH legjobb szakértői tartják.

BEFEKTETÉSI SZEMINÁRIUM

Tematika:

1. nap:	Tőkebefektetés Magyarországon, vegyesvállalat alakítás	dr. Riedl Péter	MHB elnöki tanácsadó

	A társasági törvény	dr. Wellmann György	Legfelsőbb Bíróság bírája
2. nap:	A korlátolt felelősségű társaság	dr. Tőkés Géza	
	A társaságok adózása	László Csaba	PM ov.-h.
	Bérezés és foglalkoztatás	dr. Rózsa József	ÁBMH főov.
3. nap:	Kereskedelmi szabályozás	dr. Martonyi János	kormánybiztos
	Vámszabályozás	Szabó Béla	VPOP parancsnok-h.

A szeminárium elsősorban azoknak a szakembereknek és vezetőknek nyújt tájékoztatást a magyarországi tőkebefektetés lehetőségeiről és szabályairól, akik külföldi partnereiket kívánják tájékoztatni ezekről a kérdésekről.

SZEMINÁRIUM AZ ÁTALAKULÁSI TÖRVÉNYRŐL

Védnök: Pulai Miklós miniszterhelyettes

Tematika:

1. nap:	Bevezető előadás	Pulai Miklós	
	Vállalatok átalakulása	dr. Komáromi Gábor	IM főov.
	Szövetkezetek átalakulása	dr. Sinkó Ágnes	IM főov.-h.
2. nap:	Az állami vagyonkezelés és az átalakulással kapcsolatos vagyonértékelés koncepciójogi keretei	dr. Gubuznai Judit	PM ov.
	Vagyonértékelés elvi és módszertani kérdései. Vagyonmérleg	dr. Nagy János	PM főov.
3. nap:	Fakultatív konzultáció	dr. Wellmann György	LFB bírája

Ezt a szemináriumot a valamely társasági formává átalakulni kívánó gazdálkodó szervezetek vezetőinek, gazdasági szakembereinek és jogi képviselőinek ajánljuk.

Az átalakulási törvényről szóló szemináriumok előadói által írott, bővített anyagát (a törvényszöveggel és ennek részletes magyarázatával együtt) - vállalva a kiadvány háromévés karbantartását is - könyv formájában is megjelentetjük.

A kiadvány címe: ÁTALAKULÁS LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE
A kiadvány ára: 980 Ft.

Felsorolt tanfolyamainkkal és kiadványunkkal kapcsolatos információkat és jelentkezési lapokat az

MENTOR ügyfélszolgálati irodájától lehet igényelni.

VIII. Egyesületi vállakozási lehetőségek

Az egyesülési jog szabályainak újraforgalmazásával új lehetőségek nyíltak a társadalmi szervezetek – így a sportegyesületek és sportági szakszövetségek előtt is, hogy pénzügyi alapjaikat gazdasági-vállalkozási tevékenységből származó bevételekkel szilárdítsák meg. A kötetlenebb egyesületi gazdálkodás egyúttal – kedvező irányban – megoldotta azt a korábbi, inkább elméleti jellegű problémát is, hogy a kultúrális-, tudományos-, illetve sport célokra létrehozott egyesületek egyáltalán végezhetnek-e gazdasági vállalkozási tevékenységet, s ha igen, milyen keretek között. E változások folytán saját, és immár egyértelműen törvényes vállalkozási tevékenységgel a sportegyesületek, de az önállósuló sportági szakszövetségek is pótolhatják az állami tehervállalás csökkenésével jelentkező forráshiányt.

A sportegyesületi gazdasági–vállalkozási tevékenység hagyományos, és újabb formái (belső vállalkozó egység, illetve az inkább csak elvi lehetőségként jelentkező vállalatalapítás) mellett széles lehetőség nyílt a vállalkozási szabadság kiteljesedésével, ugyanis zöld utat kaptak a speciális társas vállalkozások, melyeknek alapvető szabályait a gazdasági társaságokról szóló 1988.évi VI. törvény tartalmazza.

A korábbi időszakban ismert és közkedvelt társulási formák újbóli felélesztése természetesen jelentős gondokat is eredményez, hiszen a gyakorlati tapasztalatok az idő múlásával többnyire kikoptak az emlékezetből, így a piacgazdaságra épülő társulási jog alapvető szabályait jószerivel újra kell tanulnunk. A következőkben bemutatjuk az egyes – a sportegyesületek gazdálkodása szempontjából lényegesebbnek tekinthető – társas vállalkozási formák alapvető sajátosságait, ezt követően pedig a hagyományos formákra vonatkozó legfontosabb tudnivalókat ismertetjük.

A társasági törvény alapján a következő társulási formák hozhatók létre;

a) közkereseti és betéti társaság

b) egyesülés (minthogy ennek jelentősége az egyesületi vállalkozás szempontjából elhanyagolható, ezt nem tárgyaljuk),

c) közös vállalat,

d) korlátolt felelősségű társaság

e) részvénytársaság.

E társulási formák alapvető előnye a sportegyesületek számára, hogy viszonylag kisméretű tőkebefektetéssel és – többnyire – viszonylag csekély mértékű kockázatvállalással érhető el nyereség. Az egyes formáknak az általános szabályokon (a résztvevő felek, a cégbejegyzés, az általános működési elvek) kívül természetszerűleg megvannak azok az egyedi vonásai, amelyek a többitől megkülönböztetik, s egyúttal alkalmazásuk előnyeit-hátrányait is meghatározzák. Íly módon az egyesület rendelkezésre álló, befektethető pénzeszközök, illetve az elhatározott tevékenység alapján lehet arról dönteni, melyik vállalkozási forma nyújtja adott helyzetben a legelőnyösebb lehetőségeket.

A valamennyi formára érvényes szabályok közül itt csupán azokra térünk ki, amelyek ismerete a vállalkozási formák elhatározásánál döntő fontosságú.

A társulási formák közül önálló jogi személyiséggel rendelkezik (és ennélfogva az alapító vagyoni felelőssége korlátozott) a közös vállalat, a korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság. A közkereseti társaság és a betéti társaság jogi személyiség nélküli vállalkozási forma, ami azonban nem jelenti azt, hogy e társulások ne vállalhatnának saját cégnevük alatt kötelezettségeket, s szerezhetnének jogokat.

Gazdasági társaságot általában jogi személyek vagy ezek társaságai hozhatnak létre, bizonyos kivételek mellett azonban e társaságokban magánszemélyek is tagként működhetnek közre, vagy akár kizárólagos részvétellel is létrehozhatják őket. Általuk tehát a sportegyesület egyfelől új alapokra helyezheti az őt támogató szervekkel fennálló gazdasági kapcsolatait – felhasználva az egyesület hírnevét, mint potenciális reklámhordozót –, másfelől pedig új lehetőségeket nyitnak a sportolók érdekeltségének fokozására, adott esetben foglalkoztatásuk megoldására (bevonva őket különböző társulási formákba, vagy a létrehozott társulásban foglalkoztatva őket).

A társaság vagyona a tagok által rendelkezésre bocsátott pénzbeli és nem pénzbeli betétekből tevődik össze (és a kft, rt illetőleg a betéti társaság kültagja esetén a kockázatvállalás is csak e betét elvesztését foglalja magában). A pénzbeli betétek összegét a törvény némelykor kötelező minimális összegben előírja (pl. a kft esetében), máskor kötelező összeg nincs meghatározva. Általános szabályként kimondható, hogy a társaság induláskori vagyonának a működési feltételek biztosításához elegendőnek kell lennie. Nem pénzbeli hozzájárulásként figyelembe vehető bármely vagyoni értékkel rendelkező forgalomképes dolog, szellemi alkotás, vagyoni értékű jog (pl.ingatlan, sporteszköz, felszerelés, helyiség rendelkezésre bocsátása, de elképzelhető pl. a sportegyesület reklámhordozói értéke is).

Speciális szabályok vonatkoznak a külföldi részvétellel működő vállalkozási formákra. A sport kiterjedt külföldi vonatkozásait tekintve ezek szerepe sem elhanyagolható.

Külföldi magánszemély magyarországi székhelyű társaság tagja abban az esetben lehet, ha hazai joga szerint céggel rendelkezik, vagy a megfelelő vállalati (gazdasági) nyilvántartásba bejegyezték (Nem vonatkozik ez a korlátozás a részvénytársaságban való részvételre). Amennyiben a társaság vagyonában a külföldi részesedés az 50 %-ot meghaladja, a társaság létrehozásához a pénzügyminiszter és a kereskedelmi miniszter együttes engedélye szükséges (ez egyúttal a devizahatósági engedélyt is magában foglalja). Ha a külföldi tőkerész az 50 %-ot nem haladja meg, a társaság létrehozásához devizahatósági engedély nem szükséges.

A külföldi tőkebefektetés biztonságát szolgálja, hogy a társaság nyereségéből a külföldit megillető rész, illetve a befektetett tőke a befektetés pénznemében mindenkor kivehető.

Valamennyi társulási forma (a részvénytársaság kivételével) társasági szerződés megkötésével jön létre (a részvénytársaság alapdokumentuma az alapszabály), melyet a társaság alapító tagjai írnak alá. A társasági szerződést ügyvéd, vagy jogtanácsos által ellenjegyzett okiratba kell foglalni.

A társasági szerződésben a felek a társaság működésének lényeges körülményeit általában szabadon állapíthatják meg, mindenkor rendelkezni kell azonban a következőkről:

- a társaság neve és székhelye
- a tagok neve (cége) és lakcíme (székhelye)
- a társaság tevékenységi köre
- a társasági vagyon mértéke, rendelkezésre bocsátásának módja és ideje,
- az egyes társasági formáknál előírt speciális elemek.

Valamennyi társulási formánál kötelezően előírt feltétel a cégbírósági bejegyzés, melyet a társaság megalakításától számított 30 napon belül kell kérni. A bejegyzést – a cégbírósági szabályokban előírt rendben – a megyei, fővárosi bíróság mellett működő cégbíróság végzi. A bejegyzés iránti kérelemben fel kell tüntetni a társaságra vonatkozó mindazon adatokat (a társaság, valamint a tagok neve, székhelye, a társaság alapító vagyona, tevékenységi köre, a társulás formája stb.). A kérelemhez mellékelni kell a társasági szerződést, a cégjegyzésre jogosult személyeknek a cégjegyzés módjára vonatkozó – közjegyző által hitelesített – nyilatkozatát, az ún. aláírási címpéldányt. A társaság működésében időközben bekövetkezett lényeges változásokat a későbbiekben ugyancsak be kell jelenteni a cégbíróságnak.

1. Közkereseti és betéti társaság

A gazdasági társaságok között sajátos helyet foglal el a közkereseti és a betéti társaság. E formák jellemző ismérve, hogy jogi személyiséggel nem rendelkeznek, de a cégjegyzékbe be kell jegyeztetni őket, s a közös név alatt jogokat szerezhetnek és kötelezettségeket vállalhatnak.

A tagok felelőssége korlátlan és egyetemleges (kivéve a betéti társaság kültagját), a természetes személy tagok esetében pedig közreműködési kötelezettség áll fenn. A társaságoknak a tagoktól elkülönült szervezete nincs.

A közkereseti társaságnak két alfaja van; a csak természetes személyekből álló gazdasági munkaközösség és a jogi személy felelősségvállalásával működő gazdasági munkaközösség.

E két társasági forma az egyszerűbb kisvállalkozási formák közé tartozik, éppen ezért többnyire a kisebb sportegyesületek vagy azok szakosztályainak, illetve tagjainak egyszerűbb, kisvolumenű és viszonylag kockázatmentes vállalkozási tevékenységeihez javasolható. A kisebb sportegyesületek gyakran kerülhetnek ugyanis olyan helyzetbe, hogy egy-két élvonalbeli sportolójuk egzisztenciális biztonságát, a sportolást is lehetővé tevő foglalkoztatását nehezen tudják megoldani. A jogi személy (jelen esetben az egyesület) felelősségvállalásával működő gmk. létrehozásával ez a probléma megoldható. A sportolók a társaság működésében akár tagként, akár alkalmazottként részt vállalhatnak (a személyes közreműködési kötelezettség nem jelent közvetlen termelési kötelezettséget, lehet akár menedzseri, képviselői stb. tevékenység is).

A jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok másik fajtájaként említett betéti társaság tagjainak felelőssége eltérő: az ún. beltagok felelőssége a társaság tartozásaiért korlátlan, míg a kültagok csak a betétjük erejéig kötelesek helytállásra. Betéti társaság legalább egy beltag és egy kültag közreműködésével hozható létre. E társasági forma lehetőséget nyújt a sportszervezetek számára, hogy akár tagjaikkal, akár más jogi vagy természetes személyekkel olyan vállalkozásba kezdjenek, mely alacsony tőkebefektetéssel, korlátozott felelősség mellett megfelelő eredményt biztosíthat.

2. A közös vállalat

A közös vállalat már a régebbi társulási jogban is ismert, éppen ezért viszonylag gyakran alkalmazott társulási forma. A közös vállalat "jogi személyek által alapított olyan gazdasági társaság, amely a tagjai által rendelkezésre bocsátott alaptőkével és egyéb vagyonával felel kötelezettségeiért". A közös vállalat a tagtól elkülönülten, saját neve alatt szerez jogokat és vállal kötelezettségeket.

Mint az egyesületi vállalat esetében – a közös vállalatnál is az a legalapvetőbb probléma, hogy viszonylag jelentős, mobilizálható tőkét feltételez. Előnye, hogy a jogszabály kötelező vagyoni hozzájárulást nem állapít meg, hanem azt a tagokra bízza. Elvként a jogszabály leszögezi, hogy a nyereség és veszteség a tagok vagyoni hozzájárulásának arányában oszlik meg (ettől azonban a felek eltérően is rendelkezhetnek). A vagyoni hozzájárulástól, mint kiindulási alaptól való eltérés lehetősége előnyt jelenthet a sportszervezet számára, mivel a sportegyesületet támogató gazdálkodó szervezettel létrehozott társaság esetében mód nyílik a sportegyesület támogatására oly módon is, hogy a befektetett tőkénél magasabb arányban részesedik a társaság nyereségéből.

3. A korlátolt felelősségű társaság

A kft. – mely viszonylag egyszerű működési rendjénél, s a felelősségvállalásnak a befektetett tőkéhez viszonyított korlátozásánál (éppen ezért maga a neve is) fogva a leginkább ajánlható, s többnyire a legelterjedtebb forma is – vegyes jellegű gazdasági társaság: ötvöződnek benne a közkereseti társaság személyes vonásai a részvénytársaság anonimitásával. A törvény nem határozza meg a kft tagjainak felső létszámhatárát – mely valahol a közkereseti társaság között helyezkedik el – a gyakorlati tapasztalatok szerint az optimális felső határ a 30 fő körül található.

A kft önálló jogi személyiséggel rendelkező olyan társasági forma, amelynek alaptőkéje (az ún. törzstőke) a tagok által rendelkezésre bocsátott betétekből (törzsbetét) áll. A kft törzstőkéje 1 millió forintnál kevesebb, míg az egyes törzsbetétek százezer forintnál alacsonyabb összegűek nem lehetnek. Speciális sajátosság a kft esetében, hogy kivételesen egy tag is létrehozhatja (ún. egyszemélyes kft); ennek lényeges előnye, hogy az íly módon létrehozott társaság esetében az alapító személy vállalkozói felelősségének korlátozásával kockázatmentesebb gazdasági vállalkozásba kezdhet.

A kft, mint társulási forma lényeges gazdasági jelentősége abban rejlik, hogy az egyes, viszonylag alacsonyabb mértékű tőkerészek egyesítésével tőkeerős, éppen ezért nagyobb nyereséggel kecsegtető vállalkozás hozható létre, a társaság tagjai ré-

széről – még magánszemély esetében – sem szükséges a személyes közreműködés.

A sportegyesület a társulási formával vonhatja leginkább érdekeltségi körébe saját sportolóit.

A társaság működésével összefüggő leglényegesebb döntéseket a tagok összességéből álló taggyűlés hozza meg. A taggyűlésen a szavazati jog az egyes tőkerészek arányában oszlik meg, s a tagok a társaság nyereségéből is rendszerint a bevitt tőke arányában osztoznak.

4. A részvénytársaság

A részvénytársaság előre meghatározott összegű és mértékű részvényekből álló alaptőkével alakuló gazdasági társaság, amelyben a tag (részvényes) felelőssége a társasággal szemben a részvény névértékének vagy kibocsátási értékének szolgáltatására terjed ki. A részvénytársaság kötelezettségeiért tehát a részvényes nem felel. A részvénytársaság személytelen, a részvények bemutatóra vagy névreszólóak lehetnek. (Ezzel a befektetett tőke gyors mozgásának lehetősége biztosított).

A részvénytársaság összetett felépítésű szervezet, sok részvényes nagyösszegű tőkét fog össze. A részvénytársaság alaptőkéje nem lehet kevesebb tízmillió forintnál.

A fenti tényekből megállapítható, hogy a részvénytársaság jelentősége a sportegyesület gazdasági vállalkozása szempontjából másodrangú, hiszen a szűk tőkebefektetési lehetőségek mellett jelentős eredményt nem hozhat. Lehetőséget teremthet azonban – jó érzékkel kiválasztott befektetés mellett – a viszonylag alacsonyabb összegű mobilizálható tőke hasznos forgatására.

5. Egyesületi vállalat

Az egyesülési jogra vonatkozó új jogi szabályozás változatlanul lehetővé teszi az egyesület számára, hogy saját, önálló, a szervezetétől elkülönült vállalatot hozzon létre, melynek – a költségvetéssel szemben fennálló kötelezettségek teljesítése után fennmaradó – nyereségéből részesedik.

Egyesületi vállalat létrehozásához a pénzügyminiszter előzetes egyetértése, valamint az szükséges, hogy a vállalat létesítését az egyesület alapszabálya megengedje.

Az egyesületi vállalkozási tevékenység szempontjából a vállalat alapításának elhanyagolható a jelentősége, az alábbi okok miatt:

- a vállalatot olyan mértékű induló vagyonnal kell ellátni, amely biztosítja a tevékenység maradéktalan ellátását. Íly módon jelentős tőkebefektetést tesz szükségessé, s mint önálló vállalkozási forma, a befektetett tőke elvesztésének nagyobb kockázatát hordozza magában;
- a vállalat kötelezettségeiért az alapító egyesület kezesként felel, ami megint csak azt jelenti, hogy az egyesület a befektetett tőke elvesztésén túl a várható nyereséggel sok esetben arányban nem álló anyagi kockázatot vállal.

Egyesületi vállalat létrehozására tehát – még viszonylag egyszerű vállalat esetében is – csak olyan sportegyesületeknek érdemes vállalkozniuk, amelyek stabil gazdasági háttérrel, jelentős tőketartalékkal rendelkeznek.

6. Belső vállalkozási egység működtetése

Amint azt a bevezetőben említettük, az egyesületi gazdasági-vállalkozási tevékenység kezdeti, s ma is leginkább alkalmazott formáját jelentik a belső vállalkozási egységek. A nyereségadózás korábbi – az egyesületek számára lényeges kedvezményeket nyújtó rendszerében gyakorta előforduló eset volt, hogy az egyesülettel szimpatizáló kisvállalkozók, kisiparosok a kedvezményes adózás lehetőségeit kihasználva a sportegyesület, mint fedőszerv alatt fejtették ki tevékenységüket, s az egyesület működését az adómegtakarításból jelentkező többletnyereség megosztásával támogatták. Az adórendszer módosulásával e kedvezmény többnyire eltűnt, változatlanul azt mondhatjuk azonban, hogy ez az egyszerű, jelentősebb tőkeigényt nem támasztó, viszonylag kockázatmentes vállalkozási forma továbbra is jelentős szerepet tölthet be a sportegyesületek életében.

A belső vállalkozó egység működése esetén is alapfeltétel, hogy az egyesület alapszabálya azt lehetővé tegye, egyszersmind az egyesület rendelkezzék a tevékenység folytatásához szükséges hatósági engedéllyel. (Ez utóbbinak feltétele természetszerűleg, hogy a vállalkozó egységben foglalkoztatott személyek a megfelelő szakismerettel rendelkeznek.)

IX. A sportegyesületek és a gazdálkodó szervezetek kapcsolata

A sport működési alapját jelentő sportlétesítmények 70 %-a tanácsi, 30 %-a gazdálkodó szervi tulajdonban van. Ez tehát azt jelenti, hogy a sportegyesületek használói, illetve kezelői e létesítményeknek.

1.

A tulajdonviszonyok kialakult formája jelentősen meghatározta úgy az elmúlt évek, mint a mai finanszírozási rendszert. A létesítménnyel rendelkező gazdálkodó szervezetek a rájuk épülő sportegyesületek bázisszerveivé váltak. A bázisszervek a különböző jogszabályi kötöttségektől függően hol nyíltan, hol burkoltan finanszírozták a létesítmények fejlesztését, karbantartását, üzemeltetését, gazdasági helyzetüktől függően hozzájárultak a sport működéséhez.

2.

Jogszabályi kötöttségek miatt 1987-ig, – a létesítmény fenntartáson kívül – csak igen "kemény pénzből" – a jóléti és kulturális alapból – finanszírozhatták a gazdálkodó szervezetek a sporttevékenységet. Ezért jelentősen megnőtt a sport burkolt támogatása. A közgazdasági környezetben bekövetkezett változások a gazdálkodó szervezetek figyelmét egyre inkább a nyereség növelésére irányították, amelyeknek természetes következményeként egyre erősebben felszínre került a sport és az azt finanszírozók közötti érdekellentét. Az érdekellentétet tehát nemcsak a képződött források felhasználásában való kötöttség, hanem a jogszabályi kötöttségek is fokozták.

3.

A felszínre került és már tovább fel nem vállalható feszültségek oldását szolgálta az 1987-ben jóváhagyott és 1988. január 1-jétől bevezetésre került új finanszírozási rendszer. Ennek lényege, hogy lehetővé tette a sportcélú támogatások felvállalását, meghatározott szintig – 1987-ig bázisszint – költségként való elszámolását. E jelentős lépés az érdekellentétet nem szüntette meg, de nagymértékben csökkentette.

A vállalkozási nyereségadóról szóló 1988. évi IX. törvény megszüntette a korábbi alacsonyabb szintű jogszabályokon alapuló széttagolt nyereségadózási, illetve jövedelemadózási renszert. Ez többek között azt is jelenti, hogy megszűnt a jóléti- és kultúrális alapképzésre vonatkozó szabályozás, illetve az ilyen célra fordított források adóztatása. Ez azt jelenti, hogy hatályon kívül helyezték a 95/1987.(XII.31.) PM sz. rendeletet, és ezzel egyidejűleg megszűnt az adómentes támogatás korlátja. Változott a sportcélú ráfordítások, támogatások, elszámolások rendje a gazdálkodó szervezeteknél. A változás értelmében élesen elkülönül a sportcélú ráfordítás a sportcélú támogatástól.

Ráfordítás: a termékre (termékegységre) közvetlenül el nem számolható, fel nem osztott költségek, valamint az eredményt csökkentő különféle ráfordítások együttes összege.

Támogatás: az adóalany döntése szerinti egyéb célra fordított összeg, amelyet az adóalanynak az adózott eredménye terhére kell elszámolnia illetve kifizetnie.

4.

Ahhoz, hogy eldönthessük, hogy milyen sportcélú ráfordítások milyen módon számolhatók el a gazdálkodó szervezetek költségei között, beszélnünk kell arról, hogy a vállalkozó viszonya milyen a finanszírozott sportegyesülettel. Tulajdonosként vesz részt a ráfordított finanszírozásban, vagy sem. Különbség van ugyanis a tekintetben, hogy a vállalkozó tulajdonosa-e a sportlétesítményeknek, vagy sem. Az elszámolásra vonatkozó előirányzatot az 52/1988.(XII.24.) PM rendelet (könyvvitel rendjéről) tartalmazza.

4.1 A tulajdonviszonytól független sporttal kapcsolatos ráfordítások:

- hirdetési díjak és reklámköltségek
- a vállalkozó által (a jogi személyként jogi személynek) fizetett tagsági díjak
- a sportmunkatársak bére és társadalombiztosítási járuléka címen a sportegyesületnek átutalt összegek
- egyéb sportcélú támogatások
- sportlétesítmény fejlesztés, beruházás
- közérdekű kötelezettségvállalás

4.2 A tulajdonviszonytól nem független sporttal kapcsolatos ráfordítások:

- sportlétesítmények üzemeltetési költségei
- sportlétesítmények állóeszközfenntartási költségei
- sportlétesítmények értékcsökkenési leírásának összege

4.3 A tulajdonviszonytól független, sporttal kapcsolatos ráfordítások elszámolási rendje: (vállalkozónál)

- A hirdetési és reklám költségeket a központi irányítás költségei (66-67) számlaosztályban kell elszámolni.
- Az olyan egyéb támogatás, amelyet a vállalkozó meghatározott céllal, vagy cél nélkül, számla adási kötelezettség nélkül bocsájt a sportegyesület rendelkezésére, csak az adózott eredmény terhére számolható el, az adóalany döntése szerinti egyéb célra fordított összeg jogcímén.

(Ez lehet a sporteseményre való felkészüléshez, rendszerhez, a működés egyéb területeihez való hozzájárulás.)

- Közérdekű kötelezettségvállalásra és alapítványra fordított összeg.
  Az e célra fordított összeget az adózott eredmény terhére kell elszámolni, úgy, hogy az adó megállapításánál adóalap csökkentő tételként kell figyelembe venni. Ez azt jelenti, hogy a vállalkozónak csak adózott eredménye képződött, mint a felajánlás összege. A felajánlás összegét adó nem terheli, de a felhasználható eredményt csökkenti.

4.4 A tulajdoni viszonytól függő, sporttal kapcsolatos ráfordítások elszámolásának rendje: (vállalkozónál)

4.4.1 Ha a vállalkozó a tulajdonos:

A sportlétesítmények üzemeltetési költségei, a sportlétesítmények állóeszközfenntartási költsége, sportlétesítmények értékcsökkenési leírásának összege minden kötöttség nélkül elszámolható a (65) alaptevékenységen kívüli tevékenység általános költségei között.

A sportlétesítmények értékcsökkenési leírásainak összegét természetesen csak azok a vállalkozók számolhatják el, akik rendelkeznek sportlétesítménnyel. Az elszámolás az alaptevékenységen kívüli tevékenység általános költségei számlán (65) történik.

4.4.2 Ha a vállalkozó nem tulajdonos:

Ebben az esetben a sportlétesítmények üzemeltetési és a fenntartáshoz való hozzájárulási összege a vállalkozónál csak abban az esetben számolható el a költségek között, amennyiben a vállalkozó szerződésben rögzítetten vállalta a leszámlázott költségek megtérítését, illetve kifizetését.

- Az elszámolás a (685) szociális és kultúrális költségek számlán történik, mint a más vállalkozó által számlázott szociális, kultúrális és sporttevékenységgel kapcsolatos költség. Előfordulhat olyan eset is, amikor a vállalkozó más vállalkozóval, vagy vállalkozókkal közös beruházásként hozott létre sportlétesítményt. A közös beruházásként létrehozott sportlétesítmény esetében a beruházáshoz való hozzájárulás arányában az üzemeltetés költségét a (85) szociális és kultúrális költségek számlán kell elszámolni, mint közös beruházásként létrehozott állóeszközök (szociális, kulturális, sportintézmények) működéséhez való hozzájárulást.
- A sportlétesítmények fejlesztési költségei kizárólag a (42) felhalmozott vagyon terhére számolhatók el (ez a legdrágább forrás).
- Az üzemeltetéssel, működéssel kapcsolatos költségek:
  - a sportlétesítmények alkalmazottainak, személyzetének munkabére, és annak társadalombiztosítási járuléka,

- az üzemeltetéshez szükséges tüzelő, hajtó és kenőanyagok, távhő, gőz, gáz, villamosenergia, forrasztószerek, mosószerek beszerzési értéke, az itt használt fogyóeszközök elhasználódási költsége, ideértve a saját előállítású késztermékek forgalmi értékét is,
- a takarítás, a mosás, a tisztítás, a fogyóeszközök javításának számlázott összege. (Közvetlenül igénybevett belső szolgáltatásoknál azok forgalmi értéke.)
- Az üzemeltetés egyéb költségei (pl. porta, telex, telefon stb),
- sportlétesítmények fenntartási költségei,
- munkaidő-kedvezmények bére és közterhei,
- sportcélú személy- és sporteszközszállítás költsége,
- sportléttesítmények bérleti díja.

5.

Az eddig elmondottakból láthatjuk, hogy a vállalkozói szféra a sport szinte minden fázisában jelen van, így a létesítmény fejlesztésben, -fenntartásban, -üzemeltetésben; mint a sport egyéb működési feltételeinek biztosításában. Ezért igen fontos, hogy a vállalkozó és a sportegyesület közötti kapcsolat, illetve a vállalkozó adott sportegyesületben való jelenléte és annak mértéke, formája időben és meghatározott módon biztosított legyen.

Ez a következőket jelenti:

5.1

Ahhoz, hogy a sportegyesület biztonságos módon tudja tervezni feladatait, az azokhoz szükséges forrásokat időben számba tudja venni, már a vállalkozó tervkészítésének időpontjában ismernie kell a ráfordításokat, a vállalkozó finanszírozásának ütemét és feltételeit.

5.2

A vállalkozó által finanszírozott feladatokat célszerű szerződésben rögzíteni, akkor is, ha ezt a számviteli előírások nem követelik meg.(Pl. saját tulajdonú létesítmény esetén.)

Természetesen a keretszerződésben vállalt kötelezettségeken túlmenően – a gazdasági helyzet függvényében – év közben is nyújthat támogatást a vállalkozó. Ehhez a folyamatos kapcsolattartás elengedhetetlen.

6.

Az eddigiekben a vállalkozó oldaláról közelítettük a sportcélú ráfordítások keze-lését, azért, hogy hozzásegítsük a sportszakembereket a vállalkozókkal való kapcsolattartásban a könnyebb eligazodáshoz.

7.

A sportegyesület vonatkozásában a vállalkozói szféra megjelenési formái:

- **Bázisszerv**: az a vállalkozó, aki tulajdonosa a sportlétesítménynek, finanszírozza a sportlétesítmény üzemeltetését, hozzájárul a működés egyéb költségeihez.

- **Jogi tag**: az a vállalkozó, aki a sportegyesületi alapszabályban meghatározott módon vállal kötelezettséget.

- **Szponzor**: az a vállakozó,aki egy-egy esemény, vagy szakosztály finanszírozását, illetve támogatását vállalja. Ez történhet szerződéses alapon a költségek terhére, vagy támogatás formájában az adózott eredmény terhére.

- **Támogató**: az a vállalkozó, aki szerződéses alapon, vagy attól függetlenül hozzájárul a sportlétesitmények üzemeltetésehez, a működés költségeihez, illetve közérdekű kötelezettségvállalást tesz a sport fejlesztése-, kiemelt céljainak finanszírozása érdekében.

- **Vállalkozó**: aki üzleti céllal reklám és hirdetési tevékenységre köt szerződést.

8.

A társadalmi szervezetek gazdálkodására vonatkozó szabályozás lehetővé teszi, hogy a vállalkozó betekintést nyerjen a sportegyesület gazdálkodásába, megvizsgálja, hogy az általa e céllal nyújtott (szerződésben rögzített) támogatások megfelelően kerültek-e felhasználásra. Ha a vizsgálat során úgy ítéli meg, hogy a sportegyesület nem megfelelően gazdálkodott a nyújtott eszközökkel, úgy támogatását megvonhatja. Ez is alátámasztja azt, hogy mennyire fontos a folyamatos kapcsolattartás.

9.

Összegezve megállapíthatjuk, hogy a sport anyagi- és tárgyi feltételeinek biztosításában meghatározó a gazdálkodói szféra.

A gazdálkodói szféra támogatásának vállalkozói adórendszeren belüli kezelését, elszámolhatóságát, tehát nem az határozza meg, hogy az adott szervezet kapcsolódása milyen a sporthoz, hanem az, hogy pénzeszközeit milyen formában bocsátja a sport rendelkezésére.

A sportba áramló pénzek szabad útja természetesen nem jelenti azt, hogy a pénzek korlátlanul áramlanak is a sportba.

10.

A társadalmi-gazdasági fejlődésünk jelenlegi szakaszát számos, a korábbi időszaktól – nemcsak formailag, hanem tartalmilag is – eltérő vonás, cél jellemzi. E vo-nás egyik lefontossabbika, hogy megváltozott az értékrend.

A társadalom jelenlegi – és minden bizonnyal hosszabb távon érvényes – új értékrendjében a sport nem szerepel a kiemelt célok között, jóllehet tisztázott a sport "haszna" a munkaerő újratermelésében.

Egyre bizonytalanabbá válik a sportegyesületek helyzete a vállalati szférával szemben támasztott gazdasági követelmények szigorodása mellett. A saját tulajdonú sportlétesítmények, vállalati fenntartásán túli, a jórészt karitatív jelleggel folyósított vállalati támogatások fokozatosan csökkennek. Ennek következtében nemcsak az adott egyesület, vagy sportág léte kerül veszélybe, hanem kárba vész a többéves szakmai munka eredménye, lehetetlenülnek olyan sportolók is, akik kiemelkedő teljesítményekre képesek.

További feszültségek forrása lehet, hogy a gazdasági szféra területenkénti jövedelemtermelő képessége és a sport regionális eloszlásának összefüggése között nincs meg az összhang (pl. gazdaságilag elmaradott területek).

11.

A sportfinanszírozás jelenlegi rendszere nem képes feloldani a sport és a gazdaság közötti érdekellentétet.

A sport alapvetően továbbra is függőben marad a gazdaságtól.

Az üzleti alapon működő sport reális alapjai ma még nincsenek meg. Annak ellenére, hogy az l987-ben bevezetett új finanszirozási rendszer céljának alapvetően megfelelt, mára már látnunk kell, hogy módosításra szorul.

A változási igényt nemcsak a népgazdaságban lévő feszültségek, hanem a reformfolyamatokhoz való igazodás is megkívánja.

X. A sportegyesületekre vonatkozó hatályos jogszabályok

A 8/1976. (OTSH. K. 5.) sz. utasítás a sportszakembereket képző és továbbképző tanfolyamokkal összefüggő költségviselési és díjazási kérdésekről (x)

A testnevelés és sport irányításáról szóló 1973. évi 9. sz. törvényerejű rendelet 2.§ c) pontjában meghatározott feldatkörben (x1) – a pénzügyminiszterrel, a munkaügyi miniszterrel és a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnökével egyetértésben – az alábbiakat rendelem el:

Általános rendelkezések

1. Az utasítás hatálya kiterjed – a 2. pontban foglalt kivétellel – minden tanfolyami oktatás keretei között folyó sportszakember-képzésre és továbbképzésre.

2. (x2)

3. Sportszakember-képző és továbbképző tanfolyamnak minősül a sportedzők, a sportszervezők, a játékvezetők, a versenybírók, a túravezetők, a sportgyúrók és az úszómesterek képzését és továbbképzését végző tanfolyam, továbbá minden olyan tanfolyam, amelyet annak szervezéséről szóló rendelkezés annak minősít (egyéb sportszakember-képző tanfolyam).

A tanfolyam költségviselési és hozzájárulási rendje

4. Sportszakemberképző és továbbképző tanfolyam szervezése önköltséges, részben önköltséges vagy térítésmentes alapon történik:

a) önköltséges alapon kell szervezni a sportedzők, az úszómesterek, és sportgyúrók képzését és továbbképzését végző tanfolyamokat;

b) (x3) részben önköltséges alapon kell szervezni a középfokú sportszervezők, a játékvezetők, a versenybírók képzését és továbbképzését végző tanfolyamokat, továbbá minden sportszakemberképző bentlakásos tanfolyamot;

c) térítésmentes alapon szervezhető az alapfokú sportszervező, továbbá minden egyéb – az a) és b) bekezdésben nem említett – sportszakemberképző és továbbképző tanfolyam. A tanfolyam összes költsége ez esetben a szervezőt terheli.

5. A tanfolyami költségek összegét a tanfolyamonként készítendő előkalkulációval kell megállapítani. Ennek elkészítésénél

a) a közvetlen elszámolható anyagköltségeket, személyi és egyéb költségeket;

b) az előre nem látható közvetett kiadások fedezetére a közvetlenül elszámolható anyagköltségek és személyi költségek 15 %-át kell figyelembe venni.

c) egyéb költségként bérlet helyiségekben folyó oktatás esetén felmerülő bérleti díj vagy használatra átengedett helyiségekben folyó oktatás esetében a költségtérítési díjak, továbbá sportpálya- és sportszerhasználati díjak, az oktatók, tanfolyamvezetők utazási és szállásköltsége, a résztvevők helyi utazási költsége számolható el.

7. Az egy résztvevőre jutó tanfolyami költséget az előkalkulációval megállapított költségek összegének és a tanfolyam tervezett létszámának figyelembevételével kell meghatározni.

8. Az önkölséges alapon szervezett tanfolyamon résztvevő hallgató az egy résztvevőre jutó teljes tanfolyami költséget (7. pont), a részben önköltséges alapon szervezett tanfolyamon résztvevő hallgató pedig annak a 9. pontban meghatározott részét tandíj formájában tartozik a tanfolyam szervezőjének megtéríteni. A már befizetett tandíjat visszatéríteni nem lehet. Térítésmentes alapon szervezett tanfolyam esetén a teljes tanfolyami költség a szervezőt terheli.

9. (x4) A részben önköltséges alapon szervezett tanfolyamon résztvevő hallgató tandíjának a megállapításánál a személyi költségeket (6/b. pont), a helyi utazási költségeket, étkezés biztosítása esetén az

étkezéstérítés összegét kell alapul venni tanfolyami költségként. A részben önköltséges tanfolyam összes egyéb költsége a szervezőt terheli.
Az étkezéstérítés minimálisan a nyersanyagnorma 25 %-a, legalább azonban főétkezés (ebéd vagy vacsora) esetén étkezésenként 12,- forint, egésznapi ellátás esetén naponta 22,- forint, de az igénybe vett főétkezés, illetőleg a napi étkezésre megállapított nyersanyagnorma értékénél több nem lehet.

10. Ha a dolgozót vállalat, szövetkezet, költségvetési szerv, társadalmi szervezet, sportegyesület, továbbá minden egyéb munkáltató (a továbbiakban: munkáltató) küldi a részben önköltséges tanfolyamra, a tanfolyami részvétellel kapcsolatos étkezési, szállás és utazási kölségekre, valamint a dolgozóknak járó térítésre a 23/1974. (IX.4.) MüM számú rendelet 20.§-ának előírásai az irányadók.

11. Ha térítésmentes tanfolyamra – a tanfolyam szervezőjének hozzájárulásával – a dolgozót annak munkáltatója küldi, a szervező a munkáltatótól kérheti a felmerülő költségek résztvevőkénti arányos részének megtérítését.

12. A testnevelési és sportszervezetek sportszakembereik tervszerű utánpótlásának biztosítása érdekében a velük munkaviszonyban álló dolgozók tanfolyami képzését és továbbképzését tanulmányi szerződés alapján is támogathatják a vonatkozó jogszabályok szerint. (Mt. 21.§ (2) bekezdése, az Mt. V. 15.§-a, 5/1967. (X.8.) MüM sz. rendelet 4-7.§-a.)

13. (x2)

14. (x2)

15. (x2)

Egyéb rendelkezések

16. (x2)

17. Az utasítás alkalmazása szempontjából:

a) felsőfokú tanfolyamnak kell tekinteni az országos és nemzetközi minősítésű játékvezetők és versenybírók továbbképző tanfolyamait, valamint az ÁISH által szervezett vezetőtovábbképző tanfolyamokat;

b) középfokú tanfolyamnak kell tekinteni a sportedző-, a sportszervező-, a gyúró- és úszómesterképző és továbbképző tanfolyamokat, a túravezetők és az I-II. osztályú minősítésű játékvezetők, versenybírók továbbképző tanfolyamait, valamint a megyei, fővárosi tanácsok vb. testnevelési és sporthivatal által szervezett vezetőtovábbképző tanfolyamokat.

18. A 17. pontban nem említett tanfolyam – amennyiben külön rendelkezés eltérően nem rendelkezik – alapfokú tanfolyamnak minősül.

19. Ez az utastás 1976. évi július hó 1. napján lép hatályba.

Megjegyzések:

(x1) - a jelenleg hatályos jogszabály az 1986. évi 9. tvr., valamint az 1042/1986.(VII.1.) Mt. határozat.
(x2) - hatályon kívül helyezte a 103/1988. (ISK 10-11.) ÁISH utasítás.
(x3) - a 13/1979. (OTSH K.8.) OTSH utasítás 1. pontjával megállapított szöveg.
(x) - módosította a 13/1979. (OTSH K.8.) OTSH utasítás, valamint a 103/1988. (ISK 10-11.) ÁISH utasítás.

A 14/1976. (OTSH K. 10-11.) sz. utasítás a sportegyesületek költségvetési támogatási rendszeréről

A tesnevelés és sport elterjesztésében, minél szélesebb tömegek – főleg az ifjúság – rendszeres foglalkoztatásában és a magas szintű nemzetközi eredmények elérésében fontos szerepet töltenek be a sportegyesületek. Ez irányú tevékenységüket indokolt anyagi hozzájárulással állami támogatásban részesíteni. A sportpolitikai célkitűzések tervszerű megvalósítása, valamint a testnevelési és sporttevékenység feltételeinek további javítása érdekében – a pénzügyminiszterrel és a Minisztertanács Tanácsi Hivatala elnökével egyetértésben – a sportegyesületek költségvetési támogatási rendszeréről a következőkben rendelkezem:

1. A központi és területi sportpolitikai célkitűzések, különösen az ifjúsági sportmozgalom, a kiemelkedő jelentőségű tömegsportakciók, a versenysport és az utánpótlásnevelés feladatai megvalósítását, a középtávú sportfejlesztési tervekkel összhangban, a sportegyesületek költségvetési céltámogatásával (a továbbiakban: támogatás) is elő kell segíteni.

2. Támogatásban részesíthető a sportegyesület, ha alapszabályszerű működést folytat, betartja a felettes sportszervek előírásait és eleget tesz a sporttevékenysége mennyiségi és minőségi színvonalával szemben támasztott követelményeknek.

3. A támogatás céljától függően alap-, eredményességi és eseti támogatás:

a) Az alaptámogatás viszonylag hosszabb távon, állandó jellegű hozzájárulással a sportegyesületi tevékenység anyagi biztonságának alapját képezi és elősegíti a sportegyesület tervszerű gazdálkodását.

b) Az eredményességi támogatás a sportegyesületek érdekeltségét teremti meg testnevelési- és sporttevékenységük mennyiségi és minőségi színvonalának növelésében.

c) Az eseti támogatás tartalmát tekintve olyan évközi előirányzat-engedélyezés, amely a terven felüli, egyébként támogatásban részesíthető feladat megvalósítására, vagy esetleg indokolt költségvetési hiány ellensúlyozására szolgál.

4. A sportegyesületek támogatása az Állami Ifjúsági és Sporthivatal, valamint a területi (megyei, fővárosi, kerületi, községi) tanácsok költségvetési útján történik.

5. A területi és a helyi tanácsi szervek – a 2. pontban foglaltak figyelembevételével – alap- és eseti támogatásban részesíthetik a közigazgatási területükön működő valamennyi sportegyesületet. Az Állami Ifjúsági és Sporthivatal alap- és eseti támogatást csak a felügyeletileg központosított sportegyesületek részére nyújt.

6. Az Állami Ifjúsági és Sporthivatal, valamint a területi tanácsi szerv a feltételeknek megfelelő sportegyesületeket eredményességi támogatásban részesítheti. Az eredményességi támogatás feltételeit az Állami Ifjúsági és Sporthivatal elnöke külön állapítja meg.

7. A sportegyesületek tanácsi támogatására szolgáló költségvetési előirányzatok mgállapítására és évközi módosítására a tanácsok gazdálkodására vonatkozó jogszabályok rendelkezési az irányadók. A megyei (fővárosi) tanács végrehajtó bizottsága a 11/1971. (III.31.) Korm. számú rendelet 71.§ (1) bekezdése alapján az ifjúsági és sportfeladatot ellátó szakigazgatási szervének vezetőjét felhatalmazhatja a rendelkezésre álló kereten belül a támogatás sportegyesületenkénti mértékének megállaptására és annak évközi módosítására.

8. A támogatás felhasználásának konkrét célját

a) az alap- és eseti támogatás tekintetében a támogatást nyújtó szerv,

b) az eredményességi támogatás tekintetében a felügyeletileg központosított sportegyesületek számára az Állami Ifjúsági és Sporthivatal, a többi sportegyesület számára a megyei (fővárosi) tanács vb. felhatalmazása alapján az ifjúsági és sportfeladatot ellátó szakigazgatási szervének vezetője állapítja meg, illetőleg indokolt esetben engedélyezi az eredeti céltól eltérő, más célra történő felhasználását.

9. A területi tanácsi szervek támogatása sportegyesületenkénti mértékének megállapításához, valamint konkrét céljának meghatározásához előzetesen ki kell kérni a sportegyesület felügyelő szervének javaslatát.

10. Az Állami Ifjúsági és Sporthivatal – a felügyeletileg központosított sportegyesületek támogatásának kivételével – a támogatást a megyei (fővárosi) tanács vb. ifjúsági és sportfeladatot ellátó szakigazgatási szervének közreműködésével biztosítja.

11. A megyei (fővárosi) tanács vb. ifjúsági és sportfeladatot ellátó szakigazgatási szerve a sportegyesületi támogatás pénzügyi feladatainak lebonyolításával – a pénzügyi szakigazgatási szervvel egyetértésben – a sportszövetségi és rendezvényirodát bízza meg.

12. A támogatást a sportszövetségi és rendezvényiroda költségvetésén kívül kell lebonyolítani, azonban számvitelében gondoskodni kell nyilvántartásáról.

13. A támogatás rendeltetésszerű felhasználásáról a sportegyesület az éves költségvetési beszámolóban köteles számot adni. A sportegyesület felügyelő szerve a 4/1976. (OTSH K. 3-4.) OTSH számú utasításban (x1) foglaltak szerint köteles ellenőrizni, hogy a sportegyesület a támogatást rendeltetésszerűen használta-e fel, illetve a támogatás igénybevételével megvalósult létesítményeket rendeltetésszerűen hasznosítják-e.

14. Ez az utasítás 1977. január hó 1. napján lép hatályba. Egyidejűleg a sportegyesületek és sportiskolák központi támogatásának rendjéről szóló 11/1970. Orsz.Eln. számú határozat hatályát veszti.

Megjegyzés:

(x1) - a jogszabályt hatályon kívül helyezte a 1/1989. (V.19.) ÁISH rendelkezés.

A 2/1978. (OTSH K. 1-2.) sz. OTSH utasítás a testnevelés és sport területén dolgozók kitüntetéséről (x)

A testnevelés és sport területén kifejtett tevékenység kitüntetéssel történő elismeréséről, a kitüntetések adományozásának feltételeiről és eljárási rendjéről az alábbiak szerint rendelkezem:

I.

1. A testnevelés és sport területén szerzett kiemelkedő érdemek elismerésére

a) a Népköztársaság Elnöki Tanácsa,

b) a Minisztertanács,

c) az Állami Ifjúsági és Sporthivatal elnöke,

d) a tanácsok által alapított, illetőleg adományozható kitüntetések szolgálnak.

2. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa, a Minisztertanács és a tanácsok által alapított vagy adományozható kitüntetések jelölését, valamint adományozásuk feltételeit külön jogszabályok tartalmazzák.

3. Az ÁISH elnöke által adományozható kitüntető jelvények:

a) a Kiváló Munkáért;

b) a Kiváló Társadalmi Munkáért

kitüntető jelvények.

4. Az ÁISH elnöke

a) a Kiváló Munkáért kitüntető jelvényt az ÁISH, valamint a közvetlen felügyelete alá tartozó intézmények, vállalatok, a tanácsok végrehajtó bizottságai ifjúsági és sportfeladatot ellátó szakigazgatási szervei és azok irányítása alá tartozó intézmények, a sportegyesületek, valamint a társadalmi és tömegszervezetek (SZOT, DEMISZ, OKISZ, stb.) testnevelési és sportfeladatot ellátó munkaviszonyban álló dolgozói részére;

b) a Kiváló Társadalmi Munkáért kitüntető jelvényt a sportszervezeteknél, a társadalmi és tömegszervezeteknél társadalmi munkában tevékenykedő választott vagy megbízott tisztségviselői és más társadalmi aktívái, valamint a testnevelési és sport területén vagy érdekében tevékenykedő társadalmi aktívák részére adományozza.

5. (x1) Az ÁISH elnöke a kitüntető jelvényeken kívül azokat a személyeket, akik a testnevelési és sportszervezetekben, az államigazgatási szerveknél, a társadalmi és tömegszervezeteknél, a vállalatoknál és szövetkezeteknél a testnevelési és sportfeladatokat magas szinten valósítják meg, munkájukkal jelentősen hozzájárulnak a testnevelés és sport feltételeinek megteremtéséhez, kitüntetés jellegű elismerésként Elnöki Dícséretben részesíti.

Az elismeréshez legfeljebb 2000 Ft összegű pénzjutalom adható.

6. A kitüntetés a testnevelés és sport területén végzett kiemelkedő munkának vagy a huzamosabb időn át nyújtott átlagon felüli munkateljesítménynek az elismerésére szolgál. Ennek megfelelően a kitüntetendő személyek kiválasztása – tekintet nélkul a dolgozó beosztására – a javasolt személyek munkája, tevékenysége alapján történik.

7. A kitüntető jelvény ugyanannak a személynek több ízben is adományozható, azonban ugyanaz a személy – rendkívüli kivételektől eltekintve – négy éven belül ismételten nem terjeszthető fel kitüntetésre.

8. A kitüntetés megválasztásakor általánban be kell tartani a kitüntetési fokozatok sorrendjét. A kitüntető jelvény tulajdonosának a birtokában lévő kitüntetéssel azonos vagy annál magasabb, illetőleg alacsonyabb fokozatú kitüntetés egyaránt adományozható.

II.

9. A testnevelés és sport területén dolgozók kitüntetésre – általában a nagy ünnepek alkalmával – az alábbiak szerint javasolhatók:

a) Március 8-ra, a Nemzetközi Nőnap alkalmából a munkaterületükön kiemelkedő teljesítményt nyújtó, valamint a társadalmi munkában élenjáró nők;

b) Március 21-re, a Forradalmi Ifjúsági Napok alkalmából a szakmai, valamint a társadalmi munkában kitűnt fiatalok;

c) Április 4-re, hazánk felszabadulásának évfordulója alkalmából az ÁISH és a közvetlen felügyelete alá tartozó intézmények, vállalatok, valamint a tanácsi vb. ifjúsági és sportfeladatokat ellátó szakigazgatási szervei, továbbá ezek közvetlen felügyelete alá tartozó sportszervezetek kiemelkedő munkát végző munkaviszonyban álló dolgozói;

d) Pedagógus Napra, a testnevelés és sport területén, az oktatás érdekében eredményes tevékenységet végző személyek;

e) November 7-re, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója alkalmából a sportegyesületekben munkaviszony keretében tevékenykedő személyek, valamint a testnevelési és sportszervekben állami, társadalmi és tömegszervezeteknél a testnevelés és sport érdekében eredményes munkát végző személyek;

f) Az a)-e) pontban foglalt kitüntetési alkalmakon kívül kitüntetésre javasolhatók:

- a jelentősebb hazai, nemzetközi és világversenyken kiemelkedő teljesítményt nyújtó személyek, illetőleg azok, akik a sikeres eredményhez, a kiemelkedő teljesítmények eléréséhez hozzájárultak,
- a hazai, nemzetközi és világversenyeken több éven át kiemelkedő teljesítményt nyújtott sportpályafutásukat befejező sportolók,
- a testnevelési és sportszervektől nyugállományba vonuló dolgozók, ha a kitüntetést több évtizedes kiváló munkával, példamutató magatartással kiérdemelték,
- a testnevelési és sportszerveknél hosszú időn át társadalmi tisztségviselőként kiváló munkát végző, aktív társadalmi tevékenységet abbahagyó személyek,
- a fennállásának 25., 50., 75., 100., valamint további negyedszázados évfordulóját ünneplő testnevelési és sportszervek dolgozói, társadalmi aktívák, akik hosszú éveken át kiemelkedő munkát végeztek,
- a 60., 70., illetőleg további öt évenként születésnapjuk alkalmából azok a személyek, akik a testnevelés és sport területén példamutató munkájukkal, vagy aktív közéleti tevékenységükkel kiemelkedtek,
- jelentős sportlétesítmény átadásakor a legkiemelkedőbb munkát végző dolgozók.

III.

10. A kitüntetésekre – az illetékes párt, DEMISZ és szakszervezeti szervekkel egyetértésben – javaslatot tehet:

a) a miniszter és az országos hatáskörű szerv vezetője,

b) a társadalmi és tömegszervezetek központi szerveinek vezetője,

c) Az ÁISH főosztály (önálló osztály) vezetője,

d) a fővárosi, megyei tanács elnöke, valamint a fővárosi, megyei tanácsok vb. ifjúsági és sportfeladatot ellátó szakigazgatási szerveinek vezetője,

e) az ÁISH közvetlen felügyelete alá tartozó intézmény, vállalat igazgatója, valamint a sportegyesület elnöke.

11. Az ÁISH, valamint a közvetlen irányítása alá tartozó intézmények, vállalatok dolgozói más miniszter, országos hatáskörű szerv vezetője, vagy társadalmi szervezetek országos szervei részéről kitüntetésben csak az ÁISH elnökének hozzájárulásával részesülhetnek.

A megyei, fővárosi tanács tisztségviselőjének kitüntetéséhez a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának (x2) egyetértése szükséges.

12. A kitüntetési javaslatnak tartalmaznia kell:

- a javasolt személyi adatait (név, beosztás, születési év, hónap, nap, hely, anyja neve, szakmai képesítése, lakcíme),
- a kiemelkedő munka, vagy az átlagon felüli munkateljesítmény, illtve mindazon körülmények részletes ismertetése, amelyek a kitüntetés adományozását indokolják,
- a korábbi kitüntetések megnevezésének és adományozásának időpontját.

13. A kitüntetésre vonatkozó javaslatot

- a testnevelési és sportszerveknél munkaviszonyban álló dolgozók esetében egy,
- minden egyéb más személy esetében két példányban kell az ÁISH személyzeti önálló osztályához benyújtani.

14. Az ÁISH elnöke által adományozható kitüntetéseket – ünnepélyes keretek között – az ÁISH elnöke vagy megbízottja adja át. A kitüntetettnek a kitüntetésről szóló okiratot, a kitüntetés viselésére jogosító igazolványt és a kitüntetéssel járó pénzjutalmat a kitüntetéskor kell átadni.

15. A kitüntetett dolgozók nevét és beosztását az Ifjúsági- és Sport Közlönyben közzé kell tenni.

16. A kitüntetésben részesült személyekről az ÁISH személyzeti önálló osztályán nyilvántartást kell vezetni.

17. A kitüntetett dolgozó végzett munkáját a kollektíva előtt ismertetni kell és a dolgozó társadalmi megbecsüléséről más módon is gondoskodni kell.

18. A kitüntetéshez járó pénzjutalmat a kitüntetést adományozó, illtőleg kezdeményező szerv biztosítja. Az ÁISH elnöke által adományozott kitüntetéshez járó pénzjutalmat a kezdményező szerv biztosítja. A kitüntetett e jogcímen további pénzjutalomban nem részesíthető.

IV.

19. Az ÁISH elnöke által adományozható jelvények leírását és viselésük módját az alapító határozatok tartalmazzák.

20. A kitüntetést az ÁISH elnöke visszavonhatja attól, akit jogerősen fegyelmi határozattal elbocsátottak, jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítéltek, vagy annak viselésére egyéb okból méltatlanná vált. A kitüntetés visszavonását az Ifjúsági- és Sport Közlönyben közzé kell tenni.

21. A kitüntetés visszavonását a javaslattételre jogosult vezető kezdeményezi és a méltatlanná válás okát az ÁISH személyzeti önálló osztályával írásban közli.

22. Az Elnöki Tanács és a Minisztertanács által adományozható kitüntetések adományozására vonatkozó javaslatok előterjesztésére az utasításban foglaltakat kell alkalmazni.

23. A kitüntetés adományozását és visszavonását a dolgozó munkakönyvébe be kell jegyezni.

24. A büntető és egyéb jogszabályoknak a rendjelekre vonatkozó rendelkezéseit az ÁISH elnöke által adományozható kitüntetések tekintetében is alkalmazni kell.

25. Ez az utasítás közzététele napján lép hatályba. Egyidejűleg az 5/1974. (OTSH K.2.) OTSH utasítás hatályát veszti.

Megjegyzések:

(x1) - módosította a 2/1986. (OTSH K.2.)OTSH utasítás 1. pontja.
(x2) - a hivatal feladatait időközben a Belügyminisztérium vette át.
(x) - módosította a 2/1986. (OTSH K.2.) OTSH utasítás.

3/1978. (OTSH K.3.) sz. OTSH utasítás a nevelési költségtérítésről (x)

A tehetséges sportolók kiválasztásának elősegítése, valamint a sportegyesületek utánpótlás nevelő tevékenységének ösztönzése érdekében a nevelési költségtérítés rendjéről a következők szerint rendelkezem:

1. (x1)

2. (x1)

3. (x1)

4. (x1)

4/A. (x1)

5. A nevelési költségtérítésből származó bevétel utánpótlás-nevelési célokra, valamint a külön jogszabályban (x2) meghatározottak szerint jutalmazásra használható fel.

6. (x3) A nevelési költségtérítés pénzügyi fedezetére a költségtérítés fizetésére köteles sportegyesület "nevelési költségtérítési alapot" képezhet.

7. A nevelésiköltségtérítési alap képzésére jogosult sportegyesület évente legfeljebb

a) az NB I. osztályú labdarúgó csapattal rendelkező szakosztálya alapján 200 ezer forint, az NB II. osztályú labdarúgó csapattal rendelkező szakosztálya alapján 100 ezer forint,

b) az utánpótlás-nevelési költséghelyen tervezett kiadásának legfeljebb 10 %-áig terjedő összeget helyezhet az alapba. A költségvetési évben fel nem használt nevelési költségtérítési előirányzat a következő költségvetési évre nem vihető át.

8. (x3) A nevelési költségtérítést kiadásként a sportegyesület "A", "B", NB (OB) I-II. osztályú csapattal rendelkező szakosztályának költségvetésében, "egyéb működési kiadás" tételen kell megtervezni és elszámolni, bevételként pedig a "térítési díjbevétel" tételen kell elszámolni.

9. (x3) A nevelési költségtérítés **pénzforgalmát kizárólag átutalással szabad lebonyolítani.**

10. A nevelési költségtérítésre vonatkozó költségvetési, pénzforgalmi és elszámolási rendelkezések az egyszerű könyvelést vezető sportegyesületre is vonatkoznak.

11. Az utasítás alkalmazása szempontjából az NB I/B. osztályban szereplő csapatot NB II. osztályú csapatnak kell tekinteni.

12. Ez az utasítás a közzététele napján lép hatályba. Egyidejűleg a sportegyesületi hozzájárulással átigazolt labdarúgók nevelési költségtérítéséről szóló 16/1970. (MTS.H.9.) Orsz.Eln. számú határozat, valamint a 200/5/1970. MTS eln.h. számú körlevél hatályát veszti.

Megjegyzések:

(x1) - hatályon kívül helyezte a 4/1988. (V.1.) ÁISH rek. 36.§ b) pontja.
(x2) - 10/1977. (OTSH K.11-12.) OTSH utasítás.
(x3) - módosította a 4/1988. (V.1.) ÁISH rek. 36.§ b) pontja.
(x) - módosította a 8/1980. (OTSH K.6.) OTSH utasítás,
a 7/1983. (OTSH K.8.) OTSH utasítás,
valamint a 4/1988. (V.1.) ÁISH rek.

10/1981. (OTSH K.10-11.) sz. OTSH utasítás a városi sportiskolákról

A tanácsokról szóló 1971. évi I. törvény végrehajtásáról kiadott 11/1971. (III.31.) Korm. számú rendelet 80.§ (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az egészségügyi miniszterrel, a művelődési miniszterrel, a pénzügyminiszterrel és a Minisztertanács Tanácsi Hivatalának elnökével egyetértésben – a következők szerint rendelkezem:

1. A városi sportiskola a városi, fővárosi kerületi tanács végrehajtó bizottsága ifjúsági- és sportfeladatot ellátó szakigazgatási szervének (a továbbiakban: testnevelési és sportfelügyelőség) közvetlen irányítása alatt álló, a sportegyesületi versenysport utánpótlás nevelésének célját szolgáló testnevelési és sportintézmény.

2. Városi sportiskola olyan városban létesíthető, ahol testnevelési osztályt működtető általános iskolával és gimnáziummal (a továbbiakban: testnevelési iskola) az együttműködés, továbbá a sportiskola céljában és feladatkörében meghatározott követelmények megvalósításához szükséges személyi, tárgyi (létesítményi) és anyagi feltételek biztosítottak. Városi sportiskola működtetése olyan városban célszerű, ahol több sportegyesület részére az utánpótlás nevelése központosítva hatékonyabban biztosítható.

3. A városi sportiskola feladatai:

a) az utánpótlás nevelésre központilag kiadott sportiskolai tantervek és módszertani útmutatók alapján a sportiskola szakosztályaiban sportoló fiataloknak évfolyamcsoportos rendszerben történő sportági képzésben részesítése, versenyszerű sportolásuk megalapozása;

b) az együttműködő sportegyesületi szakosztályok utánpótlás nevelésének ellátása 18 éves korig;

c) a sportiskolát végzett tehetséges fiatal sportolóknak együttműködő sportegyesülethez történő irányítása.

4. A városi sportiskola élén igazgató áll. Az igazgatót – a megyei, fővárosi tanács vb. ifjúsági és sportfeladatot ellátó szakigazgatási szerve véleményének figyelembevételével – a városi, fővárosi kerületi tanács végrehajtó bizottsága nevezi ki. A városi sportiskola dolgozói tekintetében a munkáltatói jogokat az igazgató gyakorolja.

5. Képesítési feltételek:

a) az igazgatói munkakör betöltéséhez testnevelő tanári képesítés, vagy felsőfokú iskolai végzettség és legalább edzői képesítés,

b) a szervezési vezetői munkakör betöltéséhez felsőfokú sportszervezői képesítés, vagy testnevelő tanári képesítés, vagy egyéb felsőfokú iskolai végzettség és legalább edzői középfokú sportvezetői képesítés,

c) a módszertani vezetői munkakör betöltéséhez testnevelő tanári, vagy szakedzői képesítés, vagy pedagógiai szakirányú felsőfokú iskolai végzettség és legalább edzői középfokú sportvezetői képesítés,

d) a gazdasági vezetői munkakör betöltéséhez szakirányú felsőfokú iskolai végzettség,

e) ügyintézői munkakör betöltéséhez legalább középfokú iskolai végzettség és szakmai képesítés.

Ha a szakmai képesítés szakirányú iskolai végzettséggel nem szerezhető meg, akkor azt iskolán kívüli középfokú sportszervezői, sportedzői, pénzügyi, könyvviteli szakképesítéssel kell megszerezni.

A vezetői munkakörök betöltéséhez legalább középfokú politikai képzettség is szükséges.

6. A sportiskolai tagok rendszeres sportegészségügyi ellenőrzéséről a sportegészségügyi ellátás igénybevételével a városi sportiskola köteles gondoskodni.

A városi sportiskolák sportegészségügyi ellátásának rendjét a megyei, fővárosi sportegészségügyi felügyelő szakfőorvos javaslatára – a megyei, fővárosi tanács vb. ifjúsági és sportfeladatot ellátó szakigazgatási szerve véleményének figyelembevételével – a megyei, fővárosi tanács egészségügyi feladatot ellátó szakigazgatási szerve állapítja meg.

7. A sportiskolai tagok tagsági díját az igazgató állapítja meg. A tagsági díj az I-II. évfolyamon a havi 100,- Ft-ot, a III-IV. évfolyamon a havi 50,- Ft-ot nem haladhatja meg. Torna, úszó és vívó sportágakban ennél magasabb tandíj is megállapítható.

8. A városi sportiskolával együttműködő iskola testnevelési és sporttevékenysége egyes feltételeinek biztosítására külön jogszabály rendelkezik.

9. A városi sportiskolák költségvetési gazdálkodására és számvitelére a 19/1980. (IX.27.) PM számú rendeletben foglaltakat, valamint a sportegyesületekre külön megállapított normákat és egyéb előírásokat kell alkalmazni.

10. A városi sportiskola szerveezeti és működési szabályait az utasítás mellékletét képező szabályzat tartalmazza.

11. Ez az utasítás a közzététele napján lép hatályba. Rendelkezéseit a már működő sportiskolákra is alkalmazni kell. Egyidejűleg a versenysport utánpótlás nevelési rendszeréről szóló 10/1970. (MTS K.6.) Orsz.Tan. számú határozat, valamint az annak alapján kiadott szabályzatok és mintaszabályzatok hatályukat vesztik.

9/1982. (OTSH K. 11.) sz. OTSH utasítás a saját személygépkocsi használatáért átalánytérítésben részesíthető munkakörökről

A dolgozók belföldi hivatalos kiküldetése, illetőleg külszolgálata, valamint áthelyezése alkalmával fel-számítható költségek megtérítéséről szóló 33/1951. (I.31.) MT számú rendelet 2/1982. (XI.1.) ME számú rendelet 5.§-ával megállapított 20/A.§ (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján – az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal elnökével, valamint a sportegyesületek és sportiskolák tekintetében a Minisztertanács Tanácsi Hivatala elnökével egyetértésben – az alábbi utasítást adom ki:

1.§ Az utasítás hatálya kiterjed az Állami Ifjúsági és Sporthivatalra, a felügyelete alá tartozó intézményekre, vállalatokra, valamint a sportegyesületekre és sportiskolákra.

2.§ A saját személygépkocsi folyamatos vagy rendszeres hivatalos célú használatáért átalány a mellékletben felsorolt munkakörökben állapítható meg.

3.§ Az utasítás mellékletében meghatározott munkakörökben átalánytérítés akkor engedélyezhető, ha:

- a dolgozónak a napi munkaidőn belül rendszeresen több, egymástól távoleső munkahelyen (telephely, létesítmény, stb.) kell munkát végeznie,
- a munka jellege megköveteli a mozgékonyságot,
- a munkahely eléréséhez, a munka végzéséhez szükséges eszközök szállításához üzemi gépjármű nem áll rendelkezésre, vagy üzemi szállítóeszközzel a munkahelyek elérése nem gazdaságos.

4.§ A saját személygépkocsi hivatalos célú használatáért nem állapítható meg és nem fizethető átalány a munkáltató szervre érvényes alapbér megállapítási rendszer vezetői munkaköreiben (osztályvezető-helyettestől felfelé), valamint az utasítás mellékletében nem említett munkakörökben.

5.§ (1) Az átalánytérítésre jogosult dolgozó köteles a megtett utakról folyamatos és tételes nyilvántartást vezetni, amelyet az ellenőrzést végző szervnek – felhívásra – be kell mutatni.

(2) A belső ellenőrzés keretében rendszeresen vizsgálni kell a saját személygépkocsi hivatalos használatát, valamint az átalánydíj megállapításának és fizetésének rendszerét.

(3) A saját személygépkocsi hivatalos célú használatának egy hónapnál rövidebb akadályoztatása esetére a kollektív szerződésben (munkaügyi szabályzatban) meg kell határozni az átalány arányos csökkentésének feltételeit.

(4) Az átalánytérítésre jogosultság megállapításához minden esetben gazdaságossági számítást kell végezni a takarékosság, a munkaidő jobb kihasználása, közforgalmú közlekedési eszköz igénybevételének lehetősége stb. figyelembevételével.

(5) A felügyeleti vizsgálatot végző szervek kötelesek rendszeresen ellenőrizni az utasításban foglaltak végrehajtását.

6.§ Ez az utasítás a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1982. november hó 1. napjától kell alkalmazni. Ezzel egyidejűleg az ezen utasításnak meg nem felelő átalánydíjak térítését meg kell szüntetni.

Melléklet a 9/1982. (OTSH K.11.) OTSH utasításhoz

A saját személygépkocsi hivatalos célú használatáért átalánytérítésben részesíthető munkakörökről

Saját személygépkocsi hivatalos célú használata esetén átalánytérítésben részesíthetők:

a) az Állami Ifjúsági és Sporthivatal
- igazgatási,
- módszertani,
- ellenőrzési,
- műszaki és beruházási,
- sportegyesület- és sportágfelügyeleti,
- sajtó,
- tömegsport,
- ellátási,
- oktatási és munkaügyi,
- terv- és költségvetés felügyeleti

csoportvezető, főelőadó és előadó besorolású munkakörökben alkalmazott dolgozói;

b) az ÁISH felügyelete alá tartozó intézmények, vállalatok
- üzemvezetői,
- műhelyvezetői,
- anyagbeszerzői,
- rendezvényszervezői,
- beruházási-műszaki ellenőri,
- üzletkötői,
- energetikusi

munkakörökben foglalkoztatott dolgozói;

c) az országos sportági szakszövetségek
- főtitkári,
- titkári,
- szakfelügyelői,
- vezető edzői,
- edzői,
- technikai munkatársi

munkakörökben alkalmazott dolgozói;

d) a sportegyesületek és sportiskolák
- edzői,
- módszertani ügyintézői,
- szakfelügyelői,
- technikai munkatársi,
- anyagbeszerzői,
- rendezvényszervezői

munkakörökben foglalkoztatott dolgozói.

1/1987. (IV.23.) sz. ÁISH rendelkezés a sportszervezeteknek a diáksport elősegítésével és szervezésével kapcsolatos feladatairól

A sportszervezeteknek a diáksport elősegítésével és szervezésével kapcsolatos feladatairól – a honvédelmi miniszterrel, a művelődési miniszterrel, a pénzügyminiszterrel, az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal elnökével, a Szakszervezetek Országos Tanácsával, a szövetkezetek országos érdekképviseleti szerveivel, valamint a Demokratikus Ifjúsági Szövetség Központi Bizottságával és a Magyar Úttörők Szövetsége Országos Tanácsával egyetértésben – az alábbiak szerint rendelkezem:

1.§ E rendelkezés alkalmazásában

a) diáksport: a nevelési-oktatási intézmények tanulóinak (hallgatóinak) a tanórán és a sportegyesületi kereteken kívül végzett minden testedzésre, sportolásra alkalmat adó szervezett tevékenysége;

b) diáksport szervezet: a diáksportkör, a diáksport egyesület, a városi (városi jogú nagyközségi, fővárosi kerületi) diáksport bizottság, a fővárosi, megyei diáksport tanács és a Magyar Diáksport Szövetség;

c) sportszervezet: a sportági szakszövetség, a Magyar Honvédelmi Szövetség és szervezetei, a sportegyesület és a sportiskola, a városi (városi jogú nagyközségi, fővárosi kerületi) és a fővárosi, megyei tanács végrehajtó bizottságának ifjúsági és sportfeladatot ellátó szakigazgatási szerve (a továbbiakban: szakigazgatási szerv), valamint az ezek és az Állami Ifjúsági és Sporthivatal felügyelete és irányítása alá tartozó vállalat és intézmény;

d) sportlétesítmény: a sportszervezet tulajdonában (kezelésében, használatában) álló minden olyan létesítmény (sportpálya, tornaterem, tornaszoba, kondicionáló terem, lőtér, tekepálya stb.), amely – fő feladatának ellátása mellett – alkalmas a diáksport céljainak megvalósítására.

2.§ (1) Az együttműködni kívánó sportszervezet és a diáksport szervezője (diáksport szervezet, nevelési-oktatási intézmény, ifjúsági szervezet stb.) megállapodásban szabályozza együttműködésének formáit és feltételeit.

(2) A megállapodásban rögzíteni kell

a) a diáksport segítésének módját,

b) a diáksportkörnek és a diáksport egyesületnek a tehetséges fiatalok sportegyesületbe történő irányításában vállalt feladatait, és az ebben való érdekeltté tételének formáit.

3.§ A sportszervezet a diáksportot – a verseny- és élsport érdekeinek figyelembevétele mellett – elsősorban sportlétesítményeinek és sporteszközeinek a diáksport céljaira történő rendelkezésre bocsátásával segítse.

4.§ (1) A sportlétesítmények és a sporteszközök diáksport céljaira történő igénybevétele esetén a sportszervezet a tényleges (üzemeltetési, bér stb.) többletköltség mértékéig terjedő térítési díjat számíthat fel.

(2) A sportlétesítményeknek és a sporteszközöknek az (1) bekezdésben meghatározott célra történő igénybevételéért járó térítési díjat – a 12.§-ban foglaltak kivételével – az igénybe vevő diáksport szervezet fedezi.

(3) A diáksportkört, illetve a diáksport egyesületet terhelő térítési díj egészben vagy részben tanácsi pénzeszközökből, illetve az érintett felsőoktatási intézmény, valamint a nevelési-oktatási intézmény fenntartója által is fedezhető.

5.§ A diáksport szervezését, a sportlétesítmények és a sporteszközök diáksport céljaira történő igénybevételének helyi összehangolását – az illetékes diáksport és sportszervezetek, valamint érdekképviseleti szervek közreműködésével – a szakigazgatási szerv látja el.

6.§ A diáksportkör, illetve a diáksport egyesület működését a sportszervezet sportedzők, játékvezetők (versenybírók) biztosításával is támogassa.

7.§ (1) A sportszervezet a vele munkaviszonyban álló sportedzőt – a jogszabályban megállapított feltételek szerint – a diáksport foglalkozások vezetésére kirendelheti.

(2) A diáksport foglalkozások vezetését a sportszervezettel főfoglalkozású munkaviszonyban álló sportedző a főfoglalkozású munkaidejét nem érintő munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében is elláthatja. A foglalkozások vezetését ilyen jogviszony keretében végző sportedzőt a diáksport egyéb sportcsoportvezetőire megállapított feltételek szerint kell díjazni. Ennek fedezetét – a sportszervezet igénybejelentése alapján – az Állami Ifjúsági és Sporthivatal központilag biztosítja.

8.§ A sportszervezettel munkaviszonyban álló sportedző, valamint a játékvezető (versenybíró) – a diáksport tevékenységben való – zavartalan részvételének biztosítása érdekében a szakigazgatási szerv, illetve az Állami Ifjúsági és Sporthivatal a helyi, a területi és az országos versenynaptárak elkészítésében az illetékes diáksport szervezettel egyeztetve jár el.

9.§ (1) A diáksport versenyeken közreműködő játékvezető (versenybíró) részvételére és díjazására – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – külön jogszabály az irányadó.

(2) A nevelési-oktatási intézményen belüli, illetve az intézmények közötti diáksport versenyeken (a továbbiakban: alapfokú diáksport verseny) való közreműködésért járó díjazást e rendelkezés melléklete határozza meg.

10.§ (1) A diáksport eredményes működésének elősegítésére a sportszervezet és a diáksport szervezet

a) diák-sportszervező,

b) diák (gyalogos vagy vízi-)túravezető, és

c) diák-játékvezető (-versenybíró)

képzést szervezhet.

(2) Képzés a 12. életévüket betöltött fiatalok részére – a kötelező foglalkozáson és szakmai gyakorlaton kívül eső időben – tanfolyam vagy táborozás keretében szervezhető. Vízi túravezető képzés esetén a tanfolyamra történő jelentkezés felvétele az úszni tudás megfelelő igazolása.

(3) A képzés tematikáját – az (1) bekezdés b)-c) pontjaiban meghatározott képzési formák esetében az illetékes országos sportági szakszövetség egyetértésével – a Magyar Diáksport Szövetség határozza meg.

(4) A képzés költségeit – előzetes jóváhagyás alapján –

a) az (1) bekezdés a)-b) pontjaiban meghatározott képzési formák esetében az Állami Ifjúsági és Sporthivatal a Demokratikus Ifjúsági Szövetség Központi Bizottságával és a Magyar Úttörők Szövetsége Országos Tanácsával közösen,

b) az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott képzési forma esetében a fővárosi, megyei szakigazgatási szerv – az alapfokú sportvezetőképzés céljaira rendelkezésre álló költségvetési előirányzat terhére – fedezi.

(5) A tanfolyam elvégzése a diáksport szervezésére, foglalkozások, illetve alapfokú diáksport versenyek rendezésére és levezetésére jogosít. A 18. életévét még be nem töltött személy azonban foglalkozás (túra) vezetését csak nagykorú sportcsoportvezető (foglalkozásvezető) felügyelete mellett láthatja el.

(6) A tanfolyam eredményes elvégzését a tanfolyam szervezője a diákigazolványba történő bejegyzéssel igazolja.

11.§ (1) Diáksport versenyen a sportoló igazolása diákigazolvánnyal történik.

(2) Összevont szakszövetségi és diáksport versenyen a sportegyesület tagjaként igazolt diáksportoló sportágában csak sportegyesületének színeiben, tagsági igazolvánnyal, egyéb sportágban diáksportkörének, illetve diáksport egyesületének színeiben, diákigazolvánnyal igazolható.

12.§ (1) Az alapfokú diáksport verseny költségeit a rendező szerv (diáksportkör, diáksport egyesület stb.) fedezi.

(2) A helyi (városi, városi jogú nagyközségi, fővárosi kerületi), illetve fővárosi, megyei diáksport verseny költségeit (ideértve a sportlétesítmények és a sporteszközök igénybevételéért járó, a 4.§ (1) bekezdésében meghatározott térítési díjat is) – a kötelező tanulónkénti (hallgatónkénti) előirányzaton felül – a tanács a diáksport tevékenység támogatására rendelkezésére álló költségvetési előirányzata terhére biztosítja.

(3) Az országos versenynaptárban szereplő – a Magyar Diáksport Szövetség által kiírt – területi és országos, valamint a nemzetközi diáksport versenyek megrendezésének költségeit az Állami Ifjúsági és Sporthivatal fedezi.

13.§ A közreműködő játékvezetőt (versenybírót)

a) az összevont szakszövetségi és diáksport versenyen a sportági szakszövetség,

b) a felmenő rendszerű, illetve a nemzetközi versenyen a rendező szerv díjazza.

14.§ (1) A sportegyesület a diáksportkörből, illetve a diáksport egyesületből hozzá irányított diáksportolókat nyilvántartja.

(2) A sportegyesület a hozzá irányított, illetve átigazolt diáksportolóért – külön jogszabályban megállapított feltételek szerint – nevelési költségtérítést fizet. A diáksportolót felfedező és a sportegyesületbe irányító sportcsoportvezető a sportoló nevelésében közreműködő sportedzőre megállapított szabályok szerint részesül a nevelési költségtérítésből.

15.§ (1) A sportlétesítmények és a sporteszközök iskolai (kötelező tanórai) testnevelés céljaira történő igénybevétele esetén a diáksporttal megegyező módon kell eljárni.

(2) A sportlétesítményeknek és a sporteszközöknak az (1) bekezdésben meghatározott célra történő igénybevételéért járó térítési díjat az igénybe vevő nevelési-oktatási intézmény fedezi.

(3) A nevelési-oktatási intézményt terhelő térítési díj egészben vagy részben tanácsi pénzeszközökből, illetve az intézmény fenntartója által is fedezhető.

16.§ (1) Ez a rendelkezés 1987. május 1-jén lép hatályba.

(2) A diákigazolványoknak az alapfokú nevelési-oktatási intézmények tanulói részére történő bevezetéséig a diáksportoló igazolása a diáksportkör, illetve a diáksport egyesület által kiállított igazoló lappal is történhet.

A 4/1988. (V.1.) ÁISH rendelkezés a sportolók igazolásáról és átigazolásáról

Az Állami Ifjúsági és Sporthivatal elnökének feladatáról és hatásköréről szóló 1042/1986. (VII.1.) MT h. határozat 1/g., valamint 6. pontja alapján a sportolók igazolásáról és átigazolásáról – a belügyminiszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértésben – az alábbiak szerint rendelkezem:

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

1.§ A rendelkezés hatálya a sportegyesülettel és sportiskolával (a továbbiakban együtt: sportegyesület) tagsági viszonyban álló sportoló igazolására és átigazolására terjed ki.

2.§ A rendelkezés alkalmazásában:

a) igazolás: a sportoló egyesületi tagsági viszonyának meghatározott sportág szerinti nyilvántartásba vétele, és a nyilvántartás megfelelő adatainak a sportoló sportegyesületi tagsági könyvébe (a továbbiakban: tagsági könyv) történő bejegyzése;

b) átigazolás: az igazolt sportoló meghatározott sportágra vonatkozó sportegyesületi tagsági viszonya megváltoztatásának, és az ezzel összefüggő adatváltozásoknak a sportági nyilvántartásába és a sportoló tagsági könyvébe történő bejegyzése;

c) szakigazgatási szerv: a sportegyesület székhelye szerint illetékes városi, megyei városi, fővárosi kerületi, városi jogú nagyközségi, közvetlen megyei irányítású községi, nagyközségi tanács végrehajtó bizottságának ifjúsági és sportfeladatot ellátó szakigazgatási szerve.

3.§ Sportági szakszövetség rendezett vagy jóváhagyott versenyen, mérkőzésen – ha jogszabály vagy a verseny- és játékszabályok, illetőleg a versenykiírás másként nem rendelkeznek – csak e rendelkezés szerint igazolt (átigazolt) sportoló vehet részt.

A SPORTOLÓ IGAZOLÁSA

4.§ (1) A sportoló igazolását – a sportoló és a sportegyesület együttes kérelmére – a szakigazgatási szerv végzi.

(2) Az igazolásra irányuló kérelmet – az e célra rendszeresített igazolási nyilvántartólapon – három példányban kell előterjeszteni. A kérelemhez mellékelni kell a sportoló tagsági könyvét.

(3) Az igazolási kérelemnek tartalmaznia kell:

a) a sportoló és a sportegyesület igazolásra vonatkozó kérelmét,

b) a sportoló személyi adatait, a sportegyesület nevét és székhelyét,

c) annak a sportágnak a megnevezését, amelyben a sportoló versenyezni akar,

d) az igazolás időpontját.

(4) Az igazolt sportoló tagsági könyvébe be kell jegyezni a (3) bekezdés c) és d) pontjában foglaltakat, valamint a sportoló igazolásának nyilvántartási számát.

(5) A szakigazgatási szerv a sportoló igazolásáról – az igazolási nyilvántartólap egy-egy példányának megküldésével – tájékoztatja az országos sportági szakszövetséget, valamint a területileg illetékes fővárosi, megyei tanács végrehajtó bizottságának ifjúsági és sportfeladatot ellátó szakigazgatási szervét (a továbbiakban: megyei szakigazgatási szerv).

5.§ (1) Ha a sportoló több sportágban kíván versenyezni, sportáganként más-más sportegyesületbe is igazolható, ugyanabban a sportágban azonban az igazolás csak egy sportegyesületbe történhet.

(2) Ha több sportegyesület valamely sportágban közösen tart fenn szakosztályt, a sportegyesületek írásbeli megállapodása szabályozza, hogy a szakosztály sportolóit melyik sportegyesületbe igazolják.

6.§ (1) A sportági nyilvántartásból törölni kell az igazolt sportolót, ha

a) meghalt,

b) véglegesen külföldre távozott, illetőleg

c) sporttevékenységének befejezését sportegyesülete részére írásban bejelentette és 18 hónapnál hosszabb idő óta nem vett részt sportága hazai vagy nemzetközi versenynaptárában szereplő versenyen, mérkőzésen.

(2) A törlést a szakigazgatási szerv hivatalból vagy a sportegyesület bejelentése alapján hajtja végre, és erről értesíti a sportegyesületet, valamint az országos sportszakszövetséget és a területileg illetékes megyei szakigazgatási szervet.

AZ ÁTIGAZOLÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

7.§ (1) Az átigazolási szabályok alkalmazásában szerződéses sportoló:

a) a sportegyesülettel külön jogszabály szerint munkaviszonyt létesítő sportmunkatárs, továbbá

b) a nemzetközi osztályú, az I. osztályú és a kiváló ifjúsági sportolói minősítéssel rendelkező sportoló,

c) a sportegyesület nemzeti (országos) bajnokság I. osztályában – labdarúgás sportágban a nemzeti bajnokság I. és II. osztályában – szereplő felnőtt csapatának az a sportolója, akivel a sportegyesülete sporttevékenység folytatására szerződést kötött.

(2) Sportoló: az (1) bekezdésben nem említett sportoló.

(3) Az átigazolási szabályok alkalmazása szempontjából az (1) bekezdés b) pontjában említett sportolót akkor is szerződéses sportolónak kell tekinteni, ha sporttevékenysége folytatására irányuló szerződése nincs. Ebben az esetben szerződési időtartamnak a megszerzett minősítés érvényességének időtartamát kell tekinteni.

8.§ (1) A sportoló és a szerződéses sportoló átigazolása – a sportoló, szerződéses sportoló és az átvevő sportegyesület együttes kérelmére – történik.

(2) Az átigazolási kérelmet az e célra rendszeresített átigazolási lapon – adatellenőrzés céljából – három példányban az átadó sportegyesület székhelye szerint illetékes szakigazgatási szervhez kell bemutatni. A kérelemhez mellékelni kell a sportoló, szerződéses sportoló tagsági könyvét.

(3) Az átigazolási kérelmet és a sportoló, szerződéses sportoló tagsági könyvét – az adatellenőrzést követően – az átigazolás elintézése céljából az átvevő sportegyesület székhelye szerint illetékes szakigazgatási szervhez kell benyújtani.

(4) Ha a szakigazgatási szerv mind az átadó, mind pedig az átvevő sportegyesület székhelye szerint illetékes, az átigazolási kérelem benyújtását egyúttal adatellenőrzésre történő bemutatásnak is kell tekinteni.

(5) Az átigazolási kérelemnek tartalmaznia kell:

a) az átigazolást kérő sportoló, szerződéses sportoló személyi adatait, minősítését, igazolásának nyilvántartási számát,

b) az átadó és az átvevő sportegyesület nevét és székhelyét,

c) az átvevő sportegyesület és a sportoló átigazolásra irányuló kérelmét,

d) annak a sportágnak a megnevezését, amelyre a sportoló, szerződéses sportoló átigazolása vonatkozik,

e) az átadó sportegyesület nyilatkozatát az átigazoláshoz való hozzájárulásra vagy annak megtagadására vonatkozóan,

f) az átigazolás időpontját.

(6) Ha az átadó sportegyesület az átigazoláshoz való hozzájárulásról - az átvevő sportegyesület erre irányuló írásbeli felszólításának kézhezvételétől számított - 15 napon belül nem nyilatkozik, a hozzájárulást megadottnak kell tekinteni.

9.§ Ha e rendelkezés a sportoló, szerződéses sportoló átigazolására tekintettel az átadó sportegyesület részére átigazolási díj vagy nevelési költségtérítés kikötését teszi lehetővé, az átigazolási kérelemhez mellékelni kell a térítésre vonatkozó megállapodást. Ennek hiányában az átigazolási kérelem nem intézhető el.

10.§ (1) A sportoló, szerződéses sportoló átigazolási kérelmének elintézéséig ugyanabban a sportágban újabb átigazolási kérelmet nem nyújthat be.

(2) Ha a sportoló, szerződéses sportoló az átigazolási kérelmének visszavonása nélkül ugyanabban a sportágban újabb átigazolási kérelmet is benyújt, az utolsó átigazolási kérelem benyújtásától számított egy éven belül nem igazolható át.

(3) Ha a sportoló, szerződéses sportoló az átigazolási kérelmet annak elintézése előtt írásban visszavonja, az átadó sportegyesület igazolt sportolója marad, újabb átigazolási kérelmet azonban – a 19-15.§-ban szabályozott eseteket kivéve – csak a kérelem visszavonásától számított 6 hónap elteltével nyújthat be.

11.§ (1) Az átigazolt sportoló, szerződéses sportoló tagsági könyvébe be kell jegyezni:

a) az átvevő sportegyesület nevét és székhelyét,

b) annak a sportágnak a megnevezését, amelyre a sportoló, szerződéses sportoló átigazolása vonatkozik,

c) a sportoló, szerződéses sportoló átigazolásának nyilvántartási számát,

d) az átigazolás végrehajtásának időpontját.

(2) A szakigazgatási szerv az átigazolt sportolókról, szerződéses sportolókról az átigazolási lap egy-egy példányának megküldésével tájékoztatja az országos sportági szakszövetséget, valamint a területileg illetékes megyei szakigazgatási szervet.

12.§ A sportoló, szerződéses sportoló az átadó egyesület hozzájárulásával az év bármely napján átigazolható.

13.§ (1) Az átigazolási kérelemnek adatellenőrzésre történő bemutatásakor a 12. életévét még be nem töltött sportoló sportegyesületének hozzájárulása nélkül átigazolható bármely sportegyesületbe.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható az aranyjelvényes ifjúsági sportolói minősítéssel rendelkező sportolóra, valamint a korosztályos válogatott keret tagjára.

14.§ (1) Az a sportoló, aki az átigazolási kérelemnek adatellenőrzésre történő bemutatását megelőző egy éven belül – a sportoló versenyzése szempontjából illetékes országos vagy területi sportági szakszövetség igazolása szerint – nem vett részt sportága hazai vagy nemzetközi versenynaptárában szereplő versenyen, mérkőzésen, sportegyesületének hozzájárulása nélkül átigazolható bármely sportegyesületbe.

(2) Az (1) bekezdés szerinti időtartamba nem számít bele az az idő, amely alatt a sportoló sportági szakszövetség által hozott határozat alapján eltiltás alatt állt, vagy orvosi előírásra, illetőleg a sportegyesületével történt megállapodás alapján nem folytatott sporttevékenységet.

15.§ (1) A labdarúgó sportoló alacsonyabb bajnoki osztályban szereplő csapattal rendelkező sportegyesületből magasabb bajnoki osztályban szereplő csapattal rendelkező sportegyesületbe – a bajnokság befejezése és az új bajnokság kezdete közötti időszakban – sportegyesületének hozzájárulása nélkül átigazolható.

(2) Az (1) bekezdés szerint ugyanabból a sportegyesületből legfeljebb két-két serdülő, ifjúsági, junior és felnőtt korosztályú labdarúgó igazolható át.

16.§ (1) A szerződéses sportoló a sportegyesületének hozzájárulása nélkül átigazolható, ha

a) a szerződése lejárt vagy azt közös megegyezéssel megszüntették,

b) a sportegyesület a szerződésben vállalt kötelezettségét nem teljesítette, és ezért a szerződéses sportoló a szerződést felmondással megszüntette,

c) a szerződést a sportegyesület jogellenesen szüntette meg.

(2) Ha a szerződéses sportoló a sportegyesületével kötött szerződést annak lejárta előtt jogellenesen megszüntette, a szerződésben meghatározott idő elteltétől számított további egy éven belül nem igazolható át.

(3) Ha a szerződéses sportoló és a sportegyesülete között vitás, hogy a sportegyesület a szerződésben vállalt kötelezettségét megszegte-e, illetőleg hogy a szerződéses sportoló vagy a sportegyesület a szerződést jogellenesen szüntette-e meg, a szerződéses sportoló átigazolásáról – a (2) bekezdésben foglalt jogkövetkezményeket is figyelembe véve – az országos sportági szakszövetség vagy az általa megbízott külön szerv határoz.

(4) A (3) bekezdés szerinti esetben a szerződéses sportoló átigazolási kérelmét először az országos sportági szakszövetséghez kell benyújtani.

17.§ (1) Ha a sportoló átigazolásához az átadó sportegyesulet hozzájárulása szükséges, és a sportegyesület a hozzájárulást nem adta meg, a sportoló az átvevő sportegyesületbe a (2) bekezdésben meghatározott várakozási idő eltelte után igazolható át.

(2) A várakozási idő

a) magasabb osztályba sorolt szakosztállyal, illetőleg magasabb bajnoki osztályban szereplő csapattal rendelkező sportegyesületbe történő átigazolás esetén 6 hónap,

b) azonos vagy alacsonyabb osztályba sorolt szakosztállyal, illetőleg azonos vagy alacsonyabb bajnoki osztályban szereplő csapattal rendelkező sportegyesuletbe történő átigazolás esetén egy év.

(3) A várakozási idő az átigazolási kérelemnek az átadó sportegyesület székhelye szerint illetékes szakigazgatási szervhez történő bemutatását követő napon kezdődik.

(4) A várakozási idő alatt a sportoló az átadó sportegyesületben versenyzési, illetőleg játékengedéllyel rendelkezik, ennek eltelte után pedig azonnal átigazolható abba a sportegyesületbe, amelybe a várakozási idő kezdetekor az átigazolását kérte.

(5) Ha a várakozási idő alatt a sportoló az átadó sportegyesületben nem versenyez, a válogatott keret felkészülésében és versenyein, mérkőzésein az országos sportági szakszövetség elnökségének hozzájárulásával vehet részt.

(6) Az (5) bekezdést megfelelően alkalmazni kell arra a szerződéses sportolóra is, akit szerződésének megszűnését követően az átigazolási díjra vonatkozó megállapodás hiányában nem igazoltak át szerződéses sportolóként más sportegyesületbe.

18.§ Az országos sportági szakszövetség az átigazolt sportoló, szerződéses sportoló versenyzési, illetőleg játékjogosultságát – a verseny tisztasága érdekében – a versenykiírásban korlátozhatja.

KEDVEZMÉNYES ÁTIGAZOLÁSOK
Egyetemi (főiskolai) hallgató sportoló átigazolása

19.§ (1) Felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatára felvételt nyert sportoló az egyetemi (főiskolai) tanulmányainak megkezdését megelőző augusztus 1-jétől számított 6 hónapon belül sportegyesületének hozzájárulása nélkül átigazolható annak a felsőfokú oktatási intézménynek a sportegyesületébe, amelyben tanulmányait folytatja.

(2) Ha a felsőfokú oktatási intézmény sportegyesülettel, vagy a sportegyesület a sportoló sportágában szakosztállyal nem rendelkezik, és a felsőfokú oktatási intézmény székhelye más helységben van, mint a sportoló sportegyesületének székhelye, a sportoló az (1) bekezdés szerint átigazolható a felsőfokú oktatási intézmény székhelyén található olyan sportegyesületbe, amely a sportoló sportágában szakosztályt működtet.

(3) Ha az (1) és (2) bekezdés szerint átigazolt sportoló hallgatói jogviszonya a felsőfokú tanulmányainak megkezdésétől számított egy éven belül szűnik meg – eltérő megállapodás hiányában –, hallgatói jogviszonya megszűnésének napjával vissza kell igazolni abba a sportegyesületbe, amelynek a felsőfokú tanulmányainak megkezdése előtt tagja volt.

(4) A felsőfokú tanulmányait befejező sportoló, hallgatói jogviszonyának megszűnésétől számított hat hónapon belül az (1) és (2) bekezdés szerinti sportegyesület hozzájárulása nélkül átigazolható bármely sportegyesületbe.

A sorkatonai szolgálatot teljesítő sportoló átigazolása

20.§ (1) A fegyveres erők katonai szervezeteinél (a továbbiakban: katonai szervezet) sorkatonai szolgálatot teljesítő sportoló – a sorkatonai szolgálatának időtartamára – sportegyesületének hozzájárulása nélkül átigazolható a szolgálati helyének helyőrségébe elhelyezett katonai szervezet sportegyesületébe (a továbbiakban: katonai sportegyesület).

(2) Ha a sportoló szolgálati helyének helyőrségében katonai sportegyesület nem működik, vagy a katonai sportegyesület a sportoló sportágában szakosztállyal nem rendelkezik, a sportoló – a sorkatonai szolgálatának időtartamára – az (1) bekezdés szerint átigazolható olyan sportegyesületbe, amely a sportoló sportágában a szolgálati helyének helyőrségében szakosztállyal rendelkezik. Ez a rendelkezés nem alkalmazható arra a sportolóra, aki a bevonulása előtti sportegyesületének székhelyén teljesít katonai szolgálatot.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerint átigazolt sportolót sorkatonai szolgálatból történő leszerelését követően – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – a leszerelés napjával vissza kell igazolni abba a sportegyesületbe, amelynek a bevonulása előtt tagja volt.

(4) Nem kell visszaigazolni a sportolót a bevonulása előtti sportegyesületébe, ha

a) sorkatonai szolgálatának befejezését követően hivatásos vagy továbbszolgálói állományba vették – amennyiben a hivatásos vagy továbbszolgálat időtartama az egy évet meghaladja és ezt a körülményt a katonai szervezetének elhelyezése szerint illetékes szakigazgatási szervnél írásban bejelenti,

b) a bevonulás előtti sportegyesülete az (1) és (2) bekezdés szerinti sportegyesülettel fennálló tagsági viszonyának fenntartásához, vagy más sportegyesületbe történő átigazolásához hozzájárult.

(5) A szerződéses sportoló a sorkatonai szolgálatának időtartamára az (1) és (2) bekezdés szerint igazolható át az ott meghatározott sportegyesületbe. Az átigazolás időtartama alatt az átadó sportegyesülettel fennálló szerződéses jogviszonya – eltérő megállapodás hiányában – szünetel.

(6) Az (1)-(5) bekezdés szabályait arra a sportolóra, szerződéses sportolóra, akinek a sorkatonai szolgálatáról külön jogszabály rendelkezik, az abban meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

KÜLÖNLEGES ÁTIGAZOLÁSOK

21.§ (1) Sportegyesület vagy sportegyesületi szakosztály megszűnése esetén a sportoló és a szerződéses sportoló azonnal átigazolható bármely sportegyesületbe.

(2) A sportegyesületek között létrejött megállapodás alapján egyik sportegyesület által a másik sportegyesület részére átadott szakosztály sportolóját, szerződéses sportolóját – az átvevő sportegyesülettel kötött eltérő megállapodásnak hiányában – a szakosztály átadásának napjával át kell igazolni az átvevő sportegyesületbe.

22.§ (1) Sportegyesületek vagy sportegyesületi szakosztályok egyesülése esetén az egyesülő sportegyesületek, szakosztályok sportolóit és szerződéses sportolóit – a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – az egyesüléssel létrejövő, illetőleg az 5.§ (2) bekezdése szerinti sportegyesületbe kell átigazolni. Az átigazolás időpontja a sportegyesületek, szakosztályok egyesülésének időpontja.

(2) Ha az egyesüléssel lérejövő sportegyesület a sportoló, szerződéses sportoló sportágában a szakosztályt megszünteti, a sportoló, szerződéses sportoló a sportegyesületének hozzájárulása nélkül átigazolható bármely sportegyesületbe.

(3) Az egyesüléssel létrejövő, illetőleg az 5.§ (2) bekezdése szerinti sportegyesület és a sportoló, szerződéses sportoló megállapodása alapján a sportoló, szerződéses sportoló más sportegyesületbe is átigazolható.

23.§ (1) Az átadó és az átvevő sportegyesület, valamint a sportoló, szerződéses sportoló írásbeli megállapodása alapján határozott időtartamra átigazolható az átvevő sportegyesületbe.

(2) Az átigazolás időtartama 3 hónapnál rövidebb és 3 évnél hosszabb nem lehet, és – szerződéses sportoló esetében – nem haladhatja meg az átadó sportegyesülettel kötött szerződésének időtartamát.

(3) Csapatsportágban a bajnoki év során az (1) bekezdés szerint átigazolt sportoló, szerződéses sportoló versenyzési, illtőleg játékjogosultságának korlátozására a 18.§ megfelelően irányadó.

(4) A határozott idő lejártát követően a sportolót, szerződéses sportolót vissza kell igazolni az átadó sportegyesületbe.

24.§ (1) A külföldi sportegyesülettel sporttevékenység folytatására szerződést kötő sportoló, szerződéses sportoló az országos sportági szakszövetség engedélyével igazolható át. Ha a sportoló a sporttevékenység folytatására jogosító munkavállalási engedéllyel rendelkezik, az átigazoláshoz az engedélyt az országos sportági szakszövetség nem tagadhatja meg.

(2) Ha a sportoló, szerződéses sportoló külföldi munkavállalása nem sporttevékenység folytatására irányul, a külföldi sportegyesületbe történő átigazolását az országos sportági szakszövetség a nemzetközi sportági szakszövetség előírásainak, valamint az átadó sportegyesület véleményének figyelembevételével engedélyezi.

(3) A sporttevékenység folytatására jogosító külföldi munkavállalási engedély esetén az átadó sportegyesület és a szerződéses sportoló között létrejött szerződés – eltérő mgállapodás hiányában – megszűnik.

(4) A külföldi munkavállalás befejezését követően – a (3) bekezdés szerinti eltérő megállapodás hiányában – a sportoló, szerződéses sportoló bármely sportegyesületbe hozzájárulás nélkül átigazolható. Az átigazolásra az (1)-(2) bekezdés, valamint a 29.§ megfelelően irányadó.

25.§ (1) Sporttevékenység folytatására munkavállalási engedély alapján magyarországi sportegyesületbe átigazolt, nem magyar állampolgár sportoló más hazai sportegyesületbe történő átigazolására a nemzetközi szabályok, valamint a sportoló és a sportegyesülete között létrejött szerződés az irányadó. Ennek hiányában a sportoló átigazolására a szerződéses sportolókra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(2) Az országos sportági szakszövetség engedélye alapján magyarországi sportegyesületbe átigazolt nem magyar állampolgár sportoló más hazai sportegyesületbe történő átigazolására a sportoló és a sportegyesülete között – a sportegyesületi tagságra vonatkozóan létrejött – megállapodás az irányadó. Ennek hiányában a sportoló átigazolására az átigazolás általános szabályait kell alkalmazni.

AZ ÁTIGAZOLÁS PÉNZÜGYI FELTÉTELEI

26.§ A sportoló, szerződéses sportoló átigazolására tekintettel – az e rendelkezésben meghatározott feltételek szerint – az átadó és az átvevő sportegyesület nevelési költségtérítés, vagy átigazolási díj fizetésében állapodhat meg.

Átigazolási díj

27.§ (1) Átigazolási díj sportolónak más sportegyesületbe szerződéses sportolóként, illetőleg szerződéses sportolónak más sportegyesületbe szerződéses sportolóként történő átigazolására tekintettel fizethető.

(2) Az átigazolási díj összegében az átadó és az átvevő sportegyesület szabadon állapodik meg.

(3) Nem jogosult átigazolási díjra az átadó sportegyesület, ha a szerződéses sportoló szerződése a 20.§ (5) bekezdése alapján szünetel, vagy a 16.§ (1) bekezdésének b) és c) pontja alapján megszűnt.

28.§ (1) Ha az átadó sportegyesület által meghatározott átigazolási díj megfizetését az átvevő sportegyesület nem vállalja, és ezért a szerződéses sportoló – szerződésének megszűnését követően – a 9.§-ban foglaltakra tekintettel szerződéses sportolóként nem igazolható át, az átadó sportegyesület az általa meghatározott átigazolási díj 20 %-ának megfelelő összeget egy éven keresztül havonta egyenlő részletekben köteles részére megfizetni.

(2) Az átadó sportegyesület

a) az (1) bekezdésben meghatározott összeg megfizetése alól teljes egészében mentesül, ha az általa meghatározott átigazolási díj megfizetését vállaló sportegyesületbe a szerződéses sportoló nem kíván átigazolni;

b) a még hátralevő részletek megfizetése alól mentesül, ha a szerződéses sportolót az átigazolási díj összegében való megállapodás alapján szerződéses sportolóként utóbb átigazolják az átvevő sportegyesületbe.

(3) A szerződés megszűnésétől számított egy év elteltével az átigazolási díj összegét az országos sportági szakszövetség állapítja meg, és azt – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – az átvevő sportegyesület az országos sportági szakszövetség részére koteles megfizetni.

(4) Az országos sportági szakszövetség által megállapított átigazolási díjat a szerződés megszűnésétől számított egy év eltelte után is az átadó sportegyesület részére kell megfizetni, ha a szerződéses sportolót a (2) bekezdés a) pontjában említett ok miatt nem igazolták át.

(5) Ha a sportolónak szerződéses sportolóként történő átigazolásához az átadó sportegyesület nem járult hozzá, vagy az átadó sportegyesület által meghatározott átigazolási díj megfizetését az átvevő sportegyesület nem vállalja, és ezért a sportolót várakozási idő elteltével igazolták át, az átigazolási díjat az országos sportági szakszövetség állapítja meg, és azt – a (6) bekezdésben foglalt kivétellel – az átvevő sportegyesület az országos sportági szakszövetség részére köteles megfizetni.

(6) Az országos sportági szakszövetség által megállapított átigazolási díjat a várakozási idő eltelte után is az átadó sportegyesület részére kell megfizetni, ha a sportolót szerződéses sportolóként a (2) bekezdés a) pontjában foglalt ok miatt nem igazolták át.

29.§ Ha a sporttevékenység folytatására irányuló szerződés alapján külföldön munkát vállaló szerződéses sportoló – hazai sportegyesületével fennálló szerződésének megszűnését követően – más hazai vagy külföldi sportegyesülettel szerződést köt, illetőleg a külföldi sportegyesülettel fennálló szerződését meghosszabbítja, az átigazolási díjat az országos sportági szakszövetség állapítja meg és azt az országos szakszövetség részére kell megfizetni.

30.§ Ha a szerződéses sportolót – szerződésének megszűnését követően – nemszerződéses sportolóként igazolják át más sportegyesületbe, az átigazolástól számított két éven belül szerződéses sportolónkénti ismételt átigazolása esetén az átigazolási díjat a sportoló korábbi sportegyesülete állapítja meg és azt a korábbi sportegyesület részére kell megfizetni.

Sportágfejlesztési hozzájárulás

31.§ (1) Az átigazolási díj 10 %-a – sportágfejlesztési hozzájárulásként – az országos sportági szakszövetséget illeti meg. A hozzájárulás összegét – az átigazolási díjból levonva – az átvevő sportegyesület a szerződés megkötésétől számított 8 napon belül köteles megfizetni.

(2) A sportoló, szerződéses sportoló külföldi sportegyesületbe történő átigazolása, átigazolási díj fizetésével nem járó átigazolása, valamint szerződésének meghosszabbítása esetén, továbbá ha az átigazolási díj egyébként az országos sportági szakszövetséget illeti meg, sportágfejlesztési hozzájárulást nem kell fizetni.

Nevelési költségtérítés

32.§ (1) Az átadó sportegyesület – a sportegyesületben eltöltött idő, valamint a sportoló teljesítményének figyelembevételével – nevelési kölségtérítést igényelhet

a) aranyjelvényes ifjúsági sportolói minősítéssel rendelkező sportolójának más sportegyesületbe, illetőleg

c) junior vagy ifjúsági korosztályú sportolójának a nemzeti (országos) felnőtt bajnokságban szereplő csapattal rendelkező sportegyesületbe történő átigazolásakor.

(2) A nevelési költségtérítés összege 10.000,- forinttól 120.000,- forintig terjedhet.

(3) Nem fizethető nevelési költségtérítés, ha a sportoló átigazolásáért átigazolási díjat fizettek.

(4) Nem jogosult nevelési költségtérítésre az átadó sportegyesület, ha a sportoló átigazolásához nem járult hozzá, vagy az általa meghatározott nevelési költségtérítés megfizetését egyetlen sportegyesület sem vállalja, és ezért a sportolót várakozási idő elteltével igazolják át.

(5) Ha a sportolót a 19.§ (1)-(2) bekezdése, illtőleg a 20.§ (1)-(2) bekezdése alapján igazolják át, az átadó sportegyesület nevelési költségtérítésre csak abban az esetben jogosult, ha a kedvezményes átigazolás elteltét követően a sportolót nem igazolják vissza az átadó sportegyesületbe.

33.§ (1) A diáksportkörből, diáksportegyesületből a sportegyesületbe irányított, és a sportegyesületbe igazolt sportolóért a sportegyesület 5000,- forint nevelési költségtérítést köteles fizetni, ha

a) a sportoló az igazolásától számított egy éven belül aranyjelvényes ifjúsági sportolói minősítést szerez, vagy

b) a sportoló a korosztályos nemzeti (országos) bajnokságban szereplő csapat tagja lesz.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható abban az esetben, ha a diáksportkör, diáksport egyesület és a sportegyesület között együttműködési megállapodás van érvényben.

HATÁLYBALÉPÉS

34.§ Ez a rendelkezés a kihirdetése napján lép hatályba.

ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

35.§ (1) A rendelkezést a hatálybalépését követően benyújtott igazolási és átigazolási kérelmek esetében kell alkalmazni.

(2) A rendelkezést a hatálybalépésekor már benyújtott, de még el nem intézett átigazolási kérelmekre is alkalmazni kell, ha a sportoló számára kedvezőbb.

(3) Ahol jogszabály szerződéskötési juttatást említ, azon átigazolási díjat kell érteni.

(4) A 7.§ (3) bekezdését annak a sportolónak az átigazolására is alkalmazni kell, aki az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott minősítést a rendelkezés hatálybalépésekor már megszerezte.

(5) A 7.§ (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott sportoló 1988. december 31-ig akkor is szerződéses sportolónak minősül, ha sporttevékenység folytatására szerződése nincs.

(6) Ha a 7.§ (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott sportoló és a sportegyesülete között 1988. december 31-ig sporttevékenység folytatására szerződés nem jött létre, az 1989. január 1-jét követően benyújtott átigazolási kérelmek elintézése szempontjából is szerződéses sportolónak kell tekinteni azt a sportolót, akit az 1987-1988., illetőleg az 1988. évi nemzeti (országos) bajnokságban legalább 5 mérkőzésen ténylegesen szerepelt. Ebben az esetben úgy kell tekinteni, mintha a sportoló szerződése 1988. december 31-ével szűnt volna meg.

HATÁLYUKAT VESZTŐ RENDELKEZÉSEK

36.§ A rendelkezés hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti:

a) a sportolók igazolási és átigazolási szabályzatáról szóló 6/1981. (OTSH K.5.) OTSH utasítás és az ezt módosító 6/1984. (OTSH K.6.) OTSH utasítás,

b) a nevelési költségtérítésről szóló, a 8/1980. (OTSH K.6.) OTSH utasítással, valamint a 7/1983. (OTSH K.8.) OTSH utasítás 1-4/A. pontja, 6. pontjának második mondata, 8. pontjának második mondata, valamint 9. pontjának második mondata,

c) a nemzeti bajnokságban szereplő labadarúgók személyi juttatásairól szóló, a 2/1985. (OTSH K.5-6.) OTSH utasítással módosított 5/1983. (OTSH K.8.) OTSH utasítás 2.§-a (2) bekezdésének a) pontja, 5.§-a (1) bekezdésének b) pontja, 6.§-a, valamint 4. számú melléklete.

Az 5/1988. (IX.13.) sz. ÁISH rendelkezés a labdarúgás sportág anyagi ösztönzési rendszeréről

Az 1042/1986. (VII.1.) MT határozat 1/g) pontja alapján a labdarúgás sportágban alkalmazható anyagi ösztönzés rendszeréről – a pénzügyiminiszterrel, az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal elnökével, valamint a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben – az alábbiak szerint rendelkezem:

A rendelkezés hatálya

1.§ (1) A rendelkezés hatálya a Magyar Labdarúgó Szövetségre (a továbbiakban: szövetség), a nemzeti bajnokság I. vagy II. osztályában szereplő labdarúgócsapattal rendelkező sportegyesületre, illetőleg annak szerződéses labdarúgójára (4/2988.(V.1.) ÁISH rek. 7.§-a (1) bek. a) és c) pontja) terjed ki.
(2) A rendelkezés hatálya a teljesítményt ösztönző juttatás tekintetében a nem szerződéses labdarúgóra, valamint a sportedzőre és a labdarúgócsapatnál működő egyéb sportszakemberre (a továbbiakban: sportszakember), a lakástámogatás tekintetében a sportszakemberre is kiterjed.

Az anyagi ösztönzés formái

2.§ (1) A nemzeti bajnokságban, a hazai és nemzetközi kupa- és barátságos mérkőzéseken elért eredményekről és a felkészülési követelmények teljesítéséről függően – a munkabéren kívüli juttatásként – a következő anyagi ösztönzési formák alkalmazhatók:

a) sportösztöndíj,

b) tanulmányi támogatás,

c) lakástámogatás,

d) teljesítményt ösztönző juttatás,

e) szövetségi juttatás.

(2) Az (1) bekezdés szerinti juttatások, továbbá a sportmunkatársi munkaviszonyban (8/1988. (V.19.) ÁBMH rek.) álló szerződéses labdarúgók és a teljesítményt ösztönző juttatásban részesülő sportszakemberek munkabére és társadalombiztosítási járuléka kizárólag a 8.§ (1) bekezdése szerinti keretből fedezhető.

Sportösztöndíj

3.§ (1) A közép- és felsőfokú nevelési-oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató, munkaviszonyban nem álló szerződéses labdarúgót a sportegyesület sportösztöndíjban részesítheti.

(2) A sportösztöndíj összegét a sportegyesület a nevelési-oktatási intézmény típusának, valamint a szeződéses labdarúgó teljesítményének és tanulmányi eredményének figyelembevételével állapítja meg.

(3) A sportösztöndíj legmagasabb összege:

a) középfokú nevelési-oktatási intézmény tanulója esetén 4000 Ft/hó

b) felsőfokú oktatási intézmény hallgatója esetén 6000 Ft/hó.

(4) A sportösztöndíjat a sportegyesület havonta fizeti.

Tanulmányi támogatás

4.§ (1) A közép- és felsőfokú nevelési-oktatási intézmény esti vagy levelező tagozatán tanulmányokat folytató szerződéses labdarúgót a sportegyesület tanulmányi támogatásban részesítheti.

(2) A tanulmányi támogatás összegét a sportegyesület a nevelési-oktatási intézmény típusának, valamint a szerződéses labdarúgó teljesítményének és tanulmányi eredményének figyelembevételével állapítja meg.

(3) A tanulmányi támogatás legalacsonyabb összege:

a) középfokú nevelési-oktatási intézmény tanulója esetén 2000 Ft/hó

b) felsőfokú oktatási intézmény hallgatója esetén 4000 Ft/hó.

(4) A sportegyesület a 3.§ (3) bekezdésének b) pontjában meghatározott sportösztöndíjat – tanulmányi támogatásként – legfeljebb havi 11.000,- Ft-ra kiegészítheti.

(5) A tanulmányi támogatást a sportegyesület havonta fizeti.

Lakástámogatás

5.§ (1) A sportegyesület a szerződéses labdarúgó és a sportszakember részére lakásépítéshez (-vásárláshoz) kölcsönt és vissza nem térítendő támogatást nyújthat, amellyel a sportegyesület a lakásépítési alapját kiegészítheti, illetőleg annak összegét a szerződéses labdarúgót foglalkoztató munkáltatóhoz átutalhatja.

(2) A lakásépítéshez (-vásárláshoz) nyújtott vissza nem térítendő támogatás összege a 250.000,- Ft-ot nem haladhatja meg. A támogatás kifizetésére egyebekben a lakásépítés munkáltatói támogatására vonatkozó szabályok az irányadók.

(3) A sportegyesület a szerződéses labdarúgó és a sportszakember részére – az arra jogosult közvetítő szerv útján – lakást bérelhet. A lakás béréhez való hozzájárulás összegétt a sportegyesület állapítja meg.

(4) A sportegyesület a 8.§ (1) bekezdése szerinti keretből kiegészített lakásépítési alapja terhére a szerződéses labdarúgó és a sportszakember elhelyezése érdekében lakást építhet vagy vásárolhat.

Teljesítményt ösztönző juttatás

6.§ (1) A szerződéses labdarúgó a nemzeti bajnokságban, a hazai és nemzetközi kupa- és barátságos mérkőzéseken elért eredményektől és a felkészülési követelmények teljesítésétől függően, továbbá a sportszakember a labdarúgók felkészítésében való eredményes közreműködése alapján teljesítményt ösztönző juttatásban részesíthető.

(2) Teljesítményt ösztönző juttatásban a nem szerződéses, de a mérkőzésen ténylegesen szerepelt labdarúgó is részesíthető.

(3) A teljesítményt ösztönző juttatások formáit, mértékét, valamint az abban részesíthető személyek körét a sportegyesület szabályzatban állapítja meg.

Szövetségi juttatások

7.§ (1) A labdarúgás szakmai színvonalát növelő teljesítmények ösztönzése céljából a szövetség

a) a nemzeti bajnokság I. és II. osztályában I-III. helyezést elért, továbbá a Magyar Népköztársasági Kupában eredményesen szerepelt csapatok részére bajnoki, illetőleg kupa helyezési jutalmat,

b) a nemzeti válogatottban szereplő labdarúgó, valamint a válogatottnál foglalkoztatott sportszakember részére – a válogatott elé kitűzött célok elérésére figyelemmel – felkészülést ösztönző juttatást és eredményességi jutalmat,

c) a válogatott szerepléséből származó tiszta bevétel terhére a válogatott keretbe labdarúgót küldő sportegyesület részére részesedést fizethet.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt juttatások forrása a szövetség költségvetése. Az egyes juttatások megállapításának elveit, mértékét és kifizetésének módját a szövetség elnöksége külön szabályzatban állapítja meg.

A gazdálkodási keret

8.§ (1) A sportegyesület – a 9.§ (1) bekezdésében meghatározott kiadások fedezetére – a sportegyesület, illetőleg a labdarúgó szakosztály költségvetési előirányzatán belül elkülönített egységes pénzügyi keretet (a továbbiakban: gazdálkodási keret) képez.

(2) A gazdálkodási keret forrásai:

a) a magánszemélytől származó bevételek,

b) a labdarúgók hazai és külföldi átigazolásáért befolyt átigazolási díj,

c) a labdarúgáshoz kapcsolódó hazai és külföldi reklám- és hirdetési bevétel 25 %-a,

d) a televíziós közvetítés jogdíja,

e) a lakástámogatás visszatérítése,

f) szövetségi jutalom a bajnoki és kupahelyezésért,

g) a sportmunkatársi munkabérek és társadalombiztosítási járulékuk fedezetére a sportegyesület részére átutalt pénzeszközök,

h) a hazai és külföldi mérkőzéseknek a (3) bekezdés a) pontjában foglaltakon kívüli tiszta bevétele,

i) a 9.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján átadott pénzeszközök visszafizetése.

(3) A rendelkezés alkalmazásában magánszemélytől származó bevételnek kell tekinteni:

a) a rendezvények jegy- és bérleteladásából származó tiszta bevételt, ideértve a válogatott mérkőzések bevételéből a sportegyesületeknek adott részesedést is,

b) a kiadványok értékesítéséből származó tiszta bevételt,

c) a baráti körök – magánszemélytől vagy magánszemélyek jogi személyiséggel nem rendelkező munkaközösségétől, társaságától származó – befizetését,

d) a pártoló tag tagdíját.

9.§ (1) A gazdálkodási keret az alábbi célokra és sorrendben használható fel:

a) a sportegyesületi költségvetés fedezethiányának végleges vagy átmeneti pótlására,

b) a sportmunkatárs és a teljesítményt ösztönző juttatásban részesülő sportszakember munkabérére és társadalombiztosítási járulékára,

c) a labdarúgó átigazolásáért fizetendő átigazolási díjra, ideértve a szövetség részére fizetendő sportágfejlesztési hozzájárulást is,

d) a szövetségi tagsági és nevezési díjra,

e) a sportösztöndíjra,

f) a tanulmányi támogatásra,

g) a lakástámogatásra,

h) a teljesítményt ösztönző juttatásra,

i) a tartalék képzésére.

(2) A gazdálkodási keret maradványa a következő évre átvihető.

(3) A gazdálkodási keret felhasználásának rendjét a sportegyesület gazdálkodási szabályzatában kell meghatározni.

Záró rendelkezések

10.§ A sportegyesület által adott juttatásokat a költségvetés és számvitel szabályai szerint kell nyilvántartani.

11.§ (1) A sportösztöndíj (3.§) a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló 1987. évi VI. törvény 15.§-ának 7. pontja alapján mentes a jövedelemadó alól.

(2) A tanulmányi támogatás, valamint a teljesítményt ösztönző juttatás után nyugdíjjárulékot nem kell fizetni, és a társadalombiztosítási szolgáltatások szempontjából figyelmen kívül kell hagyni.

12.§ (1) Ez a rendelkezés 1988. október 1-jén lép hatályba, az egyes juttatásokra vonatkozó rendelkezései azonban az 1988/89. évi bajnokság kezdetétől alkalmazhatók.

(2) A rendelkezés hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti a nemzeti bajnokságban szereplő labdarúgók személyi juttatásairól szóló 5/1983. (OTSH K.8.) OTSH utasítás, valamint az ezt módosító 2/1985. (OTSH K.5-6.) OTSH utasítás, továbbá a labdarúgó sportedzők jutalmazásáról szóló, a 6/1983. (OTSH K.5-6.) OTSH utasítással módosított 5/1980. (OTSH K.6.) OTSH utasítás 7/A. pontja.

(3) A sportegyesületek a korábban képzett csapatfejlesztési és személyi ösztönzési kereteiket 1988. november 1-jéig kötelesek lezárni. A keretek maradványa a gazdálkodási keret képzésére felhasználható.

A 6/1988. (IX.13.) sz. ÁISH rendelkezés a sporttevékenységgel összefüggő személyi juttatásokról

Az 1042/1986. (VII.1.) MT határozat 1.g), valamint 6. pontja alapján a versenysport eredményességét és utánpótlás-nevelését elősegítő anyagi ösztönzés rendszeréről – a művelődési miniszterrel, a pénzügyminiszterrel, az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal elnökével, valamint a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben – az alábbiak szerint rendelkezem:

A rendelkezés hatálya

1.§ (1) A rendelkezés hatálya a sportági szakszövetségekre, a sportegyesületekre, a sportiskolákra, valamint a sportegyesületnél, sportiskoláknál igazolt sportolókra és a felkészítésükben közreműködő sportszakemberekre terjed ki.

(2) A Magyar Honvédelmi Szövetség a rendelkezés hatályát a klubjaira is kiterjesztheti.

2.§ A sportoló, valamint a sportegyesületnél, sportiskolánál (a továbbiakban együtt: sportegyesület), illetőleg a sportági szakszövetségnél foglalkoztatott sportedző és egyéb sportszakember részére, sporttevékenységével összefüggésben csak az e rendelkezésben vagy egyéb jogszabályban meghatározott juttatások fizethetők.

3.§ Nem terjed ki a rendelkezés hatálya:

a) a labdarúgás sportágra,

b) a külföldön rendezett valutadíjas, valamint a belföldi pénzdíjas, vagy tárgyjutalmas versenyeken, mérkőzéseken elért helyezésért fizethető juttatásokra,

c) a sportegyesület, a sportági szakszövetség reklám- és szponzorálási szerződéseivel összefüggésben fizethető juttatásokra.

Személyi juttatások formái

4.§ (1) A rendelkezésben meghatározott minősítéssel rendelkező sportoló, és a felkészítésében közreműködő sportszakember részére a hazai és a nemzetközi versenyzés, az arra történő felkészülés eredményességének elősegítése, valamint a sporttevékenységgel összefüggő többletköltség megtérítése érdekében – a sportoló, illetőleg a – sportszakember teljesítményének figyelembevételével - a (2) bekezdésben meghatározott juttatások adhatók.

(2) A személyi juttatások formái:

a) központi kalória költségtérítés,

b) sportegyesületi kalória költségtérítés,

c) közreműködői költségtérítés,

d) eredményességi jutalom,

e) sportösztöndíj

f) tanulmányi támogatás.

5.§ (1) Az e rendelkezésben meghatározott személyi juttatások költségvetési fedezetére az Állami Ifjúsági és Sporthivatal (a továbbiakban: ÁISH) anyagi ösztönzési keretet képez. Anyagi ösztönzési keretet a sportegyesület is képezhet.

(2) Az anyagi ösztönzési keret előirányzatának megállapításánál az egyes juttatások jogcímét és mértékét, valamint a tárgyévre tervezett sportesemények várható eredményeket kell alapul venni. Az anyagi ösztönzési keret maradványával a következő évi keret növelhető.

Központi kalória költségtérítés

6.§ (1) A nemzetközi osztályú minősítéssel rendelkező sportoló a minősítése megállapítását követő hónap első napjától a minősítése megszűnésének napjáig terjedő időtartamra – a nemzetközi szerepléshez szükséges felkészülés elősegítése, illetőleg az ezzel járó többletköltségek megtérítése érdekében – központi kalória költségtérítésben részesíthető.

(2) A központi kalória költségtérítés mértéke:

	Ft/hó
a) olimpiai sportág esetén	3000-7000
b) nem olimpiai sportág esetén	1000-3000

(3) A kiváló ifjúsági sportolói minősítéssel rendelkező sportoló részére központi kalória költségtérítés a (2) bekezdés szerinti összegek 50 %-áig terjedően állapítható meg.

(4) Ha az (1) bekezdésben meghatározott sportoló önhibáján kívül eső okból (pl.: hosszan tartó sérülés, szülés) hosszabb ideig nem versenyez, és ezalatt megszerzett minősítését elveszti, a versenyzésének újbóli megkezdésétől addig az időpontig, amikor a minősítését újból megszerezhette volna, kivételesen a (2) bekezdés szerinti központi kalória költségtérítésben részesíthető.

7.§ (1) A központi kalória költségtérítésben részesíthető sportolók körét és a felhasználható keretet az ÁISH elnöke állapítja meg, és biztosítja az országos sportági szakszövetség részére.

(2) A központi kalória költségtérítés szemlyenkénti mértékét – az országos sportági szakszövetség elnöksége által meghatározott elvek alapján – a szövetségi kapitány, a vezető edző állapítja meg.

(3) A központi kalória költségtérítés összegét az ÁISH az országos sportági szakszövetség útján havonként folyósítja.

Sportegyesületi kalória költségtérítés

8.§ (1) A jelentős fizikai megterheléssel járó edzéstevékenység többletköltségeinek megtérítése érdekében - a (2) bekezdés szerinti minősítésű, illetőleg szintű sportoló részére - a sportegyesület kalória költségtérítést állapíthat meg.

(2) A sportegyesületi kalória költségtérítés mértéke

		Ft/hó
a)	nemzetközi osztályú minősítéssel rendelkező sportoló esetén	2000-3000
b)	I. osztályú és kiváló ifjúsági sportolói minősítéssel rendelkező sportoló esetén	1000-2000
c)	aranyjelvényes ifjúsági sportolói minősítéssel rendelkező sportoló esetén	500-1000
d)	csapatsportágban a nemzeti (országos) bajnokság I.osztályában szereplő felnőtt csapat tagja esetén – labdajáték sportágban legfeljebb 16, jégkorong sportágban legfeljebb 25 fő részére	500-2000

(3) A sportegyesületi kalória költségtérítés személyenkénti mértékének megállapításánál figyelembe kell venni a sportág jellegét és a felkészülés körülményeit is.

9.§ A sportegyesületi kalória költségtérítés pénzbeni és természetbeni juttatásként egyaránt megállapítható.

10.§ Ha a sportoló egyidejűleg több sportágban rendelkezik a sportegyesületi kalória költségtérítés megállapítására jogosító minősítéssel (8.§ (2) bekezdés), azok közül csak egy, a sportoló számára kedvezőbb minősítés vehető figyelembe.

11.§ (1) A sportegyesületi kalória költségtérítés személyenkénti mértékét – a szakosztály vezető edzőjének javaslata alapján, legfeljebb egyéves időtartamra – a sportegyesület elnöke (ügyvezető elnöke) állapítja meg.

(2) A megállapított sportegyesületi kalória költségtérítést a sportegyesület – a pénzügyi eszközei terhére – havonként utólag fizeti.

Közreműködői költségtérítés

12.§ (1) Az a sportoló, aki edzőpartnerként a válogatott sportoló felkészítésében jelentős közvetlen segítséget nyújt, a felkészülésben való közreműködői költségtérítésben részesíthető.

(2) A közreműködői költségtérítés összege nem haladhatja meg a sportágra a 6.§ (2) bekezdése szerinti megállapítható központi kalória költségtérítés alsó határát.

(3) A közreműködői költségtérítés keretét az ÁISH, a költségtérítésben részesíthető sportolók személyét és a költségtérítés mértékét – az országos sportági szakszövetség elnöksége által meghatározott elvek alapján – a szövetségi kapitány, a vezető edző állapítja meg.

(4) A közreműködői költségtérítés összegét az ÁISH az országos sportági szakszövetség útján folyósítja.

Eredményességi jutalom

13.§ A világ- vagy Európa-bajnokságon felnőtt korosztályban I-VIII. (kajak-kenu sportágban I-IX.) helyezést, a junior és az ifjúsági korosztályban I-VI. helyezést, továbbá az Ifjúsági Barátság Versenyen I-III. helyezést elért sportoló, valamint a felkészítésében közreműködő szakvezető, sportedző és egyéb sportszakember a mellékletben meghatározott eredményességi jutalomban részesíthető.

14.§ (1) Ha a sportoló több sportágban vagy több versenyszámban ért el helyezést, az eredményességi jutalom mindegyik helyezés alapján külön megállapítható.

(2) Ha a sportág versenyrendszerének jellege szerint a sportoló egyszeri indulással (ugyanazzal a szerepléssel) mind az egyéni, mind a csapatversenyszámban helyezést ér el, a számára kedvezőbb eredményességi jutalom teljes összege, a további helyezésért adható eredményességi jutalomnak pedig 50 %-a állapítható meg.

(3) Ha a sportág versenyrendszerének jellege szerint a világbajnokságon elért eredmény egyúttal Európa-bajnoki eredménynek is számít, a sportoló részére a különböző helyezések alapján csak a számára kedvezőbb eredményességi jutalom állapítható meg.

(4) Súlyemelés sportágban a világ- vagy Európa-bajnokságon az összetett eredmény után az olimpiai sportágak szerint, míg a jobb fogásnemben elért eredmény után a nem olimpiai sportágak szerint állapítható meg eredményességi jutalom. Érvényes összetett eredmény nélkül a fogásnemenkénti helyezés alapján eredményességi jutalom nem állapítható meg.

(5) Fedettpályás atlétikai világ- és Európa-bajnokságon, valamint csapatsportág "B" világbajnokságán elért helyezés után az eredményességi jutalom 50 %-a állapítható meg.

15.§ Ha a sportág versenyrendszerének jellege szerint az V-VIII. helyezéseket egyenként nem döntik el, az eredményességi jutalom szempontjából a helyezések mindegyikét VI. helyezésnek kell tekinteni.

16.§ Ugyanabban az olimpiai versenyszámban a világbajnokságon elért I. helyezés megismétlése esetén az eredményességi jutalom összege 20 %-kal, minden további esetben 50 %-kal növelhető.

17.§ (1) Egyéni sportág olimpiai csapatversenyszámaiban (íjászat, kerékpár, öttusa, torna, vívás, lovaglás) az eredményességi jutalom a két vagy több fős egyéni versenyszámok alapján állapítható meg.

(2) Egyéni sportág két vagy több fős, valamint csapatversenyszámaiban, továbbá csapatsportágak esetében, az eredményességi jutalom személyenkénti mértéke – a sportolók részére biztosított teljes jutalomkereten belül – differenciáltan is megállapítható; az egy sportoló részére megállapított eredményességi jutalom azonban nem haladhatja meg az egyéni sportág egyéni versenyszámában ugyanazon helyezésre adható jutalom összegét.

18.§ A sporteseményen tartalékként (jegyzőkönyvben) nevezett, de a versenyen, a mérkőzésen ténylegesen nem szerepelt sportoló a sportágának, illetőleg versenyszámának eredményessége alapján az egy sportoló részére meghatározott összeg legfeljebb 50 %-áig terjedő mértékben részesíthető eredményességi jutalomban.

19.§ Az eredményességi jutalom személyenkénti mértékét – a 13-18.§-ok figyelembevételével – a szövetségi kapitány, a vezető edző javaslata alapján – az országos sportági szakszövetség elnöksége állapítja meg.

20.§ (1) A sportoló felkészítésében közreműködő szakvezető, sportedző és egyéb sportszakember (orvos, gyúró, technikai segítő stb.) eredményességi jutalmának keretösszegét

a) egyéni sportágban a sportolók részére megállapított eredményességi jutalmak teljes összegének 30 (öttusa sportágban 50) %-a,

b) csapatsportágban a csapat teljes jutalmának 15 %-a képezheti.

(2) Olimpiai sportágban a felnőtt válogatott szövetségi kapitányának, vezető edzőjének és az országos sportági szakszövetség főtitkárának eredményességi jutalma nem terheli az (1) bekezdés szerinti keretet. A szövetségi kapitány, a vezető edző jutalma nem haladhatja meg az egy versenyszámban legeredményesebben szerepelt sportoló eredményességi jutalmának összegét.

(3) Az (1) bekezdés szerinti sportszakemberek eredményességi jutalmának személyenkénti mértékét – a szövetségi kapitány, a vezető edző javaslata alapján – az országos sportági szakszövetség elnöksége állapítja meg. Az eredményességi jutalom személyenkénti mértéke nern haladhatja meg az egy versenyszámban legeredményesebben szerepelt sportoló eredményességi jutalmának összegét.

(4) Az országos sportági szakszövetség főtitkárának és szövetségi kapitányának, vezető edzőjének eredményességi jutalmát – az országos sportági szakszövetség elnöksége véleményének meghallgatásával – az ÁISH elnöke állapítja meg.

21.§ (1) Az eredményességi jutalmat az ÁISH takarékbetétkönyvben fizeti ki a sportoló részére.

(2) Az eredményességi jutalomról az országos sportági szakszövetség főtitkára értesíti a sportoló sportegyesületét.

22.§ A sportoló sportegyesülete az ÁISH által adományozott eredményességi jutalmat nem egészítheti ki.

23.§ Az olimpián, Universiádén elért eredményért az ÁISH elnöke eseti elbírálás alapján állapít meg eredményességi jutalmat.

24.§ (1) A 13.§-ban nem említett nemzetközi (pl. Világ Kupa. Bajnokcsapatok Európa Kupája, Kupagyőztesek Európa Kupája, Ronchetti Kupa), valamint a hazai versenyen (bajnokságon, kupaküzdelemben) elért kimagasló eredményért a sportegyesület a sportolója részére eredményességi jutalmat állapíthat meg.

(2) A sportegyesület színeiben elért nemzetközi eredményesség alapján egy évben egy sportoló részére kifizetett eredményességi jutalom összege (ideértve a nemzetközi versenyenként, mérkőzésenként kifizetett prémium összegét is) nem haladhatja meg a sportágban az azonos Európa-bajnoki helyezésért megállapítható eredményességi jutalom 75 %-át.

(3) A hazai eredményesség után egy évben egy sportoló részére kifizetett eredményességi jutalom összege nem haladhatja meg

a) egyéni sportágban az azonos Európa-bajnoki helyezésért megállapítható eredményességi jutalom 25 %-át,

b) csapatsportágban az azonos Európa-bajnoki helyezésért megállapítható eredményességi jutalom 50 %-át.

(4) Az autó-motorsport és sakk sportágban fizethető eredményességi jutalmakat külön jogszabály állapítja meg.

Sportösztöndíj

25.§ (1) Az alap-, közép- és felsőfokú nevelési-oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató, munkaviszonyban nem álló nemzetközi osztályú, I. osztályú, kiváló ifjúsági sportolói, vagy aranyjelvényes ifjúsági sportolói minősítéssel rendelkező sportolóját, továbbá a nemzeti (országos) bajnokság I. osztályában szereplő csapatának tagját a sportegyesület sportösztöndíjban részesítheti.

(2) A sportösztöndíj összegét a sportegyesület a nevelési-oktatási intézmény típusának, valamint a sportoló teljesítményének, minősítési szintjének és tanulmányi eredményének figyelembevételével állapítja meg.

(3) A sportösztöndíj legmagasabb összege:

		Ft/hó
a)	alapfokú nevelési-oktatási intézmény tanulója esetén	2000
b)	középfokú nevelési-oktatási intézmény tanulója esetén	4000
c)	felsőfokú oktatási intézmény hallgatója esetén	6000

(4) A sportösztöndíjat a sportegyesület havonta fizeti.

26.§ (1) Az ÁISH – a 25.§ (2)-(4) bekezdésében foglaltak figyelembevételével – sportösztöndíjban részesítheti az olimpián I-III. helyezést, világ- vagy Európa-bajnokságon I. helyezést elért, valamint azt a sportolót, aki sportpályafutásának befejezésekor tanulmányait felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán megkezdte vagy az azt követő évben megkezdi.

(2) Az ÁISH által megállapított sportösztöndíjjal egyidejűleg sportegyesületi sportösztöndíj nem fizethető.

KIK JOGOSULTAK GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEK VAGYONBIZTOSÍTÁSÁT kötni?

A gazdálkodó szervezetek vagyonbiztosítását valamennyi gazdálkodó szervezet megkötheti, így

- állami vállalatok
- ipari és kereskedelmi szövetkezetek
- kisvállalatok, leányvállalatok és kisszövetkezetek
- mezőgazdasági szövetkezetek és üzemek
- lakásszövetkezetek
- vegyesvállalatok, egyesületek
- részvénytársaságok, kft-k
- közkereseti és betéti társaságok
- gazdasági és ügyvédi munkaközösségek stb.

MILYEN VAGYONTÁRGYAKRA TERJESZTHETŐ KI A BIZTOSÍTÁS?

A biztosítási fedezetek kiterjeszthetők mind a saját, mind az idegen /bérelt, tárolt/ vagyontárgyakra /állóeszközökre, ill. készletekre/. Az eszközök értékét, illetve a kártérítés felső határát a biztosítani kívánó határozza meg a biztosító közreműködésével.

MILYEN IDŐTARTAMRA KÖTHETŐK A BIZTOSÍTÁSOK?

A biztosításokat határozott és határozatlan időtartamra is meg lehet kötni.

*

KÉRJEN A GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEK BIZTOSÍTÁSÁRÓL
részletes tájékoztatást Budapesten a HB Közület Igazgatóságon
(1144 Budapest, Gvadányi út 69.),
vidéken az illetékes megyei igazgatóságnál.

GONDOSKODUNK, TEHÁT VAGYUNK. HUNGÁRIA BIZTOSÍTÓ

XI. Az egyes témákkal összefüggő hatályos jogszabályok ismertetése

Az 1989.évi II.törvény

az egyesülési jogról

Az Országgyűlés az egyesülési szabadság érvényesülése érdekében – összhangban az alkotmány, valamint a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egységokmánynak rendelkezéseivel-, a következő törvényt alkotja:

I.Fejezet

Általános rendelkezések

1.§ Az egyesülési jog mindenkit megillető alapvető szabadsagjog, amelyet a Magyar Népköztársaság elismer, és biztositja annak zavartalan gyakorlását. Az egyesülési jog alapján mindenkinek joga van arra, hogy másokkal szervezeteket, illetőleg közösségeket hozzon létre vagy azok tevékenységében részt vegyen.

2.§ (1) Az egyesülési jog alapján a magánszemélyek, a jogi személyek, valamint ezek jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetei – tevékenységük célja és alapitóik szándéka szerint – politikai pártot, szakszervezetet, tömegmozgalmat, érdekképviseleti szervezetet, egyesületet vagy más – e törvény rendelkezéseivel nem ellentétes – szervezetet (a továbbiakban együtt: társadalmi szervezet) hozhatnak létre és működhetnek.

(2) Az egyesülési jog gyakorlása nem valósíthat meg buncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével.

(3) Társadalmi szervezet minden olyan tevékenység végzése céljából alapítható, amely összhangban áll az Alkotmánnyal és amelyet törvény nem tilt. Társadalmi szervezet elsődlegesen gazdasági-vállalkozási tevékenység végzése céljából nem alapítható. Az egyesülési jog alapján fegyveres szervezet nem hozható létre.

(4) A társadalmi szervezet, a társadalmi szervezetek szövetsége, továbbá – ha az alapszabály így rendelkezik – a társadalmi szervezetek szervezeti egysége jogi személy. A társadalmi szervezetnek az a szervezeti egysége nyilvánítható jogi személlyé, amelynek önálló ügyintéző és képviseleti szerve van, valamint a működéshez szükséges vagyonnal (önálló költségvetéssel) rendelkezik.

3.§ (1) A társadalmi szervezet olyan önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező szervezet, amely az alapszabályban meghatározott célra alakul, nyilvántartott tagsággal rendelkezik, és céljának elérésére szervezi tagjai tevékenységét.

(2) A tömegmozgalom tevékenységében nem nyilvántartott tagok is részt vehetnek.

(3) Politikai pártnak és szakszervezetnek csak magánszemélyek lehetnek a tagjai.

(4) A társadalmi szervezet alapításához az szükséges, hogy legalább tíz alapító tag a szervezet megalakítását kimondja, alapszabályát megállapítsa, ügyintéző és képviseleti szerveit megválassza.

4.§ (1) A társadalmi szervezet megalakulását követően kérni kell annak bírósági nyilvántartásba vételet. A társadalmi szervezet nyilvántartásba vétele nem tagadható meg, ha alapítói az e törvényben előírt feltételeknek eleget tettek. A társadalmi szervezet a nnyilvántartásba vétellel válik jogi személlyé.

(2) A politikai pártnak a társadalmi rendszerben betöltött szerepére az Alkotmány rendelkezései, megalakulására (3.§(4) bek.), nyilvántartásba vételére (4.§(1)bek..22.§), felugyeletére (14-16.§), gazdálkodására (19.§) valamint megszünésére (20-21.§) külön törvény rendelkezései az irányadóak.

5.§ Nem minősül társadalmi szervezetnek a magánszemélynek az egyesülési jog alapján létrehozott olyan közössége, amelynek működése nem rendszeres, vagy nincs nyilvántartott tagsága vagy e törvényben meghatározott szervezete.

II. fejezet

A társadalmi szervezet alapszabálya

6.§ (1) A társadalmi szervezet alapszabálya az abban meghatározott célkitűzéseknek megfelelően biztosítja a szervezet demokratikus, önkormányzati elven alapuló működését, elősegíti a tagok jogainak és kötelességeinek érvényesülését.

(2) A társadalmi szervezet alapszabályában rendelkezni kell a szervezet nevéről, céljáról és székhelyéről, valamint szervezetéről.

7.§ (1) A társadalmi szervezet elnevezése és célja – az érdekelt jogi személy hozzájárulása nélkül – nem keltheti azt a látszatot, hogy a társadalmi szervezet a tevékenységét más jogi személy tevékenységéhez kapcsolódóan fejti ki.

(2) A társadalmi szervezet elnevezésének az ország területén hasonló működési körben tevékenykedő, korábban bejegyzett társadalmi szervezetek elnevezésétől különböznie kell.

III. fejezet

A tagok jogai és kötelezettségei

8.§ A társadalmi szervezet ügyintéző és képviseleti szervének magyar állampolgár, Magyarországon letelepedett, illetőleg magyarországi tartózkodási engedéllyel rendelkező nem magyar állampolgár, valamint – a társadalmi szervezet nemzetközi jellege esetén – más nem magyar állampolgár is tagja lehet, feltéve hogy nincs eltiltva a közügyek gyakorlásától.

9.§ A társadalmi szervezet tagja

a) részt vehet a társadalmi szervezet tevékenységében és rendezvényein;

b) választhat és választható a társadalmi szervezet szerveibe;

c) köteles eleget tenni az alapszabályban meghatározott kötelezettségeinek.

10.§ (1) A társadalmi szervezet valamely szervének törvénysértő határozatát bármely tag – a tudomására jutástól számított 30 napon belül – a bíróság előtt megtámadhatja.

(2) A határozat megtámadása a határozat végrehajtását nem gátolja, a bíróság azonban indokolt esetben a végrehajtást felfüggesztheti.

IV. fejezet

A társadalmi szervezet szervezeti rendje

11.§ (1) A társadalmi szervezet legfelsőbb szerve a tagok összesége, vagy a tagok által – az alapszabályban meghatározottak szerint – közvetlenül vagy közvetett úton választott testület.

(2) társadalmi szervezet legfelsőbb szervét szükség szerint, de legalább öt évenként kell összehívni. A legfelsőbb szervet össze kell hívni akkor is, ha azt a bíróság elrendeli, illetőleg ha a tagok egyharmada vagy az alapszabályban ettől eltérően meghatározott hányada – az ok és a cél megjelölésével – kívánja.

(3) Az ügyintéző és képviseleti szerveket az alapszabály eltérő rendelkezése hiányában titkos szavazással kell megválasztani.

12.§ (1) A társadalmi szervezet legfelsőbb szervének hatáskörébe tartozik:

a) az alapszabály megállapítása és módosítása;

b) az évi költségvetés meghatározása;

c) az ügyintéző szerv évi beszámolójának elfogadása;

d) a társadalmi szervezet más társdalmi szervezettel való egyesülésének, úgyszintén feloszlásának kimondása;

e) döntés mindazokban az ügyekben, amelyeket az alapszabály kizárólagos hatáskörébe utal.

(2) A társadalmi szervezet évi költségvetésének megállapítását és az ügyintéző szerv évi beszámolójának megtárgyalását az alapszabály – a legfelsőbb szerv helyett – a szervezet más szervére bízhatja.

V.fejezet

A társadalmi szervezetek szövetségei

13.§ A társadalmi szervezetek szövetségeinek szervezetére és működésére, valamint nyilvántartásba vételére és jogképességére a társadalmi szervezetre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

VI.fejezet

A társadalmi szervezet felügyelete

14.§ (1) A társadalmi szervezet működése felett az ügyészség a reá irányadó szabályok szerint törvényességi felügyeletet gyakorol.

(2) Ha a társadalmi szervezet működésének törvényessége másképpen nem biztosítható, az ügyész a bírósághoz fordulhat

15.§ (1) A társadalmi szervezetet a székhelye szerint illetékes megyei bíróság, illetőleg a Fővárosi Bíróság (a továbbiakban együtt: bíróság) veszi nyilvántartásba.

(2) A nyilvántartásba vételre irányuló kérelmet a társadalmi szervezet képviseletére jogosult személy nyújtja be.

A kérelemhez csatolni kell az alapszabályt és az alakuló gyűlés jegyzőkönyvét.

(3) A bírróság a nyilvántartásba vételről nem peres eljárásban soron kivül határoz. A bíróság a nyilvántartásba vételről szóló határozatot megküldi az ügyészségnek.

(4) Ha a társadalmi szervezet neve, székhelye megváltozik, illetőleg a társadalmi szervezet képviseletére új személy lesz jogosult, azt a bíróságnak be kell jelenteni.

16.§ (1) A társadalmi szervezet tagja által (10.§), valamint az ügyész által (14.§(2)bek.) indított perek a megyei Bíróság hatáskörébe tartoznak.

(2) A bíróság az ügyész keresete alapján a) megsemmisítheti a társadalmi szervezet törvénysértő határozatát, és szükség szerint új határozat hozatalát rendelhetu el;

b) a működés törvényességének helyreállítása céljából összehívhatja a társadalmi szervezet legfelsőbb szervét;

c) ha a társadalmi szervezet működésének törvényessége másképpen nem biztosítható, tevékenységét felfüggesztheti, ellenőrzésére felügyelőbiztost rendelhet ki;

d) feloszlatja a társadalmi szervezetet, ha annak működése a 2.§(2) bekezdésébe ütközik;

e) megállapítja a társadalmi szervezet megszűnését, ha legalább egy éve nem működik, vagy tagjainak száma tartósan az e törvény által megkívánt létszám alatt van.

17.§ Ha a társadalmi szervezet olyan tevékenységet végez, amelyet jogszabály feltételhez köt, vagy egyébként szabályoz, e tevékenység felett a tevékenység szerint hatáskörrel rendelkező állami szerv a hatósági ellenőrzésre vonatkozó szabályok alkalmazásával felügyeletet gyakorol.

VII.fejezet

A társadalmi szervezet gazdálkodása

18.§ A társadalmi szervezet tartózásaiért saját vagyonával felel. A tagok – a tagdíj megfizetésén túl – a társadalmi szervezet tartózásaiért saját vagyonukkal nem felelnek.

19.§ (1) A társadalmi szervezet vagyona elsősorban a tagok által fizetett díjakból, jogi személyek és magánszemélyek felajánlásaiból képződik.

(2) A társadalmi szervezet – célja megvalósítása, gazdasági feltételeinek biztosítása érdekében – gazdasági-vállalkozási tevékenységet is folytathat.

VIII.fejezet

A társadalmi szervezet megszűnése

20.§ A társadalmi szervezet megszűnik feloszlással, más társadalmi szervezettel való egyesüléssel, feloszlással, illetőleg megszűnésének megállapításával.

21.§ (1) A társadalmi szervezet megszűnése esetén – a hitelezők kielégítése után – vagyonáról az alapszabály előírása, vagy a legfelsőbb szervének döntése szerint kell rendezni. Az ezzel kapcsolatos teendők ellátása a felszámolók feladata.

(2) Ha a társadalmi szervezet feloszlatással szűnt meg vagy megszűnését állapították meg, és a vagyon hovafordításáról nem történt rendelkezés, vagyona a hitelzők kielégítése után állami tulajdonba kerül, és azt közérdekű célra kell fordítani. A vagyon felhasználásának módját nyilvánosságra kell hozni.

IX.fejezet

Záró rendelkezések

22.§ Az e törvény hatálybalépésekor működő és nyilvántartásba nem vett társadalmi szervezetek 1989. december 31-ig kérhetik nyilvántartásba vételüket. Ennek elmulasztása esetén a társadalmi szervezetet megszűntnek kell tekinteni.

23.§ Az e törvény hatálybalépése előtt külön jogszabály alapján létesített, illetőleg működő társadalmi szervezetek tevékenységére e jogszabályok módosításáig vagy hatályon kívül helyezéséig a korábbi, rájuk vonatkozó jogszabályok rendelkezései az irányadóak.

24.§ Felhatalmazást kap a Minisztertanács, hogy a társadalmi szervezetek gazdálkodó tevékenységével kapcsolatos rendelkezéseket – a politikai párt kivételével – meghatározza.

25.§ (1) A fegyveres testületek tagjaira vonatkozóan az egyelési jog gyakorlásának feltételeit és módját a szolgálati szabályzat határozza meg.

(2) A szakszervezetekre és a munkáltatói érdekképviseletekre e törvény 11.§-ának rendelkezései nem terjednek ki.

26.§ A Buntető Törvénykönyvről szóló 1978.évi IV.törvény 212.§-ának helyébe az alábbi rendelkezés lép:

"212.§ Aki a bíróság által feloszlatott társadalmi szervezet vezetésében vesz részt, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, javító-nevelő munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő"

27.§ A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959.évi IV. törvény VI. fejezetének 7. és 8. címe és a címek alatti részek helyébe a következő rendelkezések lépnek:

"7.Az egyesület

57.§ Az egyesulet olyan önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező szervezet, amely az alapszabályában meghatározott célra alakul, nyilvántartott tagsággal rendelkezik, és céljának elérésére szervezi tagjai tevékenységét. Az egyesulet jogi személy.

58.§ (1) Az egyesület alapszabályában rendelkezni kell a szervezet nevéről, céljáról és székhelyéről, valamint szervezetéről.

(2) Az egyesület a nyilvántartásba vételével válik jogi személlyé.

(3) Az egyesület tartozásaiért saját vagyonával felel. A tagok – a tagdíj megfizetésén túl – az egyesulet tartozásaiért saját vagyonukkal nem felelnek.

59.§ Az egyesulet megszűnik, ha

a) a feloszlását a legfelsőbb szerve kimmondja;

b) más egyesülettel való egyesülését a legfelsőbb szerve kimondja;

c) az arra jogosult szerv feloszlatja, illetőleg megszűnését megállapítja.

60.§ A társadalmi szervekre az egyesületre vonatkozó szabályokat kell megfelően alkalmazni."

28.§ (1) Ez a törvény kihirdetése napján lép hatályba.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a hatályát veszti:

az egyesületekről szóló 1970. évi 35. törvényerejű rendelet. valamint az azt módosító 1981. évi 29.törvényerejű rendelet és az 1983.évi 27. törvényerejű rendelet;

a mezőgazdasági és élelmezésügyi ágazathoz tartozó egyes hatáskörök módosításáról szóló 1979.évi 3.törvényerejű rendelet 2.§-a;

az Állami Ifjusági és Sporthivatalról szóló 1986. évi 9.törvényerejű rendelet 3.§-ának (4) bekezdése;

a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959.évi IV.törvény 70.§-ának (2) bekezdésében a "....míg egyesületnél a felügyelő szerv hozzájárulására van szükség". szövegrész.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1989.évi 9. törvényerejű rendelete a sportági szakszövetségekről

Általános rendelkezések

1.§ (1) A Magyar Népköztársaságban az e törvényerejű rendeletben, valamint a nemzetközi sportszövetségek alapszabályaiban a nemzetközi szövetségek számára meghatározott feladatok ellátására országos, továbbá – ha az országos sportági szakszövetseg alapszabálya lehetővé teszi – területi (megyei,fővárosi) és helyi (városi, fővárosi kerületi) sportági szakszövetségek (a továbbiakban együtt: szakszövetségek) működnek.

(2) A szakszövetség szervezi, irányítja és ellenőrzi a sportágában folyó tevékenységet, közreműködik az e törvényerejű rendeletben meghatározott állami sportfeladatok ellátásában, képviseli sportágnak és tagjainak érdekeit, valamint részt vesz a nemzetközi sportszervezetek tevékenységében.

(3) A szakszövetség – e törvényerejű rendelet keretei között – önkormányzati elv alapján, alapszabálya szerint működik, és nyilvántartott tagsággal rendelkezik.

2.§ (1) A szakszövetség megalakításához az alapszabályának megállapítása, ügyintéző és képviseleti szervének megválasztása, valamint – az országos sportági szakszövetség esetén – nyilvántartásba vétele szükséges.

(2) A nyilvántartásba vételre irányuló kérelmet az országos sportági szakszövetség képviseletére jogosult személy nyújtja be. A késedelemhez csatolni kell az alapszabályt és az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvét.

(3) Az országos sportági szakszövetségnek a Fővárosi Bíróságnál kérnie kell nyilvántartásba vételét. A nyilvántartásba vétel nem tagadható meg, ha a szövetség alapszabálya jogszabályba nem ütközik, létrehozását olyan sportágban határozták el, amelyek a Nemzetközi Sportszövetségek Szövetségében (AGFIS) tagszervezete van, és a sportágban országos szakszövetség még nem működik, továbbá alapítói az e törvényerejű rendeletben előírt feltételeknek eleget tettek.

(4) A bíróság a nyilvántartásba vételről nem peres eljárásban soron kívül határoz. A bíróság a nyilvántartásba vételről szóló határozatot megküldi az ügyészségnek.

3.§ A szakszövetség jogi személy.

4.§ (1) Az országos sportági szakszövetségnek – az alapszabályában meghatározottak szerint – közvetlenül vagy a területi és helyi szakszövetség útján tagja lehet minden, a sportágban vagy azzal összefüggésben tevékenységet folytató, jogi személyiséggel rendelkező szervezet, továbbá – ha alapszabálya lehetővé teszi – magánszemély is.

(2) A szakszövetségbe való felvétel nem tagadható meg, ha azt olyan jogi személy kéri, amely a sportágban tevékenységet fejt ki és a szakszövetség alapszabályának rendelkezéseit magára nézve kötelezőnek elfogadja.

A szakszövetség feladata és hatásköre

5.§ (1) Az országos sportági szakszövetség a sportágában

a) meghatározza a fejlesztési célkitűzéseket és gondoskodik megvalósításukról;

b) megállapítja a verseny-, játék- és fegyelmi szabályokat;

c) meghatározza a hazai és nemzetközi versenynaptárt, és annak alapján engedélyezi tagjai számára a hazai és nemzetközi sportesemények megrendelését, illetőleg az azokon való részvételt;

d) meghirdeti és megrendezi a Nemzeti Bajnokságot és a Magyar Népköztársasági Kupa versenysorozatot, továbbá az egyéb versenyeket és sportrendezvényeket;

e) működteti a válogatott kereteket, és általuk képviseli a Magyar Népköztársaságot a nemzetközi sportesemányeken;

f) megállapítja – alapszabályában vagy más szabályzatában – a sportolók külföldi munkavállalásával összefüggésben azokat a sportszakmai feltételeket, amelyek figyelembevételével megadja a nemzetközi szövetségek által megkívánt versenyzési (átigazolási) engedélyt;

g) gondoskodik a játékvezetők, versenybírók képzéséről, továbbképzéséről, valamint közreműködik más sportszakemberek továbbképzésében;

h) a külön jogszabályban meghatározottak szerint gondoskodik a sportolók igazolásáról, átigazolásáról és minősítéséről, ellenőrzi a meg nem engedett teljesítményfokozó szerek és módszerek tilalmának betartását, továbbá sportfegyelmi jogkört gyakorol;

i) ellátja a nemzetközi sportszövetségek által, valamint az alapszabálya szerint meghatározott egyéb feladatokat.

(2) A területi és helyi szakszövetségek feladatait – az (1) bekezdésben foglaltak megfelelő alkalmazásával – az országos sportági szakszövetség alapszabályában kell meghatározni.

A szakszövetség szervezete és működése

6.§ (1) A szakszövetség alapszabályában rendelkezni kell a nevéről, céljáról, székhelyéről és szervezetéről. Az alapszabálynak biztositani kell a szakszövetség demokratikus, önkormányzati elven alapuló működését, a tagok jogainak és kötelességeinek érvényesülését.

(2) Az országos sportági szakszövetség jogosult nevében a "magyar", a területi és helyi szakszövetség a megfelelő közigazgatási területre utaló megjelölés használatára.

7.§ A szakszövetség ügyintéző és képviseleti szervének magyar állampolgár, Magyarországon letelepedett, illetőleg magyarországi engedéllyel rendelkező nem magyar állampolgár lehet a tagja, feltéve, hogy nincs eltiltva a közügyek gyakorlásától.

8.§ A szakszövetség tagja

a./ részt vehet a szakszövetség tevékenységében és rendezvényein;

b./ közvetlenül vagy képviselője útján választhat és választható a szakszövetség szerveibe;

c./ köteles eleget tenni az alapszabályban meghatározott kötelességeinek.

9.§ (1) A szakszövetség legfelsőbb szerve a közgyűlés, amely a tagok összessége.

(2) A szakszövetség gyűléseit szükség szerint , de legalább két évenként kell összehívni. A közgyűlést össze kell hívni akkor is, ha azt a törvényességi felügyeletet gyakorló szerv elrendeli, illetőleg ha a tagok egyharmada vagy az alapszabályban ettől eltérően meghatározott hányada – az ok és a cél megjelölésével – kívánja.

(3) A szakszövetség ügyintéző és képviseleti szerveit négyéves időtartamra, és az alapszabály eltérő rendelkezése hiányában titkos szavazással kell megválasztani.

10.§ (1) A szakszövetség közgyűlésének hatáskörébe tartozik:

a./ az alapszabály megállapítása és módosítása;

b./ az évi költségvetés megállapítása;

c./ az ügyintéző és képviseleti szerv megválasztása;

d./ az ügyintéző szerv évi beszámolójának elfogadása;

e./ a szakszövetség más szakszövetséggel való egyesülésének, valamint feloszlásának kimondása;

f./ döntés mindazokban az ügyekben, amelyeket az alapszabály a kizárólagos hatáskörébe utal.

(2) A szakszövetség évi költségvetésének megállapítását és az ügyintéző szerv évi beszámolójának megvitatását az alapszabály – a közgyűlés helyett – a szakszövetség más szervére bízhatja.

11.§ A szakszövetség tartozásaiért saját vagyonával felel.A tagok – a tagdíj megfizetésén túl – a szakszövetség tartozásaiért saját vagyonukkal nem felelnek.

12.§ (1) A szakszövetség vagyona a tagok által fizetett díjakból, jogi személyek és magánszemélyek felajánlásaiból és hozzájárulásaiból, valamint az állami támogatásból és a szakszövetség gazdasági-vállalkozási tevékenységéből képződik.

(2) A szakszövetség gazdasági-vállalkozási tevékenységet a célja megvalósítása gazdasági feltételeinek biztosítása érdekében folytathat.

13.§ A szakszövetség gazdálkodására a társadalmi szervezetek gazdálkodó tevékenységéről szóló 16/1989.(II.26.) MT. rendeletet kell alkalmazni.

14.§ (1) A szakszövetség megszűnése esetén – a hitelezők kielégítése után – vagyonáról az alapszabály előírása vagy a közgyűlésének döntése szerint kell rendelkezni.,Az ezzel kapcsolatos teendőket a felszámolók látják el.

(2) Ha a szakszövetség feloszlatással szűnt meg, vagy megszűnését állapították meg és a vagyon hovafordításáról nem történt rendelkezés, vagyona a hitelezők kielégítése után állami tulajdonba kerül és azt sportcélokra kell fordítani. A vagyon felhasználásának módját nyilvánosságra kell hozni.

15.§ A szakszövetség feloszlással, más szakszövetséggel való egyesüléssel, illetőleg megszűnésének megállapításával szűnik meg.

A szakszövetség tevékenységének irányítása

16.§ (1) Az országos sportági szakszövetség tekintetében az Állami Ifjúsági és Sporthivatal az alábbi jogköröket gyakorolja:

a./ összehangolja a szakszövetségek tevékenységét az állami sportfejlesztési koncepció megvalósítása, a nemzetközi sportkapcsolatok, a sporttudományos kutatómunka, a sportszakemberek képzése és továbbképzése, a sportolók, a sportszakemberek foglalkoztatása, ösztönzése és minősítése, az utánpótlás-nevelés hatékonyságának biztositása, valamint az egységes sportfegyelmi felelősség kialakítása érdekében;

b./ megállapítja a szakszövetség támogatásának elveit és mértékét, a támogatás módját, célját és ellenőrzi annak felhasználását;

c./ előzetesen hozzájárul a világ és kontinentális bajnokságok magyarországi megrendezéséhez;

d./ figyelemmel kíséri a szakszövetség működését és szükség esetén kezdeményezi a szakszövetség törvénysértő gyakorlatának megszűntetését;

e./ hivatalból vagy kérelemre felülvizsgálja a szakszövetségnek az 5.§(1) bekezdés b./ és h./ pontjában foglalt hatáskörében hozott jogerős határozatát, és a jogsértő határozatot, intézkedést megsemmisítheti és új meghozatalát rendelheti el.

(2) A területi és helyi sportági szövetség tekintében az (1) bekezdés szerinti jogköröket – az abban foglaltak megfelelő alkalmazásával – a szakszövetség székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi), illetőleg városi (fővárosi kerületi) tanács végrehajtó bizottságának sportfeladatot ellátó szakigazgatási szerve gyakorolja.

17.§ (1) A szakszövetség működése felett az ügyészség a reá irányadó jogszabályok szerint törvényességi felügyeletet gyakorol.

(2) Ha a szakszövetség működésének törvényessége másképp nem biztosítható, az ügyész a bírósághoz fordulhat.

18.§ (1) A bíróság az ügyész, illetőleg az Állami Ifjúsági és Sporthivatal, valamint a tanácsok végrehajtó bizottságának sportfeladatot ellátó szakigazgatási szerve keresete alapján

a./ a 16.§ e./ pontjában foglaltak kivételével megsemmisítheti a szakszövetség törvénysértő határozatát, és szükség szerint új határozat meghozatalát rendelheti el.

b./ a működés törvényességének helyreállítása céljából összehívhatja a szakszövetség közgyűlését;

c./ ha a szakszövetség működésének törvényessége másképp nem biztosítható, tevékenységét felfüggesztheti, ellenőrzésére felügyelő biztost rendelhet ki;

d./ feloszlatja a szakszövetséget, ha annak működése bűncselekményt vagy bűncselekményre való felhívást valósít meg, valamint ha az a mások jogainak szabadságának sérelmével jár;

e./ megállapítja a szakszövetség megszűnését, ha legalább egy éve nem működik.

(2) Az (1) bekezdésben említett eljárások a szakszövetség székhelye szerint illetékes megyei bíróság, illetőleg a Fővárosi Bíróság hatáskörébe tartoznak.

Záró rendelkezések

19.§ (1) Ez a törvényerejű rendelet 1989. május 25. napján lép hatályba.

(2) A törvényerejű rendelet hatálybalépésekor működő országos sportági szakszövetségeket az Állami Ifjúsági és Sporthivatal elnöke tájékoztatóban sorolja fel.

(3) A tájékoztatóban felsorolt szakszövetségnek – megbizatása lejártáig, de legkésőbb 1990. október 31.-ig e szabályozásnak megfelelően át kell alakulnia, alapszabályának és az azt elfogadó közgyűlési jegyzőkönyvének benyújtásával kérnie kell a nyilvántartásba vételét. A szakszövetség az e törvényerejű rendelet szerinti tevékenységét az alapszabályát elfogadó közgyűlés időpontjától kezdi meg.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott határidő elmulasztása esetén a szakszövetséget megszűntnek kell tekinteni.

20.§ A társadalmi szervezeteknek az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvényben meghatározott jogait e törvényerejű rendelet nem érinti, az 5.§-ban foglalt hatásköröket azonban kizárólag a szakszövetségek gyakorolhatják.

Az általános forgalmi adóról szóló 1987. évi V. törvény,

a módosításról szóló 1988.évi VII. törvény, a törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtása tárgyában kiadott 81/1988.(XII.12.) MT rendelettel egységes szerkezetben

(A vastag betűs szedés a törvény, a vékonybetűs szedés a végrehajtási rendelet szövege.)

A népgazdaság fejlesztését szolgáló korszerű adó- és árrendszer megteremtése, valamint az állami feladatok ellátásához szükséges bevételek elérése érdekében az általános forgalmi adó alapvető szabályairól az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

I.fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Adókötelezettség

1.§ Adóköteles a termék és a szolgáltatás adóalany (3.§) által történő belföldi értékesítése, exportálása és importálása.

(a Tv.1.§-ához)

1.§ (1) Az az adóalany, aki-az idegenforgalmi szolgáltatás (SZTJ 507-7) kivételével- a saját nevében, harmadik személy által is igénybevett szolgáltatást rendelt meg, e szolgáltatás egésze tekintetében annak igénybevevőjének, a harmadik személy részére teljesített szolgáltatás tekintetében pedig annak nyújtójának minősül (közvetített szolgáltatás).

(2) A beruházás lebonyolítását megbízási szerződés alapján végző, a beruházás pénzeszközei felett is rendelkező adóalany a megbízás tárgyát képező beruházás tekintetében vevőnek és eladónak is minősül.

2.§ (1) E törvény alkalmazásában:

a) belföld: a Magyar Népköztársaság területe, a vámszabadterületek kivételével;

b) értékesítés: ha ellenértékért a termék tulajdonjogát, illetve kezelői jogát átruházzák vagy szolgáltatást teljesítenek;

c) exportált termék: a külkereskedelmi áruforgalom keretében külföldre vagy vámszabadterületre kiszállított termék, ideértve a kiszállított termékhez szorosan kapcsolódó, a végrehajtási rendeletben meghatározott szolgáltatást is; ilyen terméknek minősül a külkereskedelmi áruforgalmon kívül kivitt, vagy más módon értékesített termék is, ha jogszabály így rendelkezik;

d) exportált szolgáltatás: a c) pont alá nem tartozó szolgáltatás, ha annak teljesítése – a 2/A.§ (1) bekezdése szerint – külföldön történik, ilyen szolgáltatásnak minősül az átmenő (tranzit) áruszállítás, valamint az országhatáron át történő személyszállítás is; ilyen szolgáltatásnak minősül továbbá a belföldön teljesített szolgáltatás is, ha jogszabály így rendelkezik;

e) importált termék: a külkereskedelmi áruforgalomban belföldre behozott termék, ideértve az olyan szolgáltatást is, amelynek ellenértéke része a termék vámértékének, illetve határparitásos értékének, kivéve:

- **a behozatali előjegyzésben vámkezelt,**
- **a belföldi tértiáru kivételével az ellenérték nélkül behozott,**
- **a kiviteli előjegyzésből változatlan állapotban visszahozott belföldi eredetű,**
- **a szállító vállalat, a posta és a vámáruraktár kezelésében megsemmisült,**
- **a vámhivatal felügyelete mellett kérelemre megsemmisített, valamint**
- **az állam javára ellenszolgáltatás nélkül felajánlott és elfogadott terméket.**

Ilyen terméknek minősül a külkereskedelmi áruforgalmon kívül behozott vagy belföldön értékesített termék is, ha jogszabály így rendelkezik;

f) importált szolgáltatás: külföldi által – a 2/A.§(1) bekezdése szerint – belföldön teljesített olyan szolgáltatás, amelynek nem része a külkereskedelmi áruforgalomban belföldre behozott termék vámértékének, illetve határparitásos értékének; ilyen szolgáltatásnak minősül a külföldi által nyújtott c) és e) pont alá nem tartozó áruszállítás (SZTJ 405-ből) belföldi útszakaszra eső része;

g) terméknek minősül az építmény is;

h) külföldi az a jogi személy vagy magánszemély, akinek belföldön székhelye, vagy telephelye, székhely vagy telephely hiányában lakhelye, vagy szokásos tartózkodási helye nincs.

(2) Értékesítés a terméknek vagy szolgáltatásnak részszámlával igazolt részteljesítése is.

(3) Értékesítés továbbá a terméknek vagy a szolgáltatásnak

a) a saját vállalkozáson belüli adómentes szolgáltatáshoz (5.§),

b) a saját vállalkozáson belül végzett beruházáshoz, illetve

c) betétdíjas göngyöleg céljára, továbbá

d) reprezentációs, vagy – ha jogszabály másként nem rendelkezik – ellenérték nélkül egyéb, vállalkozáson kívüli célra történő felhasználása, kivéve, ha az adóalany olyan vásárolt terméket vagy szolgáltatást használ fel, amelyenek előzetesen felszámított adóját nem vonta le (11-12.§).

(a Tv.2.§-hoz)

2.§ A Tv. 2.§-a (1) bekezdésének c) pontja szerinti exportált termékhez szorosan kapcsolódó szolgáltatás:

a) az áruszállítás (SZTJ 405-ből),

b) a szállítmányozás (SZTJ 405-72),

c) az áruszállítással kapcsolatos kiegészítő tevékenység (SZTJ 405-79-01).

3.§ (1) Külkereskedelmi áruforgalmon kívüli export esetén az általános forgalmi adó visszaigénylésére jogosult a külföldi utas következő feltételek együttes megléte esetén:

a) kiutazik az országból,

b) a termék – a Tv.1/A. számú mellékletében felsorolt statisztikai jegyzékekben szereplő mennyiségi egységre vetített – egyedi ellenértéke a 25.000 forintot meghaladja,

c) a kivitel és a vásárlás időpontja között legfeljebb három hónap telt el,

d) a kivitelhez szükséges engedéllyel rendelkezik és

e) a kivitelt a vámhatóság igazolja.

(2) E rendelet alkalmazásában külföldi utas az a nem magyar állampolgárságú személy, aki nem rendelkezik állandó magyarországi tartózkodásra jogosító személyi igazolvánnyal vagy a letelepedés előkészítése céljából magyarországi tartózkodási engedéllyel; továbbá az a magyar állampolgár, akinek állandó lakóhelye külföldön van.

(3) A külföldi utasnak a belföldi vásárláskor az adót meg kell fizetni. Az adóvisszatérítés a műalkotás, a gyüjtemény és a régiség (ITJ 69-94) kivételével – minden termékre kiterjed. A visszatérítés az adóhatósághoz irásban benyújtott kérelemre történik. A vásárlás és a kérelem benyújtása közötti időtartam nem haladhatja meg a 6 hónapot. A kérelemben fel kell tüntetni a külföldi utas nevét , útlevelének számát, továbbá mellékelni kell az utas nevére kiállitott, az adót is feltüntető eredeti számlát, valamint a kivitelhez szükséges engedélyt, a vámhatóság igazolásával ellátva.

(4) A visszatérités forintban illeti meg a külföldi utast. A visszatérített összeget az adóhatóság szabad felhasználású forintszámlára helyezi

(5) A Tv. alkalmazása szempontjából a pénzügyminiszter a kereskedelmi miniszterrel egyetértésben – rendeletben – egyes belföldi értékesitéseket termék vagy szolgáltatás exportálásának, illetőleg importálásának minősithet.

4.§ A Tv.2.§-a (3) bekezdésének d) pontja alkalmazása szempontjából nem minősül értékesítésnek a terméknek vagy szolgáltatásnak:

a) a gazdasági társaságba vagyoni hozzájárulásként (apport) történő bevitele,

b) alapitvány céljára (Ptk.74/A.-74/F.§-ai),továbbá

c) közérdekű kötelezettségvállalás teljesitésére (Ptk.593-596.§-ai) történő felhasználása.

A teljesités helye szolgáltatásnyújtása esetén

2/A.§ (1) Az 1. számu mellékletben felsorolt szolgáltatások teljesítési helyének az e mellékletben megjelölt helyet kell tekinteni.

(2) Egyéb esetekben a teljesítés helye a szolgáltatást nyújtó székhelye vagy telephelye, székhely vagy telephely hiányában lakhelye vagz szokásos tartózkodási helye.

(a Tv. 2/A.§-ához)

5.§ (1) A Tv. alkalmazásában a "telephely" kifejezés állandó üzleti, illetve termelőberendezést jelent, amellyel a vállalkozó egészben vagy részben bevétel elérésére irányuló tevékenységet fejt ki.

(2) A Tv. alkalmazásában a külföldi székhelyű vállalkozó telephelyének minősül különösen:

a) a vezetés helye,

b) a fiók,

c) az iroda,

d) a gyártelep,

e) a műhely vagy a raktár,

f) a bánya, a kőfejtő, az olajmező, vagy a természeti kincsek kiaknázására szolgáló más telep,

g) az építési, kivitelezési, szerelési, felügyeleti tevékenység helye,

h) közvetlen kereskedelmi képviselet,

i) egyéb, a vállalkozási tevékenység végzésére szolgáló hely.

Az adó alanya

3.§ (1) Az általános forgalmi adót (a továbbiakban: adó) az a jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság vagy magánszemély – ideértve a társasházat és társas nyaralót is – fizeti, aki bevétel elérése érdekében, rendszeresen, saját nevében végez értékesítést (a tobábbiakban: adóalany).

(2) Nem minősül adóalanynak az, aki kizárólag az 5.§ szerinti tárgyi adómentes értékesítést végez.

(3) A mezőgazdasági kistermelőt kizárólag az e törvényben meghatározott esetben kell adóalanynak tekinteni.

(a Tv.3.§-ához)

6.§ A Külföldi székhelyű vállalkozó belföldi telephelye által vegzett értékesítés akkor minősül – a Tv 3.§ (1) bekezdésének alkalmazásában rendszeresnek, ha azt folyamatosan legalább 3 hónapig vagy egy naptari évben összesen legalább 3 hónapig végzik.

4.§ Termék vagy szolgáltatás importálása esetén az adót az első belföldi tulajdonos (kezelő), illetve a szolgáltatas igénybevevője fizeti.

Tárgyi adómentesség

5.§ Mentes az adókötelezettség alól az 1/A.számú mellékletben meghatározott szolgáltatások belföldi értékesítése, exportálása, importálása.

Alanyi adómentesség

6.§ (1) Az adóalanyt – választása szerint – adómentesség illeti meg, ha az értékesítést mind a tárgyévet megelőző évben kapott, mind pedig a tárgyévben – az adóalany szerint – várható ellenértéknek az évenként számított összege vendéglátóipari (SZTJ 507-51,52) és bolti kiskereskedelmi (SZTJ 507-4-ből) értékesítés esetén az 1.000.000,- forintot, egyéb értékesítés esetén pedig a 300.000,- forintot nem haladja meg.

(2) Az az adóalany, aki vendéglátóipari és bolti kiskereskedelmi, valamint egyéb értékesítést egyaránt végez, az adómentességet akkor választhatja, ha az összes értékesítés évenként számított ellenértéke az 1.000.000,- forintot nem haladja mrg.

(3) Az az adóalany, aki az értékesítést a tárgyévben kezdi meg, akkor jogosult az alanyi adómentesség választására, ha az értékesítésnek – az adóalany szerint – várható ellenértéke az (1). illetőleg a (2) bekezdés szerinti összeghatárokat időarányosan nem haladja meg.

(a Tv. 6.§-ához)

7.§ Az alanyi adómentességre jogosító értékhatár évközi túllépése esetén az alanyi adómentesség az értékhatár túllépésének időpontjában megszűnik. Az adófizetési kötelezettség annak az értékesítésnek a teljes ellenértéke után keletkezik először, amellyel az adóalany az adómentes értékhatárt túllépi.

7.§ Az adóalany kérelmére az adóhatóság adómentességet engedélyezhet, ha az adóalany minden termékét, vagy szolgáltatását az 1/A. számú melléklet szerinti adómentes szolgáltatáshoz értékesíti.

(a Tv.7.§-ához)

8.§ A Tv.7.§-a szerinti adómentesség a nem kizárólag adómentes szolgáltatáshoz történő első értékesítés időpontjában megszűnik

Az adókifizetési kötelezettség keletkezése

8.§ (1) Az adófizetési kötelezettség azon a napon keletkezik

a) amelyet az értékesítésről kiállított számlán a teljesítés időpontjaként feltüntettek;

b) amelyen az ellenértéket megfizették, ha az értékesítés készpénz ellenében történik;

c) amelyen a 2.§ (3) bekezdésében meghatározott értékesítés esetén a terméket vagy szolgáltatást felhasználták, illetve a beruházás teljesítményértékét – legalább a teljesítés negyedévében – elszámolták.

(2) A vállalkozási nyereségadóról szóló 1988.évi IX.törvény 5.§-a (3) bekezdésének, illetve a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló 1987.évi VI. törvény 8/A.§-ának hatálya alá tartozó adóalanyok által történő értékesítés esetén az adófizetési kötelezettség azon a napon keletkezik, amelyen az ellenértéket megfizették.

(3) Termék, vagy szolgáltatás importálása esetén az adófizetési kötelezettség

a) nem rubel elszámolású termék behozatalánál a vámkezelés,

b) egyéb importnál a számla kézhezvételének, számla hiányában az ellenérték megfizetésének napján keletkezik.

(a Tv.8.§-ához)

9.§ (1) Nem keletkezik adófizetési kötelezettség előleg, illetve foglaló átadásáról kiállított elismervény (nyugta) alapján.

10.§ A Tv.8.§-a (1) bekezdése b) pontjának, valamint (2) bekezdésének esetén, ha az értékesítés ellenértékét részletekben fizetik meg, az adófizetési kötelezettség a ténylegesen befolyt részletre akkor keletkezik, amikor azt megfizetik.

11.§ Ha az ellenérték megállapítására az arra jogosult vevő (felvásárló) minősítése alapján történik, akkor a teljesítés időpontjának azt a napot kell tekinteni, amelyen a minősítésről szóló bizonylat az értékesítőkhöz megérkezett.

12.§ (1) A Tv. alkalmazásában készpénzfizetés a készpénzhelyettesítő eszközzel történő fizetés is.

(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben az adófizetési kötelezettség azon a napon keletkezik, amelyen a készpénz helyettesítő eszköz az adóalany birtokába kerül.

(3) Készpénzhelyettesítő eszköznek minősül különösen;

a) a postai utlvány,

b) az elszámolási utalvány,

c) a könyvutalvány,

d) az ajándékutalvány,

e) a csekk, valamint,

f) a hitellevél.

13.§ (1) Az adóalany, akinek adófizetési kötelezettsége a tárgyévet megelőző évben a Tv. 8.§-ának (2) bekezdése szerint keletkezett, a tárgyévben pedig a Tv.8.§-ának (1) bekezdése szerint keletkezik, a megelőző évben teljesített értékesítését terhelő adófizetési kötelezettségének csak a tárgyév március 31. napjáig befolyt ellenérték tekintetében tehet eleget a Tv. 8.§-a (2) bekezdésének szabályai szerint. A tárgyév március 31. napjáig be nem folyt ellenértékkel kapcsolatos adófizetési kötelezettség március 31-én keletkezik.

(2) Azt az adóalanyt, akinek adófizetési kötelezettsége a tárgyévet megelőző évben a Tv. 8.§-ának (1) bekezdése szerint keletkezett, a tárgyévben pedig a Tv.8.§ (2) bekezdése szerint keletkezik, a megelőző évben teljesített értékesítésének a tárgyévben befolyt ellenértéke után az adófizetési kötelezettség már nem terheli.

14.§ (1) A Tv. alkalmazásában:

a) nem rubel elszámolású importnak minősül minden konnvertibilis, vagy a vámfizetés szempontjából konvertibilis elszámolásúnak minősülő behozatal, a Kínai Népköztársaságból kliring svájci frankban történő behozatal kivételével.

b) rubel elszámolású importnak minősül államközi megállapodás alapján bármely országokból, valamint államközi megállapodáson kívül az Albán Népköztársaságból, a Csehszlovák Szocialista Köztársaságból, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságból, a Kubai Köztársaságból, a Lengyel Népköztársaságból, a Német Demokratikus Köztársaságból, a Mongol Népköztársaságból, a Román Szocialista Köztársaságból, a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségéből, a Vietnami Demokratikus Köztársaságból rubel elszámolásban, valamint a Kínai Népköztársaságból kliring svájci frank elszámolásban történő behozatal,

(2) Rubel elszámolású termékbehozatal esetén, ha a Tv.8.§-a (3) bekezdésének b) pontjában meghatározott időpont megelőzi a termék beérkezésének időpontját, az adófizetési kötelezettség a termék rendeltetési helyére való megérkezésének napján keletkezik.

Az adó alapja

9.§ (1) Az adó alapja – ha a jogszabály eltérően nem rendelkezik – az értékesített terméknek, vagy szolgáltatásnak az adó összegével csökkentett ellenértéke.

(2) Termék importálása esetén az adó alapja:

a) nem rubel elszámolású behozatalnál a vámmal és a vámkezelési díjjal növelt vámérték;

b) rubel elszámolású behozatalnál az elszámolt árkülönbözetekkel módosított határparitásos érték.

(3) Szolgáltatás importálása esetén az adó alapja a szolgáltatás ellenértéke.

(4) A 2.§ (3) bekezdésben meghatározott értékesítés esetén, továbbá, ha az ellenérték termék, vagy szolgáltatás, az adó alapja ezeknek a forgalmi értéke, ennek hiányában pedig az árképzési szabályok szerint kalkulált ára..

(a Tv. 9.§- ához)

15.§ Gépipari termékek javítása (SZTJ 101-23-01), ékszerek és nemesfémből készült használati tárgyak javítása (SZTJ 101-29-01), hangszerjavítás (SZTJ 101-29-02), játék – és sportszer javítás (SZTJ 101-29-03) esetén

a) elkülönítetten kell az adó alapjaként meghatározni a szolgáltatás díját, valamint a szolgáltatás teljesítéséhez felhasznált anyagok közvetlen anyagköltségét, és az adót külön-külön, a szolgáltatásra és a termékre előírt mérték szerint kell megállapítani,

b) ha az ellenérték átalánydíj, akkor ez az adó alapja.

16.§ (1) Idegenforgalmi szolgáltatás nyújtása esetén az adóalany jogosult arra, hogy az adó alapjának megállapításához szükséges, az utas által fizetett ellenértéket (Tv.9.§(1)bek.) csökkentse:

a) a más adóalany által – ide nem értve a Tv.6-7.§-a szerint alanyi adómentességben részesülő adóalanyokat – teljesített értékesítés ellenértékével, ha azt az utas javára rendelte meg.

b) az általa az utas részére nyújtott nem idegenforgalmi szolgáltatás forgalmi értékével, forgalmi érték hiányában annak árképzési szabályok szerint kalkulált árával.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában említett szolgáltatásnak minősül. Az adó alapja a szolgáltatás forgalmi értéke, forgalmi érték hiányában annak árképzési szabályok szerint kalkulált ára.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott számítást – a számviteli előírások szerint – göngyölítve kell elvégezni, melytől a naptári éven belül eltérni nem lehet.

(4) Idegenforgalmi szolgáltatás nyújtása esetén az adó alapjának meghatározásakor nem kell figyelembe venni annak a szolgáltatásnak az adóalany által megfizetett ellenértékét, amelyet az utas ténylegesen külföldön vesz igénybe.

(5) E § alkalmazásában utas az a jogi személy vagy magánszemély, aki az idegenforgalmi szolgáltatást megrendelte, illetve megfizette.

17.§ (1) Határparitásos érték: a szerződés szerinti értéknek, valamint a magyar határig felmerült költségeknek az adófizetési kötelezettség keletkezésekor – a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza- illetve valutaeladási árfolyamának figyelembevételével forintra átszámított értéke.

(2) Ha az adó alapjának meghatározásához szükséges érték külföldi fizetőeszközökben kerül kifejezésre, akkor az adó alapjának meghatározásához az adófizetési kötelezettség keletkezésének időpontjában érvényes, hivatalos MNB deviza, illetve valutaeladási árfolyamot kell alapul venni.

18.§ A Tv. alkalmazásában a lakás adó alapjába tartozik, illetve a Tv. 18.és 18/A.§-a alapján adóvisszatérítésre jogosít, különösen az alábbi költségek ténylegesen megfizetett, lakásra jutó hányada:

a) a lakás, a lakóépület szerkezetének, közös használatra szolgáló helyiségeinek és központi berendezéseinek építési költségei,

b) a lakások rendeltetésszerű használhatóságához szükséges helyiségeknek, melléképítményeknek (hulladéktartálytároló, közműpótló építmények és berendezések, közműbecsatlakozás építményei stb.), valamint egyéb építmények (lakótelek homlokvonalán álló kerítés, az építésügyi hatóság által előírt kerítés, az épület megközelítését szolgáló tereplépcső, lejtő és járda, valamint a támfal és szivárgó övárok) építési költségei,

c) a közműbekötések költségvetés szerinti építési költségei,

d) a lebonyolítási költségek, a műszaki tervezési költségek,

e) a jogszabály alapján fizetendő út- és közműfejlesztési hozzájárulás,

f) távfűtés bekapcsolási díj, az elektromos hálózat fejlesztési hozzájárulás,

g) a közterületi út-, járda és közműépítési költségek és hozzájárulások,

h) az építmény megépítéséhez szükséges földmunka elvégzésének költségei (tereprendezés, földkitermelés, deponálás),

i) az építmény megépítése érdekében felmerült építménybontási költségek (épületek, építmények bontása), valamint

j) a lakótelek ára.

Az adó mértéke

10.§ (1) Az adó mértéke az adóalap 25 %-a, 15 %-a, illetve "0"%-a. Az egyes termékek és szolgáltatások belföldi értékesítése, valamint importálása esetén fizetendő adó mértékét a 2. számú melléklet állapitja meg.

(2) Az adó mértéke "0"%:

a) termék, vagy szolgáltatás exportálása,

b) egyedi képző- és iparművészeti alkotás szerzője által történő közvetlen belföldi értékesítése,

valamint

c) termék betétdíjas göngyölegként történő belföldi értékesítése

esetén.

(3) Az adó mértéke az adóalap 25 %-a az olyan termék és szolgáltatás belföldi értékesítése, valamint importálása esetén, amelyet az 1/A. számú mellékletben meghatározott KSH jegyzékek tartalmaznak, de amelynek a besorolási száma az 1/A. és a 2. számú mellékletben nem szerepel.

(a Tv. 10.§-ához)

19.§ (1) Ha az adóalany terméke értékesítéséhez vagy szolgáltatása nyújtásához közvetlenül kapcsolódó (így különösen: csomagolási, raktározási, fuvarozási, rakodási) szolgáltatást (mellékszolgáltatás) is nyújt, annak ellenértéke után az adót a termékre, illetve a szolgáltatásra vonatkozó adókulcs figyelembevételével kell meghatározni.

(2) Az adó alapjának 16.§ (1) bekezdése szerinti, megállapításakor az (1) bekezdés rendelkezései nem alkalmazhatók.

20.§ (1) Részteljesités esetén az adó mértéke – a (2) bekezdésben foglalt eltéréssel – azonos a megrendelt termék vagy szolgáltatás adójának mértékével.

(2) Ha a megrendelés szerinti szerződés nem teljesül, az addig nyújtott szolgáltatás, vagy termékértékesítés ellenértéke után a meghiúsulás napján keletkezik az adófizetési kötelezettség. Ebben az esetben a ténylegesen nyújtott szolgátatás, illetve termékértékesités adókulcsa szerint kell adózni.

(3) Lakásépítés esetén az adóalany akkor adózik "0" kulccsal, ha:

a) kész lakást értékesít,

b) megrendelés alapján kizárólag a maga vásárolta anyagok és szolgáltatások – ideértve az alvállalkozói teljesítéseket is – felhasználásával legalább a lakás al- és felépítményének (a szak- és szerelőipari, illetve befejező munkáknak) a felépítésére vállalkozik;

c) a b) pont szerinti kész lakás felépítésére megbízási szerződést kötött és ezt az 1.§ (2) bekezdése szerinti lebonyolítás útján látja el;

d) kész lakás felépítésére kötött, de nem teljesített szerződés után vállalkozik a b) pontban meghatározott feltételekkel a lakásépítés befejezésére.

(4) A Tv. alkalmazásában egyedi képző- és iparművészeti alkotásnak az egyedi alkotásként zsűrizett képző- és iparművészeti alkotás minősül. A szerző által történő közvetlen értékesítés az az értékesítés, amelynek lebonyolításában harmadik személy (családtag, alkalmazott, ügynök, megbízott alkotóközösség stb.) nem működik közre.

Az adó levonása, befizetése, visszaigénylése

11.§ (1) Az adóalany az általa fizetendő adóból a beszerzéseit terhelő adóösszeget (a továbbiakban: előzetesen felszámított adó) a következők szerint vonhatja le:

a) a vásárolt termék, vagy szolgáltatás után a számlán – elkülönítve – feltüntetett előzetesen felszámított adó összegét, egyszerűsített számla esetén az azon feltüntetett adókulcs alapján kiszámított adó összegét;

b) a részére importált termék, vagy szolgáltatás után kifizetett adó összegét.

(2) Az előzetesen felszámított adó levonására az adóalany attól a naptól kezdődően jogosult, amelyet az általa beszerzett termékről, vagy részére teljesített szolgáltatásról kiállított számlán a teljesítés időpontjaként feltüntettek.

(3) A 8.§ (2) bekezdésében meghatározott adóalany az előzetesen felszámított adó levonására az általa beszerzett termék, vagy részére teljesített szolgáltatás ellenértéke megfizetésének a napjától jogosult.

(4) Termék, vagy szolgáltatás importálása esetén az adóalany az adó megfizetésének napjától kezdődően jogosult az előzetesen felszámított adót levonni.

(5) A beruházást terhelő, előzetesen felszámított adó levonásával kapcsolatban a Minisztertanács az (1)-(3) bekezdésben foglaltaktól eltérően rendelkezhet.

(a Tv. 11.§-ához)

21.§ Nem minősül előzetesen felszámított adónak a beszerzést terhelő adó, ha az adóalany a ténylegesen felmerült, bizonylattal igazolt beszerzései helyett átalányt számol el költségként.

22.§ (1) A 13.§ (1) bekezdésben meghatározott adóalany a tárgyév március 31. napján jogosult a megelőző évben ki nem egyenlített ellenértékben foglalt előzetesen felszámított adó levonására, az adólevonást tiltó vagy korlátozó rendelkezések figyelembevételével.

(2) A 13.§ (2) bekezdésében meghatározott adóalany a tárgyévet megelőző évi beszerzéseit terhelő, a tárgyévben kiegyenlített ellenérték után előzetesen felszámított adót nem vonhatja le.

23.§ (1) A Tv.8.§-a (1) bekezdésének b) pontja, valamint (2) bekezdése szerinti adóalany, ha az ellenértéket részletekben fizeti meg, adólevonási joga a ténylegesen megfizetett részletre a részlet megfizetésének napján keletkezik.

(2) A Tv.8.§ (1) bekezdése b) pontja, valamint (2) bekezdése szerinti adóalany, ha előleget adott, az adólevonási joga a szerződés szerinti teljesítés időpontjában keletkezik.

24.§ (1) A magánszemély adóalany a Tv.11.§-ának (3) bekezdésében és a 12.§-ában foglaltak figyelembevételével az adóköteles értékesítése megkezdésének évében jogosult az ezt megelőzően, de legfeljebb három évvel korábban beszerzett és utóbb a vállalkozás keretében hasznosított és költségként elszámolt termékbeszerzéseit terhelő, számlával (egyszerűsített számlával) igazolt, előzetesen felszámított adó levonására.

(2) A saját vállalkozáson belül végzett beruházás teljesítményértéke után megállapított adó előzetesen felszámított adónak minősül.

25.§ (1) A használt terméknek – ideértve az ingatlant – nem adóalanytól történő változatlan, vagy felújított, összeszerelt formában továbbértékesítés célját szolgáló felvásárlása esetén a felvásárlási ár az előzetesen felszámított adót is magában foglalja. Ezt a felvásárlásról kibocsátott, bizonylatban feltüntetett ellenérték alapján, a termékre érvényes adókulcs figyelembevételével, a felvásárló jogosult megállapítani.

(2) Nem alkalmazható az (1) bekezdés az eredeti rendeltetésének megfelelően már nem hasznosítható termékre (hulladék) továbbá a nem változatlan formában történő továbbértékesítés céljából felvásárolt nemesfémre, drágakőre, ékszerre.

(3) Az (1) bekezdés szerinti bizonylat az előzetesen felszámított adó levonhatósága szempontjából a számlával egy tekintet alá esik. A bizonylat kötelező adattartalmát a számvitel bizonylati rendjéről szóló jogszabály állapítja meg.

(4) Az (1) és (3) bekezdésben foglalt előírások alkalmazhatók a bérfőzetésből származó pálinka nem adóalany főzetőtől történő felvásárlásakor is.

26.§ Az importot terhelő adó megfizetése időpontjának a nem rubel elszámolású termékbehozatal kivételével – az import utáni adófizetési kötelezettséget is tartalmazó bevallás benyújtását követő napot kell tekinteni.

27.§ (1) A tárgyévi beruházási célú beszerzést (ideértve a saját vállalkozáson belül végzett beruházást is) terhelő, előzetesen felszámított adó összegének

- 1988-ban a 20 %-a,
- 1989-ben a 40 %-a,
- 1990-ben a 60 %-a,
- 1991-ben a 80 %-a,
- 1992-ben a 100%-a

vonható le. A tárgyévben le nem vonható adó összege véglegesen az adóalanyt terheli.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérő adólevonási szabályokat az 1. számú melléklet tartalmazza.

12.§ (1) Nem vonható le az előzetesen felszámított adó, ha a terméket, vagy szolgáltatást az adóalany adómentes értékesítéshez (5-7.§) szerzi be.

(2) Nem vonható le továbbá az előzetesen felszámított adó:

a) személygépkocsi beszerzése esetén, kivéve, ha a beszerzés további értékesítés céljából történt;

b) távolsági és helyi személytaxi szolgáltatás igénybevétele esetén;

c) termék betétdíjas göngyölegként való felhasználása esetén;

d) kávé és kávékészítmény, szeszes ital, ásványvíz, szikvíz és üdítőital, dohánygyártmány, valamint teafélék személyes, illetőleg reprezentációs célra való beszerzése, továbbá vendéglátóipari szolgáltatás ilyen jellegű igénybevétele esetén.

(3) A 15.§ (1)-(3) bekezdése szerint adózó adóalany az előzetesen felszámított adót nem vonhatja le.

(4) Ha az adóalany adóköteles és adómentes értékesítést is végez, a levonható és a nem levonható, előzetesen felszámított adó összegét köteles elkülönítve, illetőleg jogszabály szerint arányosan meghatározni.

(a Tv. 12.§-ához)

28.§ Az adó alanya az adóköteles és az adómentes (Tv.5.§) értékesítés teljesítéséhez egyaránt kapcsolódó vásárolt termékre, illetve szolgáltatásra jutó, tételesen nem csak arányosítással megosztható előzetesen felszámított adó összegét a 2. számú melléklet szerinti számítási módszerrel oszthatja meg, levonható, illetve nem levonható részre.

29.§ A 16.§ (1) bekezdésének alkalmazása esetén az adóalany a saját nevében az utas javára más adóalanytól megrendelt szolgáltatás után előzetesen felszámított adót nem vonhatja le.

13.§ (1) Az adóalany – az adóigazgatási jogszabályokban meghatározott időszakonként és módon – a fizetendő és a levonható adóösszegek különbözetét köteles az adóhatóságnak befizetni.

(2) Ha a levonható adóösszeg a fizetendő adóösszegét meghaladja, az adókülönbözetet az adóalany jogosult az adóhatóságnál visszaigényelni.

II. fejezet

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

Az adómegállapítás különleges esetei

14.§ (1) A bolti kiskereskedelmi értékesítés esetén az adóalany – jogszabály eltérő rendelkezéséig – jogosult arra, hogy a fizetendő adót az általános szabályoktól (9.§) eltérően, az értékesítési célú termékbeszerzéseit terhelő, előzetesen felszámított adó kulcsainak a megoszlása alapján állapítsa meg.

(2) Vendéglátóipari értékesítés esetén az adóalany jogosult a fizetendő adót az értékesítés – előfizetéses ételforgalom nélküli – ellenértéke alapján:

a) alkoholt nem árusító – a 4/c, számú mellékletben felsorolt – vendéglátóipari egységnél 2,9 %,

b) melegkonyhás, alkoholt is árusító vendéglátóipari egységnél 13,8 %,

c) egyéb vendéglátóipari egységeknél 18,0 % átlagadókulcs alkalmazásával megállapítani.

(a Tv. 14.§-ához)

30.§ (1) A Tv. 14.§/ában meghatározott adómegállapítási mód csak a bolti kiskereskedelmi (SZTJ 507-4-ből), illetőleg a vendéglátóipari (SZTJ 507-51,52) szolgáltatás nyújtása, továbbá a cukrászkisiparos által saját előállítású termékek nyílt árusítású helyen történő értékesítése után fizetendő adó összegének a megállapítására vonatkozik. Az egyéb értékesítések után fizetendő adó összegének megállapításánál az adóalanynak a Tv.I. fejezetében foglalt szabályokat kell alkalmaznia.

(2) A bolti kiskereskedelmi értékesítést folytató adóalany az értékesítését terhelő, fizetendő adó összegét a továbbértékesítési célú termékbeszerzéseit terhelő, előzetesen felszámított adó kulcsainak részaránya vagy átlagadókulcs alapján a (3) vagy (4) bekezdés szabályai szerint jogosult megállapítani. A számítást a számviteli előírások szerint, a tárgyév elejétől kezdve, göngyölítve kell végezni.

(3) Ha az adóalany a további értékesítési célú termékbeszerzéseit terhelő előzetesen felszámított adó összegét kulcsonként tartja nyilván, akkor meg kell állapítani az adóval növelt beszerzéseinek – ideértve a "0" kulcsost is – kulcsonkénti részarányát. A kulcsonkénti részarány megállapításánál az összes továbbértékesítési célú beszerzést figyelembe kell venni. A számlával, vagy egyszerűsített számlával nem igazolt, beszerzett termék ellenértéke az adott termékre vonatkozó adókulcs részarányát növeli. Az értékesítés ellenértékére jutó adó összegét a 3. számú mellékletben foglaltak szerint kell kiszámítani.

(4) Ha az adóalany a továbbértékesítési célú termékbeszerzéseit terhelő, előzetesen felszámított adó összegét nem kulcsonként tartja nyilván, akkor általagadókulcsot állapít meg úgy, hogy a továbbértékesítési célú termékbeszerzéseit terhelő előzetesen felszámított adó összegét elosztja a továbbértékesítési célú beszerzés adóval növelt összegével. Az átlagadókulcs kiszámításánál az összes továbbértékesítési célú beszerzést is figyelembe kell venni. A számlával, vagy egyszerűsített számlával nem igazolt, beszerzett termék ellenértékéből az adott termékre vonatkozó adókulcs alapján – számított adó összeg a számlálóban, a beszerzés ellenértéke pedig a nevezőben szereplő összeget növeli. Az így kiszámított átlagadókulccsal megszorozva a bolti kiskereskedelmi értékesítés ellenértékét kell megállapítani az értékesítés ellenértéke alapján fizetendő adó összeget.

(5) A (3) és (4) bekezdés alkalmazása szempontjából az adóalany által saját kiskereskedelmi egységébe továbbértékesítés céljára kiszállított terméket is beszerzésként kell figyelembe venni. A beszerzés ellenértékét a forgalmi érték, ennek hiányában az árképzési szabályok szerint kalkulált ár alapján kell megállapítani.

(6) A (3)-(4) bekezdés szerinti számítási módok- amennyiben a beszerzési és az értékesítési forgalom elkülönítése biztosított – boltonként is alkalmazhatók.

15.§ (1) Bolti kiskereskedelmi vagy vendéglátóipari értékesítés esetén az adóalany átlagadózást választhat, ha az értékesítésért mind a tárgyévet megelőző évben kapott, mind pedig a tárgyévben – az adóalany szerint – várható ellenértékének az évenként számított összege a 4.000.000,- forintot nem haladja meg.

(2) Az (1) bekezdés szerint fizetendő átalány összegét a tevékenység jellegének megfelelően:

a) bolti kiskereskedelmi értékesítés esetén a 3/a. és a 3/b. számú melléklet

b) vendéglátóipari értékesítés esetén a 4/a. és a 4/b. számú melléklet

szerinti átalánytáblázatok alapján az adóalany állapítja meg.

(3) Az 5/A. számú mellékletben meghatározott értékesítést végző, a vállalkozási nyereségadó törvény hatálya alá nem tartozó adóalany, ha az értékesítésért mind a tárgyévet megelőző évben kapott, mind pedig a tárgyévben – az adóalany szerint – várható ellenértékének az évenként számított összege az 1.000.000,- forintot nem haladja meg, jogosult arra, hogy a befizetendő adót a melléklet szerinti átalányadókulcs alkalmazásával állapítsa meg.

(4) Egyéb értékesítés esetén az adóalany, ha az értékesítésért mind a tárgyévet megelőző évben kapott, mind pedig a tárgyévben – az adóalany szerint – várható ellenértéknek az évenként számított összege az 1.000.000,- forintot nem haladja meg, jogosult arra, hogz az adót az 5. számú melléklet szerinti átlagadókulcs alkalmazásával állapítsa meg.

(5) Az az adóalany, aki az értékesítést a tárgyévben kezdi meg, akkor jogosult az (1),(3), illetve (4) bekezdés szerinti adózás választására, ha az értékesítés várható ellenértéke időarányosan nem haladja meg az (1), (3), illetve (4) bekezdés szerinti összeghatárokat.

16.§ Az adóalany köteles bejelenteni az adóhatóságnak, hogy a 14.§, vagy a 15.§ szerinti adózást választotta. Ettől – a 15.§ szerinti összeghatárok túllépését kivévé – a választás évét követő két naptári év elteltével térhet el. Ezt követően, ha az adóalany továbbra is az adómegállapítás különleges módját választja, a bejelentési kötelezettségnek ismételten eleget kell tennie, ezzel az említett időszak újra kezdődik.

(a Tv.16.§-ához)

31.§ A Tv. 15.§-a szerinti adózásra jogosító összeghatár évközi túllépése esetén az adóalany az adó megállapításának ezt a módját legfeljebb a tárgyév végéig alkalmazhatja.

AZ ADÓ-VISSZAIGÉNYLÉS KÜLÖNLEGES ESETEI

17.§ (1) A mezőgazdasági kistermelő akkor jogosult az előzetesen felszámított adó visszaigénylésére, ha a tárgyévi értékesítésének az ellenértéke az 500.000,-forintot meghaladja.

(2) A tárgyévi beszerzést terhelő, előzetesen felszámított adónak csak a 3.000,- forintot meghaladó része igényelhető vissza.

(3) A visszaigényléskor a beszerzést terhelő előzetesen felszámított adót feltüntető számlákat be kell mutatni. Bizonylattal kell igazolni továbbá az értékesítés ellenértékét vagy azt, hogy az adóalany mezőgazdasági kistermelésből származó tárgyévi bevétele a személyi jövedelemadóra vonatkozó adómentes határt meghaladta.

(4) E törvény alkalmazásában mezőgazdasági kistermelő az a vállalkozási nyereségadó hatálya alá nem tartozó magánszemély, akinek

a) a Központi Statisztikai Hivatal Mezőgazdasági és Erdészeti Termékjegyzékébe (MTJ) besorolt, a 9. számú mellékletben szereplő termék, valamint

b) a 10 számú mellékletben szereplő, saját termelésű alapanyagból előállított termék értékesítéséből – ha az értékesítéshez iparjogosítvány, vagy magánkereskedői engedély nem szükséges – származó éves ellenértéke nem haladja meg a 2.000.000,- forintot.

(a Tv. 17.§-ához)

A Tv. 17.§-ának (3) bekezdése szerinti értékesítést igazoló bizonylatot – az eladó részére – a felvásárlónak kell kibocsátani. A bizonylat kötelező adattartalmát a számvitel bizonylati rendjéről szóló jogszabály állapítja meg.

18.§ (1) Magánerős házilagos lakásépítés, -bővítés,- közművesítés, valamint a lakáson, lakóépületben végzett egyéb, lakás alapterület-bővüléssel nem járó munkák (a továbbiakban lakáson végzett munkák) esetén a magánszemély, az építőközösség, a társasház-közösség jogosult az e tevékenységekhez vásárolt termékeket és igénybevett szolgáltatásokat terhelő előzetesen felszámított adó visszaigénylésére.

(2) A szociális körülményeknek meg nem felelő telepek felszámolása keretében történő magánerős házilagos lakásépítés során az adó visszaigénylésére a magánszemély nevében és helyett a lakásépítési hitelt folyósító pénzintézet jogosult.

(3) A lakáson végzett munkák esetén – a lakásonként – az előzetesen felszámított adó összegének a 10.000,- forintot meghaladó része igényelhető vissza.

(4) Ha a lakáson végzett munkákat több lakásos épületben végzik, a közös tulajdonban lévő helységeken, épületszerkezeteken, valamint központi berendezéseken végzett munkák után az előzetesen felszámított adó összegének a 10.000,- forintot meghaladó része igényelhető vissza.

(5) Az adóvisszaigénylés feltétele az előzetesen felszámított adó összegét igazoló, a visszaigénylő nevére kiállított számlák, valamint a lakás építése, – bővítése esetén az építési engedély, egyéb esetekben pedig az elvégzendő munkára vonatkozó előzetes költségvetés adóhatósághoz történő benyújtása.

(6) Adót visszaigényelni – a (7) bekezdésben foglaltakon túl – akkor lehet, ha az adóhatóságnak benyújtott számlákban feltüntetett adó összege a 20.000,- forintot eléri.

(7) Az adóvisszaigénylési kérelmet az építési engedély kiadását, illetve az előzetes költségvetés adóhatóság részére történő benyújtását követően, legfeljebb azonban

a) a lakásépítés,- bővítés esetén a használatbavételi engedély megadását követő hat hónapon,

b) lakásközművesítés és lakáson végzett egyéb munkák esetén az előzetes költségvetés adóhatóság részére történő benyújtását követő naptári év december 31.ét követő három hónapon belül lehet benyújtani az adóhatóságnak.

(8) Az adó összegét az adóhatóság a számlák benyújtásától számított 30 napon belül téríti vissza.

18/A.§ (1) Az a jogi személy, amely a lakást

a) nem értékesítés céljából építi, bővíti, illetve közművesíti, vagy ilyen munkákat végeztet, és

b) nem jogosult a törvény 11.§-a alapján adólevonásra,

jogosult az e tevékenységéhez vásárolt termékeket és igénybevett szolgáltatásokat terhelő előzetesen felszámított adó visszaigénylésére.

(2) A lakás – és a lakóépületekhez kapcsolódó egyéb bérlemények kezelését (SZTJ 714-1) végző jogi személy jogosult a lakáson végzett munkák előzetesen felszámított adójának a 18.§ szerinti visszaigénylésére.

(a Tv. 18.§-ához)

33.§ (1) Magánerős házilagos lakásépítést, – bővítést, – közművesítést, valamint lakáson, lakóépületen végzett egyéb, lakás- alapterület bővüléssel nem járó munkák (a továbbiakban: lakáson végzett munka) végzőnek minősül a magánszemély , építőközösség. társasházközösség, aki ezeket a tevékenységeket saját szervezésben vagy saját kivitelezésben végzi.

(2) Az az építtető,aki kész lakás felépítésére kötött szerződést, jogosult a házilagos lakásépítésre vonatkozó szabályok szerint visszaigényelni a lakásépítése kapcsán felmerült, a 18.§-ban felsorolt költségeket terhelő, előzetesen felszámított adót, ha ezeket a munkákat nem a kész lakás felépítésére kötött szerződés keretében végzik. Az építtető jogosult továbbá korábbi, a kész lakás felépítésére kötött, de nem teljesült szerződés miatt félbeszakadt építkezésnek a meghiúsulás időpontjával leszámlázott teljesítés előzetesen felszámított adójának visszaigénylésére.

(3) A visszaigénylő a szerződéskötést követő 15 napon belül, de legkésőbb az első visszaigénylést követő egy éven belül köteles a "0" kulccsal adózó kivitelezővel kötött szerződést az adóhatósághoz benyújtani vagy – szerződés hiányában – köteles nyilatkozni arról, hogy a kész lakás felépítésére szerződést nem kötött.

(4) Ha a visszaigénylő a kész lakás felépítésére kötött szerződést az adóhatósághoz benyújtotta, de a szerződés nem teljesül, a változást az építtető köteles az adóhatóságnak a meghiúsulás időpontjától számított 15 napon belül bejelenteni. Ezt követően az építtető akkor jogosult visszaigénylésre, ha a meghiúsulás utáni első visszaigénylésekor a készültségi fokot is tartalmazó (3) bekezdés szerinti nyilatkozatot tesz.

(5) A használatbavételi engedély megadása alatt az engedély megadásának időpontját, illetőleg az engedélyben feltételül szabott határidő lejártának napját kell érteni.

(6) Ha a visszaigénylő a jogsz[illegible]yi előírások figyelembevételével az őt megillető adóösszegnél többet igényel vissza, akkor az adóigazgatási jogszabályok előírásainak figyelembevételével a jogtalanul igénybevett összeget köteles visszafizetni.

(A Tv. 18.és18/A.§-ához)

34.§ Lakásközművesítésnek minősül a közüzemi üzemeltető kezelésében lévő, vagy kezelésébe kerülő nyomvonal jellegű építményről a lakás közműre való bekötésének, csatlakoztatásának, a mérőberendezés felszerelésének a lakáson belül a fogyasztói berendezésig szükséges vezetékek első alkalommal történő kiépítésének, továbbá a fogyasztói berendezés felszerelésének munkái. A lakásközművesítés fogalmába tartozik a fogyasztói berendezés első ízben történő beszerzése, valamint a közműpótló berendezés létesítése is.

18/B.§ (1) A viziközmű társulat (1977. évi 28 trv.2.§ (3) bekezdés), a viziközmű társulattal azonos tevékenységet folytató építőközösség jogosult a lakossági pénzeszközök bevonásával megvalósuló beruházásait terhelő előzetesen felszámított adó visszaigénylésére.

(2) Egyéb közmű, valamint az út és járda építésére magánszemélyek által létrehozott építőközösség (Ptk.575-577.§) jogosult az ezek építéséhez szükséges beruházását terhelő előzetesen felszámított adónak a lakossági pénzeszközre jutó hányadát visszaigényelni.

(A Tv. 18/B.§-ához)

35.§ (1) A víziközmű társulat az adóalanyokra vonatkozó szabályok szerint jogosult a beszerzéseit terhelő előzetesen felszámított adó visszaigénylésére.

(2) A közmű,- út és járdaépítő közösség – az (1) bekezdés kivételével – az adó visszaigénylésére attól a naptól kezdve jogosult, amelyen az elkészült építményt az üzemeltető vagy útkezelő használatba vette.

(3) A Tv. alkalmazásában közmű alatt azokat a településekre vagy azok jelentős részére kiterjedő elosztó- és vezetékrendszereket (rendszer részeket) és az ezekkel kapcsolatos létesítményeket kell érteni, amelyek a fogyasztók vízellátási, (ideértve a belvíz-, a csapadék- és szennyvízelvezetési), villamosenergia, hő-gázenergia és távbeszélési igényt elégít ki.

(4) A közmű, valamint az út és járda építésére társult magánszemélyekre az építőközösség (Ptk.575-577.§) szabályait akkor is alkalmazni kell, ha az építmény nem kerül a tulajdonukba.

(5) A 35.§ szerinti adóvisszaigénylésre az 1988.december 31. napját követő teljesítésekről kiállított számla jogosít.

III. fejezet

SZÁMLÁZÁSI, KÖNYVVEZETÉSI SZABÁLYOK

19.§ (1) Az adóalany köteles az értékesítésről

a) számlát,

b) készpénzfizetés esetén a vevő kérésére egyszerűsített számlát

kibocsátani.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően:

a) az adómentes értékesítésről (5-7.§),

b) a 2.§ (3) bekezdés szerinti értékesítésről,

c) a távolsági és a helyi taxi szolgáltatásról, valamint

d) a termék vagy a szolgáltatás exportálásáról számlát helyettesítő okmány is kibocsátható. A számlát helyettesítő okmány kötelező adattartalmát a számvitel bizonylati rendjéről szóló jogszabály állapítja meg.

(3) A számla, illetve az egyszerűsített számla tartalmára vonatkozó előírásokat a 6., illetve a 7. számú melléklet tartalmazza. Számlának minősül a részteljesítésről kibocsátott számla is.

(4) Az egyszerűsített számlában a termék, vagy a szolgáltatás KSH besorolási számát legalább az adókulcs meghatározásához szükséges mértékig kell feltüntetni, kivéve, ha a vevő ennél mélyebb részletezettséget kér.

(5) A többféle adókulcs alá tartozó értékesítést tartalmazó számlán az adóalapot és az adó összegét adókulcsonként összesítve is fel kell tüntetni. Az adómentes (5.§) tételeket a számlában elkülönítetten kell feltüntetni.

(6) Az 5-7.§-ok szerinti adómentesség esetén a számla (egyszerűsített számla) adóösszegét és -mértéket nem tartalmazhat.

(a Tv. 19.§-ához)

36.§ (1) A szolgáltatás nyújtásakor felhasznált, de a szolgáltatás munkadíjában nem kalkulált, az építésügyi és városfejlesztési miniszternek a Tv. 31.§-a (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján kiadott rendeletében meghatározott, az adott munkára vonatkozó listában fel nem sorolt termék, vagy szolgáltatás KSH besorolási számát, megnevezését a számlában, illetve az egyszerűsített számlában elkülönítetten fel kell tüntetni. A számlában az adó visszaigénylésére nem jogosító termékek és szolgáltatások adó nélküli ellenértékét az egyszerűsített számlában ezek ellenértékét is fel kell tüntetni.

(2) Lakásépítés esetén a számlában az adóalapot szerződésenként elkülönítetten kell feltüntetni.

(3) A számlában elkülönítetten kell feltüntetni a vegyes rendeltetésű építmények esetén a lakásra és a nem lakás céljára szolgáló helyiség adóalapját.

37.§ (1) Az az adóalany, aki a 16.§(1) bekezdése szerint állapítja meg az adó alapját – a vevő kérésére köteles a számlában a saját nevében az utas javára más adóalanytól megrendelt szolgáltatás ellenértékét, és az abban foglalt előzetesen felszámított és le nem vont adót feltüntetni

(2) A részteljesítésről kibocsátott számlában, egyszerűsített számlában, a részteljesítésre való hivatkozás mellett fel kell tüntetni a megrendelt termék vagy szolgáltatás megnevezését, valamint KSH besorolási számát.

(3) Mellékszolgáltatás nyújtásáról külön számla (egyszerűsitett számla) nem bocsátható ki

20.§ (1) Ha a számla az ellenértéket, vagy az adó összegét tévesen tünteti fel, a számla kibocsátójának újabb számlát kell kiállitania és ezzel az adót is helyesbíti.

(2) Ha a számla kibocsátója a felszámítandónál magasabb adóösszeget tüntet fel, ezt az adóösszeget köteles megfizetni.

(3) Ha a számla kibocsátója adómentes értékesítést folytat (5-7.§), de a számlán elkülönítve feltüntetett adóösszeg is szerepel, köteles az adót megfizetni.

21.§ Az adóalany köteles az adó alapjának és összegének a kimutatására alkalmas – jogszabályban meghatározott – nyilvántartást vezetni.

IV. fejezet

EGYES ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

22.§ Az adóval kapcsolatos eljárásra az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1981.I. törvény és – ha e törvény másként nem rendelkezik – az adóigazgatási eljárásról szóló jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

23.§ Az adóalany az adóköteles értékesítési tevékenység megkezdését, megszüntetését vagy az adókötelezettséget érintő egyéb változást köteles bejelenteni az adóhatóságnak.

24.§ (1) Az adóalany – a nem rubelelszámolású termékbehozatal kivételével – külön felhívás nélkül az adóigazgatási jogszabályban meghatározott időben és módon köteles az adót megállapítani, bevallani és a levonások után befizetni, illetve jogosult a levonásoknak az adófizetési kötelezettséget meghaladó részét visszaigényelni (önadózás).

(2) A nem rubelelszámolású termékbehozatal esetén a fizetendő adót az adóhatóság határozatban állapítja meg (kivételes adózás).

25.§ (1) Az adóhatóság az adóalany adókötelezettségének teljesítését ellenőrzi. Ha az adóalany az adót helytelenül vallotta be, vagy bevallási kötelezettségének nem tett eleget, az adóhatóság az adót határozattal állapítja meg.

(2) Ha a határozattal megállapitott adó összege a bevallott adó összegét meghaladja (adóhiány) az adóhatóság az adóhiány 50-200%-áig terjedő birságot szab ki. A magánszeméllyel szemben kiszabható birság gondatlanság esetén az adóhiány 100%-áig, súlyos gondatlanság esetén 150 %-áig terjedhet.

(3) Ha az adóalany az adóhatóság ellenőrzését megelőzően önként feltárja, hogy adóját helytelenül állapította meg és vallotta be, illetve nem az őt megillető mértékű adó-visszatérítést igényelte, tévedését helyesbítheti (önellenőrzés).

(4) A késedelmesen teljesített adófizetési kötelezettség esetén havi 2 % késedelmi pótlékot, önellenőrzés esetén havi 2 %, de legfeljebb 20 % önellenőrzési pótlékot kell fizetni.

26.§ Az adót megállapító másodfokú határozat bíróság által felülvizsgálható és megváltoztatható. A felülvizsgálat kiterjedhet az adómegállapítás jogalapjára és a megállapított adó összegére.

V. fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

27.§ Ez a törvény 1988.január 1.napján lép hatályba.

28.§ (1) E törvényt azokra az értékesítésekre kell alkalmazni, amelyeknél a 8.§ szerinti adófizetési kötelezettség 1987.december 31. napját követően keletkezik.

(2) Folyamatosan értékesített termékek és szolgáltatások után az adót e törvény hatálybalépését követő első olyan számlálóleolvasástól kezdve kell felszámítani, amelynél a teljes leolvasási időszak 1987. december 31. napját követő időre esik. Ha a felhasználást nem mérték vagy az igénybevétel időszakonként számlázott állandó díj (átalány) fizetése ellenében történik, az adót e törvény hatálybalépésétől kezdődően esedékes időszakra arányosan kell megállapítani.

(3) Ha a 16.§-ban meghatározott bejelentés 1988-ban történik, az adóalany azt 1989. január hónapban megváltoztathatja.

(4) Az 1988-ban és 1989-ben keletkezett adókötelezettséggel kapcsolatos adóhiány esetén az adóhatóság méltányosságból a 25.§ (2) bekezdése szerinti bírság összegét 50 %-nál kisebb mértékben is megállapíthatja, vagy eltekinthet a bírság kiszabásától, valamint a 25.§ (4) bekezdés szerinti önellenőrzési pótlék megfizetésétől.

29.§ A 15.§ (1) bekezdésének a bolti kiskereskedelmi értékesítésre vonatkozó összeghatára:

a) 1988 január 1. napjától 1988. december 31. napjáig 8.000.000,- forint,

b) 1989. január 1 napjától 1989.december 31.napjáig 6.000.000,- forint.

30.§ A 18.§-ban meghatározott összeghatárok következő években alkalmazandó mértékeire az állami költségvetésről szóló törvényjavasalatban a Minisztertanács – az ár- és jövedelmi viszonyok változására tekintettel – tesz javaslatot.

30/A.§ (1) A 6.§(1) bekezdésében és a 7.§-ban meghatározott választási jog nem terjed ki a nem rubel elszámolású termékbehozatalt terhelő adó megállapitására, illetve megfizetésére.

(2) A 14.§ (1)-(2) bekezdésében, valamint a 15.§-ban meghatározott választási jog nem terjed ki az importot terhelő adó megállapítására, illetve megfizetésére.

31.§ (1) E törvény végrehajtásáról a pénzügyminiszter gondoskodik.

(2) A Minisztertanács rendeletben határozza meg:

1. a 2.§(1) bekezdés c),d),e), és f) pontjai szerinti külkereskedelmi áruforgalmon kívül exportált, illetve importált termék vagy szolgáltatás adóztatásának részletes szabályait, valamint más értékesítés exporttá minősítésének rendjét;

2. a diplomáciai és konzuli képviseletek, valamint az ezzel egy tekintet alá eső nemzetközi szervezetek és ezek tagjai, családtagjai, illetve a jogszabályban meghatározott más külföldi személyek részére – nemzetközi szerződés vagy viszonosság alapján – adható adóvisszatérítés módját, mértékét és feltételeit;

2/A. a 8.§(2) bekezdése szerinti adófizetési kötelezettséggel, valamint a 11.§(3) bekezdés szerinti adólevonási joggal kapcsolatos átmeneti rendelkezéseket;

3. ipari szolgáltatás esetén az adóalap meghatározásának a 9.§-tól eltérő szabályait;

4. az adólevonásnak(11.§) a saját vállalkozásban végzett beruházás, a magánszemély főzetőtől felvásárolt szesz és a saját készletre felvásárolt használtcikk esetében alkalmazandó eltérő szabályait;

5. az adóköteles és az adómentes értékesítés elkülönített nyilvántartásának módját és részletes szabályait (12.§(4) bekezdés);

6. a 14.§(1) bekezdés szerinti adómegállapítás módját;

7. a 18.§ a 18/A.§ és a 18/B.§ szerinti visszaigénylés feltételeit és módját;

8. az egyszerűsitett számla (7.számú melléklet) alapján alkalmazható adómértékeket;

9. a 8 számú mellékletben meghatározott termékek után megállapítható fogyasztási adó, illetve fogyasztói árkiegészítés mértékét és részletes szabályait;

10. az e törvényben használt egyes fogalmak értelmezését.

(3) A pénzügyminiszter felhatalmazást kap arra, hogy

a) rendeletben határozza meg a termék nem rubel elszámolású behozatala utáni adó megállapításának és megfizetésének szabályait,

b) a külügyminiszterrel egyetértésben az adófizetési kötelezettség alóli mentességet biztosítson az olyan közérdekű tevékenységet ellátó nemzetközi szervezetek részére, amelyek a nemzetközi gyakorlat szerint hasonló kedvezményeket élveznek, továbbá

c) alapitvány által végzett közérdekű célú értékesítéseket – egyedi kérelem alapján – mentesítsen az adófizetési kötelezettség alól.

(4) Az építésügyi- és városfejlesztési miniszter felhatalmasást kap arra, hogy rendeletben határozza meg azoknak a termékeknek és szolgáltatásoknak a körét, amelyeknek beszerzése a 18.§ alapján adóvisszaigénylésre jogosít.

(5) Az e törvény hatálybalépésével kapcsolatos további átmeneti intézkedésekről törvényerejű rendelet rendelkezik.

(a Tv. 31.§-ához)

Az egyszerűsített számlában a Tv.10.§-ának (1) bekezdésében foglalt adómérték helyett a következő az értékesítés ellenértékére vetített adómértéket kell feltüntetni: 25% helyett 20%-ot, 15% helyett 13,04%-ot.

39.§ (1) Kész lakásnak az a lakás (1/1971.(II.8.) ÉVM rendelet) minősül, amelyre a használatbavételi engedélyt kiadták, vagy amelyet műszaki átadás-átvételi eljárás során kész lakásként átvettek.

(2) Lakóteleknek minősül az az építési telek, amelyrre csak lakóépület, valamint a hozzátartozó melléképület építésére adható engedély.

(3) Lakóépületnek minősül az az épület, amelyben kizárólag, vagy túlnyomó részben (a beépített szintek nettó területének 50%-át meghaladó mértékben) lakások vannak.

40.§ (1) Az a kész lakás felépítésére vállalkozó adóalany, aki az 57/1987.(XI.15.) MT és a 39/1988(V.31,) MT rendelettel módosított 37/1987(X.12.) MT rendelet (a továbbiakban:R.) 13.§-ának (4) bekezdése alapján e rendelet hatálybalépése előtt "0" kulccsal adózni jogosult adóalany volt, e rendelet hatálybalépésével a hatálybalépéskor folyamatban lévő munkái tekintetében a hatálybalépés napjáig keletkezett adófizetési kötelezettségét helyesbíteni köteles a korábban kibocsátott számláiban felszámított adó új "0" kulccsal történő leszámlázásával.

(2) Az a kész lakás építésére vállalkozó adóalany, aki az R.13.§-ának (4) bekezdése alapján az e rendelet hatálybalépése előtt nem minősült "0" kulccsal adózni jogosult adóalanynak, az e rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő munkái esetén a hatálybalépést követő értékesítéseiről kibocsátott számlában tüntethet fel "0" kulcsot.

41.§ A Tv. 6.§-ának (1) bekezdése szerinti választási jog 1989-ben akkor is megilleti az adóalanyt, ha az érékesítésért, 1988-ban kapott ellenérték a 250.000,- forintot meghaladta, de a 300.000,- forintot nem haladta meg.

42.§ (1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba azzal, hogy a rendelkezéseit a (2)-(4) bekezdésekben meghatározott eltérésekkel 1989. január 1 napjától kell alkalmazni.

(2) A lakásépítés, bővítés- és közművesítés esetén a 20,33,34,36,37 és 40.§ szabályait a kihirdetés napjától , a lakáson végzett munkák esetén a kihirdetés napját követően az adóhatósághoz benyújtott költségvetés alapján végzett munkáknál kell alkalmazni.

(3) Az R.4. számu melléklete e rendelet kihirdetésének napjával veszíti hatályát, de a kihirdetés napja előtt az adóhatósághoz benyújtott költségvetések alapján folyamatban lévő lakásfelújítási és lakáskorszerűsítési munkák esetén e felújítási, illetve korszerűsítési munkák befejezéséig a 4. számú mellékletet alkalmazni kell.

(4) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a 37/1987.(X.12.) MT rendelet, valamint az azt módosító 57/1987 (XI.15.) MT és 39/1988.(V.31.) MT rendelet – a (3) bekezdésben foglalt eltéréssel – a hatályát veszíti azzal, hogy a 3. és 3/A.§-ában, valamint 1. és 6. számú mellékletben foglalt számítási módok 1988-ra sem alkalmazhatók.

(5) 1989. január 1-ével az egyes lakásberuházások állami támogatásáról szóló 41/1988.(V.31.) MT rendelet, valamint a lakossági pénzeszközök bevonásával megvalósuló viziközmű beruházások támogatásáról szóló 42/1988.(V.31.) MT rendelet hatályát veszti azzal, hogy az 1989. január 1 előtti teljesítések előzetesen felszámított adóját azok szabályai szerint, támogatásként lehet igényelni.

1. számú melléklet[26] az 1987. évi V. törvényhez
A teljesítés helye a szolgáltatás nyújtása esetén

I.

A következő szolgáltatások esetén teljesítési helynek azt a helyet kell tekinteni, ahol a szolgáltatást ténylegesen végzik.

SZTJ-szám	Megnevezés
101-1	Termelő berendezések karbantartása és javítása*
101-2	Ipari fogyasztási cikkek és fogyóeszközök javítása*
101-3	Ipari bérmunka
101-4	Ipari termékek vizsgálata*
101-9	Egyéb ipari szolgáltatás*
712-19-01	Hulladékválogatás
712-19-09	Anyagi jellegű egyéb tevékenység
712-24	Csomagolás, anyagmozgatás
820-37-02	Varieté műsor
820-37-03	Vidámparkok üzemeltetése
820-37-04	Játék- és pénznyerő-automaták üzemeltetése
820-37-09	Egyéb szórakoztatási tevékenység

* A külföldivel kötött garanciaátvállalási szerződés keretében bonyolított szolgáltatás kivételével.

II.

A következő szolgáltatások esetén – ideértve az építési-szerelési munkákat is – teljesítési helynek azt a helyet kell tekinteni, ahol az ingatlan (építmény) található.

SZTJ-szám	Megnevezés
202-1	Építőmesteri munkák
202-2	Mélyépítőipari fenntartási munkák
202-31	Építési szakipari fenntartási munkák
202-32	Építési és épületgépészeti szerelőipari fenntartási munkák
202-41	Építőipari tervezés
202-42-01	Beruházás és fenntartás szervezése, lebonyolítása
202-42-02	Beruházási fővállalkozás
202-42-03	Építőipari szaktanácsadás
712-11-02-09	Egyéb területek bérbeadása
712-11-03	Építmények, építményrészek bérbeadása
712-23-01	Bértárolás, bérraktározás
712-23-02	Ingatlanőrzés

III.

A következő szolgáltatások esetén teljesítési helynek azt a helyet kell tekinteni, ahol a szolgáltatás igénybevevőjének székhelye vagy telephelye található, székhely vagy telephely hiányában, ahol lakhelye vagy szokásos tartózkodási helye van.

SZTJ-szám	Megnevezés
101-1	Termelő berendezések karbantartása és javítása[1]
101-2	Ipari fogyasztási cikkek és fogyóeszközök javítása*
101-4	Ipari termékek vizsgálata*
101-5	Ipari tervezési és szervezési szolgáltatás
101-9	Egyéb ipari szolgáltatás*
405-74	Közlekedési tervezési szolgáltatás
508-12	Műszaki–szellemi termékek és nem anyagi jellegű szolgáltatások külkereskedelme
508-3	Külkereskedelmi képviseleti, ügynöki tevékenység
508-9	Egyéb külkereskedelmi szolgáltatás
710	Számítástechnika-alkalmazási szolgáltatások
712-11	Termelőeszköz-kölcsönzés**
712-21	Minőségellenőrzés
712-22	Mérésügyi, biztonságtechnikai szolgáltatások
712-25-04	Piackutatás
712-26	Térképészeti, földmérési, meteorológiai tevékenység
712-27	Műszaki-gazdasági szolgáltatás
712-28	Mérési tevékenység
712-9	Egyéb üzleti szolgáltatás
820-35-ből	Hangfelvétel-készítés
820-36-ból	Videofelvétel-készítés

Megjegyzés:

* Amennyiben a szolgáltatás teljesítése külföldivel kötött garanciaátvállalási szerződés keretében történik.

** A II. pontban felsorolt szolgáltatások kivételével.

1/A. számú melléklet[27] az 1987. évi V. törvényhez

Adómentes értékesítések köre

Tevékenység megnevezése	SZTJ száma
1. Pénzügyi szolgáltatások	713
2. Lakás- és a lakóépületekhez kapcsolódó egyéb bérlemények kezelése	714-1
3. Társadalombiztosítás	816
4. Egészségügyi szolgáltatások	817
5. Intézeti szociális ellátás	818-1
6. Szociális gondozás és ellátás	818-2
7. Oktatás	819
8. Közművelődés	820-1
9. Nemzetközi kulturális tevékenység	820-4
10. Ifjúsági feladatok ellátása	820-5
11. Sport	821
12. Tudományos kutatást, kísérleti fejlesztést kiegészítő tevékenységek	922-92

	Tevékenység megnevezése	SZTJ száma
13.	Államigazgatási és egyéb közösségi szolgáltatások*	923
14.	Oktatási intézmények sportlétesítményének, valamint művelődési ház (kultúrotthon) bérbeadása	712-11-03-ból
15.	Sportlétesítmények bérbeadása	712-11-04
16.	Magánszemély által nyújtott szerzői jogi védelem alatt álló szolgáltatások[28]	
	Kivéve: (Ipari) Műszaki tervezés	101-51
	Formatervezés és divattervezés	101-53
	Építőipari tervezés	202-41
	Információellátással kapcsolatos (számítástechnikai) kutatás, kísérleti fejlesztés**	922-71

A termékek és szolgáltatások meghatározásánál a Központi Statisztikai Hivatal Ipari Termékek Jegyzéke (ITJ), Mezőgazdasági és Erdészeti Termékek Jegyzéke (METJ), Vízgazdálkodási Termékek Jegyzéke (VTJ), Számítástechnika-alkalmazási Termékek Jegyzéke (SZATJ), Szolgáltatási Tevékenységek Jegyzéke (SZTJ) besorolását, valamint az Építményjegyzéket (ÉJ) és a végrehajtási rendelet fogalommeghatározásait kell figyelembe venni.

* Ideértve KSH besorolástól függetlenül a díjköteles államigazgatási eljárási cselekményeket is, kivéve a 0%-os adókulcs alá besorolt szolgáltatásokat.

** Ideértve Statisztikai besorolástól függetlenül azokat a számítástechnikai, szoftver szolgáltatásokat is, amelyekért szerzői jogdíjat fizetnek.

2. számú melléklet[29] az 1987. évi V. törvényhez

A TERMÉKEK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK ADÓKULCSOK ALÁ TÖRTÉNŐ BESOROLÁSA*

Termék-szám	Megnevezés	Adó-kulcs
11.	Ásványi energiahordozók, brikett	0
12.	Ércbányászati termékek	25
13.	Vegyes bányászati termékek	25
14.	Villamosenergia, gőz, meegített víz	0
15.	Építési kötőanyagok és kiegészítő anyagok, durvakerámiaipari termékek	25
16.	Azbesztcement, beton, vasbeton termékek és egyéb épületszerkezeti elemek	25
17.	Finomkerámiaipari termékek	25
18.	Üvegipari termékek	25
19.	Szigetelőanyagok és egyéb építőanyagok	25
21.	Vaskohászati alaptermékek, acélok, melegen megmunkált vaskohászati termékek	25

* A felsorolást úgy kell tekinteni, hogy az nem tartalmazza az 1/A számú mellékletben szereplő szolgáltatásokat.

Termék-szám	Megnevezés	Adó-kulcs
22.	Hideg továbbmegmunkálással és csőhegesztéssel előállított, vagy más fémmel bevont vaskohászati termékek	25
23.	Nehézfémkohászati és nemesfémkohászati termékek	25
24.	Könnyűfémkohászati termékek	25
25.	Fémszerkezetek	25
26.	Ipari szerszámok és készülékek	25
	Kivéve	
26–16–2-ből	Pontozó vakok számára	0
27.	Fémszerelvények és épületberendezések	25
28.	Ipari és mezőgazdasági fémtömegcikkek	25
29.	Háztartási és egyéb közhasználati fémtömegcikkek	25
	Kivéve	
29–79–9-ből	Braille tábla fémből	0
31.	Általános rendeltetésű részegységek és építő elemek	25
32.	Általános rendeltetésű gépek	25
33.	Bányászati, kohászati, építőanyagipari és építőipari gépek	25
34.	Fémmegmunkáló szerszámgépek	25
35.	Többműveletes forgácsoló szerszámgéprendszerek, dróthúzó és kábelgyártó gépek, híradás- és vákumtechnikai gépek	25
36.	Vegyipari műveletek berendezései	25
37.	Könnyűipari gépek	25
38.	Élelmiszeripari, kereskedelmi gépek és berendezések, csomagoló gépek	25
39.	Traktorok és mezőgazdasági gépek	25
41.	Közlekedési eszközök	25
	Kivéve:	
41–41–2	Közlekedő kocsi mozgássérültek részére	0
42.	Villamos forgógépek, erőátviteli berendezések és készülékek	25
43.	Ipari és háztartási villamos berendezések és készülékek	25
44.	Hiradástechnikai termékek	25
	Kivéve:	
44–1–20-ból	Vakok számára készült fényérzékeny telefonkezelő adapter	0
45.	Elektronikai építőelemek és vákuumtechnikai termékek	25
46.	Orvosi, gyógyászati, laboratóriumi eszközök és felszerelések; optikai eszközök, ügyviteltechnikai gépek, berendezések és eszközök	25
	Kivéve:	
46–16–1	*Orvosi fecskendő*	*0*
46–16–2	*Orvosi csapoló- és öblítő eszköz*	*0*
46–16–9-ből	*Egyszer használatos, fecskendővel egybeépített műanyag injekcióstű, valamint öninjektáló fecskendő*	*0*
46–18–2	*Injekciós tű*	*0*
46–36	Gyógyászati segédeszköz	0
46–46–1	Szemüveglencse	0
46–46–2	Kontaktszemüveglencse	0
46–47	Szemüvegkeret	0
46–48–4	Motoros védőszemüveg	0
46–71–4-ből	*Vakok és gyengénlátók számára készült speciális írógépek*	0

Termékszám	Megnevezés	Adókulcs
47.	Fizikai és kémiai jellemzőket mérő eszközök és műszerek	25
48.	Irányítástechnikai (automatikai) és általános rendeltetésű számítástechnikai termékek és berendezések	25
	Kivéve:	
48–48–31-ből	Vakok számára készült speciális személyi számítógép	0
48–85–91	Információátalakító egység vakok és gyengénlátók részére	0
51.	Szervetlen alapanyagok	25
52.	Szerves alapanyagok	25
53.	Gyógyszer termékek	0
54.	Szén- és fafeldolgozási vegyi termékek	25
	Kivéve:	
54–1	Mesterséges gázok	0
54–2	Koksz	0
55.	Kőolaj- és gázfeldolgozási vegyi termékek	0
	Kivéve:	
55–3	Kenőolaj	25
55–5	Konzisztens kenőanyag, hűtő-kenő folyadék, korrózió-védő anyag	25
56.	Gumiipari termékek	25
	Kivéve:	
56–56–4-ből	Latexből készült kesztyűk közül a savas, lúgos hatások ellen védő kesztyűk	0
56–71–2	Egészségügyi gumigyártmány	0
57.	Műanyag termékek, vegyi szálak	25
	Kivéve:	
57–62–3-ból	*Műanyag alapanyagú vérterápiás eszközök*[30]	*0*
57–69-ből	*Braille tábla műanyagból*	0
58.	Mosószerek, háztartási és közszükségleti vegyi termékek, fotócikkek	25
	Kivéve:	
59–3	Mezőgazdasági célú vegyi termék	0
61.	Faipari alapanyagok és félkésztermékek	25
	Kivéve:	
61–8	Faipari hulladékok	0
62.	Épületasztalosipari termékek	25
63.	Csomagoló és tároló fatermékek, fatömegcikkek, telített fatermékek	25
	Kivéve:	
63–29–3	Alágyújtós	0
63–29–4	Fabrikett	0
64.	Bútoripari termékek	25
65.	Papíripari termékek	25
66.	Nyomdaipari termékek	25
	Kivéve:	
66–1	Könyv, brossúra	0
66–2	Folyóirat	0
66–3	Napilap	0
66–71-ből	*Tapintható domború térképek vakok számára*	0
67.	Kikészített és konfekcionált bőr és szőrme	25
	Kivéve:	
67–76–3	Bőr védőkesztyű	0
68.	Lábbeli termékek	25
	Kivéve:	
68–11–5	Férfi ortopéd cipő	0
68–12–5	Női ortopéd cipő	0
68–13–5	Gyermek ortopéd cipő	0
68–14–5	Fiú ortopéd cipő	0
68–15–5	Leány ortopéd cipő	0
69.	Egyéb ipari termékek	25
	Kivéve:	
69–51	Sportszer	0
	Kivéve:	
69–51–23-ból	Vadásztöltények	25
69–51–23-ból	Vadászfegyverek	25
69–52–71-ből	*Kulturális értékű hanglemez, CD lemez**	0
69–52–72-ből	*Kulturális értékű felvételes kazettás magnetofon szalag**	0
69–94–1-ből	*Közterületen elhelyezett szobor*	0
69–98	Ipari és mezőgazdasági hulladékból előállított vegyes összetételű tüzelőanyag	0
69–99–26–1-ből	Bukósisak	0
69–99–26–3-ból	Légzésvédő félálarcok	0
69–99–31	*Műlép*	0
71.	Természetes textilipari alapanyagok és textilipari félkésztermékek	25
72.	Fonalak	25
73.	Szövetek és kötött-hurkolt kelmék	25
74.	Rövidáru termékek	25
75.	Egyéb textilipari termékek	25
	Kivéve:	
75–31	Egészségügyi vatta	0
75–4	Kötszer, egészségügyi cikk	0
76.	Alsóruházati termékek	25
77.	Felsőruházati termékek	25
	Kivéve:	
77–46–2-ből	Növényvédelmi permetező védőoverál	0
78.	Egyéb ruházati és konfekcionált termékek	25
	Kivéve:	
78–45-ből	Védőkesztyű	0
80.	Húsipari termékek	0
81.	Baromfi- és tojásfeldolgozóipari termékek	0
82.	Tejipari termékek	0
83.	Tartósipari termékek	0
	Kivéve:	
83–8	Fűszerőrlemény és -pótló, ételízesítő	25
84	Malomipari és összetett-takarmány termékek	0
85.	Cukoripari termékek	0
86.	Növényolajipari termékek	0
87.	Sütő-, tészta- és édesipari termékek	25
	Kivéve:	
87–0	Kenyér	0
87–11,12,18	Vizes-, tejestésztából készült és kenyér jellegű péksütemény	0
87–2	Száraztészta	0
87–31	Diétás és diétát kiegészítő sütőipari termék	0
88.	Szesz-, ital- és keményítőgyártási termékek	25

* Kulturális értékű hanghordozónak az minősül, amely után annak kiadóját a Művelődési Minisztérium kultúrális járulék fizetésére nem kötelezi.

Termék-szám	Megnevezés	Adó-kulcs
	Kivéve:	
88–85	*Izoszörp (folyékony cukor)*	0
88–89-ből	*Glukonon, Corvital*	0
88–9	Szeszipari takarmány	0
89.	Dohányipari és egyéb élelmiszeripari termékek	25
	Kivéve:	
89–11	*Mesterségesen szárított dohány*	0
89–4	*Magbél*	0
89–81-ből	*Cukorpótló mesterséges édesítőszer*	0
89–9	Élelmiszeripari hulladék	0
91.	Növénytermelési termékek	0
	Kivéve:	
91–25–50	Nyers kávé	25
92.	Kertészeti termékek	0
	Kivéve:	
92–25	Déligyümölcsök	25
93.	Élőállatok és állati termékek	0
94.	Erdészeti termékek	25
	Kivéve:	
94–1	Erdei magok és csemeték	0
94–35	Apríték	0
94–36	Vastag tüzifa	0
94–37	Vékony tüzifa	0
94–38	Tuskó	0
94–39	Erdei melléktermékek	0
95.	Vízgazdálkodási termékek	0
97.	Szoftvertermék	25
98.	Számítástechnikai adattermékek	25
29–8,9		
32–9		
41–8,9		
44–9		
47–9		
53–9		
56–8		
57–0		
59–0, 8	Haditechnikai termék	0
ÉJ szerint Építmények*		25
	Kivéve:	
	Kész lakás	0
	Lakótelek	0

* Ideértve a kész lakás felépítésére kötött szerződés meghiúsulása esetén értékesített építményt is.

SZTJ-szám	Megnevezés	Adó-kulcs
101–1	Termelő berendezések karbantartása és javítása	25
	Kivéve:	
101–19	Haditechnikai termékek karbantartása és javítása	0
101–2	Ipari fogyasztási cikkek és fogyóeszközök javítása	15
	Kivéve:	
101–21-ből	Gyógyászati segédeszközök javítása	0
101–3	Ipari bérmunka	azonos a létrehozott termékek kulcsával

SZTJ-szám	Megnevezés	Adó-kulcs
	Kivéve:	
101–31	*Ipari szerelési munka*	25
101–31–09-ből	*Szemüveglencse egyedi csiszolása, keretbehelyezése*	0
101–32–02	*Ipari részmegmunkálás*	25
101–33-ból	Gyógyászati segédeszközök készítése	0
101–4	Ipari termék vizsgálata	25
101–5	Ipari tervezési és szervezési szolgáltatás	25
101–6	*Bányászati termékek feltárásával kapcsolatos földtani kutató fúrás*	25
101–9	Egyéb ipari szolgáltatás	15
	Kivéve:	
101–92-ből	Mosás, vegytisztítás	0
202	Építőipari szolgáltatások	25
303	Mezőgazdasági szolgáltatások	0
	Kivéve:	
303–34-ből	Vadászati szolgáltatás, trófeabírálat	25
304	Erdőgazdálkodási szolgáltatások	0
405	Közlekedés	15
	Kivéve:	
	Háztartási szilárd tüzelőanyagok szállítása	0
405–1-ből	Vasúti személyszállítás	0
405–22	Autóbuszközlekedés	0
405–25	Közutak és hidak üzemeltetése	0
405–31–01–02	Személyszállítás villamossal, fogaskerekűvel	0
405–31–02	Trolibusz közlekedés	0
405–31–03	METRO- és földalatti közlekedés	0
405–31–04–02	Helyiérdekű vasúti személyszállítás	0
405–41–02	Személyhajózás	0
405–42–02	Személyek révátkelésének lebonyolítása	0
405–51–02	Légi személyszállítás	0
405–52	Légiforgalmi szolgáltatás	0
406	Posta- és távközlés	0
507–1	Termelőeszköz nagykereskedelem	azonos az értékesített termékek kulcsaival
507–2	Felvásárló nagykereskedelem	azonos az értékesített termékek kulcsaival
507–3	Fogyasztási cikk nagykereskedelem	azonos az értékesített termékek kulcsaival
507–4	Bolti és piaci kiskereskedelem	azonos az értékesített termékek kulcsaival
507–5	Vendéglátás	25
	Kivéve:	
	Előfizetéses étel- és menüforgalom	0
	Egyéb ételforgalom (ideértve a melegkonyhás egységben előállított tésztaféléket, süteményeket)	0
507–53	Kereskedelmi szálláshely szolgáltatás	15
507–6	Belkereskedelmi szolgáltatás	25
507–7	Idegenforgalmi szolgáltatás	15

SZTJ-szám	Megnevezés	Adókulcs
508	Külkereskedelem	azonos az értékesített termékek és szolgáltatások kulcsaival
609	Vízgazdálkodási szolgáltatások	0
710	Számítástechnikai-alkalmazási szolgáltatások	25
711	Személyi és háztartási szolgáltatások	15
712	Üzleti szolgáltatások	25
	Kivéve:	
712–11–02–01	*Mezőgazdasági földterületek bérbeadása*	0
712–11–05	Gazdasági haszonállatok bérbeadása	0
714–2	Város- és községgazdálkodási szolgáltatás	0
715	Környezet- és természetvédelem	0
818–3	Szervezett üdültetés	0
818–4	Munkásszállás-szolgáltatás	0
820–2	Művészeti tevékenység	0
820–3	Kultúrális egyéb szolgáltatás	0
	Kivéve:	
820–35	Hangfelvétel készítés és -kiadás	25
820–36	Videófelvétel készítés és -kiadás	25
	Kivéve:	
820–37–02	Videó eredeti alapfelvétel készítése (nyilvános közlésre alkalmas videókazetta, videólemez előállítása)	0
820–37–02	Varieté műsor	25
820–37–03	Vidámparkok üzemeltetése	25
820–37–04	Játék- és pénznyerő automaták üzemeltetése	25
820–37–09	Egyéb szórakoztatási tevékenység	25
922	Tudományos kutatás, kísérleti fejlesztés	0

3/a számú melléklet[29] az 1987. évi V. törvényhez

A BOLTI KISKERESKEDELMI ÉRTÉKESÍTÉS ADÓÁTALÁNY TÁBLÁZATA

Megnevezés	Bolttípus					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Az adóátalány összege forintban az értékesítés ellenértéke alapján 100 000 forintonként	0	570	1230	1700	2270	2840

A táblázatban feltüntetett adóátalánytételek a bolti kiskereskedelmi (SZTJ 507–4-ből) értékesítést terhelő, fizetendő adó és a beszerzést terhelő, előzetesen felszámított adó különbözetenként, a 100 000 forintra eső befizetendő adó összegét tartalmazzák.

A ténylegesen befizetendő adó összegének meghatározásához szükséges adóátalánytételt a 3/b. számú mellékletben közölt üzletköri besorolás alapján az adóalanynak kell kiválasztania. Ha az adóalany egy üzletre vonatkozóan több, különböző adóátalánytétel alá eső üzletkörre rendelkezik működési engedéllyel, akkor az azokra előírt legmagasabb adóátalánytételt kell alkalmaznia.

Az adóigazgatási jogszabályokban meghatározott bevallási (elszámolási) időszak végén az adóalanynak a ténylegesen befizetendő adó összegét a következő számítási módszerrel kell megállapítania:

$$B_B = \frac{E_B \times A_B}{100\,000}\text{, ahol}$$

B_B = a ténylegesen befizetendő adó összege forintban;
E_B = a tárgyidőszaki bolti kiskereskedelmi értékesítés tényleges ellenértéke forintban;
A_B = a 3/b. számú melléklet szerinti üzletköri besorolás alapján, a táblázatból kiválasztott megfelelő adóátalánytétel.

Az a bolti kiskereskedelmi értékesítést folytató adóalany, akinél az értékesítés ellenértéke nem haladja meg a 15. § (1) bekezdés szerinti értékhatárt és több bolti kiskereskedelmi egységgel rendelkezik, jogosult arra, hogy a befizetendő adó összegének megállapítására vonatkozó szabályokat bolti kiskereskedelmi egységként alkalmazza, ha az értékesítési forgalom egységenkénti elkülönítése biztosított. Ennek hiányában az adóalanynak az azokra előírt legmagasabb adóátalánytételt kell alkalmaznia a befizetendő adó összegének megállapításánál.

3/b számú melléklet az 1987. évi V. törvényhez

AZ EGYES BOLTTÍPUSOK BESOROLÁSA AZ ADÓÁTALÁNY-TÁBLÁZAT SZERINTI KATEGÓRIÁKBA

1.	2.	3.	4.	5.	6.
120. Tej-, tejterméküzlet	Egyrészt az 1. oszlop alattiak, ha az ellenértéken belül a 25%-os adókulcs alá tartozó forgalom részaránya meghaladja a 10%-ot.	Egyrészt:	•520. Fotó- és optikai áruk üzlete	140. Édességáru-, kávé-, teaszaküzlet	670. Hulladék- és mellékterméküzlet
130. Húsüzlet		100. ABC-áruház			
132. Hatósági hússzék		110. Élelmiszer-háztartási áruk üzlete	620. Dohányáruda	630. Bazáráruk üzlete	692. Kegytárgyüzlet
150. Zöldség-gyümölcs üzlet		111. Élelmiszer-, csemegeüzlet (fűszer-, csemegeüzlet)	830. Építőanyag telep és -üzlet	750. Építkezők áruháza	2. Ruházati áruk üzlete
160. Baromfi-, hal-, vadüzlet	Másrészt, ha az ellenértéken belül a 25%-os adókulcs alá tartozó forgalom részaránya nem haladja meg a 20%-ot, akkor a következő boltok:	660. Mezőgazdasági, méhészeti, borászati szaküzlet		3. Vegyi áruk üzlete	5. Kultúrcikk-üzlet (fotó-optika-, könyv-, zeneműtérképüzlet antikvárium kivételével)
170. Sütőipari termékek üzlete	710. Vegyes üzlet élelmiszer jelleggel	693. Díszállat- és díszhalkereskedés		4. Vasműszaki, üvegáruk üzlete	
190/d. Gyógynövény szaküzlet		700. Vegyes üzlet		Művirágkereskedés	
550. Könyv-, zeneműtérképbolt	810. Tüzelő- és építőanyasgtelep	Másrészt: amennyiben nem tartozik a 2. oszlop alá:		Ajándéktárgykereskedés	Használtcikkkereskedés
551. Antikvárium		710. Vegyes üzlet élelmiszer jelleggel		Épületfakereskedés	
640. Hírlapbolt		810. Tüzelő- és építőanyagtelep		Mészkereskedés	
650. Virágüzlet					
690 Termény- és takarmánybolt					
820. Tüzelőanyagbolt					
841. Gáz- és szénsavértékesítő telep					
850. Üzemanyagtöltő állomás					
860. Háztartási tüzelőolaj eladóhely Bélkereskedés használtkönyvkereskedés magkereskedés					

A bolttípusokba való besorolás az üzletek működési engedélyéről és a szakmai üzletkörökről szóló 9/1986. (X. 11.) BkM számú rendelet 1. számú melléklete szerint került megállapításra.

4/a számú melléklet[29] az 1987. évi V. törvényhez

VENDÉGLÁTÓIPARI ÉRTÉKESÍTÉS ADÓTALÁNY TÁBLÁZATA

Megnevezés	Üzlettípus										
	1.	2. osztályba sorolástól függetlenül	3.				4.				5. osztályba sorolástól függetlenül
			IV.o.	III.o.	II.o.	I.o. és osztályon felüli	IV.o.	III.o.	II.o.	I.o. és az osztályon felüli	
Az adóátalány összege forintban az értékesítés ellenértéke alapján 100 000 forintonként	0	500	3000	4500	6500	7500	3500	5500	8500	10500	15000

A táblázatban feltüntetett adóátalánytételek a vendéglátóipari (SZTJ 507-51, 52) értékesítést terhelő, fizetendő adó és a beszerzést terhelő, előzetesen felszámított adó különbözeteként, a 100 000 forintra eső befizetendő adó összegét tatalmazzák.

A ténylegesen befizetendő adó összegének meghatározásához szükséges adóátalánytételt a 4/b. számú mellékletben közölt üzletköri besorolás, valamint az osztályba sorolás alapján az adóalanynak kell kiszámítania. Ha az adóalany egy üzletre vonatkozóan több, különböző adóátalánytétel alá eső üzletkörre rendelkezik működési engedéllyel, akkor az azokra előírt legmagasabb adóátalánytételt kell alkalmaznia.

Az adóigazgatási jogszabályokban meghatározott bevallási (elszámolási) időszak végén az adóalanynak a ténylegesen befizetendő adó összegét a következő számítási módszerrel kell megállapítania:

$$B_V = \frac{E_V \times A_V}{100\,000}\text{, ahol}$$

B_V = a ténylegesen befizetendő adó összege forintban;
E_V = a tárgyidőszaki vendéglátóipari értékesítés tényleges ellenértéke forintban;
A_V = a 4/b. számú melléklet szerinti üzletköri besorolás, valamint az osztályba sorolás alapján, a táblázatból kiválasztott megfelelő adóátalánytétel.

Az a vendéglátóipari értékesítést folytató adóalany, akinél az értékesítés ellenértéke nem haladja meg a 15. § (1) bekezdés szerinti értékhatárt és több vendéglátóipari egységgel rendelkezik, jogosult arra, hogy a befizetendő adó összegének megállapítására vonatkozó szabályokat vendéglátóipari egységként alkalmazza, ha az értékesítési forgalom egységekénti elkülönítése biztosított. Ennek hiányában az adóalanynak az azokra előírt ... legmagasabb adóátalánytételt kell alkalmaznia befizetendő adó összegének megállapításánál.

4/b számú melléklet[29] az 1987. évi V. törvényhez

A VENDÉGLÁTÓIPARI EGYSÉGEK BESOROLÁSA AZ ADÓÁTALÁNY-TÁBLÁZAT SZERINTI KATEGÓRIÁKBA

1. Szeszes italt egyáltalán nem értékesítő üzletek, ha az üdítő ital és a cukrászipari készítmény értékesítéséből származó ellenérték nem haladja meg a teljes ellenérték 10%-át	2. Szeszes italt egyáltalán nem értékesítő üzletek, ha az üdítő ital és a cukrászipari készítmény értékesítéséből származó ellenérték nem haladja meg a teljes ellenérték 10%-át	3. Melegkonyhás vendéglátó egységek	4. Egyéb vendéglátó egységek	5. Egyéb vendéglátó egységek
11. az étterem, 12. az étkezde, kifőzde, a gyorsétkező hely, 12/b. a falatozó (büfé), 41. a munkahelyi étterem, 42. a munkahelyi konyha 44. a munkahelyi büfé Magánkereskedői üzletkörből az előbbieken kívül: a lángos-, palacsintasütő, a sültgesztenye-, sülttök-, pattogatott- és főttkukorica-árus, a kifőzés, a pecsenye-, grill-, halsütő, valamint a tejivó	az 1. oszlop alatt felsoroltak	11. az általános étterem, a vendéglő a csárda, a speciális étterem, a söröző, 12. az étkezde, a kifőzde, a gyorsétkezőhely, 21/b. a kávézó, valamint 22/b. a teázó.	12/b. a falatozó (büfé) 21/a. a fagylaltozó, ha – a fagylalporból előállított fagylalt kivételével – saját előállítású terméket nem értékesít, 21/c. a cukrászda és a sütőmenybolt, ha – a fagylalporból előállított fagylalt kivételével – saját terméket nem értékesít 22/a. az eszpresszó, 23. a nappali bár 24. az éjszakai szórakozóhely 32. a kocsma (italbolt, sörbár, stb.) 34. a borozó borkóstoló. Magánkereskedői üzetkörből az előbbieken kívül : a termelői poharazó, a termelői borkimérés, valamint a rétessütő.	21/a. a fagylaltozó ha – a fagylaltporból előállított fagylalt kivételével – saját előállítási terméket is értékesít. 21/c.a cukrászda, a sütőmenybolt, ha – a fagylaltporból előállított fagylalt kivételével – saját előállítású terméket is értékesít.

4/c számú melléklet az 1987. évi V. törvényhez

AZON VENDÉGLÁTÓIPARI EGYSÉGEK KÖRE, MELYEK A TÖRVÉNY 14. § (2) BEKEZDÉSÉNEK a) PONTJÁBAN MEGHATÁROZOTT ÁTLAGADÓKULCS SZERINT ADÓZHATNAK

11. az étterem
12. az étkezde, kifőzde, falatozó (büfé), gyorsétkezőhely,
41. a munkahelyi étterem,
42. a munkahelyi konyha,
44. a munkahelyi büfé

Magánkereskedői üzletkörből az előbbieken kívül:

a lángos- és palacsintasütő,
a sültgesztenye-, sülttök-, pattogatott- és főttkukorica-árus
a kifőzés,
a pecsenye-, grill és halsütő, valamint
a tejivó.

5. számú melléklet[29] az 1987. évi V. törvényhez

A FIZETENDŐ ADÓ ÖSSZEGÉNEK MEGHATÁROZÁSÁRA VONATKOZÓ ÁTLAGADÓKULCSOK MÉRTÉKE A 15. § (4) BEKEZDÉSE SZERINT ADÓZÓ ADÓALANY ESETÉBEN

Megnevezés	Több adókulcs alá tartozó értékesítés esetén a legalacsonyabb adómérték alá eső forgalom %-os részaránya az összértékesítés ellenértékében														
	Több adókulcs alá tartozó értékesítés esetén előforduló, a 10. § (1) bekezdésében meghatározott adótermékek												Egy		
	0%	15%	25%	0%	15%		0%	25%		15%	25%		0%	15%	25%
	A 0%-os adókulcs alá eső forgalom részaránya meghaladja a 66%-ot	A 0%-os adókulcs alá eső forgalom részaránya meghaladja a 33%-ot, de nem haladja meg a 66%-ot	A 0%-os adókulcs alá eső forgalom részaránya nem haladja meg a 33%-ot	A 0%-os adókulcs alá eső forgalom részaránya meghaladja a 66%-ot	A 0%-os adókulcs alá eső forgalom részaránya meghaladja a 33%-ot, de nem haladja meg a 66%-ot	A 0%-os adókulcs alá eső forgalom részaránya nem haladja meg a 33%-ot	A 0%-os adókulcs alá eső forgalom részaránya meghaladja a 66%-ot	A 0%-os adókulcs alá eső forgalom részaránya meghaladja a 33%-ot, de nem haladja meg a 66%-ot	A 0%-os adókulcs alá eső forgalom részaránya nem haladja meg a 33%-ot	A 15%-os adókulcs alá eső forgalom részaránya meghaladja a 66%-ot	A 15%-os adókulcs alá eső forgalom részaránya meghaladja a 33%-ot, de nem haladja meg a 66%-ot	A 15%-os adókulcs alá eső forgalom részaránya meghaladja a 33%-ot			
A fizetendő adó összegének megállapítására vonatkozó, az értékesítés ellenértékére vetített átlagkulcs %-os formában	9,00	13,50	17,50	2,50	6,50	10,50	4,00	10,00	16,00	14,50	16,50	18,50	0,00	13.04	20,00

A fizetendő adó összegének a megállapítására vonatkozó, az értékesítés ellenértékére vetített átlagkulcs kiválasztásakor az adóalanynak a tárgyidőszakban elért értékesítési forgalom tényleges megoszlását kell figyelembe vennie. Tárgyidőszak alatt az adóigazgatási jogszabályokban meghatározott bevallási (elszámolási) időszak értendő. A fizetendő adó összegét az adóalanynak a következő számítási módszerrel kell megállapítania:

$$F = \frac{E_E \times K}{100}, \text{ ahol}$$

F = a fizetendő adó összege forintban;

E_E = a tárgyidőszaki értékesítés tényleges ellenértéke forintban;

K = a tárgyidőszaki értékesítés forgalom tényleges megoszlása alapján a táblázatból kiválasztott átlagkulcs.

5/A. számú melléklet[31] az 1987. évi V. törvényhez

A törvény 15. §-ának (3) bekezdése szerint adózó adóalanyok köre, illetve a befizetendő adó összegének meghatározására vonatkozó átalányadókulcsok mértéke

1. A kereskedelmi szálláshely szolgáltatást (SZTJ 507–53) végző adóalany a törvény 15. §-ának (3) bekezdésében foglalt feltételek teljesítése esetén jogosult arra, hogy a befizetendő adó összegét a következő, az értékesítés ellenértékére vetített átalányadókulcs alkalmazásával állapította meg:

   a) ha az értékesítés ellenértékét – igazoltan – idegenforgalmi szolgáltatást (SZTJ 507–7) végző adóalany fizeti ki, akkor 8%

   b) egyéb esetekben: 10%

6. számú melléklet az 1987. évi V. törvényhez

A SZÁMLA TARTALMA

a) a számla sorszáma,
b) a számlakibocsátó neve, címe, adóigazgatási azonosító száma,
c) a számla kibocsátásának kelte,
d) a termék értékesítésének, illetve a szolgáltatás teljesítésének a napja,
e) a vevő neve és címe,
f) a termék vagy szolgáltatás KSH besorolási száma (ITJ, METJ, VTJ, SZÁTJ, SZTJ, Építményjegyzék),
g) a termék vagy szolgáltatás megnevezése, jellemzői
h) a termék vagy szolgáltatás adó nélkül egységára, mennyiségi egysége és összes mennyisége,
i) a termék vagy szolgáltatás után felszámított adó mértéke (%-a) vagy a szolgáltatás, termék mentessége,
j) a számlában szereplő termékek és szolgáltatások adó nélküli értékének összege,
k) a számlában szereplő termékek vagy szolgáltatások után felszámított adó összege
l) a számlában szereplő termékek vagy szolgáltatások adóval együttesen számított értékének összege

7. számú mellékletaz 1987. évi V. törvényhez

AZ EGYSZERŰSÍTETT SZÁMLA TARTALMA

a) „Készpénzfizetési számla" megnevezése,
b) a számla sorszáma, kibocsátásnak kelte,
c) a számlakibocsátó neve, címe, adóigazgatási azonosító száma,
d) a vevő neve és címe,
e) a termék vagy szolgáltatás KSH besorolási száma (az adókulcs neghatározásához szükséges mélységig)
f) a termék vagy szolgáltatás megnevezése, mennyiségi egysége,
g) a termék vagy szolgáltatás mennyisége,
h) a termék vagy szolgáltatás adót is tartalmazó egysége,
i) a termék vagy szolgáltatás adóösszeget is tartalmazó értéke,
j) a termékre vagy szolgáltatásra alkalmazott adókulcs,
k) a számla fizetendő végösszege.

8. számú melléklet az 1987. évi V. törvényhez

AZON A TERMÉKEK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK KÖRE, MELYEKRE FOGYASZTÁSI ADÓ, ILLETVE FOGYASZTÓI ÁRKIEGÉSZÍTÉS ÁLLAPÍTHATÓ MEG

I. Fogyasztási adóval terhelhető termékek és szolgáltatások

Sor-szám	Termékszám	Megnevezés
1.	17–51	Márkás finomporcelán háztartási és vendéglátóipari termék és dísztárgy
2.	18–42-ből	Ólomkristály
3.	23–91	Platina
4.	23–92	Arany
5.	23–93	Ezüst
6.	29–31–1	Evőeszköz nemesfémből
7.	29–31–1	Tálalóeszköz nemesfémből
8.	29–46	Nemesfém háztartási edény
9.	29–71–11	Érme, plakett, jelvény nemesfémből
10.	41–32	Személygépkocsi
11.	52-ből	Analitikai, vagy spektroszkópiai tisztaságú alkohol
12.	53–53-ból	Ginseng gyökér likőr
13.	55–13–1	Motorbenzin
14.	55–15 és 55–16	Gázolaj és tüzelőolaj
15.	58–61	Arc- és ajakápolószer
16.	58–66	Illatosító, kölni, parfüm
17.	66–65	Játékkártya
18.	69–31	Ékszer
19.	69–33–1	Nemesfémből készült díszműáru és dohányzócikk
20.	77–3-ból	Felsőruházati termék szőrmésbőrből
21.	83–81–9-ből és 83–84-ből	Bors
22.	87–5-ből 87–71	Rágógumi
23.	és 87–72	Csokoládé, csokoládés készítmény
24.	87–81	Pörkölt kávé
25.	87–82	Kávékivonat
26.	88–1	Szeszgyártási termékek
27.	88–2	Szeszesital
28.	88–3-ból	Boripari termékek
29.	88–45	Fejtett sör
30.	89–2	Dohánygyártmányok

Sor-szám	SZTJ-szám	Megnevezés
31.	405–22–01	Távolsági autóbusz-közlekedésből a teljesárú, valamint a szabadáras forgalom

II. Fogyasztói árkiegészítésben részesíthető termékek és szolgáltatások köre

Sor-szám	Termékszám	Megnevezése
1.	11–1	Szén, lignit
2.	11–52, 53, 54	Brikett
3.	54–2-ből	Háztartási koksz
4.	55–16–1	Háztartási tüzelőolaj
5.	11–4-ből 63–29–4 69–98 91-ből	Tüzelőanyag-pótló szerek
6.	46-ból	Gyógyászati segédeszközök
7.	53	Gyógyszer termékek
8.	82	Tejipari termékek
9.	94–3-ból	Tűzifa, faapríték

Sor-szám	SZTJ-szám	Megnevezés
10.	405-ből	Háztartási szilárd tüzelőanyagok szállítása
11.	405–1-ből	Kedvezményes vasúti személyszállítás (az üzletpolitikai célú kedvezmények kivételével)
12.	405–22–01-ből	Kedvezményes távolsági autóbuszközlekedés (az üzletpoltikai célú kedvezmények kivételével)
13.	405–22–02	Helyi autóbuszközlekedés
14.	405–3-ból	Kötöttpályás helyi közlekedés személyszállítása
15.	405–41–02	Személyhajózás
16.	714–25–01–02	Hamvasztásos temetés és halottszállítás
17.	714–26–02-ből	Lakossági távfűtés- és távmelegvíz-szolgáltatás

9. számú melléklet[31] az 1987. évi V. törvényhez

A MEZŐGAZDASÁGI KISTERMELÉS KÖRÉBE TARTOZÓ TERMÉKEK

METJ	Megnevezés
91	Növénytermelési termék
92	Kertészeti termékek
	Kivéve:
92–4	Virágok és dísznövények
93	Élőállatok és állati termékek
	Kivéve:
93–42–01	Sportoló
43–42–02	Versenyló
93–71	Élő vad
93–72	Lőtt vad
93–82–02	Macska
93–85	Laboratóriumi állatok
93–86	Dísz- és állatkerti állatok
93–91–07	Hullatott agancs
93–91–08	Agyar
93–91–09	Trófea
94–1	Erdei magok és csemeték
94–39	Erdei melléktermékek

10. számú melléklet[31] az 1987. évi V. törvényhez

A MEZŐGAZDASÁGI KISTERMELÉS KÖRÉBE TARTOZÓ SAJÁT TERMELÉSŰ ALAPANYAGBÓL ELŐÁLLÍTOTT TERMÉKEK

Termékszám	Megnevezés
69–99–31	Műlép
82	Tejipari termékek
83–11	Befőttek
83–12	Püré, jam
83–13	Ízek
83–14	Szárított, asztalt, porított és cukrozott gyümölcs
83–15	Folyékony gyümölcs
83–16	Gyümölcsszörp és sűrítmény
83–23	Szárított és porított főzelék
83–26	Zöldség alapú ivólé
83–35	Paradicsom ivólé
83–4	Savanyúságok
88–31–1, 2	Szőlőmust, sűrített szőlőmust
88–31–3	Félkész szőlőbor, bortermelési célokra
88–31–41–1,2,3	Hordós szőlőbor
88–39–1,2	Gyümölcsmust, sűrített gyümölcsmust
88–39–3	Félkész gyümölcsbor bortermelési célokra
88–39–49	Egyéb gyümölcsbor
89–11	Mesterségesen szárított dohány
89–4	Magbél

1. számú melléklet a 81/1988. (XII. 12.) MT rendelethez A beruházásokat terhelő adó levonásának eltérő szabályai

A tárgyévben felmerült, előzetesen felszámított adónak az alábbi hányada vonható le:

1. a Kereskedelmi Minisztérium, az illetékes ágazati minisztérium, valamint a vállalatok közötti, az exportfejlesztő pályázatokra vonatkozó megállapodás alapján végzett, konvertibilis exporthoz kapcsolódó beruházásoknál:

– az 1987. október 31-ig megkötött megállapodás alapján megvalósított beruházások esetén 100%-a;

– az 1987. október 31. után megkötött megállapodás alapján megvalósított beruházások esetén a tárgyévben 50%-a,
tárgyévet követő év június 30-án további 50%-a;

– az 1992. évben és az azt követő megvalósuló beruházásoknál 100%-a.

2. a Cement- és Mészművek Váci Cementgyár rekonstrukciója esetében 1988-ban 75%-a, 1989-ben 100%-a;

3. a Cement- és Mészművek Beremendi Gyárának 2 db kavicságyas szűrője,

– az Alföldi Porcelángyár nyomás alatti öntőpadok létesítése, a Beton- és Vasbetonipari Művek Budapesti lakossági felhasználású termékek gyártástechnológiai korszerűsítése,

– a Kavicsbánya Vállalat Alsózsolcai Gyár rekonstrukciója, az Üvegipari Művek Élelmiszercsomagoló-üveg fejlesztése III. üteme,

– a Tégla- és Cserépipari Tröszt Balatonszentgyörgyi Téglagyár rekonsrtukciója és a Lenti Épületasztalos- és Faipari Vállalat belső ajtógyártás fejlesztése,

– az Épületkerámiai Vállalat égetett kerámia padlóburkolólapok beruházása

esetén 1988-ban 50%-a, 1989-ben 100%-a;

4. a mezőgazdasági tevékenység egyes adózási és támogatási kérdéseiről szóló 39/1987. (X. 12.) MT rendelet (a továbbiakban: R) alapján támogatásban részesíthető állattartó beruházások, továbbá
– a húsmarhatartás célját szolgáló a 114, 521–78, 512–79, 521–92, 552–112, 911–2, 911–8, 912–13 építménycsoportba, valamint a 38–14, 25–72 és a 39–79 ITJ csoportba tartozó beruházások és az 521–6, 315–3, 315–4 építménycsoportba, valamint a 39–7 ITJ csoportba tartozó egyéb állattartási célú beruházások esetében 1988-tól 100%-a;

5. Az R. alapján támogatásban részesíthető meliorációs, öntöző; és rizstelep létesítési, bekötő- és összekötő-útépítési, erdőfeltáró, mélyépítési, gabonatárolási és gépberuházások, valamint
– a műtrágyatárolók 319, 551–14, 551–3, 551–61, 552–11, 552–24, 552–36, 611–3, 911–2, 911–8 építménycsoportba tartozó beruházásai,
– a gabonaszárító beruházások,
– a mező- és erdőgazdálkodási tevékenységet szolgáló a 32–29, 32–72, 32–74–8, 32–75–2, 33–71–9, 39–1, 39–22, 39–27, 39–32, 39–33, 39–34–2, 39–52, 39–37, 39–62, 39–63, 39–71, 39–72, 36–76 gép ITJ termékcsoportba tartozó gépberuházások
esetében 1988-ban 50%-a, 1989-ben 75%-a, 1990-ben 100%-a;

6. a vállalkozási nyereségadó hatálya alá tartozó magánszemély és a kizárólag magánszemélyekből álló gazdaság társaság a részvénytársaság kivételével,
– az a gazdasági társaság, amelyik megfelel a vállalkozási nyereségadóról szóló törvény 14. §-ának (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott feltételeknek,
– az 1989. január 1. napja előtt külföldi részvétellel létrejött gazdasági társaság,
– a kisszövetkezet,
– az ipari szolgáltató szövetkezeti szakcsoport, a mezőgazdasági szakcsoport, az iskolai szövetkezeti csoport,
– a Diplomáciai Testületeket Ellátó Igazgatóság, illetve jogutódja,
– a kisiparos, a magánkereskedő, a jogi személy részlegét szerződéses rendszerben üzemeltető magánszemély

esetében 1988-tól 100%, kivéve, ha a beruházás célja lízingbeadási (SZTJ 508–12-ből), illetve termelőeszköz kölcsönzései (SZTJ 712–11) célú hasznosítás;

7. a Magyar Posta távközlési beruházása,
– a víztermelés-szolgáltatási és szennyvízelvezetési,
– tisztítási beruházások
esetében 1988-tól 100%.

8. az Országos Műemléki Felügyelőség által kiállított igazolás alapján műemléknek minősülő építmény helyreállítását szolgáló beruházások.
esetében 1989-től 100%.

2. számú melléklet a 81/1988. (XII. 12.) MT rendelethez

Az előzetesen felszámított adó megosztása arányosítás esetén

I.

Az adóalany a tételesen nem elkülöníthető, arányosításba bevont előzetesen felszámított adó összegét az alábbi számítási módszerrel köteles megosztani, levonható, illetve nem levonható részre:

$L = A_E \times L_H$, valamint

$N = A_E - L$, ahol

A_E = arányosításba bevont előzetesen felszámított adó összege forintban;

L = az arányosításba bevont előzetesen felszámított adó összegéből a levonható rész forintban;

N = az arányosításba bevont előzetsen felszámított adó összegéből a nem levonható rész forintban;

L_H = levonási hányad, amely annak a hányadosnak az eredménye, melynek:

– számlálójában az adóköteles értékesítés adó nélküli ellenértékének forintban számított összege,
– nevezőjében pedig a számlálóban szereplő, valamint az adómentes (Tv. 5. §) értékesítés ellenértékének, ellenérték hiányában, vagy ha az ellenérték nem éri el az adómentes értékesítés teljesítése uán elszámolt önköltséget, közvetlen önköltségének az együttes összege szerepel. A levonási hányad meghatározása szempontjából az adómentes értékesítés teljesítéséhez kapcsolódó költségvetési támogatás ellenértéknek minősül. A levonási hányadot négy tizedesjegy pontossággal kell kiszámítani.

1. Az adóalany – választása szerint – az arányosításba bevont, előzetesen felszámított adó összegét
a) a tárgyévi adatok alapján göngyölítve kiszámított levonási hányad alkalmazásval, vagy
b) az évközi bevallási (elszámolási) időszak(ok)ban a tárgyévet megelőző évre vonatkozó levonási hányad alkalmazásával köteles megosztani (ideiglenes megosztás.) A tárgyév végén az adóalany köteles:
– a tárgyévi adatok alapján a tárgyévre vonatkozó levonási hányadot meghatározni, és ha a kapott eredmény eltér az ideiglenes megosztáskor alkalmazott levonási hányadtól,
– az arányosításba bevont, előzetesen felszámított adó összegét – a tárgyévre vonatkozó adatok felhasználásával – újból megosztani (végleges megosztás), és az ideiglenes és végleges megosztás közötti különbözetet pótlólag bevallani (elszámolni).

2. Az adóalany 1. pont szerinti választásától a tárgyévben nem térhet el. Az az adóalany, aki adókötelezettség alá eső tevékenységét az év elején vagy évközben kezdi meg, csak az 1/a. pontban meghatározott számítási mód szerint oszthatja meg az arányosításba bevont, előzetesen felszámított adó összegét.

II.

Az adóköteles és adómentes értékesítés teljesítését egyaránt szolgáló állóeszközt terhelő, előzetesen felszámított adó összegének megosztásánál az I. rész szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az állóeszköz beszerzését – saját vállalkozásban végzett beruházás esetén az állóeszköz teljesítményértékének elszámolását – követő 4 évben az állóeszközt terhelő, előzete-

sen felszámított adó összegének megosztását módosítani kell, ha az eredeti megosztás évére vonatkozó aránytól az adóköteles, illetve adómentes értékesítés teljesítéséhez történő felhasználás aránya 10 százalékpontot meghaladóan változik. A pótlólag elszámolandó adó összegét az alábbi számítási módszerrel kell meghatározni:

$$P = \frac{A_E (L_{H/B} - L_{H/T})}{5}$$, ahol

P = pótlólag elszámolandó adó összege forintban, amely + előjel esetén pótlólag fizetendő, – előjel esetén pótlólag levonható adót jelent;

A_E = az állóeszközt terhelő, előzetesen felszámított adó összege forintban;

$L_{H/B}$ = az állóeszköz beszerzésére – saját vállalkozásban végzett beruházás esetén az állóeszköz teljesítményértékének elszámolására – vonatkozó levonási hányad;

$L_{H/T}$ = a tárgyévre vonatkozó levonási hányad.

3. számú melléklet a 81/1988. (XII. 12.) MT rendelethez

A 30. § (3) bekezdése szerint fizetendő adó összegének kiszámítása:

$$A = \frac{R}{100} \times E \times 0{,}2$$, ahol

A = a fizetendő adó összege forintban,

R = a 25%-os adókulcs alá eső beszerzés részaránya az összes beszerzés százalékában,

E = az összes értékesítés ellenértéke forintban.

4. számú melléklet a 37/1987. (X. 12.) MT számú rendelethez

A LAKÁSÉPÍTÉSHEZ, BŐVÍTÉSHEZ, FELÚJÍTÁSHOZ, KORSZERŰSÍTÉSHEZ, KÖZMŰVESÍTÉSHEZ VÁSÁROLT, ADÓVISSZATÉRÍTÉSRE JOGOSÍTÓ TERMÉKEK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK KÖRE

ITJ	Megnevezés
13-6	Terméskő
13-7	Feldolgozott kő
13-8	Kavics és homok
15-1	Építési kötőanyag
15-2	Építési kiegészítő anyag
15-3	Durvakerámiaipari építőanyag
15-4	Továbbfeldolgozott építési durvakerámiaipari termék
15-5	Szilikát és egyéb tégla
16	Azbesztcement, beton, vasbeton termékek és egyéb épületszerkezeti elemek
17-1	Építési kerámia termék
17-2	Lakásfelszerelési finomkerámia termék
18-1	Síküveg
18-61	Megmunkált húzott síküveg
18-62	Megmunkált hengerelt síküveg
18-64	Hőszigetelő üveg
18-7	Szigetelő üvegtermék
19	Szigetelőanyagok és egyéb építőanyagok
21-6	Melegen hengerelt rúd- és idomacél
21-8	Melegen hengerelt acélcső
22-2	Hidegen húzott acélhuzal
22-4	Hegesztett acélcső
22-7	Hajlított acélidom (profilok)
25-2	Épületszerkezet fémből
25-72	Folyadékot tároló fémtartályok
27-23	Vízhálózati fémszerelvény
27-24	Csatornázási fémszerelvény
27-3	Egészségügyi és laboratóriumi épületszerelvény fémből
27-4	Csőkapcsolórész (fitting)
27-51	Egészségügyi épületberendezés fémből
27-52	Központifűtési fűtő, folyadékmelegítő és hőkicserélő berendezés
27-6	Vasalás
28-11	Csavar fémből
28-12	Csavaranya fémből
28-21	Szeg
29-11-1	Kályha
29-11-2	Tűzhely
29-11-4	Fürdőszobakályha
29-12-1	Gázfűtő-berendezés
29-12-2	Gáztűzhely
29-12-5	Gázfűtésű vízmelegítő (gázbojler)
29-13	Kombinált fűtésű tüzelőberendezés
32-32-1	Gőz vagy melegvíz üzemű központifűtési kazán
32-32-9	Egyéb központifűtési kazán
32-73	Felvonó
43-6	Villamosvezeték és kábel
43-71	Kábelszerelvény
43-72	Védőcső és védőcső-tartozék szigetelt villamosvezetékhez
43-73	Villamos szerelési cikkek
43-81-2	Háztartási villamos tűzhely
43-82-4	Háztartási villamos hőtárolós kályha
43-84-3	Háztartási villamos forróvíztároló
47-21-1	Mechanikai elven működő áramló mennyiség mérő és számláló
47-54-5	Villamos fogyasztásmérő
57-31	Fólia, fóliatömlő, lemez, tábla
57-32	Cső, rúd, huzal, profil szalag
57-41	Habanyag és pórusos anyag hőre lágyuló műanyagból
57-54	Épületszerkezet, épületberendezés műanyagból
59-1	Festékek
61-11	Faragott gerenda
61-2	Fűrészipari termékek
61-33	Gyantakötésű forgácslemez
61-36	Felületkezelt lemez
61-38	Szervetlen kötőanyagú faforgácslemez
62-1	Nyílászáró szerkezet fából
62-2	Fapadló-burkolat
62-3	Faburkolat fából
62-41	Faredőny
62-43	Műanyagredőny
62-6	Zsaluzó anyag, építkezési palló fából
62-7	Faalapanyagú építőelem
65-59-4	Papírtapéta
73-66-ból	Szőnyegpadló

ÉJ	Megnevezés
591-, 592-, 593- és 595-ből	Befejezetlen lakás

SZTJ	Megnevezés
202	Építőipari szolgáltatás
405-ből	Áruszállítás
712-11-ből	Építési gépek kölcsönzése

1. számú melléklet
a 39/1988. (V. 31.) MT rendelethez

A 37/1987. (X. 12.) MT rendelet 4. sz. melléklete az alábbiakkal egészül ki:

ITJ		Megnevezés
1.	(a 13–6	Terméskő szövegrész előtt)
	„13–51	Mészkőőrlemény
2.	(a 22–7	Hajlított acélidom (profilok) szövegrész után)
	„22–92–1	Acélalapanyagú hegesztőpálca és elektróda"
	„23–11–65	Húzott rézcső"
	„23–21–46	Ötvözetlen hengerelt horganylemez"
	„23–41–55	Ötvözetlen sajtolt ólomcső"
	„23–52	Forrasztóón-ötvözet"
3.	(a 25–72	Folyadékot tároló fémtartályok szövegrész után)
	„25–92	Előregyártott fémbetétek betonszerkezetekhez"
	„27–11	Szelep"
	„27–13	Csap"
4.	(a 27–6	Vasalás szövegrész után)
	„27–71	Épületzár"
5.	(a 28–12	Csavaranya fémből szövegrész után)
	„28–13	Csavartartozék (alátét) fémből"
	„28–16	Belövőszeg"
6.	(a 28–21	Szeg szövegrész után)
	„28–22	Sodronyfonat"
	„28–42	Szemétgyűjtő tartály"
7.	(a 32–32–9	Egyéb központi fűtési kazán szövegrész után)
	„32–56	Szellőző (ventillátor)"
	„32–65	Hőszivattyú"
8.	(a 43–84–3	Háztartási villamos forróvíztároló szövegrész után)
	„44–15–2-ből	Kaputelefon"
	„44–57–1	Rádió vevőantenna"
	„44–57–2	Televízió vevőantenna"
9.	(a 47–54–5	Villamos fogyasztásmérő szövegrész után)
	„55–23	Bitumen"
10.	(az 57–41	Habanyag és pórusos anyag, hőre lágyuló műanyagból szövegrész után)
	„57–53–23	Vízhálózati szerelvény és alkatrész műanyagból"
	„57–53–24	Csatornázási szerelvény és alkatrész műanyagból"
11.	(a 59–1	Festékek szövegrész után)
	„59–22	Építőipari vegyisegéd-anyag"
12.	(a 62–41	Faredőny szövegrész után)
	„62–42	Fémredőny"
13.	(a 62–43	Műanyagredőny szövegrész után)
	„62–44	Vászonredőny"
14.	(a 62–7	Faalapanyagú építőelem szövegrész után)
	„62–9-ből	Beszerelésre kész, felületkezelt lépcső, korlát"
15.	(a 73–66-ból	Szőnyegpadló szövegrész után)
	„73–78–5	Kész selyem típusú műszaki szövet üvegfonalból"
	„73–91–6-ból	Szőnyegpadló"
	„94–30	Cölöpfa, állványfa"
	„94–32	Rúdfa"
16.	(az 591-, 592-, 593- és 595-ből	Befejezetlen lakás szövegrész után
	„611–31	Erősáramú elektromos vezeték"

A magánszemélyek jövedelemadójáról szóló 1988. évi VIII. törvénnyel és az 1988. évi XIX. törvénnyel módosított 1987.évi VI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtása tárgyában kiadott 82/1988.(XII.12.) MT rendelettel egységes szerkezetben

A társadalom közösségi szükségleteinek kielégítése, a szocialista állam feladatainak ellátása azt igényli, hogy az állampolgárok jövedelmükkel arányosan vállaljanak részt a közterhekből. Ennek érdekében az Országgyűlés a Következő törvényt alkotja:

I.fejezet

Az adókötelezettség

1.§ A magánszemélyt összes jövedelme után adókötelezettség terheli.

2.§ (1) Az adókötelezettség a jogszabályban előírt bejelentési, nyilvántartási, adóbevallási, adómegállapítási, adóelőlegfizetési, adófizetési, bizonylatmegőrzési, valamint vagyonnyilatkozattételi kötelezettséget foglalja magában.

(2) Az adókötelezettség a jövedelemszerző tevékenység megkezdésének vagy a jövedelmet eredményező jogviszony keletkezésének a napján kezdődik.

(3) Az adót az adóigazgatási eljárásról szóló jogszabályokban meghatározott időpontban kell megfizetni.

(A Tv.2.§-ához)

1.§ (1) A magánszemélyek az adóbevallás teljesítése érdekében bizonylataikat az adó megállapításához való jognak – a Tv.29.§-ának (2) bekezdése szerinti – elévüléséig kötelesek megőrizni.

(2) A Tv. és e rendelet alkalmazásában bizonylat a vagyoni érték (bevétel) megszerzéséről szóló, az azt juttató által kiállított igazolás (irat), ennek hiányában a magánszemély által kiállított feljegyzés. Bizonylat, továbbá az adómentességet, adókedvezményt, az összjövedelmet csökkentő kiadásokat, valamint a költségeket bizonyító igazolás (irat) is.

(3) A jövedelem megszerzésének időpontja az a nap, amikor a magánszemély a vagyoni értékhez, bevételhez hozzájutott. A nem pénzbeli juttatást a birtokbavétel napján, a jóváírt összeget a jóváírás napján kell a vagyoni értékhez (bevételhez) hozzászámítani. Ha a kifizető a magánszemély részére a nem munkaviszonyból származó kifizetést átutalással teljesíti és az adóelőleget levonja, a jövedelmet az átutalás vagy a postára adás napjával kell megszerzettnek tekinteni, feltéve, hogy a magánszemély azt az adóbevallása benyújtásáig ténylegesen megszerezte.

(4) Ha a munkaviszonyból származó, előző naptári évre vonatkozó munkabért, munkadíjat január 15-éig fizetik ki, azt az előző naptári év utolsó napján megszerzett jövedelemnek kell tekinteni. E bekezdés vonatkozásában a postára adást vagy átutalást kifizetésnek kell tekinteni.

(5) Az adókötelezettséget nem érinti az, hogy a magánszemély jövedelemszerző tevékenységét hatósági engedély alapján vagy anélkül végzi, illetve az, hogy a jövedelme milyen forrásból származik.

3.§ Az adókötelezettség kiterjed:

a) a belföldről származó jövedelemre,

b) a külföldről származó jövedelemre, ha a magánszemély lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye Magyarországon van (belföldi illetőség).

(A Tv.3.§-ához)

2.§ (1) Belföldről – ideértve a vámszabadterületet is – származik az a jövedelem, amely belföldön végzett tevékenységből, belföldön létesített munkaviszonyból, munkavégzési kötelezettséggel járó szövetkezeti tagsági viszonyból, bedolgozói jogviszonyból (a továbbiakban együtt: munkaviszony), belföldi vagyoni értékből származik, vagy amelynek forrása egyébként belföldön van.

(2) Külföldről származik az egészben vagy részben külföldi tulajdonban lévő, belföldi székhellyel rendelkező gazdasági társaság külföldi tagja által a gazdasági társaság külföldi állandó lakóhellyel rendelkező alkalmazottjának a gazdasági társaságban végzett tevékenységére tekintettel fizetett jövedelem is.

(3) Külföldről származó jövedelem adókötelezettségének nem feltétele, hogy azt belföldre átutalják vagy behozzák.

(4) Külföldről származik a Tv.6.§-ának (1) bekezdésében meghatározott jövedelem akkor is, ha az eredeti jogosult a külföldi értékesítéshez belföldi közvetítő szervezetet vesz igénybe.

3.§ (1) Lakóhely minden olyan helyiség, amelyet valaki lakásként használ, vagy a körülmények arra utalnak, hogy azt lakásnak tekinti. Állandó lakóhely az olyan helyiség, ahol a magánszemély tartós ottlakásra rendezkedett be, ténylegesen ott lakik.

(2) Szokásos tartózkodási helye annak a magánszemélynek van Magyarországon, aki az adott naptári évben legalább 90 napot belföldön tartózkodott. Ennek során a beutazás és a kiutazás napját is egész napként kell számításba venni. Ha azonban a beutazás és a kiutazás egy napon történik, ezt a napot figyelmen kívül kell hagyni.

II. fejezet

A jövedelem

4.§ (1) A jövedelem a magánszemély által bármilyen címen megszerzett vagyoni érték (bevétel) egésze, illetve annak e törvényben meghatározott hányada vagy elismert költségekkel csökkentett része.

(2) Nem minősül jövedelemnek:

a) a hitelként vagy kölcsönként kapott, illetve visszatérített összeg,

b) az adókülönbözet visszatérítésként kapott összeg,

c) a vállalkozásba (8.§, 8/A.§) befektetett vagyoni érték a vállalkozásból történő kivonásakor.

(3) A hitelként vagy kölcsönként kapott összeg visszafizetése költségként nem számolható el.

(A Tv.4.§-ához)

4.§ A bevételnek nem része a Tv. 15. § 10.,11., 13. pontjában meghatározott adómentes összeg.

Munkaviszonyból származó jövedelmek

5.§ (1) Munkaviszonyból vagy munkavégzési kötelezettséggel járó, szövetkezeti tagsági viszonyból, bedolgozói jogviszonyból (továbbiakban együtt: munkaviszony) származó bevételnek a (2) bekezdés figyelembevételével számított része tekintendő jövedelemnek.

(2) Az adóalap kiszámításakor az összjövedelmet (14.§) a naptári év során minden munkaviszonyban eltöltött hónap után 1000,- forinttal csökkenteni kell. Az összjövedelem egyidejűleg csak egy munkaviszony alapján csökkenthető.

(3) Nem illeti meg a csökkentés lehetősége a magánszemélyt

a) az után a hónap után, amelyben – a gyermek, illetve a munkaképtelen egyedülálló szülő gondozása, ápolása miatt igénybe vett fizetésnélküli szabadság kivételével – 10 munkanapnál többet fizetés nélküli szabadságon töltött,

b) akkor, ha munkabeosztására tekintettel – az éves munkarendben foglalkoztatottak kivételével – az adott hónapban munkavégzési kötelezettsége nem volt.

(4) A (3) bekezdés b) pontja nem alkalmazható, ha a magánszemély munkavégzési kötelezettségének jogszabályban meghatározott jogosultság vagy kötelezettség alapján nem tesz eleget, valamint, ha a mezőgazdasági termelőszövetkezet tagja éves munkavégzési kötelezettségének eleget tett.

(5) A fegyveres erők, fegyveres testületek és rendészeti szervek hivatásos és továbbszolgáló állományú tagjait, valamint az egyházi személyeket e törvény alkalmazása során munkaviszonyban állóknak kell tekinteni.

(A Tv. 5.§-ához)

5.§ (1) Munkaviszonyban töltött hónapnak az a hónap minősül, amelynek minden munkanapján a magánszemély munkaviszonyban áll.

(2) A Tv. alkalmazásában egyházi személynek az egyházi állások betöltéséhez szükséges állami hozzájárulásról szóló jogszabályok és megállapodások alapján eskütételre kötelezett és az adott egyház szabályai szerint működő személy tekintendő.

Egyes szellemi tevékenységekből származó jövedelmek

6.§ (1) A munkaviszonyon, illetve vállalkozáson (8.§, 8/A.§) kívül végzett egyes szellemi tevékenységeknél az eredeti jogosult jövedelmeként a bevételnek a következőkben meghatározott hányadát kell számításba venni:

a) a végleges szabadalmi oltalommal rendelkező találmány átruházásából, megterheléséből, illetve hasznosításából, valamint az államilag minősített állat- és növényfajta után járó fajtajutalék (a továbbiakban: találmány) kifizetéséből származó

- **500.000,- forint bevételig a bevétel 35%-át,**
- **500.000,- forint feletti bevétel 50%-át:b) a szerzői jogi védelem alá tartozó alkotásból, valamint az e törvény végrehajtási rendeletében (a továbbiakban:végrehajtási rendelet) meghatározott egyes más tudományos és művészeti tevékenységekből származó**
- **200.000,- forint bevételig a bevétel 35%-át,**
- **a 200.000,- forint feletti bevétel 60%-át.**

(2) Ha az (1) bekezdésben említett tevékenységekből származó jövedelem a ténylegesen felmerült és igazolt költségek alapján kisebb az ott meghatározottnál, a jövedelmet a 13.§ (2) bekezdése szerint lehet meghatározni.

(3) Ha a magánszemély az (1) bekezdésben meghatározott jövedelmet többévi tevékenység után egy naptári évben szerzi meg, és az az előző évi adóalapjának az 50 %-át meghaladja, a jövedelem kérelemre – a végrehajtási rendeletben meghatározott módon és feltételek szerint – legfeljebb három részre megosztható.

(A Tv.6.§-ához)

6.§ (1) A Tv.6.§-ában meghatározott mértékeket kell alkalmazni annak a bevételnek a jövedelemtartalma megállapítása során is, amely a magánszemély találmánya átruházásából, megterheléséből, illetve hasznosításából, szerzői jogi védelem alá tartozó alkotásból, valamint a (4) bekezdésben felsorolt tevékenységéből, munkaviszonyon kívüli szerződés keretében munkáltatójától – vagy vállalkozási tagsági jogviszonyon kívüli szerződés keretében attól a vállalkozástól, amelynek tagja – származik. A Tv.6.§-a alkalmazásában munkaviszonyból (vállalkozási jogviszonyból) származik az a bevétel, amelyet a magánszemély munkaköri kötelezettségének körébe, vagy a vállalkozás tevékenységi körébe tartozó feladat ellátásáért – kivéve a szolgálati találmány feltalálóját megillető találmányi díjat – kap. Munkaviszonyból származik az a jövedelem, amit a dolgozó bérként vagy az adott tevékenységéért bérként kifizetett összeg mellett kap.

(2) A Tv.6.§-a (1) bekezdésének a) pontjában említett találmányon azt kell érteni, amely belföldön szabadalmi védettség alatt áll, amely után szabadalmi jogcímen jövedelem keletkezik, illetve a 4/1983. (V.12.) IM rendelet 11.§-ának (4) bekezdésében meghatározott műszaki megoldást.

(3) Ha a magánszemély a találmányára a végleges szabadalmi oltalmat még nem kapta meg, jövedelmét a Tv.13.§-a szerint kell számításba venni és az adóját a Tv.18.§-ának (1) bekezdése szerint kell megállapítani és bevallani. Az adóhatóság az így megállapított és a Tv.6.§ (1) bekezdésének a) pontja szerint számított jövedelem utáni adókülönbözet összegének megfizetésére, ha a találmányt hasznosító arra kezességet vállal – az adóigazgatási jogszabályban meghatározott feltételek szerint – a végleges szabadalmi oltalom megadásáig vagy elutasításáig halasztást engedélyezhet. A kezességet vállaló kifizetőnek – az adóhatóságnak a kezességet jóváhagyó határozatát követően – az adóelőleget úgy kell levonni, mintha a jövedelem találmány hasznosításából származna.

(4) A Tv. 6. §-a (1) bekezdésének b) pontjában említett egyes más

a) tudományos tevékenység: felsőoktatási oktatói (1985. évi I. Tv. 98.§), az igazságügyi szakértői (ideértve a választott bíróság tagjának e minőségében kifejtett tevékenységét), a műszaki szakértői, a lektori, a szerkesztői, az Országos Tudományos Kutatási Alapból, az OKKFT-ből, a minisztériumok, országos hatáskörű szervek közvetlen megbízására készített és tárca kutatási alapból, továbbá tudományos célú alapítványokból finanszírozott tudományos kutatási, a műszaki szakgrafikai és szakfordítói tevékenység;

b) művészeti tevékenység: a restaurálás, az építőművészeti tevékenység, a mozgástervezés, a látványtervezés, a színházi rendezés, a hangszerelés, a televízió- és filmoperatőri tevékenység, az előadóművészi tevékenység, valamint az oktatási intézményekben végzett művészetoktatás.

7.§ (1) A 6. § (4) bekezdés a) pontjában említett műszaki szakértői tevékenység:

1. A tevékenységet végző magánszemély szakmai, szakértői és tudományos minősítésétől függetlenül, a tevékenység tartalma alapján:

a) az iparjogvédelem alá tartozó műszaki alkotások megvalósításában való – a pénzügyminiszter és az Országos Bizottság elnöke által rendeletben meghatározott – közreműködés. (Iparjogvédelem

alatt álló alkotásnak tekinthető ebből a szempontból a találmány, licenc és kow-how abban az esetben is, ha a műszaki alkotás felhasználásának jogát a felhasználó külföldről szerezte meg);

b) egyes szabadalmi bejelentések elbírálása körében, az Országos Találmányi Hivatal megbízása alapján végzett újdonságkutatás;

c) a költségvetési kutatóhelyek (ideértve a felsőoktatási intézményeket is) által megbízásra végzett, kutatásfejlesztéshez kapcsolódó, munkaviszonyon kívül teljesített műszaki szakértői munka;

d) a központi műszaki fejlesztési alapból fedezett műszaki tanulmány, szakvélemény készítése;

e) az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság, valamint a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége és tagegyesületei által tanulmány, szakvélemény készítésére adott megbízás alapján végzett munka.

2. A 24/1971. (VI.8.) Kormányrendelet 1.§ (1) és (2) bekezdése értelmében szakértői működésre jogosult magánszemélyek műszaki szakértői megbízás keretében végzett tevékenységét.

3. Műszaki szakértői tevékenységnek tekintendő továbbá:

a) Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége és tagegyesületeinek szakértői névjegyzékében szereplő, és erről igazolással rendelkező szakemberek műszaki szakértői megbízás keretében végzett tevékenysége, valamint

b) a műszaki alkotó munkájuk alapján Kossuth vagy Állami Díjban részesült, és felsőfokú műszaki (műszaki-gazdasági) végzettséggel rendelkező magánszemélyek műszaki szakértői megbízás keretében végzett tevékenysége.

(2) Műszaki szakgrafikai tevékenység a tudományos és szakmai művek ábraanyagának elkészítése.

(3) Előadóművészi tevékenység:

a) a hivatásos előadóművészi működési engedély vagy ilyen működésre jogosító képesítés alapján,

b) művészeti főiskolai hallgatók és

c) a színházak alkalmazottai, színházi stúdiók tagjai által folytatott előadóművészi tevékenység.

8.§ (1) Ha a Tv. 6. §-a (1) bekezdésének a) illetve b) pontja alá eső bevétel vegyesen származik külföldről és belföldről, az összes ilyen bevétel alapján megállapított jövedelmet a bevételek arányában kell azokra szétosztani. Ugyanígy kell eljárni akkor is, ha a magánszemély a Tv. 6.§-ának (3) bekezdése szerinti jövedelemmegosztást választja a Tv. 6.§-ának (1) bekezdésében említett valamely jövedelme vonatkozásában. Ez a szabály a Tv. 33.§-ának (2) bekezdése szerinti jövedelmekre nem alkalmazható.

(2) A Tv. 6.§-ának (2) bekezdésében említett költségelszámolási lehetőség a magánszemélyt a Tv. 6.§-a (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett bevételek vonatkozásában külön-külön illeti meg. A költségelszámolás választása esetében az a) és b) pontokon belül, az adott évben megszerzett összes bevétellel szemben kell az adott jövedelem megszerzése érdekében felmerült kiadásokat elszámolni.

(3) A képzőművészeti, iparművészeti, ipari tervezőművészi alkotóközösség tagjának az alkotóközösség által kifizetett szerzői díj jövedelemtartalmát a Tv. 6.§ (1) bekezdés b) pontjának alkalmazásával kell meghatározni.

9.§. (1) A magánszemély a jövedelem megszerzését követő év január 31. napjáig kérheti az adóhatóságtól a jövedelem megosztásának engedélyezését. Az adóhatóság a tevékenység jellege és a jövedelem nagysága alapjan állapítja meg, hogy a jövedelem megosztható-e.

(2) A jövedelem megosztása esetén annak 1/3 részét (felét) kell összevonni a magánszemély – tárgyévben megszerzett – egyéb adóköteles jövedelmeivel, és meg kell állapítani az ezek után fizetendő adót. Ezt követően meg kell állapítani a magánszemély összevont jövedelmének megfelelő legmagasabb adókulcsot. A megosztásra kerülő jövedelem 2/3 részét (felét) ennek a kulcsnak az alkalmazásával elkülönítve kell adóztatni. Az adót a tárgyévi egyéb jövedelmek adójával együtt kell megfizetni.

(3) Az adóelőleget a jövedelem megosztására tekintet nélkül kell a kifizetőnek levonnia.

Mezőgazdasági kistermelésből származó jövedelem

7.§ (1) A mezőgazdasági kistermeléssel elért bevétel – ha az nem haladja meg a 2.000.000,- forintot – 500.000,- forintot meghaladó részének növénytermesztés esetén 30 %-a, állattenyésztés és állati termékek értékesítése esetén 10 %-a tekintendő jövedelemnek. A végrehajtási rendelet állapítja meg, hogy e törvény alkalmazásában mi minősül mezőgazdasági kistermelésnek

(2) A közös háztartásban élő, 16. életévüket betöltött közeli hozzátartozók (Ptk. 685.§ b) pontja) által elért bevételt – ha a mezőgazdasági kistermelést közöseń folytatják – egybe kell számítani, és az ebből származó jövedelmet közöttük egyenlő arányban meg kell osztani. Ebben az esetben a 15.§ 16. pontjában meghatározott mentesség csak együttesen illeti meg a kistermelőket.

(A Tv. 7. §-ához)

10.§ (1) A Tv. alkalmazásában mezőgazdasági kistermelésnek minősül a munkaviszony keretén kívül végzett:

a) növénytermesztés (METJ91)

b) kertészeti termékek előállítása, ültetvénytelepítés (METJ92), kivéve a virágokat és a dísznövényeket (92-4)

c) élőállatok tenyésztése és állati termékek előállítása (METJ93), kivéve

- a sportlovat (93-42-01)
- a versenylovat (93-42-02)
- az élővadat (93-71)
- a lőtt vadat (93-72)
- a kutyát (93-82-01)
- a macskát (93-82-02)
- a laboratóriumi állatokat (93-85)
- a dísz és állatkerti állatokat (93-86)
- a hullatott agancsot (93-91-07)
- az agyarat (93-91-08)
- a trófeát (93-91-08)

d) eredei magok és csemeték előállítása és gyűjtése, erdősítés (94-1) és az erdei, mezei mellékter-mékek (94-39) előállítása és gyűjtése.

(2) Ha a tevékenységhez jogszabály szerint iparjogosítvány vagy magánkereskedői engedély nem szükséges, mezőgazdasági kistermelés az alábbi termékek előállítása is, feltéve, hogy a saját termelésű alapanyag felhasználásával történik:

82	tejipari termékek
82-11	befőttek
83-12	püré, jam
83-13	ízek
84-14	szárított, aszalt, porított cukrozott gyümölcs
83-15	folyékony gyümölcs
83-16	gyümölcsszörp és sűrítmény
83-23	szárított és porított főzelék és zöldség
83-26	zöldség alapú ivólé
83-35	paradicsom ivólé
83-4	savanyúságok
88-31-1,2	szőlőmust, sűrített szőlőmust
88-31-3	félkész szőlőbor, bortermelői célokra
88-31-41-1,2,3	hordós szőlőbor
88-39-1,2	gyümölcsmust, sűrített gyümölcsmust
88-39-3	félkész gyümölcsbor bortermelési célokra
88-39-49	egyéb gyümölcsbor
89-11	mesterségesen szárított dohány
69-99-31	műlép
89-4	magbél

(3) A Tv. alkalmazásában mezőgazdasági kistermelés az (1) bekezdés szerinti tevékenység akkor is, ha azt külön megállapodás alapján a munkakörön és munkaidőn kívül részes munkavállalás keretében végzik, feltéve, hogy az erre irányuló megállapodás a termelési folyamat egészére, vagy az (1) bekezdés a)-b) pontjában megjelölt termékek termelési folyamatának teljes kézi munkáira, illetve ezek betakarítására – beleértve a tisztítást, osztályozást, csomagolást is – irányul.

(4) Mezőgazdasági kistermelés esetén a bevételnek a termék vagy állat eladási árát kell tekinteni abban esetben is, ha az eladási ár egy része nem a kistermelőt illeti meg. Ha a részművelés csak az (1) bekezdés a)-b) pontjában foglalt termékek teljes kézimunkáira vagy ezek betakarítására irányul, a részesművelő által kapott részt jövedelemnek kell tekinteni és az árbevételt a Tv. 7.§ (1) bekezdés szerinti jövedelemtartalommal a részművelésre szerződést kötő gazdálkodó szervezetnek kell kiszámítani, s közölni a kistermelővel. Az így megállapított árbevétel kerül összevonásra a kistermelésből származó egyéb árbevételekkel. A gazdálkodó szervezet által kihelyezett állat értékesítéséért kapott bevételből az állat kihelyezésekori értékét le kell vonni.

(5) Ha a mezőgazdasági kistermelés bevétele részben állattenyésztésből, részben növénytermesztésből származik, a Tv. 15.§-ának 16. pontja szerinti adómentes részt ebből a bevételből olyan arányban kell levonni, ahogy a bevétele az állattenyésztés és a növénytermesztés között megoszlik.

Társas vállalkozásból származó jövedelem

8.§ (1) Vállalkozási nyereségadó kötelezettséggel járó vállalkozásból (a továbbiakban: társas vállalkozás) a tag (részvényes, vállalkozó) részére e jogviszonyra tekintettettel juttatott vagyoni érték egésze jövedelem.

(2) A társas vállalkozás tagjának a vállalkozás adózott eredményéből megszerzett jövedelme után az adót az értékpapírból származó jövedelmekre (11.§) vonatkozó szabályok szerint kell megfizetni.

Egyéni vállalkozásból származó jövedelem

8/A § (1) Az egyéni vállalkozásból származó bevételnek a tevékenység folytatása érdekében felmerült és igazolt költségekkel, valamint az (5) bekezdésben meghatározott kedvezményekkel csökkentett része tekintendő jövedelemnek.

(2) Ha az egyéni vállalkozásban saját találmányát hasznosítja, a vállalkozásból származó (1) bekezdés szerinti jövedelmének 50 %-át kell jövedelemnek tekinteni, feltéve, hogy a vállalkozásban más üzleti tevékenységet nem folytat.

(3) Ha az vállalkozó saját találmányának megvalósítása mellett más üzleti tevékenységet is folytat, akkor a (2) bekezdés szerinti kedvezmény a vállalkozásból kivont jövedelmének olyan hányadára alkalmazható, amilyen arányt a saját találmányból származó bevétele a vállalkozás összes bevételében képvisel.

(4) E törvény alkalmazásában egyéni vállalkozó – ha nem tartozik a vállalkozói nyereségadó hatálya alá –

a) a kisiparos, a magánkereskedő, a jogi személy részlegét szerződéses rendszerben üzemeltető magánszemély;

b) a gazdálkodó szervezet részlegét jogszabályban meghatározott átalány-elszámolásos rendszerben üzemeltető magánszemély, az e tevékenységből származó – egyébként az 5.§ alá nem tartozó – jövedelme tekintetében.

c) az a mezőgazdasági kistermelést folytató magánszemély (ideértve a 7.§ (2) bekezdésében felsorolt személyeket együttesen is), akinek ebből a tevékenységből évi 2.000.000,- forintot meghaladó árbevétele származik;

d) az a magánszemély is, aki az adóhatóságnál tevékenységének megjelölésével, vállalkozóként bejelentkezett, feltéve, ha az abból származó bevétele egyébként a 6.§ vagy a 13.§ alá esik.

5) Az egyéni vállalkozót szakmunkástanuló képzése, továbbá legalább 50%-ban csökkentett munkaképességű alkalmazott foglalkoztatása esetén – személyenként, minden megkezdett hónap után – 1000,- forint összjövedelmet csökkentő kedvezmény illeti meg. Ez a kedvezmény illeti meg az egyéni vállalkozót, ha főfoglalkozásban alkalmaz olyan munkavállalót, akit ezt közvetlenül megelőzően legalább 6 hónapon át közhasznú munkavégzés keretében foglalkoztattak.

6) Az egyéni vállalkozó a végrehajtási rendeletben meghatározott üzleti nyilvántartásokat köteles vezetni.

(A Tv. **8/A.§**-ához)

11.§ (1) Saját találmány hasznosítása; a találmánynak vagy csak a találmánnyal működőképes terméknek az eredeti jogosult által történő értékesítése.

(2) Ha a Tv.7.§-ának (2) bekezdésében meghatározott közös tevékenységet végző személyek (család) válnak egyéni vállalkozókká, akkor közülük, megállapodásuk alapján, egy személy tekintendő – a közreműködő családtagok egyetemleges felelőssége mellett – egyéni vállalkozónak. A közösen végzett tevékenységükből származó jövedelmet azonban egyenlő arányban kell megosztani közöttük. A részesművelés esetén az elért árbevételt a 10.§ (4) bekezdés szerint kell megállapítani abban a vonatkozásban is, hogy a magánszemélyt egyéni vállalkozónak kell-e tekinteni.

(3) Az egyéni vállalkozó a vállalkozási tevékenységgel kapcsolatban felmerült termelési és kezelési költségeket az adott évben az évi bevétel összegéig, illetve az ezt meghaladó költséget a következő év során számolhatja el.

12.§ (1) Az egyéni vállalkozónak, ha a vállalkozói tevékenységének körében külföldről származó bevétele is van – feltéve, ha az nem tartozik a 41.§ (4) bekezdésének hatálya alá – akkor a vállalkozásból származó jövedelmének olyan hányada után kell a Tv.18.§-ának (5) bekezdésében meghatározott adót fizetnie, amilyen hányadot a külföldről származó bevétel az összes bevételen belül képvisel.

(2) Ha az egyéni vállalkozó a vállalkozási nyereségadózás szerinti adózást választotta, akkor év végén a megszűnés szabályai szerint kell számolnia és választása a következő teljes naptári évre kötelezi.

(3) A bevételeket, valamint a termelési és kezelési költségek elszámolásának szabályait az 1. számú melléklet, az egyéni vállalkozó nyilvántartásaira vonatkozó szabályokat a 2. számú melléklet határozza meg.

Ingatlan, ingó dolog és vagyoni értékü jog átruházásából származó jövedelem

9.§ (1) Az ingatlan átruházásából, az ingó dolog nem üzletszerű értékesítéséből, valamint a vagyoni értékű jogról való lemondásból, ilyen jog alapításából vagy átruházásából, illetőleg gyakorlásának átengedéséből származó bevételnek a (2) bekezdésben meghatározott levonásokkal csökkentett részét kell jövedelemnek tekinteni.

(2) A bevételből le kell vonni az ingatlannak, az ingó dolognak és a vagyoni értékű jognak a megszerzése idején képviselt forgalmi értékét, a megszerzésével és értékesítésével kapcsolatban felmerült költségeket, valamint az értéknövelő beruházásra fordított kiadásokat.

(3) Ha az ingó dolognak, illetve a vagyoni értékű jognak a megszerzése idején képviselt forgalmi értéke nem állapítható meg, a jövedelem a bevétel 25 %-a. Jogi személy által magánszemély részére történő ingatlan értékesítés esetén – ha a szerződést nem kellett illeték kiszabása végett bemutatni – a szerződésben szereplő teljes vételárat kell szerzés idején képviselt forgalmi értéknek tekinteni. Ha az értékesített ingatlan szerzés idején képviselt forgalmi értéke nem állapítható meg, akkor jövedelemnek az eladáskor az illetékkiszabás alapjául szolgáló forgalmi érték 25 %-át kell tekinteni.

(4) E § alkalmazásában vagyoni értékű jog a tartós földhasználat, a földhasználat, a haszonélvezet, a telki szolgalom, az üdülőhasználati jog és a külföldiek ingatlanhasználati joga.

(5) A forgalmi érték megállapításakor az illetékekről szóló 1986. évi I. törvény 52. §-ában és a 66.§ (1) bekezdésének d) pontjában foglaltakat kell megfelelően alkalmazni. Külföldről behozott ingó dolog esetén a vámkiszabás alapjául szolgáló érték tekintendő forgalmi értéknek.

6) Az ingatlan átruházásából származó jövedelem – a végrehajtási rendeletben meghatározott módon és feltételek szerint – legfeljebb három részre megosztható.

(A Tv. **9.** §-ához

13.§ (1) A Tv. 9.§-ának (1)-(3) bekezdése alkalmazásában az ingatlan és a vagyoni értékű jog átruházásából származó bevétel az illetékkiszabás alapjául szolgáló forgalmi érték.

(2) Az ingatlan megszerzése időpontjának azt a napot kell tekinteni, amikor az erről szóló érvényes szerződést (okiratot, bírósági, hatósági határozatot) a Földhivatalhoz – illetve 1986. július 1. előtt az Illetékhivatalhoz – benyújtották. Öröklés esetén az örökség megnyíltának napját kell a szerzés időpontjának tekinteni. Ha jogi személy értékesít ingatlant a magánszemély részére, az ingatlan megszerzésének időpontja a szerződéskötés napja.

(3) A Tv.9.§-a (2) bekezdésének alkalmazásában a földrendezés vagy kisajátítás során kapott csereingatlan szerzési időpontjának az eredeti ingatlan szerzési időpontját kell tekinteni.

(4) Földterületre annak megszerzését követően épített épület (épületrész) tekintetében a szerzés napjának a földterület megszerzésének időpontját kell tekinteni.

(5) A házassági vagyonközösség fennálása alatt a közös vagyonhoz tartozó vagyontárgyak elidegenítéséből, hasznosításából vagy átengedéséből származó jövedelmet a házastársak között egyenlő arányban megosztva kell figyelembe venni.

14.§ (1) Az ingatlan elidegenítése időpontjának azt a napot kell tekinteni, amikor az erről szóló érvényes szerződést (okiratot, bírósági, hatósági határozatot) a Földhivatalhoz benyújtották.

(2) Az ingatlan átruházásából származó jövedelem megosztását az értékesítés évére vonatkozó adóbevallásban kell bejelenteni az adóhatóságnak. A jövedelem nem osztható meg több részre annál, mint ahány teljes évig az ingatlan a magánszemély tulajdonában volt. Az adó kiszámítására a 9.§ (2) bekezdését kell megfelelően alkalmazni.

Egyes építmények hasznosításából származó jövedelmek

10.§ (1) A fizető-vendéglátó igazolással rendelkező, szálláshelyet hasznosító magánszemély e tevékenységből származó bevételének – ha a bevételt idegenforgalmi szervezet fizeti ki – 40%-a a jövedelem, egyébként a bevétel 60%-a tekintendő jövedelemnek.

(2) A nem lakás céljára szolgáló építmény bérbeadásából származó bevétel 70%-át kell jövedelemként számításba venni, ha azt nem az (1) bekezdésben meghatározott módon hasznosítják.

(A Tv. **10.§**-ához)

15.§ A Tv. alkalmazásában nem lakás céljára szolgáló építmények adójáról szóló jogszabályok szerint annak minősül.

Takarékbetétből, értékpapírból származó jövedelem

11.§ (1) A takarékbetétből, a takaréklevélből (a továbbiakban együtt; takarékbetét), a kötvényből, a kincstárjegyből, a letéti jegyből, a szövetkezeti részjegyből, a szövetkezeti célrészjegyből, a mezőgazdasági termelőszövetkezeti termelés fejlesztési hozzájárulásból és vagyoni hozzájárulásból, a vagyonjegyből, a részvényből és a külön jogszabályban meghatározott egyéb értékpapírból (a továbbiakban együtt; értékpapír) származó bevétel (például kamat, osztalék, járadék, árfolyamnyereség) egésze jövedelemnek tekintendő. A lejárat előtt megszűnt tízéves vagy annál hosszabb tartamú életbiztosításból származó bevétel esetén a jövedelmet a végrehajtási rendelet állapítja meg.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt jövedelmeket nem kell bevallani, és azokat az összjövedelem (14.§) számításakor figyelemen kívül kell hagyni.

(A Tv. **11.§**-ához)

16.§ (1) A takarékbetét kamata után járó adót a pénzintézet a kamat jóváírásakor köteles megállapítani és levonni.

2.) Az értékpapírból származó jövedelem után az adót a kifizető a kifizetés napján állapítja meg és vonja le.

3) A lejárat előtt megszűnt, tízéves vagy annál hosszabb tartamú életbiztosításból származó jövedelemnek a befizetett biztosítási díj 5%-át kell tekinteni, feltéve, hogy a biztosító szolgáltatása a befizetett biztosítási díj összegét meghaladja.

Egyes kis összegű kifizetésekből származó jövedelmek

12.§ (1) A jogi személy, a gazdasági társaság, az egyéni vállalkozó, a közös név alatt működő polgári jogi társaság, a szakcsoport, a társasház és a társas nyaraló (továbbiakban együtt; kifizető) által kifizetett, egy szerződésből származó, egyébként a 6. vagy 13.§-ban említett bevétel egésze jövedelem, ha a bevétel a 2000,- forintot nem haladja meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott jövedelmet nem kell bevallani és az összjövedelem (14.§) számításakor figyelmen kívül kell hagyni.

(3) Ha a magánszemély a kifizetővel írásban közli, hogy az (1) bekezdésben meghatározott bevételét egyéb jövedelmével össze kívánja vonni, akkor az ilyen kifizetésekre az általános szabályok az irányadóak.

A Tv. **12.§**-ához)

17.§ (1) A megbízót kifizetőnek kell tekinteni akkor is, ha valamely összeg kifizetése közvetítő (pl. posta, pénzintézet) útján történik, kivéve, ha a közvetítő a magánszeméllyel kötött szerződés alapján a bevételt elszámolja.

(2) A jövedelem kifizetőjének a társasházat (társasüdülőt) kell tekinteni, ha közös tulajdonban lévő helyiséget hasznosít, függetlenül a szerződések számától és attól, hogy a tulajdonostársak részére kifizeti-e az összeget, vagy közvetlenül a közös költségek fedezetére fordítja. Mindkét esetben az általános forgalmi adó nélkül számított bevétel egésze jövedelem. Az adót a Tv.12.§-ának (2) bekezdése és a Tv.18.§-ának (4) bekezdése szerint kell megfizetni, függetlenül attól, hogy az egy tulajdonosra jutó jövedelem a 2000,- forintot meghaladja-e vagy sem.

(3) A Tv.12.§-ának (1) és (2) bekezdését, valamint 18.§-ának (4) bekezdését kell alkalmazni a totolottó árusításából származó jövedelemre.

Egyéb jövedelmek

13.§ (1) Az 5-12.§-ban nem szabályozott bevételt a jövedelem kiszámítása során az annak megszerzése érdekében felmerült és elismert költségekkel csökkenteni kell.

(2) A végrehajtási rendeletben meghatározott költségek-számlák vagy útnyilvántartás alapján – évi 24.000,- forintig számolhatók el. Egyébként a magánszemély a költségeit – az adóhatóság részére történő előzetes bejelentés esetén – az egyéni vállalkozókra vonatkozó szabályok szerint számolhatja el.

(3) A (2) bekezdés szerint kell eljárni akkor is, ha a magánszemély a tevékenységére tekintettel kap egyébként nem adómentes költségtérítést.

(4) Az ügyvédi, jogtanácsosi, jogi oktatói munkaközösség tagjának a vállalkozási nyereségadó alá nem eső tevékenységéből származó bevételének a jogszabályban meghatározott mértékű költségtérítéssel csökkentett része a jövedelem.

(A Tv. **13.§**-ához)

18.§ (1) Költségként azok a – bevétel megszerzése érdekében kifizetett, szükséges, számlával igazolt – összegek számolhatók el, amelyeket anyag- vagy árubeszerzésre, szállításra, fogyóeszközre, fűtésre, világításra, technológiai energiára, távbeszélő-díjra, közlekedésre fordítottak, kivéve a lakás és telephely közötti utazás költségét. Az előadóművész külföldi szerepléséről és az ezzel kapcsolatos művész-közvetítésről szóló jogszabály alapján kifizetett közvetítői díj költségként elszámolható. Saját gépkocsi használata esetén – útnyilvántartás alapján – az erre vonatkozó jogszabályban meghatározott összeg számolható el. A saját tulajdonú gépek értékcsökkenési leírásának összegét a bedolgozó költségként számolhatja el.

(2) Költség legfeljebb annak a bevételnek az erejéig számolható el, amelynek megszerzése érdekében felmerült. Ez azonban több forrásból származó bevétel esetében sem haladhatja meg az évi 24.000,- forintot.

III. fejezet

Az adó alapja és mértéke, mentességek és kedvezmények

Az adó alapja

14.§ (1) Az adót a magánszemély egy naptári évben megszerzett összes jövedelmének (a továbbiakban; összjövedelem) az adómentes jövedelmekkel (15-16.§) és a 17.§-ban meghatározott kiadásokkal csökkentett része (adóalap) után kell megállapítani.

(2) Az adóalap megállapítása során a jövedelmeket – a 11-12.§-ban, a 18.§ (5) bekezdésében és a 33.§ (2) bekezdésében meghatározott kivételekkel – össze kell vonni.

Adómentesség

15.§ Mentes az adó alól;

1. a társadalombiztosítás keretében nyújtott anyasági segély, temetési segély, családi pótlék, jövedelempótlék, házastársi pótlék, árvaellátás, végkielégítés, szociális támogatás, lakbér-hozzájárulás, árvaellátásra jogosult gyermekre tekintettel kapott özvegyi nyugdíj, továbbá a külföldről kapott nyugdíj;

2. a gyermekgondozási segély, a vakok személyi járadéka, a rokkantsági járadék, a szociális és nevelési segély, a sorkatona hozzátartozóinak járó családi segély, a nemzeti gondozottak gondozási díja, valamint a hadigondozási pénzellátások, a megváltozott munkaképességű dolgozók rendszeres szociális és átmeneti járadéka;

3. az egészségügyi és szociális intézmény keretében társadalmi munkában végzett szociális gondozásért kapott havi 2000,- forintot meg nem haladó összeg;

4. a természetben nyújtott oktatási, egészségügyi és szociális ellátás;

5. az intézeti vagy állami nevelésbe vett kiskorú gondozásának, nevelésének családban való biztosításáért, valamint az ápolásra kihelyezett betegek gondozásáért kapott díj, illetve térítése;

6. az intézeti, állami nevelést követően kapott önálló életkezdési támogatás;

7. a szakmunkástanulóknak, valamint a közép és felsőfokú oktatási intézmények nappali tagozatos hallgatóinak ösztöndíja, pénzbeli szociális támogatása, jövedelemkiegészítő pótléka és jutalma;

8. a sorkatonák, a felsőfokú végzettséggel nem rendelkező katonai tanintézeti hallgatók illetménye egyéb pénzbeli juttatása és a leszerelő sorkatonák egyszeri pénzjuttatása;

9. a jogszabályban meghatározott kötelezettség alapján kapott tartásdíj, kártalanítás, kártérítés, kivéve a jövedelmet pótló kártérítést;

10. a jogszabályban meghatározott mértékű költségtérítés, költségátalány;

11. a közlekedési költség megtérítésére fizetett összeg, a gépkocsi költségátalány esetén – ha jogszabály ennél magasabb összeget vagy nagyobb távolságot nem állapít meg – a kifizető által a havi 500 km-t meg nem haladó távolságra, fizetett összeg, az üzemanyag megtakarításra tekintettel kapott összeg, a tanfolyami hozzájárulás, az oktatási költségek dolgozónak történő megtérítése, a tudományos konferenciák, kongresszusok részvételi díjának munkáltatói megtérítése;

12. a jogszabályban meghatározott vagy 1987. január 1-jét megelőzően megállapított természetbeni juttatás, illetve annak pénzbeli megváltása;

13. a találmány átruházásáért, megterheléséért, illetve hasznosításáért az eredeti jogosult részére találmányonként kifizetett egész összegnek a 100.000,- forintot meg nem haladó része;

14. a KST-betétnek, az iskolai takarékbélyegnek, az átutalási betétszámlának, a látra szóló takarékbetétnek, a látra szóló csekkszámlabetétnek és a devizaszámlának a kamata, valamint az ifjúsági takarékbetétnek és egyéb lakás célú takarékbetétnek a kamata, illetve a prémiuma, ha a betét összegét lakás vásárlásra, építésre, bővítésre használják fel;

15. a biztosítási jogviszony alapján kapott összeg, kivéve a jövedelmet helyettesítő felelősségbiztosítási összeget, valamint a lejárat előtt megszűnt, tízéves vagy annál hosszabb tartamú életbiztosításból származó jövedelmet;

16. a mezőgazdasági kistermelésből származó jövedelemnek az a része, amely évi 500.000,- forintot meg nem haladó bevételből származik;

17. a földjáradék, a háztáji és illetményföld megváltásának összege, valamint a termelőszövetkezet használatában, de tagja vagy kívülálló tulajdonában lévő földterületnek a szövetkezet részére történő értékesítéséből származó jövedelem;

18. a lakásbérleti jogról való lemondásért kapott térítés (ide értve a bérlakásból a bírói ítélet alapján távozó bérlőtárs részére, a családjogi törvény rendelkezése szerint megítélt, lakáshasználati jog ellenértékeként fizetett összeget is), a lakásbérleti jogok egymás közötti cseréjéből, továbbá a lakástulajdonnak, bérlakás bérleti joga megszerzése ellenében történő átruházásból származó jövedelem;

19. a lakás vásárlásához, építéséhez nyújtott szociálpolitikai kedvezmény, a vissza nem térítendő munkáltatói, illetve helyi tanácsi támogatás;

20. a lakástulajdon vagy lakótelek átruházásáért, illetve lakásbérleti jogviszony folytatásáért kötött tartási, életjáradéki vagy öröklési szerződésből származó jövedelem;

21. a hatósági intézkedés alapján létrejött lakásbérleti jogviszonyból származó jövedelem;

22. a tíz évnél régebben megszerzett ingatlan vagy vagyoni értékű jog átruházásából, valamint az ilyen vagyoni értékű jogról való lemondásból származó jövedelem;

23. a tíz évnél nem régebben megszerzett ingatlan értékesítéséből származó jövedelemnek az a része, amelyet a magánszemély – végrehajtási rendeletben meghatározott időszakon belül – saját maga, házastársa, volt házastársa, szülője vagy gyermeke részére lakás vásárlására, építésére, bővítésére vagy lakásbérleti jog megszerzésére fordított;

24. ingó vagyontárgyak – kivéve az értékpapírokat – nem üzletszerű értékesítéséből származó jövedelemnek az évi 100.000,- forintot meg nem haladó része;

25. az örökség, a magánszemélytől, illetve a nyugdíjba vonuláskor kapott ajándék, valamint az illetékjogszabályok hatálya alá tartozó más vagyoni érték megszerzése;

26. az állami kitüntetésekkel járó pénzjutalom, továbbá az egyéb kitüntetésekkel járó, illetve társadalmi munkáért kapott jutalomnak a végrehajtási rendeletben meghatározott része;

27. az egészségügyi intézmény által fizetett donor-díj és gyógyszernek emberen való kipróbálásával kapcsolatban a beteg részére fizetett díj;

28. az egyházi személynek egyházi szertartásért magánszemély által adott vagyoni érték.

29. az alapítványból magánszemély részére kifizetett, a végrehajtási rendeletben meghatározott ösztöndíj, továbbá a Minisztertanács által külön meghatározott alapítványból és közérdekű célú kötelezettségvállalásból kifizetett összeg;

30. a társadalmi és érdekképviseleti szervektől, valamint az egyesületektől kapott – a végrehajtási rendeletben meghatározott – továbbá vetélkedők és versenyek díjaként kapott tárgyjutalom értékéből darabonként 5000,- forintot meg nem haladó összeg, továbbá összeghatártól függetlenül a nemzetközi sportversenyeken nyert érmek értéke;

31. jogszabályban meghatározott mértékű, továbbá a pályakezdők részére a végrehajtási rendeletben meghatározott feltételhez kötött letelepedési támogatás, valamint a kedvezőtlen adottságú mezőgazdasági nagyüzemek szakemberei számára adott lakásépítési támogatás;

32. a jogi személy által szervezett olyan társadalmi munka ellenértéke, illetve jótékony célú rendezvény olyan bevétele, amelyet munkabérként, honoráriumként vagy tiszteletdíjként számfejtenek, de azt a magánszemély nem veszi fel, hanem valamely közérdekű célra felajánlja;

33. a Magyar Nemzeti Bank által kibocsátott külföldi pénzértékre szóló értékpapírból, továbbá a valuta-árfolyam nyereségből származó jövedelem.

34. az 1988. január 1. napját megelőzően megállapított baleseti és kártérítési járadék, akkor is, ha annak összegét utóbb módosítják.

35. a haszonélvezettel terhelt ingatlan értékesítéséből a haszonélvező által megszerzett jövedelem feltéve, hogy az értékesítéstől számított egy éven belül a korábbi tulajdonos új ingatlanán a korábbi haszonélvező ismét haszonélvezetet szerez.

(A Tv. **15.** §-ához)

19.§ (1) A Tv. 15. §-ának 2. pontjában említett szociális segély által nyújtott szociális juttatás.

(2) A Tv. 15. §-ának 9. és 15. pontja alkalmazásában nem minősül jövedelmet pótló kártérítésnek, illetőleg jövedelmet helyettesítő felelősségbiztosítási összegnek

a) a jogszabályban meghatározott kötelezettség alapján megállapított tartásdíj helyett kifizetett összeg;

b) a Ptk. 356.§-ának (3) bekezdése és a 26/1980. (XII.20.) MüM rendelet 3.§-ának (1) bekezdése alapján rendkívüli munkateljesítmény címén folyósított baleseti járadék;

c) az olyan kártérítés, amelyet a károsult költségeinek fedezetére fizetnek ki, még akkor sem, ha azok a költségek éppen a jövedelem megszerzése érdekében merültek fel;

d) a költségtérítést is tartalmazó, jövedelmet helyettesítő járadék tőkésítése (vagyis előre egy összegben történő kifizetés) esetén a költségtérítő rész.

(3) A Tv. 15. §-ának 10. pontja alapján mentes az adó alól

a) külföldön élvezett ösztöndíjnak az a része, amely nem haladja meg az ösztöndíjjal azonos időtartamra eső elsőosztályú napidíj összegének 150 %-át (a 150 %-ot meghaladó rész esetén a költségeket a teljes összeggel szemben kell igazolni);

b) a bedolgozó részére kifizetett évi költségtérítés összege, ha nem haladja meg az évi munkabér, illetve évi munkadíj 30 %-át, feltéve, hogy a magánszemély e jogviszonyával összefüggésben egyéb adómentes költségtérítésben nem részesül és költségeket sem számol el, (a 30%-ot meghaladó rész esetén a költségeket a teljes összeggel szemben kell igazolni);

c) az országgyűlési képviselő tiszteletdíja.

d) a külön jogszabályban meghatározott élelmezési költségtérítés*'

(4) A Tv. 15. §-ának 12. pontja alkalmazásában természetbeni juttatás az ellenérték nélkül nyújtott termék (termény) vagy szolgáltatás.

(5) Ha a Tv.15.§-ának 13. pontja alapján az eredeti jogosult az egy találmányért járó egész összeget több éven keresztül részletekben kapja, vagy a találmányt többször értékesíti, találmányonként járó 100.000,- forint adómentességet ebben az esetben is csak egyszer veheti igénybe.

(6) A Tv. 15.§-ának 23. pontjában említett időszak; lakásvásárlás és -bővítés, továbbá lakásbérleti jog megszerzése esetén az elidegenítés éve és az azt követő év, lakásépítés esetén az elidegenítés éve és az azt követő négy év. Ebben a vonatkozásban az elidegenitést megelőző hat hónapot az elidegenités évének kell tekinteni. Lakásbővítés a Tv. alkalmazásában a lakás alapterületének vagy szobaszámának a növekedése.

(7) A Tv. 15.§-ának 24. pontja alkalmazásában üzletszerűségen azt kell érteni, ha a tevékenység végzéséhez hatósági engedély szükséges, vagy a magánszemély egyébként ingó vagyontárgyak értékesítéséből rendszeres haszonszerzésre törekszik.

(8) A Tv. 15. §-ának 25. pontja alkalmazásában nem minősül ajándéknak az a juttatás, amelyet valamely szolgáltatással összefüggésben vagy bármilyen előny megszerzése vagy nyújtása érdekében adtak (pl. borravaló, hálapénz).

(9) A Tv. 15.§-ának 26. pontja alkalmazásában adómentes a társadalmi szervezet által adott kitüntetéssel járó pénzjutalom pedig évi 5000,- forintig. Társadalmi szervek által adományozott kitüntetés az, amelyet a társadalmi és tömegszervezetek országos szervei, valamint a Szakszervezetek Országos Tanácsa által feljogosított ágazati szakszervezetek országos központjai alapítottak. Egyéb kitüntetésnek minősül minden olyan egyéb szervezet által alapított kitüntetés, tudományos és művészeti kitüntető cím és díj, valamint kitüntető jelvény, emlékérem, érdemérem és más hasonló elismerés, amely átlagon felüli teljesítmény elismerésére szolgál, ha az adományozás, illetőleg az adományozás kezdeményezésének joga jogszabályban, utasításban, kollektív szerződésben, alapszabályban meghatározott. A társadalmi munkáért kapott jutalom évi 2000,- forintig mentes az adó alól.

(10) A Tv. 15.§.-ának 27. pontja alkalmazásában donor az, aki saját vért, anyatejet, bőrt, szervet ad vagy enged át.

(11) A Tv. 15.§-ának 29. pontjában említett ösztöndíjon az oktatási intézményben folytatott tanulmányútra, illetve tudományos kutatásra folyósított összeget kell érteni.

(12) A Tv.15.§-ának 30. pontjában említett tárgyjutalom körébe nem tartozik az értékpapír, a vásárlási utalvány (a könyvutalvány kivételével) a nemesfémtárgy és az ékszer. Nem tartozik ebbe a körbe az a tárgyjutalom sem, amelyet a kifizető a vele munkaviszonyban vagy egyéb tartós jogviszonyban álló személy részére ad.

(13) A Tv. 15.§-ának 31. pontjában említett feltételen azt kell érteni, ha a letelepedési támogatást a szerződésben meghatározott időszakon belül a munkaviszony megszüntetése esetén vissza kell fizetni. Pályakezdőnek tekintendő a felsőfokú oktatási intézményben diplomát szerzett magánszemély a diploma megszerzését követő 12 hónapon át, legfeljebb azonban a 28. életévének betöltéséig.

16.§ (1) Mentes az adófizetési kötelezettség alól az a magánszemély és adómentes az a jövedelem, akinek, illetve amelynek mentessége nemzetközi szerződés vagy viszonosság alapján áll fenn.

(2) A viszonosság kérdésében a pénzügyminisztemek, a külügyminiszterrel egyetértésben kialakított állásfoglalása az irányadó.

Az összjövedelmet csökkentő kiadások

17.§ (1) Az adó megállapításakor az összjövedelemből levonható;

a) az alapítvány céljára fordított összeg (Ptk.74/A, 74/E §),

b) a közérdekű kötelezettség vállalásra (Ptk. 593-596. §) fordított összeg,

c) a befizetett (levont) szakszervezeti tagdíj összege,

d) a súlyosan fogyatékosok jövedelméből havi 1000,- forint, ha a fogyatékos állapot az adott hónapban legalább egy napig fennállt.

(2) A magánszemély összjövedelméből gyermekenként, illetve a c) pont esetén fogyatékos gyermekenként havi 1000,- Ft. levonható, ha saját háztartásában legalább

a) három gyermeket vagy

b) egyedülállóként kettő gyermeket vagy c) súlyosan fogyatékos gyermeket nevel.

(3) A (2) bekezdés szerinti kedvezményt a gyermeket nevelő magánszemélyek közös nyilatkozatában megjelölt egy magánszemély veheti igénybe, feltéve, ha a jogosultság az adott hónapban legalább 1 napig fennált.

(4) Az összjövedelmet csökkentő kiadások igénybevételének részletes szabályait és feltételeit a végrehajtási rendelet állapítja meg.

(A Tv. **17.§**-ához)

20.§ (1) A Tv. 17. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontja szerinti összeget abban az évben kell az adóalapból levonni, amelyben azt a magánszemély vagyonától elkülönítették. Ha ez az összeg meghaladja a magánszemély adóalapját, azt a következő évek adóalapjából kell levonni mindaddig, amig a teljes összeget figyelembe nem vették.

(2) A Tv. 17.§-a (1) bekezdésének d) pontja alkalmazásában súlyosan fogyatékos személynek azt kell tekinteni,

a) aki a 6/1971. (XI.30.) EüM rendelet 3.§-a szerint vaknak minősül,

b) akinek a 6/1986. (VIII.10.) EüM rendelet 1. számú mellékletében megjelölt betegsége van,

c) aki rokkantsági járadékban részesül,

d) akit egyéb jogszabály súlyosan fogyatékos személynek minősít.

(3) A Tv. 17.§-ának (2) bekezdés a)-b) pontjában meghatározott kedvezmény a gyermek születésének hónapjától a 14. életév betöltésének hónapjáig illeti meg a magánszemélyt. A 14 évesnél idősebb, de 30.életévét még be nem töltött gyermek után is jár a kedvezmény azokra a hónapokra – ideértve a szünidőt is –, amelyekben a gyermek alsó-, közép, illetve felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytat.

21.§ (1) a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatára előfelvételt nyert, katonai szolgálatot teljesítő személyt a 20.§ alkalmazásában úgy kell tekinteni, mint aki felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytat.

(2) A Tv. alkalmazásában egyedülálló az, akit a társadalombiztositási jogszabályok alapján a családi pótlékra való jogosultság szempontjából egyedülállónak kell tekinteni.

(3) A Tv. 17.§-ának alkalmazásában gyermeknek tekintendő a vér szerinti, az örökbefogadott, a mostoha és nevelt gyermek.

(4) Ha a gyermeket nevelő személyében hó közben változás történik, a Tv. alkalmazásában a gyermek nevelőjének azt kell tekinteni, aki a hónap első napján a gyermeket eltartotta.

22.§ (1) Saját háztartásban nevelt gyermekként kell figyelembe venni azt a gyermeket is, aki átmenetileg tartózkodik a háztartáson kívül (pl. diákotthonban, kórházban vagy térítés mellett intézetben, nevelőotthonban, csecsemő- és gyermekotthonban). Az állami nevelésbe vett gyermekeket nem lehet saját háztartásban lévőként figyelembe venni.

(2) A Tv. 17.§-ának (2) bekezdése alkalmazásában súlyosan fogyatékos gyermek az, akire tekintettel az eltartója a magasabb összegű családi pótlékra jogosult, vagy akit rokkantsági járadék illet meg.

(3) Akinek külföldről és belföldről származó jövedelme vegyesen van az adóévben, az adóalapot csökkentő összegeket oly módon vonhatja le azokból, ahogy az a számára legkedvezőbb.

Az adó mértéke

18. § (1) Az adó mértéke, ha az adó alapja

0 - 55 000 Ft	0 %
55 001 - 70 000 Ft az 55 000 Ft feletti rész	17 %-a
70 001 - 100 000 Ft 2 550 Ft, és a 70 000 Ft-on felüli rész	23 %-a
100 001 - 150 000 Ft 9 450 Ft és a 100 000 Ft-on felüli rész	29 %-a
150 001 - 240 000 Ft 23 950 Ft és a 150 000 Ft-on felüli rész	35 %-a
240 001 - 360 000 Ft 55 450 Ft és a 240 000 Ft-on felüli rész	42 %-a
360 001 - 600 000 Ft 105 850 Ft és a 360 000 Ft-on felüli rész	49 %-a
600 001 - 223 450 Ft és a 600 000 Ft-on felüli rész	56 %-a

(2) Az adó mértéke 20%, ha a jövedelem takarékbetétből, illetve lejárat előtt megszűnt, tízéves vagy annál hosszabb tartamú életbiztosításból (11.§) származik.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott adót a kifizető – takarékbetétként, értékpapíronként és kifizetésenként – állapítja meg és vonja le.

(4) A kisösszegű kifizetésből (12.§) származó jövedelem után az adó mértéke 20 %. Az adót a kifizető állapítja meg és vonja le.

(5) Külföldről származó bevétel esetén – ha nemzetközi szerződésből vagy viszonosságból más nem következik – a külföldön fizetett jövedelemadó összegével csökkentett jövedelem után az adó mértéke 20 %-a

Adókedvezmények

19.§ (1) Nem kell az adót megfizetni;

a) a nyugdíjnak, a mezőgazdasági szövetkezeti tagok öregségi és munkaképtelenségi járadéknak, tagsági pótléknak, a mezőgazdasági szövetkezeti tag özvegye özvegyi járadékának, a szakszövetkezeti tag részére járó növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi járadéknak egész összege után, valamint

(b) a nyugdíj, a mezőgazdasági szövetkezeti tagok öregségi és munkaképtelenségi járadéka, illetve a mezőgazdasági szövetkezeti tag özvegyének özvegyi járadéka, a szakszövetkezeti tag részére járó növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi járadék, és az adott évben szerzett egyéb jövedelmek együttes összegének évi 108.000,- forintot meg nem haladó része után.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható azokra a magánszemélyekre, akiknek a nyugdíja a 15.§ szerint adómentes.

(3) A legalább 67 %-ban csökkent munkaképességű és rokkantsági nyugdíjba nem részesülő magánszemélyt e törvény alkalmazásában nyugdíjasnak kell tekinteni.

(4) A fizetendő adót úgy kell megállapítani, hogy az összevont jövedelem után a 18.§ (1) bekezdése szerint kiszámított adóból le kell vonni azt az összeget, amely az (1) bekezdésben meghatározott jövedelmek összegével azonos összjövedelmű személyt adóként terhelné.

20.§ (1) A 18. § (1) bekezdése szerint fizetendő adóból a következő összegek levonhatók;

a) A lakótelek és lakás vásárlása, építése, bővítése céljából az adott pénzintézetnél – a megtakarító nevére – elhelyezett elkülönítetten kezelt, legfeljebb évi 36.000,- forint összegű megtakarítás 20 %-a;

b) a lakás vásárlására, építésére, bővítésére felvett, jogszabályban meghatározott pénzintézeti kölcsön évi 3 %-ot meghaladó kamatának 20 %-a;

c) a naptári évben kifizetett út- és közműfejlesztési társulási, illetve vizgazdálkodási társulati érdekeltségi hozzájárulás, a távközlési alaphálózat fejlesztése érdekében közvetlenül erre a célra fizetett hozzájárulás 30 %-a

d) a végrehajtási rendeletben meghatározott mértékig a nyugdíjbiztosítás és a tízéves vagy annál hosszabb tartamú életbiztosítás naptári évben kifizetett díjainak 20 %-a.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott megtakarítás összegének felvétele esetén, ha a magánszemély a végrehajtási rendeletben szabályozott módon nem igazolja, hogy a megtakarítást -saját maga, házastársa vagy egyeneságbeli rokona, ideértve az örökbe fogadott, mostoha- és nevelt gyermeket, valamint az örökbefogadó, mostoha- és nevelőszülőt is, részére – lakás vásárlására, építésére, bővítésére, illetve lakótelek vásárlására használta fel, az igénybe vett adókedvezmény 40 %-kal megnövelt összegét kell visszafizetni.

(A Tv. 20.§-ához)

23.§ (1) A Tv. 20.§-a (1) bekezdésének d) pontjában említett mérték legfeljebb évi 36.000,- forint összegű befizetett biztosítási díj 20 %-a lehet.

(2) A Tv. 20. §-a (2) bekezdésének alkalmazása során a magánszemély a lakásépítés, lakásbővítés esetén az építési engedélyt és az összeg felhasználását igazoló számlát, lakás és lakótelek vásárlása esetén az adásvételi szerződést és annak a földhivatalhoz való benyújtásáról szóló igazolást az adóhatóságnál bemutatja. Ha a megtakarítást hozzátartozó részére használták fel, a rokonsági fokot is igazolni kell. Az igazolást a megtakarítás felvételét követő 90 napon belül kell az adóhatósághoz benyújtani.

(3) A Tv.20.§-a (1) bekezdésének c) pontja alkalmazásában út- és közműfejlesztési hozzájárulásnak minősül a 18/1983.(X.16.) ÉVM-PM.együttes rendelet szerinti út- és közműfejlesztési hozzájárulás, továbbá a gázenergiáról szóló, az 1969. évi VII.Tv. szerinti önkéntes hozzájárulás, az 1988. évi I.Tv.szerinti útépítési érdekeltségi hozzájárulás, valamint az egyes villamoshálózati fejlesztésekre vonatkozó 7/1984.(I.17.) MT rendelet szerinti önkéntes fogyasztói hozzájárulás.

IV.fejezet

Az adó megállapítása és megfizetése

Az adó megállapításának módja

21.§ (1) A magánszemély – a 11.§-ban, a 12.§ (1)-(2) bekezdésében, valamint a 15-16 §-okban meghatározott jövedelmek kivételével – az adóigazgatási jogszabályok rendelkezései szerint maga köteles az összjövedelmét és az adóját megállapítani, bevallani és befizetni (önadózás).

(2) Ha a magánszemélynek kizárólag egy munkaviszonyból, gazdasági társaságban, polgári jogi társaságban vagy szakcsoportban fennálló tagsági visszonyból származó – adómentességet nem élvező – jövedelme van és erről a munkáltató, a szövetkezet, a gazdasági társaság, a polgári jogi társaság, a szakcsoport (a továbbiakban együtt: munkáltató) részére nyilatkozatot ad, az adóalapot és az adót – a 17. és a 20.§-ban foglaltakat is figyelembe véve – a munkáltató állapítja meg, vonja le és fizeti be, illetve túlfizetés esetén az adókülönbözetet visszatéríti.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott nyilatkozat a jogkövetkezmények tekintetében adóbevallásnak minősül. Ha a magánszemély a megállapított adót vitatja, az adóhatósághoz fordulhat.

(4) Ha a magánszemély meghal vagy engedély nélkül külföldre távozik (ideértve azt az esetet is, ha a hazatérést megtagadja), összjövedelmét és adóját – az elévülési időszakon belül – az adóhatóság állapítja meg.

(A Tv. **21.** §-ához)

24.§ (1) Külföldről származó jövedelem esetén azokat a jövedelmeket kell bevallani, amelyek után adót vagy adóelőleget kell fizetni.

(2) Ha a magánszemélynek kizárólag egy munkáltatótól származó, összevonás alá eső adóköteles jövedelme van – kivéve a Tv.7., 8/A és 9.§-ában szabályozott jövedelmeket - és költségeit a Tv.8/A §-a, vagy 13.§-a szerinti módon nem kívánja elszámolni, a munkáltatónak ezzel a jövedelemmel kapcsolatban is a Tv. 21.§-ának (2) bekezdésének foglaltak szerint kell eljárni.

(3) A Tv. 21.§-ának (2)-(3) bekezdése alkalmazásával kell eljárni akkor is, ha a magánszemélynek az év során több munkáltatótól, de egymást követő munkaviszonyból származik jövedelme. A tanácsi költségvetési elszámoló hivatalokat e § alkalmazásában munkáltatónak kell tekinteni.

25.§ (1) A Tv. 21.§-ának (2) bekezdését kell alkalmazni akkor is, ha a magánszemélynek a nyugdíja, adóköteles társadalombiztosítási ellátása, tartalékos katonai szolgálatot teljesítők részére fizetett illetménye mellett kizárólag egy munkáltatótól származó jövedelme van.

(2) A Tv. alkalmazásában adóköteles társadalombiztosítási ellátás kifizetőjének azt kell tekinteni, aki az ellátást a jogosultnak ténylegesen kifizette.

Adóelőleg-fizetési kötelezettség

22.§ (1) A jövedelem után a végrehajtási rendeletben meghatározott módon és mértékben adóelőleget kell fizetni.

(2) A kifizető az általa kifizetett összegből adóelőleget köteles levonni. Nem kell adóelőleget levonni a törvény 7., 9. és 11. §-ában meghatározott jövedelmek, valamint a tartalékos katonai szolgálatot teljesítő honvédek, határőrök és tisztesek illetményének kifizetése esetén. Nem kell adóelőleget levonni a társas- és az egyéni vállalkozás részére kifizetett összegből sem.

(A Tv. **22.**§-ához)

23.§ Az adóelőleget a Tv. 5.§-ának (2) bekezdésében említett összeg, valamint a Tv. 17.§-ában felsorolt összjövedelmet csökkentő tételek időarányos részének figyelembevételével megállapított jövedelem alapján kell kiszámítani.

27.§ (1) Adóelőlegként a munkáltatónak az általa kifizetett, munkaviszonyból származó rendszeres jövedelemből az adott havi jövedelem 12-szerese után számított adó 1/12-ét kell levonnia. E §, valamint a 28-33.§ alkalmazásában – több munkaviszony esetén – munkáltató az, akinél a magánszemély munkakönyve van.

(2) A munkaviszonyból származó nem rendszeres jövedelem esetén a munkáltatónak az adóelőleget úgy kell levonnia, hogy az ilyen jövedelem felvételét megelőző egész havi munkaviszonyból származó rendszeres jövedelem 12-szereséhez kell a nem rendszeres jövedelmet hozzáadni, majd az így kapott összeg után az adót az általános szabályok (Tv. 18.§-ának (1) bekezdése) szerint kell kiszámí-

tani. A kiszámított adót azonban csökkenteni kell azzal az összeggel, amely a figyelembe vett havi jövedelem 12-szeresével rendelkező magánszemélyt egyébként adóként terhelné.

(3) Ha a magánszemélynek nyugdíja mellett az (1) bekezdés szerinti munkaviszonyból is származik jövedelme, a munkáltatónak az adóelőleget a következőképpen kell kiszámítania és levonnia: a magánszemély havi nyugdíjának és az adott hónapban megszerzett rendszeres jövedelme együttes összegének 12-szerese után ki kell számítani a Tv. 18.§-ának (1) bekezdése szerinti adót, majd ebből le kell vonni a nyugdíjra, de legalább a Tv. 19 § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott összegre jutó adót. Az így kapott összeget 12-vel kell osztani.

(4) Ha a magánszemély a nyugdíja mellett a (2) bekezdés szerinti, munkaviszonyból származó nem rendszeres jövedelmet szerez, a munkáltatónak az adóelőleget a következőképpen kell kiszámítania és levonnia: a havi nyugdíj és a megelőző egész havi rendszeres jövedelem együttes összegét meg kell adni a nem rendszeres jövedelmet. Ha az így kapott összeg a Tv. 19.§ (1) bekezdés b) pontjában meghatározott mértéket nem haladja meg, adóelőleget nem kell levonni, ha meghaladja, csökkenteni kell a havi nyugdíj és a havi rendszeres jövedelem együttes összegének 12-szeresére eső adóval, vagy a Tv. 19.§ (1) bekezdés b) pontjában meghatározott összegre eső adóval, ha ez az utóbbi a több.

28.§ (1) Ha a munkaviszonyból származó rendszeres jövedelmet a munkáltató egy hónapon belül több részletben fizeti ki, a havi tényleges jövedelem megállapítása után kell adóelőleget kiszámítani és levonni. A munkáltató a korábbi hóközi kifizetés során az ezen kifizetésre eső adóelőlegnek megfelelő összeget a hóvégi elszámolásig visszatarthatja.

(2) A többi havi munkaviszonyból származó rendszeres jövedelem egyszerre történő megszerzése esetén az adóelőleget úgy kell kiszámítani és levonni, mintha a jövedelmet a magánszemély havonként szerezte volna meg.

(3) Munkaviszonyból származó nem rendszeres jövedelemnek tekintendő a jutalom, a prémium – kivéve, ha azt havonta számolják el – a nyereségrészesedés, a jubileumi jutalom, a katonák egyszeri bevonulási segélye, a BKV-nál alkalmazott forgalmi juttatás, a bányászok hűségjutalma, a melegüzemi pótlék, a törzsgárda jutalom, a szabadságmegváltás, a jövedelemérdekeltségi rendszerben dolgozók részére eredménykövetelmény túlteljesítéséért járó többletjövedelem.

A munkáltató egyéb kifizetéseket is nem rendszeres jövedelemnek tekinthet, ha ennek eredményeként az év végén rendezendő adókülönbözet összege nem növekszik.

(4) Munkaviszony hóközi megszüntetése esetén az adóelőleget az eredeti munkáltató a munkaviszonyból származó jövedelmekre vonatkozó általános szabályok szerint vonja le. Ha a magánszemély ugyanabban a hónapban új munkaviszonyt létesít, az új munkáltató az adott hónapban együttesen kifizetett, munkaviszonyból származó rendszeres jövedelme után számítja ki az adóelőleget. Az így megállapított összeg azonban csökkentendő az eredeti munkáltató által már levont adóelőleggel.

29.§ (1) A kifizetőnek – ha e rendelet eltérően nem rendelkezik – a kifizetendő jövedelmekből a Tv. 18.§ (1) bekezdésben szereplő 0 adókulcsú sáv felső határaként meghatározott összeg hozzáadásával kell a Tv. 18.§-ának (1) bekezdése szerint kiszámított adót előlegként levonni. A Tv. 19.§-ának (1) bekezdésében említett jövedelemek, valamint a Tv. 19.§-ának (3)bekezdésében említett magánszemélyek esetében a kifizetendő jövedelemből a nyugdíj hozzáadásával kell a Tv. 18.§-ának (1) bekezdése, valamint a Tv. 19.§-ának (4) bekezdése szerint kiszámított adót előlegként levonni. Ha a kifizető a magánszemélynek az év folyamán többször teljesít ilyen kifizetéseket, összegeznie kell a már korábban ugyanannak a magánszemélynek kifizetett jövedelmeket és azt kell a Tv. 18.§ (1) bekezdésében szereplő 0 adókulcsú sáv felső határaként meghatározott összeghez, illetőleg a nyugdíjhoz hozzáadnia. Az így kiszámított adó és a már korábban levont adóelőlegek különbözetét kell adóelőlegként levonni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti adóelőlegszámítás során a költségtérítésként kifizetett, valamint a magánszemély nyilatkozata alapján költségként elszámolni kívánt összegből adóelőleget nem kell levonni.

(3) A társas és az egyéni vállalkozásból származó jövedelem esetén az adóelőleget az év elejétől összesített jövedelem alapján kell kiszámítani, csökkentve a vállalkozásból származó jövedelem után korábban már befizetett adóelőlegekkel. Annál a magánszemélynél, akinek a nyugdíja (Tv. 19.§. (1) és (3) bekezdés) mellett vállalkozásból származó jövedelme is van, az adóelőleg kiszámításánál az évi nyugdíját – Tv. 19.§-ának (4) bekezdésére tekintettel – figyelembe kell venni. Azok a vállalkozók (Tv.8.§ (1); 8/A § (4) bekezdés) – akik egyébként munkaviszonyban állnak – a vállalkozásból származó jövedelmük után az adóelőleget az (1) bekezdés szerint kötelesek fizetni.

30.§ (1) A Tv. 6., 10. és 13.§-a szerinti jövedelem után az adott negyedévben megszerzett jövedelem 20%-ának megfelelő összeget kell negyedévenként adóelőlegként megfizetni, ha a jövedelem nem kifizetőtől származik.

(2) A kifizetőnek 20% adóelőleget kell levonni a vele munkaviszonyban nem álló és tevékenységét nem vállalkozás keretében végző

a) KST ügyintéző,

b) közönségszervező,

c) helyi közlekedés menetjegyeit árusító,

d) CSÉB ügyintéző,

e) hírlapterjesztő,

f) szakszervezeti alapszervezetek gazdasági felelősének,

g) könyv, hanglemez- és műsoros kazetta bizományos,

valamint

h) a hörcsögbőrt értékesítő hörcsögfogó részére kifizetett jövedelemből.

(3) Így kell eljárni a belföldi állandó lakóhellyel nem rendelkező magánszemély részére kifizetett, nem munkaviszonyból származó, egyébként összevonandó jövedelem esetén is, továbbá abban az esetben is, ha több magánszemély részére együttesen ad a kifizető adóköteles tárgyjutalmat.

(4) Ha a magánszemély jövedelméből a külföldi székhelyű kifizető nem vonta le az adóelőleget, azt a magánszemélynek a (1) bekezdés alkalmazásával kell megfizetnie. Így kell eljárni a Magyarországon működő diplomáciai képviseletektől származó jövedelmek vonatkozásában is.

31.§ (1) Ha a munkáltató fizet ki adóköteles társadalombiztosítási ellátást vagy a nyugdíjfolyósító igazgatóság fizet ki baleseti járadékot, akkor azt a munkáltatónak a havi rendszeres jövedelemmel össze kell adnia és ennek alapján kell az adóelőleget levonnia. Több havi táppénz egyszerre történő kifizetése esetén az adóelőleget a 28.§ (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával kell kiszámítani és levonni.

(2) Ha a társadalombiztosítási igazgatóság vagy nyugdíjfolyósító igazgatóság fizet ki adóköteles társadalombiztosítási ellátást – ide nem értve a nyugdíjat –, illetve a fegyveres erőknél és testületeknél tartalékos katonai szolgálatot teljesítők részére fizetnek ki illetményt – ha jogszabály másként nem rendelkezik – az adóelőleget a következő módon kell kiszámítani és levonni: a juttatás teljes összegét el kell osztani annyival, ahány napra a juttatás vonatkozik, az így kiszámított összeget meg kell szorozni 365-tel (évesítés). Az így kapott összeg után a Tv. 18.§-ának (1) bekezdése alkalmazásával kell megállapítani a fizetendő adót, és annak annyiszor 365-öd részét kell adóelőlegként befizetni, ahány napra a juttatás vonatkozott.

(3) A büntetésvégrehajtási jogviszonyban álló, szabadságvesztés büntetése idején munkát végző magánszemélynek az e jogviszonyból származó jövedelme után az adóelőleget az év elejétől (illetve, ha a büntetés végrehajtása év közben kezdődött, ettől a naptól) összesítve kell kiszámítani és levonni. A büntetésvégrehajtási jogviszonyban álló, javító-nevelő munka vagy szigorított javító-nevelő munka büntetését töltő magánszemélynek az e jogviszonyból származó jövedelme után az adóelőleget a munkaviszonyra vonatkozó szabályok szerint kell kiszámítani, kivéve a Tv. 5.§-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezést.

(4) Oktatási intézmény nappali tanulmányokat folytató magánszemély, kifizetőtől származó, a Tv. 5., 6. és 13.§-a szerinti jövedelméből, illetve a szünidei vagy az oktatási intézmény által szervezett évközi és szünidei szakmai gyakorlat során végzett munkából származó jövedelméből adóelőleget nem kell levonni mindaddig, amíg az adott kifizetőtől származó évi jövedelme a Tv. 18.§ (1) bekezdésében szereplő 0 adókulcsú sáv felső határaként meghatározott összeget nem haladja meg. Nem kell adóelőleget levonni a külföldi diákok magyarországi munkájából származó jövedelméből sem.

32.§ (1) Ha a magánszemélyt az adóévben idény-munkarendben alkalmazzák, vagy hat hónapnál rövidebb ideig foglalkoztatják munkaviszonyban, úgy az adóelőleg – választása szerint – vagy a 27-28.§-ok alkalmazásával, vagy e forrásból származó jövedelmei után összesítve (göngyölítve) is levonható.

(2) Nem kell adóelőleget levonni a 29.§ (1) és 30.§ (2) bekezdésének alkalmazása esetén, ha a magánszemély írásban nyilatkozik, hogy összes összevonás alá eső jövedelme – az esedékes kifizetéssel együtt – a Tv. 18.§ (1) bekezdésében szereplő 0 adókulcsú sáv felső határaként meghatározott összeget még nem haladja meg.

(3) Nem kell adóelőleget levonni a 29.§ (1) és 30.§ (2) bekezdésének alkalmazása esetén, ha a Tv. 19.§-ának (1) bekezdésében meghatározott jövedelemmel rendelkező, valamint a Tv. 19.§-ának (3) bekezdésében említett magánszemély írásban nyilatkozik, hogy az évi nyugdíjának és egyéb összevonás alá tartozó jövedelmének együttes összege – az esedékes kifizetéssel együtt – a Tv. 19.§ (1) bekezdés b) pontjában meghatározott mértéket még nem haladja meg.

(4) Az évközben nyugdíjba vonuló, sorkatonai szolgálatra bevonuló, a GYES-t megkezdő magánszemélytől levont adóelőleget a munkáltató úgy módosíthatja, mintha az adóelőleget az év elejétől összesítve (göngyölítve) vonta volna le.

(5) A tévesen levont adóelőleget a kifizető az adóéven belül helyesbítheti. Egyébként a különbözetet az évvégi adóelszámoláskor (adóbevallás benyújtáskor) kell rendezni.

33.§ (1) A munkáltató (Tv. 21.§-ának (2) bekezdése) az adóhatóság által előzetesen engedélyezett számítási rendszer alapján jogosult a vele munkaviszonyban (tagsági viszonyban) álló magánszemély összes tőle származó adóelőleg levonás alá eső jövedelméből az adóelőleget a 26-32.§-iban meghatározott szabályoktól eltérő módszerrel levonni, ha az év végén – ezen jövedelmek után – elszámolandó adókülönbözet az alkalmazott módszer által mérsékelhető. Ennek során 31.§ (2) bekezdésben meghatározott kifizetések is figyelembe vehetők. E rendelkezés hatálya kiterjed a tanácsi költségvetési elszámoló hivatalokra is.

(2) Az a magánszemély, akinek a kifizető az adóelőlegét a 29.§ (1) bekezdésben foglaltak szerint állapítja meg, a kifizetőtől írásban kérheti, hogy az általános szabályok szerint megállapított adóelőlegnél magasabb összeget vonjon le.

23.§ (1) A magánszemély a fizetendő adó és a naptári évben befizetett, illetve levont adóelőlegek összege közötti különbséget (adókülönbözet) köteles az adóhatóságnak megfizetni. Ha a naptári évben befizetett, illetve levont adóelőleg összege az adó összegét meghaladja, az adókülönbözetet az adóhatóság köteles visszatéríteni.

(2) Az adó megfizetésére az adóhatóság – az adóigazgatási jogszabályokban meghatározott feltételek szerint – legfeljebb 12 havi részletfizetést engedélyezhet.

24.§ (1) Ha a kifizető az adóelőleget levonta, az adóhatóság a továbbiakban azt csak a kifizetőtől követelheti.

(2) Ha a magánszemély adólevonás útján adózik, a jövedelem és az adó adómegállapításáért, levonásáért a befizetéséért az adólevonásra kötelezett a felelős, az adóhatóság a magánszemélytől azt nem követelheti.

Az adókötelezettség teljesítésének ellenőrzése; a vagyoni nyilatkozat

25.§ (1) Az adóhatóság ellenőrzi a magánszemély adókötelezettségének a teljesítését, az adó megállapításának a helyességét és befizetésének a tényét.

(2) Az adóhatóság határozattal állapítja meg annak a magánszemélynek az adóját, akiről megállapította, hogy valótlan adóbevallást nyújtott be, vagy adóbevallási kötelezettségének nem tett eleget.

(3) Ha a határozattal megállapított jövedelem, illetve adó a bevallott jövedelem, illetve adó összegét meghaladja (adóhiány), a feltárt jövedelmet teljes egészében a feltárás évét megelőző év összjövedelméhez kell hozzászámítani.

(4) Az adóhatóság határozattal állapítja meg az adót abban az esetben is, ha a magánszemély a 18.§ (2) és (4) bekezdése, továbbá a 21.§ (2) bekezdése szerint megállapított adót vitatja.

26.§ (1) A belföldi állandó lakóhellyel rendelkező magánszemély – teljes vagyonáról vagy egyes vagyontárgyairól – a Minisztertanács rendeletében háromévenként, az adóhatóság határozatával pedig legfeljebb évente egy alkalommal vagyonnyilatkozat tételére kötelezhető. Az adóhatóság ilyen határozata ellen – az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1981. évi I. törvény 62.§-ának (3) bekezdése alapján – jogorvoslatnak nincs helye.

(2) Az adóhatóság abban az esetben kötelezheti a magánszemélyt vagyonnyilatkozat tételére, ha az adóhatóság rendelkezésére álló adatok alapján feltehető, hogy a magánszemély vagyona jelentős mértékben gyarapodott, és ez a bevallott összjövedelmét számottevően meghaladja.

(3) A nyilatkozattételi kötelezettség az ingatlanok és a nagy értékű ingóságok felsorolására terjedhet ki. Nem terjedhet ki a kötelezettség a takarékbetétben levő vagyonra. Ha azonban a magánszemély erről nyilatkozatot tesz, és meglétét a végrehajtási rendeletben meghatározott módon igazolja, az adóhatóságnak azt el kell fogadnia.

(4) A vagyonnyilatkozatban nem szereplő vagyontárgyat az adózás szempontjából – az ellenkező bizonyításig – úgy kell tekinteni, mintha azt a magánszemély az utolsó vagyonnyilatkozatot követően szerezte volna.

(A Tv. 26. §-ához)

34.§ A Minisztertanács külön rendeletében, továbbá az adóhatóság határozatával elrendelt vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettséget a 35-37.§-ban foglaltak szerint kell teljesíteni.

35. § (1) A vagyonnyilatkozatot az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalnak a magánszemély állandó lakóhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) adófelügyelőségénél kell benyújtani, az erre rendszeresített nyomtatványon.

(2) A házastársi életközösség fennálása alatt a házastársak együttesen tesznek nyilatkozatot házastársi vagyonközösségbe tartozó vagyontárgyakról. A különvagyonról ugyanabban a nyilatkozatban a tulajdonos elkülönítetten nyilatkozik. Ha lakóhelyük alapján a nyilatkozatot eltérő adófelügyelőséghez kellene benyújtaniuk, azt bármelyikük lakóhelye szerint illetékes adófelügyelőséghez benyújthatják.

(3) A kiskorú vagyonát a szülői felügyelet jogát gyakorló szülő (törvényes képviselő) saját nyilatkozatában, de attól elkülönítve tünteti fel.

36.§ (1) A vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség kiterjed a magánszemély következő vagyontárgyainak felsorolására:

a) az ingatlantulajdonra – ideértve a lakásépítő és lakásfenntartó szövetkezet tulajdonában álló lakást is, ha arra a szövetkezet tagját állandó használati jog illeti meg –, üdülőhasználati jogára, föld (lakó- és üdülőtelek) tartós használatára;

b) a nagyértékű ingóságokra.

(2) A Tv. és e rendelet alkalmazásában nagyértékű ingóság: az a gépjármű, amely után gépjárműadót kell fizetni, a védett gyűjtemény, továbbá minden olyan ingóság, amely értéke darabonként vagy készletenként (gyűjteményenként stb.) meghaladja a 100.000,- forintot.

37.§ (1) A 27. §-ban fel nem sorolt vagyontárgyak is feltüntethetők vagyonnyilatkozatban.

(2) Ha a magánszemély nyilatkozata az (1) bekezdésben foglaltakról az ingóságok azonosítására alkalmas részletezést nem tartalmaz:

a) a háztartási felszerelés, a szokásos berendezési és a személyes használati tárgyak értékeként legfeljebb 100.000,- forint fogadható el.

b) az a) pontba nem tartozó minden egyéb vagyontárgyat pedig figyelmen kívül kell hagyni.

(3) A takarékbetétben elhelyezett megtakarításra vonatkozó vagyonnyilatkozat akkor fogadható el, ha abban a tulajdonos a betétkönyv számát és a kiállító pénzintézetet feltünteti. Az így azonosított takarékbetétben elhelyezett összegről csatolni kell a pénzintézet igazolását.

27.§ (1) Az adóhatóság a határozatát az adóbevallással, az ellenőrzés során, illetve más módon tudomására jutott adatoknak és más bizonyítékoknak a mérlegelésével hozza meg.

(2) Ha az adó alapja másképp nem állapítható meg – ideértve azt az esetet, ha a magánszemély kiadásai meghaladják adómentes és bevallott jövedelmeinek az összegét – a jövedelmet becsléssel kell megállapítani.

Önellenőrzési pótlék, késedelmi pótlék, bírság

28.§ (1) A magánszemély az adóhatóság eljárásának megkezdése előtt adóbevallását helyesbítheti (önellenőrzés). Az így feltárt adóhiány után járó 2 % – de legfeljebb 20 % – önellenőrzési pótlékot kell fizetni.

(2) A késedelmesen teljesített adóelőleg, illetve adófizetés, valamint az adókülönbözet késedelmes visszatérítése esetén minden megkezdett naptári hónap után havi 2 % késedelmi pótlékot kell fizetni. A helytelen adóbevallás miatt jelentkező adótöbblet esetén az adóbevallás helyesbítéséig késedelmi pótlék nem jár.

(3) Ha az adóhatóság a határozatában adóhiányt állapít meg, a magánszemélyt legalább az adóhiány 50 %-nak megfelelő összegű bírság megfizetésére kötelezi. A bírság mértéke – az eset összes körülményeire tekintettel – gondatlanság esetén 100 %-ig, súlyos gondatlanság esetén 200 %-ig terjedhet.

(4) Az Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal elnöke az önellenőrzési pótlék, a késedelmi pótlék és a bírság fizetésére kötelezettet különös méltánylást érdemlő esetben – a szándékosság kivételével – mentesítheti a pótlékok és a bírság megfizetése alól.

(5) Ha az adót a munkáltató állapította meg, az adóhatóság határozatában előírt adóhiány után a bírságot a munkáltatónak a rá vonatkozó szabályok szerint kell megfizetnie. Ha az adózó adóbevallását a munkáltató hibás adatszolgáltatása miatt tévesen tette meg, az adóhatóság által megállapított adóhiány után a bírságot a munkáltatónak kell megfizetnie.

(A Tv.28.§-ához)

38.§ (1) Szándékosnak minősül a magánszemély magatartása, ha a tevékenységével vagy mulasztásával az adóhiány előidézésére törekszik. Ilyennek minősül különösen a nyilvántartások meghamisítása, a bevételek eltitkolása, a bizonylatok megsemmisítése.

(2) Gondatlannak minősül a magánszemély magatartása, ha tevékenysége vagy mulasztása nem irányult adóhiány előidézésére. A gondatlanság fokának megállapításánál figyelembe kell venni különösen az elvárhatóság mértékét, az adóhiányt eredményező tevékenység vagy mulasztás gyakoriságát, súlyát.

(3) A bírság összegének megállapításánál mérlegelni kell az adóhiány nagyságát, az elkövető személyi viszonyait, továbbá az adóhiány keletkezésének körülményit.

Elévülés

29.§ (1) Az adó megállapításához való jog elévül annak a naptári évnek az utolsó napjától számított egy év elteltével, amelyben a be nem vallott jövedelem megszerzése az adóhatóság tudomására jut.

(2) Az adó megállapításához való jog a jövedelem megszerzése évének utolsó napjától számított öt év elteltével — az (1) bekezdésben foglaltakra való tekintet nélkül — elévül.

(3) A (2) bekezdésben foglalt rendelkezést kell alkalmazni az adókülönbözet visszatérítéséhez való jog elévülésére is.

(A Tv.29.§-hoz)

39.§ A Tv.29.§-nak (1) bekezdésében megjelölt be nem vallott jövedelem a magánszemély adóellenőrzésének befejezésével jut az adóhatóság tudomására, kivév,e ha a magánszemély ennek ellenkezőjét bizonyítja.

Az adóhatóság határozatának bírósági felülvizsgálata

30.§ Az adót megállapító másodfokú határozat bíróság által felülvizsgálható és megváltoztatható. A felülvizsgálat kiterjedhet az adómegállapítás jogalapjára, továbbá a megállapított adó összegére abban az esetben, ha a vitatott összeg az 5000,- forintot meghaladja.

Az adó mérséklése

31.§ Az Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal elnöke — az illetékes községi, nagyközségi, városi, fővárosi kerületi tanács szocilális feladatot ellátó szakigazgatási szerve véleményének ismeretében — az adótartozást és a késedelmi pótlékot kérelemre elengedheti vagy mérsékelheti, ha annak megfizetése a magánszemély vagy az általa eltartott hozzátartozói megélhetését veszélyezteti.

V. fejezet

Záró rendelkezések

32.§ Ez a törvény 1988. január 1. napján lép hatályba; rendelkezéseit az ezt követően megszerzett jövedelmekre kell alkalmazni.

(A Tv. 32.§-ához)

40.§ Az 1987. december 31.-ig esedékessé vált kamat akkor is adómentes, ha a kifizetésre csak 1988. január 1. után kerül sor.

33.§ (1) Az e törvény hatálybalépése előtt kibocsátott értékpapírból származó jövedelemre az adókötelezettség nem terjed ki.

(2) Ha az e törvény 6.§-ának (1) bekezdésében meghatározott — 1988. és 1989. évben megszerzett — jövedelem 1987.december 31-t megelőzően kifizetővel kötött szerződésből származik, a jövedelmet más jövedelmekkel nem kell összevonni és nem kell bevallani. E jövedelem után az adó mértéke 20 %. Az adót a kifizető állapítja meg, vonja le és fizeti be.

(3) Az 1988. évben keletkezett adókötelezettséggel kapcsolatos adóhiány miatt a bírságot — a szándékosság esetének kivételével — legalább az adóhiány 20 %-ig, súlyos gondatlanság esetén legfeljebb 50 %-ig terjedő mértékben lehet megállapítani, vagy a bíróság kiszabásától el lehet tekinteni.

34.§ A törvény hatályba lépésével kapcsolatos további átmeneti intézkedésekről törvényerejű rendelet rendelkezik. Ennek során a 8/A §-ban meghatározott egyéni vállalkozók vállalkozásba bevitt vagyona tekintetében a törvény rendelkezéseitől eltérő szabályok is megállapíthatók.

35.§ Az adó következő évi mértékeire és az alkalmazandó összeghatárokra az állami költségvetésről szóló törvényjavaslatban a Minisztertanács — az ár-és jövedelmi viszonyok változására tekintettel — tesz javaslatot.

36.§ (1) E törvény végrehajtásáról a pénzügyminiszter gondoskodik.

a) a törvényben használt egyes fogalmak értelmezését;

b) a törvény 6.§-ának (1) és (3) bekezdésében, a 8.§-ában, a 9.§-ának (6) bekezdésében, 15.§-ában, 20.§ (1) bekezdésében, valamint 22.§-ában megjelölt körben a részletes szabályokat;

c) az állandó külföldi lakóhellyel rendelkező személyek, illetve egyes külföldről és tartós külszolgálatból származó jövedelmek adózási szabályait;

d) a társasház vagy társasnyaraló által a tulajdonosok nevében megkötött szerződésekből, továbbá a totó-lottó árusításból származó jövedelmek után az adózás módját;

e) a takarékbetétekből származó 1988-1990.évi jövedelmek utáni adó megfizetésének módját.

(3) Felhatalmazást kap a pénzügyminiszter. hogy

• meghatározza a törvény végrehajtásához szükséges számviteli szabályokat és ezekhez kapcsolódóan nyomtatványok kötelező alkalmazását írja elő.

(4) Felhatalmazást kap a szociális és az egészségügyi miniszter, hogy meghatározza a súlyos fogyatékosság minősítésének és igazolásának rendjét.

(5) A törvény 15.§-a 10. pontjában meghatározott költségtérítést, költségátalányt, 12.pontjában meghatározott természetbeni juttatást, 31.pontjában említett letelepedési támogatást miniszteri rendelet csak pénzügyminiszterrel egyetértésben állapíthat meg.

(6) Elemi csapás esetén az újjáépítés elősegítésére a pénzügyminiszter rendeletben e törvény rendelkezéseitől eltérő szabályokat állapíthat meg.

(A Tv. 36. §-ához)

41.§ (1) Tartósan külföldön foglalkoztatott dolgozó esetén (tartós külszolgálat) a jogszabályban meghatározott társadalombiztosítási járulék alapjául szolgáló összeg (eszmei bér, átlagkereset) tekintendő jövedelemnek. Ebben az esetben a Tv. 5.§-ának (2) bekezdésében meghatározott csökkentés nem alkalmazható, ha a magánszemély a munkaviszonya alapján az adott hónapban belföldön nem végzett munkát.

(2) Az (1) bekezdésben említett dolgozó a 19/1984.(XI.16.) ÁBMH rendelkezés hatálya alá tartozó magánszemélyt, illetve azt a külföldön dolgozó magyar állampolgárt jelenti, akinek a külföldi munkáltatóval kötött munkaszerződése alapján kapott díjazását külön jogszabály szerint Magyarországon kiegészítik.

(3) A külföldi részvétellel működő gazdasági társaságok, az egészben vagy részben külföldi tulajdonban lévő — belföldi székhellyel rendelkező — jogi személyek, a belföldön tevékenységet folytató külföldi székhelyű jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező egyéni és társas cégek, személyi egyesülések által — külföldi állandó lakóhelyű alkalmazottainak — kifizetett, munkaviszonyból származó bevétel 55 %-a tekintendő jövedelemnek. A bevétel része a természetben kapott lakás bére, illetőleg a lakbér címén kapott juttatás is. A munkaszerződésben meghatározott esetekben a külföldi utazás és kiküldetés — kifizető által viselt — költsége nem minősül bevételnek.

(4) A magánszemélynek a magyar állampolgárok külföldön történő munkavállalásáról szóló jogszabály alapján engedélyezett tevékenységéből származó bevételeinek, valamint a külföldön munkát vállaló sportoló és sportedző által a Magyar Olimpiai Bizottságot megillető hazautalt olimpiai hozzájárulással csökkentett bevételének 55 %-t kell jövedelemnek tekinteni. Ebben az esetben az utazási költség akkor sem számolható el adómentesen, ha a magánszemély erre a célra egyébként a Tv. 15.§-a alapján adómentes költségtérítésben részesült. A bevételnek része a természetben kapott lakás bére, illetőleg a lakbér címén kapott juttatás is. A külföldi munkáltató által elrendelt kiküldetés költségének megtérítése nem minősül bevételnek. E § alkalmazásában a magánszemélyt a Tv. 5.§-ának (2) bekezdésében meghatározott jövedelem-csökkentés lehetősége nem illeti meg, ha az adott hónapban belföldi munkaviszonya alapján nem végzett munkát.

(5) Ha a magánszemélynek a (4) bekezdésében említett esetben a Tv.6.§-a (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett bevétele van, választhat, hogy a jövedelmét a Tv.6.§-ának (1) bekezdésében, vagy e § (4) bekezdésében meghatározott mértékek szerint állapítja meg.

(6) A külföldi pénznemben keletkezett és az év végéig forintra át nem váltott bevételt az év utolsó napján a Magyar Nemzeti Bank által jegyzett deviza, illetőleg valuta vételi árfolyamon kell – a fizetés módjától függően – forintra átszámítani.

42.§ (1) Ez a rendelet 1989. január 1. napján lép hatályba, azonban a rendelkezéseit az 1988. évben megszerzett jövedelmek és az ezek után fizetendő adó megállapítása során - a 19.§(3),(11) bekezdés, 21.§ (1) bekezdés, a 22.§ (2) bekezdés és a 41.§ kivételével – nem lehet alkalmazni. Egyidejűleg a 38/1987.(X.12.) MT. rendelet, valamint az azt módosító 40/1988.(V.31.) MT rendelet hatályát veszti, de rendelkezéseit – a 20.§ (1) bekezdés kivételével – az 1988. évre vonatkozó adókötelezettségre továbbra is alkalmazni kell.

(2) E rendelet alapján a 38/1987.(X.12.) MT rendelet 1988. január 1.-től hatályba lépett rendelkezései alapján a már levont (befizetett) adóelőleg összege csak az 1988. évi adóelszámolás (adóbevallás) során helyesbíthető.

(3) A 38/1987.(X.12.) MT rendelet 9.§-a (1) és (3) bekezdésének a 40/1988.(V.31.) MT rendelettel megállapított rendelkezései 1988-ban nem alkalmazhatók azon – élőállatok tenyésztéséből és állati termékek előállításából, illetve részesművelésből származó – jövedelemre, amely egyébként csak 1988. május 31-ig minősült mezőgazdasági kistermelésből származó jövedelemnek. Ezek után a jövedelmek után 1988.év vonatkozásában mint mezőgazdasági kistermelésből származó jövedelmek után kell az adót megfizetni.

I.számú melléklet a 82/1988.(XII.12.) sz. MT rendelethez

A bevételek meghatározásáról és a termelési és kezelési költségeinek elszámolási szabályairól

I. A Tv.8/A.§-ának (1) bekezdésében meghatározott bevételnek minősül:

a) az egyéni vállalkozási tevékenységből származó, naptári évben (adóévben) felvett készpénz, jóváírás, és a tevékenység ellenértékeként kapott természetbeni juttatás: a külföldi pénznemben keletkezett bevételt a megszerzés időpontjában a Magyar Nemzeti Bank által jegyzett deviza, illetőleg valuta vételi árfolyamon kell – a fizetés módjától függően – forintra átszámítani;

b) a kapott kötbér és a fogyasztói árkiegészítés, valamint azoknak a termékeknek és szolgáltatásoknak a forgalmi értéke, amelyeket az egyéni vállalkozó saját céljára felhasznál, illetőleg másnak részben vagy egészében ellenszolgáltatás nélkül átenged;

c) az áru szállításáért vagy csomagolásáért külön felszámított összeg és az értékesített göngyöleg ellenértéke;

d) az értékesített készletért, fogyó és állóeszközért kapott ellenérték, ha azzal kapcsolatban az egyéni vallalkozó bármely évben költséget számolt el;

e) az egyéni vállalkozói tevékenység megszüntetésekor – az a)-d) pontban felsoroltakon felül – bevételnek minősül:

- a korábban költségként elszámolt és a megszűnéskor meglévő készletek (anyag, áru stb.) leltári értéke, a 2000,- forintnál magasabb beszerzési áru fogyóeszköz leltári értéke;
- a vevő tartozásai, de az erre eső adót csak akkor kell megfizetni, ha a vállalkozó rendelkezésére áll;
- az üzlet, műhely használati jogáról való lemondás miatt kapott ellenérték, ha a használati jog megszerzésére fordított kiadást az egyéni vállalkozó költségei között bármely évben elszámolta.

II. A Tv.8/A.§-ának (1) bekezdése alapján nem minősül bevételnek

a) az egyéni vállalkozó által felvett kölcsön, kártalanítás, a vagyonbiztosítás alapján kapott kártérítés, kivéve, ha a biztosítás díját e melléklet szerint költségként elszámolta: Ha a vállalkozó a vagyonbiztosítás díját költségként elszámolta, a kártérítésként kapott összeget abban az évben kell adóköteles bevételként figyelembe venni, amikor azt bármilyen célra felhasználhatja. Ha a kártérítést három éven belül nem használta fel, akkor a folyósítást követő negyedik évben azt adóköteles bevételként kell elszámolni, illetőleg ha a tevékenységet megszünteti, a megszűnés évében;

b) az egyéni vállalkozói tevékenység során kapott borravaló, hálapénz;

c) az egyéni vállalkozásba fektetett vagyoni érték;

d) az átalányelszámolás rendszerben üzemeltető magánszemélyek a gazdálkodó szervezet által folyósított elszámolás jellegű bevételei.

III. A költségelszámolás szabályai:

a) Az egyéni vállalkozó a saját tulajdonában lévő állóeszközt évenkénti értékcsökkenési leírással számolja el. Az értékcsökkenési leírásnál az év utolsó napján a leltárban szereplő állóeszköz beszerzési árának: épületek, építmények esetén évi 5 %-át, faépület, pavilon, szabadtéri sportlétesítmény esetén évi 10 %-át, gépek, berendezések, felszerelési tárgyak, valamint kizárólagos üzemi (üzleti) jármű esetén évi 20 %-át kell figyelembe venni mindaddig, amig a nyilvántartott érték 0-ra nem csökken.

A tevékenység megszüntetése, az állóeszköz eladása vagy kiselejtezése esetén a még el nem számolt értékcsökkenési leírás egy összegben elszámolható. A főállású személyfuvarozó kisiparos az e célból használt személygépkocsi beszerzési árának 100 %-át, a mellékállásban fuvarozó kisiparos 50 %-át amortizálhatja. Ebben az esetben nem alkalmazhatja a gépjármű hivatalos célú használatára vonatkozó rendelkezések szerinti térítési díj költségkénti elszámolását. A gépjármű hivatalos célú használatára vonatkozó rendelkezések szerinti térítési díj költségkénti elszámolása esetén az adóévre eső amortizációt elszámoltnak kell tekinteni.

Állóeszköznek minősül a kizárólag üzemi (üzleti) célt szolgáló jármű, épület, építmény és sportlétesítmény, a lakástól, üdülőtől műszakilag az Országos Építésügyi Szabályzat szerint elkülönült üzleti helyiség, továbbá a gépek, berendezések, felszerelési tárgyak akkor, ha rendeltetésszerű használat mellett elhasználódásuk 3 évnél hosszabb és beszerzési értékük 50.000,- forintnál nagyobb, illetőleg külön jogszabály nem utalja a fogyóeszközök körébe.

Kizárólagos üzemi (üzleti) célt szolgáló jármű az, amelyet az egyéni vállalkozó csak a vállalkozási tevékenységével kapcsolatban és annak ellátása érdekében használ. A személygépkocsi csak a személyfuvarozó kisiparos esetében minősül kizárólagos üzemi célt szolgáló járműnek.

b) A Tv. 8/A.§-a (4) bekezdésének a) és d) pontjában megjelölt egyéni vállalkozó az adóköteles tevékenységének megkezdése előtt – legfeljebb három évvel korábban – beszerzett és utóbb a vállalkozásba befektetett álló és fogyóeszközökre és árukészlet beszerzésre fordított kiadásait, valamint a tevékenység megkezdéséhez szükséges egyéb költségeit az egyéni vállalkozói tevékenységének megkezdése évében költségként elszámolhatja, illetve az amortizáció leírását megkezdheti.

c) A költségelszámolás szempontjából a jogszabály szerint foglalkoztatható segítő családtag alkalmazottnak minősül.

d) Az egyéni vállakozó, (ill. házastársa) vagy alkalmazottja tulajdonában lévő jármű használata után választása szerint az alábbiakban számolhat el költségeket: vagy a tényleges és igazolt fenntartási, javítási és felújítási költség, továbbá az útnyilvántartás alapján a jogszabályban meghatározott norma szerinti üzemanyag költsége számolható el.

- vagy a gépjármű hivatalos célú használatára vonatkozó rendelkezések szerinti díj számolható el a teljesített km-ről vezetett nyilvántartás alapján. E nyilvántartás hiányában havonta összesen 500 km utat lehet a költségek szempontjából vélelmezni, függetlenül az üzemeltetett jármű és az üzemeltető személyek számától.

Tehergépjármű használata esetén az egyéni vállalkozó a teljesített kilométerekről vezetett nyilvántartás illetve menetlevél alapján az alábbi költségeket számolhatja el:

Raksúlytonna kategóriák	Kilométerköltség (Ft)
Teher-motorkerékpár	3,-
Tehergépjármű	
-1,9 tonnáig	5,-
2-3,9 tonnáig	6,50
4-5,9 tonnáig	7,20
6-7,9 tonnáig	9,80
8-9,9 tonnáig	10,50
10-11,9 tonnáig	11,80
12-14,9 tonnáig	13,10

15 tonna és felette megkezdett 5 tonnánként terjedő raksúlykategória megállapított kilométer költséget 3,3 forinttal kell növelni.

Pótkocsival (utánfutóval) fuvarozó tehergépjármű esetében a pótkocsi (utánfutó) teherbírását is figyelembe kell venni.

Különleges tehergépjárművek használatakor a kilométerköltség

1) különleges felépítményű és különleges szolgáltatásra vagy rakodásra alkalmas, ISO szabvány szerinti szállítótartályok (konténerek) fuvarozására, fel- és lerakására alkalmas berendezéssel, nyomástartó edénnyel, keverőberendezéssel, hűtő-fűtőberendezéssel, szivattyúval, szippantós berendezéssel, nyomással önürítő szerkezettel felszerelt tehergépjármű esetén 100 %-kal,

2) nagymértű vagy nagysúlyú áruk továbbítására kialakított 10 m hosszúságot vagy 15 tonnát meghaladó árudarabok fuvarozására alkalmas, illetve olyan gépjármű esetén, amelynek

- hőszigetelt fala vagy beépített jégtartója van (termoszkocsi),
- amely az ISO-szabvány szerinti szállítótartály fuvarozására sarokfogó szerkezettel szilárdan egybeépített rakfelületre van, de rakodó szerkezete nincs (konténerszállító),
- amely hátsó emelőfallal rendelkezik,
- amelynek élőállat vagy palackos áru fuvarozására alkalmas, szilárdan beépített ketrecei, illetve rekeszei vannak,
- amelynek párnázott falú bútor vagy ruhaszállításra alkalmas kiképzésű zárt kocsiszekrénye van, illetve
- amely 10 méter hosszúságnál vagy 15 tonnánál nagyobb árudarabokat meghaladó kapacitású darus szerkezettel, építőipari térelem rakodására és fuvarozására alkalmas berendezéssel van felszerelve 50 %-al,

3) különleges felépítményű tehergépjármű esetén, amelynek

- alvázára vagy rakterületére tartósan vagy leszerelhetően hordót, fémhengert, más edényt (tartálykocsi) szilárdan rászereltek, függetlenül attól, hogy a tartály kinek a tulajdona,
- 5 tonnamétert el nem érő kapacitású darús szerkezettel, felsőpályás rakodószerkezettel, 5 tonnás konténer emelő berendezéssel van felszerelve 30 %-al,

4) egytengelyes utánfutóval végzett fuvarozásra alkalmas tehergépjármű esetében 25 %-al emelt összegben számolható el.

Ha jármű szerelvényben csak az egyik jármű (csak a vontató jármű vagy csak a pótkocsi) különleges, az emelt összegű kilométer költség csak a különleges jármű után számítható. Ha pedig a járműszerelvény mindegyik járműve különleges jármű, de e járművek eltérő mértékű emelt összegű kilométer költség alá esnek, az emelt összegű kilométer költséget a járművek raksúlya arányának megfelelő százalékos mértékben, az egész jármű szerelvény után egységesen kell felszámítani.

A 15 méter hosszúságot vagy 20 tonnát meghaladó árudarabok fuvarozására alkalmas tehergépjármű után, illetve amelynek rakfelülete a kerékabroncsok felső pontjánál alacsonyabban fekszik (tréler), az alábbi költségek számíthatók el:

Raksúlytonna-kategóriák	Kilométerköltség (Ft)
-14,9 tonnáig	42,-
15-34,9 tonnáig	52,-
35-54,9 tonnáig	63,-
55-74,9 tonnáig	73,-
75 tonna és felette	87,-

A csörlővel, vontatóeszközzel, vagy darukerettel rendelkező és személygépkocsi fuvarozására, emelve vontatására, vagy kiemelésére alkalmas tehergépjármű (autómentő) után az alábbi költségek számolhatók el:

Raksúlytonna-kategóriák	Kilométerköltség (Ft)
-0,9 tonnáig	5,50
1-1,9 tonnáig	7,10
2-2,9 tonnáig	8,90
3-4,9 tonnáig	10,60

Amennyiben egyéb jogszabály az egyéni vállalkozók által üzemeltett járműre költségnormát állapít meg, az az előzőekben említett költségelszámolási mód helyett alkalmazható.

Az adott járművel kapcsolatban választott üzemeltetési költségelszámolásának módja adó éven belül nem változtatható meg.

Kizárólag az adóköteles tevékenységhez használt bérelt, illetve az átalányelszámolásos üzemeltetést végző személy használatára átengedett gépjármű üzemeltetési költségként útnyilvántartás (menetlevél) alapján a jogszabályban meghatározott norma szerinti üzemanyag ára számolható el.

e) Reprezentációs költségként legfeljebb az éves árbevétel fél %-ának megfelelő összeg számolható el, amely azonban nem haladhatja meg a 100.000,- forintot.

f) Ha a termelési és kezelési költséget az egyéni vállalkozó külföldi pénznemben fizeti ki, ezt a költséget a teljesítés napján a Magyar Nemzeti Bank által jegyzett valuta vételi árfolyamon kell forintra átszámítva elszámolni.

g) A szerződéses és az átalányelszámolásos üzemeltetést folytató magánszemély – a bevételi időszakra vonatkozó – jogszabály szerinti szerződés (megállapodás) alapján a gazdálkodó szerv részére teljesített befizetés, valamint az átalányelszámolásos üzemeltető megállapodás szerinti munkabérének nyugdíjjárulékkal csökkentett összege költségként elszámolható.

h) Az általános forgalmi adó elszámolása:

1) Az általános forgalmi adó fizetése alól alanyi adómentességgel rendelkezőknek bevételeiket és költségeiket a vonatkozó számlák végösszegével azonosan kell számba venni.

2) Az általános forgalmi adóról szóló 1987. évi V. törvény (a továbbiakban ÁFA tv.) 15.§-ának (1) bekezdése alapján adózó adóalanyoknak bevételeiket és költségeiket általános forgalmi adót is tartalmazó módon (a továbbiakban: bruttó elszámolás) kell számba venni. A forgalmi adó átalány megállapításakor a bevételeket az átalányösszeggel csökkenteni kell.

3) Az ÁFA Tv.14.§-a alapján általános forgalmi adót fizetőknek bolti kiskereskedelmi és vendéglátóipari értékesítésből származó bevételeiket elsődlegesen bruttó módon kell számba venni.

A beszerzéseket terhelő előzetesen felszámított adó kulcsainak megosztása, illetve a diktált kulcsok alapján megállapított adó összegével csökkenteni kell. Ezen adóalanyok költségeik között általános forgalmi adót nem számolhatnak el.

4) Az ÁFA Tv.15.§-nak (4) bekezdése alapján általános forgalmi adót fizetőknek bevételeiket elsődlegesen bruttó módon kell számba venni. Az általános forgalmi adónak az alkalmazandó átlagkulcs alapján megállapított összegével a bevételeket csökkenteni kell. Ezen adóalanyok költségeik között általános forgalmi adót nem számolhatnak el.

5) Az általános forgalmi adót tételesen fizető adózók elszámolt bevételei és költségei általános forgalmi adót nem tartalmazhatnak.

6) Költségként elszámolható az ÁFA Tv.12.§-a (2) bekezdésének a), b) és d) pontjában meghatározott beszerzéseknél előzetesen felszámított általános forgalmi adó.

i) A szállítónak visszaküldött göngyöleg, illetve az egyéb visszáru értékével a költségeket csökkenteni kell.

j) Nem kizárólag az egyéni vállalkozói tevékenységhez felmerült kiadásoknak a tevékenységgel arányos része számolható el költségként (pl. a lakástól műszakilag el nem különült műhely fűtése, világítása, technológiai energia, telefon stb.) A költségelszámolásnál a költségnemre jellemző felhasználási mértékeket kell alapul venni (pl. m2, m3, üzemóra kapacitás stb.)

k) Amennyben az átalányelszámolásos részleg tevékenysége során felmerült költségek az átalánydíjas üzemeltető magánszemélyeket közösen terhelik. akkor azt az üzemeltetők közreműködésük arányában számolhatják el.

IV. Nem minősül termelési-kezelési költségnek:

1) Az olyan vagyontárgy beszerzésére, fenntartására, üzemeltetésére, felújítására, karbantartására fordított kiadás, amelyet az egyéni vállalkozó nem kizárólag a Tv.8/A.§-a szerinti jövedelemszerző tevékenységének folytatására fizet ki;

2) A befizetett adók – kivéve a III/h) pontban meghatározottak – az illeték, a pénzügyi ellenőrzés alapján megállapított adórövidítésből, egyéb jogszabály megsértéséből keletkező befizetések, késedelmi pótlékok, bírságok, továbbá az önellenőrzési pótlék;

3) A bármilyen címen felvett kölcsönre teljesített törlesztés a megfizetett kamat kivételével;

4) A személyes (családi) szükséglet kielégítésére fordított pénzbeni vagy természetbeni kiadás, kivéve az állami Biztosítás felügyelet által meghatározott veszélyes tevékenységet végző egyéni vállalkozó személybiztosítási díja, valamint a napidíj, ha az nem haladja meg a munkaviszonyban állókra vonatkozó jogszabályban meghatározott mértéket;

5) A Tv. 20.§-a (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott hozzájárulás, ha azután az egyéni vállalkozó adókedvezményt vesz igénybe.

6) Az átalányelszámolásos rendszerben üzemeltető magánszemélynek a gazdálkodó szerv részére teljesített elszámolás jellegű befizetései.

7) Az átalányelszámolásos rendszerben üzemeltető magánszemélynek azon kiadásai, amelyet a szövetkezet számol el költségként.

2.számú melléklet a 82/1988.(XII.12.) sz. MT rendelethez

A nyilvántartásokról

1. A nyilvántartások általános szabályai

a) Az üzleti alapnyilvántartásokat – kivéve a bevételi nyilvántartást – a használatbavételt megelőzően az adóhatóságnál (az illetékes adófelügyelőségnél) hitelesíteni kell.

b) Az elszámolásokban szereplő bizonylatok kiállítására, alaki és tartalmi kellékeire vonatkozóan a számvitel bizonylati rendjéről szóló rendelet az irányadó.

2. Az üzleti nyilvántartások a következők:

a) alapnyilvántartások:
1. Pénztárkönyv
2. Egyszerű pénztárkönyv
3. Bevételi nyilvántartás.

b) Részletező nyilvántartások:
1. a vevők tartozásainak nyilvántartása,
2. a szállítók követeléseinek nyilvántartása,
3. munkabér és munkadíj jellegű kifizetések nyilvántartása,
4. állóeszköz nyilvántartás,
5. gépjármű használati nyilvántartás (útnyilvántartás)
6. hitelbe, illetőleg bizományba értékesítés nyilvántartása,
7. leltárnyilvántartás.

c) Az adóhatóság – kérelemre – a részletes adattartalmú pénztárkönyv vezetése helyett engedélyez-heti egyszerű pénztárkönyv használatát.

d) Egyszerű pénztárkönyvet kell alapnyilvántartásként vezetnie annak a magánszemélynek, aki az adó-hatósághoz történő előzetes bejelentkezés alapján az 1.számú melléklet szerinti költségeket számolja el.

e) Leltárnyilvántartás kivételével a részletező nyilvántartások közül csak azokat kell vezetnie az egyéni vállalkozónak, valamint a költségeit az 1.számú melléklet szerint elszámoló magánszemélynek, ame-lyek tevékenysége kötelezettségeinek elszámolásához szükségesek.

3. A nyilvántartások vezetése

A/ Alapnyilvántartás

1. A pénztárkönyvbe a bevételeket és a kiadásokat naponkénti bontásban, legalább havonta kell bejegyezni. A készpénz bevételeket vagy naponta – az általános forgalmi adót tételesen fizetőknek az általános forgalmi adókulcsok szerinti részletezésben – kell a pénztárkönyvbe bejegyezni, vagy azt naponta pénztárbevételi bizonylaton kell rögzíteni és a bizonylati adatokat legalább havonta a pénztárkönyvbe bevezetni.
A pénztárkönyvet havonta – legkésőbb a tárgyhónapot követő tíz napon belül – összesíteni kell, az év utolsó napjával pedig éves zárást kell készíteni. A pénztárkönyvben az egyéni vállalkozói jövedelemszerző tevékenységgel összefüggő valamennyi bevételt és kiadást – a bankszámlán kezelt bevételeket és kiadásokat, valamint a vállalkozásból kivont jövedelmeket (1.számú melléklet) is folyamatosan időrendben kell könyvelni.
A bejegyzéseket törléssel megváltoztatni nem szabad, a tévedéseket áthúzással és a helyes tétel (összeg) bejegyzésével lehet kiigazítani. A pénztárkönyvben szereplő bevételeket és kiadásokat (ide nem értve a személyi jövedelem kivétel és a készpénz bevételt) okmányokkal (számlával, más bizonylattal, részletező nyilvántartással) igazolni kell. Az okmányokat megfelelő időrendi sorrendben – a pénztárkönyv mellékleteként – elkülönítve kell kezelni.
A pénztárkönyv elszámolások számítógéppel is vezethetők, ha az alkalmazott gépi feldolgozási rendszer az e mellékletben foglalt tartalmi előírásoknak megfelel. A gépekkel feldolgozott pénztárkönyvi adatok havi forgalmi végösszegeit – manuálisan – a pénztárkönyvben kell rögziteni.
A halmozott forgalmat tartalmazó pénztárkönyv, valamint a forgalmat tételes bontásban tartalmazó gépi naplók csak együttesen fogadhatók el.

2. A pénztárkönyvnek a következő adatokat kell tartalmaznia:
A bevételek oszlopának bontása:

- Az 1.számú melléklet I.pontja szerinti (adóköteles) bevételek;
- Az 1. számú melléklet II. pontja szerinti (egyéni vállalkozói jövedelem megállapítása szempontjából figyelembe nem vehető) bevételek;
- Általános forgalmi adó: (számlákban felszámított)

A kiadások oszlop bontása:

- Termelési kezelési költségnek minősülő kiadások.

Ezen belül:

- anyag, áru
- bér és közterhei
- egyéb,

- Termelési és kezelési költségeknek nem minősülő kiadások;
- Általános forgalmi adó (a számlákban előzetesen felszámított)
- Kivett személyi jövedelem.

A bevételi és a kiadási tételek azonosító adatai a következők:
sorszám, bizonylat kelte (dátum), bizonylat száma, szövege (a gazdasági esemény megjelölése).

3. Az egyszerű pénztárkönyvnek a következő rovatokat kell tartalmaznia: sorszám, bizonylat kelte, száma, gazdasági esemény megjelölése, az adóköteles bevétel összege, költség összege. Az adatok bejegyzése a pénztárkönyv vezetésénél előírtakat kell alkalmazni.
Amennyiben az egyszerű pénztárkönyvet vezető vállakozó alanya az általános forgalmi adónak, az adóköteles bevétel és a költségek rovatához kapcsolódóan egy-egy rovatot alkalmazni kell a felszámított, illetve az előzetesen felszámított (levonható) ÁFA összegének a feltüntetésére.
4. Annak az egyéni vállalkozónak, akinek várható éves bevétele a 100.000,- forintot, vagy költsége a 24.000,- forintot nem haladja meg, – az adóhatóságnál történő előzetes bejelentkezés alapján – bevételi nyilvántartást vezethet a költség bizonylatok megőrzési kötelezettsége mellett.
Amennyiben a költségei évközben a 24.000,- forintot, bevételei a 100.000,- forintot, meghaladják, pénztárkönyvet kell vezetnie, amelybe az eddigi üzleti forgalmát összesítve kell bejegyezni. A bevételi nyilvántartást az adóhatósággal hitelesíttetni nem kell, vezetésére a pénztárkönyvre előírtakat kell alkalmazni.

B/ Részletező (analitikus) nyilvántartások

I. A vevők tartozásainak nyilvántartása

Az egyéni vállalkozónak a vevőkkel kapcsolatos áru-, anyag- stb. szállításból, munkateljesítésből, szolgáltatásból származó követeléseiről, a követelésekre befolyt összegekről nyilvántartást kell vezetnie.
Azokat az értékesítéseket, amelyeknek ellenértékét az átadás-átvétel időpontjában készpénzben kiegyenlítik, nem kell a nyilvántartásban szerepeltetni. Ezeket a tételeket a pénztárkönyvben kell bevételként elszámolni. A nyilvántartásban tehát csak azon értékesítések adatait kell szerepeltetni, amelyeket a számla átadása időpontjában nem egyenlítenek ki azonnal, azaz a pénztárkönyvbe bevételként még nem számolhatók el.

A nyilvántartásnak az alábbi adatokat kell tartalmaznia:
a) a számla száma és kelte,
b) a vevő neve,
c) a számla végösszege,
d) a kiegyenlítés kelte és összege.

A nyilvántartásba a kibocsátott számlák adatait naponta be kell vezetni. A nyilvántartásban szereplő számlák kiegyenlítésének időpontjában a követelést a kiegyenlítés adatainak bejegyzésével ki kell vezetni a nyilvántartásból, a pénztárkönyvbe pedig bevételként kell elszámolni. Ha a kiszámlázott összeg változik, a változást a nyilvántartásban keresztül kell vezetni.

Év végén a nyilvántartást le kell zárni. A kiegyenlítetlen számlaértékek összeadásával meg kell állapítani a fennálló követelések összegét és ezt az összeget ".....év december 31-én a vevőkkel szemben fennálló követelések összege" megjelöléssel a nyilvántartásba fel kell jegyezni.

II. A szállítók követeléseinek nyilvántartása

Az egyéni vállalkozónak áru-, anyag- stb. vásárlásból szolgáltatás igénybevételéből származó tartozásairól a tartozások kiegyenlítésére átutalt összegekről nyilvántartást kell vezetnie. Azokat a vásárlásokat, szolgáltatásokat, melyek ellenértékét az átadás-átvétel időpontjában készpénzzel kiegyenlítik, nem kell a nyilvántartásban szerepeltetni. (Ezeket a tételeket a pénztárkönyvben kell kiadásként – költségként – elszámolni.)
A nyilvántartásban azoknak a vásárlásoknak és szolgáltatásoknak az adatait kell szerepeltetni, amelyeket a számla átvétele időpontjában nem egyenlítenek ki azonnal, tehát a pénztárkönyvben kiadásként (költségként) még nem számolhatók el.

A nyilvántartásnak az alábbi adatokat kell tartalmaznia:
a) a számla száma és kelte,
b) a szállító neve,
c) a számla végösszege,
d) a kiegyenlítés kelte és összege.
A nyilvántartásba a kapott számlák adatait naponta be kell jegyezni.
A nyilvántartásban szereplő számlák kiegyenlítésének időpontjában a tartozást a kiegyenlítés adatainak bejegyzésével ki kell vezetni a nyilvántartásból, a pénztárkönyvben pedig kiadásként (költségként) kell elszámolni. Ha a kiszámlázott összeg változik, a változást a nyilvántartásban keresztül kell vezetni.
Év végén a nyilvántartást le kell zárni. A kiegyenlítetlen számlák értékének összeadásával meg kell állapítani a fennálló tartozások összegét és ezt az összeget ".....év december 31-én a szállítókkal szemben fennálló tartozások összege" megjelöléssel a nyilvántartásba fel kell jegyezni.

III. Munkabérek, -díjak elszámolása és nyilvántartása

Az egyéni vállalkozónak a munkaviszony vagy egyéb jogviszony címén kifizetett munkabérekről és – díjakról a munkavállalók részére elszámolást kell adni, illetve a kifizetett bérekről, díjakról munkavállalóként nyilvántartást kell vezetni.
A nyilvántartásnak a munkavállaló személyi adatain túlmenően egy vagy több naptári évre egybefüggően tartalmaznia kell a részére különféle jogcímeken kifizetett személyi jövedelemadó -köteles bruttó összegeket, a bruttó összegekből levont személyi jövedelemadó előleget, nyugdíjjárulékot, az egyéb levonásokat és a részére kifizetett nettó összeget, továbbá a kifizetés keltét, és minden olyan adatot, amely a jövedelemadóelőleg, illetve – amennyiben erre az egyéni vállalkozó köteles – év végén a személyi jövedelemadó tényleges összegének a megállapításához szükséges.
A nyilvántartásba adatokat bejegyezni csak a pénztárkönyvi adatokkal egyezően szabad, ezért a nyilvántartásban minden tétellel kapcsolatban a vonatkozó pénztárkönyvi tételre kell hivatkozni.

IV. Állóeszköz nyilvántartás

Azok az egyéni vállalkozók, akik az üzleti tevékenységük gyakorlása során saját tulajdonú állóeszközük értékcsökkenési leírását költségként kívánják érvényesíteni, az állóeszközökről egyedi nyilvántartást kötelesek vezetni.
A nyilvántartásnak állóeszközként az alábbi adatokat kell tartalmaznia:
- állóeszközök megnevezése, száma,
- gép, berendezés esetén a gyártó vállalat neve,
- a gyártás éve, gyártási száma,
- a beszerzés és a használatbavétel időpontja,
- a kiselejtezés időpontja,
- az értékcsökkenési leírás kulcsa és annak esetleges változásai,
- bruttó (beszerzési) érték (az értékcsökkenés kiszámításának alapja),
- az elszámolt értékcsökkenés évente (ez az összeg számolható el költségként),
- nettó érték.

Az állóeszköz nyilvántartásba vétele a számla, illetve az egyéb okmány alapján történik. Ugyancsak a számlának, illetve az egyéb okmánynak megfelelően kell a nyilvántartásban a bruttó (beszerzési) értéket szerepeltetni. A bruttó érték megállapításánál a számlában (okmányban) szereplő és visszaigényelhető ÁFA összegét figyelmen kívül kell hagyni. Kivételt képez ez alól a szabály alól az az egyéni vállalkozó, aki az ÁFA-val kapcsolatban alanyi adómentességet választott: ilyen esetben – mivel az ÁFA levonására nem jogosult – az adó összege is amortizálható, ezért az állóeszköz bruttó értékének meghatározásakor az ÁFA-t is tartalmazó beszerzési érték vehető figyelembe.
Az állóeszközállományban értékesítés, kiselejtezés vagy megsemmisülés miatt bekövetkezett csökkenéseket a vonatkozó bizonylatok alapján a nyilvántartásban szintén el kell számolni.
Az állóeszköz egyedi nyilvántartását az eszköz értékesítését, kiselejtezését, megsemmisülését követő öt évig kell megőrizni.

V. Gépjármű használati nyilvántartás (útnyilvántartás):

A gépjármű használatáról – amennyiben annak költségeit havi 500 km-t meghaladóan kívánja elszámolni – útnyilvántartást kell vezetni.
Minden gépjármű részére külön útnyilvántartást kell nyitni. Az útnyilvántartásban fel kell tüntetni a gépjármű típusát, forgalmi rendszámát, továbbá – amennyiben a norma szerinti üzemanyagköltséget számolják el – az üzemanyag normát.
Az útnyilvántartásnak tartalmaznia kell:
- az utazás időpontját,
- honnan hová történt az utazás,
- a felkeresett üzleti partner(ek) megnevezését,
- a közforgalmú útvonalon számított legrövidebb úton megtett kilométerek számát.

VI. Hitelbe vagy bizományba történő értékesítésre átadott, átvett áruk nyilvántartása

A hitelbe vagy bizományba történő értékesítésre átadott árukról mind az átadónak, mint az átvevőnek nyilvántartást kell vezetni.

A nyilvántartásba az adatokat az áru átadás-átvételéről kialakított bizonylat alapján kell bejegyezni. Az áru átadás-átvételéről kiállított bizonylatnak legalább az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

- az "átvételi elismervény bizományba (hitelbe) átadott árukról" megnevezést;
- az átadó nevét, címét, adóigazgatási azonosítószámát, (ennek hiányában személyi számát),
- az átvevő nevét, címét, adóigazgatási azonosító számát,
- az átadott áru megnevezését, KSH besorolási számát (legalább az ÁFA-adókulcs megállapításához szükséges mélységig), mennyiségét, egységárát, értékét,
- átadás-átvétel keltét,
- az elszámolás időpontját,
- az átadó és átvevő aláírását.

Az áru átvevőjének – tekintettel az általános forgalmi adó fizetési kötelezettségre – minden hónap utolsó napjával el kell számolni az átadóval a ténylegesen eladott árukról. Az átadónak az eladott áruról számlát kell kiállítania (a tárgyhavi értékesítésről kiállított számlában a teljesítés időpontjaként a hónap utolsó napját kell feltüntetni), és a számla alapján kell mind az átvevőnek a hitelbe vagy bizományba átadott-átvett áruk nyilvántartását módosítani.

A nem értékesített és a megbízónak visszaadott áruról átadás-átvételi bizonylatot kell kiállítani és e bizonylat adataival a nyilvántartást mind az átadónak, mind az átvevőnek módosítania. Az átadás-átvételi bizonylatot az "átvételi elismervény bizományba (hitelbe) átadott áruról" c. bizonylattal értelemszerűen azonos adattartalommal kell elkészíteni.

VII. Leltárnyilvántartás

December 31-én, valamint a tevékenység megszüntetése esetén a megszüntetés napján meglévő anyagokat, fogyóeszközöket, árukat leltározni kell.

A leltárban

- a vásárolt anyagokat, a használatba nem vett fogyóeszközöket és az árukat, a legutolsó beszerzési számla szerinti beszerzési áron, az előző évieket a nyitóleltári értékben kell szerepeltetni;
- a saját termelésű félkész- és késztermékeket (az egyéni vállalkozó által előállított, felújított, átalakított gépeket, szerszámokat) előállítási áron – anyagköltség és a mások által végzett munka igazolt együttes összegében – kell szerepeltetni.

VIII. Számlázási kötelezettség

1. A nem készpénzfizetéssel kiegyenlített értékesítésről minden esetben számlát kell kiállítani.
2. A készpénzfizetés ellenében történő értékesítésről számlát vagy egyszerűsített számlát csak abban az esetben kell készíteni, ha a vevő azt kéri.
3. Az általános forgalmi adó fizetése alóli alanyi adómentességgel bíró egyéni vállalkozók által kibocsátott számlának az alábbi adatokat kell tartalmaznia:
   a) a "számla" megnevezését, a számla sorszámát, a kiállítás időpontját,
   b) a számlakibocsátó nevét, címét, (írottan vagy bélyegzővel),
   c) a vevő nevét és címét,
   d) a termék (áru) vagy szolgáltatás megnevezését, jellemzőit, mennyiségi egységét,
   e) a termék (áru) vagy szolgáltatás mennyiségét, egységárát, ellenértékét,
   f) a számla fizetendő összegét.
4. Az általános forgalmi adó fizetése alól alanyi adómentességgel nem rendelkező egyéni vállalkozók által kibocsátott számlának az alábbi adatokat kell tartalmaznia:
   a) a "számla" megnevezését, a számla sorszámát, a kiállítás időpontját,
   b) a számlakibocsátó nevét, címét, adóigazgatási azonosító számát, szükség szerint bankszámlájának számát (írottan vagy bélyegzővel),
   c) a vevő nevét, címét,
   d) a termék (áru) értékesítésének, illetve a szolgáltatás teljesítésének helyét és időpontját (napját),
   e) az értékesített termék (áru) vagy a teljesített szolgáltatás KSH besorolási számát (ITJ, METJ, VTJ, SZATJ, SZTJ. Építményjegyzék), – az ÁFA kulcs meghatározásához szükséges mélységig – megnevezését, jellemzőit, mennyiségi egységét és összes mennyiségét.
   f) az értékesített termék (áru), teljesített szolgáltatás általános forgalmi adó nélküli egységárát, a felszámított általános forgalmi adó mértékét (%-át vagy a termék tevékenység mentességének feltüntetését), az általános forgalmi adó összegét, az általános forgalmi adóval együttesen számított értékét.
5. Az egyéni vállalkozók készpénzfizetés ellenében történő értékesítés esetén egyszerűsített számlát bocsáthatnak ki.

   Az egyszerűsített számlában csak azonos általános forgalmi adókulcs alá tartozó termékeket (árukat), szolgáltatásokat szabad szerepeltetni.

Az egyszerűsített számlának az alábbi adatokat kell tartalmaznia:
b) a számlakibocsátó nevét, címét, adóigazgatási azonosító számát (írottan vagy bélyegzővel),
c) a vevö nevét és címét,
d) a termék (áru) vagy szolgáltatás KSH besorolási számát (az általános forgalmi adókulcs meghatározásához szükséges mélységig),
e) a termék (áru) vagy szolgáltatás megnevezését, jellemzőit, mennyiségi egységét,
f) a termék (áru) vagy szolgáltatás mennyiségét, az általános forgalmi adót is tartalmazó egységárat, az általános forgalmi adó összegét is tartalmazó ellenértékét, a számla fizetendö végösszegét, továbbá az általános forgalmi adó felülről számított adókulcsát, (ÁFA Vhr.14.ü §).

6) Az alkalmazandó számlanyomtatványok és nyomtatványok nyilvántartása.
Az egyéni vállalkozók számla céljára az alábbi nyomtatványokat használhatják:
a) gépírással kitöltött számla céljára a szabványosított számlanyomtatványokat,
b) kézírással kitöltött számla céljára a szabvány számlatömböt,
c) az egyszerűsített számla céljára a szabvány "készpénzfizetési számla" - tömböt.
A számlatömb, illetve készpénzfizetési számlatömb nyomtatványokat szigorú számadási kötelezettség alá vont nyomtatványként kell kezelni és nyilvántartani.
A számla számítógéppel is készíthetö. A számítógéppel készített számla a 3. pont alatti követelményeknek kell, hogy megfeleljen.

7. Számlaadásra nem kötelezett magánszemélytől történő vásárlás esetén bizonylatként vételi jegyet kell kiállítani. A vételi jegynek tartalmaznia kell a vásárlás időpontját, a vásárolt áru megnevezését és mennyiségi egységét, mennyiségét, árát, az eladó nevét, állandó bejelentett lakását, személyi számát, az eladó aláírását.

IX. Megőrzési kötelezettség

Az üzleti nyilvántartásokat, azok bizonylatait, valamint az üzleti tevékenységgel összefüggő egyéb iratokat, feljegyzéseket az egyéni vállalkozó köteles a telephelyén vagy a lakásán tartani és az adó megállapításához való jog elévüléséig megőrizni.
Az üzleti könyvek és más bizonylatok a telephelyen kívül az egyéni vállalkozó könyvelőjénél is tarthatók.
A könyvelő nevét, lakcímét be kell jegyezni a pénztárkönyvbe.

X. Selejtezés

Az állóeszköz és az 50.000,- forintot meghaladó értékek kiselejtezésének igazolásául selejtezési jegyzőkönyvet kell felvenni. A selejtezési eljárás során meg nem semmisített állóeszközt eltávolíthatatlan azonosítási jellel kell ellátni. A selejtezés időpontját, a selejtezést megelőző 15 napon belül az első fokú hatóságnak be kell jelenteni. Az adóhatóság képviselőjének távolléte esetén két érdektelen tanu jelenlétében kell a selejtezést lefolytatni, és a selejtezési jegyzőkönyvet aláírásukkal igazolni.

XI. Átmeneti szabályok

Az 1988. évben hitelesítve vezetett naplófőkönyvvel – annak beteltéig – a pénztárkönyv helyettesíthetö. Ebben az esetben a naplófőkönyv rovatait értelemszerűen a 3/A/2. pontban felsorolt rovat megnevezésekkel kell használni. Az 1988. év során érvényesen alkalmazott részletező nyilvántartások folyamatosan vezethetők.

A Vállalkozási Nyereségadóról szóló 1988. évi IX. törvény

A vállalkozási tevékenység egységes feltételeinek megteremtése, a vagyongyarapítás és a tőkeáramlás elősegítése, valamint az állami feladatok ellátásához szükséges bevételek biztosítása érdekében a vállalkozási nyereségadó szabályairól az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

I. fejezet

ADÓKÖTELEZETTSÉG

1.§ (1) A nyereség és a vagyonszerzés céljából üzletszerűen termelő- vagy szolgáltató tevékenységet ellenérték fejében (a továbbiakban: vállalkozási tevékenység) folytató adóalanyt (2.§) vállalkozási nyereségadó (a továbbiakban: adó) terheli.

(2) Az adókötelezettség magában foglalja az e törvényben, az állami pénzügyekről szóló törvényben, a számviteli és az adóigazgatási eljárásról szóló jogszabályokban meghatározott bejelentési, nyilvántartási, könyvvezetési, mérlegkészítési, adóbevallási, adómegállapítási, adóelőlegfizetési, adófizetési, bizonylatmegőrzési és adatszolgáltatási kötelezettségeket.

(3) Az adókötelezettség a vállalkozási tevékenység megkezdésének napján kezdődik és a vállalkozási tevékenység megszűnésének napjáig tart. A vállalkozási tevékenység megszűnése nem érinti az annak korábbi folytatásából származó adókötelezettséget.

(4) A 2.§ (1) bekezdésének e) pontjában meghatározott egyéni vállalkozó adókötelezettsége az adóhatóságnál való bejelentkezést követő naptári év első napján kezdődik, kivéve, ha tevékenységét évközben kezdi meg és az e törvény szerinti adózást választja.

(5) Ha a 2.§(1) bekezdése e) pontjában meghatározott egyéni vállalkozó tevékenységét a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló 1987. évi VI. törvény 8/A.§-ában meghatározott egyéni vállalkozóként kívánja tovább folytatni, adókötelezettsége e szándéka adóhatóságnál való bejelentése évének utolsó naptári napjával szűnik meg.

Az adó alanya

2.§ (1) E törvény alkalmazásában adóalany

a) az állami vállalat, a tröszt, – ha a tröszt létesítő határozata másképp nem rendelkezik – a tröszti vállalat, az egyéb állami gazdálkodó szerv, a szövetkezet, a szövetkezeti vállalat, - a víziközmű társulat kivételével – a vízgazdálkodási társulat, a vízgazdálkodási társulatok társulása, az egyes jogi személy vállalata, a pénzintézet és a leányvállalat,

b) a gazdasági társaság (a gazdasági társaságokról szóló 1988.évi VI. törvény 2.§-a).

c) az ipari és szolgáltató szövetkezeti szakcsoport, a mezőgazdasági szakcsoport, a felsőoktatási intézményekben működő iskolai szövetkezeti csoport,

d) a magánszemélyek jogi személyiséggel rendelkező munkaközössége, a 3.§-ban említett munkaközösség kivételével,

e) a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló 1987. évi VI. törvény 8/A.§-ában meghatározott egyéni vállalkozó, ha e törvény hatálya alá adóalanyként az adóhatóságnál bejelentkezett.

(2) E törvény hatálya nem terjed ki a Magyar Nemzeti Bankra, az Állami Fejlesztési Intézetre és a Pénzintézeti Központra. E szervezetek költségvetéssel szembeni kötelezettségeinek szabályait a pénzügyminiszter állapítja meg.

3.§ A lakásszövetkezet, a társadalmi szervezet, az alapítvány, a jogi személyiséggel rendelkező jogi képviseletet ellátó munkaközösség és a víziközmű társulat a vállalkozási tevékenységéből származó – a gazdálkodásának rendjére vonatkozó külön jogszabály szerint megállapított – eredménye után a 12.§-ban meghatározott mértékű adót köteles fizetni. E szervezetek igénybe vehetik az e törvényben meghatározott adókedvezményeket, egyébként a törvény hatálya rájuk nem terjed ki.

II. fejezet

AZ ADÓ ALAPJA

Az adó alapja a naptári évben elért módosított eredmény 10-11.§-ok szerint kiszámított pozitív összege (nyereség).

Az eredmény megállapítása és módosítása

5.§ (1) Ha az adóalany éves árbevétele eléri a 250 millió forintot, akkor az eredményt a naptári évben elszámolt bevétel, valamint az értékesítés elszámolt önköltsége és a ráfordítások különbözetének kell megállapítani.

(2) Ha az adóalany éves árbevétele nem éri el a 250 millió forintot, akkor az eredményt a naptári évben elszámolt költségek és ráfordítások különbözeteként kell megallapítani.

(3) A jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság és a 2.§ bekezdésének c)-e) pontjaiban felsorolt adóalany, ha az éves árbevétele nem haladja meg a 25 millió forintot, akkor eredményét a befolyt adókoteles bevételek, valamint a kifizetett termelési és kezelési költségek és az elszámolt értékcsökkenési leírás különbözeteként állapítja meg, amelyet a vásárolt készletek állományváltozásának értékével kell módosítani. Az adóalany eredményét ebben az esetben az egyszeres könyvvitel előírásai szerint naplófőkönyvben mutatja ki.

(4) Az (1)-(3) bekezdésben foglaltak részletes elszamolasi szabályait a könyvvitel rendjéről szóló rendelet állapítja meg.

6.§ (1) Az adóalany a számára előírt helyett – választása szerint – magasabb árbevételi értékhatárhoz kapcsolódó eredménymegállapítási rendszert is alkalmazhat.

(2) Ha az adóalany éves árbevétele legalább 15 %-kal meghaladja az eredménymegállapítás alapjául szolgáló árbevételre előírt felső értékhatárt, akkor köteles az adóbevallás benyújtását követő évben a magasabb árbevételi értékhatárra előírt eredménymegállapítasi rendszerre átterni.

(3) Az adóalany a magasabb árbevételi értékhatárhoz igazodó eredménymegállapítási rendszerre a naptári év első napjától tér át. Az áttérést az I. fokú adóhatóságnak ezt megelőzően írásban be kell jelenteni.

7.§ (1) Az eredmény megállapítása során a költségek, illetve a ráfordítások között számolhatók el a következők is:

a) az állóeszközök értékcsökkenési leírása az 1. számú mellékletben meghatározott szabályok szerint,. Az értékcsökkenési leírás összegét a 2. számú mellékletben meghatározott Amortizációs Normák Jegyzéke alapján kell megállapítani. A Minisztertanács a műszaki fejlesztés elősegítése érdekében rendeletben egyes állóeszközök gyorsított leírását is lehetővé teheti;

b) az érdekképviseleti szervek fenntartásához, valamint az egyesülés működési költségeihez nyújtott hozzájárulás összege;

c) a 2.§ (1) bekezdésének b), c), d), e) pontjában meghatarozott adóalanyoknál a magánszemély tagok, illetve az egyéni vállalkozó személyes közreműködésének az adóalany által meghatározoott ellenértéke;

d) a pénzintézet – a biztosító intézetet kivéve – által hitelezési veszteségei fedezetéül képzett kockázati tartalék összege legfeljebb a megelőző év mérlegfőösszege 0,9 %-ának megfelelő mértékéig, ha erre az eredmény fedezetet nyújt;

e) a biztosító intézet által az evek kozotti káringadozások kiegyenlítésére képzett biztosítási tartalékok összege a 3. számú mellékletben előírtak szerint, a vízgazdálkodási társulat részére átadott érdekeltségi hozzájárulás összege.

(2) Az adóalanyok a közös tevékenység költségeihez történő hozzájárulást költségként, a közös tevékenység eredményének átadás-átvételét az eredmény terhére, illetve javára számolhatják el. Közös tevékenység:

a) a közös beruházás eredményeként létrehozott állóeszköz üzemeltetése,

b) a közös kockázatvállaláson alapuló külkereskedelmi ügylet,

c) a közösen finanszírozott kutatási, műszaki fejlesztési tevékenység.,

(3) Az eredmény megállapítása során az állóeszközök, beruházások, készletek, értékpapírok, befektetések,(vagyontargyak) értékesítéséből származó, valamint az ezek megsemmisülésével, selejtezésével összefüggésben elért ellenértéket árbevételként kell elszámolni. Az értékesített, illetve selejtezett vagy megsemmisult vagyontárgyak nyilvántartási értékét az értékesítés elszámolt önköltségeként, illetve ráfordításként kell elszámolni.

8.§ (1) Ha a megállapított eredmény negatív, akkor ennek összegét (veszteség) az adóalany saját döntése alapján legfeljebb a következő két évre átviheti.

(2) A kizárólag kockázati tőkefinanszírozást végző adóalany a megállapított eredmény negatív összegét a következő évekre mindaddig átviheti, amig arra a következő évek megállapított eredménye nem nyújt fedezetet.

(3) Az átvitt összeggel a tárgyévi veszteséget csökkenteni kell.

9.§ (1) A megállapított eredményt csökkenti:

a) a megelőző év(ek) el nem számolt veszteségének a tárgyévre eső összege,

b) az állami alapjuttatás után fizetendő mozgó járadék összege.

(2) Az adóalany az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, el nem számolt veszteség összegével – a 8.§(2) bekezdésében foglaltak kivételével – a veszteséget követő két évben a megállapított eredményt csökkentheti. A veszteséget követő második évben az el nem számolt veszteség összegével, valamint az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott összeggel akkor is csökkenteni kell az eredményt, ha az arra nem nyújt fedezetet.

Az adóalap kiszámítása

A megállapított, illetve módosított eredményt növeli:

a) a 4. számú mellékletben meghatározott reprezentációs költségeknek az – eladott áruk beszerzési értékével és az alvállalkozói teljesitményekkel csökkentett – árbevétel másfél ezreléke, amennyiben az ötezer forintnál kevesebb, akkor az ötezer forintot meghaladó része,

b) az anyagi érdekeltségi rendszer egyes kérdéseiről szóló jogszabály alapján számított összeg.

11.§ (1) A megállapított, illetve módosított eredmény csökkenthető:

a) a jutalom jellegű (pl. kitüntetéssel, a munkaversenyben elért helyezéssel együttjáró jutalom) bevétel összegével,

b) a termelőszövetkezet tagjától, vagy annak örökösétől megváltott föld térítéseként kifizetett összeggel,

c) az érték nélkül nyilvántartott termőföld értékesítése esetén az 5. számú melléklet szerint számított összeggel ,

d) a közérdekű kötelezettségvállalásra (Ptk.593-596.§-ai), illetve alapítványra (Ptk.74/A.-74/F.§-ai) fordított összeggel, amely megegyezik az adózott eredmény terhére ilyen célra (20.§(1) bek. g) pont) kifizetett összeggel,

e) a megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásával összefüggésben jogszabály alapján meghatározott összeggel.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott összegek csak a módosított eredménynek a 10.§ szerint növelt pozitív összegéig vehetők figyelembe.

III. fejezet

A FIZETENDŐ ADÓ

Az adó mértéke

12.§ (1) Az adó mértéke az adóalap 3 millió forintot meg nem haladó részének 40%-a, az ezt meghaladó részének 50 %-a (továbbiakban: számított adó).

(2) Az adókedvezményekkel (13-15.§) csökkentett számított adó (fizetendő adó) összegével akkor is csökkenteni kell a módosított eredményt, ha az arra nem nyújt fedezetet.

Adókedvezmények

13.§ (1) Az adóalanyt a 6. számú mellékletben meghatározott

a) közszolgáltató tevékenységek,

b) kultúrális, egészségügyi és sport tevékenységek eredményére jutó adóból 80 %-os mértékű – adóvisszatartás formájában igénybe vehető – adókedvezmény illeti meg.

(2) Az adóalanyt a 7. számú mellékletben meghatározott

a) mezőgazdasági, erdőgazdasági és elsődleges faipari tevékenységek,

b) élelmiszer-ipari tevékenységek és az azokhoz kapcsolódó egyes szolgáltatások.

c) élelmiszer-kiskereskedelmi tevékenység eredményére jutó adóból 40 %-os mértékű – adóvisszatartás formájában igénybe vehető – adókedvezmény illeti meg.

(3) A számított adóból az (1)-(2) bekezdés a)-b) pontjában meghatározott tevékenységek eredményére jutó adót az e tevékenységekből származó árbevétel és az adóalany összes árbevételének aránya alapján kell megállapítani. A (2) bekezdés a), b) pontjaiban felsorolt tevékenységeknél az összes árbevételt és a kedvezményezett tevékenységből származó árbevételt is növelni kell az eredménybe beszámítható támogatások összegével.

(4) A (2) bekezdés c) pontjában meghatározott tevékenység eredményére jutó adót a számított adóból az e tevékenységből származó általános forgalmi adóval növelt árbevétel és az adóalany általános forgalmi adóval növelt összes árbevételének aránya alapján kell megállapítani.

14.§ (1) A gazdasági társaságot, ha

a) az alapítói vagyonban (24.§) a külföldi részesedés hányada eléri a 20 %-ot vagy az ötmillió forintot, a számított adóból 20 %-os

b) árbevételének több, mint a fele termékelőállításból vagy saját építésű szálloda üzemeltetéséből származik és az alapítói vagyon meghaladja a 25 millió forintot és abban a külföldi részesedés hányada legalább 30 %, akkor a számított adóból a termék, illetve a szolgáltatás értékesítésének megkezdésétől számított első öt évben 60 %-os a hatodik évben 40 %-os

c) a b) pontban meghatározott feltételek fennállnak és a 8. számú melléklet szerinti különösen fontos tevékenységet folytat, a számított adóból a termék, illetve a szolgáltatás értékesítésének megkezdésétől számított első öt évben 100 %-os, a hatodik évtől 60 %-os mértékű – adóvisszatartás formájában igénybe vehető adókedvezmény illeti meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adókedvezmény az ott megjelölt időtartamon belül is csak a feltételek fennállásáig, illetőleg a megváltozott feltételeknek megfelelően vehető igénybe.

(3) A Minisztertanács az (1) számú bekezdés a) pontjában foglalt feltételek mellett pénzintézeti tevékenységet folytató, valamint a 8. számú melléklet szerinti különösen fontos tevékenységet végző gazdasági társaság számára az (1) bekezdésben meghatározottnál hosszabb időtartamú, illetve nagyobb mértékű adókedvezményt is megállapíthat.

(4) Az (1) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott feltételek fennállása esetén, ha a külföldi tag (részvényes) az alapítói vagyon emelésére fordítja az őt megillető osztalék (részesedés) egészét, vagy egy részét, a gazdasági társaság az ezen összegre jutó adó összegével azonos összegű – adóvisszatartás formájában igénybe vehető – adókedvezményben részesül. E kedvezmény igénybevételének feltétele, hogy a tiszta eredmény (22.§) legalább akkora legyen, mint az alapítói vagyonemelés és az ehhez kapcsolódó adókedvezmény együttes összege.

15.§ (1) A 9. számú mellékletben meghatározott mértékű – adóvisszatartás formájában igénybe vehető – adókedvezmény illeti meg:

a) az egyes központi struktúra- és társadalompolitikai döntésekhez kapcsolódó,

b) a kutatási, műszaki fejlesztési,

c) a lakosság részére végzett egyes fogyasztási szolgáltató,

d) a legfeljebb 1500 lakosú kistelepülésen, illetve tanyán kiskereskedelmi tevékenységet folytató, továbbá

e) a népi iparművészeti és a hagyományos háziipari termékek előállítását végző adóalanyt, valamint

f) a kedvezőtlen adottságúnak minősülő mezőgazdasági nagyüzemet.

(2) A Minisztertanács rendeletben adókedvezményt állapíthat meg a gazdaságilag elmaradott és a központi struktúrapolitikai döntésekkel érintett térségekben foglalkoztatást bővítő adóalany részére.

16.§ A különböző jogcímeken járó adókedvezményeket együttesen is csak a számított adó összegéig lehet igénybe venni. Az adókedvezmény a következő évre nem vihető át.

17.§ (1) A fizetendő adó összegét – amennyiben kettős adóztatás elkerüléséről szóló nemzetközi szerződés (egyezmény) így rendelkezik, vagy viszonosság áll fenn annak megfelelően – csökkenteni kell.

(2) A viszonosság kérdésében a pénzügyminiszternek a külügyminiszterrel egyetértésben kialakított állásfoglalása az irányadó.

IV. fejezet

ADÓZOTT EREDMÉNY

18.§ Az adózott eredmény a módosított eredmény és a fizetendő adó különbözete.

19.§ Az adózott eredményt növeli:

a) az adóalanyt a gazdasági társaságban való részvétel alapján megillető részesedés (osztalék), a leányvállalattól és a pénzeszközök végleges átadása után az átvevőtől kapott részesedés összege.

b) a megváltozott munkaképességű dolgozó foglalkoztatásával összefüggésben kapott támogatás összege.

c) a jólét (szociális) és kulturális, valamint sport célú beruházásra, továbbá a lakásépítés céljára felajánlott, munkaidőn kívül végzett társadalmi munkáért járó munkabér összege,

d) a kapott lakáshasználatbavételi díj összege,

e) a haszonüzletek után kapott kereskedelempolitikai támogatás összege,

f) a fejlesztéshez kapcsolódó egyéb fejlesztési célú kifizetésekhez és az általános forgalmi adó le nem vonható részéhez igénybe vett állami alapjuttatás és költségvetési juttatás összege,

g) a megelőző évek ellenőrzése során feltárt, az adózott eredményt érintő adómegállapítások miatti adótöbbletek, valamint az eredményt, illetve az eredményfelosztást helyesbítő megállapítások adóval csökkentett összege.

20.§ (1) Az adóalany az adózott eredmény terhére számolhatja el, illetve fizeti ki:

a) a beruházási célú beszerzések – ideértve a saját vállalkozásban végzett beruházást is – után előzetesen felszámított általános forgalmi adó le nem vonható, illetve vissza nem igényelhető részét,

b) a fejlesztéshez kapcsolódó egyéb fejlesztési célú kifizetéseket és az azok előzetesen felszámított forgalmi adóját,

c) az előzetesen felszámított forgalmi adó le nem vonható, illetve vissza nem igényelhető részéhez nyújtott állami alapjuttatás járadékát,

d) a megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásával összefüggésben befizetett hozzájárulás összegét,

e) a lakáshasználatbavételi díjat, valamint a lakásbérleti jogról való lemondás esetében a pénzbeni térítést,

f) pályázati díjat,

g) a közérdekű kötelezettségvállalásra (Ptk. 593-596.§-ai) és az alapítványra (Ptk. 74/á-74/F.§-ai) fordított összeget,

h) a megelőző évek ellenőrzése során feltárt adózott eredményt érintő adóhiányt, valamint az ered-ményt, illetve az eredményfelosztást helyesbítő megállapítások adóval csökkentett részét.

i) a kamatozó részvény után kifizetett kamatot,

j) az államot a gazdasági társaság tagjait (részvényeseit), az egyes jogi személy vállalata, valamint a leányvállalat létesítőjét megillető részesedést (osztalékot), egyéni vállalkozó esetében a vállalkozásba befektetett vagyoni érték jövedelmeként kivett összeget, továbbá a véglegesen átvett pénzeszközök után az átadónak fizetett részesedést,

k) a részjegy és a vagyonjegy után járó osztalékot,

l) a dolgozó lakáshoz jutása céljából adott, vissza nem térítendő támogatás, a bérlő,-illetőleg vevő-kijelölési jog megszerzéséért a tanács részére átadott összegek, és a dolgozó lakásépítési kölcsönével kapcsolatos – az adóalany által átvállalt – kezelési költséget,

m) a választott testületi tagok, a társaság vezető tisztségviselői részére a díjat,

n) a vezető dolgozók érdekeltségi rendszerét szabályozó jogszabályban meghatározott vezető dolgozók prémiumát,

o) a dolgozók anyagi célú ösztönzésére fordított összeget,

p) az ellenérték nélkül adott vagyonjegy, részvény névértékének megfelelő összeget,

r) az adóalany döntése szerinti egyéb célra fordított összeget.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott elszámolások, illetve kifizetések a költségek között nem számolhatók el.

(3) Az (1) bekezdés a)-i) pontjaiban meghatározott kifizetéseket akkor is teljesíteni kell, ha azokra a tartalékvagyon felhasználásával növelt adózott eredmény nem nyújt fedezetet.

(4) Az (1) bekezdés j)-r) pontjaiban felsorolt kifizetéseket legfeljebb a 19.§-ban meghatározott összegekkel, valamint a tartalékvagyon felhasználásával növelt és az (1) bekezdés a)-i) pontjaiban foglaltakkal csökkentett adózott eredmény pozitív összegéig lehet teljesíteni.

Tartalékvagyon

21.§ (1) Az adóalany az adózott eredményből tartalékvagyont képezhet.

(2) A tartalékvagyon az adózott eredmény kiegészítésére használható fel.

Tiszta eredmény

22.§ A tiszta eredmény az adózott eredménynek a 19-20.§-ok szerint, valamint a tartalékvagyon képzéssel és felhasználással módosított összege, amely a felhalmozott vagyont növeli, illetve csökkenti.

Pénzeszközök átadása, átvétele

23.§ (1) Az adóalany a pénzeszközét más adóalanynak, illetve egyéb jogi személynek ideiglenesen vagy véglegesen átadhatja.

(2) A pénzeszközök ideiglenes átadása esetén a pénzeszközöket átadó és átvevő állapodik meg az átadás időtartamáról és kamatfeltételeiről.

(3) A pénzeszközök végleges átadása esetén az átadó és az átvevő állapodik meg az átadott pénzeszközök hozamából származó részesedés (osztalék) mértékében.

V. fejezet

A VAGYON

24.§ (1) Az adóalany vagyona:

a) az alapító által juttatott (alapítói) vagyon (létesítőhatározatban, alapszabályban, társasági szerződésben meghatározott vagyon),

b) a működés során felhalmozott vagyon és

c) a tartalékvagyon.

(2) A vagyon az adóalany beruházásainak, álló-és forgóeszközeinek, valamint máshol befektetett eszközeinek saját forrása.

A vagyon változásai

25.§ (1) az alapítói vagyont növeli:

a) gazdasági társaságnál az alapszabályban, a társasági szerződésben meghatározott vagyon emelésének összege,

b) szövetkezetnél a jegyzett részjegyek összege,

c) a vagyonjegyek értéke.

(2) Az alapítói vagyont csökkenti:

a) gazdasági társaságnál az alapszabályban, a társasági szerződésben meghatározott vagyon csökkentésének összege,

b) szövetkezetnél a visszafizetett részjegyek összege,

c) a visszavásárolt és megszűnt vagyonjegyek értéke.

(3) a felhalmozott vagyont növeli:

a) a tiszta eredmény pozitív összege,

b) a véglegesen átvett – árbevételnek nem minősülő – pénzeszközök összege, beleértve a lakosság külön jogszabály alapján fizetett hálózatfejlesztési hozzájárulását is,

c) az állami alapjuttatás összege,

d) a vagyonként juttatott vissza nem fizetendő költségvetési támogatás összege,

e) a szövetkezeti Közös Támogatási és Fejlesztési Alapból, Kölcsönös Támogatási Alapból és a Vállalati Együttműködési Alapból véglegesen kapott összeg,

f) a gazdasági társaságba bevitt vagyon nyilvántartási és a társasági szerződésben meghatározott értékének különbözete, ha az utóbbi a magasabb,

g) a külpiaci értékesítéssel összefüggésben kapott fejlesztési támogatás összege,

h) a visszavásárolt saját részvény bevonása esetén a névérték és az ellenérték közötti különbözet, ha a névérték a magasabb,

i) a megszűnt vagyonjegyek értéke,

j) a térítés nélkül átvett vagyontárgyaknak az átadónál nyilvántartott értéke.

(4) A felhalmozott vagyont csökkenti:

a) a tiszta eredmény negatív összege,

b) a véglegesen átadott pénzeszközök összege,

c) a gazdasági társaságba bevitt vagyon nyilvántartási és a társasági szerződésben meghatározott értékének különbözete, ha az előbbi a magasabb,

d) a visszavásárolt saját részvény bevonása esetén a névérték és az ellenérték közötti különbözet, ha az ellenérték a magasabb,

e) a térítés nélkül átadott vagyontárgyak nyilvántartási értéke,

f) a költségként el nem számolható értékcsökkenés összege,

g) a kilépő tag részére jogszabály alapján járó vagyoni részesedés összege,

h) az alapítói vagyon emelésére fordított összeg.

VI. fejezet

ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

26.§ (1) Az adóalany az adót maga köteles megállapítani, bevallani és befizetni (önadózás).

(2) Az adóalany az adóigazgatási jogszabályban meghatározott mértékben és módon adóelőleget köteles fizetni.

(3) Az adóval kapcsolatos eljárásra az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1981. évi I. törvény és – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az adóigazgatási jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

(4) Az adóalany a vállalkozási tevékenység megkezdését és megszűnését az adóhatóságnak köteles bejelenteni.

27.§ (1) Az adóhatóság az adóalany adókötelezettségének teljesítését ellenőrzi. Ha az adóalany az adót helytelenül vallotta be, vagy a bevallási kötelezettségének nem tett eleget, az adóhatóság az adót határozattal állapítja meg.

(2) Ha a határozattal megállapított adó összege a bevallott adó összegét meghaladja (adóhiány), az adóhatóság 50-200%-áig terjedő bírságot szab ki. Az adóhiány 100 %-át meghaladó bírság kiszabásának akkor van helye, ha az adóhiány meghaladja a bevallott adó összegének a 10 %-át, vagy az adóhiány az adóalanynál ismétlődően fordul elő, vagy a számviteli, a könyvvezetési és a bizonylati rend előírásait súlyosan megsértette.

(3) Ha az adóalany az adóhatóság ellenőrzését megelőzően önként feltárja, hogy adóját helytelenül állapította meg és vallotta be, illetve nem az őt megillető mértékű adókedvezményt vette igénybe, tévedését helyesbítheti (önellenőrzés).

(4) A késedelmesen teljesített adóelőleg fizetési, adófizetési kötelezettség, valamint az adókülönbözet késedelmes visszatérítése esetén havi 2 % késedelmi pótlékot, önellenőrzés esetén havi 2 %, de legfeljebb 20 % önellenőrzési pótlékot kell fizetni.

(5) Az adó, a bírság és a pótlékok megállapításához való jog elévül annak a naptári évnek az utolsó napjától számított egy év elteltével, amelyben az adóhiány az adóhatóság tudomására jutott, de legkésőbb az adóbevallásra előírt határidő naptári évének utolsó napjától számított öt év elteltével.

28.§ Az adót megállapító jogerős másodfokú határozat bíróság által felülvizsgálható és megváltoztatható. A felülvizsgálat kiterjedhet az adómegállapítás jogalapjára és a megállapított adó összegére.

VII. fejezet

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

29.§ E törvény alkalmazásában:

a) árbevétel: a vállalkozási tevékenység általános forgalmi adót nem tartalmazó ellenértékének pénzben kifejezett összege; a 13.§ (3) bekezdésének alkalmazásában árbevétel: az árbevételnek az árkiegészítéssel növelt, a fogyasztási adóval, az eladott áruk beszerzési értékével, valamint az alvállalkozói teljesítményekkel csökkentett összege;

b) bevétel: az árbevétel és a vagyont közvetlenül nem változtató, eredményt növelő különféle bevételek összege;

c) értékesítés elszámolt önköltsége: a naptári évben értékesített termékek és a teljesített szolgáltatások önköltségének, az eladott áruk beszerzési értékének és az alvállalkozói teljesítmény értékének együttes összege;

d) ráfordítások: a termékre (tevékenységre) közvetlenül el nem számolható, fel nem osztott költségek, valamint az eredményt csökkentő különféle ráfordítások együttes összege,

e) kedvezőtlen adottságú mezőgazdasági nagyüzem: az állami gazdaság, a mezőgazdasági termelőszövetkezet, a halászati termelőszövetkezet, ha a szántóterületének hektáronkénti átlagos katasztertiszta jövedelme a 19 aranykoronát nem haladja meg.

VIII. fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

30.§ Ez a törvény 1989. január 1. napján lép hatályba. Rendelkezéseit első ízben az 1989. évi adókötelezettségre kell alkalmazni.

31.§ (1) A betéti társulásra, az agráripari egyesülésre, a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társulásra (1978. évi 4. törvényerejű rendelet 45-48.§), a vállalati gazdasági munkaközösségre átalakulásáig, illetve megszűnéséig e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Az 1989. január 1 napja előtt alapított közös vállalatra, egyesülésre, korlátolt felelősségű társaságra, részvénytársaságra és gazdasági munkaközösségre a társasági szerződésnek (alapszabálynak) a gazdasági társaságról szóló 1988. évi VI. törvényben előírt módosításáig is e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

32.§ (1) Felhatalmazást kap a Minisztertanács, hogy rendeletben megállapítsa:

a) az alapítvány és a víziközmű társulat gazdálkodásának rendjére vonatkozó szabályokat,

b) a jogi képviseletet ellátó munkaközösség gazdálkodásának rendjére vonatkozó szabályokat: ennek keretében csak az ügyvédi-jogtanácsosi díjszabásról szóló jogszabályban meghatározott tevékenységek körét meghaladó tevékenységek minősíthetők vállalkozási tevékenységnek,

c) a 10.§ b) pontjában említett anyagi érdekeltségi rendszer szabályait.

(2) Felhatalmazást kap a pénzügyminiszter, hogy az eredményüket az 5.§ (3) bekezdése alapján megállapító adóalanyok elszámolási rendjének egyszerűsítése érdekében, a könyvvitel rendjére vonatkozó jogszabályban a 18-25.§-okban foglaltaknak az egyszeres könyvvitel rendjében történő alkalmazására vonatkozó szabályokat megállapítsa.

(3) Az e törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezéseket külön törvény állapítja meg.

1.számú melléklet
Az állóeszközök értékcsökkenési leírásának és értékcsökkenésének elszámolási szabályai

I. Általános szabályok

1.a) Az éves költségelszámolásban érvényesítendő értékcsökkenési leírást és az ezzel azonos összegű – figyelmen kívül hagyva a 3. pontban meghatározott állóeszközöket – értékcsökkenést a 2. számú mellékletben foglalt Amortizációs Normák Jegyzéke (a továbbiakban: Normajegyzék) szerinti normák alapján kell elszámolni.

b) Az értékcsökkenési leírás összegének megállapítása céljából az állóeszközöket a Normajegyzékben meghatározott, összevont állóeszközcsoportokba kell sorolni.

c) A Normajegyzék szerinti normákat üzemidőtől függetlenul kell alkalmazni.

2. Nem számolható el értékcsökkenés – a II/3. pontban foglalt eltéréssel – az értékben nyilvántartott földterület, az állóeszközök között nyilvántartott képzőművészeti alkotások, a könyvvitel rendjéről szóló jogszabályban meghatározott vagyoni értékű jogok, a nullára leírt állóeszközök bruttó értéke, továbbá a Minisztertanács által meghatározott, az ország vedelmi képességéhez szükséges, tartósan üzemkörön kívül helyezett állóeszközök után.

3. Nem számolható el értékcsökkenési leírás

a) a tanácsi házkezelési szervek kezelésében lévő és bérbeadás útján hasznosított állami tulajdonú lakó-és egyéb épületek bruttó értéke után,

b) a vízgazdálkodási társulatok kezelésében lévő viziépítmények, utak, hidak, térelemek, földalatti építmények bruttó értéke után.

4. a) A Normajegyzék "A" fejezetében szereplő állóeszközcsoportok amortizációs normáival negyedévenként – a negyedév első napján meglévő állóeszközállomány bruttó értéke alapján – kell az értékcsökkenési leírást megállapítani és elszámolni. Az egyes állóeszközcsoportokba tartozó állóeszközökre negyedévenként külön-külön kiszámított értékcsökkenési leírás négy negyedévi együttes összege jelenti az adóalany állóeszközeinek egészére elszámolandó éves értékcsökkenési leírást.

b) Az értékcsökkenési leírást a Normajegyzék "B" fejezete szerint elszámoló adóalanynak, az év első napján vagy a vállalkozási tevékenység megkezdésének napján meglévő állóeszközállomány bruttó értéke után kell az értékcsökkenési leírást időarányosan megállapítania. Az eredménymegállapítás rendszerének változtatása esetén az értékcsökkenési leírás elszámolásának rendje is a naptári év kezdetétől változtatható.

c) Az a) és b) pont alapján számított összegen belül az egyes állóeszközök értékcsökkenését az adóalany állapítja meg. Az állóeszközök amortizációs normája az értékcsökkenés megállapításának napján változtatható meg.

d) Az egyes állóeszközökre elszámolt értékcsökkenés nem haladhatja meg a számítás alapjául szolgáló bruttó érték 30 %-át. Az állóeszköz értékcsökkenését a Normajegyzék szerinti amortizációs norma által meghatározott futamidő 120 %-án belül – évekre kerekítve kell teljes mértékben elszámolni.

e) Az egyes állóeszközökre – ide nem értve a 3. pontban felsorolt állóeszközöket – a külön-külön elszámolt értékcsökkenés együttes összegének meg kell egyeznie az adóalany állóeszközeinek egészére ténylegesen elszámolt értékcsökkenési leírás összegével.

II. Különös szabályok

1. a) A közúti járművek értékcsökkenése és értékcsökkenési leírása – a Normajegyzék "B" fejezete szerinti elszámolást alkalmazók kivételével – teljesítményarányosan is elszámolható. A teljesítményarányos leírást az adóalany a járművek egy részére is alkalmazhatja, de a választott leírási módot a jármű élettartamán belül nem változtathatja meg.

b) A trolibuszok, villamosok, a földalatti és az elővárosi motorkocsik és pótkocsik, valamint a fogaskerekű szerelvények értékcsökkenését és értékcsökkenési leírását teljesítményarányosan kell elszámolni.

c) Az adóalany a törvény hatálybalépésekor meglévő járművek korábban választott leírási módját nem változtathatja meg.

2. a) A szénbányászatban, a bauxitbányászatban, valamint az egyéb érc- és ásványbányászatban az állóeszközök alábbiakban meghatározott körére az ásványvagyonnal arányos leírást kell alkalmazni:

aa) a kizárólag egy bánya célját szolgáló
- épületek, építmények,
- speciális gépek, berendezések, felszerelések.

ab) a földalatti
- bányatérségek,
- építmények és ezekhez tartozó speciális gépek.

b) Az ásványvagyonnal arányosan leírandó állóeszközök értékcsökkenési normáját ezen eszközök minden év január 1-i nettó értéke, valamint a bányából (bányákból) kitermelhető ásványvagyon hányadosaként kell meghatározni.
A kitermelhető ásványvagyont a Központi Földtani Hivatal évenkénti adatszolgáltatása alapján kell figyelembe venni.
A norma év közben nem változtatható meg.
c) Az értékcsökkenési leírást bányánként a b) pont szerint számított amortizációs norma és a tényleges termés mennyiségének szorzata alapján kell kiszámítani.
d) Új bányaüzem létesítése esetén a beruházás teljes aktiválásáig az ásványvagyon arányában leírandó eszközök értékcsökkenési normáját ezen eszközök tervezett beruházási költsége és a kitermelésre tervezett ásványvagyon hányadosaként kell meghatározni.
e) Új bányaüzem létesítése esetén a beruházás teljes aktiválásáig az éves értékcsökkenési leírást a d) pont szerint norma és a beruházás ideje alatti termelés mennyiségének szorzata alapján kell kiszámítani.
f) Az adóalany a kitermelhető ásványvagyon arányában leírandó állóeszközeiről elkülönített nyilvántartást köteles vezetni.

3. A kő-és kavicsbányászatban, a tégla- és cserépiparban, valamint a mész- és cementiparban, a külszini bányaművelésre használt földterület értékét bányavagyon arányosan kell leírni. Az értékcsökkenés leírását bányánként, a földterület aktivált értéke és a nyersanyagvagyon hányada alapján a kitermelés üteme szerint, de legalább negyedévenként kell elszámolni. A bányaterület aktivált értéke a vételár (a kisajátítási ár) és a mezőgazdasági művelésből történő kivonásért fizetendő térítési díj együttes összege.
4. A kőolaj- és földgázkitermelésben a bányászati termékek feltárása (a részletesen felkutatott szénhidrogén előfordulásokon a jóváhagyott művelési terv megvalósítására szolgáló munkálatok) keretében létrehozott állóeszközöknél a tevékenység tárgyévi aktivált ráfordításainak megfelelő összegű értékcsökkenési leírás számolható el.
5. A használtan beszerzett állóeszközök értékcsökkenési leírását az 1/4.d) pontban foglaltak figyelembevételével kell megállapítani.
6. A bérbeadott gépek és berendezések értékcsökkenési leírását a bérbeadó az 1/4.d) pontban foglaltak figyelembevételével állapítja meg. Az eredményét az 5.§(2) bekezdése szerint megállapító adóalany, évközi bérbeadás esetén a bérbeadás időpontjától kezdődően az értékcsökkenési leírást időarányosan számolhatja el.
7. Az állóeszközök egészére elszámolandó értékcsökkenési leírásnál (I/4.a-b) pont) a 4.-6. pontban szereplő állóeszközök ténylegesen elszámolt értékcsökkenési leírását kell számításba venni.
8. Az alapítói vagyonként rendelkezésre bocsátott állóeszköz értékcsökkenési leírását a Normajegyzékben meghatározott norma szerint, a társasági szerződésben rögzített érték (bruttó érték) alapján kell elszámolni.
9. a) A vállalati kutatóhellyel rendelkező adóalanyok, a 7417. Általános műszaki fejlesztési szolgáltatás szakágazatba sorolt műszaki fejlesztő vállalatok és a 91. Tudományos kutatás, kísérleti fejlesztés ágazatba sorolt kutatóintézetek, ill. agrárfejlesztő vállalatok vezetője egyes különösen gyorsan elavuló kutatási célú állóeszközök értékcsökkenési leírási kulcsát legfeljebb 30 %-ig felemelheti, illetve arról, ha a kutatás megrendelőjével szerződésben megállapodott, az állóeszköz teljes értékét értékcsökkenési leírásként egyszerre számolhatja el. Ezen állóeszközök ténylegesen elszámolt értékcsökkenési leírását kell az adóalany állóeszközeinek egészére elszámolható értékcsökkenési leírás felső határának megállapításánál (1/4/a-b) pont) számításba venni. Ezeket az állóeszközöket a többi állóeszköztől elkülönítve kell nyilvántartani.
b) Az a) pont szerinti szabály nem alkalmazható
ba) a nem kísérleti jellegű épületek, építmények,
bb) a nem kutatási-műszaki fejlesztési tevékenységhez használt berendezések, illetve csak az építmény funkcionális működéséhez szükséges berendezések (pl. fűtőberendezések, hírközlő berendezések, tűz és vészjelző berendezések),
bc) a karbantartás eszközei,
bd) az igazgatási ügyvitel eszközei,
be) az üzemi és szolgáltató gépjárművek,
bf) a kereskedelmi tevékenység állóeszközei,
bg) a munkásellátás és jóléti intézmények állóeszközei,
bh) az éttermi és konyhaberendezések
tekintetében.

Amortizációs normák jegyzéke

"A" fejezet

I.ÉPÜLETEK

Megnevezés	Amortizációs norma (%)
1. Hosszú élettartamú szerkezetből	1,0
2. Közepes élettartamú szerkezetből	3,0
3. Rövid élettartamú szerkezetből	6,0

A felsorolt kategóriákon belül az épületeket az alábbi műszaki ismérvek alapján kell besorolni:

Kategória megnevezése	Felmenő (függőleges teherhordó szerkezetek	Kitöltő (nem teherhordó falazatok	Vízszintes teherhordó szerkezetek (közbenső és tetőfödémek ill.egyesített teherhordó térelhatároló tetőszerkezetek)
	A	B	C
Hosszú élettartamú szerkezetek	Beton-és vasbeton-, égetett tégla-,kő-, kohóhabsalak-és acél szerkezetek	Tégla,blokk,panel öntött falazatok, fémlemez, üvegbeton és profilüveg	Előregyártott és monolit vasbeton, acéltartók közötti kitöltő elemek valamint boltozott födémek
Közepes élettartamú szerkezetek	Könnyűacél-és egyéb fémszerkezetek, gázszilikát szerkezetek, bauxitbeton-szerkezetek, tufa- és salakblokk szerkezetek, fűrészelt, faszerkezetek, vályogfal szigetelt alapokon	Azbeszt-,műanyag- és egyéb függöny-	Fagerendás (borított és sűrűgerendás), mátrai födémkönnyű acélfödémek, ill. egyesített acél tetőszerkezetek, könnyű kitöltő elemekkel
Rövid élettartamú szerkezetek	Szerfás és deszkaszerkezetek,vályogvert szerkezetek, ideiglenes téglafalazatok	Deszkafalak,lemezfal-keretbe sajtolt lapfalak	Szerfás,tapasztott és egyéb egyszerű faldödémek

Az épületgépészet körébe tartozó gépek és berendezések az épülettel együtt amortizálódnak. Az épületbe beépített technológiai gépek és berendezések, az ezeket kiszolgáló vezetékek leírását az épülettől függetlenül, a gépeknél, illetve vezetékeknél megadott amortizációs normák alapján kell megállapítani.

ITJ-szám	Megnevezés	Amortizációs norma (%)
38.	Élelmiszeripari, kereskedelmi gépek és berendezések, csomagológépek	8,0
	Kivéve: - húsipari gépek és berendezések	13,0
	- tejipari gépek és berendezések	13,0
	- élelmiszeripari csomagológépek	13,0
39.	Traktorok és mezőgazdasági gépek, valamint öntözőgépek és berendezések	15,0
	Kivéve: - erdőgazdálkodás gépei,berendezései,felszerelései valamint az erdőgazdaságben üzemeltetett traktorok és mezőgazdasági gépek	17,0

ITJ-szám	Megnevezés	Amortizációs norma (%)
44.	Híradástechnikai termékek	7,0
46.	Orvosi, gyógyászati, laboratóriumi eszközök és felszerelések; optikai eszközök	8,0
	Kivéve: ügyvitel-technikai berendezések és eszközök	15,0
	irányítástechnikai (automatikai) és általános rendeltetésű számítástechnikai termékek és berendezések	8,0
	Kivéve: - számítástechnikai állóeszközök	15,0
	- irányítástechnikai állóeszközök	15,0

II. ÉPÍTMÉNYEK

Megnevezés	Amortizációs norma (%)
Ipari építmények	2,0
Mezőgazdasági építmények (ide kell besorolni az állóeszköznek minősülő - műtárgy nélküli - meliorációt, a bekötő-és üzemi utakat stb.)	3,0
Vasúti építmények	4,0
- közforgalmi vasutak és kiegészítő építményei, ideértve az iparvágányokat is	7,0
- egyéb vasúti építmények (elővárosi vasutak, közúti villamosvasutak, metróvasúti pálya stb.)	
Vizi építmények	2,0
Hidak	4,0
Vezetékek	4,0
- elektromos vezetékek, ideértve a távközlési hálózat vezetékeit is	6,0
- kőolaj-és földgázvezetékek, gázvezetékek	4,0
- gőz-, forróvíz- és termálvízvezetékek, földgáz távvezetékek	25,0
- közúti villamosvasúti és trolibusz munkavezetékek	3,0
- egyéb, minden más vezeték	1,0
Alagutak és földalatti építmények (bányászati építmények kivételével)	6,0
Idegen (bérelt) ingatlanon végzett beruházás	2,0
Minden egyéb építmény	

III. ÜLTETVÉNYEK

Megnevezés	Amortizációs norma (%)
1. csoport	4,0
Alma, körte, birs, naspolya, cseresznye, meggy, szilva, szőlőanyatelep, mandula, mogyoró, dió, gesztenye	
2. csoport	10,0
Őszibarack, kajszibarack, pöszméte, ribiszke, komló, gyümölcsanyatelep	
3. csoport	15,0
Spárga, málna, szeder	

Az ültetvények támrendszere nem önálló állóeszköz, hanem tartozék, s ezért az ültetvénnyel azonos leírási kulccsal amortizálódik. Az ültetvény kerítése viszont önálló állóeszköznek – építménynek – minősül.

IV. GÉPEK, BERENDEZÉSEK, FELSZERELÉSEK

ITJ-szám	Megnevezés	Amortizációs norma (%)
32-7	Emelő szállítóberendezések, szállítóeszközök	9,0
	Kivéve:	20,0
	- erdőgazdaságban üzemelő hidraulikus daruk, targoncák, transzportőrök	
	- közúti közlekedésben üzemelő emelő- és szállítóberendezések	15,0
33-1	Bányaipari gépek és brikettgyártó gépek	12,0
	MVMT-nél üzemelő villamosenergiaipari gépek, berendezések	5,0
	Fűtőberendezések és hőkicserélők a távhőszolgáltatásban	10,0
33-3	Ipari kemencék	7,0
33-4	Hengerműi berendezések	7,0
33-5	Öntödei berendezések	7,0
33-7	Építőipari gépek	9,0
	Kivéve:	17,0
	- földmunkagépek	
36	Vegyipari műveletek, berendezések	12,0
37	Könnyűipari gépek	6,0
	Kivéve:	8.0
	- nyomdaipari gépek és berendezések	
	- ruhaipari gépek és berendezések	8,0
	- faipari gépek	12,0
	- gyanta és szervetlen kötőanyagú forgácslemezgyártó gépek	20,0
	- műbőrgyártás gépei	12,0
38	Élelmiszeripari, kereskedelmi gépek és berendezések, csomagológépek	8,0
	Kivéve:	13,0
	- húsipari gépek és berendezések	
	- tejipari gépek és berendezések	13,0
	- élelmiszeripari csomagológépek	13,0
39	Traktorok és mezőgazdasági gépek, valamint öntözőgépek és berendezések	15,0
	Kivéve:	17,0
	- erdőgazdálkodás gépei, berendezései, felszerelései, valamint az erdőgazdaságban üzemeltetett traktorok és mezőgazdasági gépek	
44	Híradástechnikai termékek	7,0
46	Orvosi, gyógyászati, laboratóriumi eszközök és felszerelések; optikai eszközök	8,0
	Kivéve:	15,0
	- ügyvitel-technikaoi berendezések és eszközök	
	Irányítástechnikai (automatikai és általános rendeltetésű számítástechnikai termékek és berendezések	8,0
	Kivéve:	15,0
	- számítástechnikai állóeszközök	
	- irányítástechnikai állóeszközök	15,0

V.JÁRMŰVEK

A/ Időarányos leírás esetén:

ITJ szám	Megnevezés	Amortizációs norma (%) normál	sajátos üzemi körülmények esetén
41-1	Vasúti vontató és önhajtású járművek	4,0	-
41-2	Vasúti vontatott járművek	4,0	-
41-3	Közúti gépjárművek	15,0	22,0
41,4	Gépi hajtóerő nélküli közúti járművek	15,0	22,0
	Kivéve:		
	- erdőgazdaság speciális gépjárművei	20,0	-
	- autóbusz	12,0	17,0
41-5	Hajók és úszóművek	5,0	-
41-6	Légi járművek	5,0	-
	Kivéve:		
	mezőgazdasági hasznosítású légi járművek	10,0	-

B/ Teljesítménarányos leírás esetén:

Jármű és kapacitás megbevezés		Amortizációs norma (km) normál	sajátos üzemi körülmények esetén
Tehergépkocsi	-3 t-ig	200 000	150 000
	3,1-6 t-ig	250 000	200 000
	6,1 t felett	300 000	250 000
Vontatók, nyergesvontatók	-15 t-ig	300 000	250 000
	15 t felett	400 000	350 000
Pótkocsi, utánfutó,trailer, nyergesvontató	-20 t-ig	300 000	250 000
	20 t felett	400 000	350 000
Nemzetközi fuvarozásban foglalkoztatott tehergépkocsi, pótkocsi, nyergesvontató:			
- belföldi szocialista gyártmányú		-	500 000
- nem szocialista gyártmányú		-	600 000
Autóbusz			
- 30 főig		200 000	180 000
	30 fő felett	450 000	420 000
Trolibusz		600 000	-
Villamos-motorkocsik és pótkocsik, földalatti-motorkocsik és pótkocsik		1 800 000	-
Fogaskerekű szelvény		800 000	-
Elővárosi dízel motorkocsik		1 200 000	-
Elővárosi villamos-motorkocsik és pótkocsik, metrókocsik és pótkocsik		2 100 000	-
Személygépkocsik	- 4 fői	150 000	110 000
	4 fő felett	250 000	150 000

C/ A közúti járművek sajátos üzemi körülményei:

Az adóalany megítélése alapján alkalmazható sajátos üzemi körülménynek minősül, ha az adott jármű az alábbi tevékenységet végzi:

- közúti közlekedés vállalatai által helyi forgalomban üzemeltetett, és a közületek közforgalmú helyi közlekedésébe bevont gépjárművekvel végzett autóbusz-és taxiközlekedés;
- lakott területen végzett terítő jellegű (több ki-és felrakodóhely) árutovábbítás Budapesten, megyeszékhelyen és 100.000 lakos feletti városokban;
- erdei úton, időszakos közlekedésre használt dűlőúton, mezőgazdasági, erdőgazdasági és bányaművelési valamint építési területen történő szállítás;
- fuvarozók nemzetközi fuvarozási tevékenysége;
- állandó jelleggel üzletként üzemeltetett jármű.

VI. MINDEN EGYÉB ÁLLÓESZKÖZ

AMORTIZÁCIÓS NORMÁJA	8 %
Kivéve: a számviteli elszámolási rend szerinti mezőgazdasági melléktevékenység segéd fenntartó üzemek gépei, berendezései, felszerelései, (járművek nélkül), valamint a raktározási berendezések.	12 %

"B" fejezet

Az eredményüket a törvény 5.§ (2)-(3) bekezdése szerint megállapító adóalanyok az értékcsökkenési leírást az "A" fejezetben meghatározott amortizációs normák helyett az alábbi amortizációs normák szerint is elszámolhatják:

- épület	3 %
- építmény	6 %
- gépek, berendezések, felszerelések	12 %
Kivéve:	
- Ügyvitel-technikai, számítástechnikai és irányítástechnikai berendezések	17 %
- járművek	17 %

3. sz. melléklet
A biztosítási tartalékok képzésének szabályai

1. A biztosító intézet vagyonbiztosítási kockázati tartalékot, életbiztosítási díjtartalékot és felelősségbiztosítási járadéktartalékot képez.
2. Az 1. pontban meghatározott tartalékok képzését a biztosító intézet negyedévenként a különféle ráfordítások között számolja el.
3. Az 1. pontban meghatározott tartalékok a negyedévi kárkifizetésnek (szolgáltatásnak) a díjbevétel kockázati részét meghaladó többletének fedezetére használhatók fel. A felhasználás összegével a biztosító intézet különféle bevételeit kell növelni.
4. A vagyonbiztosítási kockázati tartalékba kell helyezni a negyedévi vagyonbiztosítási díjbevétel – jóváhagyott kalkuláció szerinti – kockázati díjrészének a negyedévben teljesített kárkifizetések összegét meghaladó részét.
5. A vagyonbiztosítási kockázati tartalékon belül elkülönítetten kell nyilvántartani mindazon módozatok tartalékát, amelyeknek az éves díjbevétele meghaladja a 10 millió forintot.
6. A vagyonbiztosítási kockázati tartalék hasznosításából származó bevétel e tartalék növelésére fordítható.
7. Ha a naptári évben a kárkifizetéseknek a díjbevétel kockázati díjrészén felüli többlete meghaladja a vagyonbiztosítási kockázati tartalék összegét, akkor a különbözetet különféle ráfordításként kell elszámolni.
8. Az életbiztosítási díjtartalékba, valamint a felelősségbiztosítási járadéktartalékba a jóváhagyott díjkalkuláció szerinti díjrészt kell helyezni.
9. Az életbiztosítási díjtartalék, valamint a felelősségbiztosítási járadéktartalék hasznosításából származó bevételnek a jóváhagyott díjkalkulációban figyelembe vett részét és a szolgáltatási kötelezettségek fedezetéhez szükséges részét e tartalékokba kell helyezni. A bevétel ezen felüli részének legalább 10 %-a az eredményt növeli, a többi része e tartalékokba helyezhető.

4. sz. melléklet
A reprezentációs költségek

Az előzetesen felszámított általános forgalmi adó összegét is magukban foglaló reprezentációs költségek:

1. Az üzleti vendéglátás során ellenérték nélkül felszolgált étel és ital, valamint az ezen felül nyújtott természetbeni ellátás, illetve juttatás értéke;
2. Az üzleti vagy reklámcélú ajándékozás – a kereskedelemben szokásos 300,- forintot meg nem haladó egyedi értékű szóróajándék kivételével – értéke.
3. Az állami ünnepekhez, évfordulókhoz, társadalmi, mozgalmi eseményekhez kapcsolódó munkahelyi megemlékezés, illetőleg a dolgozó részére nyújtott ajándékozás költségeinek térítési díjakkal csökkentett összege.

5. sz. melléklet
Az érték nélkül nyilvántartott termőföld számításba vétele az adóalany megállapításánál

Az érték nélkül nyilvántartott termőföld értékesítése esetén az adóalapot csökkentő összeget (11.§ (1) bekezdés c) pont) a föld bejegyzett kataszteri tiszta jövedelme és a minőségi osztályokhoz tartozó szorzószám szorzataként kell megállapítani.

Minőségi osztály	Szorzószám (Ft)
I.	9900
II.	9000
III.	8100
IV.	7200
V.	6700
VI.	6100
VII.	5600
VIII.	5000

6. sz. melléklet
Adókedvezményre jogosító közszolgáltató, illetve kulturális, egészségügyi és sport tevékenység

A 13.§ (1) bekezdése alkalmazásában

1. Közszolgáltató tevékenység:

SZTJ 405-11-02	Közforgalmú vasúti személyszállítás
SZTJ 405-12-02	Korlátozott közforgalmú vasúti személyszállítás
SZTJ 405-22-02	Helyi autóbusz közlekedés
SZTJ 405-3	Kötöttpályás helyi közlekedés
SZTJ 405-42	Révközlekedés
SZTJ 405-79-02-09	Személyszállítással kapcsolatos egyéb szolgáltatás, amennyiben a 405-ös osztályba tartozó, előzőekben felsorolt közszolgáltatást alaptevékenységként végző adóalany teljesíti tevékenysége kiegészítéseként
SZTJ 406-01	Postai szolgáltatás
SZTJ 507-52-01	Gyermek- és diákétkeztetés
SZTJ 609-11	Ivóvíz szolgáltatás
SZTJ 609-19	Egyéb vízellátási szolgáltatás
SZTJ 609-2	Szennyvízelvezetési és-tisztítási szolgáltatás
SZTJ 609-3	Fürdőszolgáltatás
SZTJ 609-44-ből	A helyi jelentőségű jócélú vízrendezés
SZTJ 712-11-03-ból	A Magyarországra akkreditált diplomáciai konzuli képviseletek, valamint a Külügyminisztérium által meghatározott más külföldi szervezetek működéséhez szükséges épületek, irodák és egyéb építmények bérbeadása
SZTJ 712-26-ból	A közszolgáltatást, államigazgatási nyilvántartásokat és az infrastruktúrát szolgáló térképészeti- és földmérési tevékenység
SZTJ 714-1-ből	A jogszabályban meghatározott bérű bérlakások és állami ingatlanok kezelése
SZTJ 714-19-ből	A Magyarországra akkreditált diplomáciai, konzuli képviseletek, a Külügyminisztérium által meghatározott más külföldi szervezetek és munkatársaik elhelyeséséhez szükséges lakások és egyéb ingatlanok kezelése
SZTJ 714-2	Város- és községgazdálkodási szolgáltatás
SZTJ 715-1	Veszélyes hulladékok kezelése
íúÜ 11-3-ból	A gázelosztás
ITJ 80-72-ből	Technikai zsír előállítása
íúÜ 80-91-ből	Vegyes állati fehérjeliszt előállítása
ITJ 80-93-ból	Húspép előállítása
ITJ 80-99-ből	Egyéb állati fehérjeliszt előállítása

A közszolgáltató tevékenységek ellátását közvetlenül szolgáló eszközök fenntartásának, korszerűsítésének és fejlesztésének teljesítményértéke, ide értve az ezekkel összefüggő műszaki tervezés, lebonyolítás és kivitelezés teljesítményértékét is.
Az Igazságügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó büntetésvégrehajtási vállalatok tevékenysége.
A megváltozott (csökkent) munkaképességűeket foglalkoztató, egyedileg kijelölt célszervezetek és a gyógyító célú foglalkoztatást végző szervezetek tevékenysége.

2. Kulturális, egészségügyi és sport tevékenység:

SZTJ 101-15-02	Mozgó- és állókép felvevő- és vetítőgépek karbantartása, javítása
SZTJ 101-29-03	Játék- és sportszerjavítás
SZTJ 507-ből	Az alábbi termékek forgalmazása: ITJ 66-1 Könyv, brossúra ITJ 66-2 Folyóirat ITJ 66-3 Napilap ITJ 66-7-ből iskolai térkép ITJ 69-22 iskolai szemléltető és bemutató taneszköz ITJ 69-52-71-ből kulturális értékű felvételt hordozó hanglemez, CD lemez ITJ 69-52-72-ből kulturális értékű felvételt hordozó magnetofonszalag és kazetta ITJ 69-52-73-ból kulturális értékű felvételt hordozó mágneses képrögzítő (videokazetta) (Kulturális értékű hang-és képhordozónak az minősül, amely után annak kiadóját a Művelődési Minisztérium kultúrális járulék fizetésére nem kötelezi.) ITJ 69-94 és 95-ből az egyedi zsűrizett, elfogadott képző- és iparművészeti alkotások
SZTJ 507-34	Gyógyszer-nagykereskedelem
SZTJ 507-45	Gyógyszer-kiskereskedelem
SZTJ 817	Egészségügyi szolgáltatások
SZTJ 818-1	Intézeti szociális ellátás
SZTJ 818-2	Szociális gondozás és ellátás
SZTJ 819	Oktatás
SZTJ 820-1	Közművelődés: Kivéve: 820-11 Tömegkommunikációs tevékenység
SZTJ 820-2	Művészeti tevékenység
SZTJ 820-3	Kultúrális egyéb szolgáltatás (a 820-33 filmgyártás és filmforgalmazás tevékenységnél a filmlaborálás is): Kivéve: SZTJ 820-36-ból a nem kulturális értékű videofelvétel készítés és kiadás (Nem kulturális értékű videofelvételnek az minősül, amely után annak kiadóját a Művelődési Minisztérium járulék fizetésére kötelezi SZTJ 820-37-02 Varieté műsor SZTJ 820-37-03 Vidámpark üzemeltetése SZTJ 820-37-04 Játék- és pénznyerő automaták üzemeltetése SZTJ 820-37-09 Egyéb szórakoztató tevékenység
SZTJ 821-1	Diáksport
SZTJ 821-2	Verseny- és élsport
SZTJ 821-31-ből	A tömegsport rendezvények szervezése, lebonyolítása
ITJ 41-41-2	Közlekedő kocsi mozgássérültek részére történő előállítása, javítása és forgalmazása
ITJ 46-1	Orvosi kézieszközök javítása, karbantartása és forgalmazása
ITJ 46-2	Gyógyászati vizsgáló és kezelő készülékek javítása, karbantartása és forgalmazása
ITJ 46-33-1-ből	Gördíthető szobai WC és szék előállítása
ITJ 46-36	Gyógyászati segédeszköz előállítása
ITJ 46-52	Gyógyászati üvegeszköz és készülék javítása és forgalmazása
ITJ 53-41	Szerobakteriológiai készítmények (humán) előállítása és forgalmazása
ITJ 56-71	Orvosi és egészségügyi gumigyártmány forgalmazása
ITJ 57-62-3	Gyógyászati (orvostechnikai) műanyagtermékek forgalmazása
ITJ 66-18	Tankönyv
ITJ 68-1-ből	Ortopéd cipő előállítása, javítása

7. sz. melléklet
Adókedvezményre jogosító mezőgazdasági, erdőgazdasági, elsődleges faipari, élelmiszeripari és élelmiszer-kiskereskedelmi tevékenységek

A 13.§ (2) bekezdése alkalmazásában:

1. Mezőgazdasági, erdőgazdasági és elsődleges faipari tevékenység a KSH mezőgazdasági és erdőgazdálkodási üzemek osztályozási rendje alapján alaptevékenységnek minősülő tevékenység.
2. Élelmiszeripari tevékenység az alábbi ITJ és SZTJ számú termékek előállítása, illetve szolgáltatások nyújtása:

ITJ 80	Húsipari termékek kivéve: ITJ 80-72-ből Technikai zsír ITJ 80-91-ből Vegyes állati fehérjeliszt ITJ 80-80-93-ból Húspép ITJ 80-99-ből Egyéb állati fehérjeliszt
ITJ 81	Baromfi-és tojásfeldolgozó-ipari termékek
ITJ 82	Tejipari termékek
ITJ 83	Tartósítóipari termékek
ITJ 84	Malomipari és összetett malomipari termékek
ITJ 85	Cukoripari termékek
ITJ 87-0	Kenyér
ITJ 87-1	Péksütemény
ITJ 87-2	Száraztészta
ITJ 87-3	Egyéb sütő- és édesipari termék
ITJ 88-3	Boripari termékek
ITJ 88-85	Izoszőrp (folyékony cukor)
ITJ 89-90-től 89-95-ig	Élelmiszeripari hulladék
ITJ 89-98-2	Boripari hulladék
SZTJ 101-24	Élelmiszeripari javítószolgáltatás
SZTJ 101-99-ből	Bérhűtőtárolás

3. Élelmiszer-kiskereskedelmi tevékenységnek minősülnek az üzletek működési engedélyéről és a szakmai üzletkörök engedélyezéséről szóló 9/1986. (X.11.) BkM rendeletben felsoroltak közül a

010	Általános áruházból az élelmiszer, illetve az ÁBC jellegű osztály
100-190	Élelmiszer üzletek
710	Vegyes üzlet élelmiszer jelleggel

üzletkörben folytatott, valamint
a magánkerskedelemről szóló 10/1982. (V.14.) BkM rendelet 1. számú melléklete szerint az "élelmiszer szakmai csoportba" besorolt tevékenységek.

8. sz. melléklet
Különösen fontos tevékenységek

A 14. § (1) bekezdésének c) pontja alkalmazásában különösen fontos tevékenység:

1. Elektronika és elektronizálásból:
   a) aktív, passzív és elektromechanikus alkatrészek gyártása;
   b) számítástechnikai perifériák gyártása;
   c) elektronikus működésű, távközlési fő- és alközpontok gyártása;
   d) robottechnikai eszközök gyártása és ezek alkalmazásával összefüggő szolgáltatások
   e) számítógéppel segített tervező-szerkesztő rendszerek gyártása;
   f) elektronikus berendezés gyártás és az ehhez kapcsolódó, a gyártó által végzett szolgáltatás, beleértve a közszükségleti elektronikai termékek előállítását.
2. Járműalkatrész-gyártás.
3. Szerszámgép-gyártás.
4. Mezőgazdasági, élelmiszeripari, erdőgazdasági gépek- és berendezések gyártása.
5. Gépépítő elemekből:
   a) fokozott pontosságú öntött, kovácsolt, préselt alkatrész előgyártmányok termelése;
   b) általános felhasználású alkatrészek, részegységek gyártása (minőségi szerelvények, szelepek, hidraulikus és pneumatikus elemek, korszerű gördülőcsapágy és alkatrészek, fokozott és nagy igénybevételnek megfelelő műanyag alkatrészek, technológiai anyagok);
   c) korszerű kötőelemek gyártása;
   d) szerszámok és készülékek gyártása;
   e) műszaki kerámiák gyártása.
6. Csomagolástechnikából:
   a) a csomagolóanyag – és eszköz-gyártás;
   b) a csomagológép-gyártás
7. Gyógyszer-, növényvédőszer- és intermedier-gyártásból:
   a) új gyógyszerek gyártása;
   b) új típusú növényvédőszerek gyártása;
   c) gyógyszer és növényvédőszer kulcs-intermedierek gyártása
   d) állatgyógyászati készítmények gyártása
8. A mezőgazdaság és élelmiszeripar konvertibilis exportját növelő, vagy konvertibilis elszámolású importját csökkentő fejlesztések alapján létrejövő termékek gyártása.
9. Hazai fehérjebázis fejlesztése.
10. Szaporító- és tenyészanyagok előállítása.
11. Az anyag- és energiatakarékosság technológia fejlesztéséből:
   a) kisebb tömegű és korszerűbb szerkezetek kialakítását lehetővé tevő anyagokat előállító technológiák alapján létrejövő termékek gyártása (például nagy szilárdságú szerkezeti anyagok, nagy tisztaságú alapanyagok, anyagnemesítő technológiák);
   b) folyamatirányításban alkalmazott, a technológiai előírások minőségi paraméterek folyamatos mérését, ellenőrzését megvalósító elemek gyártása;
   c) az anyagkihozatalt javító hulladékszelvény technológiák eszközeinek előállítása;
   d) nagy tömegben előforduló melléktermékeket és hulladékokat (például erdőgazdasági, növénytermesztési, állattenyésztési) hasznosító eljárások berendezéseinek gyártása.
12. Távközlési szolgáltatás.
13. Idegenforgalom:
   a) a thermál és gyógyidegenforgalom létesítményeinek kialakítása és üzemeltetése, ha azt a létesítő üzemelteti;
   b) a műemlék kastélyok helyreállítása;
   c) közepes kategóriájú szálloda (hálózat) létesítése és üzemeltetése, ha azt a létesítő üzemelteti.
14. Biotechnikai, biotechnológiai eljárások alapján kifejlesztett termékek előállítása.

9. sz. melléklet
A 15. §-ban meghatározott adókedvezmények számítási módja és mértéke

1. A központi struktúra és társadalompolitikai döntésekhez kapcsolódó tevékenységgel összefüggésben:
   a) Az alábbi hitelcéloknál, a hitel- és kölcsönkamatok alábbi hányadának megfelelő összegű adókedvezmény vehető igénybe:

	adózott eredményből fizetett kamat esetén	költségként elszámolt (a kamat %-ában)
- A konvertálható export árualapok bővítését szolgáló fejlesztésekhez kapcsolódó hitelek, hitelfeltételek szerint	50	17
- Az exportképes árúalapok bővítését szolgáló beruházásokhoz kapcsolódó középlejáratú hitelek	38	12
- A víztakarékossági és vízminőségvédelmi környezetvédelmi beruházások	33	11
- Középlejáratú exportfővállalkozási céghitel konvertálható export árualap bővítéssel összefüggő hitelrésze	38	12
- Konvertibilis export követeléseket finanszírozó rövid lejáratú hitelek, csökkentve a lejárt külföldi követelések miatt fennálló hitel kamatával	38	12

   b) A központi beruházásokhoz nyújtott állami kölcsön és a vállalati beruházásokhoz állami támogatásként engedélyezett állami kölcsön – szerződés szerint eredmény terhére fizetendő – esedékes törlesztő részlete után adókedvezmény vehető igénybe. Az adókedvezmény mértéke a törlesztő részlet összegének, a számított adó és az adóalap hányadosaként kiszámított átlagos nyereségadó mértékének szorzata.

2. A kutatási, műszaki-fejlesztési tevékenység
   a) A naptári évben saját célra végzett – a számviteli szabályoknak megfelelően elkülönítetten nyilvántartott – kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenység után e tevékenység közvetlen K+F ráfordításai 10 %-ának megfelelő összegű adókedvezmény vehető igénybe. Ez az összeg kizárólag a kutatási, kísérleti fejlesztési tevékenység eredményének gyakorlati megvalósítását szolgáló beruházásra fordítható.
   b) Az alábbiakban felsorolt kutatási, műszaki-fejlesztési tevékenység és egyéb szellemi termék (szabadalom, licenc, know-how, újítás, ipari minta) értékesítéséből származó eredményre jutó adó 70%-a adókedvezményként igénybe vehető.
      ba) alapkutatás,
      bb) alkalmazott kutatás,
      bc) gyártmány-, termék-, szolgáltatásfejlesztés (beleértve a gyártmány működtetéséhez szükséges élet- és balesetvédelmi biztonságtechnikai korszerű módszerek kidolgozását is),
      bd) a gyártás, az üzemeltetés- és javítás (technológia) fejlesztése,
      be) a vállalati kutatási-fejlesztési tevékenység részét képező termelési, technológiai, szerkesztési, vizsgálati, termelésszervezési szolgáltatás, tanácsadás,
      bf) prototípus előállítása,
      bg) találmányok, know-how és nagyobb jelentőségű újítások megvalósítása (a prototípus előállításával bezárólag),
      bh) kutatási-műszaki fejlesztési pályázatok kidolgozása,

bi) műszaki információk készítése,
bj) szabványosítás és tipizálás
bk) új termelési eljárások, komplex termeléstechnológiák kidolgozása,
bl) mezőgazdasági kísérleti telepek, ültetvények létesítése és üzemi kipróbálása
bm) nagyhozamú növényfajták, továbbá állatfajták nemesítése, hibridek hazai elterjesztése,
bn) egyes növényfajok, fajták beltartalmi értékét növelő módszerek kidolgozása,
bo) a mezőgazdasági termékek minőség szerinti átvételének fejlesztése, új módszerek elterjesztése,
bp) kutatási, fejlesztési eszközök bérbeadásának bevétele.

Nem illeti meg az adóalanyt kedvezmény a fenti tevékenységek után, ha a tevékenység készletező vállalattól beszerzett termékhez, és általában az úgynevezett "katalógus" cikkekhez kapcsolódik, kivéve, ha azok továbbfejlesztésére irányul.
Az adókedvezményt a fenti kutatási, műszaki-fejlesztési tevékenységek után csak akkor lehet igénybe venni, ha a szerződésben az e tevékenység díját a vállalkozási díjon belül elkülönítetten megállapítják.
Az e tevékenység eredményére jutó adót a számított adóból az e tevékenységekből származó árbevétel és az adóalany összes árbevételének aránya alapján kell megállapítani.
Az árbevétel arányának számításánál az árbevételnek az árkiegészítéssel növelt, a fogyasztási adóval, az eladott áruk beszerzési értékével, valamint az alvállalkozói teljesítményekkel csökkentett összegét kell figyelembe venni.

3. A lakosság részére végzett egyes fogyasztási szolgáltató tevékenységek
a) A lakosság részére végzett ipari, építőipari, személyi fogyasztási szolgáltatások – a c) pontban felsorolt szolgáltatások kivételével – után, azok számlában feltüntetett anyag- és alkatrészértékkel csökkentett árbevétele 10 %-ának megfelelő összegű adókedvezmény vehető igénybe.
b) A lakosság részére végzett, az a) pontban felsorolt fogyasztási szolgáltatások után, azok számlában feltüntetett anyag- és alkatrészértékkel csökkentett árbevétele 15 %-ának megfelelő összegű adókedvezmény vehető igénybe akkor, ha az adóalany a szolgáltatást legfeljebb 1500 lakosú kis településen, vagy tanyán végzi.
A település lakossága számának megállapításánál a népszámlálási adatokat közlő KSH hivatalos kiadvány megyei köteteiben önálló névvel szereplő települések jelen lévő népességszámát kell figyelembe venni. A közigazgatásilag egybekapcsolt települések önálló helységeinek megállapításánál, továbbá a támogatási jogosultságot jelentő népességszám változása esetén, a területileg illetékes tanács szakigazgatási szervének igazolását kell irányadónak tekinteni.
c) Nem vehető igénybe adókedvezmény a következő fogyasztási szolgáltatások után:
ca) ékszerjavítás, karbantartás (SZTJ 101-29-01);
cb) mérték utáni egyedi termékek készítése hozott és saját anyagból (SZTJ 101-33, SZTJ 101-34);
cc) lakástakarítás (SZTJ 711-1-02);
cd) egyéb, a lakosság részére végzett személyi szolgáltatások, kivéve a gyermekfelügyeletet (SZTJ 711-19);
ce) szerződéses üzemeltetésből származó díjbevétel;
cf) taxiközlekedés (SZTJ 405-23).
d) Az a)-b) pont alapján igénybe vehető adókedvezmény kiszámításánál a lakosság részére végzett szolgáltatásként kell figyelembe venni a lakóépületeken, illetőleg a lakásokon végzett építőipari fogyasztói szolgáltatást.

Az árbevétel a) és b) pont szerinti csökkentése végrehajtható az utókalkuláció szerinti tényleges anyagköltség alapulvételével is.

4. A kis településen, illetve tanyán végzett kiskereskedelmi tevékenység
   a) A legfeljebb 1500 lakosú, önálló kistelepülésen, illetve tanyán működő nyiltárúsítású üzlet és gyógyszertár, valamint – a település lakosságának számától függetlenül – a mozgó bolt által végzett kiskereskedelmi tevékenység után – a b) pontban foglalt tételekkel csökkentett – értékesítési árbevétel alábbi százalékának megfelelő összegű adókedvezmény vehető igénybe:
      aa) 500 lakosig 2,5 %,
      12501 és 1500 lakos közötti településen 1,2 %
      ab) mozgóboltnál 2,5 %.
   A település lakossága számának megállapításánál a 3/b pontban foglaltak szerint kell eljárni.
   b) Az a) pont alapján igénybe vehető adókedvezmény összegének kiszámításánál az értékesítési árbevételt csökkenteni kell:
      ba) a II. vagy annál magasabb osztályba sorolt vendéglátó üzletek, valamint a szerződéses rendszerben működtetett kiskereskedelmi- és vendéglátó üzletek árbevételével,
      bb) a vendéglátó üzleteknél az alkoholtartalmú italok, valamint a szakmán belüli forgalom értékesítési árbevételével,
      bc) a Gyógyszertárak nem humán célra történő értékesítése esetén alkalmazott felár összegével.

5. A népi iparművészeti és hagyományos háziipari termékek előállítása utáni adókedvezmény
   Az 1/1982.(I.16.) MM számú rendelet mellékletében felsorolt népi iparművészeti és hagyományos háziipari termékek gyártása esetén az e termékek értékesítéséből származó árbevétel 3,5 %-ának megfelelő összegű adókedvezmény vehető igénybe.

6. A kedvezőtlen adottságú mezőgazdasági nagyüzem adókedvezménye
   A kedvezőtlen adottságú mezőgazdasági nagyüzem:
   a) a nem mezőgazdasági tevékenységek fejlesztéséhez engedélyezett – visszafizetendő – fejlesztési hozzájárulás tárgyévben visszafizetett részletét a számított adóból visszatarthatja;
   b) a törvény 13.§-ának (2) bekezdésében meghatározottakon kívüli tevékenységére jutó számított adóból
      ba) 14 ak/ha alatti szántóföld terület esetén 70 %-ot,
      bb) 14,1-17,1 ak/ha közötti szántóföld terület esetén 35 %-ot visszatarthat.

A Minisztertanács 16/1989.(II.26.) sz. MT. rendelete a társadalmi szervezetek gazdálkodó tevékenységéről

Az egyesülési jogról szóló 1989.évi II. törvény (a továbbiakban: Etv.) 24.M-ában kapott felhatalmazás alapján a Minisztertanács a következőket rendeli:

A rendelet hatálya

1.§ A rendelet hatálya kiterjed – a politikai párt kivételével – társadalmi szervezetre (Etv.2.§(1) bekezdés).

A társadalmi szervezet gazdálkodása

2.§ (1) A társadalmi szervezet bevételei

a) a tagok által fizetett tagdíjakból,

b) a jogi- és magánszemélyek felajánlásaiból, hozzájárulásaiból,

c) a társadalmi szervezet gazdasági-vállalkozási tevékenységéből (a vállalkozási nyereségadóról szóló 1988.évi IX. törvény (a továbbiakban: VA) 1.§(1) bekezdés),

d) egyéb – az előzőekben nem említett, jogszabályban meghatározott – forrásból

származnak.

(2) A társadalmi szervezetnek gazdasági-vállalkozási és vállalkozásokon kívüli bevételeit elkülönítetten kell nyilvántartania.

3.§ (1) A társadalmi szervezet kiadásai

a) a tevékenységük célja és alapítók szándéka megvalósítása érdekében felmerült közvetlen költségek (kiadások).

b) a gazdasági-vállalkozási tevékenység közvetlen költségei,

c) egyéb közvetett költségek (kiadások).

(2) A társadalmi szervezetek célja megvalósítása, valamint a gazdasági-vállalkozási tevékenysége érdekében felmerült közvetlen költségeit (kiadásait) elkülönítetten kell nyilvántartania.

(3) A társadalmi szervezetnek célja megvalósítása, valamint a gazdasági-vállalkozási tevékenysége érdekében felmerült közvetett költségeit (kiadásait) a cél szerinti feladat és a gazdasági-vállalkozási tevékenysége között, a bevételek vagy a közvetlen költségek arányában kell megosztania.

(4) A társadalmi szervezetnek célja megvalósításához szükséges állóeszközei értékcsökkenését az alapítói vagyonnal szemben kell elszámolnia.

4.§ (1) A társadalmi szervezetnek az önálló gazdálkodása során felhalmozott vagyonként kell kimutatnia

a) a 2.§ (1) bekezdés a)-b) és d) pontjában meghatározott bevételek és a 33.§(1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt kiadások különbözetét,

b) a gazdasági-vállakozási tevékenységéből származó adózott eredményt.

(2) A társadalmi szervezet működése során felhalmozott vagyon kezeléséről az alapszabályban meghatározott szerv rendelkezik.

Könyvvezetési és nyilvántartási kötelezettségek

5.§ (1) A társadalmi szervezet könyvvezetési kötelezettségeire a könyvvitel rendjéről szóló pénzügyminiszteri rendelet a (2)-(3) bekezdésben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A társadalmi szervezet könyvvezetési kötelezettsége megállapításánál a 2.§ (1) bekezdésben meghatározott bevételek éves együttes összegét kell alapul venni. Ha a bevétel éves együttes összege a 25 millió forintot nem éri el, a társadalmi szervezet választhatja az egyszeres könyvvitel előírásain alapuló naplófőkönyv vezetését is.

(3) Ha a társadalmi szervezet gazdasági-vállalkozási tevékenységet nem végez, akkor választhatja az egyszeres könyvvitel előírásain alapuló naplófőkönyv vezetését.

Vállalkozási nyereségből származó eredmény megállapítása, módosítása

6.§ (1) A társadalmi szervezetnek gazdasági-vállalkozási tevekenységéből származó eredményét a VA vonatkozó előírásai szerint kell a (2)-(3) bekezdésben foglalt eltérésekkel megállapítania.

(2) Az eredmény megállapítása során a költségek között a vállalkozási tevékenységgel összefüggő állóeszközök értékcsökkenési leírása számolható el a VA 1.,2. számú mellékletében meghatározott szabályok szerint.

(3) A műszaki, tudományos, kutatási, oktatási, kulturális, környezetvédelmi (ideértve a község- és városszépítő), sport (ideértve a sporthorgászatot is), egeszségügyi, szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységet alapszabály szerint végző társadalmi szervezet az e célokra fordított – gazdasági-vállalkozási tevékenységből származó – összeggel csökkentheti a gazdasági-vállalkozási tevékenységének eredményét.

A vállalkozási nyereségadó alapja

7.§ Az adó alapja a naptári évben elért – a 6.§ szerint módosított – eredmény pozitív összege (nyeresége).

A céltámogatás elszámolási szabályai

8.§ A társadalmi szervezet bevételeinél az egyéb források között elszámolt céltámogatások összegét elkülönítetten kell kimutatni. A társadalmi szerveknél a céltámogatás felhasználása, maradványának elszámolása a céltámogatást nyújtó szervezet előírásai szerint történik.

Eljárási szabályok

9.§ (1) Az állami költségvetéssel szembeni kötelezettségek és igénybe vehető támogatások bevallása és pénzügyi rendezése önadózás formájában, az adóigazgatási eljárásról szóló jogszabályok szerint történik.

(2) Gazdasági-vállalkozási tevékenységet is folytató társadalmi szervezet mérleg vagy vagyonkimutatás készítési kötelezettségének a mérleg- és a vagyonkimutatás készítéséről szóló pénzügyminiszteri rendeletben foglaltak szerint tesz eleget.

Záró rendelkezések

10.§ (1) Ez a rendelet 1989.március 1-én lép hatályba.

(2) Ez a rendelet 6/7.§-ait első ízben az 1989. évi eredményelszámolás során kell alkalmazni.

(3) A társadalmi szervezet végleges alapítói vagyonának – az 1988. december 31-ei vagyonállományt korrigálva – az 1989. december 31-ei állapotnak megfelelő vagyont kell tekinteni.

(4) Az érdekképviseleti szervek kezelésében lévő közös alapok nem minősűlnek induló vagyonnak.

(5) A társadalmi szervezet az 1989. évben – az 1988.évi bevételétől függetlenül – választhatja az 1988. évben alkalmazott könyvvezetési rendszert, de az eredmény meghatározásánál a VA szerinti új adattartalmat biztosítani kell.

(6) A társadalmi szervezetek által létrehozott, a költségvetési gazdálkodás szabályai szerint működő intézmények (az állami pénzügyekről szóló 1979.évi II. törvény 36.M(3) bekezdése) gazdálkodási szabályait – a külön jogszabályban előírtak szerint – az alapító társadalmi szervezet határozza meg.

A vállalkozási nyereségadóról és magánszemélyek jövedelemadójának módosításáról szóló törvények hatálybalépésével kapcsolatos átmeneti rendelkezésekről és egyes jogszabályok módosításáról, hatályon kívül helyezéséről szóló 1988.évi X. törvény

A vállalkozási nyereségadóról szóló 1988. évi IX. törvény (a továbbiakban: VA) és a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló 1987.évi VI.törvény (a továbbiakban. SZJA) módosításáról rendelkező 1988. évi VIII.törvény szükségessé teszi a korábbi nyereség-, illetve jövedelemadózási rendszer egyes rendelkezéseinek meghatározott időre történő fenntartását és az új szabályozásra való áttérés zavartalan biztosítását. Ennek érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

A korábbi tartalékok felhasználása

1.§ A VA hatálybalépése előtt meghatározott rendeltetéssel képzett tartalékok az 1988. évi eredményelszámolást követően a következő szabályok szerint használhatók fel:

a) a mezőgazdasági nagyüzem által képzett nyereségtartalék (40/1987.(X.13.) MT rendelet 6.§(1) bekezdés) rendezett állományával a felhalmozott vagyont kell növelni,

b) a pénzintézet – ideértve a külföldi részvétellel működő pénzintézetet is – által képzett kockázati tartalék a VA 7.§-a (1) bekezdésének d) pontjában foglaltak szerint használható fel,

c) a pénzintézetek jövedelemszabályozásáról szóló 104/1987 (XII.31.) PM rendelet (a továbbiakban: Prv.) 11.§ (1) bekezdése szerint képzett tartalékvagyon rendezett állományát a felhalmozott vagyon 1989. január 1-jei nyitóállományába kell átvezetni,

d) a külföldi részvétellel működő gazdasági társulás – a külföldi részvétellel működő pénzintézet kivételével – által képzett kockázati alap (a többszöri módosított 28/1972.(X.3.) PM rendelet 5.§) rendezett állományát a mérleg szerinti eredmény kiegészítésére kell 1990. december 31-ig felhasználni,

e) a külföldi részvétellel működő gazdasági társulás által képzett Részesedési alap (a többször módosított 28/1972. PM rendelet 6.§ (1) bekezdés) rendezett állományát elkülönítetten kell nyilvántartani. Az így nyilvántartott Részesedési alap céljának megfelelően 1989. december 31-ig felhasználható. A Részesedési alap fel nem használt összegével az 1989. évi eredményelszámolás során növelni kell a VA 5-9.§-a szerint módosított eredményt.

Eredményelszámolásra vonatkozó rendelkezések

2.§ (1) Az 1988.évet megelőzően keletkezett – és az 1988. évi eredményelszámolás során még nem rendezett – mérleg szerinti veszteség rendezésére folyósított hitel törlesztőrészletével a VA 5.§-a alapján megállapított eredményt az éves eredményelszámolások során csökkenteni kell. (A gazdálkodó szervezetek jövedelemszabályozásáról szóló 45/1987.(X.14.) PM rendelet (a továbbiakban: Jrv.)10.§ (4) bekezdés.)

(2) A járadékfizetési kötelezettséggel járó állami alapjuttatás évi járadékának az alapjuttatás egy évre eső összegét meghaladó részével (Jrv.3.§ (2) bekezdés h) pont) A VA 5.§-a alapján megállapított eredményt az éves eredményelszámolások során csökkenteni kell mindaddig, amíg a járadék címén törlesztett összeg el nem éri a folyósított alapjuttatás összegét. Ezt követően az éves eredményelszámolások során az évi járadék teljes összegét kell az eredmény csökkenésénél figyelembe venni.

(3) Az 1988. évet megelőző évek veszteségének rendelkezésére felhasznált érdekeltségi alap még vissza nem pótolt – eredménycsökkentésként még figyelembe nem vett – összegével (Jrv. 3.§ (2) bekezdés c) pont) a VA 5.§-a alapján megállapított eredmény az éves eredményelszámolások során csökkenthető. Az így elszámolt összegekkel a felhalmozott vagyont növelni kell.

3.§ Az a VA hatálya alá tartozó adóalany, aki a vállalkozói adóról szóló 1987.évi 16 tvr. (a továbbiakban: vállalkozói tvr.) 3.§-ának (3) bekezdése alapján a bevételét meghaladó termelési és kezelési költségek elszámolását az 1988.évi adóköteles nyereség megállapításánál – az adóbevallásban – a következő évekre elhalasztotta, a VA 5.§-a alapján megállapított eredményét az éves eredményelszámolások során az elhalasztott összeggel 1991. december 31-ig csökkentheti.

4.§ (1) A 2.§ (3) bekezdésében és a 3.§-ban meghatározott összegekkel csak olyan mértékben csökkenthető a VA 5.-9.§-ai szerint módosított és a 2.§ (1)-(2) bekezdésében foglalt összegekkel csökkentett eredmény, amennyire az fedezetet nyújt.

(2) A 3.§-ban meghatározott összegekkel az 1991. évi eredményelszámolás során a VA 5.§-a alapján megállapított eredményt akkor is csökkenteni kell, ha az arra nem nyújt fedezetet.

Adóalapcsökkentések

5.§ (1) A magánszemélyek részvételével működő gazdasági társaság – a részvénytársaság kivételével –, valamint átalakulásáig a polgári jogi társaság és a vállalati gazdasági munkaközösség, továbbá a VA hatálya alá tartozó egyéni vállalkozó a vállalkozási nyereségadó alapját a társaság alapítói vagyonának a magánszemélyekre jutó hányada 20 %-ának – egyéni vállalkozó esetén a vállalkozásba bevitt vagyon 20 %-ának – megfelelő összeggel, legfeljebb azonban a megállapított eredmény 20 %-áig az 1989-91. évi eredményelszámolása során csökkentheti.

(2) A VA hatálybalépése előtt vásárolt vagyonjegy utáni osztalék – kibocsátáskori szabályoknak megfelelő – összegével az 1989-91. évi eredményelszámolások során a vállalkozási nyereségadó alap csökkenthető.

(3) A VA hatálybalépése előtt jegyzett és befizetett részjegy utáni osztalék összegével az 1989-91. évi eredményelszámolások során a vállalkozási nyereségadó alap csökkenthető.

(4) A mezőgazdasági nagyüzem az 1984-85. és az 1985-86. évi téli fagykár miatt – kivágási engedély alapján - kiselejtezett szőlőültetvények újratelepítéséhez, továbbá az 50/1987.(X.15.) PM rendelet 4.§-ában meghatározott célra felvett hitelek éves törlesztésére fordított összeggel a vállalkozási nyereségadó alap csökkenthető.

Korábbi adókedvezmények

6.§ (1) A számított adóból (VA 12.§), annak összegéig visszatartható:

a) a Jrv. 2. számú mellékletének 7. és 8. pontja alapján engedélyezett, valamint a 9. pontjában meghatározott adókedvezmény összege, annak lejártáig,

b) a Jrv.2. számú mellékletének 17. pontjában meghatározott adókedvezmény összege az 1988. december 31-ig igénybevett vagy átvállalt hitelek után,

c) a Jrv.10.§-ának (6) bekezdésében meghatározott, fejlesztési támogatásként engedélyezett hozzájárulás esedékes törlesztőrészlete és kamata, annak lejártáig,

d) a Prv. mellékletének 1.pontja alapján engedélyezett, továbbá a 2. pontjában meghatározott adókedvezmény összege, annak lejártáig.

(2) A járadékfizetési kötelezettséggel járó állami alapjuttatás utáni évi járadéknak az alapjuttatás egy évre eső összegével megegyező része után – amíg a járadék címen törlesztett összeg el nem éri az alapjuttatás összegét – a VA adóalanya adókedvezményben részesül. Az adókedvezmény mértéke az alapjuttatás egy évre eső összege, valamint a számított adó és az adóalap hányadosaként kiszámított átlagos nyereségadó kulcs szorzata.

(3) A VA adóalanya, a külföldi részvétellel működő gazdasági társulásokról szóló, többször módosított 28/1972.(X.3.) PM rendelet 7/A.§(2) bekezdése, valamint a 42/1985.(XII.22.)PM rendelettel módosított 45/1984.(XI.21.) PM rendelet alapján engedélyezett adókedvezmények összegét, azok lejártáig, a számított adóból visszatarthatja.

7.§ A mezőgazdasági nagyüzem az 1988. évi kereset alapján befizetett kereseti adót a 39/1987. (X.12.) Mt rendelet 6.§-ának előírásai szerint igényelheti vissza, a hozzáadott értéket mindkét évben az anyagi érdekeltségről szóló jogszabályban meghatározott 1989. évi tartalommal számítva.

Egyedi kedvezmények, mentességek

8.§ (1) Az eredmény terhére a ráfordítások között és a felhalmozott vagyon javára számolhatják el:

a) a VOLÁN vállalatok és a Budapesti Közlekedési Vállalat 1989-90. években a selejtezett autóbuszok pótlására beszerzett autóbuszok aktiválási értékének 80 %-át, legfeljebb három évre elhatárolva,

b) az Ózdi Kohászati Művek, a Lenin Kohászati Művek, a Dunai Vasmű – 1989.évben – az 1987. évi fenntartási-felújítási költségeik 20 %-ának megfelelő összeget, amelyet szerkezetátalakítást szolgáló beruházásokra fordíthatnak,

c) a szénbánya vállalatok – 1989.évben – az 1987.évi fenntartási-felújítási költségeik 20 %-ának megfelelő összeget, amelyet szerkezetátalakítást szolgáló beruházásokra fordíthatnak,

d) a Magyar Posta az általa 1989. év előtt kibocsátott kötvények törlesztőhátralékát, a törlesztés lejáratáig.

(2) A Magyar Posta a közcélú távközlési hálózat üzembentartójánál realizált távbeszélő forgalmi bevétel 16,5%-ával – 1989-90. években – az adóalapját csökkentheti.

(3) A gyógyszeripari vállalatok – az 1988. évben adózott eredményüket növelhetik a rubel export szabályozás keretében teljesítendő befizetési kötelezettségből visszatartható – a nem rubel export árbevétel 10 %-ának megfelelő – összeggel.

(4) A Csepel Művek Fémmű a finomkohászati fejlesztéshez felvett kölcsön törlesztőhátralékával – az 1989-90. években – az adóalapját csökkentheti.

(5) Az 1991. december 31-ig megkezdett szálloda-, valamint kistelepülési üzletkonstrukciók esetén, amennyiben a beruházási költségek nem érik el az adott állóeszköz teljes rekonstrukciós költségének 30 %-át, az összes ráfordítást a fenntartási költségek között lehet elszámolni.

(6) Az 1988. december 31-ig külföldi hitelből megvalósított szállodafejlesztésekhez kapcsolódó hitel törlesztő részletének 60 %-a – a törlesztési idő lejártáig – a számított adóból visszatartható.

(7) A pályázat alapján megvalósult sörtermelő kapacitást bővítő fejlesztésekhez felvett hitel törlesztésének lejártáig, annak kamatából 5 százalékpontnak megfelelő összeg a számított adóból visszatartható.

(8) A cukorgyártási tevékenységet folytató adóalany a VA hatálybalépése előtt elhalasztott amortizáció összegét 1990. december 31-ig elszámolhatja.

(9) Az 1989. január 1. napján hatályukat vesztő, jogszabályokhoz kapcsolódó, az eredményt, az adóalapot, az adómértéket és az adózott eredményt érintő egyéb korábbi kedvezmények, mentességek nem alkalmazhatók.

Az SZJA módosításával összefüggő átmeneti rendelkezések

9.§ (1) Az SZJA 8/A.§ (4) bekezdésének a) és c) – d) pontjában meghatározott, a VA hatálya alá nem tartozó egyéni vállalkozó (a továbbiakban: egyéni vállalkozó), aki a vállalkozói tvr. alanya volt, a vállalkozásból származó jövedelmének a vállalkozába befektetett – 1988. évben a negyedévi fordulónapokon nyilvántartott vagyoni érték számtani átlagának, legfeljebb azonban az 1988. december 31-én nyilvántartott – vagyoni érték, továbbá az 1989. január 1. napja után beszerzett állóeszköz és 5000,- forint egyedi értéket meghaladó fogyóeszköz beszerzési értékének 20 %-ával megegyező összegű része után a személyi jövedelemadót 1991. december 31-ig az értékpapírból származó jövedelmekre vonatkozó szabályok (SZJA 18.§ (2) bekezdés) szerint fizetheti meg.

(2) A tevékenységét 1989. január 1. napját követően kezdő egyéni vállalkozót is megilleti 1991. december 31-ig a saját tulajdonként nyilvántartott állóeszközök és 5000,- forint egyedi értéket meghaladó fogyóeszközök beszerzési értékének 20 %-a után az (1) bekezdés szerinti adófizetési lehetőség.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott, az értékpapírokból származó jövedelmekre vonatkozó szabályok szerint adózó jövedelemrész nem haladhatja meg az egyéni vállalkozásból származó adóköteles jövedelem 20 %-át.

10.§ (1) Az egyéni vállalkozónak 1989. január 1-én bevételként kell figyelembe vennie a vállalkozói tvr. és végrehajtási rendelete alapján az adózott nyereséggel szemben elszámolt

a) befektetések,

b) a vállalkozási célra a tevékenység nyereségéből 1988. évben képzett tartalék összegét.

(2) Amennyiben az (1) bekezdés szerint bevételként figyelembe vett összeg meghaladja az ezen összeg figyelmen kívül hagyásával számított 1989. évi adóköteles jövedelem 50 %-át, akkor az egyéni vállalkozó az (1) bekezdés szerinti összeget egyenlő részletekben három évre, legfeljebb azonban annyi évre megosztva számolhatja el bevételként, ahány év óta egyéni vállalkozó. A tevékenység megszüntetése, illetve az adózás megváltoztatása esetén a bevételhez még hozzá nem számított összeget bevételezni kell.

(3) 1989. évtől az egyéni vállakozó nem számolhat el értékcsökkenési leírást a vállalkozásba 1988. évben bevitt azon állóeszköz után, amelynek értékét még 1988. évben a vállalkozásból bevitt vagyonként kivette. Ha az állóeszköz teljes értékének megfelelő összeg egy részét vette ki, a megmaradó érték után értékcsökkenési leírást kell elszámolnia.

(4) Nem számolható el értékcsökkenési leírás azon állóeszközök után, amelynek beszerzési árát az egyéni vállalkozó a vállalkozói tvr. és végrehajtási rendelete alapján az eredménnyel szemben beruházásként elszámolta. Ha az állóeszköz árát az egyéni vállalkozó nem teljes egészében számolta el beruházásként, akkor ezt az állóeszközt 1989. január 1-én beruházásként elszámolt összeggel csökkentett beszerzési áron kell nyilvántartania, és e nyilvántartott érték képezi az állóeszköz nettó értékét.

(5) Az egyéni vállakozó, aki 1989. január előtt vásárolt állóeszköz után az értékcsökkenési leírás elszámolását elhalasztotta, az elhalasztott értékcsökkenési leírás összegét az 1989. évi értékcsökkenési leírással együtt elszámolhatja.

11.§ Az az egyéni vállalkozó, aki az 1988. évet megelőzően hitelből vásárolt állóeszközt és ennek értéke után a Tartalék Alap Számla (TASZ-számla) kezelési költségét befizette, és a hiteltörlesztő részletek költségkénti elszámolását választotta (a vállalkozói tvr. végrehajtási rendelete 1. számú mellékletének 2/g. pontja), az erre vonatkozó 1988. évi szabályok szerint járhat el addig, amíg az állóeszköz értéke nullára nem csökken. Ezt az elszámolási módot az állóeszköznyilvántartásban fel kell tüntetni.

Egyéb átmeneti rendelkezések

12.§ A gazdasági munkaközösség, a vállalati gazdasági munkaközösség, a polgári jogi társaság, a magánszemélyek jogi személyiséggel rendelkező munkaközössége, az ipari és szolgáltató szövetkezeti szakcsoport, a mezőgazdasági szakcsoport, a felsőfokú oktatási intézményben működő iskolai szövetkezeti csoport, az egyéni vállalkozó, ha a VA adóalanya, az 1989. január 1-jei vagyonkimutatásban alapítói vagyonként mutatja ki a vállalkozói tvr.szabályai szerint – 1988. december 31-én – nyilvántartott bevitt vagyon értékét. Az ezt meghaladó vagyont és a vállalkozói tvr. szabályai szerint elszámolt tartalékot tartalék vagyonként kell kimutatni.

13.§ Az 1989. évi eredmény megállapítása során a vásárolt készletek állományváltozása értékének meghatározásakor a nyitókészletet (leltárt) nulla értékkel kell figyelembe vennie a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságnak, az ipari és szolgáltató szövetkezeti szakcsoportnak, a mezőgazdasági szakcsoportnak, a felsőoktatási intézményekben működő iskolai szövetkezeti csoportnak, a magánszemélyek jogi személyiséggel rendelkező munkaközösségnek, a VA hatálya alá adóalanyként bejelentkezett egyéni vállalkozónak, ha eredményét 1989. évben a VA 5. §-a (3) bekezdése szerint állapítja meg.

14.§ Az 1988. év előtt kötött banki alapjuttatási szerződések alapján teljesített kifizetéseket, illetve kapott bevételeket a VA adóalanya az 1987. évben érvényben volt szabályok szerint számolhatja el a naptári évi ráfordítások és bevételek között.

15.§ A VA adóalanya 1989. évben – az 1988. évi árbevételétől függetlenül – választhatja az 1988. évben alkalmazott eredménymeghatározási és könyvvezetési rendszert a VA szerinti új tartalommal.

16.§ A szövetkezetek a szövetkezeti (közös) vállalatok alapítói vagyonának része az állam által juttatott, az 1988. december 31-i mérlegben állami vagyonként kimutatott vagyon. Ebből a beruházási támogatásként nyilvántartott összeget szövetkezeti vagyonként kell 1989. január 1-jével a törzskönyvbe bejegyezni.

Vegyes és zárórendelkezések

17.§ (1) A társulati adóról és a társulati különadóról szóló 47/1984.(XI.21.)MT rendelet (a továbbiakban: R) 1.§ (1) bekezdésének a) és b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a c) pont jelölése b) pontra változik:

(társulati adót fizetnek)

"a) a külföldi tulajdonban lévő, a Magyar Népköztársaság területén székhellyel rendelkező jogi személyek, kivéve a gazdasági társaságokat;"

(2) Az R.2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

"2.§ Társulati különadót fizetnek az 1.§ a) pontjában említett jogi személyek – a pénzügyminiszter által rendeletben meghatározott – egyes feladatokat ellátó személyeknek kifizetett összegek után."

18.§ (1) Ez a törvény 1989. január 1. napján lép hatályba.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti:

a vállalkozói adóról szóló 1987.évi 16. törvényerejű rendelet;

a kisvállalkozások részére kifizetett ellenérték adójáról szóló 1/1985.(I.10) MT rendelet és az azt módosító 17/1986.(V.16.) MT, 62/1986.(XII.17.) MT és a 98/1987. (XII.31.) MT rendelet;

a gazdálkodó szervezetek jövedelemszabályzásáról szóló 40/1987.(X.13.)MT rendelet és az azt módosító 95/1987.(XII.31.) MT rendelet;

a gazdálkodó szervezetek jövedelemszabályzásáról szóló 45/1987.(XII.31.)MT rendelet;

a korlátozott nyereségérdekeltségű gazdálkodó szervezetek jövedelemszabályzásáról szóló 46/1987.(X.14.) PM rendelet;

a pénzintézetek jövedelemszabályzásáról szóló 104/1987.(XII.31.) PM rendelet;

a vállalkozói adóról szóló 1987.évi 16. törvényerejű rendelet végrehajtásáról 49/1987.(X.15.) PM rendelet és az azt módosító 35/1988. (VIII.1.) PM rendelet;

a tehergépkocsi járulékáról szóló 50/1981.(X.31.)PM rendelet és az azt módósító 9/1985.(II.16.) PM rendelet a 46/1986.(X.31.) PM rendelet;

az autóbusz járulékról szóló 85/1982.(XII.4.) PM rendelet és az azt módosító 47/1986 (X.31.)PM rendelet;

a külkereskedelmi vállalatok kereskedelmi adójáról szóló 43/1986.(X.31.)PM rendelet, valamint az azt módosító 81/1987.(XII.27.) PM rendelet;

az 1987.évben kiemelkedő hatékonyságú egyes feldolgozóipari vállalatok részére nyújtható nyereségadókedvezményről szóló 7/1987.(III.10.) PM rendelet; a belföldi közúti árufuvarozás termelési adójáról szóló 72/1987.(XII.24.) PM rendelet;

az amortizációs normákról és az elszámolásának rendjéről szóló 77/1987.(XII.24.) PM-OT együttes rendelet;

a jóléti (szociális) és kulturális ráfordítások adómentesen elszámolható összegéről szóló 95/1987.(XII.30.)PM rendelet, és az azt módosító 42/1988.(XI.22.) PM rendelet.

XII. A sportegyesületek működésével összefüggő iratminták és nyomtatványok

1. Minta a sportegyesületi alapszabály elkészítéséhez

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1.§.

(1) Az egyesület megnevezése: (a továbbiakban: sportegyesület) az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény alapján működő, önkéntesen létrehozott, demokratikus önkormányzattal rendelkező társadalmi szervezet.

2.§.

(1) A sportegyesület neve:
(2) A sportegyesület székhelye:
(3) A sportegyesület alapításának éve:
(4) A sportegyesület működési területe:
(5) A sportegyesület színe:
(6) A sportegyesület jelvénye:
(7) A sportegyesület zászlója:

3.§.

(1) A sportegyesület tagja az általa működtetett sportágakban létrehozott országos sportági szakszövetségeknek, illetőleg ezek területi és helyi szövetségeinek.
(2) A sportegyesület az (1) bekezdés szerinti szövetségek alapszabályát és egyéb szabályzatait magára nézve kötelezőnek ismeri el.
(3) A jelen Alapszabály 1.sz.melléklete tartalmazza azon szövetségek felsorolását, amelyeknek a sportegyesület tagja.

II. A SPORTEGYESÜLET FELÜGYELETE

4.§.

(1) A sportegyesület nyilvántartásba vételét a megyei, vagy Fővárosi Bíróság végzi.
(2) A sportegyesület működése felett a reá irányadó jogszabályok szerint gyakorol törvényességi felügyeletet.

III. A SPORTEGYESÜLET CÉLJA ÉS FELADATAI

A sportegyesület célja

5.§.

A sportegyesület célja:

a) tagjai részére a rendszeres testedzés és sportolás lehetőségének biztosítása,
b) a társadalmi öntevékenység és közösségi élet kibontakoztatása,
c) a bázisszervek dolgozói részére a sportolási és testedzési lehetőségek biztosítása,
d) a sportegyesülettel kapcsolatban lévő oktatási nevelési intézmények ta-nulóinak (hallgatóinak) részére a sportolási, testedzési lehetőségek megterem-tése, a lakosság szabadidősportjának segítése,
e) sportkapcsolatok létesítése és fejlesztése.

A sportegyesület feladatai

6.§.

(1) A sportegyesület feladata:

a) az egyesületi célok megvalósítása érdekében sportáganként szakosztályok létrehozása és működtetése, a sportágak működési feltételeinek biztosítása,
b) az egyesületi tevékenység fejlesztési célkitűzéseinek meghatározása és a megvalósításukról való gondoskodás;
c) hazai és nemzetközi sportesemények, (versenyek) megrendezése, a szövetségek, valamint más sportegyesületek által megrendezett sporteseményeken, bajnokságokon és versenyeken való részvétel,
d) a sportegyesületben tagsági viszonnyal rendelkező sportolók sportbeli képzése, korszerű felkészülésének biztosítása,
e) a működtetett sportágak utánpótlásának nevelése,
f) a sportegyesületben folyó tesnevelési és sporttevékenység eredményes megvalósítása és fejlesztése érdekében társadalmi aktívahálózat kialakítása és szervezése,
g) az egyesületi élet alapjait képező közösségi élet kibontakozásának elősegítése, a sportegyesület hagyományainak ápolása,
h) a tervszerű működéshez szükséges feltételek megteremtése és biztosítása,
i) a sportegyesület céljai magvalósítása érdekében gazdasági, vállalkozási tevékenységet folytat,
j) az országos sportági szakszövetség, valamint a helyi és területi szövetség céljai megvalósításának elősegítése, munkájuk támogatása,
k) a sportági bajnoki, illetve kupa rendszerben kiírt sporteseményeken való részvétel, ezek támogatása.

IV. A SPORTEGYESÜLET TAGSÁGA

A sportegyesület tagja

7.§.

(1) A sportegyesület tagjai – a tagokat megillető jogok és az őket terhelő kötelezettségek terjedelme alapján:

a) magánszemély,
b) jogi személy,
c) pártoló tag,
d) tiszteletbeli tag.

(2) A sportegyesületnek tagja lehet minden olyan magyar állampolgár, Magyarországon letelepedett, illetőleg magyarországi tartózkodási engedéllyel rendelkező nem magyar állampolgár is, aki belépési nyilatkozatban a sportegyesület alapszabályát elfogadja és a tagsági viszonyból származó kötelezettségek teljesítését vállalja.

(3) A sportegyesületnek jogi személy, magán-, illetőleg jogi személyek, jogi személyiséggel rendelkező vagy jogi személyiség nélküli társasága is tagja lehet (a továbbiakban: jogi személy tag), ha a sportegyesülettel kötött megállapodásban a sportegyesület alapszabályát elfogadja, a tagsági viszonyból eredő kötelezettségek teljesítését, illetőleg az egyesületi célok megvalósításának anyagi támogatását vállalja.

(4) A sportegyesületbe pártoló tagként az vehető fel, aki a sportegyesület célkitűzéseit erkölcsileg és anyagilag támogatja.

(5) A sportegyesületbe tiszteletbeli tagként az vehető fel, aki a sport, illetőleg a sportegyesület érdekében végzett kimagasló tevékenységével a sportegyesület célkitűzéseit elsősorban erkölcsileg támogatja.

A tagsági viszony keletkezése és megszűnése.

8.§.

(1) A sportegyesületbe való belépés, illetőleg a kilépés önkéntes.

(2) A sportegyesületi tagság felvétellel keletkezik és

a) kilépéssel,
b) törléssel,
c) kizárással

szűnik meg.

(3) A tagfelvétel kérdésében a sportegyesület elnöksége határoz. Az elnökség ezt a jogkörét – a jogi személy tagok és tiszteletbeli tagok kivételével – a sportegyesület más szervére is átruházhatja.

(4) A felvételt megtagadó határozat ellen a sportegyesület közgyűléséhez lehet fellebbezni, mely a fellebezést a következő közgyűlésén tárgyalja.

(5) A sportegyesület tagjairól, jogi személy tagjairól, pártoló és tiszteletbeli tagjairól az ügyintéző szerve nyilvántartást vezet, és a tagokat tagsági könyvvel, a pártoló tagokat pártolótag igazolvánnyal látja el.

(6) A sportegyesületből való kilépést a sportegyesület elnöksége részére írásban kell bejelenteni.
(7) Törléssel szűnik meg a tagság a tag halála (a jogi személy tag jogutód nélküli megszűnése) esetén, valamint akkor, ha a tag, a pártoló tag tagsági díjának, illetve a vállalt anyagi támogatásnak a fizetését 1 évnél hosszabb ideig elmulasztja, és a tartozását felszólítás ellenére sem rendezte.
(8) A sportegyesületből történő kizárást csak fegyelmi eljárás során kiszabott jogerős büntetésként lehet alkalmazni.

A tagok jogai és kötelezettségei

9.§.

(1) A sportegyesület tagja:
a) személyesen, illetőleg képviselője útján részt vesz a sportegyesület közgyűlésén (küldöttközgyűlésén), a sportegyesület vezető szerveinek megválasztásában, a határozatok meghozatalában,
b) részt vesz a sportegyesület tevékenységében és rendezvényein;
c) választható a sportegyesület szerveibe,
d) észrevételt, javaslatot tesz, illetőleg véleményt nyilvánít a sportegyesü-letet érintő bármely kérdésben, valamint szerveinek működésével kapcsolatban;
e) a sportegyesület valamely szervének törvénysértő határozatát – a tudomásra jutástól számított 30 napon belül – a bíróság előtt megtámadhatja,
f) részt vesz a sportegyesület elnöksége által meghatározott feltételek szerint az egyesületi bizottságok, illetőleg az általa választott szakosztályok munkájában, az edzéseken és versenyeken,
g) használhatja a sportegyesület létesítményeit, sportszereit és felszereléseit, igényelheti a sportegyesület szakembereinek segítségét (az elnökség által meghatározott módon),
h) részesülhet a sportegyesület által nyújtott kedvezményekben,
i) igénybe veheti az egyesület szolgáltatásait,
j) kiadványain feltüntetheti egyesületi tagságát;
(2) A sportegyesület tagjának kötelezettségei:
a) a sportegyesület alapszabályának és egyéb szabályzatoknak a megtartása;
b) sporttevékenységet folytató tag esetén az irányításával megbízott edző utasításainak betartása, a maximális sportteljesítmény eléréséhez szükséges követelmények teljesítése,
c) a sportegyesület, illetőleg vezető szervei által meghatározott célkitűzések megvalósításának elősegítése,
d) sporttevékenységet folytató tag esetében részvétel és fegyelmezett magatartás az edzéseken, versenyeken és mérkőzéseken, a hazai és nemzetközi versenyekre való lelkiismeretes felkészülés, és azokon a legjobb tudása szerinti szereplés,
e) a tagdíj megfizetése,
f) a sportegyesület vagyonának megóvása.

A jogi személy tagok jogai és kötelezettségei

10.§.

(1) A sportegyesület jogi személy tagjának jogai:
a) képviselője útján tanácskozási joggal részt vehet a sportegyesület közgyűlésén), ott javaslatokat tehet a sportegyesület működésével kapcsolatban,
b) külön megállapodás alapján használhatja a sportegyesület létesítményeit, sportszereit és felszereléseit, igényelheti a sportegyesület szakembereinek segítségét.

(2) A sportegyesület jogi személy tagjának kötelezettségei:
a) a sportegyesület alapszabályának, szabályzatainak, valamint a határozatainak a megtartása,
b) a sportegyesület, illetve vezetői szervei által meghatározott célkitűzések megvalósításának elősegítése.
c) a tagdij megfizetése.

A pártoló tagok jogai és kötelezettségei

11.§.

(1) A sportegyesület pártoló tagjának jogai:
a) javaslatokat és észrevételket tehet a sportegyesület működésével kapcsolatban,
b) az elnökség meghívása alapján tanácskozási joggal részt vehet a sportegyesület közgyülésén (küldöttközgyülésén),
c) az elnökség által megállapított feltételek mellett részesülhet a sportegyesület által nyújtott kedvezményekben, részt vehet a sportegyesület rendezvényein, látogathatja a sportegyesület helyiségeit.

(2) A sportegyesület pártoló tagjának kötelezettségei:
a) a sportegyesület alapszabályának, szabályzatainak, valamint határozatainak a megtartása,
b) a sportegyesület népszerűsítése, hagyományainak ápolása,
c) a vállalt hozzájárulás megfizetése.

A tiszteletbeli tagok jogai és kötelezettségei

12.§.

(1) A tiszteletbeli tag jogai:
a) tanácskozási joggal részt vehet a sportegyesület közgyűlésén (küldöttközgyűlésén),
b) javaslatokat tehet, véleményt nyilváníthat a sportegyesület működésével kapcsolatban,
c) részesülhet a sportegyesület által nyújtott kedvezményekben.

(2) A tiszteletbeli tag kötelezettségei:
a) a sportegyesület alapszabályának, egyéb szabályzatainak, valamint határozatainak a megtartása,
b) a sportegyesület népszerűsítése, hagyományainak ápolása,
c) a sportegyesület célkitűzéseinek erkölcsi támogatása.

V. A SPORTEGYESÜLET SZERVEZETE

13.§.

A sportegyesület szervei:

a) a rendes kőzgyűlés (küldöttközgyűlés)
b) a rendkívüli közgyűlés (küldöttközgyűlés)
c) az elnökség
d) a Számvizsgáló Bizottság
e) a tisztségviselők
f) a bizottságok
g) a szakosztályok
h) a sportegyesület apparátusa.

VI. A SPORTEGYESÜLET KÖZGYŰLÉSE (KÜLDÖTTKÖZGYÜLÉSE)

14.§.

(1) A sportegyesület legfőbb szerve a küldöttközgyülés (a továbbiakban: közgyülés). A küldöttközgyülésre meghívandó tagok, illetőleg küldöttek létszámát és megválasztásának rendjét a sportegyesület elnöksége állapítja meg oly módon, hogy az a demokratikus önkormányzat érvényesülését, a sportegyesületi szakosztályok arányos képviseletét biztosítsa.
(2) A sportegyesület küldöttközgyűlésére a küldötteket a szakosztályok választják tagjaik sorából.
(3) A sportegyesület elnöksége küldöttközgyűlés összehívását is elhatározhatja.

A közgyülés összehívása.

15.§.

(1) A sportegyesület *rendes közgyűlését* az egyesülési jogról szóló 1989.évi II.törvény rendelkezései szerint legalább 5 évenként kell összehívni. A közgyülés időpontját az elnökségnek legalább egy hónappal korábban meg kell állapítania és annak helyéről, időpontjáról, a küldöttek számáról és arányairól, továbbá a tervezett napirendjéről a sportegyesület szakosztályait értesítenie kell. A részvételre jogosult egyéb személyeket és szerveket a közgyülés helyéről és időpontjáról ugyancsak tájékoztatni kell.
(2) A közgyülésen szavazati joggal rendelkeznek:
a) a küldöttek,
b) az elnökség tagjai.
(3) A közgyülésen minden szavazásra jogosult egy szavazattal rendelkezik.

A közgyűlés határozatképessége

16.§.

(1) A közgyűlés határozatképes, ha a szavazásra jogosultaknak több, mint a fele jelen van.

(2) Ha a közgyűlés eredeti időpontjától számított egy órán belül nem válik határozatképessé, a közgyülést el kell halasztani, és 15-30 napon belül ismételten össze kell hívni. Az ismételten összehívott közgyűlés az eredeti napirendbe felvett kérdésekben a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes.

A közgyülés napirendje.

17.§.

(1) A közgyülés napirendjét az elnökség javaslata alapján a közgyűlés állapítja meg.

(2) A közgyülésen az alábbi napirendeket kötelezően tárgyalni kell:

a) a sportegyesület tevékenységéről szóló beszámoló jóváhagyása,

b) a sportegyesület évi költségvetésének megállapítása,

c) a Számvizsgáló Bizottság beszámolója.

A közgyűlés hatásköre

18.§.

(1) A közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik:

a) a sportegyesület megalakulásának, más sportegyesülettel, illetőleg társadalmi szervezettel való egyesülésének, valamint feloszlásának kimondása,

b) az alapszabály, valamint a fegyelmi szabályzat megállapítása és módosítása;

c) a sportegyesület vezető szerveinek (elnökség, elnök, ügyvezető elnök, illetőleg ezek helyettesei, valamint a Számvizsgáló Bizottság) megválasztása, felmentése és visszahívása, az elnökségbe és a Számvizsgáló Bizottságba behívott (kooptált) tagok megerősítése tisztségükben;

d) nemzetközi szervezetbe való belépés elhatározása;

e) a sportegyesület évi költségvetése bevételi főösszegének és a kiadások költséghelyenkénti előirányzatának megállapítása és az éves gazdálkodásról szóló beszámoló elfogadása,

f) a sportegyesület tevékenységéről szóló beszámoló elfogadása;

g) a Számvizsgáló Bizottság beszámolójának elfogadása;

h) a sportegyesület sportfejlesztési tervének elfogadása;

i) a tagsági díj, illetőleg a pártoló tagi hozzájárulás legkisebb összegének a meghatározása,

j) a tagfelvétel elutasítása elleni kérelem elbírálása,

k) mindazok a kérdések, amelyeket jogszabály vagy az alapszabály a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe utal.

(2) Az (1) bekezdés e) és f) pontokban meghatározott hatáskörőket az elnökség gyakorolja, amennyiben a közgyülés összehívására nem kerül sor.

A közgyűlés határozathozatala

19.§.

(1) A közgyűlés a határozatait általában nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén az elnök dönt.
(2) A 18. §.(1) bekezdésének a)-d) pontjai esetében a határozat meghozatalához 2/3-os többség szükséges.
(3) A közgyűlés titkos szavazással hoz határozatot a 20.§.(1) bekezdésében meghatározott tisztségviselők megválasztásakor, illetve ha a szavazásra jogosultak 1/3-a indítványozza.
(4) A közgyűlésről jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a közgyűlésen elhangzott lényeges észrevételeket és javaslatokat, valamint a hozott határozatokat. A jegyzőkönyvet a közgyűlés elnöke és a jegyzőkönyvvezető írja alá, és két, a közgyűlés elején megválasztott személy hitelesíti.
(5) A közgyűlés nyilvános. A nyilvánosságot a közgyűlés többségi határozattal korlátozhatja vagy kizárhatja.

A tisztségviselők megválasztása

20.§.

(1) A közgyűlés hatáskörébe tartozó tisztségviselők:
a) az elnök és elnökhelyettesek
b) az ügyvezető elnök és helyettesei,
c) az elnökség tagjai,
d) a Számvizsgáló Bizottság elnöke és tagjai.
(2) Az (1) bekezdésben meghatározott tisztségviselőket a közgyűlés négy évre választja.
(3) A tisztségviselők megválasztása titkos szavazással történik. Egy jelölt esetén a választás a közgyülés többségi határozata alapján nyílt szavazással is történhet.
(4) Megválasztottnak az a tisztségviselő tekinthető, aki a leadott szavazatoknak 2/3-át megszerezte. Ha több jelölt esetén az első választási fordulóban egyik jelölt sem kapta meg a választáshoz szükséges szavazatot, újabb választási fordulót kell tartani, amelyben a két legtöbb szavazatot kapott jelölt vesz részt. Az újabb választási fordulóban az a jelölt tekintendő megválasztottnak, aki a több szavazatot kapta. Szavazategyenlőség esetén a választást meg kell ismételni.
(5) Két közgyűlés közötti időszakban az elnökségből, illetőleg a Számvizsgáló Bizottságból kiváló tagok helyébe a testület – a testület eredeti létszámának legfeljebb 1/3-áig terjedően – új tagokat választhat (kooptálás). Ez a jogkör nem terjed a sportegyesület elnökének és ügyvezető elnökének megválasztására. Az így választott tagokat a sportegyesület következő közgyűlése erősíti meg tisztségükben.

VII. A SPORTEGYESÜLET RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉSE

21.§.

(1) Rendkivüli közgyülést kell összehívni
a) az elnökségének többségi határozata alapján,
b) ha sportegyesület tagjainak 1/3-a az ok és a cél megjelölésével kívánja,
c) ha a törvényességi felügyeletet gyakorló szerv elrendeli.
d) egyéb, az alapszabályban meghatározott esetben.

(2) A rendkívüli közgyűlést az erre okot adó körülmény bekövetkezésétől számított egy hónapon belül össze kell hívni.

(3) A rendkívüli közgyűlésre egyebekben a rendes közgyűlésre vonatkozó szabályok az irányadóak.

VIII. A SPORTEGYESÜLET ELNÖKSÉGE

Az elnökség hatásköre

22.§.

(1) A sportegyesület tevékenységét két közgyűlés közötti időszakban az elnökség irányítja. Az elnökség a sportegyesület működését érintő valamennyi kérdésben döntésre jogosult szerv, kivéve azokat az ügyeket, amelyek az alapszabály szerint a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartóznak, vagy amelyeket a közgyűlés saját hatáskörébe vont, illetőleg a sportegyesület más szervének hatáskörébe utalt.

(2) Az elnökség feladata és hatásköre:
a) a sportegyesület rendes és rendkívüli közgyűlésének összehívása, a küldöttek létszámának és választási rendjének meghatározása:
b) a sportegyesület törvényes és alapszabályszerű működésének biztosítása és felügyelete;
c) a közgyűlési határozatok végrehajtásának szervezése és a végrehajtás ellenőrzése;
d) a sportegyesület szervezeti és működési szabályzatának, valamint gazdálkodási szabályzatának megállapítása és módosítása;
e) a sportegyesület működésével kapcsolatos egyéb szabályzatok megállapítása és módosítása, valamint a zavartalan működéshez szükséges határozatok meghozatala;
f) szakosztályok és szakbizottságok létrehozása, megszüntetése, átadása és beszámoltatása;
g) a bizottságok tisztségviselőinek és tagjainak, továbbá a szakosztályvezetőség tisztségviselőinek és tagjainak négy évre történő megválasztása;
h) a lemondott vagy egyéb okból kivált elnökségi tagok és tisztségviselők helyére új személyek behívása (kooptálása),
i) a sportegyesület fegyelmi szabályzatában meghatározott sportfegyelmi jogkör gyakorlása;
j) a sportegyesület ügyvezető elnöke és helyettesei felett a munkáltatói jogkör gyakorlása;

k) a sportági szakszövetségbe való belépés, illetőleg az abból való kilépés elhatározása, a szövetség közgyűlésre képviselő kijelölése:
l) a sportegyesület sportfejlesztési tervének, éves program jóváhagyása,
m) az évi költségvetés és a beszámoló megállapítása, illetőleg – ha a közgyűlés összehívására az alapszabály szerint nem kerül sor – elfogadása;
n) a sportegyesület versenynaptárának jóváhagyása;
o) a sportegyesület eredményes működéséhez, a sportoláshoz, testedzéshez, természetjáráshoz szükséges személyi és tárgyi feltételek megteremtése;
p) a tagfelvételi kérelem elbírálása,
q) a prémium- és jutalomkeretek jóváhagyása,
r) megállapodások jóváhagyása a bázisszervekkel, illetőleg egyéb szervezetekkel;
s) döntés mindazokban a kérdésekben, amelyeket jogszabály, az alapszabály, illetőleg a közgyűlés a hatáskörébe utal.

(3) Az elnökség – megfelelő fedezet birtokában – dönt a rendkívüli, a költségvetésben nem szereplő, valamint az előirányzatot meghaladó kiadásokról. Előirányzat felhasználási jogkörében dönt a költségvetési előirányzatok évközi módosításáról, átcsoportosításáról.

(4) Az elnökség kizárólagos hatáskörébe tartózik a sportegyesület részére ingatlan vagyon megszerzése, megterhelése, elidegenítése, hitel felvétele, jogról való lemondás, gazdasági-vállalkozási tevékenység elhatározása, valamint minden olyan határozat meghozatala, amelyek alapján a sportegyesület számára jelentős vagyoni terhek vagy kötelezettségek keletkeznek.

(5) Az elnökség a sportegyesület szervezeti és működési szabályzatában, vagy egyedi határozattal egyéb – más egyesületi szerv kizárólagos hatáskörébe nem tartozó – ügyet is a saját hatáskörébe vonhat.

(6) Az elnökség tevékenységéről a sportegyesület közgyűlésének tartozik beszámolási kötelezettséggel.

Az elnökség tagjai

23.§.

(1) Az elnökség tagjai:
a) az elnök,
b) az elnökhelyettesek,
c) az ügyvezető elnök és helyettesei,
d) az elnökségi tagok.

(2) Az elnökségi tagok jogai és kötelezettségei:
a) az elnökségi üléseken és az elnökség határozatainak meghozatalában való részvétel,
b) észrevételek, javaslatok tétele a sportegyesület működésével összefüggő kérdésekben.
c) felvilágosítás kérése a sportegyesülettel, a szakosztályokkal, illetőleg a sportegyesület egyéb szerveinek működésével összefüggő kérdésekben, a tisztségviselők döntéseivel kapcsolatban,
d) javaslattétel rendkívüli közgyűlés, elnökségi ülés összehívására,
e) megbízás alapján a sportegyesület képviselete.

(3) Az elnökség tagjai tisztségükben újraválaszthatók.
(4) Az elnökségi tagság megszűnik:
a) a mandátum lejártával,
b) felmentéssel,
c) visszahívással,
d) elhatározással,
e) a sportegyesületből történő kizárással.

Az elnökség működése

24.§.

(1) Az elnökség maga állapítja meg munkatervét és – a szervezeti és működési szabályzatban – az ügyrendjét.
(2) Az elnökség az ügyrendben meghatározott időszakonként, de legalább 2 havonként ülésezik. Rendkívüli ülést kell összehívni, ha azt az elnök, az ügyvezető elnök, vagy az elnökségi tagok egyharmada az ok és a cél megjelölésével kéri.
(3) Az elnökség ülései nem nyilvánosak, azokon az elnökség tagjain kívül csak a meghívott személyek lehetnek jelen. Az elnökség ettől eltérően is rendelkezhet.
(4) Az elnökség üléseire tanácskozási joggal meg kell hívni a Számvizsgáló Bizottság elnökét, valamint – a sportágat érintő kérdések megtárgyalásakor – a szakosztály vezetőjét.

25.§.

(1) Az elnökség ülését az elnök hívja össze. Az ülés helyéről, időpontjáról és a megtárgyalandó kérdésekről – az előterjesztések megküldésével – legalább egy héttel korábban értesíteni kell az elnökség tagjait és meghívottakat. Halaszthatatlanul sürgős esetben az elnök rövidebb határidőt is megállapíthat.
(2) Az elnökség a szavazásra jogosult tagok több, mint a felének jelenléte esetén határozatképes.

26.§.

(1) Az elnökség a határozatait általában nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.
(2) Az elnökségi ülésen szavazási kötlezettség áll fenn. A szavazási kötelezetség alól – indokolt esetben – az elnök felmentést adhat.
(3) Az elnökség 2/3-os többséggel hoz határozatot:
a) a közgyűlés hatáskörébe tartozó kérdésekben,
b) az ügyrendjében megállapított egyéb esetekben.
(4) Az elnökség titkos szavazással hoz határozatot a hatáskörébe tartozó tisztségviselők megválasztásakor, illetőleg bármely elnökségi tag kívánságára.

IX. A SZÁMVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁG

27.§.

(1) A közgyűlés a sportegyesület gazdálkodásának és vagyonkezelésének ellenőrzésére – 4 éves időtartamra – Számvizsgáló Bizottságot választ. A Számvizsgáló Bizottság elnökből és négy tagból áll.
(2) A Számvizsgáló Bizottság tagja a sportegyesületben más tisztséget nem viselhet. A Számvizsgáló Bizottságnak nem lehet tagja a sportegyesülettel munkaviszonyban álló, illetőleg gazdasági feladatokat ellátó személy, továbbá az a személy, aki sportegyesület elnökségének tagjával, illetőleg a sportegyesületnél gazdasági feladatokat ellátó személlyel hozzátartozói kapcsolatban áll. A Számvizsgáló Bizottság tagjai nem lehetnek egymásnak hozzátartozói.
(3) A Számvizsgáló Bizottság tevékenységét a bizottság elnöke irányítja. A Bizottság elnöke tanácsadási joggal részt vesz az elnökség ülésein.
(4) A Számvizsgáló Bizottság éves ellenőrzési terv alapján dolgozik, melyről az elnökségét tájékoztatja.
(5) A Számvizsgáló Bizottság feladatai:
a) a sportegyesület pénz- és vagyonkezelésének vizsgálata,
b) a társadalmi szervezetek gazdálkodására vonatkozó jogszabályok és egyéb kötelező előírások betartásának ellenőrzése,
c) a tagdíjak befizetésének ellenőrzése;
d) az éves mérleg (zárszámadás) felülvizsgálata,
e) a gazdálkodás célszerűségének, szabályszerűségének, az előirányzott bevételek és kiadások teljesítésének évenkénti vizsgálata,
f) a bizonylati fegyelem betartásának ellenőrzése,
g) az egyesületi, illetőleg társadalmi tulajdon megóvása érdekében szükséges intézkedések megtételének ellenőrzése.
(6) A Számvizsgáló Bizottság tagjai feladataik ellátása során jogosultak a sportegyesület gazdálkodásával kapcsolatos bármely iratba betekinteni, a tisztségviselőktől tájékoztatást kérni.
(7) Az ellenőrzések megkezdésétől a Bizottság elnöke tájékoztatni köteles az elnököt és az ügyvezető elnököt. Az ellenőrzés során a Számvizsgáló Bizottság a pénzügyi-gazdasági, illetőleg a belső ellenőrzésre vonatkozó szabályok szerint jár el.
(8) Az ellenőrzés tapasztalatairól a Bizottság elnöke – a vizsgálat befejezésétől számított 15 napon belül – tájékoztatja az elnökségét. Ha a vizsgálat szabálytalanságot vagy rendellenességet állapít meg, egyúttal ennek megszüntetésére is fel kell hívnia a figyelmet.
(9) A vizsgálatot követő intézkedési terv végrehajtását – az abban meghatározott határidő elteltétől számított 30 napon belül – a Számvizsgáló Bizottság utóvizsgálat keretében ellenőrzi.
(10) Ha a kifogásolt gyakorlat fennálását az elnökség nem ismeri el, vagy az utóvizsgálat sem vezetett eredményre, a Bizottság elnöke közvetlenül az intézkedésre jogosult szervhez fordulhat, szükség esetén kezdeményezheti rendkívüli közgyűlés összehívását.
(11) A Számvizsgáló Bizottság tevékenységéről a bizottság elnöke a szövetség közgyűlésének köteles beszámolni.
(12) A Számvizsgáló Bizottságból kivált (lemondott) tagok helyébe a Számvizsgáló Bizottság a 20.§.(5) bekezdésében foglaltak betartásával új tagokat választhat.

X. A SPORTEGYESÜLET TISZTSÉGVISELŐI

A sportegyesület elnöke

28.§.

(1) A sportegyesület legfőbb tisztségviselője a sportegyesület elnöke.
(2) Az elnök feladatai és hatásköre:
a) az elnökség üléseinek összehívása és vezetése,
b) a sportegyesület képviselete,
c) az alapszabály és egyéb szabályzatok, valamint a közgyűlési és elnökségi határozatok végrehajtásának felügyelete,
d) a sportegyesület bizottságai és szakosztályai munkájának figyelemmel kísérése,
e) tájékoztatja a hírközlő szerveket a sportegyesület tevékenységéről,
f) kapcsolattartás az országos, illetőleg a területi és helyi szövetségekkel,
g) aláírási és utalványozási jogkör gyakorlása,
h) döntési jogkör gyakorlása mindazokban az ügyekben, amelyek nem tartoznak a közgyűlés, az elnökség, illetőleg a sportegyesület egyéb szervének kizárólagos hatáskörébe,
i) mindazoknak a feladatoknak az ellátása, amelyeket jogszabály, az alapszabály, illetőleg a közgyűlés vagy az elnökség a hatáskörébe utal.
(3) Az elnököt távolléte vagy akadályoztatása esetén az elnökhelyettesek képviselik, kivéve azokat az ügyeket, amelyeket magának fenntartott.
(4) Az elnökhelyettesek – a kialakított munkamegosztás szerint – ellátják egyes szakterületek (szakosztályok) irányítását és és felügyeletét.
(5) Az elnök képviseleti jogkörét meghatározott ügyekben, vagy az ügyek meghatározott csoportjára nézve a sportegyesület más tisztségviselőjére is átruházhatja.

Az ügyvezető elnök

29.§.

(1) A sportegyesület operatív tevékenységének irányítását és ellenőrzését az ügyvezető elnök látja el. Az ügyvezető elnök a sportegyesülettel főfoglalkozású munkaviszonyban áll. Az ügyvezető elnököt a közgyűlés 4 éves időtartamra választja.
(2) Az ügyvezető elnök feladata és hatásköre:
a) vezeti és összehangolja a sportegyesület szakmai tevékenységét,
b) összehangolja az elnökség, a bizottságok és szakosztályok munkáját,
c) szervezeti és ellenőrzi a közgyűlés és az elnökség határozatainak végrehajtását,
d) előkészíti az elnökség üléseit,
e) munkáltatói jogkört gyakorol a munkaviszonyban álló dolgozók felett,
f) irányítja és ellenőrzi a sportegyesület gazdálkodási tevékenységét,
g) aláírási és utalványozási jogkört gyakorol, illetőleg megállapítja az apparátus dolgozóinak aláírási és utalványozási jogkörét,
h) képviseli a sportegyesületet,
i) tájékoztatja a hírközlő szerveket a sportegyesület tevékenységéről,
j) gondoskodik az elnökségi ülések jegyzőkönyveinek vezetéséről, őrzéséről, a határozatok nyilvántartásáról,

k) gondoskodik a sportegyesületi nyilvántartások vezetéséről,
l) figyelemmel kíséri a sportegyesület működésével kapcsolatos jogszabályokat és kötelező érvényű előírásokat, és biztosítja azok végrehajtását, szükség ese-tén kezdeményezi a sportegyesületi szabályzatok és határozatok módosítását,
m) ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket az alapszabály vagy egyéb szabályzat, illetőleg a közgyűlés vagy az elnökség a hatáskörébe utal.

(3) Az ügyvezető elnök – az elnökség felhatalmazása alapján – 200.000,- Ft összeghatárig – jogosult a sportegyesület évi költségvetésének módosítására.
(4) Az ügyvezető elnök a tevékenységéről a sportegyesület elnökségének számol be.

Az ügyvezető elnökhelyettes

30.§.

(1) Az ügyvezető elnököt távolléte vagy akadályoztatása esetén – megbízás alapján – az ügyvezető elnökhelyettes helyettesíti. Az ügyvezető elnökhelyettes – a kialakított munkamegosztásnak megfelelően – egyes szakfeladatokat is ellát.
(2) Az (1) bekezdésben meghatározott jogkörében:
a) ellátja az ügyvezető elnök hatáskörébe tartozó feladatokat;
b) képviseli a sportegyesületet,
c) irányítja, szervezik és ellenőrzi a hatáskörébe utalt szakterületek tevékenységét,
d) ellátja a szervezeti és működési szabályzatban hatáskörébe utalt egyéb feladatokat.

XI. A BIZOTTSÁGOK

31.§.

(1) a sportegyesület egyes szakfeladatainak eredményesebb megvalósítása érdekében az elnökség a sportegyesület tagjai sorából – állandó vagy ideiglenes – bizottságokat hozhat létre és működtethet.
(2) A bizottságok elnökét és tagjait – 4 éves időtartamra – az elnökség választja.
(3) A bizottságok az elnökség irányítása és felügyelete mellett – a sportegyesület munkaprogramjával egyeztetett munkaterv alapján – öntevékenyen működnek.
(4) A bizottságok javaslattételi, véleményezési, döntési, illetőleg szervezési joggal rendelkeznek.
(5) A bizottságok működését a bizottság elnöke irányítja.
(6) A bizottságok feladatait és hatáskörét a szervezeti és működési szabályzat határozza meg.
(7) A bizottságok tevékenységükről az elnökségnek számolnak be.

Fegyelmi Bizottság

32.§.

(1) A sportegyesület tagjaival szembeni fegyelmi eljárások lefolytatására az elnökség Fegyelmi Bizottságot köteles létrehozni. A bizottság létszámát az elnökség – annak megválasztásakor – oly módon állapítja meg, hogy az a zavartalan működését biztosítsa.

(2) A Fegyelmi Bizottság feladatait, hatáskörét és működésének szabályait a sportegyesület Fegyelmi Szabályzata állapítja meg.

XII. A SZAKOSZTÁLYOK

33.§.

(1) A sportegyesület szervezetében sportáganként szakosztályok működnek. A szakosztályok munkáját az elnökség által megbízott szakosztályvezetőség irányítja, mely tevékenységéről az elnöknek köteles beszámolni.

(2) A szakosztályok feladata:

a) a sportághoz tartozó tagok foglalkoztatásának megszervezése, illetőleg a versenyeken, mérkőzéseken való részvétel szervezése, tevékenységük fejlesztése, versenyek és bajnokságok lebonyolítása,

b) az elnökség megbízása alapján a sportegyesület képviselete az országos, illetőleg területi és helyi sportági szakszövetségekben,

c) a sportág utánpótlás-nevelésének megszervezése,

d) a sportegyesületi célok megvalósításának elősegítése,

e) a szakosztály hatáskörébe utalt egyéb feladatok ellátása.

(3) A szakosztályok közreműködnek az ifjúsági és lakosság szabadidősportjával összefüggő sportegyesületi feladatok meghatározásában és ellátásában.

(4) A szakosztályok az elnökség által meghatározott keretek között gazdasági feladatokat is ellátnak, illetőleg gazdálkodnak a rájuk bízott egyesületi vagyonnal.

XIII. AZ APPARÁTUS

34.§.

(1) A sportegyesület tevékenységével kapcsolatos adminisztratív feladatok ellátására az elnökség apparátust hoz létre. Az apparátus létszámát, valamint szervezetét az elnökség oly módon állapítja meg, hogy az biztosítsa a feladatok hatékony és gazdaságos ellátását.

(2) Az apparátus részt vesz a küldöttközgyűlés előkészítésében, az elnökség hatáskörébe tartozó határozatok és rendelkezések előkészítésében, a különböző előterjesztések kidolgozásában, gondoskodik végrehajtásuk megszervezéséről.

(3) Az apparátus az elnökség munkaprogramján munkaterv szerint végzi tevékenységét az ügyvezető elnök irányítása és ellenőrzése mellett.

(4) Az apparátus szervezeti felépítését és részletes feladatait a szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

XIV. A SPORTEGYESÜLET GAZDÁLKODÁSA ÉS VAGYONA

35.§.

(1) A sportegyesület éves költségvetés alapján gazdálkodik.
(2) A sportegyesület működéséhez szükséges bevételek az alábbiakból tevődnek össze:
   a) tagsági díjak (pártoló tagi hozzájárulások),
   b) magán- és jogi személyek támogatásai,
   c) alapítványok és közérdekű célú kötelezettségvállalások,
   d) rendezvények bevételei,
   e) televíziós közvetítések jogdíjai,
   f) reklámtevékenységből származó bevételek,
   g) állami, társadalmi és szövetkezeti szervek, illetőleg a sportági szövetségek által nyújtott támogatás,
   h) gazdasági-vállalkozási tevékenységből származó bevételek,
   i) egyéb bevételek.
(3) A sportegyesület vagyona:
   a) készpénz (bankbetét, folyószámlán lévő összeg),
   b) készpénzre szóló követelés,
   c) értékpapír,
   d) ingatlan- és ingó vagyon.
(4) A sportegyesület bevételeivel önállóan gazdálkodik, tartózásaiért a saját vagyonával felel. A sportegyesület tagjai a tartózásaiért – a befizetett tagdíjon túlmenően – saját vagyonukkal nem felelnek.
(5) A sportegyesület a tevékenységi célja szerinti gazdálkodását, valamint gazdasági-vállalkozási tevékenységét és az abból származó eredmény megállapítását a társadalmi szervezetek gazdálkodási tevékenységéről szóló 16/1989.(II.26.) MT rendelet alapján végzi.
(6) A sportegyesület gazdálkodásának részletes szabályait gazdálkodási szabályzata határozza meg.

XV. A SPORTEGYESÜLET MEGSZŰNÉSE

36.§.

(1) A sportegyesület megszűnik:
   a) feloszlásának a közgyűlés által történt kimondásával,
   b) más egyesülettel vagy társadalmi szervezettel való egyesülésével,
   c) felosztásával,
   d) megszűnésének megállapításával.
(2) A sportegyesület megszűnése esetén vagyonának felhasználásáról a közgyűlés rendelkezik. Ha a vagyonról a közgyűlés nem rendelkezitt, továbbá ha a sportegyesület feloszlatással szűnt meg, vagy megszűnését állapították meg és a vagyonáról nem történt rendelkezés, vagyona – a hitelezők kielégítése után – állami tulajdonába kerül és sportcélokra kell fordítani.

XVI. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

ZÁRADÉK

A jelen Alapszabályt a ..... közgyűlése 19.....-n elfogadta. Az Alapszabály 19.....-n lép hatályba, egyidejűleg az 19..... közgyűlésen elfogadott Alapszabály, valamint ennek módosításai a hatályukat vesztik.

2. Minta szerződés

(sportoló külföldi sportegyesületbe való átigazolására)

A ..... Sportegyesület (a továbbiakban: átadó sportegyesület), valamint a ..... Sportegyesület (a továbbiakban: átvevő sportegyesület) alulírott napon és helyen az alábbi szerződést kötötték:

1. Az átadó sportegyesület az e szerződésben meghatározott feltételek szerint 19.. .....-tól 19.....-ig terjedő időtartamra átadja az átvevő sportegyesületnek a ..... sportágban versenyző (név, személyi adatok) sportolóját (továbbiakban: sportoló).
2. A sportoló játékjogának átengedéséért az átvevő sportegyesület részére ..... USD térítést fizet az átadó sportegyesület részére, a következő fizetési feltételekkel:

2.1. a) változat:

Az átvevő sportegyesület a térítés összegét 19.....-ig (vagy feltételhez kötve: pl. a játék-, ill. munkavállalási engedély megadását követő 30 napon belül) egy összegben fizeti meg az átadó sportegyesület részére.

b) változat:

Az átvevő sportegyesület a térítés összegéből ..... USD összeget a szerződés megkötését követő 30 napon belül, a fennmaradó összeget az alábbi részletfizetési feltételekkel fizeti meg az átadó sportegyesület részére:

..... USD .....-ig
..... USD .....-ig
..... USD .....-ig

(az egyes részletfizetések időpontját úgy célszerű meghatározni, hogy az átvevő sportegyesület mindenkor egy meghatározott időszakra előre fizessen, ellenkező esetben a térítés kifizetésre már nincs ösztönözve).

(A térítés meghatározásánál mindenkor pénzösszeg kifizetésének kikötve célszerű. Nem helyes az olyan gyakorlat, mely felszerelést vagy egyéb természetbeni szolgáltatást (pl. edzőtáborozás, túra költségeinek fedezése) köt ki ellenértékként, mert a teljesítés elmulasztása esetén a konkrét kárérték' meghatározása problematikus).

2.2 Az átvevő sportegyesület a térítés összegét a .....sz. bankszámlára köteles átutalni (a bankszámlaszám megadásánál mindenkor a hatályos devizaszabályoknak megfelelően kell eljárni. A jelenlegi rendszerben az átutalást az Országos Sporthivatal ágazati bankszámlájára kell teljesíteni.)

2.3. Az átvevő sportegyesület a térítés összegének fedezetére a szerződés megkötésétől számított 15 napon belül bankgaranciát biztosít. (Az l.o. bankgarancia intézménye azt jelenti, hogy a sportegyesület tartozásáért valamely bank, rendszerint a sportegyesület számláját vezető bank kezességet vállal. Ezáltal a hazai sportegyesület védelmet kap a térítés fizetésére kötelezett sportegyesület fizetésképtelensége esetére.)

3.1. Az 1) pontban meghatározott időtartam elteltével, illetőleg az azon túli időtartamra vonatkozó hatállyal a sportoló játékjoga felett az átvevő sportegyesület nem rendelkezik.

(A szerződéses sportolók esetében a sportoló és a hazai sportegyesület közötti szerződés – az erre vonatkozó eltérő megállapodás hiányában – megszűnik. Amennyiben tehát a sportoló és a hazai sportegyesület nem állapodik meg abban, hogy a sportoló a külföldi munkavállalás befejezését követően ismételten a sportegyesület sportolója lesz, a játékjoga felett a továbbiakban az országos sportági szakszövetség rendelkezik.

3.2. a) változat:

Az átvevő sportegyesület a sportoló játékjogának más sportegyesület részére történő átadására nem jogosult.

b) változat:

Az átvevő sportegyesület a sportoló játékjogát – kizárólag a jelen szerződés érvénytartamán belüli időszakra – más sportegyesület részére átengedheti. A sportoló játékjogának átengedésére vonatkozó szerződést az átadó sportegyesületnek be kell mutatni, és a sportoló játék-, illetőleg munkavállalási engedélyét megfelelően módosítani kell.

A sportoló játékjogának más sportegyesület részére történő átengedése esetén

a) az átadó sportegyesületet további térítés nem illeti meg.

b) az átadó sportegyesületet az alábbi térítés illeti meg:

(Pl.:

- további fix összegű térítés,
- a játékjog átengedéséért kapott térítés bizonyos hányada (esetleg minimális összeg meghatározásával).

4. Az átvevő sportegyesület a sportolóval – a sporttevékenységével összefüggő jogaira és kötelezettségeire vonatkozóan – külön szerződést köt, mely e szerződés mellékletét képezi. A sportolóval kötött szerződésben rendelkezni kell a sportoló díjazásáról, a részére biztosítandó szociális jellegű juttatásokról, valamint a sportoló biztosításáról (társadalom-, élet-, balesetbiztosítás).

5. Az átvevő sportegyesület kötelezi magát arra, hogy a sportolót a magyar válogatottban való szereplés, valamint az erre történő felkészülés időtartamára mindenkor rendelkezésre bocsátja.

MÁTRAINDUSTRIA KÖZÖS VÁLLALAT
NYOMDAÜZEM
BUDAPEST XI., Kőérberki út 36.
1112
Telefon: 185-1344/133 m.

A Mátraindustria Közös Vállalat korszerű nyomdaüzemet működtet Budapesten, a budaörsi repülőtér főépületében.

Gyors határidővel vállalja

- színes prospektusok, füzetek, rendezvénykatalógusok készítését,
- céges borítékok, levélpapírok, meghívók nyomását,
- ügyviteli nyomtatványok, szórólapok kivitelezését.

A papírfeldolgozó részlegben

- mappák, irattartók,
- reklámtárgyak, tasakok,
- egyéb műanyag cikkek készülnek.

VÁRJUK MEGRENDELÉSÜKET!

(Elképzelhető olyan megoldás is – a nemzetközi szövetségek erre vonatkozóan külön rendelkezéseket hozhatnak –, hogy a sportolót meghatározott számú és típusú (pl. világ-, vagy Európa-bajnoki mérkőzés és ezek selejtezői, ill. az erre való felkészülés) versenyre, mérkőzésre köteles elengedni.)

(Az e pontban foglalt kötelezettség elmulasztása esetére célszerű megfelelő szankciót kikötni (pl. kártérítés, mely ösztönzi az átvevő sportegyesületet a szerződés betartására.)

6. A jelen szerződés lejárta esetén az átvevő sportegyesületet elsőbbségi jog illeti meg a sportoló játékjogának további megszerzésére. Ebben az esetben a szerződési feltételeket ismételten tárgyalni kell.
7. A felek tudomásul veszik, hogy a jelen szerződés érvényességének feltétele az országos sportági szakszövetség játék-, illetőleg az Országos Sporthivatal munkavállalási engedélye. A fenti engedélyek beszerzésekor az átadó sportegyesület az átvevő sportegyesülettel szemben felelősséggel nem tartozik.
8. A jelen szerződésből eredő vitákban a ..... (pl. nemzetközi szövetség, bíróság) jogosult dönteni.
9. A jelen szerződés magyar és ..... nyelven készült.
   A szerződés egyes rendelkezéseinek értelmezése esetén a szerződés ..... nyelvű példányát kell hitelesnek tekinteni.

JELENTKEZÉSI LAP

Szervezet neve: .....

Pontos címe (irányítószámmal): .....

.....

Ügyintéző neve: .....

Hallgató neve: .....

Munkaköre: ..... **Tel.:** .....

Melyik rendezvényünkön kíván résztvenni?

1. ..... **Időpont:** .....
2. ..... **Időpont:** .....
3. ..... **Időpont:** .....

Korábban melyik rendezvényünkön vett részt?

.....

Szállásbiztosítási igénye: van — nincs

Megjegyzések:

.....

.....

.....

.....

(Kitöltés előtt kérjük, hogy olvassa el a túloldali tájékoztatót!)

....

hallgató aláírása engedélyező aláírása

31701+

KITÖLTÉSI ÚTMUTATÓ

1. A jelentkezési lap cégszerűen aláírt példányát az **M.MENTOR Kft.** címére szíveskedjen elküldeni. **(1145 Budapest XIV., Thököly út 148.)**

2. Minden hallgatónak k ü l ö n jelentkezési lapot kell kitölteni. A jelentkezési lap **fénymásolt** vagy **gépelt** példányát is elfogadjuk.

3. A jelentkezési lap visszaküldését követően a hallgatókat visszaértesítjük a tanfolyam pontos kezdési időpontjáról, helyéről és ismertetjük a részletes tematikát.

4. A jelentkezéseket a részvételi díjak átutalásának **beérkezési** sorrendjében fogadjuk el, előnyt élveznek azonban azok a hallgatók, akik már korábban résztvettek valamelyik rendezvényünkön.

5. A jelentkezési lap visszaküldését követően is van mód a részvétel **írásbeli lemondására** a tanfolyamot megelőző 15. napig.

6. Budapesti tanfolyamaink részvételi díja a szállásköltséget **nem** tartalmazza. Igény esetén a szállást biztosítjuk, ennek költségét továbbszámlázzuk.

7. A megjegyzés rovatban kell feltüntetni azt, ha Önnek szállodai elhelyezés helyett olcsóbb (pl. IBUSZ) szállás is megfelel, vagy szeretne valamelyik Önnel együtt érkező hallgatóval egy szobába kerülni stb.
   Amennyiben vállalati gépjárművel érkezik és gépkocsivezetőjének igényli a szállást és étkezést, ezt is itt tüntesse fel.

KÖNYVTÁR

